Compendium Universum totius Philosophie
questiones in se continens philosophicas
Subordinatas Theologie Scholastice
editum.

A

Reverendo, Religioso, ac Eximio Patre
Augustino Langer A.A.L.L. et
Philosophie Doctore, nec non in alma
Casarea, Regiaque universitate Leopoldina Mathe
Lecie Professore publico, ac ordinario.

Exceptum
vero
a
Josepho, Nicolao Milischer A.A.L.L. et
Philosophie Magistro, nec non in anum 3tium.
Philosophie auditore Ao. 1754

Philia Annus Tertius.

Quæstiones Theologiæ Scholasticæ subordinatas Continens.

Ex Prolegominis Lõr.

Quæstio I

An Lõa influat in actus alianum Sciarum, et quali influxu.

Theologia Scholastica inter alia quærit primõ an prudentia necessariõ connectatur cum virtutibus moralibus, et quomodo influat? 2dõ an virtus moralis enixissimè perfecta haberi possit sine consortio aliarum virtutum. 3tiõ an auxilia gratiæ influant in actum moralem, sed eum Physicè in actus scholares? in his quæstionibus, ut pleniorem Theologus capiat rerum Theologicarum notitiam, in Philia subordinatas sibi Theologiæ scholasticæ quæstionem præsentem: an Lõa influat etc: ai affirmandè respondeatur, quæpiam præmittenda nec à re Lõa ipsa in memoriam revocanda sūt:

§1 Præliminaria. §:1

Horum primõ dividitur Lõa in naãlem et artificialem. 2dõ naãlis dividitur in naãlem remotam et proximam.

gio artificialis dividit in docentem et utentem. 1mo: Docens
et utens, tandem dividit in actualem et habitualem.
Log naalis ē capacitas et aptitudo, quam. mens humana
habitu bene definiat, dividat, et argumentet. Log naalis
remota ē intellectus cum aā humana, proxima ē idem
quidem intellectus humanus sed promt jam ad juvat quibusdam prinā:
ppijs universalibus qua juvat multorum sentiam ipsa in:
tellectui ql congenita, qualia sig ql: oē ē vel ñ ē. totum
ē majs sua parte. Talia his similia. Log artificialis
ql regula certa, quas experientia et exercitio actuum Log
naalis formavit. Vel: ē cim illa capacitas bene definiendi,
dividendi et argumentandi, sed n:b: promt hac capacitas per
frequens exercitium. Assiduum studium proprio Magis
aut Magistri instructione jam tranita ē. Log artificialis
docens ql ipsa regula docentes bene definire, dividere,
et argumentari. Log artificialis utens ē, ipsum opus juxta
dictas regulas factum. Seu ē vel ipsa divisio, vel definitio,
vel argumentatio, et si quibusdam placet ipsa methodus. Factus
tandem seu regula dirigens, qui facit aut definitio, aut divisio
ē Log docens actualis. Ipsa autem definitio, vel divisio
juxta regulas facta Log utens actualis audit. Facilitas vero
illa, qua habita quis facile et absq difficultate se supra
regulas dirigentes reflectit, juxta quas operari vult, ē Log
docens habitualis. Facilitas autem eliciendi ipsos actus juxta
regulas factas, ē Log habitualis utens. Facilitas hac aliter
dicitur: habitus, quem frequentati actus generant. nam experientia

nos docet, q̃ facillimẽ ips se reflectat supra regulas Lõe, et facillimẽ eãm juxta regulas actus suos elicit, qui frequenter aut regulas illas sibi in mentem revocat, nec n̄ juxta illas aut definitiones aut divisiones aut argumentãones actus elicere conatr.

Aris. qua ab Arte 6 Ethicorum Cap: 3 inter virtutes intellectuales numeratr, ab eodem Cap: 4 definit, q̃ sit: hãitus cum vera rãone effectivus. Ludit hac definione quis existimare posset: q̃ ars n̄ differat à prudentia virtute aque intellectuali cum prudentia à Doctore Angelico 2da 2dæ quæst: 47 Art: 1 definiatr, q̃ sit: hãitus cum vera rãone activus. Disparitas tamen inter utramq; virtutem data ẽ, siquidem primõ: prudentia circa illa versatr, quæ fini ultimo aut prosũt, aut obsũt, cum in apposita definione addatr: circa ea, quæ vel bona sũt, vel mala hõi. quem tamen finem ultimum ars n̄ attendit. 2dõ prudentia ipsum operantem bonum facit, ars vero spectat solummodo bonitatem operis. 3tiõ. Prudentia ẽ hãitus activus, ars ẽ hãitus effectivus et factivus. Quæ duo stricte loquendo inter se distinguunt teste Arte cap: citato docente: q̃ actio sit effectio + actio effectio actio. ẽ autem actio juxta Philosophum ois actus voluntatis in quantum regulari pt à prudentia, vel bonum prosequatr, vel malum fugiatr. Factio autem ẽ actus alterius potiũ distinctus à voluntate, in quantum ab arte aliqua

Philoi recentiores aliter, et forte melius artem definiunt. q̃ sit hãitus cum vera rãone /: id ẽ: juxta regulas, n̄ quidem per demonstrãonem, sed per inductionem, seu longam

experientiam probatas, pq̃ ars differt à scia: /operativa.
rõ huius definitionis ẽ, quia dentq̃ artes activa alia, alia
vero factivæ, ut ilaq̃ definitio artis conveniat oĩ et soli arti
definitioni hucc insistendum erit, cum et agere et facere sit operari
operari siquidem latius patet quàm solum agere vel solum
facere. Verumtq̃ autem ars activa circa actiones hoĩ im:
manentes et intrinsecas: seu ars activa producit opus,
qd cessante artis exercitio eĩm ipsum cessat, opus tamen
vocatq̃ actio. Ars factiva transit in opus externum, qd ces:
sante artis exercitio permanet, et opus hoc vocatq̃ factio.
Ars activa alia ẽ rõnalis, alia ordinans actus intellectus,
Alia ẽ ñ rõnalis ordinans actus potiũ alterius a intellectu
distincti. 3tio eĩm artes alia liberales, quæ animum et in:
genium excolunt; alia 3tio illiberales et ha- Oẽ pessimum
exercent. Demum alia ars ẽ primi ordinis, qua plus ceteris
ingenij ad excolendum aãum, Alia 2di ordinis Alia minus
de ingenio requirit. Alia infimi ordinis in qua minimum
invenies ingenij, sed plurimum laboris, Vilissima denq̃ artes
aãum 3tio, quæ Oẽ maculant.

Ex his infero primõ: Loam ẽ artem propriè talem. dfio
ẽ quæ Loa ẽ habitus cum vera rõne: id ẽ: juxta regulas
infallibiles inductione et experientia probatas: /operativus.
Qd probatq̃: habitus cum vera rõne operativus ẽ facilitas
quædam in intellectu residens, intellectum ad faciendum
aliq̃ opus juxta regulas infallibiles disponens, atqui Loa
ẽ talis facilitas, disponit siquidem ad faciendas defi:
niones, divisiones, et argumentãones juxta regulas infallibiles,

gō Loō ē habitus cum vera rōne operativus, gō ē Dūs. minor constat ex 1mo anno Philē seu ex Loō, in qua tales regule habite sūt: gō. Verē tamen dicta intelligenda sūt de Loō habituali, nō actuali. Quia licet Loō actualis præmissis doceas sit Dus cum tamen nō sit formaliter habitus, sed solum causaliter, in quantum nempe per frequentatos actus causat illam facilitatem seu habitum, erit ēim solum Loō artificialis actualis, qua nihil aliud ē, quām ipsa regula. Loō autem utens actualis ē ars utens, seu ipsum artefactum Loō.

N5

Infero 2dō Loām ēe artem activam et actionis ordinis. Versatz enim circā actiones hoīs imanentes, et intrinsecas aūm humanum eruditione excolit, plus requirit ingenij quām artes alie. Obm hēt nobilissimum, nempe: intellectus opationes, aut si aliis placet, deas combinabiles, finem denique hēt nobilissimum, videlicet: recte intelligere, vel: recte combinare.

N6

Infero 3tiō Loām artificialem sive acquisitam naāliter sive infusam supernāaliter ēe simpliciter necessariam ad alias scias formaliter tales. Plāo ē 1mō: ut quis habeat conclusionem, quod sit scio formaliter talis, hēt premissas formaliter vel tales perfecte cognoscere, i. ē, hēt de rōnem: quare in eyleno dicant ēe tantum duas premissas, quare una saltem universalis, quare medius terminus in premissis saltem semel hēat accipi distributive? quare ex hac vel illa extremorum combinatione sequatur conclusio directa vel indirecta etc: aliqui hac enumeratio nihis similia nemo pōt præstare sine regulis saltem, ab experientia probatis quas sūt Loō artificialis, per hoc enim Loā distinguit

abō alia scia q̄ videlicet doceat facere et resolvere syllogs, ut ex ipsa Lōa sufficienter colligi pleāt, gō ut habāt quis conclusionem, quā sit scia formaliter talis dēt cīm habere Lam artificialem, gō Lōa ad alias scias formaliter talis, ē simpliciter necessaria: ellā ē 2dō: conclusio, seu scia formaliter talis ē artefactum Lōm formaliter tale, gō scia formaliter tali. Subsumit: sed artefactum Lōm formaliter tale ñ pōt simpliciter haberi sine artefacto Lōo tale ñ pōt simpliciter haberi sine Lōo artificiale, gō cīm scia formaliter talis ñ pōt simpliciter haberi sine Lōo. P: subsumdum: artefactum quā tale respicit essentialiter artem, gō ñ pōt simpliciter haberi sine arte. Per hoc enim differt opus artīd casu et temerē factum ab opere formaliter artefacto: q̄ opus casu et temerē factum ñ fiat ex directione artis, opus vērō formaliter artefactum fiat ex directione artis, gō artefactum formaliter tale essentialiter respicit artem, consequenter simpliciter ñ pōt haberi sine arte; sicut quia mons essentialiter respicit vallem, mons simpliciter ñ pōt haberi sine valle, gō à pari. Et hæc ex Lōo ipsa in memoriam revocanda cē censi. Jam autem cum dictum sit, q̄d simpliciter Lōo dēbāt concurrere cum intellectu ad simpliciter posse elicere actus formaliter scientificos alicuius sciānum. quæritur expresse hic et nunc: utrum cīm possit concurrere cum intellectu ad facilius posse elicere dictos actus? ideircō alia quæpiam ipsi thesi præmittenda sūt.

Non quaritz hic de Loō docente actuali, quia ibo adjuvante ḡst intellectus tantum simpliciter aliquem actum scientificum elicere, nam hic intellectum solumodo dirigit, ñ autem facilitat, ḡd ē solius habitus. Nec quaritz de Loō docente hāātuali, nam licet immediate facilitet intellectum, ut regulam eliciat, ñ tamen facilitat intellectum ad actum ipsum eliciendum, sed mediante regula intellectum solumodo dirigit, ut actum regulis conformem simpliciter eliciat. Dici igd solummodo mediante regula intellectum dirigat: quia per se et immediate Loō hāātualis dirigere ñ ḡst, cum languam hāātus sit qualitas occulta, quae proprie objm representat, nec intellectum illuminat, quomodo quid faciendum sit, sed solum inclinat ad facilius posse, cum itaq; ñ dirigat, cum immediate ñ concurrit cum intellectu ad simpliciter posse. Loō actualis utens cum in quaestionem ñ venit, nam ab illa immediate causatur hāātus ñ vero actus. Restat proinde sola Loō hāātualis utens, qualis Exp: ē hāātus definiendi objm 2dō intentionalia, seu objm proprie Loō per frequentatos actus Loōs definiones acquisitus. De tali igitur hāātu seu de Loō hāātuali utente quaritz: an intellectum facilitet, ut objm ñ modo Loō, sed cum Phyō seu primō intentionalia, vel Metaphyca facile definiat. pari ratione intelligendum ē de hāātu dividendi aut

N 7

argumentandi, dicit: ps frequentatos actus Loos, vñ: ps
tales actus, qui scilicet Loi sit tam rõne obji maãlis
et formalis ut quo quam eim rõne obji maãlis et for:
malis circa qd.

N: 8 Dupler ps te concursus Loõ cum intellectu, ut aliqñ dr:
Factum Loum intellectus languam potiõ rõnalis scilicet,
videlicet: directivus seu moralis, et effectivus seu Phyus.
Hunc dicit aliquid concurrere, aut eim influere directivè et
moraliter si intervenial aliqd consilium vel directio, aut
instructio, sic lig: concurrit aut influit directivè Praeptor
cuiusdam parvuli in scriptionem, si parvulo praescribat
regulas scribendi, influxus hic ad genus causae moralis per:
tinet, nam causa moralis effectum n causat Phyõ, sed
causantem solum illuminat, et modum suppeditat effectum
producendi, effectivè autem Phyce concurrere, vel influ,
re aliquid, dicit hunc si causa Phyõ ps actionem ex
se emanantem Phyce effectum langat, quem producit, sicut
si Praeptor ipse parvuli manum apprehendat, et cum
illo literas formet, influit Phyce et effectivè ad scrip:
tionem parvuli.

N 9 Ex doctrina Arlij dicendis: qd habitus acquisitus seu
naãlis sit qualitas evectuum frequentãone genita,
difficulter mobilis, inclinansq; potiam ad similes actus
his, ps quos producitur è veni colligit, qd ps habitum
languam immediatum instrumentum adquiri possit ut
effectum facilè producat potiõ illa, quae sibi relicta
effectum producere sit simpliciter, sic tamen potiam

adjuvando pe ipsam potiã actionem effectum cõficit.
Cum dictum sit hãtum cẽ qualitatem inclinantem
potiã ad similes actus his, pe quos producta ẽ: sũ-
endum ẽ: unde hac actuum similitudo desumat.
Desumit autem ex objõ mãli, et formali infimi
specificativo. hinc si sint actus, qui generarunt hãtum
et actus cũm ab hãtu producitus idem objm mãle et
formale infimi specificativum habentes, erunt hi
actus in eadem infima specie consequenter sibi simles.
Nec turbant hanc similitudinem alia, quæ in tali actu
reperiuntur præter objm infimi specificativum, con-
sequentes potest adhuc hãtus facilitare potiã adhunc
actum rãone similitudinis in identitate objti mãlis
et formalis fundatæ, consequentes alia, quæ fundant
dissimilitudinem in tali actu hãbunt secare mãliter
quia infimam actus speciem nõ diversificant, sed tantum
multiplicant, ita ut talis actus nõ sit unius tantum
speciei, sed duplicis aut tripliciis.

Quod in aliquo actu reperiuntur superandæ diversæ difficultates, tot eũm requirunt diversi hãtus, ut tales actus ex oi pte cum facilitate eliciatur; cũm gõ in actu aliquo alterius scĩæ à Lõõ distincti v.g: in actu scĩæ Mclaphyæ hoc; hoõ ẽ aãl rãonale, alia sit difficultas ex pte mãe et forma propria, alia autem ex pte mãe et forma Lõõ, dato cũm duplex requiritur hãtus, unus scĩæ Mclaphyæ, alter scĩæ Lõõ, unus qui adjuvet potiam, ut facile assignet hõis essentiam

N: 10

Metaphÿam, aliter ut facile formam definionis in hunc actum inducat. Consequenter talis actus ē mixtus duplicem involvens speciem, unam quam accipit ab objō māli ut formali ex quo intrinsecē actus ancillatus in rōne artefacti Loi absoluti talis, sive deinde dicatur objm māle Loō ē cognitionem, formale vero rectitudinem passivam, sive dicatur objm māle Loō ē ideas combinabiles, formale vero ipsam combinatōnem regulis correspondentem. Alteram speciem accipit ab objō māli ut formali circa quō actus talis versatur ex his colligit, q̄d definitio Lig: propōnis et definitio Loōis sibi similes sint in specie infima rōne objī māliis, ut formalis ex quo, dissimiles vero rōne objī māliis ut formalis circa quō.

§II Thesis.

N:ij Loō hāātualis ultens, si adsit influit Phycē seu effectivē in actus aliarum rerum. Dem: 1mō. Loō hāātualis ultens influit Phycē seu effectivē in actus tales, qui similes sūt in rōne specifica infima illis actibus à quibus hāātus Loi ē genitus, atqui alicujus rei actus sūt in rōne specifica infima similes illis actibus, à quibus hāātus Loi ultens ē genitus, gō. etc: constat ex num: 9 Prob: mi: nōminus continet sub eadem infima specie artefacti Loi definitio Metaphÿæ vel Phÿæ hominis, sub qua eam continet definitio propōnis, aut prædi,

aut generis, à quorum definitione sæpius frequentata
Xãtus Loï utens is ẽ generatus, gõ alianum sriarum
actus ẽt in rãone specifica infima similes illis actib
à quibg Xãtus Loï utentis ẽ generatus. P. Loïs ille
actus continetz sub eadem infima specie artefacti Loï
qui hbt idem olim mãale et formale ex quo constituit
artefactum Loïm, atqui ñ minus deficio Metaphya
vel Phya hoois, quam definitio propõnis aut prædi:
hbt idem olim mãale et formale ex quo constituitur
artefactum Loïm, gõ. Ma: patet ex num: 6, quia
alias Loõ ñ eẽt ad alias sriaz necessaria, nec alia
sriã eẽnt sriã perfecta et formaliter tales. P. min:
ñ minus definitio Metaphyã Xãtis in rãone praxeos
Loõ constat cognitione et conformitate cum actu
practico definiendi tanquam forma, quam constat
propõnis definitionis vel si aliter placet ñ minus
definitio Metaphyã Xãtis in rãone praxeos Loõ
constat ideis combinabilibg et combinãone conformi
regulæ definiendi, quam constat propõnis definitio.
gõ. Confirmatz: Loõ Xãtualis utens influit effective
in actus Loõs: gõ eim actus alianum sriarum P.
Con: ideò influit effective in actus Loõs, quibus in
illis habetz tota rão artefacti Loï videlicet: cognitio,
et rectitudo, ex quibg resultat; recta cognitio, quæ
ẽ tota rão artefacti Loï; vel si praplacet: videlicet
ideæ combinabiles, et combinão regulis conformis
ex quibg resultans ideæ rectæ combinatæ quæ ẽ tota

rão artefacti Loĩ: gõ cĩm influit in actus alianum
stianum ob rãonem eandem. Si quis tamen
dicat: Q actus alianum stianũ haãt diversam maãm
et obym de quo, vel circa q̃ diversum ab actibꝫ Lapidis
R: hanc diversitatem n̄ obstare influxui Loĩ, alias
siquidem nec haãtus definionis posset influere in
definionem prãdi et in definionem subi, quia in
hac duplici definione eĩm invenit duplex diversa
specie maã, et obym de quo, vel circa q̃, aliquam
hac diversitas juxta adversarios n̄ obstat habitui de-
finionis, gõ nec cĩm juxta nos obstat habitui Loĩ
intentis.

Dem 2dõ: Loĩ actualis docens influit in actus alianum
stianum directive, gõ cĩm Loĩ habitualis utens in-
fluit in actus aliatum stianum effective. Pe con-
ideõ influit in actus alianum stianum Loĩ actualis
docens, quia in illis invenit suum obym maãle et
formale, alyui cĩm in actibꝫ alianum stianum invenit
suum obym maãle et formale Loĩ habitualis utens
gõ. Dem: Loĩ haãtualis utens invenit suum obym
maãle et formale in actibꝫ Loĩs ideõ, quia ois actꝰ
Loĩ, tum illi, qui haãtum generarunt, tum illi, in
quos haãtus effective influit, et similꝫ in alhoma
rãone artefacti Loĩ, alyui cĩm actus alianum stianũ
et mant in alhoma rãone artefacti Loĩ similꝫ
actibꝫ Loĩs, qui haãtum generarunt, nam cĩm et vel
definiones, vel divisiones, vel argumentãnes, gõ.

Confir: quia actus alianum scianum habit in se rationem artefacti Loi, ideo cum Loo actualis docens intellectum adjuvat, ut possit eliciere simplicitet actus alianum scianum go et eadem ratione pt Loo habitualis utens adjuvare intellectum, ut tales actus elicial facile; semper tamen intelligendo, in quantum tales actus habit rationem artefacti Loi.

Dem: 3tio: ab experientia hbz, q̄ is facilitatem argumentandi sensibil cum in matu Phya, Metaphya, aut alia quacunq; pra alijs, qui frequentius pra alijs, argumentatus e in matu Loo, aliqui hoc probat, q̄ constractus et acquisitus habitus argumentandi in matu Loo, cum influat in argumentationem in alia matu: go. Si tamen hanc facilitatem quispiam refundere vellet in bene vivaces et excitatas regulanum Loanum species, et n̄ in acquisitum habitum, huic repono: q̄ regula quidem dirigat, sed n̄ positive facilitet, nisi ad sumum negative, hoc e: in quantum videlicet impedimenta removet. go n̄ pt illa facilitas refundi in dictas species vivaces sed in ipsum acquisitum habitum Loam. Do instantiam: hoo furiosus pt habere excitatissimas species regule moralis, quae illum dirigat ad mansuetudinem, si tamen se n̄ exerceat in actibus mansuetudinis cum stantibus illis excitatissimis speciebus nunquam hoo ille facilitabit ad exercendam mansuetudinem.

Dictum e in thesi, si advt. sic initiantes maxima

cum difficultate actum alterius sciæ dicerunt, cum ex defectu frequentatorum actuum Loorum habitum nõdum acquisiverit, & nullus negat (qd possit habiri actus alterius sciæ sine Lõ habituali utente, sed tunc talis actus habebit magna cum difficultate, et vix directe solius Lõæ docentes, seu habebit simpliciter, et nõ facile gõ ut facile habeatur, requiritur Lõ habitualis utens, qua tollat difficultatem in ratione obiecti Lõi, et eim requirit habitus alterius sciæ ad tollendam difficultatem alteram, qam habet talis actus ratione mãtis et forma propria.

§III

Solutio Dubiorum

N:12 Dubium 1mum ad illos actus concurrit effective habitus qui sit similes illis actibus, à quibus habitus ẽ generatus; gõ Lõ habitualis utens nõ influit effective in actus alianum sciarum, R: Con: actus alianum sciarum nõ sit similes illis actibus à quibus habitus ẽ generatus, gõ. P: f: actus alianum sciarum distinguitur specie ab actibus à quibus habitus ẽ generatus, gõ. P: f: actus alianum sciarum habet distinctam speciem infimam evidentiam abevidentia, quam habet actus Loi, gõ. P: f: aliud habet ratiõnãle et formale, actus alianum sciarum, quam habet actus Loi.

Solvit dubium Con: f: N: f: probatio: N: f: alterius probatio dis: f: distinguitur specie inadæquata, nempe

quoad maām circa quam, et cē primō intentionale,
Con: Ā distinguens speciē adequatas quoad formam
eim ex qua, et cē 2do intentionale N: Ā: sic
dist: Con: N: Con: licet Ā: g: Theologus bene scit,
qd Sylmus, quem formal in maā theologica, sit diversus
à Sylmo Loō quoad maām propriam et rationem
formalem inadequatam, dicit tamen eundem eim
cē Sylmum Loum, in quantum hēt formam Loām,
seu rationem artefacti Loī, Praterea inter actum et
habitum nō requiritur idemma, sed adequatissima simi-
litudo, siquidem hoc modo nullus actus ē similis
habitui, quia actus ē qualitas transiens, habitus
autem ē qualitas permanens, consequenter nullus
habitus posset in aliquem actum influere eim in
maō propria, qd tamen falsum ē, gō. ulterioris
probationis dist: Ā: hēt distinctam speciē infimam eviden-
tiam quoad maām concedo, quoad formam N:
vel hēt distinctam speciē infimam evidentiam con-
sequentis Con: consequia N: sic dist: Con: N: Con:
Sylmus siquidem theologicus hēt similem evidentiam formā-
lem qualem hēt Sylmus Loūs, nam simile artefactum ē Sylmus
theologicus, quale ē Loūs. ultima probationis dist: Ā:
aliud hēt olim maāle et formale circa qd, et qd actus
tmāt Con: Ā: aliud dēnt ex quo, et qd constituit actus
in rōne artefacti Loī N: Ā: consequentes habitus
generatus ab actibus Loō nō ps quidem influere effici-

in actus alianum sciarum 2dum illam rõnem, quam Rñs rõne mãe sl formaly circa quam talis actus versatur, influit tamen 2dum illam rõnem, quam Rñs rone mãe sl forma, ex qua constituuntr, et in quantum sl actus factum Loĩ.

Pi quis dubium urgeat 1mõ. ex hoc: q actus alianum sciarum aliam haãt maãm sl rõnem formalem licet tantum inadequate diversam ñ sl haãtus Loĩ in illos influat effective, gõ. P. L: experientia nos docet, q licet aliquis haãt habitum Loĩ, et cum illo argumentetr facile leg: in mãe Loĩ, tamen ñ argumentetr facile sed difficultr in mãe Phÿe, gõ ex hoc: q actus alianum sciarum etc:

R: dist: L: ñ sl haãtus Loĩ solus influat Con: ñ in consortio haãtus Phÿe N. L: probãtr Conc. L. dist: Con simul prius L: resideat num: 10 et dubium eva: nescit. Quia dictum ẽ q quod sl superande difficultates in aliquo actu, tol cum requiruntr habitus, cum gõ alia difficultes reperiatr in mãe Phÿe distincta à difficultate in mãe Loĩ, hinc à solo habitu Loĩ cognitari ñ sl, sed simul ab habitu Phÿe.

Pi quis urgeat 2dõ: actus alianum sciarum ñ sl simplicis actus Loĩ nam si cẽnt: eõ ipso ñ cẽnt actus alianum sciarum gõ habitus Loĩ cum in consortio habitus Phÿe ñ sl in illos actus influat. R: L: alia scia ñ sl Loĩ, gõ cum actus illarum ñ sl actus Loĩ.

R: dist: L: actus alianum sciarum, ut sl alianum sciarum, et quoad maãm accepti ñ sl actus Loĩ Con: L: qui talis sl

el quoad formam accepti N. Eadem distinctione dist. Con:
q̃ addictum. Probatonis Con: A sub dato distinctione
dist: Con: N. Con: denominatõ scianum et actuum illarum
dct denumi à digniori, cum gõ actus alianum scianum
Abcant aliqm nobilius quam Loã, alia enim scia sũt
speculativa Loã vero ẽ practica, id circo ab illo aliq̃
sive à maã circa quam et actus et ipsa alia scia
denominanda sũt.

Si quis urgeat 3tio: actus alianum scianum nullo modo
possũt dici Loã, gõ. Af nullo modo actus alianum
scianum possũt dici pars Loã sive docentis sive utentis,
quia alias alicuius actus alterius scia ẽt in duplici specie,
consequentis unus actus ẽt duplex, alqui hoc n̄ ꝓt dici, gõ.
R. Af probatonis Concedo, q̃ n̄ possint dici pars Loi docentis
dist: tamen alteram partem: actus alianum scianum
spectata maãli evidentia consequentis, nullo modo
possũt dici pars Loi intentis Conc: hanc ptem, spectata
formali evidentia consequia N: hanc ptem, dist: eim
causalem: quia aliquis actus ẽt in duplici specie sub:
ordinata, disparata, et praecisiva Con: causalem, ẽt in
duplici specie qui invicem exclusiva N. causalem.
Nam alia scia suppeditant Loã maam remotam,
sive rei, quae ꝓt aliqm maãle Loã remotum, Loã autem
vicissim dat illis formam Loam. Dist: sequelam.
unus actus ẽt duplex duplicitate formalitatis Con:
duplicitate entitatis N. sic dist: min: N. Con: quilibet
actus alterius cujusvis scia formaliter scientificus

duas involvit formalitates unam rõne tendentia in
objm̃ proprium sui specificativum, alteram confor-
mitatem cum regula Loã cum autem in usu ago
hac formalitate possit intellectus pati difficultatem
à circo ab usu habitu ad unum exhibitive actum
ponendum DCI facilitari.
Si quis urgeat 4to: Nõ artefacti Loi ñ sufficit, ut actus
alianum scianum dicant actus Loi, Ergo: Ita rõ
aãlis ñ sufficit, ut brutum dicat hoõ, licet hoõ et brutum
conveniant rõnem aãlis, in qua hoõ et brutum con-
veniunt, gõ à pari.
Ad probãm do disparitatem; ideo rõ aãlis ñ sufficit
ut brutum dicat hoõ; quia rõ aãlis ẽ tantum rõ ge-
nerica, consequenter bruto dcẽ rõ specifica hoõis
videlicet rationalis, gõ: at verõ actus Log: Phyci præs
rõnem genticam artefacti Loi cim̃ hnt rõnem
specificam Log: definitionis, aut divisionis, aut argu-
mentãnis, gõ.
Replicat 1mõ præs Loam dant alia scia à Loa
distincta, alqui tamen juxta hanc thesin ñ dorent
alia scia distincta, gõ. Pmi: ogñ actus cent actus
Loe, gõ ñ dorent alia scia.
Dist Con Ma: vel cim dist: Ma: dant scia à Loa distincta
quoad maam propriam, seu objm̃ maale et formale
circa q Con: Ma: quoad rõnem artefacti Loi, et objm̃
ex quo N: Ma: N mi: vel dist: simili distinctione N: Ma:
Probãis dist: Ant: cent actus Loe cim̃ Con: tantum N
dalis actus, in quem Loa influit ẽ quidem unus actus

entitatiuis sed tamen equiualenter duplex, consequenter
ē in duplici immediata specie, videlicet Loē et
Ens Phyē, aut Metaphyē.
Si quis dicat dmō: ex dictis: actus alienum orianum
nō ē Loē actus tantum, gō eim nō ptrit in illos
influere, nāchus Loē intellectus tantum Ri Co: solum
quia jam declarata ē thesis nostra videlicet: gd
quidem requiratz influxus Loē nāchalis intellectz
ad actus alienum orianum nō tamen solus, sed
gd eim requiratz influxus nāchus alterius oriā
cuius nempe ponitz actus. Instantiam damus ab
aliqua cognitione quam nō solus intellectus, sed
eim obm per suam speciem vicariam producit
Ad guidem ideo, cum cognitio qualibet praeter
vitalitatem dicat eim nōnem imaginis, et repra-
sentatōnis, nōnem ejtz imaginis dat obm per speciem
vicariam, nōnem autem vitalitatis dat intellectus,
gō à pari.
Si quis dicat 2do nāchus Loī intellectz influit tantum
effective in actus tantum Loōz, atqz actus alienum
orianum nō ē actus tantum Loī, gō. Ri Ma: nachus
Phyē influit in actus tantum Phyōz, gō à pari.
Ri: Nulla: Licet enim Loē docens pōt influere in
actum Phyō Loūm directive: sic eim Loē
nāchalis intellectz pōt in talem actum influere effective.
Praterea licet Ens: actus aliquis Phyōz praeter en-
tem in obm oriā Phyē dicat eim nōnem

artefacti Loï: tamen habitus Physicæ influit in talem actum, qđ cum plus influit in talem actum in-: fluere habitus Logicæ. Itaq; prælus rationem artefacti Loï dicat tendentiam in objm scibile Physicæ, Et nunc dicat definitio una cum in mea Logica respectui; si definitio alia sic: propositionis habet diversam tendentiam in diversum objm, hæc diversitas tamen non obstat habitui Logicæ definiendi, sed in utramq; influit, qđ ad pari. Probatur M. qđ definitus scientificus qui sit Physicus tantum sed ab actus rationis objm, ex quo constituit, scire rationes artefacti Loï & simul Logicus. Sit tamen exempli distinguo: habitus Physicæ influit in actus tantum Physicos, hoc e: non influit sub alia ratione quam tantum sub ratione actus Physici desumpto ab objo: circa qđ versatur actus Physicus Con: in actus tantum Physicos hoc e: exclusive tales seu quia ad nullam facultatem pertinerent, videlicet rationes artefacti Loï, qua desumit ab objo ex quo constituit talis actus. N. paritas in hoc versatur: sicut habitus Physicæ de se non influit in actum Logicum, ut e Logicus: ita etiam habitus Logicæ de se non influit in actum Physicum, ut Physicus e. Disparitas autem in hoc e: habitus Logicæ in actibus alterius scibilis invenit suum objm materiale & formale, ut jam alias declaratum e: habitus autem alterius scibilis non invenit suum objm in actibus Logicæ, quia objm Logicæ bene definire vel dividere in materiam propriam quæ attingat materiam & formam alterius scibilis, non tamen

pſůll alia stiã, nisi attingant mãam ꝺ formam loãm, q
hac enim sola regulas bonæ ꝺfiniõnis, ꝺ divisionis
ingꝺit.
Replicaꝫ 2ꝺ: actus tantum Louis excludit essentialiter
rãonem actus Phÿi, ꝺ actus Phÿo-Louis hanc rãonem
ñ excludit, gõ actus tantum Louis distinguit speciꝰ ab
actu Phÿo-Loõ, subsumitꝫ alqui si distinguit actus
Phÿo-Louis specie ab actu tantum Loõ, hãtus Loõ ñ
põt influere in actum Phÿo-loaũm, cũm hãtus influat
tantum in actus similes illis, q̃ quibꝫ hãtus ẽ
generalis,
Rꝫ dist: ℣: Actus tantum Louis excludit essentialiter
rãonem actus Phÿi ut Phÿis ẽ, sew in quantum
dicit actus Phÿus tendentiam in obm̃ proprium
sui specificativum Con: ℣: qui Phÿus ẽ, sew in
quantum actus Phÿus involvit simul rãonem
artefacti Loi N: ℣: dist: Con: gõ distinguit speciꝰ
adequata ꝺ exclusiva N: Con: specie inadequata
ꝺ subordinata subdist: rãone tendentiæ in obm̃ 2ꝺo
intentionale Con: Consec: rãone conformitatis cum
regula Loõ sic dist: subsumtum N: Con:
Rꝫ quis dicat: hãtus generalis ab actibꝫ Phÿo-Logicis
ñ põt influere in actum tantum Louis, gõ cũm hãtus
ab actibꝫ tantum Louis generalis ñ põt influere in actum
Phÿo-Louis.
N: ꝺ N: peritalem, quia põt cũm hãtus per frequentatas
ꝺfiniões Phÿas acquisitus facilitare intellectum, ut

facile elicial definionem in maã Loã, nam definio in maã Phyã, et definio in maã Loã sibi similes in rãone specifica artefacti Loi, ẽ enim ultra definio. Replicabis 3tio Pater Suarez disputãone 44 Metaphyã sect: 4 ait: hãtus acquisitus in illos solum actus ꝑt influre qui attingunt eandem rãonem formalem, sive qui tendunt sub eodem objo formali, sub quo tendunt actus, à quibus hãtus ẽ generatus, alqui tamen actus alianum scianum nõ tendunt sub objo formali infima specificativo Loã, go hãtus generatus ab actibus Loã tendentibus sub objo formali specificativo Loã nõ ꝑt influre in actus alianum scianum.

Pro Et declaro mentem Patris Suarez: hãtus acquisitus rãone tendentia sub rãone formali objectiva et infimi specificativa nõ ꝑt influre nisi in actus, qui sub simili formali rãone tendunt, et ideo hãtus Loi mentis nõ ꝑt influre in actum Log: Metaphycum rãone tendentia sub rãone entis ut entis Log: mentem Patris Suarez nõ ꝑt eiã influre rãone alterius formalitatis, nempe rãone artefacti Loi qua talis M. mentem Patris Suarez dixi: mini: alqui tamen actus alianum scianum nõ tendunt sub objo formali infimi specificativo Loã, tendunt tamen in forma et modo artefacti Loi Log: et nõ sic tendunt Mimi: dixi Log: go hãtus generatus ab actibus Loã nõ ꝑt influre in actus alianum scianum quatenus hi tendunt sub rãone formali alterius scii infime specificativa, quæ desumit ab objo circa quo

vel de quo ☞ Con: Corpe: qualenus tenduñt in forma
& modo artefacti Loi ḡ ē illorum olym ex quo
constituunt N. Con:

Dubium 2dum: aliqua similitudo inter actum tantum
Coñ & inter actum Phyō Coñ ñ sufficit, ut haāt
Log in actum Phyō Coñ influat, gō hoc haāt ali-
quem ñ influit effective in actus alienum scīarum Ph
Licet inter actum definitionis & actum divisionis habeat
aliqua similitudo: Ens enim sibi simile & in rōne
recte cognitionis, seu in rōne idee recte combinate
& in rōne spiritualitatis & vitalitatis: Rāōes tamen
definitionis ñ pt influere in actum divisionis, gō
dicendum aliqua similitudo, si sit tantum generica ñ sufficit
Con: si sit specifica N. probōni ex distinctione data do
disparitatem: quia inter actum definitionis & divisionis
ibi tantum similitudo generica ñ autem specifica gō.
Dicti siquidem actus ☞ tantum sibi similes in rōne
generice artefacti Loi ñ vero in rōne specifica talis
cognitionis: at vero definitio hyc propōnis, & definitio hois
☞ sibi similes in rōne specifica talis artefacti Loi, scī:
licet definitionis; jam autem ad influxum effectivum
ñ sufficit qualcunq; similitudo cum generica, sed requirit
talis, vi cujus actus sint similes in infima specie saltem
dum aliquam talem formalitatem, rōne cujus intel-
lectus posset pati difficultatem & consequenter facilitari
pr aliquem rāōnem: cum vero intellectus ñ possit
pati difficultatem in elicienda cognitione ut sic
ad talem siquidem nulla data potia, aut regula directiva,

N13

gō requirit talis seu specifica. Pari rāone dicendum
ē de recta cognione in cōmuni accepta, item de rāone
spiritualitatis et vitalitatis, oēs he fundant tantum si-
militudinem genericam et ōēs achibz intellectus cōmunem.
Praeca: intellectus, dum elicit aliquam cognionem, nō
patit aliquam difficultatem in rāone vitalitatis, et spiri-
tualitatis, quia intellectus eo ipso, q̄ operetz elicit abstr. et
regula essentialiter et necessariō actum vitalem et spiri-
tualem: patit autem difficultatem ut elicit definionem
Phyām n: bi conformem regulis recte definiendi, cum in
conformitate inferiorem in talem actum cui defectibili-
gō cum debeat intellectus dirigi à regula ad simpliciter eli-
ciendam rectam definionem in māā Phyā, ita cum ad facile
hanc eliciendam ꝑt et debet facilitari ab habitu Loi talentz
in māā Phyā.
Replicat 1mō causa Phyā nō producit formalitates, gō habitus
Loi talentz nō influit in actus aliarum scianum. P. Conse:
habitus Loi talentz produceret solam rectitudinem, quae
formalitas, aliqui causa Phyā nō producit formalitatez, gō
P. Ma: habitus Loi talentz nō produceret totum actum,
gō produceret solam rectitudinem. Si produceret totum
actum, tunc totus hic actus eēt effectus habitus Loi, et
habitus Loē eēt totalis causa totius effectus, sed hoc dici
nō ꝑt, gō.
P. Con: Ph: N: Con: probāne N: Ma: ulteriorz probāne dist: N:
nō produceret totum actum se solo Con: Ph: cum habitibz aliarum
scianum et cum intellectu N: Ph: ulteriorz probāne dist: Ma:
si produceret totum actum se solo, tunc totus hic actus eēt

effectus habitus Loi, habitus Loe cel totalis causa huius effectus Con: ma: si in consortio alterum habituum ellicit: reflectus produceret totum actum tunc totus hic actus cel effectus habitus Loi, habitus Loi cel causa totalis subdis: cel causa totalis totalitate effectus Con: ma: totalitate causae N: Mag: dist: mi: N: Cong: quando plures causae concurrunt ad unum effectum indivisibilem, qualis indivisibilis actus quilibet actus scientificus, cum quilibet actus sit intellectus, ideo quia una causa non continet oes perfectiones in tali effectu contentas, tunc nulla ex his causis est causa totalis totalitate causae, seu nulla se sola tanquam principium totale pot producere talem effectum, quia ei se solo pset, non requirenti causa alia ad hunc eundem effectum: nihilominus tamen qualibet earum causis est causa totalis totalitate effectus: effectus enim ex supposito est indivisibilis nullas hns ptes, consequenter non pot produci totum ptem, ideoque producit qualibet causa tanquam causa partialis totum effectum dando illi eas perfectiones prae, quas talis causa partialis in se continet alias vero perfectiones, quae tamen in tali effectu reperiuntur, dando illi per accidens ratione aliarum videlicet causarum, quae ad eundem effectum concurrunt: cum ga habitus Loe non contineat in se perfectionem aliam, nisi rectitudinem Loae, quae in actu alterius secus reperit, ideo cum illam solam det effectui reliquas autem perfectiones dat per accidens, alius ita produxerit actum Xpum ratione suae indivisibilitatis totum, sed tanquam causa partialis.

Si quis quaerat quomodo haec rectitudo tanquam ratio tendendi talis possit produci? Sc: rectitudo haec Loa seu ordo intentionalis in se et ordinem rationem communem acceptam est omnino factibilis

dl produabilis, seu ñ pt produci; pt tamen produci accipiat
dum rões particulares dl in suis inferioribz, quemadmodum
forma statuæ ut sic dl dum rõnem cõmunem ac generica
ñ pt produci de arte statuaria, pt tamen produci dum rões
particulares dl in artefactis particularibz. Imo ẽtiã for:
male nec dẽt posse aliter produci quã solum in suis inferioribz,
cum nihil ut sic dl generica à pte rei dẽt aut producatz,
sed quidquid producitz, producitz tantum individuum dl singulare.
Replicatz idẽ. Nec cim tanquam causa partialis pt influere
in actus alianum scientiam hãtus Lõi ut dictis, gõ. R. Ar.
si posset ita influere, tunc propter indivisibilitatem actus
produceret totum actum cim hunc cum hãtus alterius scie
abcdl, sed hoc fieri ñ pt, gõ.
R. Min. probãonis N. sequelam illa: quia si hãtus alterius
scie abcdl, planè nullum prædicte posset influxum, dictum
siquidem ẽ hãtum Lõi ee solum modo causam partialem
ex essentia autem causæ partialis ẽ, ut hunc solum
in effectum influat, si altera causa partialis adsit, qualis
in nostro casu ẽt alter hãtus scie alterius. Consequenter
hac in potia influendi refunderetz in defectum alterius hãtus
absentis, cuius presentia ẽ conditio, ut hãtus Lõi posset
influere, ñ tamen refunderetz hãc in potiã in defectum
virtutis influxiva, quæ ẽ hãtui Lõi intrinseca. Pro majori
claritate revideatz hic num: 10 si quis inferat, gõ cim intellectus
ñ pteat sine hãtu Lõi producere actum, cum cim intellectus
sit causa partialis. R. cim distinctione ñ pteat sine hãtu
producere actum facilẽ. Con: simpliciter N. dist: cim causalem

cum cim intellectus sit causa partialis actus facile produc:
livi Lon: simpliciter producibili M

Principia quapiam aliis intra hanc Thesim occurrentibus dubijs advertis adoptanda

Primum prima definio Phya sub rone rectitudinis Sect 4
Loe quam in se contrinet, instendit haatum Loe sub
eadem rone. Parro e de actibj tantum Lois respectu
haatus Phyo Loi qui aque intendit ab actu Loe tan:
tum, sed n sub rone sibi specifica, nempe rone tendentia
in objm maale qua tale, sed tantum sub rone sibi comuni,
nempe sub rone artefacti Loi, quia cum intellectus respectu
actus Phyo-Loi dupliceq distinctam haat difficultatem
cim a duplici haatu dbt facilitari, nempe a haatu Loe,
et ab haatu Phyo.

Secundum Si haatus Phyo-Lois sub una rone sit
intensus ut 3ia sub altera ut 6 facilitabit intellectum
tantum ad 3ia quia actus consistit in indivisibili, go
n pt elicia 2dum unam ptem cum minori facilitate
et 2dum alteram cum maiori.

Tertium actus Phyo-Loi pt gignere duplicem forma:
litet vel duplicem aquivalentiam haatum, unum rone
forma Loe, alterum rone tendentia in objm hujus vel
illius sia proprium, qua duo species sub altera et sibi

ñ oppositè, possit creaturæ in unum habitum, vel ad actus eli circa in unam facultatem Loæ ñ quidem prudentialem sed per subordinationem, et quandam connexionem.

Quantum virtus prudentiæ abiles se hbt quam se habet habitus Loæ ut talis, prudentia enim dirigit: quomodo actio virtuosa sit ponenda, habitualis autem Loæ utens nihil dirigit, ideo prudentia è alterius poliæ quam sint religio virtutes morales, illa enim pro subjò hbt intellectum ipsius hbtis voluntatem, jò licet prudentia ñ influat ohjcè et effectivè in alias virtutes morales, influit tamen habitus Loæ utentis in actus alianum scianum, qui sit quidem poliæ nempe intellectivæ.

Tandem benè advertendum è: an ille, qui thesim nostram impugnat Loquatr de Loæ habituali docente, an de Loæ habituali utente? quia si de docente loquitr; frustrà thesim impugnat: nam nos ñ dicimus: jd Loæ habitualis docens influat effectivè in actus alianum scianum, cùm Loæ docens ñ invenial suum ohjm formale in illis actibus, jd ohjm formale è rectitudo activa; Loæ autem habitualis utens in actibus alianum scianum suum ohjm formale invenit, videlicet rectitudinem passivam, jò cùm in illos effectivè influit, jò thesis subsistit.

Quæstio II

Quomodo Loæ sit una

Quæstio hæc subordinata quæstioni theologicæ, an detur unum tantum Sacramentum Eucharistiæ, vel

ordinis et quali unitate.

Thesis I

Loca totalis: et hãctualis nõ ẽ una unitate simplicitatis.
Dem: illa est unum unitate simplicitatis quam compo:
nunt ex ptibꝫ distinctis, et quæ nõ possũt realiter dividi, sed
Loca nõ ẽ tale unum, gõ. Dimit Loa totalis et hãctualis
cponit ex ptibꝫ specie distinctis, cponit enim ex partibꝫ
definitionis divisionis, et argumentãonis, consequenter eim
cponit ex hãtibꝫ specie distinctis, quia hãtus ẽ eiusdem
speciei cujus ẽt actus:

Thesis II

Loa nõ ẽ una unitate informaonis, et continuaõnis.
Dem: inter hãtus Loa nõ datur unio informaõnis nec con:
tinuaõnis, quia unio informaõnis solum datur inter illa,
quæ se invicem habẽt tanquam potia et actus, ut Exẽ:
et hãt mãr et forma Peripatetica, ita ut unum sine
altero nõ possit existere, aliqui actus et hãtus Loa nõ habẽt
se sic adinvicem quia unus actus vel eim hãtus nõ recꝰ:
pit in altero actu vel hãtu et pt unus sine altero nãliter
existere, gõ. Unio autem continuaõnis ẽ quæ datur inter
illa, quæ habẽt tnõs quantitatis corporeæ et ẽt extensive
divisibilia ut docet Arles, aliqui tamen actus et hãtus
Loi nõ ẽt extensive divisibilis sed ẽt entitatis spiritualis
et entitatiue indivisibilis, gõ.

Thesis III

Loa nõ ẽ una unitate aggregaõnis. Dem: unitas aggregaõnis

inveniŋ in illŋ qua nec ad se invicem nec ad aliqd 3tium per se et
intrinsece dicunt ordinem: ut lŋs in cumulo lapidum, qui ē unus
unitate aggregatiōnis, alqui tamen actus ꝑdicus Lōē dicunt hunc
dictum ordinem cum minus principale attribuunt ordinēŋ ad
principalius ut hoc alterum, ad rectam cognitionem ut sic, vel
si placet ad ideam rectē combinatam ut sic.

Thesis IV

Lōē una unitate generis, ordinis, connexionis, et finis
ad idem objm attributionis. Dem: talis unitas datur illa qua
ordinatŋ ad idem genus, alqui actus et habitus ordinant ad idem
genus saltem finalem scilicet rectam combinationem, seu
ideam recte combinatam ut sic. Sed Lōē objm attributionis
ē unum unitate generis, cum sit saltem finaliter predicabile
de pluribus specie differentibus ſ: de definitione, divisione,
argumentatione, gō Lōē una unitate generis, ordinis etc.

Ex Logica - Metaphysica.

Questio I

An intellectus divinus vel Angelicus, vel Humanus possit formare ideam repraesentantem naam universalem.

Quaerunt Theologi imō an in deo det unica an triplex
scia qua oia cognoscit? 2dum an Angeli se ipsos aut alias
creaturas cognoscant abstractive aut saltem possint. 3tio:
an Angeli cognoscant componendo dividendo, et discurrendo,
his questionibus praefata questio subordinata quam prius:
Quam resolvam quadpiam de idea universali inquirenda ſt

§1

Præliminaria

N: 1

Etsi in hoc Philoſophi conveniant, id quidquid à ſe rei exiſtit ſit ſub ſenſus cadere poſſit, ſingulare et ultimo determinatum eſſe: Ethicanſi tamen inter ſe non eam rem habeant, quod id quod intentionaliter exiſtit, ut ſcil. idea intentionalis, ſive ſint à Deo menti Angelicæ infuſæ, ſive ſint à mente humana producta, an inquam eam rem habeant, quod ſingulare ultimo determinatum ſit? videndum itaq; eſt: an poſſibile ſit talis idea quæ repræſentet nobis plures, communem, ſeu quæ dicat rem universalis, an verò detur idea tantum singularis, seu quæ repræſentet nobis solummodo singulatem?

N: 2

Idea singularis dicit: quæ repræſentat rem ultimo determinatam, et jam individuatam, ut ſcil. Petrum Cartesium, et hoc ipſo talis idea nullam rem aliam repræſentare poſſit. Idea particularis repræſentat quidem eam rem unam, sed repræſentat tamen illam indeterminate vagè, et confuſè, sic si audiam aliquem ratiocinantem nè tamen eum videam, formo mihi quidem ideam hominis alicujus in individuo accepti, sed tamen nè ostii ac determinati, cum mihi deſint conditiones individuantes ut quamnam unum determinate ab altero discernere poſſem. Idea universalis dicit, si repræſentet nobis aliquas quæ quidem sit una, sed tamen convenial pluribus, ut ſcil: si formem ideam hominis vel animalis.

N: 3

Universale in communi acceptum est, unum versus multa

vel ē unum ⁊ multum in eadem rāone. cum tamen
diversis modis res aliqua possit ee communis plurib⁹ dicō
diversa eim assignantes universalia, sic aliud dicit ee prin-
cipium universale qd eim universale complexum dicit, ⁊
tale universale ē qdlibet principium lumine naāe notum
ex quo plures alie conclusiones argumentando deduci possūt.
Aliud dicit universale in complexum. ⁊ res una plurib⁹
communis. Hoc autem denuo subdividit ⁊mus in univer-
sale in causando tale ē quod⁹ causa capax causandi plures
effectus. ut⁹: Deus, vel Sol. 2dō: in universale in signifi-
cando, tale ē vox plura significans, ut⁹ ⁊mi ⁊nalogia
ut⁹: canis vel ⁊mi equivoca ut⁹ canis, gallus, 3tiō: in univer-
sale in representando, ut si representet res una plura ut⁹: species
q plures representat hoēs. 4tō. In universale in pertinendo. si
plura ad unum pertinent, qd⁹ ut lex ad quem⁹ ⁊ plures diversi
⁊ hoēs plurimi pertinent. 5tō. in universale in ente, qd
Metaphysum. dicit ⁊ eadem ideō, quia hoc universale ad
rāonem entis à qualitatibus sensibilibus abstracti pertinet ⁊
ē idea una eadem id qd representat, apta inesse pluribus, seu
ē unum aptum inesse multis, talis idea universalis Metaphys
ē idea hoīs representans naām humanam, qua ⁊ in Petro
⁊ in Paulo, ⁊ in quolibet alio hoēe reperit. Sexto.
in universale in praedicando, et hoc vocum audit, Loīsiqui-
dem ē triplex praedicātionis ē autem universale hic idea una
eadem id qd representat, apta praedicari de pluribus, ut⁹: dicta
idea hoīs ⁊ de Petro, ⁊ de Paulo, ⁊ de Galeacio, ⁊ alio
hoēe, dictum ē: qd sit idea apta praedicari de multis,

nam licet eiñ multo seu infinito actu ñ darent, vñodo
essent possibilia seu ñ implicarent, idea talis nova esset uni-
versalis, ad universale enim ñ requiritur multitudo actualis
sed sufficit potialis. Nos his reposito universali, alijs po:
limus de Metaphys. et Log. disseremus. Ad

Ad universale stricte tale requiritur 1mo: ut sit unum unitate 47
nempe formali, essentiali, et univocationis, ñ vero unitate nu:
merica, mali accidentali. ratio est quia alias Petrus sig: vel
ens id quod singulare esset universale, id tamen falsum est
colligit ex dictis num 1 huius quest: est autem unitas formalis
in hoc, id talis nata in idea universali representata ñ sit di:
visa in plures tales natas, et id ñ includat singularitatis,
ideirco Petrus et Paulus ut sit duo homines ñ sit universale
cum ñ sint unum sed multa; id autem requiritur unitas
univocationis ratio est: quia una eademq; nata dici de omni:
cabilis pluribus id nec aequivoca nec analoga dicit, cum
diversas habeat rationes ratione quas sit in pluribus. 2do requiritur:
ut sit simul multum. Et hac ratione nata divina bonitas:
tas in tribus personis, ñ est tamen universalis, cum illis sit identi:
ficata, et in tribus personis sit tantum una, consequenter
ñ sit multa, 3tio requiritur: ut sit unum et multum in eadem
ratione. Quod sic intelligendum est: id quidem ñ debet esse
unum et multum eodem respectu et 2dum eandem
formalitatem, hoc siquidem repugnat, sed ut eadem res, quae
est una unitate intentionali admittat multiplicitatem in
specie vel individuis, id ñ repugnat, inter media dispen:
diversis respectibus vel quoad statum intentionalem, et
realem, vel quoad modum. Et dictis colligit id entia
opposita seu quae constant multis pñis ñ possint esse universale

exemplum habe in amphora que sit liquore quopiam implela,
consequentes quæ multis constet guttis, amphora hec neguaquam
erit universale cum ñ sit unum de multum in eadem
ratione, quia una ē ratione latius multa vero ratione pluium
neq; dicūt pt in plures tales amphoras qualis ipsa ē: dō cōcl. pt
q ad universale ñ sufficiat, si aliqua mō in se una sit in pluribus
suppis Phijs vel in pluribus suppis tuti ē aā rationalis in qualibet
ōrig humani ple, sic colligit: q ñ sufficiat ut una eadem res
sit in pluribus locis, sic licet Petrus leg: cēl Wratislavie et re:
plicatus Roma, tamen ñ cēl universale, quia tali modo ipsa
res ñ esset multa quoad se, sicut naā humana in Petro et Paulo
et quocunq; alio homine sit vere Phycē à parte rei multa, que
intentionaliter sunt una.

N5 Distinctio inter universale Metaphycum et Logicum ñ ē alia quam
pure dum diversum respectum, sic dicā aāliq; dum se accepti
ē universale Metaphycum si respicial rationem primo intentionalem
et prædō extrinsecam, si autem respicial rationem dō intentio:
nalem et prædō extrinsecum, an sic, predicari possit, ut genus
an ut species petit: cēl hinc universale Logicum unitas quam
universale exigit, euolvit ab illo in recto veluti pars nobi:
lior multitudo vero in obliquo cum universale sit quasi unum
versus multa. Quia autem universale pt cē objm actum
scientificorum, et agere medium inter univocum sylmi de:
monstrativi, dicitō nō unitatis ōbi dō sic perfecte cē precisa,
ut nec singularitates, nec differentiam eius implicite involvat
universale dicitō ē latius concretus, significat enim aliquid
pōmodum subsi et aliquid pōmodum forma, significat
enim sic: naām humanam, à suis singularitatibus et individuis
separatam, tanquam subm à forma denominatum, universaliter

autem ipsam significat langua formam denominantem
Nb
Vniuersale dum producit 4 concurrunt causarum genera
videlicet: causa finalis qua universalis dicaphyi ē, ulterio
obā haānt universalia. Loi vero ut haānt prādicōnes uni-
versales. Differt tamen prædicāo universalis à propōne
universali, nam universalis propō desumit à subjō universali,
prādicāo autem universalis desumit à prādō universali, sic
ī dicam: Petrus ē aāl, propō crē singularis, prādicāo
tamen universalis. Causa maālis est ipsa prādā essentialia,
qua accipiunt denominationem universalitatis, causa formalis,
qua ē ipse actus, per quem fit universale. Causa tandem efficiens,
de qua hic quæritur ē ille potia qua formant ideam representantem
nāam aliquam universalem.
Dum potia aliqua maālis operatur, operatur dependenter à circum. N. 7
stantijs maālibus, quales sunt Loc: temporis, loci, quantitatis, &c:
Rāo ē quia potia talis ē maālis in ēndo, nō eim ē maālis in
operando, nam juxta axiomata modus operandi sequitur modum ēndi.
ex quo colligit: potias maālis n posse formare universale, eim
juxta dicta nāa universalis debet ē precisiva à singularitatibus et
circumstijs maālibus; id circō eim bene negatur mentis potia cognos-
cendi quid piam universale, eim modum ēndi haānt ad quidam
dependenter à conditionibus maālibus. Econtrā mens humana
sive sumatur pro aīa hoīs, sive pro intellectu humano est tan-
quam spiritus imortalis, qui eim post separationem à Cre existit
et sine Cre, consequenter qui licet ē independens à conditionibus
maālibus, est inquam abstrahere à maā, et depurare operōnes
suas ab accidentibus maālibus ac ita facere universale, licet hic
et nunc existat in Cre, et operetur eim dependenter à Cre et
sensibus.

Quomõdo autem mens humana producat ideam repræsentantem naãm universalem brevi exponendum est, videtur, vbi inter magna inter Scotistas recentiores sit controversia, an mens humana simplicior ideam aliquam producere possit? nam sententia una docet; ideas mentis, quæ abalieno exciderit in aliquo loco sibi ideas inquam mentis ab alieno quoq; ee impressas; alias sententia Platonis ẽ. Alia docet: ideas quidem si ee ab alieno impressas, sed tamen alias ee innatas, alias adventicias et factitias, Hæc sententia prim Carleny prim aliorum recentiorum ẽ. Alius denique multa dubitat de quadam revelãone naãli ideanum discrim. Verum cuilibet sententiæ: Platonicam si excipias: suas sit probabilitas, nos in fabricando universali sequentem observamus ordinem.

Ne Petrus Hy: languam una realis entitas mittit primo ad sensus illius, qui intendit facere universale, species operãonum, sensãonis, et discursus, ex quibus colligit essentia Roõis, mittit praterea species accidentium simul sumptorum ex quibus singularitas colligit in Petro, per quam differt ab alio Roõe. postquam has operãonum species per sensus percepit is, qui facit universale, tum ad sensus per quos percepit, mittunt similem speciem ad phantasiam, phantasia autem producit speciem seu ideam impressam phantasticam, quia autem phantasia hanc speciem nõ pt mittere ad intellectum, cum species hæc sit adhuc maãlis intellectus autem sit potiõ spiritualis, ideirco hic intellectus agens phantasia intima progressa effornat speciem seu ideam spiritualem impressam, ac tandem pls mediante hac idea impressa effornat speciem seu ideam expressam, qua tamen sic repræsentat, sicut maãlis repræsentabant sensus, et hæc species seu idea expressa in intellectu ẽ actu universale fundamentale, sed proximum, species vero

reliqua et Deus à phantasia usque ad Deum inclusive
sit fundamentum retinendi universalis. Postquam jam hæc
species seu idea primò intentionalis sensatorum, discursus
accidentium, format deinde intellectus novam ideam,
seu speciem principij sensatorum ad discursum logicalis
rationalis, seu naturæ humanæ, et hæc species, seu idea ab intel-
lectu agente producta in actu exercito è universale Metaphysicum
ens dum tamen in actu signato, quia intellectus hunc ens dum sic
de hac natura sit aptus inferre multis, ut hoc ilatus sciat, necessarius
è adhuc actus alius: quem vocamus comparativum simplicem:
apprehendens naturam singularitatis simul cum quem actum
intellectus videt illam aptitudinem inesendi, ergo ita tandem
hoc universale Metaphysicum in actu signato, quo si simul
intellectus vel per hunc vel per alium actum reflexum
se reflectat super regulas Logicæ, ut videat simul: quomodo
talis natura inire possit, et quomodo possit prædicari de inferiorib,
an videlicet ut genus an ut species, an ut differentia, an
ut proprium dein ut accidens habebit hunc universale Logicum.
Sunc nos modum fabricandi universale seu ideam repræsen-
tantem naturam universalem assignamus.
Cum autem ens sola ratione alis seu mens humana habeat
potiam spiritualem cognoscitivam, sed cum similem habeat
Angelus, imo cum cum Deus sit potius infinita spiritualis
cognoscitiva, dicitur ibi quæstio: an intellectus Divinus,
vel Angelicus, vel humanus possit formare ideam repræsen-
tantem naturam universalem.

§ II Thesis

Intellectus Divinus nequit facere ideam repræsen- N:1
tantem naturam universalem. Dem: cognitio Divina

neq̃ illi cē abstractiva, quia ē quidē perfecta ut̃ potē unica indivisibilis, perfectissimē et clarissimē representans oīa eiūs singularitates et differentias individuales; seu ē intuitiva, alqui tamen si posset facere universale cēl abstractiva et n̄ intuitiva, quāe representaret naām sine singularitatibus et differentijs individualibꝫ, gō.

N:10 Quod intellectum concernit Angelicum, ut Philos. thēsim formare n̄ presumo, utpotē ad Philosophum minimē pertinet, cum hoc decidere Theologicæ Scholasticæ proprium sit. Interim tamen: licet Theologi multum intus se litigent: iudico probabilius intellectum angelicum posse facere praefatam ideam rāō mihi videtur cē hac, quia licet Angelus infusas à Deo hābt species, seu ideas rerum perfecte naām et singularitates representantes, ē tamen Angelus liber ut vel adæquate vel inadæquatis speciebꝰ utatur. Hoc ē: ē in libertate Angelica, ut vel ūnā cognoscat totum, ad speciē representatā vel ut cognoscat solum plen unam alqā n̄ cognita plē alia.

N:11 Secunda. Intellectus humanus pōt facere ideam representantem naām universalem. Dem: 1mō. Nullus Philosophorum negat dari universalia, adqui n̄ dantꝫ extra intellectum: ut infrā declarabitꝫ: gō dantꝫ intra intellectum. Secundō. Ex axiomate: intellectus pōt divisa advenare et advenata dividere. Intellectus humanus pōt facere naām unam alqam inēē multis quæ realiter ē multiplex, alqui si pōt talem naām facere, facit universale, gō intellectus pōt facere universale. P: Maz: quod intellectus facit naām unam: quidquid à ple rei ē multiplex et hāt unum conceptum formalem rāōne similitudinis, hoc pōt fieri, et pōt unum per intellectum humanum, alqui naæ l.g: humana à ple rei multiplex rāōne

similitudinis, quam hñt individua inter se, hñt unum con-
ceptum formalem, gō naā humana fit una ps intellectus
humanus. Ad 2m. Ma: quod talem naām spectat aptam
inē multis intellectus humanus: q naā sit multiplicabilis
hoc faciūt differentiæ individuales: gō si hæ differentiæ indi-
viduales tollantur fit naā multiplicabilis, alqui intellectus
humanus tollit à naā differentias individuantes, sine his enim
concipit naā dum fit precisio ejus naā à differentijs,
gō intellectus humanus tollit multiplicabilitatem con-
sequentis facit intellectus humanus naām aptam inē multis:
gō intellectus humanus facit eam representantem naām
universalem.

Ex inde ulig, res dñi. qualis intellectus facit universale? N.12
R. unum quidem entitative ē intellectum ratione tamen
muneris & functionis ē duplicem: agentem videlicet &
patientem. Agens dicit hanc idam speciē seu ideas
formal, cum autem eadem species, seu idea in nulla
alia potiō recipiantur, quam in eodem intellectu in tantum
patiens dicit, jam ex hoc ipso respō ad questionem
colligit, nempe q intellectus agens universale facit. Et
pomō sic demonstrat: intellectus patiens ē, qui recipit species
seu ideas, quas ejm extrinsecum imprimit, sed iste intellectus
n facit universale, gō Dmi: species, quas ejm extrin-
secum imprimit sūt singulares, gē. Dō. Ille intellectus
n facit universale, qui se ad oēs differentias individuantes
n extendit, alqui intellectus patiens ad illas se n extendit,
quia intellectus patiens considerat objs, prout illi à
sensibz proponunt, nec abstrahit differentias individuantes,
gō. Si enim differentias individuantes & circumstantias
similantes abstraheret, tunc jam ēet intellectus agens, gō.
Notandum tamen ē: si nihilominus à Deo intellectui patienti

imprimerely cognio universalis; q̃ simplicales n̄ repugnat
in hoc tamen casu n̄ est verum: q̃ intellectus faciat universale,
cum n̄alibe n̄ recipiat species.

N. 13 Ad inadentiã rei dõ. An voluntas humana cãm facere possit
universale? Ar. negative. Nam etsi voluntas sit potẽtia cãm spi-
ritualis, ẽ tamen cãm potẽtia cæca, consequenter nihil pt̃ cog-
nosere, gõ nec pt̃ cognosere naam sine differentijs, gõ nec fa-
cere universale. Deinde voluntas nihil pt̃ velle, q̃ n̄ prius
intellectus cognovit et voluntati proposuit; quia: nihil e
voluntum quin præcognitum. gõ etsi voluntas tendat in
ohm̃ universale: potest pt̃ tendere: n̄ tamen illud facere,
sed ab intellectu jam factum præsupponet.

§III

Solvõ Dubiorum.

N. 14 Dubium 1mum circã 1mam. Deus ẽ ens
perfectissimum, gõ oĩs perfectio dt̃ Deo tribui, subsumit:
atqui facere universale cãm ẽ perfectio, gõ cãm hoc ẽ tribuenda
Deo, consequenter Deus, seu: intellectus Divinus pt̃ facere
universale. ad. Intellectus, quo ẽ perfectior eo minus de-
scendit ad singularia, sed intellectus Divinus caeteris intellectib⁹
creatis n̄ tantum ẽ perfectior, sed ẽ inse perfectissimus, gõ intellectus
Divinus n̄ contemplat̃ singularia, sed tantum universalia. 3tiõ.
Intellectus Divinus cognovit cognitiones nostras et ohm̃
ohm̃ nostrarum cognitionem, atqui si cognovit ohm̃ nostrarum
cognitionem cognovit universale, quia ohm̃ nostrarum
cognitionum ẽ universale, gõ intellectus Divinus cognovit
universale. 4tõ. intellectus Divinus eo modo cognovit ea
quo pt̃, atqui nãa lys: humana in. intellectu humano ẽ præsa

gō intellectus Divinus cognovit illam præcisam. Sicut, qui videt pictum in imagine alterum videt illum sic, sicut in imagine é, sed Deus videt omnia ut in cognitione nostra, velati in imagine, gō videt illam sicut é in cognitione nostra; alius si videt sicut é in cognitione nostra, videt universale, gō intellectus Divinus videt seu cognovit universale.

Solvuntz Dubia.

Ad quidem ad primum, Ad: Con fi dist: Con gō ois perfectio simpliciter simplex debet Deo tribui Con: Con: ois perfectio, quæ cum mixta é imperfectione N Con: dō subsumtum aliqui facte universale cum é perfectio, quæ sit mixta in perfectione Con subsumtum é perfectio simpliciter simplex N subs: ad Conse: é quidem omnino aliqua perfectio facte universale, cum sit cognoscere spiritualiter modo obja et illa deparare à maxime differentijs cognus perfectionis limitatæ ñ sit capacia, é nihilominus hæc perfectio mixta aliqua imperfectione, cum sit cognio quidam inadequata, quia cognio, quæ facit universale, ñ cognovit totum objm præsul é à plurib; aliqui gd é inadequatum é incompletum, et imperfectum saltem 2dum quid, consequenter talis cognio é quidem aliqua perfectio, qualtamen mixta sit in perfectione, gō Deo tribui ñ pt. ad 2dum dist: Ma: intellectus, quo é perfectior, eō minus descendit ad singularia, si pro singularia impediat à contemplatione universalium Con: Ma: si ñ impediat N Ma. Con: min: N Con: sic omninō ñ decet hominem aliquem eruditum ut se nimium occupet in contemplatione mysteriorum, et aliorum aliorum vilium, quia talem contemplationem impediret in contemplandis aliis altioris et dignioribus,

cum hoc intellectum hâal limitatum, qui se ad omnia ex-
tendere ñ pt, quæ rão tamen ñ stat pro Deo, Deus siquidem
é infinite cognoscitivus, adeóq; licet Deus cognoscat plena
vilia et minima ne ubiquam tamen impedit in contemplatione
majorum, et dignionem cum oia intuitive uno actu cognoscat
prout in se sñt, imo comprehendit, et cuncta comprehendit oia.
Probatur si Deus sic ñ cognosceret ñ esset omniscius. ad hoc
Dñ: Illa: cognoscit objā nostrarum cognitionem, cognoscit tamen
modo perfectiori, quàm nos cognoscamus Con: Illa: cognoscit
eo modo, quo nos cognoscimus N: Illa: Dist: mi: et aliqui si
cognoscit objā nostrarum cognitionum eo modo quo nos
cognoscimus, cognoscit universale Con: mi: si cognoscit modo
perfectiori quàm nos cognoscamus, cognoscit universale N: mi:
et Cons: Deus licet cognoscat universale, qd nos habemus
in nostra cognitione, ñ cognoscit tamen per hanc cognitionem
naam abstractam tantum, sed eadem cognitione cognoscit
simul oia alia, adeóq; eius differentias per quas universale
à nobis cognitum multiplicari, qñ ñ cognosceret illud sine
differentijs, qñ licet cognoscat nostrum universale, ñ tamen
ipse sit universale, ad quem Dñ: Illa: intellectus divinus
eo modo cognoscit oia ut quo sñt Con: Illa: eo modo cognitionis
N: Illa: Con: mi: Dist: Con: qñ intellectus divinus cognoscit
illam praecisam ut in nostro intellectu Con: Cons: cognoscit
illam praecisam per ipsam cognitionem divinam praestantiorem
N: Cons: instantiam datam de Rege Dist: qui videt
Regem in imagine, quod est instrumentum videndi, videt
illum sic, sicut in imagine ut Con: qui videt Regem in imagine,

quod ē obm extinsecum videt illum sicut ē in imagine? vel sub dist: videt illum sic quoad rem ipsam Con: quoad modum videndi N: dist: mi: Deus videt universale in cognitione nostra velut in imagine quæ imago sit deo instrumentum videndi N: mi quæ sit obm primario extinsecum Con: mi: dist: Con: gō videt illud eo modo ē, sicut ē in cognitione nostra Con: Corre: videt illud eo modo quo cognitionis N: Corre: ut oculus corporeus imaginem aliquam videat, requiritur duplex imago, una quæ videtur altera per quam videtur. Imago quæ videtur ē obm visus meri extinsecum, imago autem per quam videtur ē ipsa species visualis in oculo videntis existens, et nō tantum obm sed ē insuper instrumentum, per quod visus videt. Pictor in prima imagine, seu quæ ē obm extinsecum visus, videt ē pictus coloribus, aut oleo aut aqua mistis, et videt per visionem subtilem nec aqua nec oleo mistam, adeoq; nō videt sic, sive tali modo videndi, qualiter ē in prima imagine depictus. In imagine autem seu specie visuali ē eum depictus videt, sed modo subtili, et aliquomodo in mānti, et circa videt per subtilem, et aliquomodo in mānem visionem. Et quo patet sensus dicta distinctionis.

Dubium 1mum circa theorim 2dam. Sensus nō possunt facere ideam representantem nāam universalem, gō nec intellectus N: Con: sensus suppeditant species, seu ideas intellectui, gō si sensus nō possunt facere ideam universalem, nec pōt intellectus. N: Con: sensus suppeditant species tantum singulares, quia percipiunt tantum singularia,

gō: 2d3 quidquid producit, producit singulare gō licet in: intellectus sit potia spiritualis ñ ſit tamen producere universale, 3tiō modus operandi requirit modum ēndi, alqui intellectus ē singularis in ēndo, gō etiā ē singularis in operando.

Solet dubitari Cont: ℔ Cont: probāonis dict: ℔ sensus suppe: debitant species seu ideas in intellectu inchoative Cont ℔ sup pedit ant perfecte et completi. ℔ ℔ ulterius probōnis sub data distinctione ℔ Cont: cum intellectus sit potia spiritualis idcirco oīs māibus sensibus ē perfectior, ſit: 1ag3 propter suam perfectionem species et ideas oīum depurare à sensibus, et illas facere spirituales, et ſit pratica eius illas objective separare à singularitatibus et facere universales, ℔ dum dict: ℔ quidquid producit singulare in ēndo, intrinsecē et entitative Cont ℔ in repraesentando, extrinsecē et objective ℔ ℔ dict: Cont: gō ñ ſit intellectus producere universale hoc ē: ipsas species, seu ideas expressas, formalis in suo ēe, et in sua entitate ñ ſit ē universalis Cont: Conse: ñ ſit producere universale, hoc ē: species expressas, seu formalis idea ñ ſit repraesentare oīm aliquod, ex: naām humanam praecisam à singularitatibus, et: ita denominari extrinsecē oīm universale ℔ Cont: quando in thesi dicit: qd intellectus humanus possit producere universale, sensus hujus thesis ē iste; ñ qd species expressas seu formalis ideas: quā ē ipsa cognitio, quam intellectus cognoscens elicit: ſit in sua entitate universalis, sed pure qd ſit universalis in repraesentando, et quidem ideō, quia ē intentionalis imago oīs, qd cognoscit, et hanc universalitatem ei dat intellectus. ad 3tium explica ariama; modus operandi sequit modum ēndi,

hoc ē modus naālis operandi ñ dñt cē perfectior modo ēndi. Con: 3
sensum axiomatis, hoc ē: modus operandi dñt quoad oīa cē similis
modo ēndi Pl. sensum axiomatis, potia aliqua naālis ñ pl
omnino operari spiritualiter juxta citatum axioma, alias modus
operandi ēēl revera perfectior modo ēndi, pl tamen nihilominus
aliqua cognio singularis repraesentare naām universalem citra
plexionem axiomatis; quia naā objective universalis ñ ē perfectior
naā singulari, cum singularitas sit vera perfectio, quam tamen
naā hanc amittit si à singularibus abstrahat.
Non tamen quis inferat: universalia sūt scijs utiliora quam
sint singularia, gō cum sūt perfectiora. Ob: enim malam
hanc cē illationem quia ab experientia habemus: q certo alicui
fini aliquid imperfectius possit cē utilius quam magis perfectum.
Anglantiam do à lyra et asino, lyra siquidem imperfectior
ē incendo quam sit asinus, lyra siquidem dō ē inanimum,
asinus econtra animum certo tamen fini videlicet musicae
utilior ē lyra, quam clamor asini; gō à pari. Jam Con: mi:
dist: Conse: gō cum ē singularis in operando, hoc ē ipsa operatio
intellectus qua operatur universale, ē singularis Con: Conse:
hoc ē: nihil pl hac operatione representare nisi singulare Non:
duplicitēr sumi pl illa cognio seu operatio intellectus, per
quam producit ideam representantem naām universalem, nempe
sumi pl primo ut ē representatio alicujus objecti possibile activē
et naālitēr et cum sumi pl 2do ut ē representatio alicujus
objecti passivē et formaliter ut ē representatio activē et naāliter
ē ipsa species impressa, et in sua entitate singularis ac individua

si autem sumat vl ē representāo passivē vl formaliter, ē ipsa res, quæ pō talem speciem seu ideam representat, vl hanc dicit ē universalis. Verbo tali cognō entitative ē singularis, representative verō universalis, sicut aliqua cognō in sub entitate ē accidens intellectui inhærens, vl tamen representare pōt substantiam vl sicut speculum quodpiam entitative ē quid singulare vl individuum representative autem pōt dici ē universale, si plures hoīes simul vl semel representet.

Contra quis urgeat 1mō: nec intellectus, nec cognō, qua mediante intellectus faceret universale, si posset, ē aliquid universale, sed tantum quid singulare, gō intellectus mediante cognōne nō pōt facere universale. Prob: con: intellectus si faceret universale mediante cognōne, dbēt mediante hac cognōne nāq dare universalitatem, alqui nō pōt illam dare, cūm illam hāat, nemo siquidem dat qd nō hēt, gō intellectus mediante cognōne nō pōt facere universale. 2dō: cognō representans nō distinguit à representato, gō si cognō ē singularis cūm representatum sit singulare, aut si representatum ē universale cūm cognō dbēt ē universalis, sed hoc dicere ē absurdum, gō.

Ad dist: ā: nec intellectus, nec cognō ē aliquid universale entitative vl formaliter Con: ā: nō ē aliquid universale saltem virtualiter dē: nec hēt virtutem nāam abstrahendi à singularitatibus Ad probāōnis Con: ma Ā mi: causalem dist: cūm illam nō hāat formaliter vl in sua entitate, hēt tamen illam in sua virtute Con: causalem nec hēt illam in sua virtute Ā causæ: additum dist: nemo dat qd nō hēt nec formaliter nec, virtualiter Con: qd nō hēt formaliter hēt tamen virtualiter Neg: licet visio ingō nō sit visa, nec cūm possit videri ob defectum lucis & colorati, quia tamen virtutem hēt, vl dum visibile videat, dat rectam denomināonem agī visi: gō à pari. Ad ad intellectum Neg:

nionem, quæ mediante producit id eam universalem. Ad 2dum
N: R: representatum, si accipiat ut aliqd concretum, involvit
quidem cognitionem representantem tanquam formam suam,
nihilominus tamen representatum, seu nãã representata
hbt suum eē objectivi distinctum ab eē cognitionis repræsen:
dantis, sicut licet productum involvat necessariò suam pro:
ductionem, distinguit tamen productum ab ipsa productione.
Quis urgeat 2do: si cognitio aliqua possit dare nãã univer:
salitatem, hanc eadem cognitio eēt singularis, et eim nõ eēt, aliqui
hoc implicaret: gō. N: sequela illa: eadem cognitio entitative
eēt singularis, eēt quoad eē objectivum nãã representata nõ
eēt singularis, gō.
Ad N: sequelam illa: Probãnis dist: alteram plem, et quoad eē
objectivum nãã representata nõ eēt singularis, in quantum
hoc eē objectivum ē pure pro alio, seu pro nãã tantum specificē
accepta Cn: prout hoc eē objectivum ē eim aliquid reale contingē
nõ eēt singularis M: alteram plem sic dist: Cn: M: Cong: eim
eē objectivum producit eim per actionem Phyam seu per
intellectionem, id certò hoc eē objectivum nõ ē inge quid vagum,
sed ē eim aliquid determinatum, et quid reale, duplex eē hbt eē objectivum,
unum pro se et sic in se ē unum accidens inhærens intellectui
alterum eē autem hbt pro alio, si itaq; istud aliud sit hg: nãã
generica, eim eē objectivum erit genericum, si illud aliud sit
nãã specifica, eim eē objectivum erit specificum per consequens
universale, in quantum autem ē pro se, in tantum omninõ
ē individuum reale.
Dubium 2dum intellectus nõ pōt id facere qd implicat, aliqui
universale implicat, gō: N: mi: universaliter dicō eē unum

ꝺ multum in eadem rāone, alqꝫ unum ꝺ multum in eadem rāone implicat, gō. Ñ mi: unum ꝺ multum in eadem rāone opponunt sibi contrarie, imō virtualiter contradictorie. 2ꝺ. intellectus cognoscens naam humanam ē huic nāe extrinsecam, gō ñ pōt: illi dare unitatem. subsumit alqꝫ si ñ pōt dare illi unitatem ñ pōt facere universale cū unitas sit essentiale requisitum universalis; gō. 3tiō. Intellectus ñ pōt mutare rerum essentias, alqꝫ si naam humanam faceret veram ꝺ universalem mutaret rerum essentias, q unia nāe humanæ ā pōtest ē singularis, ꝺ multa, confir: licet intellectus cognoscat unum, qꝺ ē ꝺ eadem, per hanc cognitionem tamen ñ pōt facere deitate, gō cū licet intellectus cognoscat naam, quæ ē singularis, ꝺ multa, per hanc cognitionem tamen ñ pōt facere unam ꝺ universalem. Con: ma: Ñ mi: probatio dist: ma: universale dicit ē unum actuꝰ ꝺ multum in potiā in eadem rāone, Con: ma: dicit ē unum actu ꝺ multum cū actu in eadem rāone dist mi: alqꝫ unum actu ꝺ multum cū actu in eadem rāone implicat Con: mi: alqꝫ unum actu ꝺ multum in potiā in eadem rāone implicat Ñ mi: subdata dist: Ñ Con: ulteriorem probationem patet dist: Ñ Con: definitio universalis hæc ē: ē unum actum inēe multis. Sensus gō ē iste: universale ē actu unum, ñ tamen actu multum, sed tantum ē potens ēe pōt in multis, pōt ita, q unum ꝺ multum alicui rei convenire in eadem rāone nāe licet ñ pōt in eadem rāone actualitatis ꝺ status, nāe si quidem abstracta ē una in statu intentionali ꝺ objectivo, multa autem ē in statu reali phjco, quī diversus status cū tollit implicantiam. ad 2um Con: A dist: Con: gō ñ pōt illi dare unitatem intrinsecam Con: Conc: unitatem extrinsecam Ñ Con: dist: subsumtum: alqꝫ si ñ pōt illi dare unitatem intrinsecam,

neq; extrinsecam ñ ꝑt facere universale Con: subs: si ñ ꝑt dare
unitatem intrinsecam, ꝑt tamen illi dare unitatem extrin:
secam N: subs: dixit eam causalem: Cum unitas extrinseca
sit essentiale requisitum universalis Con: causalem cum
unitas intrinseca sit essentiale requisitum Nec: caus: Mons:
Duplex é modus accipiendi naam: primo accipi ꝑt ut é ꝑte
rei existens, et hunc hñt ex se ipsa, id é ex sua entitate suam
unitatem intrinsecam, qua é unitas numerica, realis, et hyá.
2do ꝑt accipi ut é abstracta ab inferioribus, et ut é universalis
et hunc hñt suam unitatem extrinsecam, quae illi advenit
ab intellectu praecindente et abstrahente naam ab inferioribus.
Ad 2dum dixit Ma: intellectus ñ ꝑt mutare rerum essentias in:
trinsece et pro statu reali Con: Ma: extrinsece et pro statu intenti
onali N: Ma: sic dixit min: Nec Conse: Dum intellectus facit
universale, hunc ñ mutat naam, sed tantum mutat natu
statum, et modum existendi, quia ex statu reali transfert
illam ad statum intentionalem et objectivum, in quo
illam sua virtute, qua ꝑt admirata dividere, ab individuationibus
et singularitatibus separat, Confirmatoni do disparitatem.
Quia si intellectus ex vino acido faceret dulce, diceret mutare
formam vini intrinsecam, perconsequens ejusdem vinum
mutaret intrinsece, cum forma det denominationem acidi
et vino intrinsece, atqui hoc tamen intellectus facere ñ ꝑt:
go: ad primo et intellectus naam singularem facit univer:
salem ñ opus é mutatione intrinseca, sed sufficit sola pre:
cisio, per quam intellectus abstrahit naam a singularitatibus
per quam precisionem tanquam per formam extrinsecam
nata abstracta extrinsece denominatis universalis, go fit universale

sine oī mutatōne intrinseca nāe.

Nā 7. Dubium 3tium totum n̄ ꝑt includi et prādicari de suis ꝑtib;
quia totum ē mag;is sua ꝑte: gō intellectus n̄ ꝑt facere univ:
sale. P. Cmp: totum eēl nāe universalis et ꝑtis eēnt inferiora,
alqui hoc nāe utpote totum possit includi et prādicari de suis
inferioribus utpote ꝑtibus, gō cum totum n̄ possit includi et prādi-
cari de suis ꝑtibus, nec intellectus ꝑt facere universale.

R. Cm: Ficum causale N. Con: prob: illa dist. primam ꝑtem
totum eēl nāe universalis qua praecisa ē, et idem prādō essen-
tialia tantum sumpta ꝑt totum eēl nāe universalis, ut praecisa
ē, et 2dam totum nāe ~~totum~~ suam latitudinem accepta
subdis: 1: eēl totum potiale Cm: eēl totum actuale N. illa
1mam ꝑtem, dist: eam alteram et ꝑtis eēnt inferiora, eēnt ꝑtes
subjectiva Cm: eēnt ꝑtis actu constituentis totum N. alteram
ꝑtem dist: min: alqui hoc nāe qua praecisa ē possit includi et
prādicari Con: mi: ut praecisa ē N. mi: subdata dist:
N. Con: datam distinctionem sic declaro: nāe humana P. q.
qua praecisa dicit prādō essentialia nāe, gō sic sumpta
nec ē totum, nec pars, quia nec rō totius, nec rō ꝑtis ē
prædēm essentiale. Nāe autem praecisa, ut ē praecisa
dicit quidem eadem prādō essentialia, sed simul dicit
praecisionem et aptitudinem ad multa, et sic sumpta nāe
ē quidam totum respectu inferiorum individuorum, sed tamen
tantum totum aliqd potiale n̄ vero actuale, quia ꝑt tantum
per inferiora contrahi et multiplicari. Neg3 quis: infra
eo modo dicit nāe praecisa ē totum potiale, gō n̄ ꝑt includi
et prādicari de inferioribus. R. Cm: totum aliqd actuale n̄ ꝑt
includi et prādicari de inferioribus: gō à parī.

Ph: Con: Ad 1. Con gō n̄ ꝓl includi. Al prædicari ut è totum
poliale Cor hois. Ad è totum poliale. Ph Co: inles totum
autem poliale et totum actuale / g̃ cim nec g̃ tale prædi:
cari ꝓl de inferiorib: / disparilis è: quia totum actuale
cim g̃ tale è ipsa entilas, qua actu constat pluribꝫ plibꝫ inte
se distinctis, alqui hac entilas n̄ ꝓl prædicari de suis plib
quia n̄ ꝑsonis dicet: aīa è ꝓpositum subtiale / Ad
è aumulus lapidum: gō. Ad vero totum poliale g̃ tale
nihil aliud è, quam prædā essentialia nāe alicuius, alqui
hæc prædā essentialia possunt prædicari de suis inferiorib:
quia bene dico Petrus è aal rōnale, Paulus è aal rōnale
Nāo denig fundamentalis hæc è: plis totius actualis
constituentis actu hoc totum, gō hoc totum actuale n̄ ꝓl
præcindi ab his plibꝫ: at vero inferiora n̄ constituunt
totum poliale, sed tantum ꝓl plis illius subiectivæ
ideo, quia de illis prædicari ꝓl totum poliale.
Replicat 1mo: individuum g̃ cunqꝫ continet totam in
se essentiam nāe præcisæ, gō totum n̄ cōl magis sua plis.
Ph: Dist: Ad: individuum g̃ cunqꝫ continet in se totam in:
tensivè essentiam nāe præcisæ Con: Ad, continet totam
extensivè N Ad: essentiæ intensivè istæ ꝓl prædā essentialia.
Istæ autem extensivè ꝓl quidem eiꝰ prædā essentialia,
sed in quantum sumuntꝫ cum universalitate, quam nāe
dat præcisio. Exigit in quolibet hoīe totā intensivè
nāe, seu: in quolibet hoīe ꝓl prædā essentialia nāe humā:
næ, in nullo tamen hoīe è totā extensivè nāe, quia in
nullo è illa universalitas. Si dicat aliquis: nāa humana

eiñg, precisa et intensive talis ē nāa oium hoōm, alqui nāa oium hoōm n̄ pt̄ ee in quolibet hoōe, gō nāa humana eiñg precisa et intensive talis n̄ pt̄ ee in quolibet hoōe. Ad Ma: nāa humana qua precisa, juxta dicta pt̄ prāa essentialia alqui prāa essentialia pt̄ oium hoōm, gō nāa humana eiñg precisa ē nāa oium hoōm. Ad dist: Ma: nāa humana eiñg precisa et intensive talis ē nāa oium hoōm ut oium et reduplicative Nego Ma ē oium specificative Con: Ma: dist: alqui nāa oium hoōm in quantum ē oium n̄ pt̄ ee in qui: libet hoōe Con: mi: qua ē oium hoōm Nemi: et Conc: probā: nem similes dist: Nego: nāa humana ut oium hoōm dicitur dicibilem universalitatem seu aptitudinem inēe multis, alqui hac aptitudo n̄ reperit in individuis, nāa ad individuum jam contracta n̄ ē apta existere in pluribus; nāa autem qua ē oium hoōm et specificative sumpta pt̄ prāa essentialia, qua in oibus reperiuntr individuis. Replicatr 2dō una eademq; nāa n̄ pt̄ pluribus individuis identificari, quia alias oia individua ēent idem hoō, alqui tamen hoc seqrent si nāa humana precisa ēet apta inēe multis, gō Nemi: qua identificatr uni licet identificatr inter se alqui oia individua identificarentr uni nāe longum uti: gō. 2dō talis nāa in intellectu precisa ēet species gō cum Petrus et Paulus pt̄ quicquid alius hoō ēet species cum identificaret cuicunq; hoōi.

Dubia hac facile eludentr, si quis triplicem nāa pt̄ dum videlicet: realem, objectivam, et nāe 2dum se mre oculis hāt. Quare Ad: dist: Ma: una eademq; nāa n̄ pt̄ pluribus individuis

identificari; si sit una realiter Con: Ma: si sit una formaliter
Nulla: dist: caus: quia alias ēia individua eent idem hoc, si
una realiter nāa identificarent Con: caus: si una formaliter nāa
identificarent Neg: caus: neg: mi: et Conse: probōnis Con: Ma:
cujus mi: aliqui ēia individua nāa identificarent uni realiter nāe
neg: mi: uni formaliter nāe subdist: prout realiter ē multa
Con mi: prout ē formaliter una Neg: mi: et Conse: ad 2dum
dist: talis nāa in intellectu praecisa ut ē praēsa ēt speciei
saltem remotē Con: qua praecisa ē N: dist: caus: congruē:
ām identificarent cuicunq; hoi nāa qua praēsa ē Con:
caus: ut praecisa ē N: caus: nāa siquidem humana qua
praecisa ē, ē nāa 2dum se, qua nec species, nec individuum,
nec genus ēt, sed ut praēdō essentialia nāe, qua cuicunq; ne
hoi identificant. N: 18

Quæstio I

Utrum universale Dei ut pte rei. Respōo
negative, et rāo primo deducitur ex authoritate Philo: lib:
pmo de aīa textu 6 dicentis: universale aut nihil ē,
aut posterius ē id ē, juxta interpretationem Patris Suarez
post mentis operationem. S: Thomas autem dum Philo:
explicat, dicit: q universale n habet ee extra aām, id ē,
extra intellectum. Rao ē quia ad rationē: ut pte rei n pōt
dari constitutiva universalis, q cum nequit dari universale.
Sicut si n possent ad pte rei dari constitutiva hoīs, cum
n possit dari hoo. Sic, n pōt dari ut pte rei unitas illa, qua
cunque aliqd constitutivum universalis necessario requiritur q.
P: L: rāone hujus unitatis nāa debet ee intrinsece una, quia org

unitas, quæ independenter ab intellectu reperiri in nâ, ẽ nâ intrinseca, & hæc eadem nâ dberet cum ea simul intrinsecè multiplex pro sui realem multiplicitatem, alqui talis unitas pro eodem statu reali n̄ pt dari, gō unitas requisita ad universale n̄ pt dari à pte rei; sicut n̄ pt fieri: ut procedem statu reali res aliqua sit idem, & distincta in eadem râone. Fundamentalis nâ ẽ pte rei universalis dberet ea indivisa inse, quia una, & dberet simul cum ea divisa inse quia multa, alqui hoc ultimum implicat, gō & implicat universale formaliter tale à pte rei.

Quæres II

An saltem universale fundamentaliter tale det à pte rei. Et affirmativè. Et râō ẽ: quia universale fundamentaliter tale ẽ similitudo plurium entium in aliqua nâ sig: eorum hoium in nâ humana vel eorum aâlium in nâ sensitiva, quæ nâ à pte rei existenti identificatur individuis, & per suam individuam multiplicatur pt: alqui talis similitudo det à pte rei, gō det à pte rei universale fundamentaliter tale.

Notandum adhuc ẽ: qd universale Metaphycum seu intendit sit fundamentum universalis in prædicando seu Loi, eiusdem: ut si aliqua nâ n̄ pssit ẽ universalis Metaphyca, nec cum possit ẽ universalis Lca, quia nulla idea per judicium pt conjungi alteri dee, aut prædicari de altera, nisi altera insit pdenti identitatem, quia maledicerem: Oō huius ẽ meus râonis particeps. quia Oō ẽ inẽ identificat ãa licet meus unita sit Oi.

Quæstio II

An species essentialiter immultiplicabilis pssit fieri universale Metaphycum vel Lcum.

Quæst Theologica Scholastica an Angeli differant ad latum specie vel latum numero adem: an recte assignentur tres hierarchiæ et novem Chori Angelorum: his quæstionibus subordinatæ præsentem Philosophicam, ad quam plenius intelligendam sit.

§I

Præliminaria.

Nº 19

Species ad genus et inferiora respicit. Dum genus respicit, dicitur species subjicibilis, dum respicit inferiora species prædicabilis appellatur et hunc definit: q sit prædicabile in quid completi de pluribus numero differentibus. Hæc autem definitio volente Porphyrio speciei infimæ proprie convenit, quia species subalterna prædicatur eim de pluribus specie differentibus, sed hæc species subalterna nõ est stricte species sed genus q̃ est immediate, sed solum mediate de pluribus numero differentibus prædicatur. Species autem subjicibilis definit: q sit id, de quo tanquam subjecto prædicatur genus. Vel: est nata immediate subjici generi. In quantum ita est species subjicibilis, in tantum nõ est actu universalis, quia ut est subjicibilis nõ est prædicabilis. Differt tamen nihilominus ab individuo, q eim est subjicibile, et tamen nõ est universale, quia species subjicibilis est saltem præsuppositive universalis, antequam videlicet subjiciatur generi: Individuum autem nec præsuppositive est universale. Hinc ad subjicibile dum se nõ requirit, nisi sit formalitas abstracta, hoc enim solum requirit ad subjicibile tale sive specificè sumptum. Bene præterea notandum est: q species subjicibilis qualis, sive in quantum subjicibilis est, nõ sit universalis.

Est predicta species alia subalterna, alia infima, subalterna
ē, que licet dicta sub se ꝛ aliam speciem, qualis Ey:
animal ex quo colligit; q̄ sola species infima, qua sit vltm
dicit athoma possit ee simul species predicabilitatis et subi-
cibilitatis, et hec proprie predicari p̄ vltm species, dum subalterna
predicat vltm genus. Est gō idea speciei que exprimit naām
plurib⁹ numero differentib⁹ communicabilem, tanquam totam essen-
tiam. dicit ideo: q̄ species sit predicabilis in quid completē.
Sic Ey hoō ē altabulum, q̄ oīb⁹ indiuiduis hoīb⁹ tanquam
tota eorum essentia conuenit, si enim hoō specifice Phycē, ē com-
positum ex Oē naā, et Metaphycē, ē aal rōnale.
Primum, ē tota essentia Phyā, ultimum ē tota essentia Metaphyā,
Diuidit̄ autē species in supremam, mediam et infimam.
Supremam statim collocant sub genere Ey: Oē sub Ey substiā.
Mediam sub genere medio, Ey: viuens sub Oē, Infimam sub genere
infimo, Ey: hoēn sub aāli.

Sho Quęstioni presenti occasionem fecit Schola Thomistica dicēs.
Q̄ multiplicatō individuorum proueniat à sola maā quantā; seu
Q̄ principium individuatōnis sit maā signata quantitate. Ex
qua doctrina concludit hec Schola, q̄ oēs Angeli inter se
distinguant̄ quidem specie, n̄ tamen numero, rōnem dat:
quia si distinguerent̄ numero differēt ē Oēi, et hec maām
signatam quantitate, cum gō n̄ sint Oēi, neq; talem maām
habeāt, infert: gō Angeli inter se n̄ distinguunt̄ numero. Nihil
nihilominus stante hac doctrina Schōla Thomistica: q̄ licet
naā Angelica n̄ possit numero ꝛ per individua multiplicari,

possit tamen ee universale. Nos autem cum doctoribus aliis negamus naam signatam quantitatem ee principium individuationis, consequenter inter Angelos concedimus dari distinctionem numericam. Declarata doctrina scholae utriusq; tum Thomisticae, tum nostra prius supra posita quaestione, facta hypothesi et permissaq; concessa Thomistarum sententia quaero: an cum talis naa, qua nec per absolutam dei potiam multiplicari possit per plura individua, possit tamen nihilominus ee universalis? Thomista respondent affirmative et pro ratione affirmandi dupler assignant universale, unum nempe dum rem et rationem, alterum dum rationem tantum. universale dum rem et rationem dicunt illud quale est hoc actus sub se plures hos singulares habens Petrum, Paulum etc: vel saltem habens pot. ut hujusmodi cum plures soles saltem possibiles sint, licet actu plures non dentur. Universale autem dum rationem tantum dicunt ee illud quod sub se non pot habere plura individua, sed vi solius cognitionis non repugnat inee multis. Ad hanc doctrinam nos ita respondemus: admittimus quidem quod assignata divisio desumpta sit a S. Thoma negamus autem quod in exposito a Thomistis sensu accipi debat quia S. Thomas cum dicit quod dat universale dum rationem tantum intelligit talem naam qua licet non habeat actu individua plura possit tamen illa habere hic autem S. Thomam intellexisse colligimus evidem ab ipso S. Thoma dato exemplo de Sole qui licet actu sub se habeat plures tamen soles habere pot cum plures sint possibiles dicimus quo S. Thomam hoc modo docuisse universale dum rem et rationem, et eam naam, qua actu sub

se plura hñt individua hñre plura individua hñda ꝑt univ.
sale ꝛdum rõnem, tantum quæ salem sub se plura individua
hñre ꝓl, si gõ juxta Thomistas natura ãngelica nõ ꝓl sub se
hñre plura individua, ãngelica eũm nõ plerit ee universalis,
Ad 24 Singularitas nãa angelica primõ accipi ꝓl formaliter hoc ẽ,
pro ipsa differentia individuali per quam nãa dr. Michaelis
fil formaliter singularis 2do ꝓl accipi radicaliter hoc ẽ: pro ipsa
nãa, quæ exigit talem singularitatem instiam do, ab igne
calor in igne formaliter talis ẽ ipsum accidens qd igni radicaliter
superadditr et facit ignem formaliter calidum, calor autem radi-
caliter talis ẽ ipsa nãa ignis quæ exigit calorem formaliter talem
sicut gõ calor radicaliter ẽ essentialiter idem cum igne imo ẽ ipsa
nãa ignis ita singularitas radicalis ẽ essentialiter idem cum ipsa
nãa ãngelica imõ ẽ ipsa nãa ãngelica quæ singularitatem
formalem exigit, nãa hujus effecti ẽ quia juxta Thomistas nãa
cujuslibet ãngeli ẽ essentialiter imultiplicabilis, nec ꝓl recipi
in pluribus quam in uno individuo gõ ex nãa sua exigit tantum
ee in uno individuo, consequentia negari nõ ꝓl, quia qd ex
essentia sua excludit multa ex essentia sua exigit ee unum.
Ad 1. Juxta Thomistas nãa ãngeli ideõ nõ ꝓl multiplicari numero
quia nõ ꝓl recipi in nãa: aliqui nõ posse recipi in nãa ẽ de
essentia nãa ãngelica cum sit immaterialis et spiritualis, gõ
nãa ãngelica ẽ essentialiter imultiplicabilis rõe ẽ: 2do juxta
Thomistas nãa multiplicabiles fiunt individua per ordinem
ad maam, qd videlicet respiciant illam vel talem maam vel
talem partem, qui nãa multiplicabiles fiunt individua per

receptionem in mā: Jam subsumo: alqui nāo Angeli essen: tialiter exigit ñ recipi in mā, gō essentialiter exigit suam individuationem &: consequenter eam involvit in sua essentia singularitatem radicalem quā in tali exigentia consistit.

N. 22.

§II

Thesis.

Species essentialiter imultiplicabilis ꝙ plura individua ñ pt ee universalis tam Metaphÿē quam logicē Dem: 1mo ꝙ ñ possit ee universalis Metaphÿce, universale Metaphÿcum definit ꝙd sit unum aptum inee multis, alqui species essen: tialis imultiplicabilis ñ pt ee una apta inee multis, gō: ñ pt ee universalis Metaphÿcē. P. mi: implicat ali qd sit aptum inee multis si illa implicant simpliciter alqui Thomistae illa multa simpliciter implicant. Si enim im: plicarent hanc nāo Angelicam eet multiplicabilis ꝙ tamen Thomistae negant, gō Ma: ee certa, nam si implicet simplicius actus eius implicat, potiùs ad talem actum alqui differ: tia individualis habit se respectu speciei sicut actus ad potiam quam detrnat, gō: Dem: 2dō. species essentialiter imultiplicabilis involvit essentialiter singularitatem, gō eius involvit essentialiter incomunicabilitatem, alqui tamen debet simpliciter involvere comunicabilitatem si possit ee universalis quia universale Metaphÿcum essentialiter debet ee com: municabilitem, gō species essentialiter imultiplicabilis ñ pt ee universalis Metaphÿcē, accedit: ꝙ tamen species nee possit

perfecti praecindi à singularitate. Dem: At quidem à fortiori
2dō non possit esse universalis Logō, universale Metaphysicum esse fundamentum universalis logici qui nil ponit cum veritate esse praedicabile
de pluribus, si non possit esse de pluribus, ergo si species essentialiter imultiplicabilis non ponit esse universalis Metaphysicae nec eim ponit esse
Dem: 2dō. respectu speciei essentialiter imultiplicabilis non ponit
habere actus directus comparativus, quidamen pro universale Logō
necessarius ut videlicet comparet suam cum inferioribus ergo eim
species imultiplicabilis non ponit esse universalis Logō. 3. actus
directus comparativus ex essentia negatur inferiora cum quibus
non comparet, ergo si ex supposito Thomistarum inferiora simpliciter imultiplicabili habere actus directus comparativus consequentur hanc speciem non posse esse universalis Logō, praeterquam
ipsos Thomistas non ponit esse genus eō praedicabile si unicam tantum
sub se habet speciem, ergo eim habere non ponit species praedicabilis si
unicam sub se habeat tantum individuum.

§ III

Solutio Dubiorum.

23 Dubium 1mum Species Angelica essentialiter imultiplicabilis
ponit esse universalis Metaphysicae, ergo eim Logicae, si enim sit universalis Metaphysicae tunc talis non esset remotè ut conditionale
esse praedicabilis de pluribus. R: Aptitudo negativa endi in multis
sufficit ad universale Metaphysicum atqui hanc aptitudinem habet species
Angelica essentialiter imultiplicabilis, ergo species Angelica essentialiter imultiplicabilis ponit esse universalis Metaphysicae eim Logicae
R: 1mi: aptitudo negativa est, quae non dicit actualem respectum ad

naam
inferiora, sed dicit solam essentiam abstractam quæ cum
multo comparatu actu, capax tamen é ut possit comparari
alijs talem aptitudinem scil speciei Angelicæ essentialiter imulti-
plicabilis, gō. A: N.f: Rob: D.t: aptitudo negativa tendi
in multis si tamen sit vera sufficit ad universale Metaphyum
Cm. Ma: aptitudo sufficit ficta subd.t: ad fictum universale
Con: ad verum universale N.s similiter d.t. mi: Ad reliqua A
Nlon: talis naam quæ essentia sua multiplicari pt in infinitis
qualem tamen Thomistæ admittunt é naam Angelicam
apta aptitudine vera é n pt ut insit multis, quia illa multa
seu inferiora implicant, si quis dicat, q hæc multa jungi
possint per intellectum sed hunc illa aptitudo erit ficta ejusmodi
universale fictum erit quale fictum universale ens naam Divinæ
si quis plures possibiles Deos fingeret. Deinde transmisso
cum minime tamen concesso: q talis naam esset universale Meta-
physum, n tamen ex inde posset quis inferre, gō cum pt é uni-
versale logicum, Ans ad universale logicum requiritur actualis competens,
ad inferiora, ajunt tamen in supposito Thomistarum n posset haberi
talis comparatio; quia in supposito Thomistarum n posset inferiora
actu implicant, gō licet posset é universale Metaphyum q tamen
nos in solemni forma negamus n pt tamen é universale cum
Replicatur primo licet aliqua essentia sit multiplicata seu multa,
pt tamen intellectus illam facere unam, gō: licet cum aliqua
essentia sit singularis et imultiplicabilis poterit intellectus illam
facere multiplicabilem et aptam inesse multis.
Resp.t: intelligendo illud sic licet conformiter ad dicta num: 4
quæst.a 2a logicō- Metaphysica q intellectus possit facere unam

unitate formali, extrinseca, et univocationis, non autem unitate numerica reali et intrinseca Dicit Con: quia cum possit intellectus illam facere multiplicabilem et aptam dando illi multiplicitatem et aptitudinem fictam et pro universali insufficientem Con: dando illi multiplicabilitatem et aptitudinem veram, et universale sufficientem. N. Con: multiplicabilitas requisita ad universale est aptitudo intendi et praedicandi de multis, atqui hanc intellectus non potest dare nam essentialiter immultiplicabili una non possit habere essentialem repugnantiam ad plura, quia: quare autem intellectus essentiam multiplicatam possit facere unam dando illi unitatem veram et sufficientem ad universale, et quare tamen non possit essentiam aliquam singularem facere multiplicabilem dando illi multiplicabilitatem sufficientem ad universale ratio est: quia intellectus pro illa requisita unitate habet fundamentum convenientiae qua cognita dat illis rebus unitatem generica vel specificam, at vero in nam essentialiter immultiplicabili nullum habet fundamentum multiplicabilitatis requisitae pro universali quia illa nulla supponunt implicare, quia.

Replica 2da. nam potest intellectus immultiplicabilem praescindere a sua singularitate atqui non praecisa a singularitate potest esse apta inde multis saltem negative, quia potest intellectus dare multitudinem sufficientem ad universale

Prima: Singularitas est extra essentiam nam atqui intellectus potest illud praescindere a nam quod est extra essentiam non

R: potest praescindere a singularitate formali tangat illa: a singularitate

radicali et essentiali S. Mi dñi mei: alqui nã̄ precisiue à singularitate hũm radicali tum formali p̄ cã aptã incẽ multiplicãbilem precisiue tantum à singularitate formali S. mi et Cai: ergo autem possit prescindi à singularitate formali rã̄ cã: quia formalis rã̄ individualis nõ essentia rei sed complementum ultimũ nã̄ probãnis Dñi mei et S. Cai: dicit tanqual: quia probabilius nõ p̄t prescindi eiã̄ à singularitate formali rã̄ cã: quia talis nã̄ nõ p̄t prescindi ab immaterialitate gõ nec à singularitate formali, singularitas enim formalis iuxta Thomistas in Angelo aut eiã̄ in alio ente spirituali cã, actus nõ recipi in nã̄ alqui actus nõ recipi in nã̄ cã ipsa immaterialitas Angelis: hec enim cã carentia actus nã̄ qua nec recipit, nec p̄t recipi in nã̄, gõ.

Replicat 3tio. singularitas radicalis nõ obstat aptitudini incendi multiplicãbilis, gõ si à nã̄ Angelica p̄t prescindi singularitas formalis, potest nã̄ angelicari ꝓ universalis singularitas radicalis, nã̄ humana nõ obstat ut abstracta à sua singularitate formali nõ possit cã universalis licet nã̄ humana eiã̄ singularitatem radicalem exigat, gõ ẽ pari.

R: Nego: do disparitatem quia licet nã̄ humana exigat eiã̄ singularitatem radicalem exigit tamen illam solummodo negatiue et inquq exigit hanc vel illam indeterminatam, consequenter p̄t precisiue à singularitate formali fieri universalis; aliter in supposito Thomistarum exigit nã̄ angelica singularitatem radicalem positiue quidem unam tamen determinatam, gõ licet prescindat à

singularitate formali tamen ñ potest fieri universalis
languam q exigit indeterminatè ñ exigit proprie quia
exigentia semper respicit aliquid determinatum etsi non
respiciat hunc potius ē indifferentia quàm vel sit exigentia
deinde nāa humana ē quidem radicaliter singularis sed proul
dixi negativè tantum id ē, ex conceptu suo ē indifferens ut
contrahatur ad individuum Petri vel Pauli vel cujuscunque
horum vel hoc adhuc hōc precisè ratione status physici: nāa autem
Angelica ē radicaliter ex essentia tantum hoc vel ñ aliud indi-
viduum cum in suppposito thomistarum ñ det aliud indivi-
duum sed tantum unum.

Replicatur 4. Licet nāa Angelica dicat essentialiter exigentiam
unius tantum singularitatis pōt tamen prescindi ab hac exigentia
q pōt fieri universalis. R. Ng: hæc exigentia singularitatis ē
q posterius vel nāa specifica Angeli ē quid prius sed illud q
ē prius pōt prescindi ab illo q ē posterius R. mi: absoluta pōt
priora respectivis alicui nāa Angeli ē quid absolutum vel
exigentia ē quid respectivum essentialiter enim respicit
singularitatem, ergo.

R. Ng. Ln. R. distinctā quid posterius ratione rationatā Con:
ratione ratiocinatā N. Ma: vel Dz: mi: N. Con. Probatio
Dz: illa: absoluta pōt priora respectivis tantū N. Ma: ad
ratione ratiocinante Con: semper ratiocinata, si nempe eius
sint essentialiter idem. Negatur Ma. sic Dz: mi: N. Con:
Angelus ē in unitate quæ ē quid absolutum, vel in distinctione
transcendentali quæ ē quid respectivum. Vel tamen distinctio

n̄ ē posterior vnitate rōne rōcinata, sed semper hoc ipso
implicite concipit distinctio quando concipit unum, ita ā
par. fit in nāa ex essentia imultiplicabili. Si quis
inferat: gō ptēt saltem nāa Angelica imperfecte præ-
scindi à singularitate radicali, et sic fieri universale
saltem Analogicum sicut ē l.g: rāo entis. Rī negdr
quia ad universale eiām Analogum n̄ sufficit sola præcisio
imperfecta, sed insuper requirit: ut nāa imperfecte præcisa
possit ee in multis, aliqualis nāa ex essentia imultipli-
cabilis n̄ possit ee in multis, gō. Ultra se res habet in esse
ad imperfecti præcisum p̄ quē multis, cum sint possibilia
plura entia particularia.

Dubiam 2um: genus nāe Angelicæ, id ē rāo imaterialibus N:24
p̄t præscindi à sua differentia specifica eiām radicali, quæ ē
ipsa Michaelitas, Gabrielitas, gō ptēt eiām præscindi species
Angelica à sua differentia individuali, sive à singularitate
radicali. Non: cum nāa specifica Angeli n̄ ē magis iden
singularitas, quām cum prædo Angeli generico sit idem
differentia specifica, aliqui à prædo Angeli generico p̄t præ-
scindi differentia specifica Angeli, gō eiām ptēt à singu-
laritate præscindi species. Ista: Prædm̄ genericum magis
exigit differentiam specificam, quām nāa specifica exigat
differentiam individualem. Ad 1: prædm̄ genericum ē essen-
tialiter potiale determinabile et complebile: ē enim prædm̄
genericum predicabile inquid incompletum, species verò n̄
ē essentialiter potiale, et complebile, sed ē aliquid complebum
et determinatum: quia species predicat inquid complete: aliqui

p̄ ex essentia è complebile illud exigit magis compleri et determinari quam q̄ dē jam completum.

Do dispa: quia prad̄m genericum Angeli juxta ipsos Thomistas è indifferens ad Michaelitatem vel Gabrielitatem, quia prad̄m genericum juxta illos è multiplicabile in plures species: adveō species Angelica denum juxta illos essentialiter exigit contrahi per solam Michaelitatem nego è multiplicabilis in plura individua, gō. Probāns dist: illa: cum nāa specifica Angeli n̄ è magis idem singularitas formalis, quam cum prad̄o proples dicta in replica 2 num: precedentis, cum nāa specifica Angeli n̄ è magis idem singularitas radicalis Virtualis: dist: similiter Con, N: cor ulterioris Prob: dist: ℔: prad̄m genericum magis exigit differentiam specificam hanc vel illam, consequenter cum indifferentia ad plures specificas differentias Con: ℔ magis exigit differentiam specificam unam tantum determinatam N: ℔ si enim genus specifice Metaphysicē hunc n̄ dicit positivē hanc complebilitatem et determinabilitatem, sed tantum negativē, quia universale Metaphysicum è unum aptum inde multis negativē, deinde ultima probāns p̄t transmitti. Marcelita distingui min: aliquid ex essentia sua è complebile, illud exigit magis compleri et determinari cum indifferentia tamen ad plures species differentia Con: mi: cum exigentia unius tantum determinate speciei N: mi: et Con: Hoc tamen

species Angelica nõ hõt cum in opposito Homistarum
& essentia sua sit multiplicabilis, Consequenter nõ é indifferens
ad plura individua, cum hoc sint impossibilia. Negz
quis dicat; 2d hoc impossibilitas individuorum nõ teneat se ex
parte nãe ex rõne istius sed propter carentiam mãe
prime, qua caret Angelus. Rõ é: quia Angelus nõ
ut pote spiritualis ex imãali é ipse carentia activa
mãe prime consequenter nõ rõne sui repugnat cẽ mam
signatam quantitate, gõ illi repugnat rõne sui multipli:
ri individualiter.
Replicat 1mo Si species unicum infrà se hãt individuum, sit
hmc species cẽ universalis, gõ. P. f. si genus infimum
unicam infrà se hãt speciem infimam, genus hoc sit
universale, gõ à pari. P. f. 2 aãt é genus infimum &
tamen hõt tantum unicam speciem infimam infrà se
videlicet hoẽ, gõ,
Ad N. f. Prob: d. 3 l. 4: si genus infimum unicam infrà se
hãt speciem infimam, et si cum simul hãt aliam spe:
ciem subalternam, genus hoc sit cẽ universale Con. f. si
hãt unicam speciem infimam et nullam aliam subalter:
nam ulteriorẽ Prob: N. C. A. d. 3 l. Con: N. Con: hoc argumento suppe:
ditant nobis adversarij arma pro nostra Thesi defendenda
nam sic argumentor; sicut ad genus infimum sit universale
hõt prater speciem infimam qua é hoõ, klioc speciem
subalternam, qua é animal: sic cum ad species aliqua sit
universalis, hõt prater unum individuum hõre aliud
saltem possibile, Ergo hoc nõ hõt species immultiplicabilis

in sententia Thomistica.

Replicatz 2 Cum Magistro Fratre Joanne à S. Thoma licet nõ possit in tali nãa concipi respectus positive tendens ad plura individua, pt̃ tamen concipi talis potialitas nãa ad omne individuum, quæ ex se sufficeret apturo ei illa in re ponenta, gõ adhuc pt̃eret fieri universalis.

R:1mo indirecte: gõ eiam aal pt̃ cẽ genus ex respectu hyreo — dvõ quia si pr impossibile daretz hyreo — Deus, posset de illo prædicari aal generice.

R:2dõ Nego: talis enim nãa ratione sui, et ex prædicatis intrinsecis excluderet multiplicabilitatem individualem, gõ nõ pt̃ concipi talis aliqua potialitas, ut cujus hæc nãa sufficeret ad plura, frustrã enim dicit objiens: sufficeret ad plura, si in re ponenta, quia hæc condicio ẽ impossibilis, consequens ẽ chimericum cum ex supposito Thomistarum implicet, ut ponanta illa plura, quia ad impossibile nõ datz potẽa; gõ nec datz potialitas illa ad plura qua implicant, gõ nec aptitudo ad cẽndum in multis.

Replicatz 3. Nãa essentialiter immultiplicabilis licet nõ possit cẽ universalis 2dum rem, pt̃it tamen cẽ universalis 2dum rationem tantum, gõ. Pro: plura convenirent rebz 2dum rationem, licet nõ convenirent 2dum rem, id colligitz ex denominationibz Locis, quæ rebz nõ quidem convenirent 2dum rem, convenirent tamen 2dum rationem, gõ nãa essentialiter immultiplicabilis licet nõ possit cẽ universalis 2dum rem, pt̃it tamen cẽ universalis 2dum rationem tantum.

R: Nego, nam num: 20 hujus quæstionis S. Thomæ declarat quam habuit circa assignationem universalis 2dum rem et 2dum rationem tantum; nempe hunc ẽ universale 2dum rationem

tantum; quando quidem possibilia sūt plura individua
prout plures sūt possibiles soles respectu nāe specifice solis.
Prob: dist: hō plura conveniant rebꝰ 2dum rāonem, licet nō conve-
niant formaliter rebꝰ 2dum rem Con: hō licet nō conveniant funda-
mentaliter N. hō in sensu autem Thomistico universale 2dum
rāonem tantum, nullum hūt fundamentum in rebꝰ ipsis, quia
inferiora supponunt implicare ab ipsis Thomistis.
Si quis dicat 1mō in predicamento Angelorum pōt poni individuum
nāe Angelicae, aliqui nō immediate sub genere, alias genus immediate
individuaret, gō dēt mediare species Angelica, Subsumit aliqui
talis species vēl superior individuo, gō vēl universalis saltem
2dum rāonem.
Ad 1mō. Qui in predicamento ponunt individuum nāe Angelicae,
hi supponunt contra Thomistas naam Angelicam ēe multiplicabilem.
Ad 2dō. Transeat Mo: Nimi: causalem dist. genus
immediate individuabile in hoc casu impossibili Con: in alio
casu possibili N. caus: videant adversarii quomodo hanc implica-
cantiam solvent. dist: Con: gō dēt mediare species subjectibilis
transeat species predicabilis N. Con: subsumitur ēim Nego.
Ultimum vēl superior individuo, Nulla predicabilis species,
dūm talis pater, aliqui nō pater talis, gō.
Si quis dicat 2dō. Petrus nāe posset contrahi ad singularitatem
formalem, ut alius dictum ē, aliqui pōt sic pōt contrahi, talius
patet singularitate formali, gō talius potest. Ad 1m: Ma:
possit contrahi ad singularitatem formalem, tanquam ad aliqd
nouum praedm, pd antecedens in suo formali conceptu nō
involuebat Con: Ma: possit contrahi tanquam ad tmō talius
patentis ad tmam minus tali patentem. N. Ma: sic dist:mi:
N. Con: in tantum gō nāe Angelicae dicerēt contrahi per singularitatem

formalem, in quantum per illam nouum prædm acquirit, per illam enim reddit formaliter incommunicabilis alteri, ubi antecedens tantum erat incommunicabilis radicaliter alteri, ita vero quasi per illam singularitatem formalem restringit à hoc tales potentie ad tpm minus tali potentem. Unde si quis urgeat et dicat: Qd differentia specifica dcat ee ultimo determinabilis, go hoc ipso superior suo determinato sue individuo. R. ad hoc pari distinctione prout paulo ante distinxi negatem. Si quis dicat 3io Prædicatio n e identica, si quis prædicet: hic Angelus e Michael; go prædicatio hoc e specifica, consequentia e universalis.

Ad 1um: ly Milon: ut n sit propoo identica, sufficit si unum alio modo ex ple prædi explicatu, quam concipiatur ex ple subi, atque hoc in dicta prædicatione fit, quia ex ple prædi representatur natura Michaelis singularis tantum radicaliter, et ex ple subi representatur singularis formaliter, propterea tamen n potest communicari pluribus sicut nata singularis formaliter, go licet hæc prædicatio n sit identica, propterea tamen n e universalis, go.

Quæstio III^tia

An in actuali prædicatione maneat idea representans naturam universalem.

Solidum occupant Theologi Scholastici in mata incarnationis circa communicationem idiomatum ut sine nota hæreseos dispiciant: quenam prædicata de Christo et quomodo prædicari possint? Item an hæ propones de Christo eodem modo recte dicantur: hoo e Deus. Deus e hoo. An negent falsæ: Deus n e hoo.

hoō n̄ ē Deus. Verbum ē hoō. Christus ē hoō. Christus ē creatura. Ulco sequitur in his Theologi procedant, presentem quæstionem in Christo subordinant.

§I

Præliminaria

N:25

Quæritur an illa idea quæ per primam mentis operationem, siue per actum apprehensionis fuit universalis, seu quemcunque: sentabat naām universalem, dum in 2da mentis operatione, seu in actu judicij, de aliquo subjō affirmatur, amittat, an vero servet eam universalitatem? sic si prædicem de Petro Petrhoō; an hunc prædicem de Petro hoōem singularem, an universalem? n̄ quæritur tamen de universale qua tali, seu de ipsa universalitate, quia, cum sit tantum denominatio extrinseca n̄ potest eam convenire subjō; falsē siquidem prædicaretur: Petrus est hoō universalis; quæritur ergo solum de universali idea, qua talis ē, seu de prædicis essentialibus; an dum affirmatur de suis inferioribus per actum judicij, sic manent universalia et ita prædicentur, vel nullo modo dicant singularitatem vel differentiam, quam dicit rō subjī, de quo affirmatur.

N:26

Qua differentia sit inter propositionem universalem et inter prædicationem universalem, dictum jam ēnum 6 quæst: 1ma Log: - Metaphysica. Prædicatio actualis ē propositio seu actus judicij, qui prædicatum de subjō vel affirmat, vel negat. Si affirmet, dicit pro fundamento convenientiam vel identitatem realem vel essentialem idea, quæ agit prædm, cum idea quæ agit subjm.

Si ē identitas inter has ideas realis et mālis, vocat hanc prædicationem realis E.g: rationale ē animal. Si ē identitas essentialis et formalis, vocatur prædicatio essentialis E.g: hoō ē animal. Si autem inter

ideas sil cim, convenientia quoad modum representandi E.g: hoo é hoo. Hic tunc propõo dentico, que nõ é stricte et in recto predicatio vrlis, sic cim nõ é predicatio vrlis, si idea predi sil aqua: lis idea subti, et idea prati talivs nõ poteat quam id ea subti E.g: hoo é rationale. Pot tamen dici predicatio vrlis in obliquo cum in tali predicatione predicati quidem non universalis, in tamen vrlibus quia ut predicati vrlibus, illi non predicari de suis inferioribus. Si autem idea prati negati de idea subti, illa predicatio negativa, que pro suo fundamento hic disconvenientiam, id é: repugnantiam idea prati cum idea subti, talis predicatio stricte loquendo nõ é predicatio doctrinalis, quia per talem negativam nõ scimus quidres sil, sed tantum scimus quidres nõ sil.

A:27 Si inter ideam prati et ideam subti illa convenientia essentialis, sil juxta dicta predicatio essentialis, et predicabile idea prati de idea subti in recto Milocco E.g: hoo é aal. Dum aliqua accidentale predicati de subto q̃ é substia, é predicatio accidentalis E.g: murus é albus, illud q̃ accidentale predicati in obliquo, cim sic resolvati: murus é habens albedinem ly habens predicati in recto, albedo autem in obliquo, predicatio alia vel directa vel indirecta é, directa é si illud, q̃ se hic per modum forme, teneat se ex parte prati E.g: murus é albus, indirecta é, si illud q̃ se hic per modum forme teneat se ex parte subti, et q̃ se hic instar mate aut subti, teneat se ex parte prati, E.g: albus é murus, subtum autem et mata vocati id, q̃ determinabile é, determinativum autem dicti forma. ex quo colligit: Q̃ ois gradus superior sil quid determinabile id é: subtum et mata gradus autem inferior determinativum seu forma in quantum tamen gradus superior in ordine inferioribus suis, in tantum cim

duci p̄l forma cum forma proprium sit ul insit mā.

4
N.28

Ad veritatem propōnis ñ requirit ul oia illa sint ex p̄te subti, q̄ uq
sint ex p̄te prāti ul vicissim sed sufficit: si formalitas intrinseca
intendit se ex p̄te prāti verificanti de subto juxta exigentiam ul
capacitatem subti, dicendo itaque: q̄ Petrus sit aāl ñ pdi-
dico de subto universalitatem ul denominationem extrinsecam
vel eim modum quem hēt prātm aāl ñ enim dico Petrus
ē aāl tantum nec dico: Petrus ē aāl vīle sed dico solum
q̄ illa nā, qua hic ul nunc ex p̄te prāti tantum ē vīlis
eim in Petro reperit sed nihil ñ vero sit sicut ē ex p̄te
prāti sed conjuncta cum singularitate consequente sufficit
ul de subto affirmet prātm q̄ respectu subti eim adequa-
tum dumodo conveniat subto nego excludat in modo pdi-
candi alia predicata ei convenientia licet illa ñ affirmet
de subto, sed haāl ab illa se praecisive quia affirmatio enius
ñ ē negatio alterius ul: praescindentium ñ ē mendacium idcirō
falsa ēt hac prdicatio Petrus ē substia tantum sic
enim ly substia languam prātm propter adjectam particu-
lam tantum hēret se exclusive ad alia predicata.

Judicium seu actus intellectus quidlibet in sua entitate
ē formaliter simplex ul indivisibilis quia ei qualitas spi-
ritualis p̄l tamen ē complexus ul divisibilis intentionaliter
ul representative qui aequivalent apprehensioni duplici videlicet
apprehensioni idee prāti, ul alteri apprehensioni idee subti
ex hoc colligit q̄ unus idemq; actus praedicans possit rem eandem
aliter representare ex p̄te subti, ul aliter ex p̄te praedicati

P.29

ex ſſe nempe subti abstrahē et n̄ abstractivē ex ſſe autem prāti clarē et abstractivē imō si ita⁹ reprahensio rem eandem repraesentaret eodem modo habentq; merē tantum prādicāones identicae in quibus prātm cum subto cōl idem tam re quam nomine.

N:30 Triplicit sumi modo pl actus seu propō primomodo ḡ ad repraesentāonem in quantum dicit obtm et prātm prout in specie seu idea expressa existunt, res autem sic existentes dicunt repraesentāones et hoc obtm ē inmutabile quamdiu actus idem manet obtm, siquidem hic actum specificat, consequenter tbt suu prātm essentialia pertinentiam obtum formaliter 2dō modo quoad verificāonem in quantum obtm illius pnō: poōnis hic recta se tbt, sicut propō enunciat: nota tamen: prātm cum subto quidem ē idem, ḡ ad verificāonem n̄ tamen quoad repraesentāonem, nāe: quia verificāo dependit à rebus prout pl à ſſe rei repraesentāo autem dependit ab actu qui praescindit naām rei sive prāta essentialia qua ex ſſe prāti repraesentantq; obtum verificāonis dicit obtum māaliter q̄ mutabile ē, sicut probabilius existimo, ego siquidem recentior contraria sententiae: manente eodem actu si n:b: sit in māa contingente, nam dicam: Petrus currit pl ubiq; mihi repraesentari cognō dō Petrus à ſſe rei n̄ currat sed de repente subsistat dum actum hunc enuncio. 3tiō modo ḡ ad verificabilitatem protimam in quantum subjacet regulis suppoōnum qua quoad verificabilitatem protimam

intelligendo ꝺ 1, ñ autem quoad representaõnem: si i lag dicam Petrus ẽ aãl gõ ad representaõnem ꝺ Rõl sunt sensum Petrus ẽ aliꝺ aãl, licet talem sensum haãt quoad verificabilitatem protimam spectando suppoõnum regulas. Et raõ ẽ quia alias eo ipso maneret universale pdtm siquidem supponeret confuse tm ex regulis suppoõnum in Zoá pdtl

§II

Thesis.

N: 31

In actuali prædicaõne manet idea representans nãam vrlem

Dem: 1mo in actuali prædicaõne prædicatur idea alia aãliꝫ quam in apprehensione fuit apprehensa nam nullus dicet, qꝺ aliud pdtm dicam de inferioribꝫ in prædicaõne quam in apprehensione conceperim, alqui apprehensa fuit idea aãliꝫ vrliꝫ gõ cõm in actuali prædicaõne prædicata idea aãliꝫ vrliꝫ, Confir: ñ daꝫ põlia ad impossibile gõ in actuali prædicaõne ehr: Pl con: daret põlia nãa præcise consequentis nãe vrliꝫ ad actualem prædicaõnem, qui daret protima illius prædicabilitas sed hõc ẽt impossibile, nam quotiẽs cunq; prædicaret nãa actu, qua prius fuit præcise vrliꝫ, destrueret illius vrlitas, juxta adversarios, gõ daret põlia ad impossibile consequentis cum põlia ad impossibile ñ deꝫ manere vrle in actuali prædicaõne Confir: 2ꝺ.

actus primus seu potiꝰ nõ destruit per actum ꝺum seu per actuale exercitium alqui cõ prædicabile de multis ẽ actus primus seu potiꝰ ꝺl actualis prædicatõ ẽ actus ꝺus gõ actualis prædicatõ nõ destruit ideam representantem nãm universalem. Instantia ẽ in visione actuali qua utpote actus 2dus nõ destruit potiam videndi, item in muro: qui si videat ab uno nõ destruit illius visibilitas ꝺ nõ possit videri à pluribꝫ gõ à pari: pralexa actus comparativus comparans nãm cum suis inferioribus nõ destruit eam universalem, gõ eiꝰ nõ destruet illam actus comparativus prædicans. Dem: 2ꝺ. Si in actuali prædicatione nõ maneret idea representans naturam universalem hunc habens mere propositiones identicæ gõ. Prob: sequela ptis: illa ẽ propositio identicarum cuꝰ idea subjecti, idem representat, quod representat idea prædicati, alqui hoc in tali casu fieret gõ. Pmi: in hac Eg: prædicatione Petrus ẽ hõ idea prædi: representat hominem ꝺl contractum ad singulare: talem subjecti alqui hõ contractus ad singulare idem subjecti ẽ Petrus, gõ idea prædicati representat Petrum subsumo. alqui eiꝰ idea subjecti representat eundem Petrum, ꝺl aliunde potest hoc

propositio ēcl identica. Dem: 1ño oīs Philosophus admittit dari prædicationes scientificas, alqui tales sunt universales, scientia siquidem sunt de universalibus; gō dant prædicōnes universales. subsūo alqui prædicō ē talis qualis ē idea prædicati, gō si dant prædicationes universales cūm illarum idea prædicatorum sunt universales, gō in actuali prædicōne manet idea representans naām universalem.

§III

Solutio Dubiorum.

Dubium primum, ortum ex authoritate Philoso: phi Cap: 5 in Prædicamentis dicentis quæcunq; de eo quæ prædicat, dicunt, ideō de subto dicunt, gō si in actuali prædicatione Eg: hic Petrus ē homo idea prædicati manet universalis, cūm de Petro possem dicere, quod sit universalis, hoō. 2 dō juxta S: Thomam opusc: 56 prædicatum nō prædicat universaliter. gō.

Ph: cum Patre Mauro explicando dictu Philosophi, quæcunque de eo, qd prædicatur, dicuntur intrinsecè, essentialiter, & in recto, oīa de subto dicuntur Com: sensum dicti quæcunque de eo qd prædicatur, dicuntur extrinsecè, accidentaliter, & in obliquo omnia de subto dicuntur Ph: sensum dicti et Conse: Pater Mauro dum ei datum explicat, hæc ponit: excipiuntur prædicata quæ conveniunt superiori: vñ dicit hūo rectica, ꝓne abstractionis adequatum dicit hōo prædicatur de Petro et de homine prædicatur speciei, adhuc de Petro nō prædicatur speciei ex qua explicatione colligit ex quo homo prædicatur de eo universalis illa nō accipitur in suppositione simplici in quantum substat de nominatione Loi, sed in suppositione personali in quantum termin seu de eo significatus sumitur pro re significata dum sentiam Physicam vel Metaphysicam. ad 2dum explico mentem S. Thomæ prædicatum nō prædicatur universaliter, saltem universalitate redduplicativè tali Com: universalitate

specificative tali, sive n̄ prædicatu nāō quæ ē uni-
versalis, ꝛdum sua prædicata essentialia S. membrum
thema.

Replicatu 1mō pr̄atū n̄ prædicat universaliter ac specificative
tali, gō nulla soluō P. L. pr̄atū dūl sumi disjunctive in
propōne affirmativa dqui ꝛdum hanc thesim n̄ sumi
disjunctive, gō vel regulæ suppōnum falsum vel hoc
thesis Mar. declarat exemplo si prædicem. Petrus ē aāl hōl
hoc prædicatō hunc sensum. Petrus ē hō vel ens aāl min:
evidens ē si enim in actuali prædicatōne manet idem repræsen:
tans nāam vlem pr̄atū n̄ posset hunc sumi disjunctive
quia sic sic sumptus repugnaret vlē univoci. S. P. Prob. dist.
Mar. pr̄atū dūl sumi disjunctive si attendat ad verificatōni
et vtricabilitas proxima Com. Mar. dist. m. S. Com. ut salvetur
veritas propōnis n̄ ē opus ut in actuali prædicatōne pro-
pō sic actu resolvat sed sufficit dumodo æquivalenter
sic sit resolubilis datum hoc, respondeo eim applicari pt
siguis dicat q̄d hæc propō Petrus ē hoc æquivalet huic Petrus
ē aliquis hō æquivalet siquidem si attendat verificatō n̄
autem si attendat repræsentatō ista vt eim ex ple prædi con:
junctū repræsentet aliquis hō, deinde pelo ab adversarijs
disp: quare juxta illos in hac propōne hō cum sit mancat
ly hō ex ple subti vlē ita suppōnat confuse, atqua n̄ eim

juxta nos in dicta propõne hõ ex ple prõli posit manere
vle si supponat confuse.

Replicat 2dõ: si in actuali prædicãõne manet ideo repræ:
sentare naã vlem hic pratñ illud suppõnem vlem
Distributivam Ex: in hac Petrus ẽt oĩs hõ gõ in actu:
ali prædicãõne.

Rñ: Illa: nam aliud ẽ habere suppositionem vlem
si accipi vrilater et aliud ẽ 2dum solam repræsen:
tationem ee universale hic enim ẽ suppositio vlis
si tñs spectando verificãõnem accipiat pro vlis
inferioribus copulative enumerandis ita quidem vt illi posit
addi Syncategorema oĩs in propõne affirmativa,
vel nullus in propõne negante. Hic autem
aliquid ẽ universale spectando repræsentationem
si præscindendo ab objecto verificationis repræ:
sentet aliquid sine singularitate et hoc habetur
in qualibet prædicatione ex parte prædicati,
si N: 6: prædicatum Latius pateat subjecto
in hac ẽ prædicãõne Petrus ẽ deus ẽ homo hꝫ suppõnem
personalem quia hic deus accipit pro suo imẽdiato significato 2dum
præda primõ intentionalia.

Hoc ē: Xps dicit aliquis hoc ē Petrus hic nō ē subm vle, q̄ eim si dicam Petrus ē hoc
hic hoc nō erit pdtm universale hm: Ha duæ propōnes sūt
conversa et converse, igr dbnt idem tm sumi in eadem
suppositione: in q̄ sumit hic hoc in prima suppōne ergo
manet universale. Si aliqui sm alteram hic hoc manet pdtm
universale, nō sumit in eadem suppōne in q̄ sumit hic
hoc in 2ª propōne, gr nō manet universale. Dmi subsumta
in prima propōne aliquis hoc sumit hoc in suppōne personali
in altera autem hic hoc sumit in suppōne simplici, quia
ex suppōne hic hoc manet pdtm universale, igr tenum
propōnum tm nō sumit in eadem suppōne
Ad 2do dispari: alia ē species seu idea representans subm
videlicet confusa, et alia ē species seu idea representans pdtm
videlicet abstracta ut modici attendenti patet. Rōnis d̄ñi
Ph: sūt converse et converse si attendat ad veras suppōnes tm: Ph:
si attendat modus representandi Phi: et nō ē, quia si essent
converse et converse eim quoad modum representandi,
hic hoc eim in propōne altera dicit ē subm, sicut
ē in prima propōne, nam iuxta adversarios dicit manere
eadem suppōne tenorum. Deinde premisso eim nō concesso,
q̄ dicit manere eadem suppō, tamen subsumtam minorem.
Rōnis Con: 1ª non plem Ph: ad am. Cum de Petro nō predi-
cat q̄d sit vle, aliqui tamen hoc de illo predicari dicit
si sumit hic hoc in suppōne simplici, hoc verum ē i q̄d ē
ple pōti representat id, q̄d dum se ē vle. Sed tamen eim
hanc dat pars distingui: hic hoc sumit in suppōne simplici
exercite Con: signate Ph: sicut quando dicit Petrus ē hoc,
hic Petrus licet exercite habet denominationem subti, eum vera

actu agat subm, n̄ tamen acquirit hanc denominationem signate,
Replicat ꝓ: Imus minus vlis restringit Imum universaliorem,
aliqui aal e Imus vlior quam sit hoo, sl hoo e Imus vlior
quam sit Petrus, gō si aal praedicat de hoe, sl hoo de Petro
restringet hy hoo aal, sl hy Petrus hoem, gō nec ibi manebit
vle generic̄um, nec hic vle specificum.
R: dist: Ma: Imus minus vlis restringit Imum vliorem, si hi duo
Imi faciant Imum complexum Con: Ma: si vterq manet Imus
simplex N: Ma: sic dist mi: N: Con: in praedicatione vli vterq
Imus manet simplex, quia vtriusq e alia et alia apprehensio,
nam si ee apprehensio vtriusq eadem, n̄ ee nal in propone
duo Imi, gō in propone ſ: cum sit actus iudicij unum de altero
vel affirmare vel negare: ſ duplex dr ee Imus simplex, unus
autem simplex n̄ restringit alterum, nisi faciant simul Imum
complexum.

N:33 Dubium 2dum in actuali praedicatione idea n̄ representat
naam praecisam a suis inferioribus, gō n̄ manet idea repraesen-
tans naam universalem. Dist, in hac praedicatione. Petrus e
hoo, naa humana n̄ cognoscit sine inferioribus, quia n̄ cognos-
cit sine Petro, gō in actuali praedicatione idea n̄ representat
naam praecisam a suis inferioribus, cum n̄ cognoscat sine infe-
rioribus.
R: dist: ſſ: in actuali praedicatione idea n̄ representat naam
praecisam a suis inferioribus ex ea ple, ex qua n̄ e vlis con: ſſ:
ex qua e vlis N: dist: similiter Con: N: Con: Proba: dist: ſſ: in
hac praedicatione Petrus e hoo naa humana n̄ cognoscit sine
inferioribus ex ple subti, ex qua n̄ e vlis con: ſſ: ex ple prati
ex qua e vlis dist: cum causa: quia n̄ cognoscit sine Petro ex
ple subti Con: ex ple prati N: conq: sic dist Con: N: Con:

Ex ple subti omnino n̄ é precisa, id circò cim n̄ é vlis, ex ple autem
prāti é precisa, et idei cim vlis.

Replicabit dn̄s nāa humana in actuali prædicatione nec é precisa ex
ple prāti, gō nulla solue. R. L. eadem species indivisibilis, sive
unus actus indivisibilis n̄ pt̄ representare simul illa, quæ objec-
tivè formaliter à se pt̄ precisa, aliqui dum dicu: Petrus é hō, eadem
species indivisibilis representaret simul illa, quæ pt̄ objectivè for-
maliter à se precisa, quia representaret Petrum et nāam huma-
nam, gō nāa humana in actuali prædicatione nec é precisa ex ple
prāti? A. N. L. Verba: dist: Ma: eadem species indivisibilis
n̄ pt̄ representare simul illa quæ objectivè formaliter à se pt̄ pre-
cisa, si sit indivisibilis species tam entitativè quām representa-
tivè, seu intentionaliter et objectivè Cm: Ma: si sit indivisibilis qui-
dem entitativè divisibilis tamen representativè et objectivè Ne:
gio dist: mi: N. Cm: actus judicij é quid em entitativè qualitas simplex,
é tamen divisibilis representativè, quia æquivalet duplici appre-
hensioni, videlicet prāti et subti, gō pt̄ representare aliqs prædm
nempe ut objectivè precisum, et aliter subtm nempe ut singulare.
Et ratio é: quia juxta ipsos adversarios prædm n̄ é subtm repre-
sentativè et intentionaliter, gō é hoc ipso aliquam odo distinctum
à subto, aliqui n̄ é distinctum realiter et entitativè quia é unus idem
realiter actus judicij, gō é saltem distinctum intentionaliter, et
representativè; si tamen adversarij cim hoc negare vellent, hunc
quærat ex illis: an eadem idea prout é imago hōis ex ple prāti
in tantum sit cim imago Petri ex ple subti representati? si
dicant etiā. Inferat: gō prædm é subtm, consequenter in actu
judicij é unicus terminus. Si autem dicant q̄ n̄ sit eadem imago?
inferat: gō é distincta intentionaliter à specie representativa
Petri ex ple subti, gō pt̄ aliter representari prædm, nempe
ut vle, et aliter subtm nempe ut singulare, gō subsistit
Thesis.

Replicat: 2do. Dum apprehendit aãl et rãonale, hãc apprehensio complexa equivalens cũm duplici apprehensioni simplici, tamen tunc aãl n manet precisum à rãonali, gõ à pari, dist: tamen tunc aãl n manet precisum à rãonali si representent simul ut sibi identificata et pro modum unius Con: si representent simul n tamen ut sibi identificata N: Licet pro unum eundemq; actum apprehendam aãl et rãonale, quia tamen possum ea apprehendere vel ut sibi identificata, vel ut sibi n identificata, si apprehendam ut sibi identificata tunc omnino contrahit tunc ultior aãl à minus vãli rãonale, et n manet ab illo precisum, quia enim tanquam identificata concipiuntur, ita n prescinduntur, si autem apprehendam, ut sibi n identificata, tunc cũm aãl n contrahit à rãonali. Rãõ é: quia hæc ipsa species seu idea formalis apprehensionis complexæ, in quantum é imago rãonalis formaliter in tantum n é imago aãlis formaliter nec qui. dem implicite nec explicite. Explicite n: quia alias, ut é imago rãonalis ecclim imago rãalis q.d falsum é, sicut falsum é: q.d imago subti, sit explicite imago prãti; implicite cũm n: quia alias species representans formaliter explicite rãonale representaret simul implicite aãl consequenter rãonale essentialiter involveret aãl et sic nunquam posset dari precisio inter aãl et rãonale sicut ob hanc rãonem n ꝑt dari precisio inter hõem et aãl rãonale. Neg. quis dicat hoc cé contra essentiam precisionis objective, ut unus idemq; actus repræsentet aãl et rãonale, et tamen aãl maneat precisum à rãonali hoc enim facit precisio imperfecta, gõ. N: in una siquidem eademq; representatione possit convenire obja realiter cinta se invicem distincta, ut p.g: una eademq; representatio ꝑt representare

Petrum et Paulum, dem. actus ꝓ repraesentare duos
menses inter se distinctos, aut 24 horas inter se distinctas,
gō enim ꝓ unus dem. realiter actus cum tamen sit aequivō,
enter duplex, repraesentare duo intentionaliter distincta
et à se invicem praecisa.

Repli: 3tio Quia per particulam illativam conclusio in
Dilēmo unit premissis, n ꝓ conclusio praescindere à premissis,
sed tangit intrinsece premissas, gō enim quia ptm in propōne
per copulam unit subto n ꝓt praescindere à subto.

Ob: Dz. Ar: n ꝓt conclusio praescindere à premissis tanquam
ab essentiali cōnotato scz: tanquam ab aliquo sibi essentiali:
cōtto Min: Dist: Con: gō enim ptm n ꝓt praescindere à subto,
hoc e: cōnectitz et oponitz cum subto quoad verificationem
Con Conse: hoc e: ad aquas quoad repraesentationem Min:
premissa praebent motivum conclusionis, ideirco conclusio
ab illis n praescindit, ptm autem nulla ratione e motivum
subti.

Sequis dicat Dms. in hac praedicatione: hoō e aāl rationale aāl
rationale n praescindit ab hoōe, gō enim in hac praedicatione
Petrus e hoō, hoō n praescindet à Petro, quia sicut hoō
e essentialiter aāli rationali sic enim Petrus e essentialiter
hoō.

Ar: Con: ꝓ dist: Con: hoō n praescindet à Petro, hoc e: hoō
dicit essentialiter qd dicit Petrus in adaquati sumptus Con: Conse:
hoc e: hoō dicit essentialiter qd dicit Petrus ad aquati sumptus
Min: Con: Petrus enim praebet naam humanam dicit Petrus totalem,
haec autem n identificatur essentialiter aāli rationali, si enim
identificaretz, tunc ubicunqz esset aāl rationale, ibi enim esset

Retrectas; qd tamen falsum ẽ.

Si quis dicat 2dõ. obẽ veriſicãonis, et obẽ repreſentãonis ſit idem, gõ ſi in actuali prædicãone conjungit ſubẽ, ſubto quoad veriſicãonem, cũ ei conjungat quoad repreſentãonem.

R. dſtr. obẽ veriſicãonis et obẽ repreſentãonis q̃dlale ẽ idem con: quadlale N. obẽ enim veriſicãonis exiſtit realiter et obẽ repreſentãonis exiſtit intentionaliter, gõ hõ ſufficiens inter illa diſtinctio.

N. 34 Dubium 3tium: Si idea repreſentans naãm vlem maneret in actuali prædicãone, tunc de pluribus obtis poſſet veriſicari, aliqui tamen n̄ pt, gõ nec maneret idea repreſentans naãm vlem. Si mi ſi remet ulna dividat in duas dimidias ulnas n̄ manet amplius in illas divisibilis, gõ cũm ſi de uno individuo actu prædicat idea, n̄ manet amplius prædicabilis de pluribus. 2dõ actus 2dus deſtruit actum primum, ſic hõ occiſus n̄ ẽ amplius occidibilis, gõ cũm ſi idea vlis prædicat actu, n̄ manet amplius prædicabilis. 3tiõ. licet continuum n̄ poſſet dividi nec vitrum poſſet frangi nisi continuum eſſet divisibile, et vitrum eſſet frangibile, ſi tamen continuum actu dividat, n̄ manet amplius divisibile, et vitrum actu frangat, n̄ manet amplius frangibile, gõ cũm idea repreſentans naãm vlem licet n̄ poſſet prædicari ſi n̄ eſſet prædicabilis, quando tamen prædicat actu, n̄ manet amplius prædicabilis, gõ nec vlis.

R. Con: Vltima pba: do diſpa; ulna ẽ totum aliqd actuale gõ ptes actu conſtituunt mediante unione, ſi gõ pr̃ divisionem totalis unio, proul pr̃ divisionem revera deſtruit unio, cũm n̄ amplius manet hoc totum divisibile in illas ptes, in quas divisum ẽ: at vero naã vlis ẽ totum potiale, q̃ ex suis ptibus

ñ constituit, sed tantum de illis predicat, hinc ꝓtas illius dicunt, solumodo subjective ñ vero actuales, et nulla ab illis separat unio sed potius declaratur: g dñs fiora Islam hanc naam participent intensivè: ad 2dum dñs. actus 2dus corruptivus destruit primum non sic E.g: ipsa scriptio, qua é actus 2dus, ñ destruit potiam scribendi, seu actum primum, sed potius perficit illam, quia é actus perfectivus Ergo ad paritatem dictam de occisione hoīs colligit disparitas: quia occisio é actus corruptivus, corrumpit enim et destruit unionem inter naam et formam, et qua unio fundamentum é actus primi, seu ut ꝓsit occidi: actualis autem predicatio nulla ratione destruit fundamentum predicabilitatis, sed potius illud necessariò supponit. Si enim nata aliis ñ esset predicabilis, nunquam posset predicari. 2 3lium Ar: 1m ad assignando disparitatem quia continuum ñ habet pro unico suo fine divisionem: aīe autem Leōm pro unico suo fine habet predicationem, definit enim: g sit predicabile protinus de pluribus, jam autem nulla res ꝓt destrui per suum finem, alias finis ñ haberet rationem boni, Aliud ad assignando disparitatem, quia in antecedenti assignant totū actualia, in consequenti autem totum potiale: dictum autem é g per divisionem totum actuale destruit, ñ autem per predicationem totum potiale.

Ad 3tio: continuum ñ manet amplius divisibile in ptes illas in quas actu é divisum Con: in ptes alias Ar: Dist: gō cùm id ea repraesentans naam humanam seu nata humana

ulis prædicaõ de Petro cũ manet amplius prædicabilis de Petro ~~Petro~~ hanc ill: ñ manet amplius prædicabilis de Paulo, et de alio quocunq; hõe ñ Con:

Replicat 1mõ: In actuali et per actualem prædicaõnem destruit aliqid q̃ pro ulti necessario requirit igõ in actuali prædicaõne ñ manet idea ulis ñ fit prout requirit necessario forma, per quam hõis tam ulis integrum quam Petrum, alqui per actualem prædicaõnem destruit hac forma igõ. P: Min: Forma ulis integri ẽ præcisio objectiva seu actus directus objectivi prõ. eundo et forma ulis Petri ẽ actus reflexus comparativus simplex alqui hi duo actus per accedentem actum judicij seu per actualem prædicaõnem destruunt igõ.

Dñs N: Ch: Con: ~~Con:~~ Ma: Nimi: ulterioris Probaõis Con: Ma: Dis: mi: alqui hi duo actus per actualem prædicaõnem destruunt id ẽ ñ manent in se formaliter Con: Min: destruunt id ẽ nec manent in aliquo æquivalenti, vel ñ manent formaliter et virtualiter Nimi: et Con: ~~Con:~~ hi duo actus licet per actualem prædicaõnem destruunt id ẽ ~~destruunt~~ manent in se formaliter ~~equalitur~~ manent tantum æquivalenter in actuali prædicaõne seu in actu judicij sic ostendo: actus judicij inquantum representat ex ple prælimnãm sine singulari tali perfecte æquivalet apprehensione directe obvie præscindenti, et inquantum dicit prædicatum de subjecto æquivalet actui reflexo comparativo simplici naturam cum inferioribus comparanti igõ ille actus tanquam reflexus forma simplicis universalis habebitur in actuali prædicaõne ñ quidem formaliter

sed tantum aequivalenter. Quod autem n̄ maneat moraliter et virtualiter, sic ostendo, aliud dicitur manere moraliter et virtualiter quod manet in aliquo effectu à se relicto alicui alteri; iste actus n̄ manet in specie rememorativa à se relicta, cùm ōs cognō relinquat post se aliquam speciem, quæ rememorativa dicitur, vt agens recordamur prius cognitorum. Replicatz 2do: nl maneat idea representans naām vlem in actuali predicāone, n̄ sufficit, nl tātz quia forma tantum aequivalenter cgō nulla soluō. P: L: in actuali predicāone manet vle formaliter tale n̄ tantum aequivalenter cgō cùm quia forma dō manere formaliter et n̄ sufficit quod maneat aequaliter. P: Con: nl aēr fit formaliter lucidus q̄ murus sit formaliter albus, n̄ sufficit nl q̄ in aēre sit lux tantum aequivalenter, aut in muro sit albedo tantum aequivalenter, cgō lux et albedo sit forma denominantes, cgō à pari:

R: N: L: P: Con: L: Dist: Con: cgō cùm quia forma dō manere formaliter Con: n̄ idem præstet actus comparatius æquivalenter moraliter et virtualiter existens cgō præstat formaliter existens; quia vle Lotùm seu protùm præstabile representem prædicabile denominandi debuit intellectum reddere de illo quomodo, nāa aliqua prædicata de suis inferioribus prædicari possit.

Hoc autem sufficienter habz, si actus comparativus simpler
precisè præcessit, ethic el nunc maneat æquivalenter in actu
subsequo judicij, qui extàt ad totum præstare pt, et longè
perfectius, ut potè actus cparativus exositus vel moraliter
in specie rememorativa, quæ actum cparativum simpliciter
precisè natum cparantem in memoriam revocet ulteriori
Prob: do disp: quia nihil é assignabile, in quo lux vel
albedo æquivalenter permaneat, q præstaret idem, q præstet
lux vel albedo in se formaliter existens, q enim: al vtò
dabz actus cparativus exositus in quo æquivalenter permaneat
actus cparativus simpler, qui insuper totam præstare pt,
q actus cparativus simpler scilicet pt intellectum reddere
scientem: quomodo nàa aliqua ab inferiorib⁹ præcisa, de
suis inferiorib⁹ prædicari pssit, q ipsum præstare debuit
actus cparativus simpler.

N: 35 Quæres: quomodo prædicta de subtis bene prædicari possint.
R: nec pars qua pars de toto nec pars qua pars de alio
pte, nec totum qua totum de pte in recto formali bene
prædicabz: rão é: quia illud de se bene et verum verisabile
prædicabz, qua ipsum idem, aliqui ista enumerata n ipsum
idem, ut patet, gò. Hinc dum dico: hoc é aal aal n
prædicabz de hoc ut pars, sed ut é totum potiale, et solum
pars é. Ex hoc responso statuuntz sequentes regulæ.

I Concreta pssnt cum verisabile prædicari de concretis iden-
tificatis, ut: hoc é aal, album é dulce. quia concreta
habnt se in recto ut totum ad totum, aliqui totum pt præ-
dicari de toto, gò.

II Abstracta qua talia n bene prædicantz de abstractis
sic n pssm dicere; aalitas é rationalitas, albedo é dulcedo

quia abstracta qua talia ſũt pars concreti, albedo ẽ enim pars albi, alqui pars qua talis nõ bene prædicatur de altera ſte, gõ. Sic nõ abstracta sumantur præcisive, id ut ſũt totum aliqd potiale aliquid superius, hunc cum veritate ꝓſũt prædicari, sic bene dico: albedo ẽ color, humanitas ẽ aãlitas. Quia sic sumpta abstracta ſũt ꝑdam totum, et nihil excludunt, quod totum includit, sicut includit abstractum qua tale, et pars qua talis, cum qua exclusive sumpta prædicatio ẽ falsa, ut patet si dicerem; humanitas ẽ tantum aãlitas.

III Male prædicantur concreta de abstractis et viceversa abstracta de concretis. Quia concreta ſũt ꝑdam totum et abstracta ſũt pars, aliqd totum nõ ꝓſt prædicari de ſte, et viceversa pars de toto, ut dictum ẽ, gõ. Sine mala ẽ prædicatio: humanitas ẽ hõo, et: hõo ẽ humanitas.

Quæstio IV

An relatio prædicamentalis superadd at fundamento proximo aliquid novæ entitatis.

Inquirunt Theologi an relationes Divinæ qua talis dicant specialem perfectionem? ut huic quæstioni fundamentaliter satisfaciant, præsentem Philosophiam prius discutiunt.

§ I

Præliminaria.

Inter Categorias seu prædicamenta numerantur eim ab Arist. 36
Arist relatio, quæ ordo ẽ et respectus, quem una res dicit ad alteram. Definitur autem qd ſũt: accidens, cujus totum ẽ

ē ad aliud. Quanquam vix aliq̄d ens sit assignabile
q̄ nō dicat relatōnem, constituit tamen relatio prædicamen-
tum speciale dēō: quia in reliquis prædicamentis spectat
ens q̄libet ꝛdum suum ē absolutum, in prædicamento
autem relatōnis spectat ꝛdum suum ē respectivum.
Dividit relatio in realem & rationis. Realis hēt in rebꝫ
independenter ab oī intellectu cognoscente. Rationis autem
hēt in intellectu, dum intellectus videlicet comparat
unum alteri ut: patrē cum filio, genus cum specie
aut cum differentia, relatio realis dividit in transcendentalem,
& prædicamentalem. Relatio transcendentalis rebꝫ ipsis
identificatꝫ ita quidem, ut res sine hac relatōne poni nequeat,
sic nō pōt poni creatura sine relatōne, quam dicit ut creatura
ad suum creatorem. Relatio hæc oīa entia transcendit,
& prædicamenta, tam q̄libet ens sit sibi ipsi distinctum ab
ō alio ente per suam propriam entitatem; & hac relatio hēt, licet
tantus, quem respicit nō existat actu. Relatio autem prædicamen-
talis ab ente separari pōt, nego cē ens hanc relatōnem involvit.
talis relatio ē relatio similitudinis in nuce albedo ad nucem
album & vel dissimilitudinis in nuce albedo ad nucem nigrum
C. Constituit hæc relatio prædicamentum speciale, relatio realis
alia iterum ē ꝛdum dicā, alia autem ꝛdum cē. ꝛdum dici
ē in entibꝫ absolutis similibꝫ, quæ sine ordine aliquo ad aliquid
nō pōtā nobis explicari, ut dum dicimus: Deum cē omnipoten-
tem, vel cē omniscium. Secundum cē autem ē in ipso ente
realis ordo ad aliud, ut: Petrus ad filium, vel dominus ad servum,
Subdividit relatio realis ꝛdum cē in mutuam & nō mutuam.
Item relatio mutua in relatōnem mutuam æquiparantiæ, & in
in mutuam disquiparantiæ. Prima inter illa ē, quæ se in

eadem rāone mutuò respiciunt &c: duo muri albi sibi similes respiciunt se in eadem rāone, hoc ē secundùm eandem speciē denomināonem albi. Relativa ē, quæ secundùm diversas rōnes, seu secundùm diversas denomināones respiciunt &c: qualis ē inter causam et effectum. Relāo denique alia ē intrinseca, alia extrinseca primam accipit ens à forma enti intrinseca, alteram accipit à forma extrinseca. Species infimæ relāonis sūt: relāo similitudinis, dissimilitudinis, æqualitatis, inæqualitatis, dependentia. Proprietates autem relāonis 5tuma: 1o relativa sint simul cognitione, nā sūt siquidem cognosci unum relativum, ut nō cognoscatur simul suum correlativum. 2da. 1o relativa realia prædicamentalia sint simul tempore ac nāo, quia posito uno ponitur cum altero, sic nō sūt cognosci Pater, aut ē quia talis, ut nō cognoscatur aut ut nō sit filius. 3tia: 1o relata aliquomodo dicantur convertibiles, &c: Pater refertur ad filium, 1o filius refertur ad Patrem. Dicimus 1o ens absolutum ē illud, qd ē intra se clausum, hoc ē: qd nō respicit ad extrà, et qd nō dependet ab alio ente extrà se, vel aliud extrà se connotat, consequenter talem ens præsumimus concipere et explicare, licet nō simul concipiamus aliud extrinsecum, ōrē &c: substia in rāone substi ē ens absolutum, cum sit ens per se stans seu subsistens intra se clausum, nec ordinem dicat ad aliud. Dividit ens absolutum in simplex et in compositum; ens simplex nō est ens ex plures res Physicè re ipsa inter se distinctas, et à se invicem separabiles tanquam ples se constituentes, tale ens ē &c: Deus vel Angelus, ens compositum constituit intrinsecē ex pluribus rebus Physicè re ipsa à se invicem distinctis, et mutuò separabilibus, ens tale &c: ē hoō, qui ex Orē et aīa constituit, tanquam

N:37

ex plib⁹ à se invicem distinctis, & seperabilib⁹.

N:38 Ens relativum à contrario dicimus, qd includit ordinem et haãtudinem ad aliud extra se et qd sine alio esse existere nec concipi neq⁹ intelligi: pt, ad qd aliud ens dicit ordinem et haãtudinem, Pater hy: ẽ ens relativum cum ordinem dicat ad filium, sine quo nec concipi neq⁹ intelligi pt in rãone Patris. Entia relativa definiunt ab Arte Cap:7 lib: Chalegoriarum: qd relata sint, quorum essentia tota in eo posita ẽ ut ad aliud se aliquo modo haãnt. Ens relativum ẽ concretum, seu ẽ ens hbns vel dicens relãonem, idcirco juxta illem melius dicit relatum. Cum autem in alys concretis accidentalib⁹ possit accipi forma accidentalis in abstracto, sic etiã pt accipi relão in abstracto tanquam forma huius concreti. De hac vix sic accepta relãone quarit: quale sit ens, et in quo consistat? n̄ venit autem in quaestionem relão substantialis, qua utpote ẽ ipsa rei entitas, cui ipsa relão substantialis identificat, et qua ab ipsa Dei entitate n̄ pt alio modo separari quam solum rãone nostra rãocinante vel rãocinata. Quarit idcirco solum de relãone praedicamentali qua à re ipsa seperabilis ẽ, ita, ut ipsa tamen res n̄ multet, à qua seperatur. Sic accepta relão in abstracto dicit ab Arte lib: 4 chalegoriarum: ad aliquid. Definit jo juxta mentem Arte relão: ẽ accidens reale, cuius totum ee ẽ ad aliud se hbre. hy accidens reale ẽ genus, in quo cum alys accidentib⁹ convenit. hy reale facit, ut relão realis distinguat à relãone rãonis. hy cuius totum ee ẽ ad aliud ẽ differentia, p̄ qua distinguit ab alys accidentib⁹ absolutis

Notandum ē quando dicit̄ totum cē relāonis ad aliud sc̄dm N: 39
Qđ per totum n̄ excludant rāones intrinsece transcendentales,
quæ cuiusq; accidentibz cōmunes sūt. 4ū. Qđ sit simul ens in alio,
n̄ ē relāo intrinseca sicut aliud accidens intrinsecum, qđ situm,
sicut accidens qđ cunq; aliud, sed sic intelligendum ē: qđ
2dum rāonem differentialem propriam in genere formalissimo
et explicito dicat cē totum ad aliud, n̄ autem 2dum rāonem ge:
nericam. Deinde ipsa rāo ad aliud ē cim rāo in alio
realiter et entitative, licet n̄ sit in genere formali: cim
illa sit in suo subto relāo, vel illud ēntia afficiat, ut subtum
suum ordinet extrinsece se ad aliud, videlicet ad tmūn quem
respicit.
Si autem hāt relāo prædicamentalis requirit̄ mō: ut sub: N: 40
stiam suæ denominatōne languam affectionē, seu entis
entis afficiat. 2dō requirit aliqđ determinativum, per qđ det:
rāo: cui hæc entitas hic et nunc dicat relationem ad entita:
tem alteram, quam prius n̄ dicebat. Et rāo ē: quia relāo
prædicamentalis separabilis ē ab ente, qđ dicit relationem,
et quia pōt adeē vel abeē manente tota rei entitate, quæ
refert̄ ad entitatem aliam. Tertiō requirit extrinsecam entitatem
relativam distinctam aliquid, ad qđ referat̄, cim talis entitatis
relativa totum cē sit ad aliud. 4ō. requirit ipsa formalis
relāo seu respectus. Præterea si sit relāo mutua, seu
correlāo, hanc cim in ipso ente, ad qđ ē respectus, hæc
oīa similiter requirunt. Subtum autem relationis ē illa
substia, quæ relatione accidentali afficit, relāo gō cum illa
substia facit ens relativum, quia ens relativum quod a
num: 38 hujus quæst: dicit concretum, videlicet subtum

dñs relaõnem; subtum ejꝰ ꝟdum se dicꝰ referri ps accidens vvõ relativum quia tale ps se ad aliud, quia accipꝰ simule cum forma referente de tnalivum, vi cuius subtum dicit relaõnem, dicꝰ fundamentum relaõnis. Duplex autem ẽ fundamentum: aliud remotum aliud protimum, remotum ẽ illa rão vi cuius subtum ꝑt recipre fundamentum protimum, sic E.g: in aligua causa fundamentum remotum ẽ potiã activa identificata entitati, vel in nuvo ẽ capaci: tas recipiendi albedinem, que fundat relaõnem similitudinis. Fundamentum protimum ẽ illa rão, vi cuius imediate ponꝰ relaõ, E.g: relaõ causandi ponꝰ vi actionis, relaõ autem similitudinis in nuvo albo ponꝰ vi albedinis q dicꝰ rão fundandi vel cui forma fundans relaõnem. Ꝑt cui dicꝰ: q subtum relaõnis ꝟdum se sit fundamentum remotum, illa rão autem, vi cuius relaõ resultat, q sit fundamentum protimum. Ens vtõ distinctum ꝯ extrinsecum ad q ens relativum refert dicit tnũ, sic in relaõne causandi tnũ ẽ effectus in relaõne similitudinis tnũ ẽ albus nuvs albus. Ꝯ relaõ alio nõe dicꝰ ordo, habitudo formalis, vel respectus, hãc tamen oiã inter se nõ distinguunt necessariõ realiter E.g: subtm remotum ꝯ protimum, sed sufficit q distinguant formaliter, sic virtus activa in causa, qua ẽ fundamentum remotum, nõ distinguꝰ realiter ab entitate causa qua dicꝰ subtm relaõnis.

§II

Thesis

N. 41

Relaõ praedicamentalis nõ ẽ entitas absoluta, nec ẽ entitas modalis fundamento proximo superaddita. Dem: 1mõ authoritate

silis, qui Phyorum 5 lect: 10 ait: contingit enim alterum: 5.
Talo: id ē tmō: fortum ēē, alterum ñ mutari; quare dum
accidens motus horum ē, in quem lectum S. Thomas lect: 3
sic scribit: nihil advenit mihi de novo per hoc, q̄d incipio
alteri ēē aqualis per quā mutationem. Item idem S. Doctor
Fusius de hac re agit, dum ostendit: q̄ ad relationem per se
ñ dat motus. Item de Divina essentia articulo 3ti in Orō
to ait: hoc de novo fit Deus absq; oī mutatione per
motum illius, qui fit ei sinister: alqui ēē dextrum, ēē
aqualem ſt relationes in hoc, q̄ supervenient relationes hoi
sine mutatione hoīs. Alqui tamen si relatio ēēt entitas vel
absoluta vel modalis ſ supervenirent sine mutatione subti,
qui supervenient, subtm enim reciperet talem entitatem in:
trinseci, q̄ relatio ñ ē entitas absoluta, nec modalis fundā:
mento proxime superaddita. Dem: 2dō: ñ dat per se motus
ad relationem, ut docent scholæ et S. Thomas, alqui tamen dare
necessario motus ad relationem, si ēēt vel entitas absoluta
vel modalis, q̄. Dare autem ad illam motus id ē̄ ratio
causa alicuius Phæ dbēt illam producere per actionem
Phæm. Dem: 3tiō: si dbēt superaddi aliqd ens absolutum
vel modale ut haāt ēy: duo alba similia, tunc dbēt inter
ēēdere quapiam indifferentia ad ēē simile, et ñ ēē simile,
alqui tamen nulla ē indifferentia inter duos muros ad ēē
simile et ñ ēē simile, ergo inter duos muros albos nec
divinitus impediri posset similitudo, q̄.

§III

Solutio Dubiorum.

Dubium 1mum quotiescunq; dat nova realis positiva intrinseca

denominão, potius dbt hbri nova forma denominans, cum ois denominão haãt dependentes ã forma, alqui quocunq; hbt relão, seu similis, seu æqualis, potius hbt nova realis positiva intrinseca denominão, cum illam antecedenter sibi ũ hbuit gõ dbt hbri nova forma denominans. Subsumit alqui hac forma nova dbt eã entitas modalis, cum dbeat eã ultima actualis rão denominandi, nam licet prius in mero haãt albedo, tamen ñ denominat similis ñ posito tmo, et ñ superaddita hac entitate, gõ. Confir: 1mo: ñ dat nova forma, nisi cum hac forma dbt novam denominationem, gõ cum ñ dabit nova denominão nisi præsupponat adeã nova forma. Subsumit: alqui relão similitudinis ẽ nova denominão, gõ cum dbt præsupponi nova aliqua forma. Consequenter dbt admitti nova forma realis denominans. Dubium hoc ceditum ẽ ex regula conversionis, Jeã simpliciter ens entitas, vel sola vox, alqui ñ potest sola vox, gõ potest entitas, consequenter relão consistit in entitate superaddita saltem modali.

Ad: dist: Ma: quotiescunq; hbt nova realis positiva intrinseca denominão absoluta, potius dbt hbri nova forma denominans Con: quotiescunq; hbt nova denominão relativa subdist: si prior forma ñ fuit apta ad dandam denominationem relativam, qua forma jam in subto hbt, potius dbt hbri nova forma denominans Con: Ma: si prior forma fuit apta Ad: dist: mi: alqui quotiescunq; hbt relão potius hbt nova denominão relativa, ad quam dandam jam prior forma in subto apta fuit Con: mi: hbt nova denominão absoluta, et ad quam dandam prior forma apta ñ fuit Ad: mi: subdata distinctione Ad Con:

Dispa: autem ē inter denominaōnem absolutam et respectivam seu relativam: quia absoluta resultat à sola forma intrinsecē in subto recepta, et ut resultet nō primō requirit extrinseca aliqua condicio, consequenter si talis denominaō nō habeat, eviden signum ē: Qd desit forma dans talem denominaōnem Rg: hīj in denominaōne albi. Denominaō autem relativa ut haāt, nō sufficit sola forma, sed dēt cūm adē extrinseca condicio et conōtatum. Qd si desit, forma licet intrinseca sit, nō dat talem denominaōnem, si gō talis condiō ponat, resultat denominaō relativa sine alia nova forma. exemplum iterum hīj in albedine, quæ in pariete recepta ē de se apta, ut det denominaōnem similis prædē denominaōnem albi, sed tamen cum à condicione extrinseca dependeat, nō dat citius hanc denominaōnem relativam, nisi condicio ponat, videlicet trinus seu alter paries albus vel similis ē dicit. Qd autem prior forma videlicet albedo apta sit ad dandam relativam denominaōnem, colligo ex 5de Metaphyōrum 14 cap: 13 dicente: qd relaō consequit ad alia prædicamenta, ad quantitatem, et qualitatem, neq; sive qualitas, apta ē, ut ex ea consequat relaō absq; novo motu, gō cūm absq; nova entitate superaddita. Qd confirmaōnem tamen dicit: nō dat nova forma, nisi cūm hac forma det novam denominaōnem primariam Con: hīj, nisi det novam denominaōnem 2dariam hīj dicit Con: gō cūm nō dabit nova denominaō primaria qua sit effectus primarius, nisi presupponat adē nova forma Cui Con: nō dabit nova denominaō

2daria, qua sit effectus 2darius N. Con: P addit. de regula
concessionis, dico hanc regulam n̄ bene ē applicatam: nō ē:
quia prima propō: n̄ dat nova forma nisi cum hac forma
det novam denominationem, ē implicite propō affirmativa, gō
spectat ad concessionem per accidens, nempe ad Eva et hoc hunc
volens dē hoc poni: gō aliqua nova denominō dat, si pro:
quando dico: oīs homō ē aal, bene converto: gō aliqd aal ē homō,
z autem sic nullus homō ē sine aali, gō cum nullum aal
precat formaliter entitatis hūi et concomitantes precat in alio
respiciente denominō relativa, qua n̄ ē sola vox, neq;
entitas in recto, sed ē aliquid entis, ē aliquid forma, ē aliquid
realitatis, cum tamen independenter ab actu intellectus
resultet à forma reali, et n̄ producat, dicit denominō realis
qua nimirum gdam ē denominationis hūi, neq; perfectio
propriē, neq; merum n̄ ē passivum dicit pt,
Replicat 1mō. relō n̄ ē nihil gō superadit fundamento
aliquam entitatem. R: dist: A. n̄ ē nihil in rōne denō:
minationis Con: A in rōne stricta entitatis N: A. sīgnis
dicit 1mō inter ens et n̄ ens n̄ dat medium, aliq relō z
ē n̄ ens, gō hoc ipso ē ens gō relō superadit aliquid entitatis
fundamento proximo. Ad Con: 1ma: dist: mi: aliq relō
n̄ ē n̄ ens denominationis Con: mi: n̄ ē n̄ ens stricte sumpt
N: mi: sic dist: Con: N: Con: relō ē n̄ ens nisi stricte sumpt
n̄ autem ē n̄ ens denominationis, unde inter ens et n̄ ens reale

n̄ dat̄ stricte reale medium, dat̄ tamen denominatioē reale, scz: inter ens stricte reale et nihilum. ꝑt̄ mediare realis denominatio, simili fere modo, quo Creatum et increatum n̄ ē subsistit proprie nec accidens, sed aliquid subsistale. Non tamen exinde sequit̄, q̄ differentia entis eim ꝑsistit dicat aliquid denominativum, nempe denominatio realis. Ratio ē: quia n̄ ꝑt̄ effectus primarius aut secundarius alicuius formae, prout ē relatio.

Quis dicat 2dō oēs res aut vel ē à se vel ab alio, ergo eim denominatio, aliqui sive sit à se, sive sit ab alio ē ens, adeoq̄ res, ergo si relatio ē distincta denominatio à fundamento proximo et hoc ē distincta res. Ad dist. M. oē ens reale, q̄ n̄ ē per resultantiam vel ē à se, vel ab alio Con: M. q̄ ē per resultantiam et n̄ per strictam causalitatem subdist. ē ab alio late in quantum habet rationem principium alicuius in genere causae quasi formalis Con: M. in quantum habet principium sui effectivum N: sic respondeo ad subsumtam mi: N. Con:

Replicat̄ 2dō inter illa dat̄ distinctio realis, quae à se invicem ꝑt̄ realiter separabilia, aliqui relatio similitudinis ē à fundamento proximo realiter separabilis, ergo inter relationem et fundamentum proximum ē distinctio realis. ergo superadd: aliquam entitatem. Alia: ē signum distinctionis realis min: probat̄: ꝑt̄ in muro albo ē albedo, antequam ratio fundandi, priusquam similis sit muro albo B, et videlicet alter murus B n̄dum existat. Item: ꝑt̄ eadem albedo remanere licet hoc murus destruat̄, ergo relatio ē realiter separabilis à fundamento

proximo. Pr. Con Ma: distinxi: aliqua relaõ similitudinis ꝛ
à fundamento proximo realiter separabilis quoad ꝛ
denominaõnis, vel quoad cẽ entitatis N. el Con: relaõ pt̃ dupliciter
modo convenire entitati, nempe vel condicionate vel
absolute. Condicionate: si nempe tm̃ existat &c.:
alter mutuus albus &c. el hoc cẽ relaõnis dicit cẽ entitatis
q̃ eiꝫ manet precunte tm̃o. Absolute autem: si nempe
tm̃ positus sit, el hoc cẽ relaõnis dicit cẽ denominaõnis
q̃ pcil tm̃a precunte. Similiter respõ ad probationem mi:
Replicat 3ia: Relaõ ẽ à fundamento proximo realiter
separabilis quoad cẽ denominaõnis, gõ eiꝫ quoad cẽ
entitatis. Pr. Con: si precat denominaõ similis, pcil
eiꝫ in fundamento aliqua entitas Phyã, gõ si relaõ ẽ
à fundamento proximo realiter separabilis quoad cẽ de:
nominaõnis eiꝫ ẽ separabilis quoad cẽ entitatis &c. f.
si precat in muro denominaõ albi, pcil in muro aliqua
entitas Phyã, gõ à pari.
Pr. Con: 1. N. Con: Probaõis N. f. ulteriori probaõi do disp,
quia denominaõ albi ẽ denominaõ primaria, que à
sola forma dependet, forma autem ẽ entitas Phyã
gõ si precat in muro denominaõ albi, pcil omnino aliqua
entitas Phyã: aliter denominaõ similis ẽ denominaõ
2daria, que n̄ dantur à forma, sed eiꝫ ab aliquo extrin:
seco requisito dependet, gõ si precat denominaõ 2daria,
n̄ sequit: q̃ eiꝫ precat forma, que ẽ entitas Phyã,
sed sufficit si precat, hoc extrinsecum requisitum. Consequenter
dum pcil relaõ quoad cẽ denominaõnis, pcil quidem

aliqua entitas nempe hmõ, qua ẽ extrinseca fundamento proximo, nõ autem per aliqua entitas Phyã in fundamento proximo.

Replicat 4to Si mutatus fiat ex nõ simili similiꝫ alteri mutatꝰ mutatus intrinsece, alqui si mutatꝰ intrinsece, accipit novam entitatem intrinsecam gõ: Ma: huic mutatꝰ res aliqua intrinseca si transeat ab uno contradictorio intrinseco ad alterum contradictorium intrinsecum, alqui mutatus fiat ex nõ simili similiꝫ alteri transit ab uno contradictorio intrinseco ad alterum contradictorium intrinsecum, gõ mutatꝰ mutatus intrinsece, consequenter accipit novam entitatem intrinsecam.

Rõ dist: Ma: mutatꝰ mutatus intrinsece in tantum, in quantum accipit intrinsecam denominaõnem extrinsecam, quae dependet ab aliquo extrinseco Con: Ma: quasi accipiat intrinsecam denominaõnem primariam, quae nõ dependet ab aliquo extrinseco Nõ Ma: hic dist: mi: Rõ Con: dist: Ma: si transeat ab contradictorio intrinseco positiva entitatis ad alterum contradictorium intrinsecum positivã entitatis Con: Ma: si transeat ab uno contradictorio intrinseco denominaõnis subdist: si sit denominaõ primaria Con: Ma: si sit extrinseca Nõ Ma: dist: mi: transit ab uno contradictorio intrinseco positiva entitatis ad alterum contradictorium intrinsecum Nõ mi: transit ab uno contradictorio denominaõnis aliquidem extrinsecae Con mi: Rõ Con: pro denominaõne extrinseca habenda, licet sit intrinseca, sufficit si aliquid mutatꝰ extrinsece, videlicet hmõ connotatus, nõ autem necesse ẽ, ut mutatꝰ semper

subtm̃ per aliquam formam, qua vel amittat, vel de novo acquirat. Consequenter ut fiat transitus ab uno contradictorio ad alterum contradictorium dcī quidem quasi am mutatio inducere, n̄ tamen necesse ē, ut hoc mutatio teneat se semper ex pte subti, sed sufficit si se teneat ex pte condicionis requisite, sic licet Petrus n̄ crescat, dum Paulus ex minore fit major, transit tamen Petrus sine oī mutatione sui intrinseca de inaequali ad aequalem.

Replicat 3tio transitus mat et forma à n̄ cē uniti, ad cē uniti ē mutatio intrinseca mediante aliqua entitate modali superaddita, gō à pari. 2do. potia visiva n̄ transit ex n̄ videre ad videntem sine mutatione intrinseca, et sine nova entitate superaddita, gō eim̃ mutus n̄ transibit à n̄ cē similis ad cē similis sine mutatione intrinseca, et sine nova entitate superaddita.

Ad dicis: quod ultra, q; paritatem ē, quia denominatio uniti et denominatio identis et denominationis primarie, quod sine nova advenientie forma hbēt n̄ pōt, ut jam dictum: at vero denominatio similis ē tantum denominatio secundaria, quam hbēt pt. sine oī nova advenientie forma, sed sufficit forma prior in subto, dummodo aliquid extrinsecum tanquam condō pro tali secundaria denominatione requisita advenerit. dicis: ē 2dō: quia isti mat et formam inter potiam visivam et obtm visibile ē tanta indifferentia intrinseca, quia pt mat et forma existere actu, quin tamen sibi sint unita actu igō ut uniantur, dbt illarum indifferentia tolli per aliquam entitatem modalem superadditam quae sit unio; item pt existere potia visiva, et obtm visibile

actu, quia tamen obtñ hoc abhac potiã videatz actu, gõ
ut videatz actu requiriz aliqua entitas superaddita, quæ
ind differentiam tollat, determinando potiam, aliqui ad visionem
hujus obli: at verõ inter fundamentum proximum relãonis et
terminum nõ é talis indifferentia, cũm nec divinitus fieri possit, ut
existat fundamentum proximum et terminus actu, et tamen actu nõ
haãz relãõ gõ nõ requiriz nova entitas aliqua superaddita, prælerea
pl dari actio productiva cpositi, qua tamen nec tñ ad maãm
nec ad formam, qualis é in quolibet cposito humano, cujus
in productione hoõis nec genetz maã nec forma, gõ dñt
hunc saltem necessariõ tñri ad unionem producendam,
deinde visio é entitas phã et vitalis, qua vivens se ipsum
movet ab actu primo ad actum secum, gõ é entitas phã
potiã visiva superaddita, jam autem nihil simile datz
in relãone, nec relãõ producitz, cum ad relãonem nõ determinet.
Item inter maãm et formam sine entitate modali, sive
sine unione, et inter potiam visivam et obtñ visibile sine
visione nõ hbt fundamentum proximum harum relãonum;
at verõ in relãone similis hy: inter duos muros albos hbt
fundamentum proximum, videli: est albedo sine õi entitate
superaddita, gõ.

Replicabõ pro relãone rãonis hy: pro vñi hoõ requiriz actus
exercitivus reflexus, et nõ sufficit, ut haãz intellectum et inferiora
gõ cum pro relãone reali prædicamentali requiriz nova aliqua
entitas superaddita, et nõ sufficit fundamentum proximum
et terminus.

R. dispr: quia relãõ rãonis é cparão duorum inter se, gõ
requiriz actus reflexus, sine quo nõ dbt cparão, et qui cfun-
damentum proximum relãonis rãonis: at verõ relãõ realis

sine oi ꝓpõne consequentes independentes ab oi intellectu resultat eo ipso, quia lig: una res ē talis, qualis ē altera; ut dum duo muri albi sūt, ubi hīs fundamentum proximum, videlicet albedo. Patera paritas hac nobis servire pōt sicut enim ad relõnem rõnis nihil aliud requiritur, quam naã precise tanquam fundamentum remotum, et actus ꝓximus tanquam fundamentum proximum, ac tandem intellectus tanquam tmus, quibus habitis resultat relõ rõnis sine oi alia nova entitate rõnis requisita aut superaddita: sic cum hãlis uno muro albo ꝑ tanquam fundamento remoto, et hãlis albedine tanquam fundamento proximo, ac tandem posito muro altero albo ꝑ tanquam tmo, illicõ resultat relõ realis sine oi alia entitate reali requisita aut superaddita.

N:43 Dubium 2dum Relõ predicamentalis constituit speciale predicamentum distinctum à re relata, et fundamento proximo, gõ dēt distingui à re relata et fundamento proximo. R: Conc: dist Con: gõ dēt distingui à re relata et fundamento proximo tanquam denominãe realis, et effectus formalis et ordine formae Con: Con: tanquam res à re N: Con: gõ autem distinctio hac sufficiat pro constituendo speciali predicamento argumentum desumo ab actione et passione, nam licet actio à passione nõ distinguãtur entitative, sed tantum denominative, tamen iuxta ipsos adversarios aliud predicamentum constituit actio et aliud passio, gõ à pari quoad relõnem. Replicat 1mo pōt augeri fundamentum proximum, et nõ augeri relõ, gõ relõ ē vera res distincta à fundamento proximo.

P. ℔: haãl duo mtri albedinem ul duo, augeaz deinde in
alterq; meu albedo, ul haãz albedo ul tria, augebiz hunc
fundamentum protimum, el tamen ñ augebiz relaõ, gõ.
P. ultima pars antecedentis isti duo mun albi ñ erunt sibi
magis similes, quam fuerint albi ul duo, gõ. P. ℔: duo
ulna ñ ẽl sibi magis equales, quam duo media ulnæ, gõ.
Q. Con: ℔: Con: gõ relaõ ẽ distincta à fundamento protimo
tanquam realis denominaõ, Con: Con: tanquam res q à re
N: Con: Fundamentum protimum zdum se acceptum in
relaõne similitudinis ẽ qualitas, quæ ẽt admittere magis
el minus in relaõne autem equalitatis ẽ quantitas, quæ
admittit majus el minus, gõ ẽt omninõ augi fundamen:
tum protimum: relaõ autem zdum se accepta el formalissimè
ẽ denominaõ realis distincta à raõne fundandi el hmõ, quæ nec
ẽ qualitas, nec quantitas, gõ ñ ẽ mirum gd relaõ formalissimè
accepta ñ augeaz. Praterea: dum augeaz fundamentum
protimum ñ augeaz, in quantum accipiz zdem proportionem
ad trnum, sed augeaz pure zdum suam entitatem, quia
proportio illa ad trnum consistit in quadam equalitate
Arithmetica el convenientia fundamenti protimi cum trmõ
in ordine ad constituendam similitudinem ita ut raõne majoris
vel minoris equalitatis, el convenientia fundamenti protimi
cum trmõ cum invenialz major relaõ, vel minor similitudinis,
ñ vrã raõne majoris vel minoris albedinis zdum se, undeſi
muus ℔ga ℔ haãl 5 gradus albedinis, el mus ℔ habuit trs
hunc mus ℔ zdum istos duos gradus in raõne similitudinis
ñ respicit el minus ℔, sed precisè zdum trs gradus, el reli:
qui duo gradus in moro ℔ habebunt se pure mabiles in ordine

ad relaõnem similitudinis cum meo ℔. Et sic p̃ conse-
quens sicut augebit vel minuet fundamentum proximum
in ordine ad totum sibi simile et quoad gradus albedinis equa-
lem, sic eiã augebit relaõ nõ intensivè, sed extensivè, sicut
album ut hic nõ è magis simile albo ut hic, quam album ut
duo simile sit albo ut duo, hæc enim proportio, et equalitas con-
sistit in indivisibili. Nõta tamen hic, dum extensivè auget
vel minuit relaõ, nõ manet præcedens relaõ, qua pr̃ subsequentem
pr̃ficiatur, sed per augmentum vel diminuõnem fundamenti
proximi et equalis tũ resultat nova relaõ.

Replicatur 2do Fundamentum pulchritudinis pt̃ augeri prius tamen
augeatur pulchritudo, aliqui pulchritudo è relaõ, ergo. Nõta,
pt̃ augeri nasus crescendo in aquilinum et admodum pulchrum,
quin tamen augeatur pulchritudo, qui pt̃ nasus quam magni-
tudinem faciei eã imp̃portionatus, ergo.

Nõ dist: Nõta: Fundamentum pulchritudinis maõ liter acceptum
pt̃ augeri Con: Nõta: formaliter acceptum, et in quantum dicit pro-
portionem et ordinem ad totum, quin tamen augeatur pulchri-
tudo Nõ Con: mi: dist: similiter Con: Nõtem. probãtur pariter
dist: fundamentum pulchritudinis minimè dgumundum
è aliquo membro ẽdem respectato, sed dgumendum ẽa
respectu haãtudine, et ordine, quem unum membrum dicit
ad alterum cõmembrum, seu eiã ad totum; pulchritudo
enim consistit in certa simetria, ordine, proportione, et haã-
tudine pl̃ium quæ exigentiam naã vel estimãonem horum.

Replicatur 3tio Relaõ ponit in rebus pulchritudinem, aliqui
pulchritudo è entitas, ergo ponit entitatem. Nõta: duo cali-
sibi conformes, et similes pt̃ pulchriores, quam dissormes

dissimiles in eadem facie, licet unus absolute in se sit pulchrior, &c.

Ad 2dum: relatio radicaliter et fundamentaliter talis, ponit in rebus pulchritudinem Con: relatae formaliss[im]e, sumpta in abstracto ponit in rebus pulchritudinem M. transeat mi: quia ut subinde relatio dicit pulchritudo denominative talis, et M. Con: quia relatio non ponit sed presupponit entitatem tanquam radicem et fundamentum suum. Ad 3tium: duo oculi sibi conformes et similes sunt pulchriores ratione formae, et rationis fundandi conformitatem Con: Et ratione ipsius conformitatis formalissima sumptae M. relatio in creatis formalissime sumpta non dicit perfectionem, sed tantum aliquid a perfectione requisitum, &c nullam dicit pulchritudinem; sed pulchritudo consistit in ipsa oculi quantitate, colore, et aliis accidentibus in ipsa pupilla et humoribus bene dispositis, acta exigentiam subti, per consequens in his, quae fundant conformitatem et similitudinem cum altero oculo, non autem in ipsa conformitate formaliter sumpta; alias enim sequeret: Ergo ubicunque est conformitas inter res, ibi eius est pulchritudo, et ubicunque est difformitas, ibi eius est deformitas, atqui ita si parvus digitus est conformis, et equalis toti brachio, eius est pulchritudo, et quia brachium hic et nunc est major digito, est deformitas, Ergo tamen manifeste falsum est patet, praeterea relatio formaliter sumpta, ut jam dictum est, nulla ratione augetur, vel minuitur ratione sui, sed tantum improprie et radicaliter ratione fundamenti ita illud augeatur vel minuatur; frequenter tamen moraliter juxta rerum aestimationem relatio ipsa minui vel augeri dicitur, vel eius intensio, sed hunc est loco vulgaris,

n Philosophica.

Si quis dicat 1mo saltem precunte 1mo peril relão, aliqui precunte 1mo n peril fundamentum proximum, gō relão ē entitas distincta à fundamento proximo,

Contra 1ma: precunte 1mo peril relão quoad ee ad Con: L: quoad ee in albedi: peril relão, id ē: forma n amplius dat in actu 2dō denominaonem 2dariam Con: Ma: peril relão, id ē: peril ipsa forma, seu fundamentum proximum, gd antea hanc denominaonem dabat Ma: Mae dissimr aliqui n peril fundamentum proximum quoad ee entitatis, quoad ee denominaonis Ma: gās Con: gō relão ē distincta langua rei denominão realis 2daria à fundamento proximo Con: Ler, langua res à re, seu entitas ab entitate Ma: relão enim formalissimē accepta ē denominão 2doria resultans à sua forma.

Sequis dicat 2do: Si precunte 1mo peril relão quoad ee ad peril eim quoad ee in, gō. Pa: L: in relaone nō ad et nō in ē realiter una eademq res, et entitas ipsa albedinis ē absoluta et respectiva, gō si peril quoad ee ad peril eim quoad ee in, aut si n peril quoad ee in tunc eadem res peril et eim n peril, gd implicat, gō;

Contra 1ma: Admittam plem antecedentis nō in et nō ad causaliter accepta ē realiter una res Con: L: formaliter accepta pro effectu 2dario subdistr prout hy res sumit laxē pro denominatione reali Con: prout sumit stricte pro phya entitate Ma: dicit eim 2dam plem: ē absoluta et respectiva ita ut qua respectiva habāt annexum effectum 2darium denominaonis Con: dam plem ita ut n habāt annexum effectum 2darium

denominaõis. Nã dicit. enim Con: el proprius ultimam
ptem. ꝯ jõ si perit respectivum tam ꝛdum entitatem quam
ꝛdum effectum ꝛdarium denominaõis, el manet rão
in, sive absoluta entitas albedinis, perit eadem res el enim
nõ perit Con. Con: si perit respectivum praecise ꝛdum effectum
ꝛdarium denominaõis, nõ autem ꝛdum rem ipsam subjt:
perit eadem res el nõ perit ꝛdum diversam rãonem Con: Con:
ꝛdum eandem rãonem N. Con: Nã in el rão ad causaliter
accepta ẽ ipsa rão fundandi respectivi ad tmum accepta,
rão in el rão ad formaliter accepta, ẽ ipsa ex hac respectu
resultans denominaõ el effectus ꝛdarius, quem albedo tribuit
subto:

Quæstio V

An tmus sit pars relaõnis.

Quæstiones Theologica sit prima: an el qualis distinctio
dcta inter naam el personalitatem Divinas, ꝛdo: an spiritus
S: distinguat. à filio, si ab eo nõ procedat? 2ãa: inter
quas personas possit dari justitia commutativa formaliter talis,
an ẽg: inter Deum el Rosem, Patrem el filium, Deum el
Levitam, uxorem el maritum? 4ta. an intentiõ Ministri
sit pars Sacramenti? his bene decidendis prægens subordi-
nata ẽ.

Thesis

Relaõ formalissime sumpta à creatis formaliter in esse N. 34
plexo ex fundamento el tmo, nego in ipsa rãone fundandi el
correlative tmum. Dem: 1mã pars sua demonstrat ꝗd relaõ

formalissimè sumpta n̄ consistat formaliter in complexo ex fundamento et trō, seu q̄d trūs n̄ sit pars relāōis. Definit relāo q̄d sit ad cuius totum cē ē ad aliud, aliqui si trūs cēt pars relāōis, n̄ cēt totum cē relāōis ad aliud, gō. Pīm: si trūs cēt pars, tunc cēt intrā totum, quia oīs pars ē intra id cuius ē pars, gō totum cē relāōis n̄ cēt ad aliud, quia ipsum aliud saltem cēt trūs, cēt intrā totum. 2dō: q̄ ē aliud, seu q̄ ē distinctum ab ipsa relāone, illud n̄ pōt cē pars relāōis, seu n̄ pōt cē constitutivum relāōis aliqui trūs ē aliquid aliud et distinctum ab ipsa relāone, gō. Pīm: illud ē aliud et distinctum à relāone, q̄d ē aliud à respectu, quem dicit relāo, aliqui trūs ē aliud à respectu, quem dicit relāo, gō. Pīm: illud ē aliud à respectu, q̄d trnāt respectum, aliqui trūs trnāt respectum, gō. Pōtia q̄d trnāt rogātionem, hoc ē distinctum à rogātione, gō cūm q̄d trnāt respectum, hoc ē distinctum à respectu. 3tiō: Iuxta num. 37 et 38 quæst. præcedentis aliter constituunt entia absoluta, et aliter respectiva, aliqui absoluta sic constituunt, ut nihil requirant extrà se, seu extrà sui constitutiva intrinseca, gō respectiva à contrario sic constituunt ut requirant aliquid quid extrà se, aliqui illud, q̄d ē extrà ens respectivum, n̄ ē pars entis respectivi, quia de essentia pōtis ē, ut sit intrà totum, q̄d ut pars constituit, gō trūs n̄ ē pars relāōis, sed ē solūmodo aliqd essentiale coñotatum relāōis.

Dem: 2da pars q̄d nego relāo consistat in ipsa rāone fundandi ut coñotante trūm. Q̄d separabile ē ab altero, hoc n̄ pōt alteri cē identificatum, aliqui relāo formalissimè accepta ē separabilis à rāone fundandi, quia si desinat entitas pars extrinseca,

scilicet si desinat solus hmõ, manet tamen subtm qd prius dicebat relationem, manet, eiñ nõ fundandi, nempe altitudo in muro &c tamen ñ hõc amplius relõ, gõ relõ ñ è identificata cõde fundandi, deinde si relõ consistet in nõne fundandi, tunc vel idem separatum à se ipso, vel manet relõ sed neutrum dici pt, gõ. Multi quidem doctorum sil, qui admittunt relationem predicamentalem formaliter consistere in fundamento proximo ut cõnotante hmõm.

Cui autem ego gentili huic ñ subscribam nõ è: quia ñ satis video, quid sine denominõne importet ly ut ita ut nulla distincta requisita denominõ. Dicero enim: vel importat solum fundamentum, vel fundamentum cum hmõ? si fundamentum; infero gõ pt sine hmõ hõc relõ, quia destructo hmõ manet adhuc fundamentum proximum, consequenter relõ predicamentalis ñ distinget à fundamento, hõc, quia eiñ hõc licet hmõ actu ñ existat, si autem importat fundamentum cum hmõ, infero: gõ hmõ pt pars relõnis, qd tamen facta demonstrata ñ subsistit. Si adhuc dicant adversarij: qd destructo hmõ maneat quidem fundamentum proximum sed ñ ut cõnotans hmõm, Ri: ego, qd quidem bene dicunt, sed quaero: quid hoc facit illos sil, ut cõnotans hmõm importatum per ly ut aliqua denominõ 2 doria? si dicant ita, quero: è ne hac denominõ 2 doria aliquam ordinem distinctum à fundamento proximo? si dicant qd ñ, infero: gõ è ipsum fundamentum proximum ly: ipsa altitudo, qua scilicet manet proxime hmõ, gõ eiñ manet relõ, si adhuc dicant adversarij: qd quidem maneat denominõ 2 dum rectum, ñ autem 2 dum obliquum. Quaero iterum: vel relõ consistit in denominõne 2 dum rectum, vel 2 dum obliquum vel 2 dum utrumq; accepta,

si consistit in denominaõne 2dum rectum; gõ pereunte hmõ manet relaõ, quia manet denominaõ 2dum rectum. Si consistit in denominaõne 2dum obliquum? quero demũ, quid sit iste obliquus, é ne aliquid distinctum à hmõ, vel é ne ipse hmõs, si é aliquid distinctum: hanc veritatem thesis mea; si é autem aliquid indistinctum: sequit̃ q̃ ipse hmõs sit relaõ. Si dicis, dicat: q̃ iste obliquus sit fundamentum simul cum hmõ, tunc admitto alterum inconveniens: q̃ videlicet relaõ formaliter consistat in fundamento proximo et hmõ, et pconsequens: q̃ hmõs sit pars relaõis. Notandum praterea é: q̃ relaõ formaliss̃imè sumpta quoad raõnem ad sit accidens analogicè, prout accidens sumit̃ pro oi eo q̃d quocunq̃ modo é aliquid reale, cùm denominaõnis, et n̄ é substiã, nec aliquid substiale, et sic sumptum accidens n̄ indiget subto inhasionis, cui per distinctam unionem uniat̃, sed indiget tantum subto denominaõnis. Econtrà relaõ mãlibus accepta, et quoad cè in é verũ accidens, et ens in alio, tanquam in subto inhasionis; albedo enim vel inharet mro et in illo recipit̃ per unionem distinctam.

§II

Solutio Dubiorum.

N45 Dubium 1mum illud é pars quo ablato perit totum, alqui ablato hmõ perit relaõ quæ é aliqd totum, gõ hmõs é pars relaõis. Pr 1mõ: Nulla: ex hoc enim sequeret̃ primõ: q̃d cùm aõ sit pars unionis, 2dõ q̃d Deus sit pars Creaturæ, quia cùm ablato aõ perit unio, et si Deus per impossibile posset destrui, periret creatura. Pr 2dõ dist: Ma: illud é pars ten. absolutis, quo ablato perit totum cui illud é pars in respectivis N: Ens. Licet enim absoluta n̄ ferunt̃ ad extra sed absolvunt̃ intra se, cùm dicant plen solas

intrinseci constitutivas. Aplo enim docet: totum absolutum
cē id, cuius nihil ē extrā; gō si nō pereat aliqua pars intrinseci
constitutiva, ens absolutum in suo cē permanet, perit autem
hoc totum absolutum, si pereat aliqua pars intrinseci constitu-
tiva: entia autem respectiva, hoc ipso quia sūt respectiva, re-
quirunt aliquem terminum, quem extrā se respiciunt, consequenter
pereunte ptē intrinseci constitutivā requirunt aliquid extrā se,
ad quē ferantᵗ, vel dicant ordinem seu respectum, gō si illud
ad quē ferunᵗ ponatᵗ, habebit ens respectivum, si autem auferat
aut pereat, peribit eim ens respectivum nō quidem formaliter
sed concomitanter et exigitive, cum tunc dicatᵗ ens aliq̄ perire
formaliter, quando perit illius essentiale constitutivum, exigitive
autem perit, quando perit aliquid, quō erat cum tali ente cōnexum,
hoc enim ex intentu talis cōnexi tenet eim exigi, quō ipsa
rei cui connectebatᵗ eim pereat.

Replicatᵗ 1mō tota manerel relatō termō pereunte, si terminus nō ēt pars
relationis, aliqui pereunte termō perit eim relatō, gō terminus ē pars relationis.
R: Ma: deō manet totus mons pereunte albedine, quia albedo nō ē
pars muri, gō eim tota manerel relatō pereunte termō deō, quia terminus
nō ēt pars relationis.
R: dist: Ma: tota manerel relatō termō pereunte, si terminus nō
ēt pars relationis, et eim si nō ēt essentiale requisitum pro
relatione Cont: Ma: tota manerel relatō, si terminus nō ēt pars relationis
si tamen ēt prout ē essentiale requisitum pro relatione N:
Con: mi: N: Con: revocetᵗ in memoriam dicta instia de creatura,
quae eim periret, si periret Creator, et tamen creator nulla
ratione pōt dici cē pars creaturae constitutiva. Ad dō dicitur,
albedo nō ē pars constitutiva muri, quia accid ens nō pōt
constituere substiam, nec ē essentiale requisitum ut totaᵗ

mundus, saltoalt enim tota essentia mundi, licet non sit absolutus, quia subsistit mundi language entis absoluti et independentis ab alterius et a bali o Quorumcumque tunc: mundus autem licet non sit pars constitutiva, et tamen requisitum essentiale ad hoc, ut quidlibet relatio, seu ut quidlibet id, cuius totum esse est ad aliud, ergo.

Si quis dicat: quia precunte abaleitate non manet creatura, quae est ens respectivum: bene anguo abaleitatem esse constitutivum creaturae, ergo eum, quia precunte mundo ponit relatio: quae est ens respectivum: bene anguo mundum esse plem relationis.

Ad dispt: et: quia abaleitas non est mundus quem respicit creatura, sed est ipsissimus respectus, quo creatura Creatorem respicit, hic autem respectus est identificatus ipsi creaturae, quia creatura ex essentia sua est ens ab alio, nam alias esset ens a se consequenter ipse Deus: at vero mundus est illud aliud, ad totum esse relationis respicit extra se, ergo hoc aliud non potest esse intra totum, consequenter nec potest huius totius esse pars, alias relatio esset id, cuius totum esse est ad aliud; ergo licet precunte mundo precat relatio, mundus tamen non est pars constitutiva relationis, sed totum aliquod essentiale requisitum.

Replicat: 2do: mundus constituit relationem, ergo mundus est pars, P: ut: mundus ponitur in definitione relationis, cuius ad ponitur in definitione hoc constituit relationem, ergo. P: mi: quia rationale ponitur in definitione hominis, ideo rationale constituit hominem, ergo a pari. Di: N: Ch: P: dist: ma: ponitur in definitione relationis in obliquo tm: ponitur in recto N: sed dist: mi: Nihil ulterius

Ad 2do dispr. ex data distinctione: rationale siquidem ponit in definitione huius in recto, hmus vero in obliquo, ut patet dispatanti. Quia huc ens absolutum, go sicut constituit per prata tantum intrinseca, ita ultima tota rei absolutae essentia claudat ad intra si cum definit et explicat per prata tantum intrinseca et constitutiva ita ut cum intrent directo definitionem entis absoluti, ut sic cum entia respectiva essentialiter respiciant foris et intra seu claudant, ideo definitio illorum, ut sic explicans essentiam rei, debet explicare hunc ipsum respectum, quem tamen quia explicare non potest, nisi ponendo simul hmum, ideo debet hmus saltem in obliquo poni in definitione entis respectivi. Ing ponit in definitione entis absoluti, et quidem pars, non autem go ponit in definitione entis respectivi. Rao adhuc alia hoc est: quia ens absolutum definit per genus et differentiam, atqui genus et differentia sit pars constitutiva rei, go: ad hoc ens respectivum non definit per genus et differentiam. Rao item est: quia differentia entis respectivi est ipse ordo, et respectus ad hmum quia autem hic respectus explicari non potest, idcirco illius loco debet illud poni per go ipse respectus seu differentia explicata, et hoc est hmus, go.

Replicat: 3tio: licet hmus propositionis ponatur in definitione propositionis in obliquo, attamen pars propositionis, go a pari

Dicit propõ definit: ē affirmaõ vel negaõ prãli de subto, aliqui prãlm et subtm ponunt in definione hac in obliquo,

Ad dicit. licet tmus propõnis ponat in definione propõnis in obliquo Grãmaticali, tamen pars propõnis scilt licet ponat in obliquo Philoõ non pt obliquum Grãmaticalem dicemus id quidem in obliquo poni, pt tamen poni in recto, et ita evadere in rectum Philoicum; obliquus autem Philoicus ē, qui nunquam pt praedicari in recto. Eadem respõ dat si quis dicat: hoc Aya ē sumptus ē constans ex et aõe, in qua definione ex et aõ ponit in obliquo tantum Grãmaticali et in recto Philoico, nam pssent eam de veritate dicere; hoc ē aõa et ex unitum. Hinc ein quia tmus propõnis pt praedicari in recto dicendo: propõ ē prãlm et subtm inter se per copulam unitum, ideo ein tmus propõnis ē pars propõnis: at vero tmus relaõnis nullo modo pt praedicari in recto, quia de relaõne n pssm dicere: tmus et fundamentum ē relaõ. Et raõ item ē: quia tmus propõnis n ē distinctus essentialiter à propõne, aliqui ge n ē distinctum sic, pt praedicari in recto de altero, go: at vero tmus relaõnis ē distinctus essentialiter à relaõne, go n pt de illa praedicari in recto. Item: tmus propõnis n dicit essentialiter aliquid aliud ab ea propõnis; at vero tmus relaõnis dicit essentialiter aliquid aliud ab ea relaõnis, nam ea essentia sua dicat relaõ tbum suum ē ad aliud,

alqui per ly aliud intelligit trinus, gō. Deinde positio
ē ens absolutum, relatio ē ens respectivum
Replicat: q trinus ē relationis differentia, alqua differentia
ē pars intrinseca illius cuius ē differentia, gō trinus ē
pars relationis intrinseca. Pbatur: relatio similitudinis
muri albi P respectu muri albi B differt à relatione
dissimilitudinis respectu muri nigri C per trinum
quia nempe similitudo in muro albo P pro trino habet
murum album, dissimilitudo autem habet pro trino
murum nigrum, gō trinus ē differentia relationis
Ad dict: Maj: Est differentia extrinseca tran: Ma: ē differentia
intrinseca Ad 2 dict: Min: Ad Con: Dico paries P. dict: paries P. Ad Con: Concedo
Dixi tamen aliam differentia stricte talis dicat semper ē
intrinseca illi, cuius ē differentia sic rationum ē stricta et
ideo intrinseca differentia horis. Relationis autem stricta
et intrinseca differentia ē ipse respectus, et tendentia ad alterum
trinum, nō vero ipse trinus ad quem tendit, sicut cognitionis
differentia intrinseca nō ē obiectum cognitum sed ē ipsa ten-
dentia ad illud obiectum.
Si quis dicat: Relatio nō potest ē nec potest concipi sine trino, alqui sine
quo res aliqua nec potest ē, nec concipit, illud rem constituit, sed
trinus constituit relationem per consequens trinus ē pars relationis
Re: dist: Ma: Relatio nō potest ē nec concipi sine trino tanquam
aliquo intrinseco constitutivo Re: Ma: tanquam essentialiter
Necessario requisito Ad Con: sic dist: mi: Ad Con: cum Pater
et trinus nō potest concipi sine filio et spiritu, Attamen nec

Patris pars ē filius, nec Domini, servus, gō.
Replicat 5ō Trnūs ē de essentia relāonis, cūm n̄ possit hberi
relāo sine trnō, alqui gō ē de essentia relāonis, illud ē pars relāonis,
gō
R: dist: Ma: Est de essentia relāonis hoc ē: ē essentiale requisitum
ad relāonem Con: Est de essentia, hoc ē: ē aliqd constitutum re-
lāonis sic dist: mi: N Con: Si quis dicat: Trnūs ē eadem pars
correlāonis, gō eiūm relāonis. R: Gn. correlāone trnūs respi-
cit ad fundamentō proximo, et vicissim respicit fundamentum
proximum, alqui si respicit eū pars relāonis, gō trnūs ē pars cor-
relāonis. R: dist: Trnūs qui trnūs, ē pars correlāonis Con:
Trnūs qua trnūs N: Gn: R: dist: Adam plem Majoris et vicissim
respicit fundamentum proximum trnūs qui trnūs, trnūs qua
trnūs N: sic dist: mi: N: Con: Gn correlāone, seu in relāone
mutua respicit omnino trnūs vicissim fundamentum proxi-
mum, sed tunc n̄ accipit trnūs qua trnūs, sed qui trnūs ē
consequenter tunc potius agit fundamentum quā trnum
Replicat: 6ō de totum hōt suas plēs, alqui relāo ē totum ali-
quod, gō relāo hōt suas plēs; alqui n̄ aliam quam ~~speciem~~
ipsum trnūm, gō trnūs ēū pars relāonis.
R: dist: Ma: de totum hōt suas plēs sibi proportionatas Con:
Ma: hōt plēs sibi improportionatas N: dist: mi: alqui relāo
ē totum aliqd metaphysicum Con: ē totum aliqd physicum subdist:
relāo sumpta in concreto cum ipso fundamento proximo Con:
sumpta in abstracto pro ipso formali denominatione sic dist:
mi: N Con: subs: Nego: et dico relationem in concreto cum ipso

fundamento proximo sumptam ee Ioham Scym, et libro ptes 6
inter se realiter distinctas, videlicet fundamentum et ipsam
denominationem seu connotationem; sumptas autem relatio in abstracto
pro ipsa denominatione e Ioham Metaphysam; cum sic sumpta faat
ptes Metaphysas scilicet genus et differentiam, consequenter tmus
nunquam e pars relationis quomodocunq; sumptæ relatio.
Dubium 2dum licet juxta Scotum entia relativa sint ad aliud Sr. 46
ipsa tamen relatio n e ad aliud, go tmus pt ee pars relationis.
Sr. licet Pater languam ens relativum sit ad aliud nempe ad
filium, n tamen e ad filium relatio Paternitatis, go. Sr. Nf.
quia hoc ipso quod entia relativa definiantr esse ad aliud
bene infert, go cum ipsa relatio sit ad aliud, qui relativa n
specificative sed reduplicative seu ut st relativa dicuntr ee
ad aliud, quæ jam autem ois reduplicatio cadit super formam, go
bene infert relationem ee ad aliud, quia specificative accepta
dicit qualitatem vel quantitatem, quæ in se st quid absolutum.
Sr. Mf. ex eadem ratione.
Replicat 1mo Etsi filius Patrem n constituat intrinsece, consequenter
licet n sit de essentia Patris, filius tamen e de essentia Patris
relationis. Sr. Mf. nam sicut Ioham e albedinis, et de essentia
albi qui albi ita tota essentia essentiale relationis, quod dicit
Paternitas e de essentia Patris qua Patris, go sicut essentiale constitu-
rium albedinis e cum constitutivum albi qua albi, ita essentiale
constitutivum relationis, seu Paternitatis e cum essentiale constitutivum
Patris qua Patris, go si filius languam tmus est pars constitutiva relationis, seu Paternitatis
est cum constitutiva pars Patris qua Patris. Replicat 2do: Ja Pater solo e Paternitas
relatio autem e in Patre et filio, ergo e in fundamento et tmo, go tmus e pars totius
relationis n autem Paternitatis. Sr. Nf. Paternitas sigillatim formaliter accepta e relatio, go
si Paternitas e in solo Patre e relatio formaliter accepta e in solo Patre ergo
et in filio. Patrem et filium sit relatio mutua, et quidem ad mutua dicit aliquam entitatem, solo cum
Patre e relatio paternitatis, respectu cujus filius e tmus, in filio autem e relatio filiationis,
et respectu hujus Pater e tmus.

Si quis dicat: Paternitas in ratione relationis inadæquata est respectus ad aliud, non autem in ratione relationis adæquata. R. N. assertum, quia tota Trinitas totum est relationis est ad aliud, ergo si tantum relatio inadæquata est respectus unius ad aliud, sequitur: quod tota et adæquata relatio non sit relatio.

Replicat 3tio quod Petrus in albedine similis sit Paulo, nihil est aliud, quam quod Petrus sit albus et Paulus eum sit albus, atqui quod duo sint albi formaliter et eodem modo importat utrius, albedinem tanquam rationem fundandi, ergo quod Petrus et Paulus sit numerus binarius formaliter importat utrumque tanquam plene, que constituunt numerum binarium, ergo tanta est Petrus quam Paulus est pars numeri binarij ita tanta Fundamentum proximum ut constans unum quam unus ipse est pars relationis.

R. N. Ma: Pro quod Petrus sit similis Paulo, est: quod Petrus in albedinis respiciat à Paulo eum albo quia aliud est dicere Petrus et Paulus sit albi, et aliud est dicere: Petrus est similis Paulo, ratio est: quia primus conceptus importat aggregatum absolutum ex duobus, sicut numerus binarius est quid absolutum in se, nisi respiciat denarium tanquam majorem; alter autem conceptus importat respectum unius ad alterum, ita ut alter intret conceptum in obliquo, prior vero in recto, dum autem Petrus et Paulus faciunt numerum binarium, uterque intrat in recto, ergo.

N. 47 Dubium 5tum. Nonum qui negant talem denominationem esse distinctam realiter à fundamento proximo ut constans unum. Nulla requiritur denominatio superadita, ut res alba unus albo similis alteri, dum modo ponat alter unus albus ergo relatio non distinguitur tanquam denominatio à fundamento

proximo, ut cõtolante hujus. Ad 1. quia primum ponunt
duo muri albi, eo ipso habent similitudo. 2do: quia primum
destruit unus murus, destruit relaõ in muro. Licet nihil
aliud destruat, igõr requirit nova aliqua denominaõ.
Ad dist: 1m: nulla requirit denominaõ superaddita, quæ prædicat
Cons: quæ repugnat. Ad 1. Pr. dist: 1m: quam primum ponunt
duo muri albi eo ipso habent similitudo concomitante ratione
accedentis denominaõnis Con. 4. habent formaliter, præcise
ratione positionum murorum alborum. Ad 1. imõ negari
p: 1. duo muri albi ratione sui ps sint poni, quin hoc ipso sint
respectivi, quia repugnat denominaõ similitudinis in qua
formaliss: consistit relaõ quoad eé ad, nam quoad eé in
re quoad eé entitatis consistit in ipsa albedine.
Replicat 1mõ. Non datz relaõ relaõnis, alqui si relaõ consistet
in denominaõne daretz relaõ relaõnis, igõr: Pmi: in duabz
muris cẽt duæ denominaõnes sibi similes, q̃ habentad se
relaõnem similitudinis. Pbo: si daretz relaõ relaõnis q̃:
si duæ similitudines cẽnt sibi similes per superadditam denomi:
naõnem similitudinis sicut processus in infinitum, igõr datz
relaõ relaõnis.
Ad dist: n datz relaõ relaõnis ejusdem rationis Con: n datz relaõ
relaõnis diversæ rationis. N. dist: mi: daretz relaõ relaõnis diversæ
rationis Con: daretz relaõ relaõnis ejusdem rationis N. et Con. duæ
relaões dicunt ad invicem relaõnem dissimilitudinis, vel
similitudinis, sed N. n prædicamentalem verum transcen:
dentalem: quemadmodum enim modus ad modificatum
dicit relaõnem transcendentalem cum modus absolutè ens
sit n ps sine suo modificato, figura sine maã vel forma:
sic cum n ps existere una relaõ prædicamentalis sine altera

relaõ autem transcendentalis nõ consistit in denominatione extrinseca addita, sed in ipso eẽ aliquis entitatis; exemplum hbz in relatione creaturæ ad Deum, quæ consistit in ipso eẽ creaturæ, gõ nõ fieret processus in infinitum.

Replica: 2do Relaõ rationis nõ distinguit̃ linguam denominatõ realis à naã separata et actu separabili, gõ eĩm relaõ realis nõ distinguit̃ linguam denominatõ realis, à fundamento proximo.

R: Nego. Quia eĩm relaõ rationis hbt aliquam denominationem extrinsecam quam accipit dependenter à suis inferioribus et regulis. Vbi separantur hæc naãm, quæ denominata linguam genus vel species.

R: 2do Relaõ rationis nõ est talis relaõ prædicamentalis, qualis est relaõ realis, quia in illa fundamentum proximum: 2do actus separationis: 3tio est intrinsecum fundamento remoto: 4to dicit naã precisa: 2do: quia actus separationis nõ pt hbri sine limõ seu fine suis inferioribus. 3tio est: quia talis actus separationis est cognitio, quæ nõ pt hbri sine objecto, ad 3m dicit relationem transcendentalem.

N: 48 Siquaritur quid tandem formaliter sit relaõ? R: relaõ formaliter sumpta est denominatõ realis distincta à mente fundandi et limõ, his positis resultat, tanquam effectus formalis ex dictis formaliter fundata in S. Thoma 3ti lib. 4 contra gentes cap: 14 ad 2um: relaõ realiter adveniens substantiæ, et postremum et imperfectissimum eẽ hbt, quia nõ solum præexigit eẽ substantiæ, sed ĩm alienum accidentium. ex quibus causat relaõ, sicut unum in quantitate causat æqualitatem, et unum in qualitate causat similitudinem. Atque nulla entitas liceat eĩm sit tantum modalis, hbt eẽ imperfectissimum et postremum quia eĩm adventitalem modalem consequitur denominatõ, quæ hbt imperfectius eẽ, quam modus, denominatõ siquidem hbt tale eẽ, quod nec causari, nec produci pt, sed quod posse tantum resultat, præterea nõ est proprie ens,

sed é tantum aliquid entis. Probatur si relatio præcisè
aliorum accidentium, vel ex illis minus stricte causet, et quellet,
n. consistit in illis accidentibus, alias se ipsam præsupponeret,
sic si relatio Pig: æqualitatis præcisè quantitatem tanquam fun-
dam, consequitur ad quantitatem, et quantitati n. identificatur, libr:
5 autem Physicorum text: 17 idem S. Doctor ait: quædam
verò relativa sunt, in quibus ex pto utriusq; extremi invenitur relatio
realiter existens, sicut in æqualitate et similitudine, in
utroque enim invenitur quantitas vel qualitas, quæ è fundamen-
talis relationis radix ex quo textu sic argumentari licet: quantitas
et qualitas relationis æqualitatis et similitudinis est solum
radix, ergo ipsa relatio n. è quantitas et qualitas, alias enim
esset radix sui ipsius, ergo relatio distinguitur ab ipsa quantitate
et qualitate, atqui n. tanquam entitas seu absoluta seu modalis,
ergo tanquam pura denominatio. Secundò: relatio prædicamentalis
è separabilis à suo fundamento, ergo distinguitur à relatione
transcendentali, quæ n. è separabilis à suo fundamento, atqui
relatio prædicamentalis n. è à suo fundamento separabilis
tanquam entitas absoluta vel modalis, quia alias illa se-
parata vel illa adveniente mutaretur subtm et fundamen-
tum intrinsece, ergo tamen n. fit, ut docet experientia, ergo
è separabilis tanquam denominatio, quæ n. è perfectio, rego
propriè intrinsecè recipit, sed solum afficit aliquomodo intrin-
secè subtm, et tantum modo denominat.

Nr. 49

Quæres 2do quomodo relationes transcendentales distin-
guantur à prædicamentalibus? R: hic modo: primo relationes
transcendentales n. requirunt suum fundum necessariò existentem,
sicut tamen prædicamentales requirunt. Relatio igitur em

transcendentalis dicit fieri entitati, ꝑ autem entitas ex. isto licet nō existat tm̄s, sic quia sentiam Dūs patheticam
mā prima dicit relationem transcendentalem ad formam,
quā tamen saltem divinitus existere ꝑt sine ea forma:
relatio autem predicamentalis posito fundamento et qđ bene
notandum posito prius tm̄o resultat. Secundō. Relatio predi-
camentalis a fundamento ꝑt separari; transcendentalis autem
nō, Relatio enim predicamentalis ē effectus 2 darius rationis
fundandi; transcendentalis autem ē ipsum entitas; quā dicit
respectum ad aliud Eg: creatura ad creatorem.

N: 80 Ad quartū tm̄ Ln positis multis albis plurib⁹ in muro albo
Q̄ resultet entitas relationis! Qđ nō: quia tm̄ nō ad plures relationis,
gō licet multiplicentur tm̄ tamen nō multiplicabuntur relationes, nisi
tantum ratione nostra, sed una eadem relatio in toto casu extendet
se ad plures tm̄os, sicut plures generans filios nō fit plures Patres,
sed fit tantum pluries Pater.

N: 81 Ad quintū qđ Quālis relatio predicamentalis dat proprietates,
R: Quatuor: Primam: qđ fundet in absoluto aliquo
ente vel saltem in modali, si enim illa nō fundaret, tunc
nō posset dari denominatio realis, qđ tamen ad predicamentum
requirit. Secundam. qđ suscipiat vel nō suscipiat magis vel
minus nō quidem ratione sui sed ratione fundamenti proximi.
Ratio primi ē: quia ad relationem nō datur motus seu actio productiva.
Ratio 2di ē: quia aliqua ratio fundandi Eg: qualitas ꝑt, aliquo
Eg: quantitas nō ꝑt intendi, sed tantum extendi. Tertiam
qđ sit correlativa ē, simul cognitionem hoc ē, qđ unum sine
altero cognosci nō ꝑtest, sic Eg: Pater sine filio saltem in obliquo
simul cognito nō ꝑt cognosci. Quartam: qđ sit correlativa

dici ad conversionem vt ait Philosophus, hoc est: unius denominationem aliquam relativam sine aliqua alterius eidem denominatione correlativa haberi non potest. Sic subtus non potest vna denominari respectiva, quin huius aut denominetur simul aut saltem respectiva.

Questio VI

In quo consistat ratio formalis signi.

Theologi quaerunt: an ratio signi sit de essentia Sacramentorum. Item: qualia signa omnia sint Sacramenta Veteris Legis Veteris tum etiam nova. His resolvendis facilitat praesens questio, quae prius quam decidatur.

Supponit primo: signum qualitate pertinere ad relationem, N: 52
quia signum qualitate rem signatam respicit, et quia res signata dicit connexionem cum signo, connexio autem haec debet nobis esse cognita, si enim non esset cognita, in notitiam rei significatae non veniremus. Signum latissime sumptum definitur, quod sit id quod cognitum facit nos venire in cognitionem alterius rei seu: quod movet ad simplicem apprehensionem alterius rei. Definitio haec signo convenit, etiam spirituali. Colligitur autem ex hac definitione: quod prius debeat cognosci signum priusquam res, quam signum significat, cognoscatur. Et hoc autem sequitur: quod idea virtualis et formalis rerum non sint signa propria talia, quia deducunt nos in cognitionem alterius rei, licet ipsae prius non cognoscantur. Signum vero dum sedet in communi acceptum dividitur in signum sensibile et insensibile. Sensibile definit S. Augustinus lib: 2 de Doctrina Christi: est id, quod praeter speciem sui, quam

ingeit sensibꝫ, facit aliud in cognionem venire. Insensi-
bile autem nullam sui speciem, imediate ingeit sensibꝫ,
N:53 Secundo: Signum sensibile aliud é naale, el aliud é ad placitum.
naale é: qd ex nãa sua hꝫ connexionem cum re significata,
Ex: fumus cum igne; respiratio cum vita aalis, gemitꝫ cum
dolore, risus cum gaudio; si hꝫ hac seguantꝫ, dum plus sensi-
tiva mouantꝫ, el ꝺ ex libera voluntate eligiantꝫ. Definit
idcirco signa naalia S. Augustinus lib 2 de Doctrina
Christi: Cap. id re ea, qua ex ine voluntate, alys aliqua appetitꝫ
significandi prebere se aliquid aliud ex se cognosci faciant.
Signum autem ad placitum vocatꝫ illud, qd dependenter a libra
seu Dei, seu hoium institione el voluntate prebet se aliquid
aliud cognosci facit, el cum illa connexionem hꝫ; Ex: hedera
significans vinum venale, oliva pacem, fris nunquam
futurum diluvium. Signa ad placitum sꝫ arbitraria, el
facilé mutari pssnt ex beneplacito hoium, jam ad hanc jam
ad aliam imo eam contrariam rem significandam.
N:54 Signa ad placitum alia sꝫ practica, hae prebent se deservant
in notiam alicujus rei, quam simul causant alia sꝫ leg: Sacra-
menta novae legis, qua el significant el ein causant gram
sanctificantem. Alia sꝫ theorica, seu speculativa,
hae tem quam significant nõ causant, qualia sꝫ voces hu-
manae. Signum aliud sꝫ id demonstrativum, seu: qd prebet
se facit venire in cognionem rei alterius presentis. Aliud prognos-
ticum, qd deducit in cognionem rei futurae. Aliud rememorativum
id deducit in cognionem rei praeteritae.
N:55 Proprietates signi sꝫ: veritas, falsitas, certitudo, incertitudo a
probabilitas. Signum verum é, si res significata sic se habeat
sicut illam signum significat, falsum autem é, si rem significet

aliter iquãm se res hãat. Signum certum ē qd nunquam fallit, tale ē respiratio vite aãlis; signum incertum sæpius vel aque sæpe fallit, vel n̄ fallit. signum probabile raro fallit tale ē Rg: rubedo Celi serotina matutina serenitatis.

N: 56

Jam respõ ad quæstionem: rão formalis, seu essentia, ipsius rei signi consistit in ordine & connexione morali, quam habet signum cum suo significato sive hic ordo & connexio signi data sit à nãa, prout dat signis naãliby, sive ordo hic signo adveniat à voluntate instituentium, prout advenit signis ad placitum. Dem: in illo consistit rão formalis signi, mõne cujus formalissimē potia cognoscitiva deducit in notiam rei significatæ, at ipsa sola connexio signi cum significato ē illud gõ. Ma: ē essentia signi. Prmi: ideo fumus deducti potiam cognoscitivam in notiam ignis, quia ē naãliter connexus cum igne, alias siquidem n̄ video, quare n̄ eim nebula pset me deducere in notiam ignis: ideo equus me deducit in notiam aãlis ad cursum habendum servientis, quia hãe vot equus ex placito horum ē connexa cum tali aãli gõ.

N: 57

Ex hoc colligit primõ: qd Thomista n̄ videant sufficienter explicare rãonem formalem signi per ens rãonis. Rão ē: quia antequam constituat signum ig: antequam hedera significet vinum venale, cognoscit et hedera, et eim vinum et tamen pt instituens adhuc deceret vel significatõnem, vel carentiam illius, gõ cognio n̄ ē causa signi, gõ hoc ens rãonis ē rão formalis signi. Secundõ: pereunte intellectu perit eim ens rãonis ab intellectu fictum, gõ deret eim perire rão signi pereunte intellectu instituentis signum, qd tamen falsum ē, gõ. Idem applicari pt relatõni rãonis quia eim hac tamdiu durat, quamdiu durat intellectus, qui talem cognitionem elicit, pro quam unum refert ad alterum, gõ.

N: 58

Colligit 2dõ: qd rão formalis signi nec consistat in voluntate

instituentium signa ñ retractata. Ratio é, qz voluntas ẽt
nã formalis signi, hunc voluntas ipsum intendit significationem:
vellet se ipsam, et sic probabile haberet se ipsam, aliqui hoc dicti
ñ pbãt, gã nec pbãt dicã: gã voluntas sit nã formalis signi. Assequela
voluntas vellet significationem, aliqui illa ipsa ẽt formalis signi:
ergo, gã vellet se ipsam.

N: 59 Colligitur 3tio. Qd nã formalis signi nego consistat in sola specie cplexa
vocis et rei significate seu: qd ñ consistat in hac: qd hã audiens
aliquam vocem lig: canis, sibi repraesentet simul hanc vocem, et rem
ipsam, aal videlicet latrabile. Ratio é: quia in illo non consistit nã
formalis signi quo posito potuit ñ haberi signum, aliqui ponta
specie cplexa vocis et rei potuit ñ haberi signum, gã: Dimitto posum
retinere speciem cplexam hujus vocis: canis, et simul aal
latrabilis et nihilominus pt herbari vis significativa hujus vocis
canis, qz videlicet apud latini convenianl dicanl: canis in
lenum ñ significabil aal latrabile, sed aliud quid lig. aal latribile
seu eyuum, gã. Praeterea species cplexa supponit vim significa-
tivam; instãa é in signo naali, certe qui videt fumum, con-
cludit ibi cim ee ignem, quia fumus tanquam effectus é connexus
cum igne, tanquam cum sua causa.

N: 60 Haec autem connexio moralis signi cum significato dicit mora-
lis ideo: quia dependet à libera hominum institutione et voluntate
qua sola moralis est, sicut intellectus intellecta dicat. ñ é tamen
haec connexio moralis effectus formalis extrinsecus, sua deno-
minatio extrinseca à voluntate instituentis proveniens, et aliqui
docent, sed probabilius é ens morale efficientiae productum, et
solitum à voluntate instituentis. Ratio prima pbãt é qz via
voluntas instituens signum fert decretum signandi et explicit
in vim significandi, seu in significationem in actu primo talem
aliqui in ordine formalem effectum seu denominationem extrin-
secam ñ fert directe et signate, gã. Ma: é acta quia instituens

signum directe. Aut dicit intendit ponere vim significativam, saltem in actu primo aut si nō: hinc assignet obiectum aliud, qd voluntas instituentium ibi, si dicant obiectum hoc esse ipsas res, quæ possunt esse signa, et ipsas res, qua significari possunt. Et hoc nō posse subsistere: quia voluntas instituentium signa nec immediate res, quæ possunt esse signa, nec fertur in res quæ possunt significari, sed immediate fertur in ipsam rationem formalem signi. Suppono enim qd velit voluntas signi qualecumque instituere. Jam dico: intellectio ibi pro obiecto suo signato denominationem cognoscibilis, quia sic libere se ipsam, quia nō potest appetibilem denominare quia appetibilis ratio formalis illius, sicut nō potest intendi denominatio albedinis, nisi cum intendatur ratio illius formalis, videlicet albedo, ergo à pari nulla volitio habebit suam denominationem volibilis pro suo obiecto ex eadem ratione, qd tamen seqretur, si ratio formalis significativa esset tantum denominatio proveniens à voluntate. Dico: 2do: Ja. id fertur volitio, qd denominat volitum, sicut in id fertur cognitio, qd denominat cognitum, atqui volitio nō denominat volitam hanc denominationem, sicut intellectio nō denominat cognitam denominationem cognitibilis, nam seqretur processus in infinitum. Ratio ista patet, quia voluntas in ratione significativa, seu rationem formalem signi fertur nō supponendo illam, sed ponendo consequenter tendit efficienter in illam, atqui in denominationem extrinsecam nō potest tendere efficienter, quia ad denominationem nō datur modus, seu nō datur efficacia, ergo ibi tendere efficienter in aliquid aliud, hoc autem aliud est ens morale nō tanquam effectus stricte sumptus, sed moralis transeuntis productus in signo mentali accepto, qd est mentalis moralis denominantis subitum formaliter conveniens cum significato, ratio autem, quare hæc vis significata producta in signo mentali à voluntate sit ens morale est: quia aliud est ens moralis qd est productum ab actu libero voluntatis, et qd nō reducitur ad nullum predicamentum, atqui illud est sic productum, et ad nullum predicamentum reducitur, ergo.

Quæstio VII

An voces humanæ significent naãliter an vero ad placitum.

Subordinat sibi hanc quæstionem Theologia Scholastica, dum quærit mõ: unde suam vim significandi gratiam hãat forma Sacramentorum. 2dõ: qua aut qualis mutatio formæ, aut quis error, aut quæ æquivocatio invalidet Sacramenta?

N: 61 Vox ẽ sonus aãlis productus cum imaginatione, ut aliquid significet ñ oĩs vox ẽ localis, sic vox pt proferi et sequentes cĩm professi à corvo, vel Pythagora nulla tamen abhĩs aãlibus professi. Localis ulterius professi + bonã necesse ẽ, ut loco conceptus propriꝰ ponat aliud id nec omnes nẽ Pythagoræ facit, consequentes aãlia eiusmodi dicunt quidem garrire, nõ tamen loqui. Diversitas datꝰ vocum sic alia sũt voces articulatæ, inarticulatæ alia articulatas dicit Augustinus cẽ illas quæ litteris pssũt comprehendi &c. dum dico Petrus, sed inarticulatæ voces sũt suspiria, gemitus quæ cĩm ab aãlibus proferunt: sic hꝫ: hinniunt equi, mugiunt boves, murmurant ursi, ululant lupi, alqui voces inarticulatæ signa sũt aãlia in quantum id elicit proferentem respiciant, vox quidem prolata significat se proferentem.

N: 62 Voces subeunt tam rẽs, quam conceptus significant, nam voce aliqua audita statim mens conatꝰ rem per hanc vocem significatam deliminatẽ percipere et simul cĩm audienti talem vocem inõtescit conceptus ille quem loquens in mente hũt; præterea si voces ñ significarent conceptus, hunc falsum cẽt, id voces sint manifestativæ conceptuum, si autem ñ significarent rẽs, hunc proponẽt plurima cẽt falsa de hac propõ. hõ ẽ aãlis hꝫ et hunc sensum, conceptus hoĩs ẽ + conceptus aãlis alqui hic ẽ falsum, gõ: Dant voces imẽdiate conceptus significantes quales hꝫ: ẽ cognitio, vel apprehensio licet in toti conceptu

acceptaõne ipsa apprehensio vel cognitio se potius haãt ut rõ. dobl
conceptuum reflexorum. De similibz autem vocibz hic n̄ quaritz sed
de alijs, quãt n̄ significant ipsam existentiam conceptuum.
Duplex ẽ locuõ alia interna qua fit per verbum mentis, quando p̃. ut N. 63
loquitur Thomas 1ª mens se convertit ad considerandum actum, ſtia ẽ
externa ꝯ ẽ manifestaõ rei per intellectum concepte, signum cũ duplici
modo sumi pt̃, nempe stricte tale qd̃ producit in cognitionem alterius,
vel laxe tale qd̃ ponit loco alterius.
Ad quaestionem 1mõ Voces articulate ſt signa ad placitum. Dem: N. 64
1mõ voces ex se nullam habẽt connexionem cum rebz et loco earum poterat
adhiberi alia, sic iam bene poterat hic vulpes significare Elephantem,
sicut hic et nunc tale aãl significat Elephas, gõ voces ſt signa ad placitum.
Dem: 2dõ qua ſt ãlia ãlia ſt communia apud oẽs, sic sumus apud
oẽs ẽ signum ignis, aliqũ voces n̄ ſt apud eadem, nam pro diversis
tale genitum cũm dant diversas voces, gõ voces n̄ significant
ãlia ãlia sed ad placitum. Confir: si in vocibz articulatis vis significandi
esset ãlis, n̄ fuisset opus impositione vocum, aliqui tamen hac
impositione facta opus fuit, ut habetz ab experientia, gõ.
Ad 2dõ: Voces primariõ et principaliter significant res. Dem: 1mõ N. 65.
Illud voces primariõ significant, qd̃ primariõ intendit loquens, aliqui
loquens primariõ intendit res, gõ. 1mi: qui profert has voces: datz
Deus ille n̄ intendit primariõ manifestare suum conceptum, quem
habet de existiã Dei, sed intendit primariõ manifestare suum conceptum,
quem habet de ipsam existiam Dei, sic pari ratione qui instruit ~~suum discipulum~~
Rusticum, qd̃ filius Dei sit incarnatus, ille n̄ intendit primariõ ut
Rusticus credat conceptum instruentis, sed instruens primariõ intendit
ut Rusticus credat ipsam incarnaõnem gõ loquens intendit primariõ
nõ, ut res ipse innotescant. Dem: 2dõ: Illud principaliter significat
pus voces qd̃ in qualibet propõne predicatz in recto, qd̃ propõnem

verificat, alijs vocabula conceptuum, siue res predicanti in recto, vel verificant propõnes, ꝯ̃. Mi: ẽ dctm, nam dum dico. Petrus ẽ hõd ñ iste sensus Petrus ẽ conceptus hõis et dum dico Lapis ẽ ñ ẽ sensus conceptus lapidis ẽ. Dem: 3ᵗᵒ voces ex hac fine institutõe sĩ, ut ꝺ̃ prestent audienti, ꝺ̃ prestant loquenti conceptus, aliqui conceptus significant loquenti primariõ res, ꝺ̃ voces significant primariõ audienti res, ut respectu rerum sĩ, signa stricte sumpta. Ad Cm: Voces substituunt loco conceptuum et sic sĩ respectu conceptuum signa lata sumpta, ꝺ̃. Licet quando, nova imago Regis substituit loco antiqua nova ñ signi: ficat antiquam sed significat ipsum Regem, sic voces ñ significant conceptus, sed ipsas res.

Quæstio VIII

An dctus actus intellectus essentialiter verus.

Theologia scholastica inquirit primõ. An quo consistat bonitas vel malitia actus humani. 2ꝺ̃: an habitus virtutis moralis sit essentialiter operativus solius actus formaliter honesti. 3ᵗᵒ An dari possit actus humanus in individuo indifferens, 4tõ An idem actus humanus possit simul ẽ bonus et malus, 5ᵗᵒ An fides Divina possit subesse falso? In his veritatibus inveniendis subordinat sibi nolam quæstionem Philosophicam.

N. B. Circa primõ notandum ẽ veritatem ẽ multiplicem aliam vide. licet transcendentalem, qua veritas in ẽndo dicit se entitatis communis linguam illorum proprietas, cum quilibet ens linguam

conforme ideæ Divinæ cognosci possit ab intellectu tendente sub ratione veri. Alia veritas est indicendo et est verificata, virtus videlicet illa moralis, qua dicta mentis conformatur: Alia veritas est intellectualis seu artificialis et est conformitas actus intellectus cum regula actus: Alia est veritas moralis et est conformitas eiusdem actus intellectus sed NB cum prudenti dictamine, hæc autem veritas melius dicit bonitas moralis. Alia veritas est in cognoscendo, seu veritas formalis, et est conformitas actus cum obto suo, et hanc veritatem concernit præsens quæstio, cui opponitur falsitas quæ est diformitas actus cum obto suo. NB

Quilibet actus vere duplex exigit obtum unum videlicet repræsentationis seu obtum intentionale, qd est res ipsa, in quantum habet esse intentionale in sua specie vicaria hoc autem obtum est actui extrinsecum, et intrinsecum, ad qd actus relationem dicit transcendentalem, actus tamen ab hoc obto non desumit suam veritatem. Alterum est obtum verificationis et est res objective, ut in se est, sive obtum qd tale mathematicè acceptum habens suum esse reale, et ab hoc obto actus desumit suam veritatem vel falsitatem dicitur actus ad hoc obtum relationem prædicamentalem, sed tamen non rigorosam, quia rigorosa relatio exigit terminum semper actu existendum ut num. 49 quæst. 5 Log. - Metaphysice dictum est, veritatem hæc actus non habet semper obtum actu existens realiter, dantur siquidem actus de veri de obto præterito, hinc eius alterius relationem veritatis vocant Analogam præcipue hunc, quando obtum verificationis non existit, melius eius in tali casu dicit connotatio quæ habet pro sive terminus existat sive non. Relatio veritatis reducit quandoque ad realem, quando videlicet terminus, sive obtum est reale, et distinctum

quando autem ad relaõnem rõnis, quando hmõi é indistinctus

N:68 In quolibet actu intellectus duo attendenda sũt entitas spiritualis ipsius actus, et ipsa representaõ, seu ipsum cẽ imaginis et ideæ entitas spiritualis actus se hꝑt instar subti ipsa autem representaõ seu ideæ hꝑt se instar formæ. Veritas tamen vel falsitas nõ tenet se ex pte actus quam entitatem sumpsi. quia hæc entitas actus cũm in quantum actus verus é, é frequentes difformis rei vel ôbto

+ representato sic v.g. obtm pt cẽ substantia, vel quantum, et entitas tamen actus sit accidens et qualitas, veritas gõ se tenet ex pte representaõnis, seu ideæ, ita ut si hæc veram dicat difformitatẽ actus sit falsus. Et ideo actus accipiatur in concreto definit. é actus intellectus ẽdum representaõnem conformis ôbto. Si autem veritas accipiatur in abstracto é conformitas actus cum ôbto, seu cum re. Actus autem falsus in concreto definit. é actus intellectus ẽdum representaõnem difformis. Falsitas

N:69 autem in abstracto é difformitas actus cum ôbto. Et his relictis q veritas in cognoscendo, seu formalis et propriè talis aliter dicta complexa et cpleta invenitur in solo actu judicij, qui representando dicit obtm sic se hꝑt vel nõ hꝑt. Reperitur nihilominus cũm aliquo veritas vel falsitas in apprehensione, seu in prima mentis operaõne

N:70 vocali à Conimbricensibus incomplexa, incpleta, seu incohata. His præmissis respondeo ad quæstionem, et dico actum intellectus ẽntialiter verum nõ dari, nõ autem é: quia conformitas nec difformitas actus, ut jam dictum é relaõ prædicamentalis, cum sit et similitudo inter representaõnem actus et obtm representatum, eo ipso autem, q sit relaõ prædicamentalis pt ab actu separari, pt enim idem actus cum eadem representaõne durare, obtm autem /: si contingens é :/ pt mutari, sic fieri pt: ut Petrus instanti q vivat, in instanti autem mortuus sit, jam autem si

aliquis Philosophus hâal hunc actum: Petrus vivit et hunc actum alleo instanti B continuat, dum interea instanti B Petrus mortuus é, ergo hic actus manebit idem re, sed tamen primo instanti B erit verus alleo autem instanti B erit falsus é ergo veritas et falsitas ab actu separabilis gó hâb solum relatio praedicamentalis, é autem transcendentalis, qua ipsi entitati actus identificarely, consequenter enim actus ñ é entialiter verus. Dandem posito eim: qd oblm sit imutabile et necessarium veritas tamen vel falsitas ñ é actui entialis, negrille identificat, sed imutabilitas illo hunc ad actum habebit se per accidens; accidens siquidem nec ex ratione generica cognitionis, nec ex ratione representationis exigerat, ut oblm se sic hâal, sicut actus enuncial, nego actus exigit, ut oblm sibi identificat alias sequeret: qd à nullo actu veritas vel falsitas eet separabilis. Si tamen quis dicat. Actus scitiæ vel prudentiæ vel alterius virtutis intellectualis é eim actus intellectus, et habitudes intellectuales ex definitione sua semper verum dicunt. gó veritas erit entialis et identificata actui intellecto, ff: enim Verum omnino ee, qd ois virtus intellectualis semper verum dicat, sed tamen respectu actus intellectus, dum se sumpti hâb se hoc per accidens: qd sit actus vel scitiæ vel prudentiæ dum rationem specificam actus intellectus igó veritas vel falsitas é revera ab actu separabilis, consequenter ñ dat actus intellectus entialiter verus.

Dicet autem veritas vel falsitas actui ñ sit entialis, ois tamen actus seu oe judicium necessario aut tantum é verum, aut tantum falsum. Implicat enim ut sit simul vera et falsa propoo, eim in uno casu dbet verificari in alleo autem dbet falsificari, consequenter dbeat verificari duo contradictoria, qd implicat. gó Contra hoc assertum opponunt quidem aliqui propoonem quam

ff: 71

vocauł insolubilem vel se ipsam falsificandem, manet tamen verum assertum nostrum. Nam dicat g.g. Petrus ex pacto: Iram Philoni, si Paulus verum dixerit. Jam autem Paulus dicat, n. fiet mi Dare Philoni, si enim Pauli propõ fuerit vera, erit Paulus obligatus, ut Iram Philoni, et ita Pauli propõ erit simul falsa, si autem Pauli propõ est falsa, tunc Petrus n fieret Philoni et ita Pauli propõ simul est vera. Verum, ingvam, manet tamen nostrum assertum quia propõnes hã sũt impossibiles et implicatorie, quae se ipsas evertunt, nisi accipiantur in sensu accõmõdo. Quia ut sit propõ possibilis et n implicatoria ima dbt sic poni: Iram Philoni, si Paulus verum dixerit, excepto hoc si praecipiat, ut n Iram Philoni. nego tale pactum obligat, nam si acciperet prima hãc propõ in sensu latissimo, in quantum se eim extendit ad destructionem pacti, sunt pactum hoc est nugatorium et obligaret ad impossibile, consequenter ratione talis propõnis Petrus ad nihil est obligatus.

N. 72 Cum num: 67 dictum sit, q actus ad quem obtm verificationis dicat relationem praedicamentalem, colligis id circõ veritatem et falsitatem propõnum ee relativam praedicamentalem, colligis veritatem et falsitatem et denominationem realem intrinsecam adeam, quae ipsi accedat superveniat, sicut ẽ relatio aqualitatis, vel inaqualitatis similitudinis vel dissimilitudinis, id circõ eim ẽ declarandum huius relationis fundamentum remotum et proximum fundamentum illius remotum ẽ ipsa entitas spiritualis actus tum se accepta, fundamentum illius remotum ẽ ipsa entitas spiritualis actus tum se accepta, fundamentum proximum seu forma denominans ẽ ipsa representatio enunciativa actus, denominatio autem vri vel conformis cum obto ẽ effectus formalis primarius, tmus huius relationis ẽ obtm sic se habens, vel n aliter se habens, aut n sic se habens. Quibus ita habitis denominatio

vel falsi resultat.
Consistit ideirco veritas oplexa et propõnis formalis in conformitate actus judicij: sive illa ut in mente excogitate loquamur: sive ut propõnis. si de ea ut per signa manifestata semogitis: cum obło. Falsitas opposita huic veritati consistit in contra in difformitate talis actus cum obło. Falsitas opposita huic veritati consistit in qua conformitas: ut paulo ante insinuavi: et difformitas è relão predicamentalis; et denominão 2daria.
Dem: 1ma pars Juxta 1rlem: ex eo: gd res è, vel n̄ è, propõ vera vel falsa è, alqui ex eo, gd res è sicut actus representat et enunciat è actus conformis obło et ex eo, gd res n̄ è, sicut actus representat et enunciat, è actus difformis obło: gõ ex eo, gd actus conformis, aut difformis è obło è actus verus vel falsus, gõ veritas consistit in conformitate actus cum obło, et falsitas in difformitate actus cum obło.
Dem: 2da pars. Quod in actu extrinseco connotato resultat è ab actu separabile, illud è relão predicamentalis, et denominão 2daria, alqui conformitas et difformitas in actu resultat à connotato extrinseco et è separabilis ab actu judicij vel propõne, ita tamen ut maneat idem realiter actus; gõ conformitas et difformitas è relão predicamentalis et denominão 2daria. Patet: Conformitas et difformitas in actu resultat ab obło, nam si obtm sic vel n̄ aliter se hãt, quam actus enunciat, actus verus dicit, et si obtm aliter et n̄ sic se hãt, quam actus enunciat, actus falsus dicit, alqui obtm è connotatum extrinsecum, cum, cum juxta priorem numerum obtm sit hujus relãonis terminus, gõ: quod autem ab actu separabilis sit conformitas et difformitas exemplo declaratum è num 70 hujus quæst. Confir: similiter muri albi A ad murum album B è relão predicamentalis et juxta plurimos languam denominão 2daria resultat, cum n̄ ponat cum ipso muro albo B, sed hãt, si ponat terminus extrinsecus, scilicet murus albus B alqui ei conformitas vel difformitas judicij vel propõnis n̄ ponit cum ipso actu

Sp. 73

identificata, cum sit separabilis, vel dictum ē ab actu, sed habitus habet
hunc ordinem extrinsecum, sicut habet, vel non sit ita in habitu proprie actus +
enunciat, ḡ conformitas, et difformitas cum ē relatio predicamentalis et
languam denominatio extrinseca resultat.

Quæstio IX

An veritas et falsitas in ratione sua formali
admittat argumentum intensivum.

Subordinatur præsens quæstio Theologicis quæstionibus 1mæ quidem
in qua quæritur, an ora peccata sint æqualis malitiæ: 2da
an virtutes consistant in medio rationis.

N:14 Cum veritas et falsitas sint relatio et denominatio extrinseca,
quæ resultat ideirco ad quæstionem respō negative, Relatio
ē quia relatio ratione sui nec magis, nec minus suscipit,
ḡ non potest dari actus unus seu intensive verior, seu in-
tensive falsior altero, sed tantum extensive i māalitus
in quantum nempe unus actus ad plura vel pauciora
objecta se extendere potest, quam alter. Nec cum potest unus
actus ē verior vel falsior altero indirecte ratione formæ
seu fundamenti, quia enunciativa representatio in hac
ipsa ratione n intenditur in actu, sicut forsitan in ratione
charitatis aliqs augmentum capere potest, in quantum unus
actus potest clariorem representationem enunciativam

obli; sed tamen hæc claritas nõ é rãõ fundandi id quod ceinde patet nam huius actus, quem adversary dicunt é falsiorem altero &c. si 50 existentibus in schola quis dicat, sõ tantum 10 in schola quam si diceret altero actu sõ tantum 40 in schola, nam huius, in quam actus repræsentãõ põt é tam clara, sicut é actus, et ecõtra huius actus repræsentãõ põt é minus clare quam primi ex occasione nempe erroneum circumstantiarum prout attente hoc considerantibus clarissime patet. Præterea cum actus veri nihil de difformitate, et actus falsus nihil de conformitate includat ego uterq; dicã õmodam conformitatem, falsus autem õmodam difformitatem cum õtto, consequenter nõ põt dari unus actus verior vel falsior altero: seu veritas vel falsitas in rãone sua formali nõ admittit augmentum intensivum.

Quæstio X

An actus verus põssit transire in falsum et viciissim.

Ordinata quæstioni theologica in qua quæritur an actus virtutis põssit transire in actum vitij et viciissim et an habitus vitij põssit influere: an actus fidei Divinæ põssit transire de vero in falsum? Hem illi: an ad actum fidei Divinæ sufficiat revelatio pure existimata.

Etsi in hoc docti sint, eandem põssõnem cũm in mãõ contingente nõ posse transire de vera in falsam, tam argumenta attamen probabilia reperiantur pro vtra: bentia contraria, libertate philosophandi usus eadem cõmuni, cui placuit, et cuilibet libenter sit sententiam amplecti, quæ præplacuit.

§I

Preliminaria.

Omnium primò supponit eundem actum posse continuare per plura instia, quin in sua entitate mutetur, licet nihilominus ejus obtin verificationis mutetur à petitione ad petitionem, possit manere idem pratin, subtin, et copulae cum sua formali significatione, licet res ipsa mutetur, sic si iste actus: Petrus nunc currit dum media hora, hy nunc tempus praesens, hy currit currendi hoc supposito quaeritur an idem numero actus uno instanti possit esse verus, alleto instanti falsus, attamen quaestione non de actu apprehendunt sed tantum ille qui est in mera contingente, hoc est: qui habet obtin verificativum mutabile, consequenter actus qui habet obtin immutabile vel necessarium hy: iste Deus existit Item actus fidei et actus visionem similis est actus definitionum non possit de vero transire in falsum. Item actus qui habet obtin impossibile hy: Deus non existit Ratio autem prae his actibus est: quia veritas desumit ab obtin verificationis ideo si iste est immutabile, necessarium, vel impossibile, et illi actus de tali obtin erunt necessario vera vel falsi propter obtin immutabilitatem.

N76. Dato tamen quidam actus in mera contingente, qui tamen quia veritatem et falsitatem mutare non possit qualis actus representat de tempus collectivi et explicite hy: Petrus semper currit quia si unico tantum momento Petrus non curreret, quo ducat iste actus, actus hic tantum esset falsus, idem hic actus. Petrus nunquam studet proprio incollectiva exigit, ut ois illius plus simul vere. Item si actus representet plura tempora disjunctive hy: Petrus aliquo tempore studet hic actus est tantum verus si Petrus ut unico momento studeat, falsus autem hunc est tantum, si nullo tempore studeat, Item actus determinatum alicui individuo tempus significans hy: Petrus instanti L currit, quia eodem instanti non possit currere, et non currere simul

gd solum instans per se formaliter significat, ideo cim ñ ptee vere vel falsus successive, quia semper pro hoc instanti obtm sic se habebit, vel ñ sic se habebit. Quarto dicit solum tangit talem actum, qui representat obtm sine determto tempore.

Tempus gd semper sive preteritum sive presens, sive futurum in propone mee contingenti significat, pt prescindi ab individuatione temporis, qua individuato tantum realiter ñ autem essentialiter ídentificata tempora, si hora octava hyeme revera tempus sit tamen ñ é tempus hoc hyemis: hora 2da, et vigesima, gé hora 8, hora 2 et sic alia tempora, qua gt individuationis temporis possit prescindi à tempore, et ideo tempus pt representari vtiliter et specifice sicut nunc vel presens pt representari, ut nullum individuum temporis presentialis adeuñ ut sit indifferens ut possit significari et attingi mentaliter, gd vix instans determinatum illud nempe gd actui coexistit, ut si hora 1 dicam Petrus nunc currit, hy nunc mentaliter significat horam 1 si vero eundem actum proferam hora 2. hy nunc mentaliter significabit horam 2. Sicut si dicam hóo autem hy hóo significat mentaliter Petrum currente Petro, Paulum vero, si Paulus currat formaliter autem significat hoem idem se sine vllis individuationibus.

Duplicis obtinum: 67 quasti sua Log. — Metaphysicat facta ẽ mentio N: 78
gd actus verus vel falsus respicit. Est autem obtm representationis, ut dictum é, ipsa rei representatio, enim actus, quasi passive sumpta, in quantum videlicet é imago obti extrinseci, hec autem representatio actus é intrinseca consequenter ñ hec multis, multis cim in sua entitate actus, obtm autem verificationis é ipsa res, seu obtm à pte rei existens à quo si sic se habet procul actus enuncial, resultat veritas actus, si autem ñ sic se habet resultat falsitas actus, et hec obtm actui é extrinsecum, peron: sequens licet multis obtm verificationis, actus tamen in sua entitate ñ multiplex. Duplex autem hoc obtm é idem quoad rem quando statum tamen et subinde quoad modum distinguitur quoad statum distinguitur quia obtm representationis é semper in statu intentionali, obtm autem verificationis

N: 77

ẽ frequenter in statu reali quoad modum vero quia obtm̃ representationis
ẽ sumpsit prædicatum à suis differentijs sig: aãl in prædicatione vñi,
obtm̃ autem verificationis hñt suas ultimas differentias et individuales.
Præterea illa dictiõs significant formaliter ex parte, quia explicite et
signate in actu representante, quia verò in representato implicite et
signate, si tamen ꝑ realitas conjuncta cum eo, qd actus representat,
dictiõs attingi à tali actu et significare mãlitè tantum sic hic actus:
Petrus nunc currit significat formaliter unum Petrum, et tempus
præsens ut præsens sed quia ꝑticulã ẽ à ꝑte rẽ denominatum tempus hoc
huc vel illud vel instans huc vel instans illud ideò sub hoc actu individuatõ
attingit tantum mãlitè.

§II

Thesis.

N:79 Pñ aliquis actus de vero transire in falsum et vicissim de falso in
verum in mãa contingente: Dem: authoritatibus primõ
Arist: Cap: 4 prædicamentorum de substiã ait, si vera
ẽ oratiõ aliquem sedere, cum surrexerit, hæc eadem oratiõ
falsa erit. 2dõ Divus Thomas ꝑte 1 quæst: 14 artic: 15 ad
tertium et prima 2dæ quæst: 12 art: 8 ad tertium clarè dicit
propositionem ex vera ꝑte fieri falsam

Dem: 2dõ ꝑt manere idem actus, et ꝑt hujus actus
obtm̃ verificativum mutari, ita ut actus dissimilis obto ẽ
ꝑt aliquis actus transire de vero in falsum et vicissim. Nñ ꝑt manere
obtm̃ representationis id solum ẽ de essentia actus mutato obto verifi-
cationis ꝛ: patet ex latere Arist: textu si vera ẽ oratio etc:

Dem: 3tio: Petrus qui dicit Petrus orat, si durat per duo instãs /: prout durare pt, ut suppono ex cichologia seu cãstica, et local experientia :/ et in primo instanti Petrus orat, in altero vero nõ orat, erit in primo verus conformis oblõ, in 2do autem falsus, et difformis oblo, gõ hic achus transibit de vero in falsum. Dem: 4tõ: Relaõ praedicamentalis mutatr mutato tmo: sic relaõ similitudinis mutato nunc albo in nigrum, transit in relaõnem dissimilitudinis, Aguí veritas è relaõ praedicamentalis, et oblm è tmus fundus relaõnis ut num: 72 quaest: 8 Loõ – Metaphÿca dictum è, gõ mutato obto mutatr veritas in falsitatem, et vicissim.

§ III

Solutio Dubiorum.

N. 80

Dubium 1mum: Propõ semel vera semper è vera, gõ nõ pt de vera transire in falsam P. L: propõ semel recta semper è recta, gõ cim propõ semel vera semper è vera.

R. Dist: L: propõ de obto necessario et imutabili semel vera semper è vera Con: propõ de obto contingente et mutabili N. P. do disp: quia veritas ut potest dõ intentionalis desumitr à conformitate cum regulis Loõ, gõ sicut regula cum sint infallibiles et imutabiles ita cim propõ semel recta semper è recta, seu regulis conformis propõ è imutabilis: at vero veritas primõ

intentionalis alicuius prosõnis seu actus, dequmiz à
sic se habeãt obtõ, et conformitate cum obto, gõ sicut
obtũ é mutabile, ita eĩm prosõ, seu actus simile verus et
illi conformis é mutabilis. Secundõ: recludo é essentialis
et identificata actui tanquam relão transcendentalis,
gõ si illa mutaretz, mutaretz eĩm actus intrinsecẽ; veritas
autem tanquam relão praedicamentalis é actui accidentalis,
gõ mutata illa ñ mutaretz actus intrinsecẽ, sed idem
entitative actus, qui prius erat verus, erit falsus.
Ad dicaz primõ: eĩm mutata veritate mutaretz actus
intrinsecẽ, gõ. N. Ł: transiret ab uno contradictorio
ad alterum contradictorium transiret enim ab ẽ veri
ad ñ ẽ veri, gõ.
Ad dict: Ł mutaretz intrinsecẽ accidentaliter et denominative
Con: intrinsecẽ essentialiter et entitative N. Ad dict: Ł: trans:
iret ab uno contradictorio intrinseco inẽ entitaliz ad
alterum contradictorium inẽ entitatis N: inẽ denomi:
nãonis subdit: Ł dari Con: Ł primarii N: Ł recidaz hic-
num: 72 quast: 8 Loo — Metaphysicã.
Ad dictz 2dõ. mutaretz actus qualitas, quia veritas é
actus qualitas, Negui quando mutatz qualitas mutatz actus
intrinsecẽ essentialiter et entitative, gõ actus mutaretz
intrinsecẽ essentialiter et entitative. N.i: quando mutatz
actus alicuius quantitas, hinc mutatz ipse actus essentia-
liter intrinsecẽ et entitative, gõ eĩm quando mutatz qualitas
Ad Con: illa: N.i: Ad 2do disparitatem quia quantitas
actus dequmiz ab ipsa representãone actus, cum quantitas
actus nihil aliud sit, quam representão alicuius termi

cõunis cum hoc illo syncathegorenale, sive vñsive particulari, gõ quando mutat quantitas, dbt mutari repte. sentão actus, consequenter mutat actus intrinsecũ quia cẽ repdsentativum, ẽ actui intrinsecum, at vero quatitas actus desumit ab obto extrinseco et à pte rei existente. Quia veritas ẽ relão alicuius reuelans et cognoscão obtis sic vñsibilis, gõ quando mutat qualitas, manet eadem actus entitas. Si quis tamen dicat veritas ẽ propriet actus, sed mutata proprietate mutat cũ res, cuius ẽ propriet: gõ. Si cum dicit, ẽ propriet actus isto modo, id ẽ: talis proprietas, quæ quidem cõi individuo unius solius speciei conuenit, ñ tamen semper, sic cõi individuo solius speciei humanæ conuenit videre et flere, ñ tamen semper ut: ẽ proprietas isto modo, id ẽ; talis proprietas quæ cõi individuo unius solius speciei quidem semper conuenit, prout ẽ risibile aut cẽ admirativum respectu cõis individui solius nãe humanæ. hoc sensu ẽ proprietas 3tio modo: Q veritas soli quidem actui judicij conueniat, ñ tamen cõi et semper. dicit: alias ẽ proprietas hoc sensu: gõ cõis actus judicij necessariõ vel sit verus vel falsus &c: alio sensu. nunquid ẽ in loco cũ ẽ proprietas hõis cum hõe in aliquo loco necessariõ cẽ dicat, et tamen hõe ñ ẽ essentialiter affixus huic tantum Loco. Replicas 1mõ: Implicat ut aliquis actus mutet suum obtm, gõ ñ pt actus verus transire in falsum et vicissim. Dñ. si actus mutaret suum obtm hunc aliquid aliud significaret dum ẽt verus, et aliquid aliud dum ẽt falsus, et sic hoc ipso ñ ẽt idem actus, gõ implicat ut aliquis actus mutet suum obtm. D. sequelam. Sic hic sup actus dicitur nunc verũ, significaret 1mõ.

q̄rante 1mum q̄rantem si autem continuaret 2do q̄rante
significaret 2dum q̄rantem.

Ad dictū. implicat ut aliquis actus mutet suum obtm q̄ ꝓ
se et formaliter repraesentat, sive ut mutet suum obtm repra-
sentaōnis cum ꝓ q̄ tantum maūlter attingit et ꝓcae-
dens, sive obtm verificaōnis Nego. Assignatus actus formaliter
repraesentat Petrum, cursum, et tempus praesens ut talem q̄
semper manet quamdiu durat talis actus, licet alia, quae ꝓte-
rea ꝓ conjuncta Petro, cursui, tempori mutentur, quod dicunt ēē
obtm verificaōnis. Ad dictū secundum Nego si mutaret obtm repra-
sentaōnis, hunc aliquid aliud significaret Con: secundū si mutaret obtm
verificaōnis, hunc aliquid aliud significaret sed dicit mutaūlter Con:
formaliter Negatur. Nec sic dicto Ad 1m Con: formaliter enim
significat pure tempus praesens abstractum ab individuaōne,
quam bene convenit primo q̄ranti quam 2do cōexistenti actui,
et sic ñ mutat obtm formale, sed manet.

Ad 2dum dicat 1mō: obtm verificaōnis ē idem cum obto repraesen-
taōnis, q̄ quoties cunq; mutatur obtm verificaōnis, cum mutatur obtm
repraesentaōnis, consequenter ñ manet idem actus.

Ad dictū Nego ē idem quoad rem, et quidem hoc sensu, q̄ illa res,
quae verificat propoōnem, dicat aliquomodo saltem cum repraesen-
tari in ipsa propoōne Con: ē idem quoad statum aut quoad
modum Nego.

Ad 3tium dicat 2dō: ideō actus mutatur mutato obto repraesentaōnis,
quia actus signatē repraesentat obtm repraesentaōnis, aliquo cum
repraesentat signatē obtm verificaōnis, q̄ licet quoad statum ñ
sit idem obtm repraesentaōnis cum obto verificaōnis, tamen
mutato obto verificaōnis cum mutabili actus Ad mi: actus vere
illud signatē repraesentat, q̄ ē conjunctum obto repraesentaōnis
alicui obtm verificaōnis et obto repraesentaōnis conjunctum, q̄.

Ad Con: Ulla: N: mi: P. dist: Ma: q̄ é conjunctum cēntialiter ob̄ repraesentatiuis Con: q̄ é conjunctum tantum realiter N: sic dictum N: Con: pōt aliquid cognosci et repraesentari obl̄m in intellectu, quin cognoscat illud, eūm existere extra intellectum, gō n̄ é cēntialiter conjunctio inter duo obla. Sicut quia pōt cognosci āīa, quin cognoscat rationale, āīa n̄ identificat cēntialiter rationali sed tantum realiter.

Replicat 2do Si aliquis actus verus transiret in falsum, hunc transiret iste: Petrus nunc studet. Aliqui hic n̄ pōt transire in falsum gō.

Dō mi: iste actus: Petrus instanti ℔ studet, n̄ pōt de vero transire in falsum, gō à pari. N: Con: quando dico: Petrus instanti ℔ studet, idem dico ac si dicerem: Petrus nunc studet, gō si prior n̄ pōt transire in falsum nec posteri alter. N: ℔: quando dico: Petrus nunc studet, idem dico ac: Petrus tempore studet mihi actualiter praesente, aliqui tempus mihi actu praesens é ipsum instans ℔, gō idem dico.

℔ Con: Ulla: N: mi: P. do disp: quia repugnat in uno instanti ℔ studium Petri, et eūm n̄ studium, eūm sit instans sit indivisibile: at verō n̄ repugnat, ut Petrus eodem tempore praesente studeat et eūm n̄ studeat, eūm tempus sit divisibile, hōns plures ptes sibi succedentes, gō in una pte temporis potest studere, et in altera pte n̄ studere. ulterius N: ℔: quando eūm dico: Petrus nunc studet, praescindo ab aliquo individuo instanti, sicut quando dico: hōo studet, praescindo ab aliquo individuo hōnis. ultima N: dist Ma: tempore mihi praesente, ita ut tempus praesens accipiam praecisive Con: Ulla: ita ut pte ly nunc attingam aliqd instans in individuo subdist: mālis ex pte obti veritatis, Con Ulla: formalis, et ex pte obti repraesentationis N: dist: mi: q̄ ipsum instans ℔ ex pte obti veritatis transeat mi: ex pte obti repraesentationis N: mi: et Con: dici transeat: quia instans

ut pote indivisibile ñ ē tempus qđ ex sua essentia ē divisibile
Ad 1m dicit 1mo qđ oēs actus judicij dñi per verbum significare
tempus aliqđ determinatum, gō: Ad 1m: ex ple ōnis veritificationis
Con: ex ple ōnis representationis N:
Ad dicit 2do: ad hoc propō: Petrus nunc studet sit vera dñi Petrus
studere pro ōi tempore imperfecto per copulam, aliqui copula
importat oē tempus presens, gō ut illa sit vera dñi Petrus studere
pro ōi tempore;
Ad 2m dis: Ma: dñi studere pro ōi tempore imperfecto tam in actu
primo quam 2do N: pro ōi tempore imperfecto in actu 2do Con:
dis: mi: copula importat oē tempus presens possibile in actu
primo Con: in actu 2do N: mi: et Con: In actu 2do imperfecto
illud tempus presens, cui cōexistit propō, si id accipiatur in instanti
et coexistit quia solum instanti et cōexistit, solum cum hoc instanti
representat in actu 2do n̄ quidem aprehensi et essentialiter, sed ex:
et accidentaliter.

N: 81 Dubium 2um: si hoc propō: Petrus nunc studet, possit de vero
transire in falsum, hunc dñi possit absolvi ab ōi tempore, se:
nullum dñi significare tempus, aliqui tamen hoc propō ñ possit sic
absolvi ab ōi tempore proprie copulam, gō: N: sequela ista vis
si ñ dñi possit absolvi ab hi tempore, tunc significaret vel
oē tempus collective vel hñt hunc sensum: Petrus ōi tempore
studet. Vel significaret aliqđ tempus disjunctive, et hñt hunc
sensum: Petrus vel hoc vel illo tempore studet, vel denique
significaret aliqđ tempus determinate et hñt hunc sensum:
Petrus hora N: ma studet. Sed quid quid dicat ñ possit transire
in falsum; gō N: mi: si enim dicat primum: hunc propō
erit tantum falsa, si vel uno momento ñ studeat; si dicat
2um: hunc erit tantum vera, si quocunq; demum tempore

studeat; si dicat ltium, est tantum vera, si Petrus hora
1ma studeat, vel tantum falsa, si hora prima ñ studeat, ꝺ̃
ut propõ possit transire de vera in falsam. Et sic absolvi ab
ꝺ̃ tempore.
Ad Sequel: Ma: Ad N: cõcessis plis, et dico cum Fabro Suarez
hunc Abrē sensum: Petrus studet instanti mihi presenti
prescindendo an sit instans ℞ an instans ℬ. Hoc verum
omninõ est, Q à ptē rei semper aliqd detrinsecum instans huic
actu correspondeat, sed tamen nullum tale detrinsecum instans
signatè in actu ipso representatur.
Replicatur 1mõ Ja hoc actu: Petrus nunc studet, hẽ nunc ñ ꝑt
sumi precisivè, gõ. Ad: ℓ. Ja hoc actu, Petrus hīc studet hẽ
hic ñ ꝑt sumi precisivè, gõ ẽ porò.
Ad N: ℓ. ad Ad: 1mum N: ℓ. nam eiꝰ hẽ hic ꝑt duplicatè accipi
vel genericè vel specificè. Si accipiatur genericè: hunc sumit
pro ipsa ubicatione sive pro presentia Locali prescindendo ab
hīc sive prescindendo ab ubicatione Wratislaviensi vel
Cracoviensi. Si autem sumatur specificè, hunc significat ubi-
cationem detrinsecam, hẽ Petrus hic, idẽ: Wratislavia studet, con-
sequentia patitur posita nihil urget. Ad: tamen 2ꝺ̃ tangendo
ℓ N: Com: dispe quia hẽ hic tanquam particula demonstrativa
videtur formaliter significare haecceitatem Loci: atqui hẽ
nunc significat tantum speciem temporis presentis, ñ autem
individuum detrinsecum. Responsum eligat Q placet, mihi
primum placet.
Replicatur 2ꝺ̃ Si hẽ nunc sumit indetrinsecè, hoc ꝓbt hunc
sensum Petrus aliquo tempore mihi presente studet, et
ita sumit disjunctivè, gõ. Ad: ℓ: si dicam: hõo omnis, hunc

Sēl hic sensus: aliquis hoō cunil, quia hmōi cōmunis in
mā cuilibet sumptus particulariter, gō ā pri.
Rō: ſ: hō hunc sensum specialia suppoōne hanc: ſ: spe-
lata representaōne N: Jam autem veritas propōnis ꝛ
deſcendit ā suppoōne hmōi, sed ā representaōne conformi
obo, et hinc si actus aliquis representandi tempus signalē dis-
junctivē ſ indeterminatum, ſicut ſ: iste: Petrus hoc dl illo nunc
cunil, talem Cō: actum ñ pſēl de vero transire in falsum.
Rō: ſ: ul prius N: hō: quia hic actus: hō cunil, pſt successivē
verificari per cursum Petri vel cūm Pauli vel alterius
cuiuscunq; cum familiaritē et per se representet hōem in specie,
licet hō supponat confuse et pro indeterminato individuo,
Causalem dixi quia supponit particulariter, representat tamen
utcūq; Cō: et ñ representat utcūq; N: hō nunc autem ē verē
Jam bene representaō utiq;, sicut hō, gō pſt verificari semper
hoc nunc ſ, Jam per hoc nunc P, sicut hō Jam pro Petro
Jam pro Paulum.
Si quis urgeat dubium: hāc propō: Petrus nunc studet, quoad
verificaōnem et significaōnem mātem dēt sumi disjunctivē, gō.
Rō: hāc propō aliquis hō studet; item hāc: Petrus in manu
tenet scripta, hō manu dēt sumi in sensu disjunctivo, alias
simul pſēt ēē vera et falsa, quia pſēt mātiter significare
manum dextram, in qua tenet scripta, et simul ēē significare
in qua ñ tenet, gō cūm hāc: Petrus nunc studet, hō nunc dēt
sumi in sensu disjunctivo, alqui sic sumit, ñ pſūt de vero
transire in falsum, ut patet ex num: 76 huius quaest: gō.
Ptmō N: P: do dist: quia hō, et hō manu tenet sibi
actualiter simul et semel plura individua conjuncta, quae
significari pſūt Jam autem si simul et semel significarent,

pſõl unum eorum everſæ veritatem, quam alterum
indu xit in actum. Et si pſõl actus cõ simul verus et
falsus. Sit pro exemplo. Lex in hac propõne: hic omõ.
Ly hõc significet Petrum vel Paulum, pſõl revera currere
Petrus, et Paulus ñ currere, ergo illi actus pſõl cõ conformis
cursui Petri, et sic verus, et simul disformis ñ cursui Pauli,
et sic falsus, adeoq; ut hoc evitetur, d ly hõc et ly manu dñt
significare individuum hõis aut manus in actuali aut
disjunctive: at utpote nunc quia ñ pt hñre actu plura
individua temporis presentis cõexistẽtia, ideo mãlchet,
determinate tamen significat tantum illud nunc, qd sibi cõex-
istit, et quia aliud nunc cõexistit in instanti ff et aliud in
instanti SS, ideo cum ly nunc in instanti primo aliud ma:
aliter significat, et pro illud veri ficat, et in instanti 2do,
iterum aliud mãaliter significat et pro illud falsificat, gõ.
Ad 2dõ: quia in primis propõnibꝫ illæ abstractivi leneñt
se ex pte subti, hæc enim propõ: Petrus in manu lenet
scripta, idem significat, quam si dicam: manus Petri lenet
scripta, cum manus sit immediata nãs lenendi, et Petrus
tantum mediate; quia lex autem Locales solum sublñ
abstractivi positum, si sit in mãa contingente, significat inde-
terminate, si sit in mãa necessaria, distributive, aliãs siquidem
et pretñ in mãa necessaria lex: hõc é aãl, dñret hñre hunc
sensum: hõc é aãl cõ qd é falsum; gõ cum ly nunc
ponat se ex pte prãti, significat indifferenter et prescisivè,
quia ñ pssñ dicere, tempus Petri cursi. Hæc disparitas
eim applicari pt ad ly hõc si dicat: Q supposital confuse et mobi-
in sensu disjunctivo, quia aqui plura loco pssñt sibi cõexistere

actu, consequenter propõ ꝑt verificari ꝑ hunc vel istum
locum actu existentem, q̃ dicã ñ ꝑt de pluribus instantibus
temporis.
Replicaꝫ 3tio Si ly nunc significaret tempus presens praecisiue ꝯ
dum se, hãc propõ: Petrus nunc curril, esset ꝯ falsa, gõ sig-
nificat tempus disiunctiue. P. ℔ si ꝯ aliquando vera debet dari
tempus ꝯdum se verificatiuum, aliter nunquam dat tempus
dum se, gõ.
Ad ℔ P. dist. Ma: debet dari contractum ad certam individuationem
temporis Cm: ñ contractum P. concessa mi. Min: Tempus ut ẽ
verificatiuum, dr̃ à ple rei ẽ contractum licet tale formaliter ꝯ
signate ñ repraesentet in propõne, sicut haec propõ: hõo sedet.
Licet repraesentet hõem dum sic tamen verificat ꝑ hõem contractum
ad Paulicitatem vel Petricitatem.
Replicaꝫ: q̃ tempus ut contractum ñ ꝑt ꝯ verificare hanc propõnem
gõ debet illam verificare ꝯdum se, consequenter adhuc esset
ꝯ falsa. P. ℔: ab illo ñ desumit veritas actus, q̃ actus ñ repra-
sentat formaliter ꝯ per se, aliter ex dictis iste actus ñ repraesentat
tempus contractum ꝯ determinatum, gõ nec ab hoc verificat, aliter
eim ñ à tempore ꝯdum se, gõ à nullo.
Ad ℔ ℔: P. dist: Ma: q̃ ñ repraesentat formaliter ꝯ per se nec ꝯdum
rationem generica, nec ꝯdum rationem specificam aut individualem
Cm: q̃ ñ repraesentat per se formaliter ꝯdam rationem individualem,
repraesentat tamen ꝯdum rationem generica vel specificam ℔
sicut dist: mi: ℔ Cm: et quod ab adversario arguitur hoc actu hõo
ẽ actu, eim repraesentet per se ꝯ formaliter obiectum verificationis
ꝯdam rationem individualem, q̃ actu ñ, ꝯ tamen verificat per hoc
individuale.

N: 80 Quaers I An iste actus instans ℔ nunc ẽ presens ꝑt esse tam
iste in falsum? R: affirmative. quia instans ℔ in hoc actu

ñ offici copulam, gō nec illam restringit ad actum tantum instans, ad cog. ly nunc tenet se ex pte copule, et sumit precisive, hōc hunc sensum: instans L é mihi modo presens, alqui si actus dantis durat, instans L pt ñ é mihi presens, gō. Idem é de isto actu: Petrus tempore L studet, quia tempus L é divisibile, gō pt Petrus una pte temporis L studet, et altera pte temporis L ñ studet, Tō tamen ñ stat pro isto actu: Petrus instanti L studet, cum instans sit indivisibile.

Quares II An iste actus: Petrus aliquo tempore studet, possit aliquando de vero transire in falsum? Item an actus de preterito N:83
stat actus de futuro. R: ad primum negative, ly aliquo tempore sumat ampliative pro tempore presente, preterito, et futuro, si enim Petri studium se extendat ad preteritum, et Petrus in regibate studuit, fieri ñ pt, ut ñ studuit, Tō enim factum é infectum fieri nequit. Si vero sumat pro tempore presente, ut sensus sit: Petrus studet aliquo tempore mihi presente. Affirmative, Quia fieri pt ut Petrus aliquo tempore mihi presente ñ studeat, Tō duo R: negative ob rōnem paulo allatam, pt tamen actus de preterito falsus transire in verum. Rō é: quia Tō ñ é preteritum pt fieri preteritum, sicut Tō ñ é factum pt fieri factum. Tō si tamen accipiat actus de preterito cum aliqua denominatione ut denominatione ly: heri fuit dies Jovis, pt de vero transire in falsum; si enim hunc actum eadem denominatio usq; ad diem crastinum continuem, cras: tina die hic actus erit falsus, sed hunc ly heri pariter accipit precisive sicut ly nunc. Tō tertium R: si proferat simpliciter, pt de vero transire in falsum ly: Petrus currit, sed ñ vicissim. Rō é iguca futurum pt fieri ñ futurum,

si nempe fiat presens vel preteritum, contra ñ futurum, seu qd nunquam erit, ñ pt fieri futurum. Si tamen addat aliqua limitatõ ẽg: Petrus cras curret pt de falso transire in verum, Demus enim: Petrum cras currere vel pt. vel aliquis hanc propõnem petrit dies continuel, nempe hodie, cras, et post cras, et Petrus curat postcras, tali casu propõ hodie prolata erit falsa et cras erit vera. Demum quidquid sit, thesi nostra salvatur, si vel unum actum assignemus, qui pt fieri de vero transire in falsum.

Questio XI

An propõnes de futuris contingentibus sint determinate vere vel false.

Quastio hec jam in Loã resoluta ẽ, hinc solum ejus sub: distinctionem quam respectu theologica scholastica habet, insimo. subnectas autem primo dum quarit: An Deus cognoscat evidenter futura contingentia tantum et quoli scita? 2do: an Angeli cognoscant futura contingentia.

Questio XII

An premissa sint verior conclusione qualis?

Subordinat quastioni theologica: An fides divina sit dis: cursiva formaliter et passivẽ. Item: an certitudo fidei divine sit major quam alicujus actus naãlis hõis scitã?

N: 84 Antequam respondeam quadam de ordine probabili, et demonstrative premittenda sit. et primo quidem: demonstratio vel definitio a posteriore, dẽ ex effectis, qd sit syllogismus faciens scire et generans sciam: vel definitio anterior, dẽ ex causis intrinsecis ex quibus constituit, qd sit syllogismus constans certis

et evidentiby propóniby. Juxta ꝑ demonstrãone ꝙ nihil actitudo est evidentia. vltra autem é dupler objectiva, et formalis, quæ vltra ad demonstrãonem cum proportione requirit. Est autem actitudo objectiva immutabilitas ꝓbi, seu é obtũ immutabile et necessariõ sic se hꝫ, circa qd actus intellectus versat. Hæc autem actitudo objectiva tripliciter subdividit: sic alia é actitudo objectiva moralis, quando juxta prudentem estimãonem hoꝝm obtũ se aliter hꝫ é ꝑt, quam actus affirmet, vig: qd deꝰ Roma ee eo: quia hoꝫ affirmat eam dari. Alia é actitudo objectiva Phyca, quando obtũ n ꝑt naturaliter et absq miraculo se hꝫ aliter; sic actus sum qd ignis urat. Alia denig, é actitudo objectiva Metaphya, quando obtũ nec divinitus ꝑt se aliter hꝫ, sic actus sum Metaphycè qd idem n ꝑssit simul ee et n ee. Actitudo formalis é firma adhæsio intellectus ad obtũ, sive é actus judicij, quo intellectus imutabiliter judicat propter infallibilem rãonem obtũ se aliter hꝫ n posse; dixi propter infallibilem rãonem, quia oñ adsit talis rõ, hinc tũ illa adhæsio intellectus potius pertinacia et n actitudo. Actitudo formalis dupler é una intrinseca et subjectiva quando intellectus sine imperio voluntatis firmiter adhæret obto sibi evidenter proposito: altera é adhæsiva extrinseca quando intellectus ex imperio voluntatis firmiter adhæret obto quamvis obtũ huo sit aliqualiter obscurum talis actitudo est in actu fidei quo quis adhæret firmissimè huic veritati: Deus é hꝰ infallibile testimonium Dei et é actitudo adhæsiva N. 85
in multis ꝓbly firmior quam subjectiva.

Secunda evidentia objectiva clara obti apparentia hanc autem

clarē obiectum apparet quando vel ē principium lumine naē notum vel quando in tali principio velut in speculo innotescit. evidentia formalis ē ipse actus intellectus quo quis valet cognoscit veritatem vel in se vel in principio eius tam. Ex hucusq; dictis observandum primo q̄ certitudo obiectiva libēr pōt esse sine certitudine formali, ē tamen vicissim. Rō primi ē: quia pōt ce immutabile obiūm, et tamen intellectus n̄ adhaereat tali obio firmiter ex defectu infallibilis motivi. Rō 2di ē: quia pōt intellectus habē infallibilem rōnem firmiter adhaerendi obio alicui languam immutabili, si revera tale obiūm n̄ ē. 2dō ē observandum: q̄ pōt aliquis actus ē obiective certior alio: quin hoc ipso eiūs formaliter et subiective sit certior. Rō ē quia pōt unius actus obiūm ē magis immutabile et tamen intellectus n̄ appareat ut tale, adeoq; eiūs illi intellectus n̄ adhaerebit firmius. 3tiō ē observandum: q̄ certitudo formalis ac subiectiva n̄ pōt esse ē sine evidentia, certitudo autem formalis adhaesiva pōt ce, et de facto sit in oi actu fidei sine evidentia.

N.86. His praemissis R: et dico 1mo q̄ sic n̄ quaer de certitudine obiectiva praemissarum, quia cum idem sit obiūm conclusionis q̄ ē praemissarum, eadem eiūs ē certitudo obiectiva, sed quaeritur de certitudine formali utrumq; nimirum intellectus firmius adhaereat praemissis quam conclusioni: quo tali! Dico quo tali, sive prout dependet a praemissis quia conclusio mētalis sumpta et prout ē mentum consequens, pōt ce certior quam praemissae; pōt enim conclusio sic sumpta ē actus fidei, qui ē certissimus et firmissimus et praemissae pōnt n̄ ce actus fidei; q̄ patet in hoc Syllmo: oē nigrum ē hoō, aliqui Christus ē niger, q̄ Christus ē hoō. R 2dō: conclusio quo talis n̄ ē certior quam praemissae simul sumptae: Dem: tota certitudo formalis,

quam ꝓl conclusio ut talis, emanat adequate à premissis,
tanquam à causa, aliqui nullus effectus ꝓl ce ꝓfectior quam
sua causa adequata, alias causa daret aliqui effectui, q̃ ipsa
virtualiter nõ haberet, gõ conclusio formalis nõ ꝓl ce formaliter
ceteris premissis simul sumptis. Ad 3tiõ premissa demon-
strationis ꝓl semper formaliter ceteris conclusione qua talis,
ita Aples primõ posteriorum Cap: 2, et plenius alij contra
Limiagan et nonnullos alios. Dem: premissa demonstrationis
vel ꝓl ipsa prima principia, vel propius accedunt ad prima
principia quam conclusio, gõ magis accedunt ad suam evidentiam,
liam, gõ ꝓl ceteris conclusione. Ant: ẽ certum: premissa sequuntur
accedunt ad prima principia immediate, conclusio vero mediantibus
premissis. Dem: 2 Propter quod unum quodq; tale, illud ẽ magis
tale alqui conclusio ẽ certa propter premissas, tanquam
propter causam, gõ premissa ꝓl ceteris. Hoc ẽ: intellectus
firmius adhaeret premissis quam conclusioni, id ẽ: in pre-
missis clarius et evidentius representatur veritas objectiva
quam in conclusione. Confirmõ: Voluntas magis amat finem
quam media ex hoc principio: propter quod unumquodq; tale etc:
gõ cum intellectus ex eadem mone magis adhaeret premissis
quam conclusioni. Conf: 2 Demonstratio ẽ modus sciendi, gõ ẽ
oratio manifestativa ignoti per aliquid notius, gõ demonstratio pro-
cedit ex magis notis ad minus notas veritatis, gõ premissa ex
quibus infertur conclusio demonstrativa ꝓl magis nota quam
conclusio qua talis alqui intellectus adhaeret firmius magis
notis quam minus notis. gõ.

Questio XIII

An scia & opinio possint esse in eodem intellectu.

Questio hec subserviet tractatui theologico an obscuritas fidei possit stare cum evidentia de attestante. item: an fides possit esse cum visione beatifica? item: an judicium rectitudinalis sit reale et evidenter verum?

§I

Preliminaria

N:85 Ex mente Scti opinio est assensus obscurus cum formidine de opposito: sive est actus judicij, quo quis judicat obtm: ita se habere formidat tamen an non se aliter possit habere & talis actus exigit ista: nullus Pater dicit filium. Duplex autem datur opinio cum duplex dari possit formido. Una opinio dicitur explexa, quod est cum formidine formali et positiva. Vel: est assensus ex motivo probabili seu incerto, conjunctus actui actui reflexo, quo actus: Scio quis metaphisice obtm se aliter habere & ratione alicujus motivi in contrarium inclinantis. Opinio hec cum dicitur assensus cum formidine actuali de opposito. Secunda opinio dicitur inexplexa, et hoc sibi formidinem pure radicalem seu negativam, qua sic assentis obtm ex motivo probabili, ut nec dicat rem posse se aliter habere vel non posse se aliter habere, sed se simpliciter affirmat sic se habere, et licet intellectum non reddat positive certum, non tamen eum reddit positive incertum et dubium, et ob hanc monitam dicit sibi formidinem radicalem, quia si intellectus per actum reflexum hoc motivum illius examinaret, possit actu dubitare de veritate obti. Opinio autem à scia distinguitur quia scia est assensus evidens et certus. Et fide divina autem distinguitur, quia fides divina est assensus

actus licet obscurus, propter authoritatem Dei loquentis. Et fides humana distinguitur, quia fides humana est quidem incerta sicut opinio nihilominus tamen fides humana adhuc est obtō propter motivum meè extrinsecum, vt̄ videlicet propter authoritatem loquentis huius, qui quidem falli et fallere pōt, hic et nunc tamen hūt vltimum prudens judicium: q̄ non fallat nec fallatur; opinio autem nō assentit propter solam authoritatem loquentis, sed propter aliud motivum probabile. Et dubio distinguit opinio eō quia dubium nec est assensus nec est dissensus, sed est actus hesitans et ultra tam plēm contradictionis representans sic, vt intellectus neget cui sit adhærendum, ideoq; suspendit judicium. Dubium autem aliud est negativum, q̄ est sola apprehensio representans neutram plēm sufficienter probari, dubium positivum est actus judicij reflexus, quo affirmo neutram plēm satis probari, et hoc judicium pōt ee opinio ideō eām haec vocat dubium. Et suspicione tandem differt opinio sicut genus à specie cum suspicio pōt opinio mali ex leuibus signis.

Nullum dubium est primō, hābitum scie, opinionis et fidei pōssē simul stare in eodem intellectu, cùm hābitus eārum actus oppositos in gradibus remissis non ne sibi nō repugnent. imō eārum actum opinionis de eodem obtō nāli pōssē stare eodem tempore cum hābitu scie, vt videtur, inde actum opinionis nō contrariari scie. 2dō: de eodem obtō nāli pōssē est in eodem intellectu actum opinionis et scie diverso tempore vt patet experientia; imō eām eodem tempore de diversis obtis nālibus. 3tiō, nō pōssē stare, simul cum opinione conjuncta formidini actuali de eodem obtō nāli, nec in eodem actu, nec in eodem intellectu esse. Et ad hujus est: quia nō pōt intellectus simul et semel assentiri duobus contrariis, id est, si haberet de eodem obtō simul et semel scie et opinionem actu formidantem, quia per actum scie judicaret nō pōssē aliter hīre, per actum verō opinionis,

N.88

actu formidandis iudicare, & ḡn̄ idem se ḡsse, alias hbre.

N: 89 P̄sit dari aliquis actus in sua entitate phycē indivisibilis, qui nitat pluribꝫ motivis reludendis in actum contrarium denominationis. exemplum huius rei hbri p̄t in quolibet actu alterius ḡrie formalis talis, qui ē in sua entitate phycē indivisibilis, et tamen nitit duplici motivo, et obti formali, nempe uno alterius ḡrie v:g: phycē, et alio Lōē, ē autem talis actus equivalenter duplex, quia p̄t: facti equivalet duobꝫ actibꝫ. Actus autem equivalenter duplex per hoc distinguit ab actu formaliter duplici, qd actus equivalenter duplex hāt quidem duo motiva, sed tantum unum substratum, actus vō formaliter duplex, hāt et duplex substratum et duplex motivum. Hoc autem duplex motivum respectu actus equivalenter duplicis ē tantum in adequatum in actu 2do licet in actu primo aliqmḡ dici p̄sit adequatum in quantum de se hac duo motiva p̄tessent causare duos distinctos actus.

N: 90 De essentia opinionis qua talis n̄ ē formido actualis et formalis. Et ab experientia probat, quia indies videmꝫ aliquos ita suis p̄iudicijs qualamen et mera opiniones inhaerere, ut nullam planē de ijs dubitationem hāt, super quas tamen opiniones, si accurate serio et casus indifferenter examinent, n̄ modo dubitant, sed eim judicium imutant. Hinc Arist 7 Ethicorum Cp: 3 ait: in nullibi ex ijs qui opinantꝫ n̄ ambigunt sed certo se scire existimant. ḡ de ratione opinionis n̄ ē formido actualis. 2dō: si ad sequelā: Q. quo plura quis hbret argumenta probabiliora, eo mḡbrem hbret formidinem, quia formido addita formidini mḡem facit. alqñ hoc ē falsum, nam licet p̄sim dubitare de Roma, si audiam hoc dici ab uno, minimē tamen dubitare p̄sim, si hoc ipsum audiam dici passim à pluribꝫ alijsq; argumentis

probabiliby confirmari, 3ò. 3tiò lota essentia opinionis adual
per hoc, qd sic ñ celificet intellectum, ut ñ possit dubitare de
obło, si se supra motivum reflecteret, aqui ñ requirit actualem
formidinem, sed solum dicit radicalem et negativam, 3ò.
Contra his infert primò: qd opinio essentialiter dicat radicalem formi- N. 91
dinem, sive talem, ut spectata sua essentia per se et ratione
sui, ac spectato motivo suo possit actus opinionis formidare,
quamvis hic et nunc per accidens et ratione alterius cognitionis
actu formidare ñ possit. Dato autem qd opinio necessariò dicat
radicalem formidinem é primò: quia opinio necessariò procedit
ex motivo de se fallibili, ac ergo ex tali, qd possit inducere formidinem.
2dò quia opinio per hoc distinguitur ab actu scié vel ab
ab actu fidei Divinæ qd opinio formidare possit, ñ item fidei
Divinæ et scié. Infert 2dò: qd formido actualis sit tantum
effectus 2darius opinionis, quem admittere pt, si sola sit in intel-
lectu, ñ vero quando conjuncta é cum actu scié, qui é evidens,
cum is effectum hunc 2darium, sive actualem formidinem
impediat. Infert 3tiò: qd sive sit obło necessarium, sive con-
tingens, dummodo motivum sit probabile, actus sit semper opina-
tivus, et licet intellectus possit se libere motivum evidens,
si tamen in se revera ñ sit, erit circa actus pure opinativus.
Infert 4tò: qd probabilitas ñ semper dicat veritatem, cum possit
esse erronea, et duo contradictoria possint de eé probabilia,
ut patet in controversijs Catholicis, hum alys, cum probabilitas
sit pure in intellectu, ñ autem in rebus.

§II

N. 92

Thesis.

Actus opinionis simplicis et scié possint stare de eodem obło
máli in eodem intellectu eodem tempore. Dem. si duo actus

scia ol opinionis simplicis n̄ cōmunicant intellectiue effectus formales oppositos, gō ptent eosdem in eodem intellectiue. D. Th. opinio simplex n̄ facit intellectum positive in actum ol fallibilem, sed actum negative alqui in obtusione negativa n̄ ē effectus oppositus evidentiae, quam procreat scia. Sicut nulla ē contradictio, q̄ murus sit alby pr albedinem, ol n̄ sit alby pr quantitatem, gō n̄ pnt in eodem effectus sibi formaliter oppositos, sed pnt disparatos qui eidem ptent. Confirmat 1m̄o: intellectus cum actu opinionis ol scie sic se hbt, sicut lux remissa ol intensa in eodem obto, vinculum debile, ol vinculum solidum in eodem vinculato, gō sicut pt eidem parva lux cum majori in eodem obto, vinculum debile ol solidum in eodem vinculato, ita eidem pt eidem actus opinionis simplicis ol scie de eodem obto māli.

Confir: 2dō: auctores sapientissimi pmittes rationes suarum propositionum certas ol scientificas, assentiunt eidem probabiles, imō, sepius assentiemur eidem rei propter duo motiva, quae putamus esse scientifica, cum tamen unum sepē sit probabile, gō pt eidem actus scie cum opinione simplici in eodem intellectu.

§III Solutio Dubiorum.

N. 93 Dubium 1mum: Evidentia ol inevidentia expellunt se ex eodem subo, alqui scia dicit evidentiam, opinio inevidentiam, gō. P. Ma: evidentia ol inevidentia opponunt sibi sicut lux ol tenebra, ol se expellunt, gō. 2dō: evidentia negat inevidentiam. 3tiō: Obtusio actualis expellit formidinem actualem, gō ol inevidentia evidentiam.

R. N. Ma: nam evidentia dicit magnam claritatem, inevidentia parvam, alias magnam induceret intellectum ad assensum. N. N.

sed tantum opponunt sibi sicut magna et parva lux, unde sicut lux ut ? non excludit ex eodem subito lucem ut unum: ita nec scia opinionem. ad 2um dicit. negat evidentia a se ipsa inevidentiam con: a subto N. sic enim praescindit; sicut dubitatio a se negat albedinem, non tamen negat a subto, cum simul stare possint sig: in sacharo. ad 3tium con: N. quia certitudo et formido invicem in eodem duo contradictoria intrinseca, actus enim certus dicit obtm certo ee, actus formidans dicit obtm forte non ee, qd repugnat; actus autem scia et opinionis ulterius affirmat obtm sic ee, unus alto actus probabilitas, quae sibi non repugnant.

Replica 1mi: scia et opinio habent effectus formales privativi aut contradictorie oppositos, ge non possunt simul oponi in eodem intellectu. R. assensus opinionis reddit intellectum obscure videntem, assensus scientificus reddit clare videntem. 2do: assensus scie ita determinat intellectum, ut oppto dissentire non possit, opinio vero non sit, ge. Rt. N. P. dist. 1. primam plem: assensus opinionis reddit intellectum obscure videntem obscuritate negativa et privativa con: positiva et exclusiva N. ? primam plem. dist. eam alteram plem ? et scia reddit clare videntem claritate aliqua con: omni modo N. ? claritas autem aliqua et aliqua obscuritas, praesertim si sit negativa, non opponunt sibi, ut patet in crepusculo, ubi de aliqua claritas lucis, et eam aliqua obscuritas in aere. ad 2um N. alteram plem ? quia implicat: ut assensus opinionis non sit ee dissensus, ulterius proinde actus determinat intellectum ad assensum cum hac saltem diversitate, qd scientificus evidenter, opinionis vero obscure aliquem. ado pro intelligenda distinctione hujus notanda e obscuritas: prima e privativa quae sit respectu evidentiae, sicut tenebrae et lux, et haec a subto excludit non claritatem.

Secunda positiva quæ se hꝫ respectu evidentiæ, sicut frigus
intensum respectu caloris intensi quæ se in eodem subiecto re-
cipiunt. Talia negativa vel præcisiva quæ licet nõ habeant
nõ tamen illam excludit à subiecto, unde se hꝫ sicut lux minor
respectu majoris. Ex hoc observandum: qd opinio sit licet absens
obscurus, hꝫ sit tamen obscurus privativè quia è vera actus
intellectus consequenter ad formã realis; gõ nõ è mera privatio.
2dõ: qd nõ sit assensus obscurus positivè, quia nõ excludit positivè
evidentiam à subiecto, qd exinde patet: quia dat opinio, quæ è
conclusio probabilis, ad eos quoad formam evidens et quoad quam
obscuram, qd nõ fieret, si obscuritas excluderet simpliciter om-
nem evidentiam, è gõ opinio solum obscura negativè et præcisivè,
dé: nõ hꝫ in se evidentiam, nõ tamen eam excludit.
Replicas: 2dõ: motivum suæ ad opinionis oppositi sibi contradi-
cit, gõ cum actus ad suæ ad opinionis. R. si motivum suæ
reddit obtm̃ male evidens, opinionis vero inevidens, gõ.
Ad M. R. dist: alterum plen. si motivum opinionis reddit inevi-
dens negativè aut præcisivè tm̃: positivè aut exclusive. N. si
motivum opinionis in tantum reddit obtm̃ inevidens, in quantum
vi sui nõ proponit evidenter illud intellectui propterea tamen
nõ excludit alterum motivum nempe suæ, vi cujus proponat
evidenter. Redit instã de albedine et dulcedine in eodem
subiecto.
Si quis dicat 1mõ: motivum suæ reddit obtm̃ positivè evidens,
gõ cum motivum opinionis reddit obtm̃ positivè inevidens.
N. dispr: è: quia motivum suæ in se è positivè evidens, atqꝫ
principium, quacunqꝫ ꝫl eadem uni licito esse: at verò motivum
opinionis nõ probat sic positivè esse inevidens, alias nullus
posset ex motivo probabili assentiri obtõ. 2dõ: si motivum

sciâ n̄ reddat obl̄m positivè evidens hunc hoc ipso actus tendens sub tali motivo n̄ cēt scientificus, cùm sciâ sit conclusio acta ab evidens, et quidem positivè, quia alios n̄ distingueret ā fide, quæ cùm acta é, ideò n̄ evidens: at verò licet motivum opinionis n̄ sit positivè inevidens, sed tantum negativè, adhuc manet assensus actus ex motivo probabili, et sufficienter opinio distinguit ab actu actiq; imò verò si cēt positivè inevidens, et actus semper formidaret, n̄ distingueret ab actu dubij, quia dubium semper é positivè inevidens et actu formidati gō.

Si quis dicat 2dō: hoc ipso qd motivum sciæ reddat obl̄m positivè evidens excludit oē inevidens, gō sciâ excludit opinionem. D. Ph. qd é positivè inevidens excludit oē evidens, gō à pari.

R. dist. Ph. excludit à se sive à sui denitate oē inevidens, Cō: à subtō idē respectu diversi actus N. C. do dispar. quia positiva inevidentia é malignantis nāæ, adeoq; negat oēm evidentiam, at verò evidentia é affirmativa, qua quantum é de se respectu subti prærindit ab alio motivo n̄ evidenti. Si quis dicat tertiō ex hoc qd actus sciæ dicat positivam evidentiam, hunc actus sciæ dicit n̄ posse formidare, et actus opinionis ex eo qd dicat negativè inevidentiam, dicit posse formidare gō sciâ et opinio dicunt effectus formales sibi oppositos.

R. dist. Ph. dicit posse formidare et hoc ipso interecedunt diversa motiva Cō. et n̄ interecedunt diversa motiva. N.

Replical 3 Sindivum scia ẽ positivẽ evidens, hunc ne-
cessitabil ad assensum et motivum opinionis loquen-
ñ evidens ñ necessitabil ad assensum, alqui motivum
necessitans et ñ necessitans sũt contradictoria, go.
Ri con: ma: d 3li mi: sũt contradictoria sity necessitans sumat
positivẽ loqs: propter diversitatem motivi sumat pure
negative Nmi: et Cti:
Si quis dicat ex hoc sequetur: q pssẽl intellectus vi scia
necessitari ad assensum, et vi motivi opinionis ñ necessi-
tari, alqui hoc dici ñ pl, go. Rmi: intellectus ñ pt eodem
instanti pro priori cẽ necessitatis, et pro posteriori ñ necessi-
tatis, sed liber, go.
Ri Contra: Nmi: Pi: N: q assensus opinionis se habẽt pro posterior
ad assensum scie, quia illud se habet pro priori, q
ẽ causa, et illud se hbt pro posteriori, q ẽ effectus; actus
autem scie ñ ẽ causa opinionis, nec actus opinionis
ẽ effectus scie, sed hbnt se concomitanter. Verum ẽ: q
pro illo signo scia necessitabit intellectus, et pro alterõ
signo, quo proponit motivum opinionis intellectus ñ
necessitabit; id tamen ñ obstat respectu diversorum actuum,
quia adhuc tamen eodem instanti intellectus assẽtiendo
pt scia pro primo signo, et cim per opinionem ex imperio
voluntatis pro altero signo,
Si quis dicat 2dõ: intellectus pro eodem instanti vi motivi
uncus ñ pt cẽ determinatus ad assensum alicui õbo et vi alterius
ad dissensum, alias pssẽt videre simul veritas et falsitas, go
à pari.

Ad 8 dispar tas é: quia si intellectus vi unius motivi pſet
assentiri obto, et vi alterius dissentiri, hinc pſet judicare
idem cé et nõ cé, jam autem licet intellectus nec ſit ex
vi motivi scíæ, et vi motivi opinionis nõ necessitet, adhuc
tamen ex imperio voluntatis per actum opinionis obti
assentiri per affirmationem sicut assentiri per actum scíæ,
Sic quaeratur de intellectu nõ pſet judicare idem obtum cé,
vi motivi scientifici, et nõ cé vi motivi opinionis? Ad quia
vi motivi scíæ, dum intellectus judicat si se habeo obtum,
judicat simul simpliciter sic se habeo, gõ nõ pſt vi alterius
motivi judicare oppositum, alias judicaret idem cé et nõ cé.
Probatur, quia cum actus evidens sit actus intellectus, obt
é essentialiter verus, veritas autem desumit à simpliciter sic
se habentia obti, ergo dum vi motivi proponit obtum evidenter
sic se habere, obt quasi praesuppositive simpliciter sic se
habere, unde é hic quasi duplex equivalenter judicium, unum
quo simpliciter et alterum quo insuper evidenter judicat
obtum sic se habere.

Dubium 2 Ex dictis: opinio se, hõ sicut lux minor, et scía N. 97
sicut lux major, gõ hoc ipso nõ pſt scía cõsoni cum opinione
in eodem intellectu. Pro Com: lux minor fig: ut unum, nõ
pſt illuminare aërem à Sole illuminatum ut oculo, gõ nec
opinio intellectum à scía jam illuminatum.
Pro Com: ad N: Com: Dispar tas é: quia lux ut unum é
ejusdem speciei cum luce ut oculo, imõ lux ut oculo jam fre-
quentius illam continet, adeoque addere aëri perfecto superfluo
superfluum autem homo nõa, gõ: opinio autem et scía

ꝑl luces d diuersa rationis, el specie distincta ꝑfectionis,
scia enim nullius motiuo euidenti, opinio autem motiuo
probabili, gͦ nulla ex illis est superflua. Probatur duas
luces ꝑl duas formas accidentales quidem speciei,
quales sunt Philoum nͦ ꝑsunt informare idem subtm: at
ero scia est opinio ꝑl duas formas specie distinctas accidens
tales, gͦ ꝑsunt in eodem subto cc, quia licet opinio, nͦ ꝑsit
intellectum perficere intensiue addendo illi maiorem clari-
tatem, perficit tamen illum extensiue in quantum intellectus
habnt duos actus scia et opinionis hoc ipso se extendit
sua uirtute actiua ad duas cognitiones specie distinctas,
à quibꝫ diuersas accipit denominationes.
Si quis dicat 1m: quando in subto inuenit aliqua forma,
qua praeexistit formabiliter uel eminenter alteram for-
mam nͦ ꝑt alia forma imperfectior induci in tale subtm,
aqui euidentia, qua habꝫ dependenter à scia, continet
eminenter probabilitatem, qua habꝫ ab actu opinionis,
gͦ euidentia nͦ ꝑt exponi cum probabilitate, gͦ ne scia
cum opinione.
Q; dicitur: nͦ ꝑt alia imperfectior induci in tale subtm
si illa forma praeexistens dat denominationem hanc subto
quam daret forma praeexistenta, et imperfectior, cꝫ: ita: si
nͦ det, nec dare ꝑsit hanc denominationem N: ita? dicimus
sed euidentia praeexistit probabilitatem, nͦ ꝑt tamen dare
hanc denominationem intellectui, quam dat probabilitas,
siue actus opinionis sunt: et ꝑt illam dare N: mi: et cꝫ:
Scia enim nͦ ꝑt denominare intellectum probabiliter cog:

nostrum, qđ dđt posse alia forma induci in intellectum
qua de hac denominatione, scilicet actus opinionis.
Sicut fere Christus praeter cognitionem intuitivam, quae con-
tinet perfectionem cognitionis abstractivae habuit cum cognitionem
abstractivam, quae tamen non fuit superflua in Christo quia
per illam aliquo modo cognoscebat obiecta, quam per in-
tuitivam.
Si quis dicat 2: clara visa et non clara visio respectu
eiusdem obiecti non possunt esse in eodem oculo, qđ necessario
est opinio in eodem intellectu.
Dr. dicit quia oculus id videt et illa videt cuius speciem
accipit et sicut illam accipit, qđ cum accipiat speciem
ab obiecto vel claram vel obscuram, ideo cum tantum vel
clare vel tantum obscure videt obiectum: at vero intellectus
non accipit species ab obiecto immediate ut dictum est num: 8 quaest.
1 Loo - Metaphysicae, sed ipse sibi efficas formas, ideoque pro
eas jam clariores, jam obscuras sibi formare, et ita cum
cognoscere idem obiectum, et evidenter et probabiliter. Potest
oculus pro tantum elicere unam visionem, intellectus autem
pro elicere plures cognitiones simul et semel.
Ad alios dubia solvendis: Lex Lux omnimoda non potest stare
cum aliqua tristitia in eodem subiecto, sic omnimoda
non potest stare cum aliquo odio in voluntate. Gaudium
omnimodum non potest stare cum aliqua tristitia. Desi-
derium boni non potest stare cum gaudio de eodem bono.
Scia non potest stare cum errore: et similia sic sibi
opponant, ut invehant in idem obiectum contradictoria sed

n cē. Nam tenebræ ꝑt carentia lucis passiva, seu n cē lucis ꝙd n cē n ꝑt stare cum luce tanquam cum sua forma. Amor et gaudium ꝑt inclinatio et conversio ad obm: odium autem et tristitia ꝑt declinatio et aversio ab obō. Desiderium dicit absentiam, gaudium vero præsentiam boni. Scia tanquam veritas dicit obm sic cē, error tanquam actus falsi dicit obm n sic cē, quæ scia directe sibi opponunt, relate à subto excludant: opinio autem et scia, utrumq; è conversio ad obm, scia nempe è conversio major, opinio minor, et tali autem minor cum majore sicut minus ligamen cum majori, lux candela cum luce facis. Pratica: sicut voluntas, dum aliq̃ bonum possidet, jam n ꝑt adhibere media ad possidendum bonum illud simpliciter, ꝑt tamen ad possidendum hoc vel illo modo: ita cum intellectus ꝑt possidere eandem veritatem pluribus modis. Item: opinio è motus quæ via, et dispō ad sciam tanquam tmum aliquando n tamen semper necessarium; propterea n obē, quo minus ꝑsit cum scia stare in intellectu, nam calor è dispō et via ad ignem, et tamen hoc n obstante ꝑt calor permanere cum igne, ꝙ cum opinio cum scia in eodem intellectu.

Quæstio XIV

An idem actus ꝑsit cē de eodem obō maāli simul scia et opinio.

Quæstio hæc subordinata è theologica scholastica, in quantum illa quærit: an actus fidei essentialiter

importet actu aliquam obscuritatem? Item: an idem actus de eodem obto mãli pssit cẽ fidei divina, & scię? Idem?

§I

Theoris

N. 96

Pl̃anus idem̃ actus nili motivo scię & opinionis simplicis, ista & illa duo motiva coalescant in unam adæquatum adeoq; pl̃anus actus inadæquate cẽ scia & opinio. Dem? motivum probabile, et cetum pssnt constituere adæquatum motivum, sed uni adæquato motivo pl̃ nihil intellectus, ut patet in exemplo causarum efficientium et finalium; cum pssim velle peregrinari Romam propter lucrandas indulgentias, et simul propter videndum Pontificem, gõ pl̃anus idem̃ actus nili duplicati motivo inadæquato. Pr̃illa: motivum opinionis ducit in aliquam notiam n̄ repugnantem cetitudini quam inducit motivum scię, atqui motiva n̄ repugnantia pssnt poni in unum adæquatum motivum, gõ Confir. primõ pl̃ idem actus cẽ practicus & speculativus propter diversos fines, idem actus Eleemosina pl̃cẽ actus charitatis & liberalitatis propter diversa motiva.

Idem actus pl̃cẽ Metaphys. et Log. propter rãones formales diversas. Idem actus intellectus pl̃cẽ cognoscitivus hoïs & Angeli propter diversa obta mãlia, gõ cim̃ pl̃ idem actus cẽ scię et opinionis propter diversa motiva, quorum singula

separatim sumpta pſnt imare proprios actus formaliter distinctos et duplices. P.m: ideo in antecedenti positi actus pſnt ni: duplici motivo, ita ut illa coalescant in unum adaequatum motivum. quia n refundent in actus hae duo motiva denominationes oppositas, alqui enim motivum scia et opinionis n refundeat in eundem actum denominationes oppositas. P.mi: motivum scia refundit in actum denominationem evidentis positivae et motivum opinionis refundit in actum denominationem n evidentis tantum negativae, alqui denominatio evidentis positivae, et n evidentis negativae: qua n evidentia negativa in hoc consistit: gō actus opinionis ut talis n habet evidentiam ex obto suo: n ſt denominationes oppositae, gō. P.mi: speculativum et n speculativum negativae tantum, id est practicum, n ſt denominationes oppositae, et ideo pſt unus idemq actus ee practicus et speculativus. igō eim evidens et n evidens negativae tantum n ſt denominationes oppositae, et ideo pſt unus idemq actus ee scientificus et opinativus. Confir: 2: Pſt intellectus uno actu ex duplici motivo opinionis et demonstrationis assentiri eidem veritati, gō. P.t: pſt intellectus elicere hunc actum: idem actus n pſt ee verus et falsus: Tum ex motivo evidenti, quia idem n pſt simul ee et n ee; tum ex motivo probabili, quia passim hoc docent Philoi: aut enim n! gō pſt uno actu ex duplici motivo assentiri eidem veritati.

Ex dictis infert 1mo qd conclusio probabilis licet sit evidens quoad formam, probabilis quoad maam n si actus scia et opinionis, sed tantum opinionis. Pao e primo: quia hbt tantum unum motivum adequatum opinativum videlicet premissas probabiles: quia n e actus equivalenter duplex, quid quidem enim sit de mao, sallem forma Loa separata a mao n pt constituere unum actum intellectus; in nostro autem actu scia et opinionis sola scia, et sola opinio dum se spectabile pluisent ee duo actus intellectus, qui hic et nunc sunt unus. Infert 2do: in actu scia et opinionis scia ab opinione n distinguitur realiter se tantum ratione nostra, ideoq verum e dicere in sensu N.6. reali: scia e opinio, opinio e scia. Sicut in sensu reali bene dictum: qd dar sit rationale n quidem per se et ratione sui, sed per accidens et ratione status. §. II.

N.97

Solutio Dubiorum.

N.98

Dubium 1mum: Implicat actus opinionis sine formidine ei actuali et radicali, alqui actus opinionis qui ee simul scia, nec hbet formidinem actualem nec radicalem, go implicat talis actus, Maz e esta mi: de actuali formidine e eim esta, N. go qd nec hbet radicalem: talis actus scia n pt esse simpliciter hbre

formidinem actualem, gō nec libertel radicalem. Dicon: implicante actu simpliciter implicat simpliciter potiā. Consiri: ideoq; ſ: si in dato actu possibilis cēt formido actualis vel cēt possibilis in sensu opposito scilicet vel in sensu diviso alqui neutrum dici pōt. Dmi: in sensu opposito n̄, ut ipsi adversary fatentur, alqui nec in sensu diviso, quia sensus divisus ē impossibilis; scilicet siquidem n̄ cēt separabilis ab illo actu opinionis, qui cēt identificata, et ille actus cēt entitas indivisibilis, ut pote spiritualis, gō scilicet opinio n̄ pōt̄ poni in eodem actu, nam actus cessaret ē vel scilicet vel opinionis.

Pōt̄ Con: Ma: N. m: ſ: d: ſ: f: n̄ pōt̄ simpliciter habere formidinem actualem per se ab intrinseco, ā rāone motivi probabilis N. ſ: per accidens ab extrinseco ā rāone ad quem motivi evidentis Con: ā N. Con: ad Probationem dī N. ſ: implicante actu per se et ab intrinseco implicat potiā ad actum Con: ſ: implicante actu per accidens et ab extrinseco implicat simpliciter potiā N. ſ: q̄ ille actus n̄ pōt̄ habere formidinem actualem, obstaret motivum evidens, sive conjuncta evidentia scilicet, ex hoc tamen n̄ cessat rāo intrinseca opinionis, praesertim cum de ejus essentia sit sola fallibilitas negativa, et conditionata, ut in actum transire possit, si n̄ sit obex et impedimentum, quale hic cēt evidentia scilicet. Unde cum pōt̄ dari hac distinctio: implicante actu implicat cum potiā, si sit impossibilis simpliciter, cum conditionē actus Con: si sit sed cum conditionali possibilis, dum nempe

abēel impedimentum N: pro clariore dictorum do aliquas inglias:
sic nunquid in hōe ligato implicat actualis ambulatō, & tamen
in tali homine n̄ implicat potiā radicalis ambulandi, 2dō: in
beatis implicat, ut nāā humana pssit actū deficere, & tamen
manet adhuc in beatis radicaliter defectibilis. 3tiō in
Christo implicat ut grāā habitualis denominet Christum
filium adoptivum, & tamen n̄ implicat in Christo grāā,
quae sit radicaliter potens denominandi filium adoptivum.
Nō tamen ē: quia in his ōibꝫ actus 2dus n̄ per se, sed
tantum per accidens rōne alicujus impedimenti impedi-
unt in 1mō quidem rōne vitiorum, in 2dō rōne status
beatifici, in 3tiō rōne vitiosi hypostatici, ḡō eīm licet
actualis formido implicet in actu opinionis n̄ implicat
tamen radicalis, quia hae implicantia actualis formidinis
n̄ provenit ab intrinseco ex conceptu ipsius opinionis, aut
vi illius motivi, sed tantum rōne adjuncti alterius motivi
scientifici; opinio enim vi sui motivi semper formidare pssit,
si abēel impedimentum, nempe motivum scīa. Jam
respō ad confirmātionem Cn: Ma N.ni P. dis: Ma: n̄ in sensu
oppōsito & pro sensu oppōsito scīa ē possibilis formido
actualis Cn: Ma: in sensu oppōsito pro sensu diviso n̄ ē
possibilis N: Ma: nunquid dum actus scīae n̄ pssīt in sensu
oppōsito, & pro sensu oppōsito scientiae simul stare: & tamen
nemo dicet: ḡ mihi desit potiā standi, quia hae impotiā
standi n̄ hābz ex intrinseco defectu vitium ad standum,
sed hābz rōne scientiae, quae languam oppositum necessariō

stationem impedit et excludit, gō à pari. mi: N: caus: tamen
ejus dixit: quia impossibilis è sensus diversus scilicet, ita ut nec
intellectus actum reflexum formare possit, ut obtm ut
praecisè substans motivo probabili reflexè spectare possit;
sic explico reliqua et N: Cn: hac igitur ratione pōt fieri sensus
diversus: gō intellectus hoc ipsum obtm, gō antea substabat
motivo scilicet opinionis, reflexè considerare possit, ut praecisè
substans motivo probabili et sic reflexè videre debilitatem
motivi, ac deinde reflexè formidare. Unde ad actum opinio-
onis nō requiritur, ut ego per ipsum actum opinionis formidare
possim, sed sufficit: ut ego actum reflexum elicere possim, et
sic reflexè debile motivo formidare.

Replicat 1: Jo eò aāle gō è in bruto nec medicalem hbt capaci-
talem ad discursum, quia è realiter et physicè identificatum
irrationali aut repugnat discursus licet aāli metaphysicè sumpto
nō repugnet discursus, gō eiam repugnat capacitas formidandi
radicaliter ipsi opinioni, prout realiter identificata è actui scien-
tifico.

R: Complco caus: N: quia è realiter et physicè et simul simpli-
citer et adaequatè identificatum irrationali Cn: caus: tantum
ideò, quia è identificatum realiter N: caus: et Cn: disparitas
è primō: quia in aāli ad speciem bruti contracto, nihil è,
gō nō identificaretur irrationali, gō aāle in bruto 2dum nihil pōt
dicere potiam ad discursum: at verò licet actus scilicet opini-
onis sibi identificetur 2dum rectum, sive 2dum entitatem
actus, nō tamen 2dum obliquum, sive 2dum motivum, gō pōt

opinionem suum motivum dicere poterit ad formidandum. 2ō: quia aād contractum ad irrationale nō pōt simul contrahi ad rationale, q̄ē radix discursus, gō: ad verū actus intellectus pōt elicitum ex motivo scitiæ, tum opinionis, cum hāc sibi nō opponant, sicut rationale et irrationale, gō pōt ratione motivi probabilis habere formidinem radicalem. Quantum talem sibi videtur sequens, quia aād cum bruto pōt dicere potiam ad discursum, in quantum pōt fieri sensus divisus bruti, sive in quantum reflexe pōt ad cognoscere aād sine irrationali, tali casu aād erit indifferens, ut contrahat pe rationale vel irrationale, et sic per consequens erit indifferens, dicendo potiam ad discursum, gō:

Replicat 2: Ille actus ēēl libet et nō ēēl libet; ēēl liber, in quantum procederet ex motivo probabili propter q̄ subjacet Imperio voluntatis, nō ēēl liber, in quantum procederet ex motivo scitiæ, propter quod nō ē opus imperio voluntatis, ergo hoc dici nō pōt propter contradictionem, gō.

R: dist Ma: ēēl et nō ēēl liber ex eodem motivo, eodem respectu, et 2dum eandem formalitatem N: Ma: ex diversis motivis diverso respectu, et 2dum diversas formalitates Cō: Ma: sic dist: tri N: Cōr: quin imō pōt dici: q̄ est tantum liber. Aād ē: quia intellectus liber tendit indivisibiliter sub motivo scitiæ et opinionis, gō liberē elicuit actum scientificum, qui ē simul opinativus. Ad tia ē: sic licet intellectus concessis præmissis nō pōt nō elicere conclusionem, ut tamen conclusionem eliciat vel nō vel

particularem, id libere facit: ita enim licet proposito evidenti motivo scientifico intellectus non possit non elicere actum scientificum, attamen illum elicit conjunctum actui opinionis. Qd libere facit.

Nec obstat si quis dicat diversitas motivorum non sufficit ad tollendam contradictionem actus liberi et non liberi, qđ P.: diversitas motivorum non tollit contradictionem actus amoris, et non amoris respectu ejusdem objecti, qđ à pari.

N.: dist.: P.: non sufficit ad tollendam omnem contradictionem, et quamcunque Con.: non sufficit ad tollendam contradictionem, quæ invehere in motiva, N.: quando invehit contradictio in entitatem aliquam ratione entitatis, qualis sua, è ce et non ce ejusdem entitatis, talis contradictio absq; dubio tollit non per ratione diversi motivi; quando autem invehit contradictio in entitatem aliquam ratione motivi, tali casu per tollit pro diversa motiva, et hoc fit in nostro casu, tota enim contradictio reb; pro libertatem et non libertatem, qđ totum reb; ratione motivorum. Pari modo explicandum è si dicat, qđ idem actus ael actus et evidens, et actus et inevidens, nempe negative ratione diversi motivi, non autem ratione ejusdem.

N: 99. Dubium 2: Implicat ut aliquis actus habeat sibi identificatas duas differentias specificas ultimas adæquatas, seu motivum scire et opinionis per duas differentias specificas ultimas adæquatas: qđ. P.: mi: motivum opinionis, et motivum scire per se sufficientia ad specificandos diversos species actus

et adequate distinctos, idem ꝑt duo motiva totalia.
Ad 1on: Ista: dct: mi: motivum scie tantum, et motivum opinionis tantum ꝑt ultima et adequata differentia Con: motivum scie 2dum se practicum tale, et motivum opinionis pariter practicum tale
ꝓmi Con: Pdist: similiter Ad additum sic dist: ꝑt duo motiva totalia in actu primo Con: in actu 2do N:
Verum é, qd qd vis motivum sit sufficiens ad specificandum actum distinctum si nempe actus aliquis sub hoc solo motivo tendat, quia tamen in nostro casu unus idemq; actus indivisibiliter tendit sub duplici motivo scie et opinionis, ideo etsi unum et alterum motivum é partiale, et utrumq; simul constituit motivum totale. Siquis tamen dicat: opinio et scia ꝑt realiter destincta species, gò n̄ ꝑsunt constituere unum actum. Ad dist: ꝓ: opinio tantum et scia tantum Con: opinio conjuncta scie N: instia é de ore tantum, et de scio tantum.
Replicat 3 d: Non ꝑsunt duæ differentiæ Eg: rugibile et hinnibile specificare unam totam entitatem, quæ sit identice leo et equus, gò etiam duo motiva scie et opinionis n̄ plerunt specificare unum aliquem actum, qui sit scia et opinionis.
R. disp: é; quia rugibile et hinnibile ꝑt duæ differentiæ infimæ, gò n̄ ꝑsunt contrahi ad unam differentiam totam: at vero scia et opinio ꝑt differentiæ n̄ infimæ, scia enim hbt sub se plures scias species distinctas Eg: —

Mathematicam, Phyam, Logam &c: idem opinio plures opiniones nempe existimationem qua é opinio boni, et suspicionem, qua é opinio mali; gō utrumq; pōt ultimus deliberari per consequens contrahi ad sciam et opinionem simul.
Disp: é 2dus: Et quidem vlis, qualiscunq; demum ponatur partibus à reliq Phycis: quia entia Phyca n̄ accipiunt suam speciem ex aliqua tendentia in obltm: at vero entia intentionalia, qualia sūt actus intellectus accipiunt suam speciem ex tendentia in obltm et motivum; cum gō pōt aliquis actus tendere in duplex motivum, eiq; plures specificari à duplici motivo, et ita fieri latius actus qui sit per identitatem et scia et opinio.
Replicat 2: Licet actus specificentr à tendentia in motiva, tamen unus idemq; actus n̄ pōt ē apprehensio et judicium, gō nec scia et opinio.
R: dist: 1: si apprehensio sumat tantum et adequate tam: 2: si sumat praecisivè et inadequate prout dicit tendentiam simplicem in actum 1: n̄. nam si audiam ab alterohanc propōnem: Petrus é doctus pōtō illam apprehendere et simul judicare ē veram uno actu, sic in quantum hic actus tendit in propōnem audilam, erit apprehensio, in quantum eidem assentit, erit judicium. Deinde apprehensio praecisivè sumpta constituit judicium, adeoq; saltem partialiter é judicium.
Ob: quis dicat: n̄ pōt effectus unus idemq; naturaliter pendere à duabus causis, gō nec unus actus à duobus motivis. R: dist: 1: à duabus

causis in actu 2do totaliter et adequatis Con: Ł: positiue totaliter et inadequatis N: Ł: sic dicitur Con:
Replica 3 talis actus pendens à duplici motivo scilt et opinionis, et tantum opinionis, gò. N: Ł: talis actus seguit tantum motivum debilius, gò et tantum actus opinionis. P:
Ł: si una premissa sit evidens, altera tantum probabilis conclusio seguit ptem debiliorem, et è tantum probabilis.
N: N: Ł: N: Ł: ultrioris D: dispt: quia premissæ sic et motivum conclusionis, ut una sine altera à pte moveat, adeoq: ipsa connexio earum constituit unum motivum, quæ connexio ñ pt: et evidens vel affirmativa, sive una premissa sit probabilis, vel negativa, ad revocat motiva sic pt, ut se ipsis sint sufficientia singula seorsim sumpta ad assensum inferendum, gò à singulis pt denominari actus semel opinionis, altera vice scia, et hinc cùm verum dicitur in sensu reali: scia et opinio, opinio et scia. ut nempe sensus sit: actus opinionis et simul actus scia, ñ tamen verum est hoc dicere in sensu formali. Sicut verum dicitur in sensu reali: album est dulce, ñ valet autem in sensu formali, et quasi in abstracto, sic ñ licet dicere: albedo est dulcedo. Verum præterea cùm dicitur: opinio quæ simul est scia, est clara et evidens, ñ autem opinio, quæ est opinio tantum.

Ex Ontologia

Quæstio unica

An fuit gradus Metaphysicus distinctus ratione ratiocinata, seu distinctio formalis ex nâtura rei, vel saltem virtualis intrinseca ante omnem operationem intellectus?

Quæstio hæc ulti est oē id, quid quid tractatz in Philia
de distinctione sive rationis, sive realis subordinatz Philiæ
scholasticæ, dum quærit primò: an ex conceptu entis optimi
possit demonstrari Deus? Item: in quo consistat essentia Dei
physica, in quo naa? idem: qualis detur distinctio inter attri-
buta Divina? idem: qualis detur distinctio inter naam
Divinam et personalitates? item: an Deus sit ens simpler
excludens oēm oppōnem, eim Metaphysam? item: an revelāo
implicita virtualis sufficiat ad fidem Divinam, an implici-
ta formalis?
Quæstioni huic satisfactum est in Loā, dum docti sti: ideas
præcisivas n arguere plures ptes, formalitates, aut plures
virtualitates, sed plures tantum ejusdem effectus extrinseci.

Ex Physica.

Antequam quæstiones Metas Philiæ scholasticæ subordi-
natas discutiat Philus prius aspectum physicæ, quo in
systemate Peripatheticorum tractetur, attenta mente et bene
applicatis sensibz intueatz, ē necesse. Quem in com:
pendium contractum ita exhibent Peripatetici.
Physica à græco verbo, Physis, dē naa derivatam de-
finiunt: sciam ee entis naalis. Est autem hæc scia ex
fine suo intrinseco speculativa tantum. Distat siquidem
in cognione veritatis, et Rbl tantum pro fine suo stare,
contemplatz enim solum principia causas, proprietates
earum naalium, n autem tradit modum eas producendi.
Hic enim modus spectat solum ad sciam divinam practicam
pro objto suo maali Rbl. Physica scia entia subdita naali seu
sensibili mutabilitati, circa quæ versatz propriam naalitatem,

seu sensibilem mutabilitatem, quæ id circò Phyca obtm formale dicit. obtm cuius attributum principale est Oīnale. obtm attributionis, seu obtm ut quod ad qualum est entis nāle, seu sensibilis mutabile. Intelligit autem per hy nāale, qd hbt principium motus et quietis in se, sive ille motus sit substiam, sive ad accidens, et qualitatum demum sensibilis motus sit seu localis seu alterationis, seu alius, quia per eum motum res ipsa mutat sensibiles. hy nāalis pro diversitate circumstiarum diversas eius hbt significationes. Primò sumit pro eo, qd vires nāe facit pl, et sic opponitur supernāali. Secundò sumit pro eo, qd est quam propensionem et inclinationem nāe, et opponit violento. 3tiò sumit pro eo, qd est enti congenitum, et datum à nativitate, et opponit artificiali, et acquisito. 4tò sumit pro eo, qd est necessarium, et sic opponit libero et contingenti. 5tò sumit rigorosius pro tali ente qd est capax motus et mutabilitatis sensibilis. Ex his autem colligit: qd Deus et Angeli, cum non sint sensibiles mutabiles, sub obtō Phyca directè non contineantur, sed tantum indirectè, in quantum videlicet sunt causæ efficientes sensibilium mutationum, Deus quidem immediatè per se, Angeli vero per applicationem activorum ad passiva. Et nāalis à Oē separata, et sic quam se spectat, cum ad Phycam propriè non pertinet, potest tamen constituit Oē humanum intrinsecè, qd est mutabile, hoc modo ad scīam Phycam pertinet. Finis Phycæ est imē: dictus acquirere veritatem in cognitione rerum nāalium, nempe cognoscere causas rerum nāalium, et motuum et mutationum sensibilium, qd nam sit rerum principium

undere ys oriantz et varientz; Finis ultimatus é cognoscere
aut honorare nãm, sub quo polia, bonitas, et providentia in
producendis tam variis ac multiplicibus rebus in nãm à
nobis laudetz, et adorez, hic é aspectus totius Phÿe.
§.2 Medio fola é N. priore Ors naãlis, quibus principiorum,
quapiam cum idcirco nobis tam digna et Os naãle, et eius
principia concernentia exponenda sit. Cognitio autem essentiæ
Ors Phÿci seu naãlis juxta doctrinam Peripateticorum
in substiã cplta per principia prima sensibilis motus et
quietis. Dicitz 1m substiã cplta, quia Os ponitz in linea
recta prædicamentali, in qua linea posita vox juxta
Chategorias filis dñi significare totum. Dicitz 2do cplta
per 1mo principia sensibilis motus et quietis. Quia
principia seu essentialia constitutiva Ors sit prima nãa
sensibilitatis, quæ exhibunt principia 2da, videlicet
quantitatem et alia accidentia, et hoc sensu Os naãle
2dum essentiam spectatum dicitz sensibile, in quantum
nempe illa exigit, pcipio in suo motu et quiete filosofi-
bile. Cum autem exigat quantitatem, hinc cum explicat
Ors divisibilitas, ei cujus tot plis integrantes sua
entitatis saltem nãone unius principij et plis constitutive
quæ plis dimensione quantitativa extendi pssit, tum
in ordine ad totum, tum in ordine ad Locum; quia si
talis plis n hbret, cum quantitatem n exigeret, cum
nullum quantitatis effectum pssit participare, sic quia
spiritus n hbt similes plis, cum quantitatem n exigit,

et pchoc Spiritus à Cre d'fert. Actualis autem mensuro et extensio quantitativa de essentia Cris n' e, sed sola aptitudo et exigentia quantitatis pertinet ad essentiam, q manifeste patet in Sctissimo Eucharistiæ Sacramento, quia huic exigentiæ Deus ut supremus rerum Dns pt contravenire, et illa divinitus pt existere quantitas separata à Cre. Jam autem quidquid ad Cs sic sumptum, refert, sive ut pars, sive ut Cris aliqua affectio illa ut pst dimensioni quantitativæ Cris commensurari, et simul pst de illo affirmari, q una cum Cre extendat illud e formaliter Creum. Vnc aã mãnalis licet ut pars, et ut primum principium motus sensibilis ac quietis constituat cum Cs, quia tamen n' e commensurabilis, neq; extendi pt per quantitativam Cris dimensionem, nec quidem denominative dia pst formaliter Crea, sed solum e Crea virtualiter eminenter, quia eorundem effectus, sed præstantiori modo, et insuper præstantiores præstat, quam forma Crea et mãalis, ut pote quæ tota in toto et tota in qualibet pte, et circa hoc modo explicatum Cs speculatione sua vsq; Phya, Cujus Cris elementa, seu constitutiva intrinseca, item causas extrinsecas, proprietates et accidentia examinat, et contemplatr.

Cs latissime acceptum diversas admittit significationes. Sic primo significat Cs Phycum seu mãale 2dum se ejus essentia Num: prius expositæ. 2do significat Cs

Sect. 3

Mathematicum. 3tio Cs organicum. 4to Cs vulgarius
sumptum qd sumit pro Cre ab ente durissim. Et solidi
dolem hinc fluxa vulgarem opinionem. Ex n dicit
ab ignorantia Philosophi Cs, lapidem tamen aut lignum
Cs ce admittunt. Cs praterea organicum distingui dcta
Cre n organico, Organicum illud e qd e substia continens quan-
titatem et accidentia alia sensibilia, item hbns diversas
potias et organa, qua diversis operationib servire dnt, hac
enim oia requisita sit pro Cre organico ut organicum e,
talc Cs organicum e ut Cs Leonis vel equi aut hois. Cs
autem vera, cum hac oia requisita n haat Cre organicum
dici n pt. Cs Mathematicum e qd sumit 2 dum tria
dimensionem in Longitudinem, Latitudinem, et profundita-
tem, Et hac trina dimensio de essentia Cris Mathematici e,
in quantum e Cs Mathematicum.

Sl:4 Principium si latissime accipiat, definit ab Arte 5 Metaphy: Cap:
1mo ita; oib ytb principijs comune e ce primum, unde aut
e, aut fit, aut cognoscit. S. Thomas vero 1ple q: 33 art:
1mo in Cre sic Abt. qd principium sit ordo processus ab aliquo
seu sit id, a quo aliquid procedat, quocunq modo sive qd sit
primum in aliqua serie, sic in serie entium principium, et
primum e Deus, in serie effectuum e causa, in serie cog-
nitionum premissa, in serie numerorum unitas etc. aliud autem
e principium Causalium, et aliud n causalium. Causali-
um e qd influit ce in aliud, sic Sol influit ce in Lucem
producendo efficienter illam, qua Lux aliud e a Sole. Non
causalium principium e id qd nullum ce influit in aliud,
cuius e principium, sed solum dicit connexionem; sic primus

Phia Magister cum cæteris quos nec constituit nec efficit,
sed tantum connotat. Quod si efficit cē, ñ influit tamen
in aliud qđ dicit influere originaliter. Sic Pater eternus
influit cē Divinitatis in filium, qui ñ ē aliud, seu ñ ē
alia substia à Patre, sed tantum ē alius, seu alia ps̄ona.
Unde principium latius patet quàm causa, cùm oīs
causa sit quidem principium, sed ñ oē principium sit causa.
Item causa latius patet quàm elementum: intelligo autem
hic elementum oē id, qđ rei cuilibet inē, et eam intrin-
secùs ꝯponit, ñ autem omne hic elementum pro uno
aliquo ex illis rebus, quæ vulgò elementa dicunt, ut Ter-
ra, Aër, ignis, aqua: sic causa efficiens, ac finalis
habent rationem causæ, ñ tamen elementi, quia nec efficiens
nec finalis causa ē rei intrinseca, hinc iterum oē elemen-
tum ē causa et principium, ñ tamen oē principium nec oīs
causa ē elementum. Item: principium aliud ē intrinsecum
aliud extrinsecum. Extrinsecum ē extrà rem principiatam,
sic Sol ē extrà Lucem, intrinsecum ē intrà rem principiatam
sicut ē aër intrà locum. Ultimo autem principium duas
exigit conditiones, primam ut sit cum altero connexum,
2am ut sit aliquo modo prius altero vel tempore, vel natu-
ra vel origine, vel subsistendi consequia. Hæc dicta sint de
principio latissimè accepto.

Principia prima Oīs naturalis juxta Arist. 1 Physicorum lectio N: 5
4ta sic definiunt: quod ex illis principiis neq; ex alterutris cē,
neq; ex aliis, et ex his oia dicit 1mo: qđ principia ñ debent
fieri ex alterutris, hoc ē: ñ debet fieri ex se mutuo lega-
tis ñ debet fieri ex forma, et forma ñ debet fieri ex mate-
ria scilicet tanquam ex ste constitutiva, ñ autem ē sic

intelligendum: nē forma fiat ex maā languam ex subto
sive: dependentie ā maā languam causa maāli extrinseca.
Dicit 2ō: nego ex alijs, eiusdem nempe rōnis, sic maā n̄ dēt
fieri ex alia maā languam ptē essentiali, ideoq; principia
nullam dēnt habere oppōnem phyām, nego dēnt pse resolvi
in aliud primum intrinsecum alias hoc ipso n̄ essent prima.
Hæc tamen simplicitas principy n̄ excludit oppōnem vel
relationem phyām, quæ sit ex genere et differentia, quam nec
Angeli excludunt vel phyām, quæ 116: fit ex ptibus
totum integrantibus. Dicit 3tiō: et ex his oīa in sensu
nempe restrictivo, scilicet q̄d ex his principijs fiant oīa
ōra naalia, n̄ vero quæcunq; alia entia, ut ēt Deus et
Angeli. Per hoc ex distinguit ā principijs et causis extrinsecis
quia effectus n̄ dicit proprie fieri ex causa efficiente, sed
potius ā causa efficiente, nego ex causa finali, sed propter
illam, nego ex causa exemplari, sed propter imitationem illius.
Significat itaq; hoc ex proprie intrinsecum constitutivum, n̄
tamen hoc ex cum dēt sumi in sensu stricto, ita ut sit tantum
maā conveniat, qua sola ē causa ex qua aliquid fit, sed
cum ut conveniat forma, quæ quidem n̄ ē causa ex qua
stricte aliquid fit, sed potius ē causa formalis per quam aliquid
fit. Q̄ circō hæc particula: ex his oīa in definitione princi-
pij posita aliqui Authores adduxit languam intrinsecis et
constitutivis, q̄d cum conveniat forma.

Nb: Breviora juxta Arist. lib: 1 cap: 7 principia ōra naālium dēnt ee
contraria, contrarietate tamen accipiendo in sensu laxiori, pro
qualicunq; nempe oppōne, q̄d breviter sic probari pt: quoniam
ōs naale mutatur, hinc subtus acquirit aliquid novi, q̄ante n̄

habit, consequens amittit ipsum ee illius noui, q̃ acquirit,
quia ee et non ee rei eiusdem in eodem subdo simul non pt
consistere, e ignis terminus, a quo recedit ipsum non ee noui,
et terminus ad quem accedit e ipsum ee noui, q̃ acquirit, ergo
haec duo: ee nempe et non ee sunt contraria contrarietate nempe
explicata, ḡo. Dd autem in sistemate Peripateticorum
dentz principia tum Phis influentia tum in subo ee, iam
elapsus Phs annus auditoribus meis detexi, videlicet,
Phis influentia ee habitus: maam, formam, et priuationem, in subo
e autem subm modo duo maam et formam. Nondum
tamen ad questiones ipsas transgredior, sed prius quaestiam
proponenda est de ipsis principijs Phis nadis intrinsecis
in specie acceptis; et quidem eium primo: quid per maam
Peripatetici intelligant.

Maa ab Arist lib: 7 Metaphy: definitur primo definione negatiua. Verba illius sunt sequentia: dico autem maam, quae per se ipsam neq̃ quid, neq̃ quantum, nec aliquid aliud quispiam dicitur, quibus ens determinatur, e enim quid de quo singula horum praedicantur. Per hoc autem quid intelligit Arist: q̃ maa non sit substia completa; sed pure incompleta, cum immediate subiungat: e enim quid, de quo singula horum praedicantur, hoc tamen praedicandi non intelligendo hoc modo quasi forma in abstracto de illa praedicari possit, similiter dicerem; maa e forma, ignis e calor, sed in concreto hoc est: maa e ignita maa e calida, hoc e: maa habet formam, ignis vel caloris. Per hoc neq̃ quantum intuitus, q̃ non sit ens q̃ntitatiuum et q̃ non sit ens praedicamentale, q̃ in so praedicamentali ponit

Nr. 7

scilet; quando enim mãa subinde vocat quanta solum denominativi quanta dicit, in quantum videlicet é subtm quantitalis, et accidentalium aliorum. Sequa mãa accidentalitas hac praedicari possit. Minus autem videri ñ debet: cum Arles in definienda mãa prima usus sit definione negativa, quia enim mãa simpliciter suam imperfectionem, et debilitatem sui dicit minimum entis hinc cognitu é difficillima, sicut Deus à contrario simplex summam perfectionem intelligi ñ possit ideirco talia entia exprimuntur per conceptus negativos dicendo quid ñ sint, quam per positivos dicendo quid sint. Nolit tamen quis audita hac mãa definione judicare mãam planè ee nihil vel ñ ens; nam Arles expresse dicit, eam ñ ee negationem seu ñ ee, sed affirmat eam ee quid ñ quidem substantiam completam, incompletam tamen. Definitioni autem huic mãa consentire videtur S. Augustinus lib. 12 Confessionum cap. 3 ita inquiens: ñ Tne Deus omnia me, qd priusquam istam informem mãam formares, aliquo distinguere, ñ quid aliquid, ñ color, ñ figura, ñ cus, ñ spiritus, ñ tamen omnino nihil, erat quaedam informitas sine ei specie. Breviter: mãa é talis talis entitas, quae ad hoc vel é indifferens ut per ea ad actum speciem seu substia completa, seu positi alicujus accidentalis detinet.

N.B. Tandem mãam cum definione positiva definit Arles lib. Physicorum cap. V. Videlicet: dico enim: verba sunt Arlis: dico enim mãam primam subtm unius cujusq, et quo fit aliquid non inest, ñ 2dum accidens, sed si corrumpitur aliquid, invenitur ablatio ultimum. Dicit subtm, quia mãa recipit, et sustentat formas tum substiales tum accidentales, à quib in suo ee imperfecto, et perfectibili perficit, per quem ultimo distinguit.

Dicit 2do primum: vt distinguat à maā 2da quæ puræ pficit per accidentia, & hæc maā 2da in cē substiali ē cpleta, sic ē: Lignum pfic formam statuæ pficit: maā autem prima in cē substiali ē incpleta. Dicit 3tio unius ayus 2 q̄ sit subtm̄ n̄ tantum formarum accidentalium, sicut ē maā 2da, sed cīm substialium & universim q̄ nullum ps̄ naāle sit, ayus n̄ sit subtm̄. Dicit 4to: Ergo aliquid fit, cùm cē ps̄ naāle fiat ex maā; maā siquidem ē pars constitutiva cris naālis ayus ang. Dicit 5to cùm insit n̄ 2dum accidens quia maā sic cpōnit totum, vt ex illa fiat ens per se n̄ verò ens per accidens, vbi fit ex maā 2da e.g. ex muro & albedine, per q̄ cīm distinguit à substiā spirituali, quæ cum suis actibus constituit unum per accidens. Dicit 6to Et si corrumpit aliquid, in hoc ablabit vltimum. Vt videlicet significet: q̄ sicut maā ē prima in generatione, in se tamen ingenerabilis, sic sit vltima in corruptione, & remaneat, nec corrumpat. Benè autem notandum; q̄ dicat sensum de corruptione substiali, quia in accidentali n̄ remanet sola maā prima, sed 2da, quæ adhuc substialiter corrumpit̄ p̄ māone formæ substialis. In hac ipsius definitione sumat Philosophus vocē substi ad genus, relicta autem rōnem differentiæ, cùm per illa differat totum à maā 2da & à constitutivis ayus ang. accidentalis concreti. Est itaq; maā prima in se substia incompleta, in sensu verò Latino ē substiā, vel potius ens substiale, nam per substiam Philosophicè, propriè, & in sensu rigoroso talem intelligunt substiā cpletā.

Maā prima quia Terpale dicit ē homogenea & eiusdem speciei in ōtib⁹ cris. Nō dat ex Philo: quia maā prima nihil ē eorum, N:9:

à quibꝫ dcmaꝫ, et qua singula horum, quibꝫ dcmaꝫ, prod:
cantꝫ. Est ūarro indifferens ad oēs formas in sua vce entitate
nullam formam includit; neq; eiꝰ diversæ formæ diversifi:
cant maām, aim maā sit subtm cōmune oīb⁹ hanc mutatōis.
Tandem maā prima nullam rōl dcmatam sibi propriam figu:
ram, sed eiꝰ ad hanc ē indifferens; quia si haberet figuram
propriam, dcmatam n̄ posset ee in quolibet ēē aquirang
figuræ. Est denigꝫ hæc maā sensibiliꝫ radicaliter, in quantum
ūd dicit exigit quantitatem, et in quantum capax ē aliorum
sensibilium accidentium, nec n̄ principium passivum mobiꝫ
sensibiliꝫ.

Vide Siguiꝫ quadraliter hæc entitas dicta sit maā? Et am dicit
Ysidorꝰ lib. 19 Ethimologia cap. 19 qd sit dicta silua nōcē
mater; aim rerum oīum ffē naāliū. Secunda mater sit,
quia oēs forma maāles dam substiales quām accidentales,
quodamodo ex qꝫ sinu educanꝫ. Tertiꝫ definit maā, qd
sit, subtm formarum primum subjectum. Triplici modo
pt̄ spectari maā primo: ut ē maā ex qua et hæc iterum
dupliciter sumi pt̄, nempe vel transeuntis vel permanentis
transiens maā dicitur, ex qua sic aliquid fit, ut in illo,
qd fit maā n̄ permaneat, sic ex cibo fit sanguis, in quo
sanguine cibus n̄ manet, ex ligno ignis. Permanens ē quando
in illo permanet qd ex illa fit, sic ex panno fit pallium, in quo
pallio manet pannus. Secundō: ut ē maā in qua fig: aim in
cera exprimitur figura sigilli, denigꝫ respectu cīus, qd
unimen in maā recipit, dicit maā in qua. Tertiō alia
ē maā circa quam, et ē obtm maāle, circa qd vel potia
vel haabus vel scāa, vel ars pu suos actus versatꝫ, sic ars

stotuaria versat circa Lignum languam maam circa quam, denig; ut compendio stringat: maa prima juxta Peripateticos entitas a ple rei per actionem Physicam vere productae, affecta maalitate, radicaliter sensibilis, Physice divisibilis, et per consequens mensurabilis quantitate.

Quaestio I

An maa prima habeat actum proprium entitativum seu existentiam?

Quaestio haec subordinata est illi quae quaerit an in mysterio Christi manserit subsistentia verbi ratione maae conjunctae Christi, ita ut dici illud manserit adorabile.

§. I

Thesis

N. 11

Maa prima habet quem actum entitativum distinctum ab actuentitativo formae consequentem ex pura potentia obiectiva, siue mera possibilitate. Habet praeterea propriam existentiam partialem distinctam ab existentia formae. Thesis haec contraria est scholae Thomisticae, quae quidem maa extra causas possit non negari simpliciter actualitatem, sed tamen dicit: quam actualitatem habeat haec per formam, sed non: laudant actum Physicum alium esse absolutum, alium respectivum, quidquid illaqs realiter est actus illud habet actum Physicum absolutalem, quidquid autem constituit maa et forma, illud habet actum Physicum respectivum, sive talem actum, qui realiter respicit actum a se distinctum, languam actus informans.

Dem: Jam una pars Thesis praesentis, et quidem primo authoritate Scti, qui in multis locis maam dicit esse ens. Item authoritate Scti Thomae, hic enim citatus a Patre Suarez dicit: quod maa habeat quandam similitudinem divini esse, quod certe intelligi non posset assimilare posset, nisi haberet aliquam actualem entitatem, cum Deo nihil assimilare possit, nisi habeat aliquam entitatem, quo.

Dem: 2do maa prima realiter est opposita pure nihilo, pure obiecto

potiæ, puro possibili, ē à Deo realiter creata, ē realiter receptiva formarum, ē realis pars ẽpositi, gō maā hꝫ actum entitatiuum.

P: Conſequitur ē realiter creatum distinctum à puronihilo, oppositum primæ potiæ obliuæ ē actus entitatiuus, gō. Prīa: Quod opponitur alicui potiæ ē actus juxta ſtolam lib: 2 de aā, et 4ta Phyorum gō qd opponitur potiæ puræ obliuæ ē actus entitatiuus, sicut qd opponitur puræ potiæ passiuæ Phyæ, ē actus Phyus ipſor: maxs, aliqui maā prima opponitur puræ potiæ obliuæ, gō ē actus entitatiuus. Dem: 3tio: maā n̄ conſtituitur in sua entitate actuali per formam, quia maā cum forma sīl duæ plures reales ẽpositi, aliqui una pars n̄ conſtituitur in sua entitate per entitatem alterius compartis, gō maā per se ipſam, ē actus entitatiuus. Dem: 4to: in ẽposito actualiter et realiter distinguit maā à forma, gō distinguitur per suam actualem entitatem, conſequenter n̄ habet illam à forma intrinsece constituente, n̄ e siquidem possibile, et illam perfectionem haāt à forma, per quam ab ipsa forma distinguitur. Dem: 5ta maā ē potia passiua realiter receptiua formarum, aliqui talis potia ē necessariō ens aliqd actuale, et quidem priusquam forma aduenial, nam si ante formam n̄ ēt aliqd ens actuale, quomodo gō possēt formam recipere realiter: gō. Deinde ẽpositum ex maā et forma habet plus perfectionis diuīl, et entitatis, quam sola forma ẽpositi gō in ẽposito præter actualitatem formæ dam̄ datur propria actualitas maā, et quidem distincta ab actualitate formæ

N: 12 Priusquam autem demonstret aliter posita thesis pars, qd videlicet maā haāt propriam existiam, declaro statum quæstionis, ayus libet rei creatæ essentia dupliciter pōt sumi,

nempe essentia possibilis et essentia actualis. Prior non
dat actum entitativum, et non est de illa dicere quod sit; sed tantum
quod possit esse. Posterior autem dat actum entitativum; et hinc
de illa recte dicitur est: quod actu sit. Quam doctrinam nostra sociatis
actualis essentia sive actus entitativus non distinguitur realiter
ab existia, si enim distingueretur realiter essentia actualis ab
existia, tunc posset aliquando dari essentia in actu reali
sine existia, consequenter haec essentia esset vel producta à
Deo, vel esset non producta? si esset non producta: esset ens actu
reale à se quod implicat, cum solus Deus sit ens à se in produc-
tum religuus autem entia creata dependeant à se produ-
ante; si esset producta; tunc ipsum esse essentiae actu reale
esset extra causas positum, quod nihil aliud est quam existere,
consequenter existeret sine existia; quia per hoc existere
nihil aliud intelligunt, quam esse reale actuale et
ois productio, seu ois actio causae tendit ad entitatem realem,
per quam excluditur non ens entis, ergo essentia si esset extra cau-
sas, posita et entitas realis esset affecta actione causae, tunc
liberet esse actuale oppositum nihili, per consequens existeret
et non existeret, quia esset essentia sine existia, quod implicat, ergo.
Supposita itaq; hac doctrina exigua est difficultas in defendenda
praesenti questione; si enim iuxta priorem sententiam thesis
demonstretur modo actum entitativum proprium distinctum
ab actu entitativo formae, et cum iuxta nos actus entitativus
et existia realiter sint idem, necessario sequitur: quod cum modo
haec existiam distinctam ab existia forma, cum tamen Tho-
mistae faciant distinctionem realem, inter essentiam actualem
et existiam essentiae, hinc docent: quod licet modo liberet proprium
actum entitativum /: quamquam nec hoc Thomistae admittant :/

lamen ñ sequeret exinde, q̃d libet propriam existiam; sed
dicunt, q̃d tam accipiat à forma, consequenter dicent, q̃d mãa
in cõposito ñ existat per suam existiam, sed per existiam formæ.
Dem: Jam hæc allega pars præsentis Thesis, et quidem primo auth.
rilate Aris. & S. Thomæ: maãm vocat Aris. substiam dis-
tinctam à forma, gõ concedit Aris: q̃d mãa sit ens, et quidem
per se stans. Quia S. Thomam autem: licet mãa sit in-
formis, et nullam habeat formam substialem, libet tamen imitationem
primi cõ, alqui primum cõ sive Deus cõ primum existere, gõ
si mãa cõ imitatio Dei, cõ imitatio existiæ Divinæ, consequenter
libet existiam per se et in se, licet ñ habeat formam. Dem.
2dõ: transmisso ñ concesso: q̃d existia mãæ sit distincta ab
essentia mãæ, tamen existia cõ proportionata essentiæ mãæ,
alqui mãa libet suam partialem essentiam distinctam à
forma, gõ cim libet partialem existiam distinctam ab existia
formæ. P. Ma: primo Existia cõ proprietas essentiæ actualis,
qua necessariõ et naãliter consequitur actualem essentiam, alqui
proprietas proportionatur suo fundamento cuius cõ proprietas,
P. Ma: 2dõ: experientia habemus: q̃d ubi cõ essentia spiritualis,
vel maãlis ibi cim sit existia spiritualis vel maãlis, gõ cim
ubi cõ essentia cõpleta, qualis cõ in Angelis, ibi cim cõ cõpleta
existia, et ubi ñ cõ cõpleta essentia, ibi nec cõ cõpleta ex-
istia, sed tantum incõpleta et partialis. P. 3tiõ: ipsi Thomistæ
ñ negant maãm cõ subtm, et potiam realiter receptivam formæ
alqui potia realiter receptiva forma intelligitur existere ante
formam, gõ mãa intelligitur saltem existere antecedenter
ad formam, alqui si ñ libet propriam existiam distinctam
ab existia formæ ñ pbõt sic intelligi, quia implicat: ut res aliqua

existat ante id, per quod relata quo ad hoc quam existiam, qđ
Deus non sit causa materialis respectu formarum materialium,
et substantiat illas, qđ existit antecedenter ad formas. P. 9ª.
Sed materia non habet propriam existiam distinctam ab existia forme
aut ab existia totius compositi, sequeretur, qđ in ei mutatione
substantiali deret annihilari et creari materia, imo esset mera locus
substantiationis, aliqui hoc non qđ. P. sequela: quia si materia forma
antiqua aut compositum destrueret, totius cum destrueretur
materia, et quia iterum produceret nova forma, et compositum,
totius reproduceret materia prima, qđ.

Solutio Dubiorum

P. 13

Dubium 1mum circa thesis plem primam admittendo actum
entitativum materia. Arist. lib. 9 Metaph: Cap. 5 dividit ens in
potiam et actum, per potiam autem intelligit materiam, et
per actum intelligit formam, ex quo sequens oritur dubium:
unum membrum dividens nihil dicit includere de altero mem-
bro dividente, qđ potia secunda nihil dicit includere de actu.
Dz: explico thesim: dividit ens in passivam potiam Physi-
cam et in actum Physicum informantem Con: dividit in potiam
Logicam et obliviam, et in actum entitativum N: g autem Arist.
non divisit ens in potiam mere obliviam, et in actum entita-
tivum, exinde colligitur: quia alias per primum membrum
dividens, qđ est potia, non posset intelligi sola materia, cum cum
forma exigit ad materialis antequam existat, sit cum potia
objectiva, sive: sit possibilis ad suum actum entitativum. Ad
dubium respdeo Cn: et dist Con: qđ potia nihil dicit includere

de actu Phyō informante, seu de actu sibi correspondente
Con: Con: de actu metaphyō vel entitativo, seu de alio actu
sibi ñ correspondente N: Con: universim notandam: gd ōs auctō:
tatis seu Arist̄is seu Scōti Thomæ quæ hic in contrarium alli-
gari ps̄nt, explicanda sunt per ly complētum et incomplētum. Arist̄s
siquidem dicat solum maām ēe ens incomplētum, et negat
eam ēe ens actu cōplētum, et hac Arist̄is mens colligitur ex eo:
quia eam vocat subtm generationum reale, subtm autem
reale dīr intrinsecē ēt in se rōnē aliquem actum, gō.
Scōtus Thomas vero vocat maām potiam tantum Phyam, nul-
lum rōnem actum Phyum informantem, ñ negat autem
illi actum entitativum, cum aliubi eam dicat ēe puram
potiam obliviam.
Siquis dicat: S: Thomas 1 pte quæst: 115 dicit: gd māa maxime
distat à Deo, alyui si rōnēt actum entitativum, et ita participaret
aliquid de perfectione Dei ñ distaret maxime, gō māa nullum rōnēt
actum entitativum.
Respondeo S: Thomam: māa maxime distat distiā positiva et ita-
liva, sicut distant creaturæ perfectionis minimæ à suo Creatore
Con: mentem ēe S: Thomæ, distiā omnē negativa vel privativa, sicut
distat ñ ens ab ente N: mentem ēt: sic dist: mi: N: Con:
N:14 Dubium Dum ām Patre Godin 1 pte 1 Phyæ disputatione
1 quæst: 2: art: 2: gd ē in potia in ordine entis simplicitēr, non
includit actum entitativum et essentialem, alyui māa prima ē in
potia in ordine entis simpliciter, gō. Majorem dicat ēe manifestam
min: probat, māa ē in potia respectu ignis, gd sit ex illa, sed
ens simpliciter tale sit ex illa, gō. min: hanc dicat ēe Scōti Thomæ,
et addit gd hæc nō omninō proxima sit, et quæ ita prima potia
Arist̄is evidenter convincens.

Ad: Milla: vel dist: q̃ é in potia in ordine entis simpliciter, sive q̃ é ind̃ifferens, ut per formam ignis sig: determ̃at ad speciem Phyci ignis, hoc n̄ includit actum entitativum, Milla ig̃ é ind̃ifferens, ut omnis extra causas ei manent in potia pure obiectiva, n̄ inclu: dit actum entitativum. Ad: Ma: ne dist mi: M. Com: et retorqueo argumentum: q̃ é in potia in ordine substiæ simpliciter hoc n̄ é substia, sive aliquid substiale, alyui juxta Patres Gode in et Thomistas maã é in potia in ordine substiæ: é enim potia realis substialis: ſ̃ maã juxta illum est religuos n̄ vt in potia substialis. Dicunt illi ad hoc argumentum: maam quidem ee potiam realem substialem, sed simul dicunt illam ee in potia actus substialis. Sed ego dico, maam quidem ee ens in actu entitativo et in ꝓplexo, ee tamen in potia actus Phyci vel ꝓplexi.

Replicat: 1mo oc ee sive ois actus entitativus Rbl ꝓ formam alyui maã ex dictis nullam Rbl in se formam, ſ̃ nullum Rbl in se é.

Ad: dist: 1. oc ee substialiter ꝓplexum Rbl ꝓ formam Con. oc ee in ꝓplexum quale é ee maã subdist: Rbl ꝓ formam Phyci informantem N. ꝓ formam impropriæ et Metaphysicalem Com. 1. sola forma Phyci informans é vera et stricta forma, reliqua vero, ut dict: actus entitativus aut differentiæ Metaphysicæ sit tantum forma Carentiales sensu Dei, qui realitas et actualitas informat ratione nostra potiam obiectivam seu ens possibile.

Replicat: 2dº: actus entitativus constituit maam in ratione entis et substiæ actualis alyui maã ne quid ee ens, et substia actualis, ſ̃ q. Ma: patet, mi: probat: si maã ee substia actualis et ens actu, hinc ee primum ens actu, consequenter ee ens simpliciter,

alqui hoc ñ, quia ee maã primõ fit ens simpliciter vel actualis
substiã per generaõnes, gõ.
Antequam respondeam prius insinuo igr hy ee primum et hy ee
simpliciter à Philois et Philis hipliciter sumat: primũ quidem
stricti[ssi]mẽ, et hunc significat maximum et primissimum ee, qd
nulla imperfectione mixtum ẽ, et hoc modo sumptum solum
dici pt de Deo. Secundõ accipit latius pro ri eo, qd ẽ perfecte
constitutum in genere substiæ, sic quidem, ut hoc modo simp-
lum nullo alio indigeat complemento substiali, et sic sumptum
ee primum vel ee simpliciter extendit ad oẽs et solas substias
cpletas, tum simplices, ut ẽ Angeli, tum compositas, ut hoc lapis,
arbor, etc: 3tiõ latissimẽ pro ri nempe eo, qd apponitur enti 2do,
seu enti accidentali, et sic sumptum hy simpliciter, et hy
primum conveniũt maã et forma seorsim sumpta, qbia forma
et maã ẽ substia: quamquam sit incpleta, quia ee ultimo fit
substiã cpleta, Jam respõ Ad 1m: Ma: constituit in ratione
entis et substiæ actualis incpletæ Co: cpletæ N: Ma: sic dist-
mi N: Co: P: dist: Ma: si maã ee actualis substiæ cpletæ
hinc ee primum ens actu et ens simpliciter Co: si ee substiæ
incpletæ subdist: in quantum sumitur latissimẽ pro ri eo,
qd apponitur accidenti Co: Ma: alio sensu N: Ma: sic dist-mi:
et consequenter ultius N: Co:
Repli: 3tiæ: Maã ẽ substia incpleta, et ens per se, gõ ñ pt cpli in
ratione entis per se per additionem Formæ P: Co: ens à se ñ pt cpleri
in ratione entis à se, et si adderet ens aliud ab alio, gõ cum ens per se
ñ pt cpleri in ratione entis per se, et si addatur forma, qua ẽ ens in
alio.
R: Co: ad N: Co: P: Co: ad: dist: Co: gõ cum ens per se cpletum ñ pt cpleri
in ratione entis per se et si addatur forma Co: Co: ens per se incpletum
Disparit: autem ẽ: quia ens à se ẽ essentialiter à se, consequenter ẽ

cim̃ cẽtialiter ꝓplecum, et ꝯ nullo porrò ꝑt ꝓpleri: ad vltiõ subsistia
gratia ex rõne subsistiõ nõ ẽ cẽtialiter ꝓpleta, quia dat subsistiã
posita explanby ꝑtibꝫ subsistialibꝫ, et maõ videlicet et forma,
consequenter ꝑt dari subsistiã inꝓpleta, quæ deinde ꝓpleri ꝑt per
aliam subsistiam inꝓpletam.

Dubium 3ũ. Si maã, videl actum entitativum, hunc iste actus N:15
maã vel cẽt substialis et actus primus vel cẽt accidentalis et
actus 2dus, alius enim nõ ẽ assignabilis; alyi neutrum dici ꝑt,
gõ. P: mi: nõ ꝑt cẽ accidentalis et 2dus, ut pone patet, alyi nec
cim̃ actus substialis et primus; gõ. P: mi: maã dicꝫ cẽ potiã
ad actum primum substialem, gõ nõ ꝑt ipsa cẽ actus primus
substialis.

R: Ad talis actus sit substialis licet nõ sit informans, dist: idirõ
causalem Ma: alius enim nõ ẽ assignabilis divisione prima et
immediata Con: divisione media et ultima Neg: cons: Ma:
sic dist: mi: N: Con: P: Con: Ma: dist: mi: nec cim̃ actus
substialis primus informans Con: mi: nec entitativus N: mi: et
Con: actus ut sic primõ dividitur in actum primum et 2dam
languam in duo membra immediata. Deinde verò actus
primus subdividitꝫ in actum primum informantem et in
actum primum merè entitativum. Ulteriꝰ P: dist: Ꝯ:
maã dicꝫ cẽ potiã ad actum substialem primum infor-
mantem Con: Ꝯ: ad actum substialem primum entitativum
N: Ꝯ: sic dist: Con: N: Con: maã ut jam dictum ẽ RBI idemtitè
actum entitativum, gõ nõ ẽ ad illum potiã, sed ad actum
potiã ad actum informantem à se realiter distinctum.
Replic: 1 Actus substialis entitativus ẽ actus Physꝰ, alyi maã
ex dictis languam pura potiã Phyã nõ RBI actum Phyam,
gõ nõ RBI actum entitativum.

R: dist: ma: ē actus Phys: absolutus Con: respectivus N: sic dist:
mi: N: Con: si autem quis quærat: an maā nullum hāt actum
Phyum respectivum, hāt autem actum Phyam absolutum!
hunc do disp: quia si hbret actum Phyum respectivum, hoc ipso
ñ ēet pura potia Phya, quia tali modo jam hbret actum tali
potiā correspondentem, at vero hret hāt actum Phyam abso:
lutum, tamen adhuc manet potia passiva Phya, quia actus
ille, ñ ē correspondens potia passiva Phyæ, cui illam ā
actuet, sed actuet solam potiam obtinam, quia potia
obtina correspondet:
Reph: 2 Actus Phys: vel actus ē informans, vel actus per se
subsistens, alys maā nec ē actus informans, nec actus per
se subsistens, gō maā nullus ē actus Phys:,
R: dist: ma: Actus Phys: vel ē actus informans, vel per se
subsistens, divisione ultimata N: ma: divisione ñ ultimata
Con: el primam pter minoris, dist: 2dam, nec actus per se
totaliter subsistens Con: mi: partialiter subsistens N: mi: et Con:
Sicut actus primus dividit ulterius in actum informantem
et entitativum, ita eim actus subsistens dividit ulterius in
actum completi et totaliter subsistentem: qualis actus est
Angeli: est in actum partialiter subsistentem, qualis actus
est maā et Forma substialis. Seguis dicat: gd actus
subsistens sit perfectior actu informante, gō cum maā ñ
sit perfectior forma, ñ pōt hbre actum subsistentem.
R: actus subsistens qpcte ē perfectior Con: actus subsistens
incpcte ē perfectior N:

N: Dubium 4 Gd Pater Mauus movet: gd ē actuabile actu alicujus generis
ñ includit in se antecedenter actum illius generis, alys maā prima

é subtm actuabile in genere substiæ, gō antecedenter ad fas. mam nullum includit actum substialem. Vñ à pari gd é figu. rabile ōily figuris n̄ includit in se aliquam figuram, ḡo à pari. Rō. ad 1: dicimus: aliqui mās prima é subtm actuabile in genere substiæ cōplete cōmuni: in cōplete M. dicimus similiter quod nullam includit actum substialem per quem actuat in rōne substiæ cōplete, substiæ incōplete M. cōm: partialem promendicamus: sicut enim figurabile ōily figuris nullam actu includit figu. ram, includit tamen actum, per quem é figurabile ōily figuris: ita cum licet mās prima sit subtm actuabile, et formabile ōily formis, et ideo nullum includat actum informantem, includit tamen actum entitativum, per quem é actu subtm reale formabile ōily formis.

Quō dicit: dato figurabile gd nulla figura é figuratum, gō eōm dabile actuabile, gd nullo actu é actuatum.

M. dispe quia habē figuram n̄ é pter transcendenter en. reale, sicut habē actum entitativum, gō licet dē figurabile gd antecedenter nullam hāt figuram, n̄ pter tamen actuabile reale dari gd antecedenter nullum habet eōm actum enti. tativum. Rō ulterior é: quia figurabile sine ōi figura n̄ é ēns nihil, sed él verē aliquid actu per actum entitativum, at verō actuabile, si nec habet actum entitativum, él nihil, quia n̄ habet rōnem formalem existendi.

Actus autem entitativus sic explicat à Patre Suarez: q. XV. 37 actus essentiæ, n̄ physicē dum rem, quæ si hic actus distin. vere realiter ab essentia, sed Metaphysicē et dum rōnem, in quantum nempe nostro modo concipiendi ultimo adve. nit essentiæ, id constituat intrinsecam et actualis rei entitas, cui actus entitativus mās realiter é ipsa entitas mās,

cum mā̄a p se ipsam sit id q̄d ē.

N:18 Dubium ī Circa ea quam plures thesis, videlicet circa existiam propriam mā̄e. 2ª mā̄a habere propriam existiam distinctam ab existia forme, hanc Plō et reliqui Platonici male dicerent: mā̄am libere valde debile ē. Item S. Augustinus male dicendo mā̄am ē prope nichil. 3ª: Juxta dictum Thomam idem ē ē mā̄e q̄d ē forme, q̄ mā̄a existia n̄ distinguit ab existia forme. 4ª Idem S. Doctor docet in ꝓposito unicam tantum ē existiam, q̄.

Ad 1. ī S. sequelam Arg: male dicerent mā̄am libere valde debile ē, si per hoc intelligerent: q̄ mā̄a nullum ē hā̄t ens: si intelligerent: q̄ mā̄a hā̄t ē incompletum, potiale, et partiale N. S. Augustinum enim explico: male dicerent mā̄am ē prope nihil, si revera per hoc intelligerent: q̄ mā̄a nullum ē hā̄t ens: si intelligerent: q̄ ab illa excludat forma informans N: cum proportione dicit S. Augustinus: mā̄am ē prope nihil, hoc videlicet sensu: q̄ sicut nihilum excludit oēm actum, et speciem Metaphysicam: ita enim mā̄a excludat oēm actum informantem, et speciem Physicam, consequenter hoc sensu ē omninō quid Physicum informe: ad 2um rsp̄o cum explicatione: idem ē ē mā̄e ut unita cum forma, q̄ ē forme ē enim ut unita cum mā̄a ens: secus simpliciter N. mā̄a jam unita forme ē omninō ipsum ꝓpositum, aliqui ꝓpositi ē unica existia nempe totalis, aliud ē si mā̄a accipiatur secus, ut est forma, hanc enim ēm aliud ē ē mā̄e partialis, et aliud ē forme. Ad 3um patet rsp̄o cum explicatione: dicit in ꝓposito unicam tantum ē existiam totalem totius ꝓpositi scil: singularium plium singularem N: nam ipse S. Doctor in alio loco docet: mā̄am ē aliquid potius formam, q̄.

Dubium 2: illud n̄ hbt proprium existere, qđ n̄ hbt proprium fieri, aliqui mā n̄ hbt proprium fieri, gō. P: mi: qđ conflit, n̄ hbt proprium fieri, aliqui mā prima conflit, dicta Suele S. Thomam concreatā, hoc ē n̄ creatā sola, sed creatur cum forma, cum Deus semper creet totum compositum, gō n̄ hbt proprium fieri. N: 19

Ad rationem arguentum: Forma cum n̄ hbt proprium fieri, sed conflit, et creatur cum mā, et tamen dicta Thomis, has hbt propriam existiam, gō ad pari. Ad: 2dō Con: Ad: Ad mi: Ad Ma: mā siquidem eodem instanti, quo forma educit, creatā, et sic dicimus, qđ conflat, hoc ē qđ fiat eodem instanti quo fit forma nihilominus proprium hbt suum fieri, vide: fieri creationem, et forma cum hbt suum proprium fieri, scilicet eductionem: excipe tamen aam rationalem, quae quidem cum creatur per distinctam tamen actionem creativam a creatione mā.

Replicat 1: Vi creationis mā precise ē in via, ut fiat ens simpliciter, gō vi sua creationis n̄ existit, gō existit per existiam forma seu compositi.

Ad: iterum retorquendo argumentum vi eductionis forma vel vi creationis ē tantum in via ut fiat ens simpliciter, gō vi eductionis n̄ existit sed existit per existiam mā vel alterius rei. Ad: 2dō Con: dist: Con: gō vi sua creationis n̄ existit completē, seu n̄ existit et con: aliquid se sola Physicum compositum Con: Con: n̄ existit incplete, hoc ē n̄ accipit vi creationis partialem suam propriam existiam N: Con:

Repli: 2 Licet aliquid ponat existere unam causam, si tamen n̄ ponat existere oēs causas illud n̄ existit, aliqui mā antecedenter ad formam n̄ ē posita existere oēs causas, gō antecedenter ad formam n̄ existit. P: mi: forma ē causa formalis mā, gō.

R: tamen ad Ma: N: m: ; D. N. Forma siquidem è unum conditio requisita ad hoc, ut maa naturaliter existat. causa enim formalis ella è, qua rem intrinsecè constituit, alysi forma n constituit intrinsecè maam, gò. Et verum è, q forma sit causa formalis quoti, qui constituit intrinsecè quotitum cum maa transmissa Ma: quia si loquatur de aliis causis cim intrinsecis, hunc falsa è, quia causa intrinsecè causant tanquam ples intrinsecè dando se ipsas effectui, nec cim simul simpla ponunt effectum à se distinctum, gò effectus illarum, n è extra ipsas positus, sed potius è in ipsis et ipsis, aliud è in causis extrinsecis, qua ponunt effectum ad extra.

Ad 1: 3 Implicant in trmis: existia incpleta, imperfecta, perfectibilis, quia de essentia existiæ è, ut sit cpleta. Ad 2: quia existia è trmus naa 3tiæ: quia è ultimus actus, et ultima actualitas, ac perfectissimus actus prout Loquitur S. Thomas, gò.

Ad 3: dist: implicant in trmis existia incpleta ch: simpliciter et absolutè in genere entis Cm: cparativè, respectu existiæ cpositi N: causalem cim explico: de cntia existiæ è, ut sit cpleta, et ultima actualitas ad unam aliquam mònem Cm: caus: ad unam cm N: existia gò hoc sensu è cpleta, q rem, cuius è existia, sic ponat extra causam, ut nichil illius rei maneat in potia huius causæ, et sic existia Angeli, aa rònalis, maa prima è cpleta, quia sic ponit Angelum aam rònalem, maam primam extra cm causam, ut nulla amplius causa requiratur ad hoc, ut haat Angelus, aa rònalis, aut maa prima. Cum tamen aa rònalis et maa prima ex naa sua ordinentur ad constituendum cpositum et ens simpliciter, et hoc per existiam suam partialem facere n possint, ideò existia illarum dicit incpleta, quia n cplet maam, aut formam in mòne entis simpliciter.

Ad 2dum dicit: existia aliqua, nempe cpleta tanq: ois existia
eim incpleta. Nr. Idem dicere dnt Thomistæ, qui hoc dubium
movent, nam aia rationalis separata à Corpore existiam, hæc
tamen n̄ è tnus nata, eim ad ordinetur ad constituendam
natam in ēndo et existendo cpletam. Ego hoc
cpleta, vel potius subsistia è, proprie tnus nata. Dixi potius
quia officium existiæ n̄ è tmare, vel facere subsistere, sed è
ponere extra causas, sive hunc ibi existat, sive n̄, hinc d existi
transeat ad 3tium dict: existia è actus ultimus uno respectu,
et comparative ad actum Metaphycum tm: à respectu et
absolute. Hoc respectu è existia ultimus actus, quia supponit
actum Metaphycum; et in sentia Thomistarum, qui essentiam
actualem distinguunt ab existia, supponit eim actum entitativum.
Quilibet enim res, ut existat, dbt antecedenter cē in ordine
specie Metaphya, consequenter dbt hæc differentiam, seu
actum Metaphycum. Existia tamen n̄ è actus ultimus respectu
ois actus quia aliquis ois jam existens n̄ cēt capax ullius alterius
actus, qd falsum è, sive sēmo sit de actu substiali, sive acci-
dentali; sic subsistia Angeli, qua è actus substialis sequitur
ad existiam Angeli, et è illa posterior; similiter ad existiam
Angeli, et ois alterius rei creata sequuntur proprietates et accidentia,
tanquam actus accidentales, gō existia eim cpleta n̄ è actus ul-
timus, ad ego nec mata existia.

Obijcit: 2 Repugnat ut intellectus tanquam pura potia in genere
intelligibili producat intellectionem sine previa specie im-
pressa, gō eim repugnat, ut existat mata tanquam pura potia
in genere Phō sine previa forma in mata. Pbr: ideo pri-
mum repugnat: quia species è actus primus, intellectio autem
è actus ultimus, atqui eim forma è actus primus, et existia è

actus ultimus, qđ cum actus ultimus presupponat actum primum, ñ ꝑtes existia mãe sine forma.
Ad 3. dicendũ, quia species impressa cꝑlet intellectum hoc ꝓbl. et languam principium ꝓximum, consequenter dependet intellectio à specie languam à causa: at verò forma nullum ẽ principium ad existiam mãe, sed requiritur pro posteriori conditio, ut videlicet mãa ꝑs sit naãliter existens, cum de se sit ens ꝑte incꝑtum. Ad 1. Con: Alia: dist: primam ꝑtem min: forma ẽ actus primus cꝑaratiuè ad actum 2dum accidentalem con: hanc ꝑtem, ẽ actus primus simpliciter N: forma ẽ solũm actus primus substialis informans, qui ideo vocat primus ꝓ formas accidentales, quæ sũt actus 2di. forma ut sic cꝑata cum actu entitativo aut existia mãe ñ ẽ actus primus mãe, cꝑata autem cum quantitate, et alijs accidentibꝫ, in tantum ẽ actus primus substialis mãe. Dist: cim 2dam ꝑtem min: existia ẽ actus ultimus Metaphysicè et rãone nostra con: Physicè et realiter N: addit: in consequenti dist: actus ultimus presupponit primum in illo genere, in quo ẽ ultimus con: in alio genere N: hoc modo videlicet hi duo actus ad invicem sicut ultimus in una classe ad primum in alia classe, quorum neuter alterum supponit.
Ad 1. 5: Genus ñ contrahitur imediatè per differentiam numeri: cam 5.y: aãl per Petreitatem sed mediat differentia specifica videlicet rãonale, aliqui cim inter puram poliam, et mãa: et aliqua existiam mediat actus primus informans, ꝓ.
Ad 1. Con: Alia: dist: mi: mediat inter poliam puram, et existiam ꝑfectam ꝓsit actus informans con: inter existiam imꝑfectam

maã Nimi: Alon. Maã omni sine forma n ptibꝰ existiam
loliter positi, sicut aãl sine mãali n ptibꝰ Petri:
Dalem, nihilominus ptibꝰ existiã incpletam rei essen-
lia, inter quam, et essentiam maã n medial forma, cũ
existiã maã sit eadem cum ejus essentia
Dubium 3 Maã cũ forma facit unum per se, gõ N.20
n pt maã libꝰ existiam propriam. Pilon: si maã
libꝰ propriam existiam hunc ecl ens in actu, alqui si
ecl ens in actu, n pteꝰ facere cum forma unum per se,
gõ Nimi: ex duobꝰ in actu n fit unum per se, alqui cũ
forma ecl ens in actu, gõ.
Pl Con: ad Alon: Pilon, Ma: Nimi: ulterius Nidis Ma:
ex duobꝰ entibꝰ in actu, quorum vel utrumq; vel alterutrum
existit in specie Phyca ac naã cpletum n pt fieri unum
per se, quorum utrumq; quidem existens, est in actu, sed
n in specie Phyca, aut naã cpletum, n pt fieri unum
per se Ma: sic dist: mi Nicon: si quis tamen ponat
partialem dicendo: ex albedine et dulcedine n pt fieri
ens per se, sed tantum per accidens, quia duo pt dud entia
actu, licet incpleta, et à subo dependentia, gõ à pari:
Pt dist: cons: quia pt duo entia accidentalia, et unum n e
subordinatum alteri, tanquam perfectibile ad perfectivum
Con: quia tantum pt incpleta Ni: cons: accidentia sic
pt actus Phyci informantes, sed Ni: bi: 2 dicunt unum: scil albedo
ordinatur ad actum scil dulcedinem, tanquam potiꝰ ad actum
suum perfectivum, sed jam supponunt cpletum ei, in e
primo et subsistat, qd necessariõ cponit ex potia subsiali
et actu subsiali. Quia autem maã existens e potia subsiali,

et forma é actus substialis, ideó eim pssit constituere ens per se seu substiale.

Repl: Si Maã libet existiam propriam hãt existia libet se habere ut poliã respectu existiæ forma, alqui hoc dicineguit, gó. Pmi: Si pssit se habere ut poliã, libet ee ulterius determinabilis, alqui n pssit determinabilis ulterius, cum sit id, in quo actio producitur extra subiectum, gó.

Sp: dist: sequelam Ma: libet se habere ut poliã, si accipiat, in concreto, et ratione sui substati nempe maãe, alqui ita libet se existia maã ut poliã ut quo, et existia forma ut actus ut quo Cn: libet se habere in poliã si accipiat existia in abstracto et ratione sui, alqui ita libet se existia maã ut poliã ut quo, et existia forma ut actus ut qo N: sequela Ma: ut dist: mi: N: Cn: P: dist: Ma: libet ee determinabilis abillo, qd n, determinat ipsa, nempe à forma existente, vel: libet ee determinabilis ratione sui substati qua maãe, et in concreto accepta Cn: Ma: libet ee determinabilis abilla, qd ipsa existia determinat, vel: ratione sui et in abstracto accepta N: Ma: ut dist: mi: causalem explicãm id, in quo actio creativa fit, Cn: quæ: actio generativa N: caus: dist: Cn: gó n pt ee poliã obliviscendi Cn: poliã Pbã N: ad hoc autem ut aliquid existat, n obe, sive actio procedat ulterius, sive n, dumodo aliqua actio determinet aliquam rem, iam hoc ipso res libet existiam.

Replicat: 2do: Libet ens hic existit sicut é ens, alqui maã é ens tantum poliale, gó eim existit tantum in poliã. Confirmat existere est é proprie operari, alqui maã nullam libet rationem operativam, gó nullo modo é activa, gó eim ratione sui nullum libet existere.

R: Cn: Ma: dist: mi: alqui maã é tantum ens poliale, in quantum

Ly poliale d: ol vegam realem Phyam, poliam forma recepti-
bam Cn: mi: in quantum dicit ce obedium potens existere N:
mi: el Cn: ad confirmationem dict: ma: existere ol ce obedium
rei plete aut activa ē propter operari Cn: Ma: rei inplete
aut passiva ē propter operari N: Cn: mi: N: Cn: Jam dictum ē: maam
ce ens inpletum, el tandem ordinatum ad recipiendam formam,
ol debitum oppositum sil operativum. Sic cum existit relatio, illam
quantitas, el tamen nō sil operativa.
Siquis dicat 1mo: Maa n̄ pōt naturaliter existere sine forma, dyni
or tñ pōt propriam existiam pōt naturaliter existere sine forma,
gō n̄ tñ illam, N: mi: maa ē determinata ad existendum sine
forma, gō sine forma naturaliter pōt existere.
N: Cn: Ma: dist: mi: si tñ existiam nullo modo dependentem
a forma tanquam a conditione requisita naturaliter Cn: mi: si
tñ sit dependentem N: mi: el Cn: N: d: 1: ē determinata
ad existendum sine forma tribuente maa existiam Cn:
sine forma tanquam termino connaturaliter connotato el requisito.
N: cum forma substialis enaturis el ois accidentia tñ
suam propriam existiam, ita ut n̄ existant po existiam
sui subti el tamen sine subto n̄ pōt naturaliter existere.
Siquis dicat 2do: Maa in mutatione substiali d'ol transire
a n ē existia ad ē existia, gō. N: el nego, sed tunc d'ol
maa transire a n ē forma ad ē forma.
Siquis dicat 3tio: Maa el forma pōt tñ ee eandem ubicationem
gō cum eandem existiam. R: Tanscat Q: cum magna quastio
sit: an ubicatio sit modus distinctus a re ubicata, N: Cn:
disp: tamen pro hac data: quia ubicatio seu determinatio formalis
ad locum, cum juxta aliquos sit distincta a maa el forma,
el ab ipso loco, tanquam determinatio ultimata locali ad hunc

locum ꝑ̄ cē una ultimꝰ, sicut defectꝰ albedo in sacco ē una et forma et maā, et vtrē existiā, quā ē realiter idem: ficta cēntia n̄ ꝑ̄ cē una eadem̄ in maā et forma, quā dis: tinctas realiter ꝑ̄ cēntias, cum nihil sit à se ipso realiter distinctum.

Si quis dicat 4to Actus informans ē minus ꝑfectus quām actus existiā, gō si maā n̄ ꝑ̄ actum informantem nec ꝑ̄ actum existentem, cui enim n̄ conuenit minus ꝑfectum, nec ei conuenit magis ꝑfectum. R: dist: ℞: actus informans ē minus ꝑfectus, quām actus existiā ꝓplet: ℞: quām actus existiā incꝓplet et partialis ℞: actus existiā ꝓplet in hoc ē ꝑfectior quia actuat totam cēntiam jam ꝓpletam, forma autem substan: dat forma ꝓprio speciem substialem, quam n̄ dat existiā partialis maā, id eō ileum forma ē ꝑfectior existiā maā, ex his colligit primō: maam primam ē puram potiam dicam, quā nullum includ̄ actum informantem. Quia juxta Ar: tenem nulla potia includ̄ actum ad quem ē potia, aliqui maā ē potia ad actum substialem informantem, gō hanc n̄ includ̄. 2dō: si maā includ̄ in entitate sua formam substialem, vel illam includ̄ eēl identicē ita ut ꝓpria maā eēl forma substialis, vel ꝑ̄ illam includ̄ eēl ꝑ̄ ꝓpriam identiā ut maā eēl compositum ex forma substiali et alia ꝓpria ꝓposita maā, primum dici n̄ ꝑ̄ quia si maā n̄ eēl maā, sed eēl potius forma ut per se patet. 2dō: eiam n̄ ꝑ̄ dici quia sic maā eēl ꝓposita realia forma et alia prior maā gō hic ipse haec ꝓposita maā n̄ ꝑ̄ vocari prima, gō. Probatur quam ad sequens pro: cessus in infinitum illa enim maā involveret ens sua

N: 21

entitate: Item aliam formam ꝗ sic in infinitum, gō. Ideō colligit maām ee sic potiām puram passivam ut n̄ sit activa. Nullus siquidem effectus assignari ꝑt quem maā ꝑsit producere, gō cūm nulla actio correspondeat maā prima gō ē pura potia passiva, et nullo modo activa. Et si produceret aliquem effectum, hunc produceret illum vel creative vel eductive, aliquo neutro modo, gō. Primo: n̄ creative: quia creatio ꝑtinet Deo impedit, n̄ cūm eductive: quia hunc vel hunc effectum produceret vel ex alia maā à se distincta, vel ex se ipsa, aliquo nec ex alia quia sic iretur in processus in infinitum, nam illa alia maā prima cūm sit activa et productiva effectus ex alia: aliquo maā neq; cūm ex se ipsa, quia sic maā sit vivens, posset enim et moveri seipsam ab intrinseco, consequens dictum Deo viventi ꝗd falsum ē, gō.

Quæstio II

An maā prima ꝑsit existere sine ali forma substali naāli?

Subordinata quæstio Theologica, in qua declarata hæresim ee damnatam sub Damaso Pontifice in Gallia, Romano anō: 382 dicere: Christum solum Deū fuisse sine aō

§I

Thesis.

Maā prima sic dependet à forma ut n̄ ꝑsit naāliter N: 22.

existere sine ei forma substiali. Gla S. Thomas quæst. 4 de potia artiali primo et prima pte quæst. 66 art: 1 Valer Suarez disputatione 15 sect: 8 qui ita scribit: mõ pendo id in quo ee aliqua modo à forma, qualemcunq naãliter ee n pt sine illa, n solum ex ordine ultis naã sed etiam ex debito et indigentia propriã et peculiaris naã ipsius mãr. Dem: 1mo constanti et ã intempta experientia habemus, q mãa nunquam exstiterit sine forma substiali, ergo q sit constanti experientia probatum habemus, hoc dicimus fieri naãliter, sic qui constanti experientia videmus, quod accidentia nunquam sint naãliter sine subto, bene concludimus q non possint ee naãliter sine subto, item quia negue vim pt duo cpa quanta ee in eodem loco, aut idem cp ee in duobus locis, ignis nunquam expertus e cõgine calore, sol nunquam sine luce, bene concludimus quod naturaliter implicet penetratio, aut cpa replicã. Item quod naturaliter implicat, ut ignis sit sine calore, sol sine luce, ergo etiam cum videamus constanti experientia quod materia nunquam existat sine forma substantiali, bene concludimus quod sine illa naãliter nunquam existere pt. Dem: 2do Nichil pt existere naãliter nisi quod vel naã ~~existat~~ vel in naã ~~existat~~, cum naã sit fundamentum naãliter existia:

alqui maã sine oi forma ñ é cpleta nãa, nec é inna
cpleta, gó ñ pt naãlit existere sine forma. Dmi: maã
sine oi forma ñ é principium motus et quietis, gó sine oi 10.
forma nullum pt motum principiare sive aliquid producere,
cũm ñ sit potia activa, et jam dictum é in prior quæst:
alqui principium motus et quietis é nãa, hæc enim é nãe
definio, gó maã sine forma ñ é cpleta nãa. Hæc é demon:
stão fundamentalis, qua solui pstt cia inconvenientia
mlta dubia.

Dem: 3tio Juxta axioma Philosophum: corruptio unius é naãlis
generatio alterius. Id é: nunquam aliqd agens naãle corrum:
pit formam in maã sic, ut ñ producat hoc ipso in illa no:
vam formam, gó ñ pt naãliter maã existere sine oi forma
substiali. Cui in principio mundi per formam cpleta Juxta
Dfi: 1mã: nullum agens naãle intendens ad malum operat.
Id é: nullum agens naãle destruit ut tantum destruat, sed
ut ex occasione destructionis aliquid novi producat, cũm
cia agant in finem, qui é sola mã boni, alqui si agens
naãle destrueret formam veterem ñ inducendo formam
novam operaret intendens ad malum, quia pri destruet-
ce Physica forma, et tenderet in privum ñ ce forma,
tanquam suum bonum, ñ ce autem forma é malum
forma, gó. Ad: quidem ad hoc Scholiste et dicunt, q
sufficiat, ut agens naãle loci destructa forma substiali
producat nova aliqua accidentia in maã, licet ñ producat
novam formam substialem. Sed quare ab illis an
agens in operibus vehs inducat nova accidentia contraria

forma velit in gradu remisso, vel intenso? Si dicant primum respõ. Q̃d tali casu agens ñ expellat pr accidens, lia remissa formam veluem, ego nihil destruit in mav. si dicant alterum: dico q̃ hoc ipso accidentia intensa, vl 7 lig: vel 8 tendant in productionem novæ formæ ejus, ꝑ propriedates, sic lig: accidentia vl dispõns destructive ligni inducta in lignum, hoc ipso q̃ formam ligni expellant producunt formam ignis: go ñ pt una forma destrui, nec ñ produci nova.

Dem: 4ta: Deus vl Author naã creavit maam juxta istius naalem exigentiam, atqui naalis exigentia maã ẽ recipere formam, et constituere cum illa compositum, ẽ enim ex naã sua sublm primum formarum substantialium, go 2dum poliã ordinariam ñ creavit illam Deus absqꝫ hõ forma substãli, consequenter pro statu naali ñ pt existere sine hõ forma substiali.

Solutio Dubiorum

Ad 22 Dubium 1mum Maam primam exhibisse in primo creaõnis tempore ligt: Sacra Scriptura sic loquentibus Legis manus tua creavit orbem terrarum ex maã invisa. Item genesis Cap: 1 Terra erã autem inanis et vacua. ubi pro terram S. Augustinus intelligit maam primam pro inani: talem autem carentiam formarum substãtialium, go cogitabil maã sine hõ forma naãliter, go et nunc pt existere naãliter sine hõ forma, cui ab adversa sibi argumentão

a. polia. 2do In triduo mortis Christi mãa Xti Christi in
sepulchro fuit in ea forma substiali, ergo P. S. m. si
tunc fuisset alia forma, fuisset hic cadaverica alqui
hoc dia ñ pt. 3o. Pmi: si in Xte Christi fuisset forma
cadaverica, haec illa fuisset assumpta à verbo in unitatem
suppti, consequenter habeo nunquam fuisset dimissa cim
in resolutione, quia quella axioma Theologicum, qd semel
assumpsit nunquam dimisit, alqui hoc é falsum.
Pro S. sed dum dicitur qd habem terranum manus tua
creaverit eam mãa invisa, intelligit de illa quae adhuc mixta,
quae ex rebus simplicibus prius creatis fuerat condita,
dicuntur invisa propter tenebras, quae in principio erant
super faciem abissi. ci. Augustinum. qui quidem
aliquando videtur fuisse dubia, quam tamen libro
confessionem Cap: 17 et 29 revocat: explicito: fuisse:
anis pr carentiam formae prius solum mãa et carentia
talis materiae pr carentiam formae prius tempore et duratione
Magnum S. Augustini. unde lib: 13 confessionum Cap: 33
ita scribit: cum aliud sit Coeli et terre materies aliud species
materiem quidem de omnino nihilo, mundi autem speciem de
informi mãa; simul tamen ubumque dicitur, aut mãam, forma
nulla mora interrapedine sequebat. Celerum S. Thomas
scripturae textum sic explicat pr terram ñ intelligendo mãam
primam, sed hoc Co urgi exponitur terra ex forma substiali
et mãa, qd nos de facto terram vocamus, pr inanitatem et vacui-
tatem ñ intelligendo carentiam formae, sed carentiam illius

omalus quem paulo post pe varietatem planctanum, florum
et arborum terra accepturum erat. Quidam N. S. P. Aug. vltra N.
mi: quia non video cur Xpi Christi corpus in examine non pluisset vocari
cadaver; videlicet Philocè, ex eo, qd hunc habuit formam ad
vicariam. Negre exinde quis inferat: qd Xpi Christi debuisset
corrumpi, quia Deus impedivit ne agentia naturalia compleri
onem in Xpo Christi procurarent, quia illud non debuit Sctum
huum videre corruptionem, ulterius P. explico mentem
Sctorum Patrum, qd verbum Divinum semel assumpsit
primario principaliter, et ex natura sua permanens, hoc nunquam
dimisit hinc: qd assumpsit secundario et consecutivè cum natu
humana mortali corruptu, hoc nunquam dimisit N. Verbum
Divinum ex primaria sua intentione univit sibi naturam hois mor
talem, Xpi, et aam suo tempore in Xpo dispositam, quia vero ad
eam naturam mortalem et morituram sequitur forma cadaverica
ideo secundario et consecutivè assumpsit verbum hanc formam
non autem sic: ut eam nunquam dimitteret: videlicet Christus
assumpsit sanguinem, flegma, et capillos, evulsum ea, quae
separata remanserunt a illo in sua passione dimisit, et
nunquam resumpsit, qo multo magis dimittere potuit, quae
futura erant ulcera, ut forma cadaverica.
Replic: 1mo: Deus in creatione mundi prius debuit creare naturam
utpote subtum receptivum formarum, qo saltem uno instanti
fuit natura sine ei forma substiali, alias quia non fuit miraculose,
alias creatio mundi fuisset miraculosa, qo.
R. Dist: ps. debuit prius creare naturam prioritate naturae vel causa:
Tali: Con: prioritate temporis N. eodem momento quo Deus
creavit naturam, creavit eam formam. Deinde posito eam:
qd natura sit prior ipsa forma, eam manus e prioritate

vel alio quocunq; colore, et tamen ñ pt naãliter existere
sine ó colore, item maã é prior quantitate, et tamen ñ
pt existere sine illa naãliter, gó à pari.

Quis dicat: impossibile é ut in ed ale inducat forma nova,
quando lex dñi mortem repentinam obtinet, gó aliquem in tali casu
ex tali tempore maã sine forma naãliter. R.P.: in tali casu
ñ ppsit procedere dispões pro forma nova, gó.

Ad N.P. quia in ed ale inducit forma cadaverica. R.P.:
ipsissima siquidem dispões que inducte sufficiebant pro ex:
pulsione forma veteris, hæ cũ sufficiant pro introductione
forma nove quia ois expulsio forme veteris fit pr dispo:
sitiones contrarias forma veteri, quæ dispões hanc pt suffi:
cit ad expulsionem forme veteris, dum sufficienter pt ad
productionem forme nove. Non ois corruptio unius é naãliter
generatio alterius, gó ñ succedit semper forma nova, dum destruit
antiqua, consequenter pt naãliter existere, maã sine forma. R.P.
dum lux in aëre corrumpit ñ producit forma nova, item
dum per sonus in aëre vel impulsus in Cre projecto, nulla
succedit forma nova, gó.

Ad dist: P. ñ ois Corruptio unius accidentis é naãliter generatio
alterius Cor: P. ñ ois corruptio unius substiæ é naãliter gene:
ratio alterius N. Disp: autem inter has duas corruptiones
é ex argumentis, quibus Thesim præsentem demonstravimus
quia substia una similes forma corrumpitur
manent pfecta adhuc in naã servata, proprietates suas sibi
naãliter debitas, consequenter manet sufficiens sibi substia
ad existendum sine ei generatione nove forme accidentalis:
at vero si corrumpatur forma substialis et ñ generet alia
hanc ñ erit pfecta in naã maã, et deerit illi perfectio sibi
naãliter debita, gó ñ erit sufficiens ad existendum.

Deinde primum videmus fieri ab experientia, alterum autem ñ, naãlia autem bene arguimus dari vel ñ dari per experientiam. Deinde dalas dico: tali ẽ corruptionem accidentium. Jam autem odo el bonum vrsi virgil, vl quadam accidentia ex naã sua Eig: sonus vel impulsus ñ diu durent, adeoq; illa per subtractionem causæ conservativæ desinunt, dum e contrario oĩs forma substialis, quæ naãliter hactenus desinit, semper dẽat desinere per aliq; contrarium, el ñ per solam subtractionem causæ conservativæ. Pietra impulsu impressus ẽ el vbi per resistiam aut impetum sibi oppositum contrarium: sic lapis in altum projectus impetum impressum sensim amittit ob resistentiam medij el contrã nitentem gravitatem, seu in altum nisum deorsum, adq; illo amisso proprio pondere in terram relabitur.

Si quis tamen dicat: q forma ñ possit hãre contrarium, vtpote cum forma sit substia. R: licet nullum hãat contrarium ratione sui tñ tamen ratione suorum accidentium.

R: 24 Dubium 2 Naã tñ propriam existiam, el ẽ per se subsistens, q̃ pt naãliter existere sine ei forma. P: con: quia naã tñ propriam existiam, ideo ẽ sufficienter cõpleta in ratione naã, alqui si ẽ sufficienter cõpleta pt naãliter existere sine ei forma substiali q̃. R: dist: 1: naã tñ propriam existiam in natura tamen naã incõpletam, el per se ẽ subsistens incõplete Con: tñ cõpletam, el ẽ per se subsistens cõplete N: 1 argumentum hoc subsistech, seq̃tur: q̃ cum forma naãliter el accidentia possint naãliter existere sine subto cum el illa hãant propriam existiam. P: dist: ma: ẽ sufficienter cõpleta in ratione naã ñ tamen in ratione naã Con: cum in ratione naã N: sed dimi: N: Con:

Replicas: 1. Licet aã rãonalis sit in pfectum quid, et ordinet
se essentia sua ut completum subsistãn pfectam nimirũm
hoẽm tamen pt existere naãliter sine maã, uti stimus d pri
post malum hoïs, gõ à pari. Pr Cm: ideo aã pt existere
quia habet propriam existiam, gõ eim maã ex eadem
ratione. Pr Cm: Pr N. Cm Pr N. negetur. Nam si
hoc vera sct, pssent eim naãliter existere sine maã actuen-
tia, khũ sequitur et illa propriam existiam. Assigno
itaq; aliam, et dispari: quia pt fidem Diuinam. Khmus:
Q aã rãonalis separata à Cre pt mortem maneat sine Cre
usq; ad diem judicij: al vera de maã hoc n khmus; quin imõ
khmus pt experientiam contrarium, q dem, de conceptio uniꝰ
formæ sit genrãs alterius. Secundõ: Licet aã rãonalis
pt inopleta quoad cẽ naã Crea et operãnes Creã, tamen
opleta naã in cẽ spirituali, in quo n dependet hum in cẽ hum
in operari à maã, præsertim postquam acquisiuit variarum
rerum species, dum primo fuit unita Cri; al vero maã cẽ sim:
pleales inopleta naã, dependet stylum in cẽ, hum in operari à forma
subsiali tanquam à suo cõplemẽto. 3 lõ: Licet aã
rãonalis existat sine cri maã in se quibꝫ tamen q agens naãle
operando intendat bonum in malum, seu in totam destructi-
onem, nam tota destructio inter maãm et aãm rãonalem,
adhuc tamen producit forma, videlicet cadaverica: al vero
si maã existeret sine cri forma, sequeretur modo dictum
absurdum, cum veleri forma nulla succederet nova.
Replicas: 2dõ: quidquid à Deo producit illud producit cum
sufficienti existia, aliqũ maã à Deo creat; gõ. Pr Ma

si ñ produceret cum sufficienti existia, hinc Deus produceret aliquid insufficiens et incplebum alijs hoc dici ñ pt, alias in Deum invehere aliqua imperfectio 190.

Ad 2. dist: 11a: producit cum sufficienti existia igd tamen frequenter dependens ab aliquo alio con: producit semper sine tali dependentia N. Con: mi: sic dist: con: N. Con: D: dist: sequit: Aliquis hinc Deus produceret aliquid insufficiens et incplebum ex sua libertate con: ex defectu suae potiae N. sequelae: sic dist mi: N. Con: Deus in operando ē liberimus, et licet verum sit: qd Deus oia producat perfectissime, id tamen intelligi debet modo; qd Deus nempe producat ex perfectissimis causis ñ vero quasi oē id, qd Deus producit, debeat in se ē perfectissimum, alias oia a Deo producta deberent ē creaturae perfectissimae, q implicat. Pt cum sic distingui: Deus produceret aliquid insufficiens seu imperfectum negativē, hoc ē: ñ omnimodē perfectum con: positivē imperfectum, hoc ē: aliquid tale, qd careat perfectione sibi debita subdist: produceret id ut aliquid stabile Dnus con: ut author naē N. Deus ut author naē accomodatse exigentijs rerum, et id circō potuit cum perfectionibus sibi naēliter debitis.

Replicat: sine Pt naēliter existere potiae activae sine suo actu, item: potia Metaphya ñ requirit semper suum actum Metaphycum qō pt id cum existere naēliter potiae passivae sine suo actu, seu forma subsistali.

Ad 2. Et quod potiam activam do hanc disp: quia potia activa ē perfectior, et cpleta in suo ē naēli, quia operari sequitur ad ē cpletum ut vero potia passiva ē minus perfecta et incpleta, aliquin oia,

quæ conveniunt perfectiori eim conveniunt imperfectiori, gō. Quoad priam Metaphyam autem disp: sumit ex phisicis obliquis, quia nempe genus pl prescindi à suis differentijs, ut genus é priæ Metaphyæ, differentia é ultis Metaphys, gō: at verò pro alleo nulla ratō similis rāō, cum oīs rō naāliter existens dbeāt eē cpleta nāa.

Replica: 4ō: Nulla causa indiget suo effectu ad existendum, ut aīa maā é causa naālis forma, gō nō indiget forma ad existendum. 2dō: Forma naālis el accidentalis, quia dependens à māa languam à causa naāli, nō pōt sine illa existere naāliter, gō cum māa nō dependeat ab forma, languam à sua causa pleit māa naāliter existere sin forma.

Ct: Dist: Ma: nulla causa activa el qua effectui suam perfectionem cōmunicat, indiget suo effectu ad existendum Cō: Ma: nulla causa passiva el receptiva forma N: Ma: sic Dist: mi: N: Cō: causa passiva receptiva é incpleta in suo eē naāli, ad eog nō pōt naāliter existere sine suo cpletivo, qd recipit: causa verò efficiens é cpleta in eē naāli, cum, ut jam dictum é, operari sequatr ad eē cpletum, ad eog pōt existere sine sua effectu. Ad 2dum Cō: Ct: Dist: Cō: gō cum māa nō dependeat à forma languam à sua causa, cum tamen dependeat ab illa languam à condicione necessariō ad existendum naāliter requisita, pleit māa naāliter existere sine forma N: cum nō dependeat languam à causa, et si nec dependeret languam à condicione pōt naāliter existere Cō: ad existendum naāliter nō tantum requiritur causa, sed et condiciones à quibus id, qd existit dbet, dependet, sicut ut hāat vitam Exg: in bruto nō tantum requirit causa vita, sed eim condicio, sic si bruto abstindat capud, qd quidem nō é causa vita, cum tamen sit condicio languam pars principalis, bruti

viuere desinet.

N. 25 Nolandum adhuc 2 primo: q forma sit causa mat in quantum mam conseruat à posteriori, in autem in quantum in illam pri: priori inluit, prout mat facit respectu forme matis. 2do: q forma n sit stricta proprietas Phyca mat, sed latum minus stricta. Rao primi 2 quia stricta proprietas Phyca sumitur eo q necessario supeueniat subsiti cpleta, et talis proprietas 2 semper latum accidens. Rao 2di 2 quia proprietas laxo sensu accepta sumitur pro eo, q alicui Phyce supeueniat, tanquam naturaliter ipsi debitum, siue illud sit jam accidens siue subsitia, siue supeueniat cpleta siue incpleta subsitia, et in hoc sensu pt admitti forman 2 proprietatem mat.

Questio III

An mat prima sit idem, diuinitus pt esse sine forma substiali.

Subordinata questioni Philice Scholastice, q in quarto: an mat prima ut permanens Eucharistia sint species panis, et uini sibi: in quo subto recipiantur species panis et uini?

§1

Thesis

N. 26 Mat prima pt supernaturaliter esse sine 2 forma substiali.

Hec Scholus et plurimi alij Recentiores. Dem: 1mo: q n dicit manifestam implicantiam n 2 denegandum omnipotentie diuine, aliqui existia mat sine 2 forma substiali nullam dicit manifestam implicantiam; ad cr solutionem dubitanter potest, q

Deus ꝑt facere ut mā existat sine ꝺ forma substiali.
Dem: 2ꝺ: mā hꝫ ꝓpriam partialem existiā et essentiam
distinctam ab existiā partiali forma, gꝫ ꝑt ā Deo conservari sine
ꝺ forma substiali. Et patet ex Num: 2ꝺ et alijs quæst: ma Phyſ.
Ꝓ: Forma mā ꝓbat ipsos Thomistas ꝑt ā Deo conservari
sine mā, quia hꝫ propriam suam partialem existiā, gꝫ nō ē
mā, quare cū mā nō ꝑt existere et conservari sine forma.
Ꝓ: 1ō: mā minus dependet ā forma, quam forma ā mā,
ois siquidem dependentia qua convenit mā ad formam,
convenit cū forma ad mām, quia forma ē incōplēta, hꝫ
partialem existiā sicut mā, dicit transcendentalem ordinem
ad mām, sicut mā ad formam, in hoc sibi pares ſt; forma
tamen insuper dependet ā mā in fieri et in operari tanquam
ā causa mātali, gꝫ nō hꝫ mā, quæ pure dependet ā forma
tanquam ā conditione concomitante, gꝫ si hoc nō obstante
ꝑt forma existere divinitus sine mā, ā fortiori ꝑt mā
existere divinitus sine forma. Confir: licet forma acciden-
talis Eg: quantitas dicat relationem transcendentalem ad subꝫ
stiam, tanquam ad subtm inhæsionis, Deus tamen ꝑt illam
conservare sine substiā, ut de facto fit in Eucharistia, ubi
quantitas et accidentia cætera Eg: albedo, et sapor conser-
vantur sine substiā panis, gꝫ cū licet mā dicat relationem
transcendentalem ad formam, ꝑt nihilominus Deus conser-
vare mām sine forma. Dem: 3tiō: licet mā exigat formam
tanquam suum cōplementum substiale, Deus ut supremus
Dnus ꝑt illi negare quod exigit; sicut in fornace Babilonica
negavit igni virtutem combustivam, gꝫ cū ꝑt Deus nō subꝫ
facere exigentiā mā, eamꝫ ponere sine forma substiali
ablata siquidem forma nullum aufert prædicamentale mā,

sicut ablato calore nullum aufert̃ p̃dm̃ cẽntiale ignis, manet enim adhuc maã potia receptiua seu potens recipere formas substiales, qd sufficit, licet n̄ maneat actu recipiens, qd requirit sicut n̄ requirit̃ ad saluandam essentiam hoīs, ut sit actu discursiuus seu tantum ut sit discursiuus seu potens discurrere

§II
Solutio Dubiorum

Ad 1um dubium 1mum implicat ut maã existat superiãlis sine oī forma substiali, gō P: si maã existeret superiãlis sine oī etc: hunc existere actu, est eam n̄ existere actu, aliqui hoc implicat. P: ita pars Ma: existeret sine actu, gō hoc ipso n̄ existeret actu. Nlm: Quia S. Thomam quidquid in rerum nãa invenit̃ actu existit, qd quidem n̄ hb̄t̃ nisi per formam qua ẽ actus ejus, aliqui hunc n̄ hb̄t̃ formam tanquam actum suum, gō existeret sine actu consequenter n̄ existeret, et simul ut sup. nihil existeret, gō. 2dō: implicat ut aliquid Phycē existat, et n̄ sit Phycē determinatum ad aliquam entis speciem, aliqui maã sine forma n̄ ẽt determinata ad aliquam entis realis speciem, gō. Ma: patet si: implicat existere quantitatem qua n̄ sit determinata ad aliquam figuram, lineam n̄ determinatam ad certam speciem rectitudinis vel curvitatis, licet haec oīa sint determinata ad certam speciem Metaphycam p̄ genus etc dixit: rentiam ad per formam determinatã ad certam speciem Phycam, gō: 3tiō: forma etsi n̄ sit causa conservativa maã, ẽ tamen causa formalis maã gō n̄ posset existere sine forma. Nlm: cessante fine cessat effectus, gō si forma ẽ causa finalis maã cessante forma cessabit maã.
Ad 2dum P: N: sequela: ulterioris P: dixi: A: existeret sine actu Phycō informante Con: sine actu entitativo, et Metaphycō N: ulterioris P: explicat: Thomam, qui

quia rerum nãa inveniũ actu existẽs vel ẽpletẽ vel incẽpletẽ, sempẽs
ẽpletẽ. Ñ dicit eim aliquam plẽm, qd quidem ñ hẽt nãa nisi per for-
mam, vel existẽs ẽpletẽ vel in raõne ẽpositi subsistãtis Cõ: vel existẽs
incẽpletẽ vel in raõne propria entitatis Ñ dicit eim ẽtur plẽm, qua
ẽ actus cuius informativus Cõ: entitativus vel Metaphys: Ñ dicit eim:
Cõ: Illãonem eim Ñ verum ẽ si nãa existẽs actu sine actu
entitativo hunc existẽs vel ñ existẽs, eim actus entitativus
sit formalis raõ existendi, sicut ẽ implicantia, si diceremus
quod ẽ album sine albedine, eim albedo sit raõ formalis albi
ad 2dum dicẽdũ: Implicat vel aliquid Phyce existẽs, vel ñ sit Phyce determi-
natum ad aliquam entis ẽpleti vel incẽpleti speciem, sive qd ñ sit determi-
natum quoad entitatem propriam, hum eim entitatem ẽpositi Cõ: vel ñ sit de-
terminatum pure ad entis ẽpleti speciem seu pure quoad entitatem ẽpositi Ñ:
sic dicimus: Ñ: Cõ: nãa 2dum se realiter hẽt determinatam quam entitatem, quã
sit subtũ receptivum forma, licet ñ haãt determinatam quoad ẽ ẽpositi, ad qd
per formam determinatam, vel sic ñ sit determinata in specie infima, ẽpositi seu
subsistẽ ẽpleta, vel tamen determinata in specie infima nãe, vel subsistẽ incẽpleta,
sicut forma sine nãa ñ ẽ in specie ẽpleta, sit tamen existẽs sine nãa
Ñ Cõ: instãs positas ad do dicit: 1mũ quoad ãal quia ãal, et raõnale ñ sũt
due res Phyce realiter distincte, et sũt formalitates sibi pue intellectum
adeqte nec possũt existere Phyce ad vero nãa et forma sũt res Phyce et realiter
a se distincte, si autem advertatur loquendo de ãali fundamentaliter sumpto prout
dicit fundamentum Ph: hoc cum operatione, hunc raõ clara ẽ, quia hoc
ñ pot existere sine se ipso ideo cum ãal fundamentaliter sumptum ñ pot
existere sine raõnali cuius fundamentum ẽ idem totus hoc, ad vero nãa ẽ
idem cum forma, ergo si dicant ad varietatem argumentum: potia Metaphya ñ pot
[redacted] existere sine differentia, ergo nec potia Phya sine nãa: quia dicit eim genus
Phyum pot existere sine forma quia dicit differentia Phya vel si dicantur nãa ñ
possũt existere sine singularitate, hunc idem illis respõdeo et dico qd tale ẽ sibi simul

dens sicalia, mãa autem el forma n̄ simil, ex quo ipso dat̄ disp̄. Imõ argumentum
hoc pro nobis assumere possumus sicut aãe gd̄ è pōtia Metaphya, p̄t existere in intellectu
sine differentia ꝑ se p̄cisionem ita saltem superaãlis el absoluti ꝑtil maãe
quã è pōtia phya videre sine forma: si autem advertãm̄ quarom̄ quæq̄ n̄aãlis
sicut aãe. Ita quæ aãe existit ratõne cognitõnis, quãl in sua entitate è actuens cplum
in nãe cpleta, videlicet hõe, nõn autem existit ratõne quã entitatis quãl incpleto
si demum ad vesãm dicam: de ens, g. existit, dñ ee in specie
aliqua entis Metaphyci cpleti, gõ cum in specie entis phyce
cpleti. Ad 1. disp: c: quia quidquid existit dñ hñre suam essentiam,
gõ cum genus el differentiam, ad ver̄ n̄ dñ gd̄ existit dñ ee
cum phyce cplum seu cpositum, alias nec forma p̄sset
divinitus videre sine maã. Quando disp: rehiguas, el quidem
primõ de quantitate: quia figura quæ cunq; sit, habet a vel
ad̄alia respectum ordinis ratõne quantitatis, cum autem ex ratõne
entis creati implicet, aliquantitas simpliciter nil sine hõe, cum n̄
possit ee in infinitum essentia, idcirco cum implicet aliquantitas
sit sine figura: ad ver̄ maã in sua entitate sufficienter de-
nãlia per se ipsam, nec forma terial maãm in ratõne maã sicut
hñet in ratõne cpositi, gõ, nec cum forma è proprietas maã
inseparabilis, sicut figura a quantitate de linea eadem è
disparitas primõ: quia linea nec recta nec curva, est linea
el cum n̄ est, quia n̄ est existentia, aliqui gd̄ n̄ è existens n̄ è
linea sed potius punctum, gõ. 2dõ: rectitudo el curvitas linee
n̄ è linea ubicatõ, aliqui linea n̄ p̄t existere sine ordi ubicatõne,
gõ nec sine curvitate vel rectitudine. ad 3tium Cõcl. Mon:
Ni disti: cessante fine adequato cessat effectus Con: cessante fine
inadequato Ni. finis maã n̄ tantum è, ut recipiat actum
formam substantialem, sed ut recipiat suam ubicatõnem, el ordinem

dubitā sit capax ꝯ poterit ut constituat ꝯpositum, qui finis sufficiens ē, ut Deus conservet maām sine forma, inclinā ideum dari pōt ā forma, si enim sufficiens finis ē, ut forma supernāturaliter existat sine maā, ut nempe possit constituere ꝯpositum, ac eim idem finis n̄ sit sufficiens ut maā existat sine forma? et quare dicat quis: dari intellectus sit frustraneus in hoc dormiente, licet tunc actu n̄ elicial cognitiones! Finis enim illius ē posse elicere cognitiones, gō à pari eim maā sine forma n̄ existens: tranea.

Dubium 2um Si maā pōt existere sine forma, hunc vices forma dbeāt supplere Deus, alqui hoc dici n̄ pōt, gō. Pmi: Deus n̄ pōt agere plem ꝯpositi, alqui si dbeāt Deus supplere vices for: ma, dbeāt agere plem ꝯpositi, gō. N. 28

Pi N. seqūel: ma: Quia quella nos maā n̄ dependella forma tanquam à causa formali, sive intrinseca sive extrinseca, sed dependet ab illa tanquam à mera conditione, qua maām consequit, tales autem conditiones n̄ egent supplente, sed sufficit quod aliqua sine illis ponat, et miraculose sine illis conservet. Inclinā dari pōt aā rōnali, haec in prima sui productione à maā dependet naturaliter, tanquam à conditione pure extrinseca, tande, absolutē tamen produci pōt sine maā, nego qugcet, ut Deus supplecat vices maā, sed quomodo n̄ vellet aām ~~sine~~ sine maā. Verūm premisso eim: qd forma sit causa formalis extrinseca maā, tamen, in suo ē conservet, Pi dist: seqūel: ma: hunc vices forma dbeāt supplere Deus ingne causa efficientis maām nempe conservando in: seqūelam

in genere causæ formalis maãm informando N: in eodem
sensu N. mi: N. Con: P. Con: Ma: Dist: mi: si dbẽt Deus
supplere vices formæ in genere causæ formalis maãm infor-
mando dbẽt agere plen ꝓpositi Con: mi: si dbẽt supplere
in genere causæ efficientis maãm conservando, dbẽt agere
plen ꝓpositi N. mi: et Con: in sententia illorum, qui admittunt
formam ee causam formalem extrinsecam mãe, forma duo
officia præstat mãe, primo informat illam, et constituit
cum illa tanquam pars ꝓpositum. 2do conservat maãm
in ee. Primum officium omnino Deus supplere nõ pt, pt
tamen alterum, nõ quidem in genere causæ formalis, ut
ipse Deus agat formam, sed in genere causæ efficientis,
ut per specialem aliquam et extraordinariam actionem
maãm sine forma conservet, instita dari pt ab accidentibus
Eucharisticis, quando Deus illa supernaãliter conservat
sine subto, conservat cum loco mãe Deus hæc accidentia,
nõ quidem in genere causæ maãlis, sed in genere causæ
efficientis, ut docent Thilÿ
Repli: 1mo: Maã magis dependet à forma substiali cum qua facit
unum per se, quam à forma accidentali cum qua facit unum
tantum per accidens, alqui tamen maã nõ pt supernaãliter existere
sine ꝺ forma accidentali, scil: sine ubicatione: nõ pt siquidem ee
nullibi: gõ multo minus potest existere sine forma substiali.
R: negando argumentum forma nec divinitus pt existere sine
ubicatione, et ratio, pt existere sine ꝺ mã, gõ à pari. Dicunt
tendebunt Thomistæ hic nobis contrarij, idem esse per se unum

respondelimus ꝺ nos. Ad 2ꝺ: cum dicit magis dependet ā forma substāli, quām ab accidentali, videlicet illa accidentali, quam exigit forma substālis: ut lig: dulcedo ā forma sachari Con: ut quām ab oī accidentali cum illa, quam exigit maā, ex ratione entitatis producta ꝺ: sub data ꝺ: Con: ubicūq; siquidem ubi ed duo pauca plura vel pauciora accidentia, quae ab vnitis produntur ꝺ essentialia, quia oē ens hoc ipso, q ꝺ productum, ē finitum, sine ubicatione autem ēē immensum, ac ergo infinitum, sine duratione ēē aeternum, q implicat: in maam autem nulla similis invehitur implicantia ex quo ipsa data ē dispartas, quare naā n pōt ēē existere sine oī forma accidentali cum divinitus, ed quare tamen sine forma substāli. Hinc licet forma substialis sit perfectior, ed magis bonum maē, accidentalis autem sit imperfectior ꝺ minus bonum maā, male tamen, aquitur absolute major dependentia maā ā forma substāli, quām accidentali; sic nunquid in aali perfectius membrum ē oculus quam lig: aliqd intestinum, ed tamen si oculus pedatur, aal n moritur, pedatum autem si ex intestinis sive visceribus minimum quid transfigatur.

Replic: 2ꝺ: oē ē accidentale includit aliquam formam accidentalem, ita ut nec divinitus pōt ēē existere sine forma accidentali: ḡ cum oē ē substāle includit aliquam formam substālem, ita ut nec divinitus sine illa pōt ēē existere, aliqui maā, ē quid substāle.

Retorqueo argumentum oē ē substāle habet aliquam formam substālem, aliqui nec Deus nec Angeli habent formam substālem, ḡ cum n habent ē substāle. Ad 2ꝺ disp: ē: quia oē accidens in sua ꝺfinitione imponat actum pro identitatem,

dem dē accidens dēt aliquomodo inhærere subło, siue inēe, et conse-
quenter informare, qō dēt ee actus seu forma: hinc vocatur
actus 2dus: at verō n̄ oīs substia dēt inhærere alteri ut subło, alias
nec Deus nec Angeli eent substiæ; quia nec inhærerent nec informa-
rent; ideō n̄ oīs substia e forma, sicut accidens, qđ e aliquid satis
patens, nec satis phūs est bene dividere substiam in subm seu
maām, et in actum seu formam. Praterea: licet dē accidens
sit forma n̄ tamen procedetur in infinitum: at verō si oīs substia
ēt simul forma, et dāret inhærere alteri, daret processus in infi-
nitum.

N: 29 Quæres: quale miraculum sit quando Deus conservat maām sine
ā forma substiali.

Priusquam respondeam notandum e: qđ ille effectus dicat supernālis
quoad substiam qui ita excedit vires nāe ut in nullis simplicibus
circumstijs nāe competat, et talis effectus supernālis e huiusmodi:
cans in re hoc, quia in nullis circumstijs nā humana competit.
Effectus verō supernālis quoad modum ille e: qui licet in certis cir-
cumstijs nāe n̄ competat, competit tamen illi in alijs sic si
cæco restituat visus, restitutio visus e tantum miraculosa, et
supernālis quoad modum, qui licet hoc n̄ competat viro ex
eo; qđ sit cæcus, competit tamen illi simpliciter et sedum se
accepto. Jam respōo et dico: qđ talis conservatio mātis absq
ā forma substiali: sicuti et reproductio: sēt miraculosa pure
quoad modum, n̄ verō quoad substiam. Quia existentia mātis, et
conservatio e illi debita, saltem in certis circumstijs, scilicet,
dum e unita formæ. Imō per eandem actionem ptt conservari,
per quam conservabat, dum ēt cum forma; quare tam in actio

é eadem, quamdiu causa, et effectus per illam producitur, é idem, sed in hac conservatione eadem est causa producens videlicet Deus, idem est terminus productus, nempe mâa prima, gō; Solum autem venit se supernaturalis ex parte modi, scilicet de concursu Dei de: communis mâam conservare sine forma supra exigentiam nâe, qd concursus é supernaturale quoad substantiam, et intrinsece denominat actionem conservativam supernaturalem eō, quatenus intrinsece é naalis.

Quæstio IV

An mâa prima appetat ōs formas substiales æquales.

Quæstio hæc subordinata fuit, in quantum quæritur primō: an vo: bonus Angelus maneat flexibilis, eim facta electione? 2dō: an Angeli potuerint primo instanti suæ creationis peccare? huic quæstioni satisfactum é in 4ta, dum hæc decisio facta é: mâa prima appetit ōs formas æquales in sensu Metaphorico.

Quæstio V

An ex quali appetitu mâa appetat formas substiales eim corruptas?

Subordinata fuit dum quæritur an voluntas ex duabus bonis possibilibus libere eligere minus bonum pro majori vel inter æqualia bona utrumlibet?

§I

Præliminaria

1. forma corrupta é, quæ jam semel informavit aliquam mâam, N. 30

a eadem tamen repulsa é, el n̄ amplius existit in rerum nā,
aut sic existit: sicut Deus: aā rationalis post mortem separata à Cre
n̄ existit tamen in mā, nec amplius ipsi unita é; et hoc modo pt
vocari aā rationalis cū forma corrupta, n̄ quidem ratione sui, sed ratione
obliqui seu unionis, quā denuda é. Quarē gō an talem formam
mā appellat, et quidem nāliter? notandum dicitō é: gd sit supernāle
ut jam num: 29 quæst: 3 dixi insinuavi, et miraculosum triplicit,
dicī pōsit: primo quoad substiam, 2dō quoad modum, tertiō quoad
circumstiam. Quoad substiam supernāle dicit illud ens et accidens,
gd de se vires et capacitatem totius nā excedit, ita ut in nullo casu
ab agente nāli pōsit produci; imō nec appeti, cum n̄ tantum vires
activas sed cām passivas nā superet. Dixi accidens, quia substia
supernālis implicat, cis enim substia é nā, gō sicut implicat in tmis
ut deus nā supra nam, sic cām implicat substia supernālis, é gō
tantum ens accidentale supernāle quoad substiam, gd nempe excedit
vires nā. Ens supernāle quoad modum dicit: gd quidem de se
é nāle, et pōt produci à nā saltem in aliquo casu, n̄ pōt tamen
produci tali modo, quo hic et nunc é productum, adeq; productio
illius, et modus producendi é supernālis. Sic si Deus lucem sine
sole aut alio cre luminoso produceret in aēre, lux illa esset supernālis
quoad modum, licet enim de se lux sit ens nāle, pōssit à nā fieri, n̄ tamen
hoc modo, et sic agendo Deus n̄ ageret ut author nā sed ut supremus Dnus.
Supernāle quoad circumstiam é, gd de se é nāle, et produci cām modo
nāli nāli, n̄ tamen compellit nā in hac vel illa circumstia; sic si Deus
in fonte unius anni ita linguam solveret ut pōssit articulatē loqui, et verba
distincta proferre, verba hujusmodi pōt supernālia quoad circumstiam,
quia talia verba pōt nālia, produceret cām nāliter per locutionem insonis,

ñ compelunt lamen infanti in hac etate constituto.
Forma semel corrupta aut semel expulsa ex maa ñ pt amplius naa: N:31
liter sive reproduci sive reuniri maa, ad ego, si talis forma producat,
aut reunitat subito, in se quidem é naalis, quoad modum tamen productionis,
vel saltem quoad circumstiam erit supernaalis. Pao hyus é primo: quia
de fide certum é: gd resurrectio mortuorum in qua ade assistentibus
Christy, erit supernaalis. 2do: quia ñ habmus exemplum: gd forma semel
corrupta naaliter iterum maa sit reunita, imo potius contrarium
experimur, unde cim natum é axioma Phyum, ñ dat naalis re-
gressus à privatione ad haabitum. Gd é: eadem numero forma semel
in subto habita, et ex eodem expulsa ñ pt naali regressu seu actione
eidem subto restitui. Dio: dia Pomissis aliis rationibus sequens videtur
optima: quia in tota naa ñ pt vires sufficientes ad formam corruptam
denuo reproducendam, consequenter hac reproductio superat virtutem
naa. Cuius ratio uelior é: quia naa, quamvis ex parte gd semel pt
ñ facile dimittat, tamen ut formam corruptam preservet à corrup-
tione, ñ erat sufficiens sed contrarijs qualitatibus adeo fuit debilitata,
ut nolens volens debuerit amittere formam; quomodo go sic debili-
tata virtus habebit ad denuo producendam formam, cum rem de
novo producere, si ñ difficilius, certe saltem aque difficile sit,
ac rem à corruptione preservare, go patet: gd forma corrupta nec
naaliter nec reproduci nec reuniri pt, sed tantum supernaaliter.

§II

Thesis.

Maa appetit naaliter formas completas appetitu remoto, et N:32
innato. Dem: 1mo maa appetit naaliter. oe id, in quo é ratio
formalis appetitus maa, sive ratio substantialis complementi, ad quem

é in formis corruptis: nō quidem qua talis, sed qua talis sīl sed qua illa appetit, ma: patet ex dictis de appetitu maā in hyō, mū. Cū enim forma corrupta conuenit māe forma, nāq; substialis cōplementi, nam si supernāalis reproducatur, psūl maār cōplere nāaliter, sicut sitibundus sīl nāaliter recipere et bibere vinum supernāaliter producitur, ut dictum é in Cana Galilea. Item si reproducatur virtus supernāalis, sīl videre nāaliter, gō et maā sīl recipere nāaliter formam complam, qua supernāalis reproducta é. Dixi: qd nō formalis substialis cōplementi reperiat in formis corruptis nō qua talis, sed qua talis sīl. Nāq é: quia si sumant ut complete in recto importat ipsum nō cē formam, qua aliquando existerent, sed hoc nō cē formam ā maā appetitā sīl, cum hoc nō cē nō psūl cōplere substialiter maām, gō. Si autem sumant forma completa qua complta, in recto importatur ipsa nō actus primus et substialis, qua ultra ā maā appetitā, gō. Dem: 2 cō: maā appetitus ad formas é ipsa entitas maē, aliqui licet forma corrumpant manet tamen entitas eadem per maā, et sic manet appetitus ad formas quas gō hēt eim appetitum ad corruptas. 3 cō: sicut supponit de ratio illo dei forma illa nō sīl producibilis: ita forma corrupta nāaliter nō sīl reproducibilis, gō sicut ad illas, qua quidem nihil sīl in se, tē tamen simpliciter psūl, maā dicit appetitum: ita eim dicet ad complas, qua tē psūl, licet actum nō sint. Si quis dicat, qd forma corrupta nō psūl nāaliter produci, gō nec nāaliter ā maā appetit. Ad Cōn: Ex Nazor quam ē falsam sic demonstro, et confirmo thesim nostram inductā Exempla ā S. Thoma, qui dicit in aā rationali, si Oō qua corruptus adhuc manet inclinatio nāalis ad Oō complum, licet nō psūl ab agente nāali Oō gemel corruptum reproduci, gō eim manet in maā prima inclinatio

naãlis ad uiendum se formis completis licet n̄ psint ab agente naãli produci. Calcem et defectu causæ liq: effectiue n̄ bene inferẽs defectus causæ passiuæ. Et rõ ē primo: quia si Xtus annihilaret oēs colores; adhuc naãliter n̄ psent reproduci, n̄ tamen propterea destrueret oculum potentem uidere hos ipsos colores; si reproducerentur: gõ cũm licet deficiat potia naãlis reproductiua formarum, n̄ tamen ideo eo ipso deficeret potia passiua formæ, consequenter nec deficeret appetitus.

§ III

Solutio Dubiorum

Dubium 1mum Forma completa n̄ sit naãliter possibilis, N: 33
gõ maõ n̄ appetit illas naãliter. Dñ Con: appetitus maõ
dr̄ tnãr ad rem naãliter possibilem, atqui forma comp:
ta n̄ sit naãliter possibilis, gõ.

Dñ tang: Ł: N: Ł: Ã N: ma: nunquid cæcus ille Evangelicus
naãliter appetiuit visum, dum clamauit Xpe ut uideam.
et tamen visus n̄ erat naãliter obtinibilis et possibilis.
Sed dr̄ ei̇m de cã rãonali: instia in demonstrãone allata.
transmitti Ł: quia p̄t responderi 2dõ: cum distinctione: forma
completa n̄ sit naãliter possibilis ab extrinseco, et solum
respectu agentis creati Con: Ł n̄ sit possibilis ab intrinseco
et respectu oīs simpliciter agentis, et potiꝰ productiua ei̇m
increata N: Ł: uel aliter dist: Ł: forma completa ut re:
producenda n̄ sit naãliter possibilis Con: ut recipienda N:
reproductio formarum ē naãliter impossibilis, n̄ uero illarum
receptio; sic si Deus ex lap̃ de miraculose produceret panem,

productio huius panis sit miraculosa, cum tñ substantia tamen illius sit naturalissima. Ad 1m dicit Ma: aliquis naturaliter dicit tenari ad impossibile naturaliter possibilem ex parte potentie receptive. Con: possibilem enim ex parte agentis naturalis. Ad dictum mi: ut prius. Ad 1m Sm: sensus distinctionis est: quod materia non possit naturaliter illud appetere, quod non possit naturaliter recipere, et quod non est proportionatum materie, sicut ligit est Angelus, qui non est proportionatus materie, ut potest substantia corporea; sed forma completa si reproducantur, possit naturalissime recipi, et sit proportionata materie ut potest complementa substantialia illius, ideo: non autem sensus est: quod materia non possit naturaliter eum appetere illud, quod non possit ab aliquo agente naturali produci, ut patet ex instantia data de pane.

Replicatur 1mo: Forma completa non est naturaliter possibilis ex parte agentis naturalis et causa productiva, ideo nec est possibilis ex parte potentie receptive. Ad 1m: illud, quod non est possibile naturaliter ex parte agentis naturalis et potentie activae, nec est possibile ex parte potentie passivae, sed potentia passiva est potentia receptiva, ideo sin est possibilis ex parte potentie passive, nec erunt ex parte potentie receptive, consequenter eas materia recipere non potuit nec appetere. Ad Ma: potentia activa debet correspondere potentie passive ideo illud, quod non est naturaliter possibile ex parte potentie activae nec est possibile ex parte potentie passive. Ad dicit: quia illud est impossibile naturaliter respectu potentie activae, quod non possit naturaliter produci, aliqui forma completa non possit naturaliter produci, ut dictum est in preliminariis, ideo: ad ultimum illud dicitur possibile ex parte potentie receptive, quod possit naturaliter recipi, aliqui forme complete, si producantur, naturalissime recipientur in materia, quin immo materia aliquem ipsi novum, si reproducta non recipiens, quia existeret sine subiecto,

gō. P. M. Ma: quia nunquid nulla dat̄ potiā activa creata nāl̄:
liter producitiua rōnalis, et tamen dat̄ potiā passiva ad rōnalis
nāl̄is receptiva videlicet ipsa māo prima, gō. P. Iamen 2dō dist:
Ma: illud g. n̄ ē possibile naāliter ex ple potiā activa, n̄ ē possibile
ex ple potiā passiva proul potiā sumit̄ pro passiva producibilitate
Con. Ma: proul potiā passiva sumitur pro potia receptiva N.
dist: cim mi: sed potiā passiva sumpta pro passiva producibilitate
ē potiā receptiva N. sumpta pro potiā receptiva Iormarum Con:
N. Con: ulterius N. dist: Z: potiā activa dēt correspondere potiā
passiva sumpta pro passiva producibilitate Con: sumpta pro potiā
receptiva N. duplic̄iter pt̄ accipi potiā passiva: 1mō: pro ipsa posi:
va producibilitate alicuius rei, et sic sumpta dēt correspondere
potiā activa, quia pt̄ producere, et pt̄ produci ꝯl correlativa
ad producibilitas passiva ē denominatō proveniens ab ipsa potiā
activa: 2dō: pt̄ accipi pro ipsa potiā receptiva, et hunc falsum
ē, q dētāl correspondere potiā activa, quia nunquid datur potiā
activa potens producere Angelum, et tamen n̄ dat̄ potiā receptiva
potens recipere Angelum, et rō ulterior ē, quia potiā activa, et
potiā receptiva n̄ ꝯl correlativa, neq denominatō potiā receptiva
provenit ab activa potiā, gō.
Replicat̄: 2dō: S. Thomas lib: 2: contra gentes scribit: potiā
in ōi genere, nempe potiā passiva tantum se extendit, quantum
potiā activa naāl̄is illius generis; unde n̄ dat̄ n̄ potiā alicuius
in nāā, cui n̄ respondeat potiā activa naāl̄is, gō si forma
compta n̄ ꝯl naāliter possibilis ex ple potiā activa
nec erit possibilis ex ple potiā receptiva. Explicat̄ S. Thomas

pu distinctionem in priore replica dabam. S. Thomas enim de producibilitate passiva vidēs fuisse locutus, ñ autem de potiā passiva recepliva, Vel aliter illum explico; tantum se extendit potia passiva proxima, quantum potiā activa naālis, et ñ ē vlla potentia naālis passiva proxima, cui ñ respondet activa naālis tm potiā passiva recepliva remota. Quanquam nec hoc adhuc verum ē vbiliter q̄ potia passiva proxima naāli sibi correspondentem potiam activam ejusdem ordinis; nam aā rationalis ad recipiendas formas, et quidem in subsliā supernaāles hēt potiam recepliva[m] et quidem naālem et tamen nec aā nec alia potiā activa naālis p̄t has formas producere. ꝯ. Insinuat id ipsum clarē S. Augustinus lib. 1mō de prædestinatione dicens: p̄sc habēre fidem sicut et p̄sc habēre charitatem seu recipere naā ē homi: habēre autem hoc ē producere fidem, quemadmodum et charitatem gratā ē fidelium. Dē: p̄t recipere fidem quemadmodum et charitatem ex natā sua ñ tamen p̄t producere fidem nisi ex gratā. Dixi et quidem naālem. si enim hæc potia cēt supernaālis daret illum ad recipiendam hanc potiam supernaalem dabit et habēre aliam supernaālem et ad hanc illum aliam, et sic in infinitum.

Replicabā 3tiō: Quod ñ dat potiā activa simpliciter, ad illud ñ dat potiā recepliva simpliciter, ꝯ cui ad quod ñ dat potiā activa naālis, ad illud ñ dat cui potiā recepliva naālis, patet: sicut se hēt simpliciter ad simpliciter, sic se hēt tale, ad tale, ꝯ sicut ad quod ñ dat potiā activa simpliciter, ad illud ñ dat potiā passiva simpliciter, ita ad quod ñ dat potiā activa naālis

ad illud cim̃ n̄ dat̃ potia receptiua naturalis,
R. disp: é quia ad gd n̄ dat̃ potia activa simpliciter illud é
simpliciter ab intrinseco impossibile, et nunquam pt̃ dari
alqui ad gd nunquam pt̃ dari simpliciter, nec cim̃ pt̃ recipi,
consequenter nec appeti, cum nullam haãl rationem entis, adeoq;
nec rationem boni, siue appetibilis, gõ: at uerõ ad gd n̄ dat̃
potia naãlis, illud simpliciter impossibile, et pt̃ in rerum
naã n̄ dari, alqui gd pt̃ in rerum naã dari, pt̃ habere rationem
entis, adeoq; boni, gõ pt̃ recipi et appeti. Ad 2dil instia
de uino gd cimgi ex aqua n̄ pt̃ naãliter produci, sit tamen
ex aqua supernãaliter producibile, pt̃ naãliter cim̃ ad
capulam tribi. Ad 3. eandem do disp:
Replicat: 4to: Implicante actu simpliciter, implicat cim̃
ipsa potia simpliciter, gõ cim̃ implicante actu naãliter
implicabit naãlis potia. R. Com: Dist: Com: implicabit
naãlis potia activa et productiua illius actus Con: Com: gõ
implicabit cim̃ naãlis potia receptiua illius N: Con:
Quis urgeat. Implicante actu simpliciter, implicat cim̃
simpliciter potia receptiua, gõ cim̃ implicante actu naãliter,
implicabit cim̃ potia receptiua naãliter.
R. et do disp: in priore replica dalam, uel cim̃ Dist: Com: gõ cim̃
implicante aliquo actu ut naãliter producendo implicabit cim̃
potia naãlis receptiua N: Com: ut naãliter recipiendo implicabit
cim̃ naãlis potia receptiua Con: Com: bene hic obseruandum é, gd
actus ut recipiendus correspondeat potiæ receptiuæ, n̄ uerõ alicui ut
producendus, gõ bene implicante actu ut recipiendo implicabit

potia receptiva, n̄ vero implicanter actu vl reproducendo, a quo subsumo: aliqui forma corrupta n̄ repugnant tanquam actui naturaliter recipiendi, gō nec repugnabit potiō naturaliter illarum receptiva licet repugnet potia naturaliter earum productiva.

Sv: 134 Dubium 2. Hoc ipso qd forma corrupta n̄ sint naturaliter producibiles cum n̄ sint naturaliter receptibiles, et appetibiles, gō n̄ tantum repugnat potia naturalis formarum corruptarum productiva, sed cum receptiva et appetitiva. P. N.: hoc ipso qd forma corrupta n̄ sint naturaliter producibiles: sint supernaturales, et transcendunt vires nāe, aliqui qd ē supernaturale, et transcendit vires nāe n̄ ē naturaliter receptibile, et appetibile, gō. P. mi: ens supernaturale n̄ pōt recipi, et appeti ab ente naturali, gō. P. Iens supernaturale ē, qd transcendit vires, et appetitum nāe, gō ens supernaturale n̄ pōt recipi, et appeti a ente naturali.

R. N.: P. dist: Ma: sint supernaturales quoad modum, et transcendunt vires quoad modum, in entitate tamen sua sint naturales, vel supernaturales quoad subsistiam, et transcendunt vires nāe quoad subsistiam, et quoad suam entitatem sint supernaturales, N. dist. mi: qd ē supernaturale quoad subsistiam, et in sua entitate n̄ ē naturaliter receptibile, et appetibile transeat mi: qd ē supernaturale quoad modum N. mi: et Cn: P. dist: similiter N. et Mten, ultimatum P. cum sic dist: N. Con: vl distinctio bene intelligatur, num: 30 huius Quæst: revideat. Dixi: transeat mi: propter dictum S. Augustini in respōne ad 2dam replicam, qui dicit: gd nāturaliter sic pōse libē de fide, sive recipere, licet fides sit in subjecto supernaturaliter cum n̄ pōssit producere. Quare autem agens naturale n̄ pōssit producere ens supernaturale, pōssit tamen recipere? nō c:

quia plus requiritur ad agere, quam ad pati, cum illud qđ producit aliquid dđat illud præcontinet, nõ vero qđ recipit. Ad 2am bene observandum é: qđ forma corrupta, vt est simpl. supernãlis quoad modum, qđ tamen mãt illas nõ appetat ut supernalis quoad modum: quia illas nõ appetit ut supernãliter producendas, sed sub rõne elementi substãlis, alqui nõ elementi substãlis é nõ naãlis, gõ illas appetit sub rõne naãli, nõ vero sub rõne supernãli.

Replicat 1: si mãt appetere formas corruptas, appetere miraculum, gõ hoc ipso appetere formas, ut supernãliter quoad modum. P. gi mãt appetere formas ut recipiendas, alqui hac receptio formarum nõ pt fieri sine miraculo, nempe sine miraculosa productione formarum, gõ.

Ad dist: 1: si appetere mãt absolute, & nulla fõta suppõne, appetere miraculum Con: si appetere conditionate, et fõta suppõne, si nempe divinitus reproducerent N: sic dist: Con: N. Con: 2 dist: ma: appetere formas ut recipiendas conditionate et fõta suppõne si facint divinitus reproduct. Con: absolute & nulla fõta suppõne N: Con: mi: dist: similiter Con: N. Con:

Replicat: 2dõ: reproductio supernãlis formarum corruptarum é connexa cum naãli receptione illarum, gõ si mãt appetere formas corruptas recipiendas, hoc ipso cim appetere de facto eãdem supernãliter reproducendas. P. Con: dum unum appetit, hoc ipso cim dđat appeti alterum qđ é connexum, gõ si reproductio é connexa cum receptione, appetendo formas recipiendas mãt cim appetere formas reproducendas supernaturaliter,

Ph: Con: 1ª dist: Con: gō si maā appetet formas corruptas primō recipiendas, et absolute, hoc ipso cim appetet eas dem supernāliter reproducendas Con: si appetet latum renale et condicionale M. Con: P. M. Con: nunquid dum appeto candelam accensam, ñ appeto simul fumum, qui ē connexus cum candela accensa? vel dist: 1ª: ut prius distinxi Con: M. Con: maā appetitus ñ appetit reproductionem formarum, sed eam supponit, tanquam condicionem purificandam; alias enim appetitus maā dbet sic declarari: ego volo, ut forma corrupta de novo producant, et mihi uniant. Sed sic maā appetitus ñ explicat, gō.

Replicat: 3ia: Receptio forme corrupte, et reproductio forme corrupte sibi identificant, gō si maā appetit receptionem, cim appetit reproductionem forme corrupte.

Ph: N. M: Nam receptio forma corrupta presupponit reproductionem forma corrupta, prius enim dbt forma corrupta reproduci, et tandem primō recipi. 2dō: et reproductio forma corrupta ē. 3tia: et tamen eadem divinitus ñ ē receptio forma in maā.

Replicat: 4ta: Receptio ē ipsa unio, atqui ipsa unio ē supernāliter eadem quoad modum, gō cim receptio. gō si maā appetit formas corruptas ut recipiendas, appetet aliquid supernāle quoad modum

Rich. M: per receptionem enim nihil aliud intelligimus quam unionem forma ad maām sed M. m: quia illud ñ ē supernāle quoad modum, qd in his circumstantijs dbt nāle, et transcendit vires agentis naālis, atqui unio inter maām et formam corruptam dbt nāle, nēq; transcendit vires agentis naālis, et supponit:

Q̄ forma corupta sit reproducta. Primo: quia ex supposito:
Q̄ forma sit reproducta necessario unit̄ mād, et dat̄ Ian:
Quam author nād n̄ pōt n̄ reproducere unionem, alias hoc ipso
fieret nouum miraculum de nō facere, et formam corup:
tam, quam prius sine nouum miraculum reproducere, de nō
pōt nouum miraculum conseruare, sine mād. Si quis tamen
dicat: q̄ eadem unio reproducet̄ cum forma corupta, sic quam
prius fuit unita forma ante sui corruptionem, hunc n̄ nego eandem
unionem esse supernāalem quoad modum, sed hoc n̄ est necesse, vt dam
forma reproducta unit̄ mād, praecedens unio cum reproducat̄,
hoc enim pōt fieri per unionem de nouo productam, ḡ.
Repli: 5ta Mād prima n̄ pōt naāliter appetere reproductionem for:
marum corruptarum, quia hāc est supernāalis, ḡ cum n̄ pōt appetere
receptionem, consequenter n̄ pōt naāliter appetere formas corruptas.
Pro Con: receptio est causalitas causa māalis et productio est causalitas
causae efficientis, alqui harum duarum causarum causalitas est
eadem, ḡ productio et receptio est eadem. Subsumit alqui repro:
ductio n̄ pōt appeti à mād, ḡ nec receptio.
Pro Con: Ex praecipue de appetitu proximo, dist: Con: ḡ cum n̄ pōt appetere
receptionem proximam Con: Con: remotam N: illatum cum dist:
ḡ nec formas corruptas appetitu proximo Con: appetitu remoto
subdist: corruptas quae corruptas Con: quae corrupta pōt N: illa receptio
in quantum dicit appetitum proximum est supernāalis, n̄ autem
in quantum appetitum remotum. Rād est: quia mād hunc dicit
appetitum proximum, quando hāc actus dispōnes praeparat
formam, sed autem cum hac nunc forma, quae fuit corrupta,
dicat actum produci, dicitur in mād produci eadem collectio

accidentium, ut pote quæ signum ejusdem indivisibilis; quia autem hæc collectio accidentium naturalis non potest produci, et tamen forsan hæc ipsa collectio, ut mane proxime appetat, et principalitam formam de novo producam, ideo mane hanc receptionem proximam appetere non pot. Si quis quærat quare appetibus proximus conatus productionem formarum, et non remotus? ratio est: quia appetibus proximus tendit in formam tanquam in bonum proximi obtinibile jam cum forma antequam sit producta non sit proximi obtinibilis non potest eam appetere proximi, nisi ut reproducendam: at vero appetibus remotus tendit in formam completam in quantum dicit complementum subsistiale, et ut est producibilis præcise præscindendo a miraculosa vel non miraculosa productione jam respondeo ad prob: Con: Majoris: est eadem causalitas duntaxat, quando forma educitur ex materia, et materia est subjectum sustentationis respectu formæ sic: est eadem quando forma non educitur ex materia, et materia respectu formæ est tantum subjectum informationis Ut. et subdata distinctione consequentiæ. subsumptum transmitto, quia cum ipsa reproductio sit tantum quoad modum supernaturalis manet adhuc quoad substantiam naturalis, et ita cum ipsa productio ut naturalis est pariter potest appeti, N. Con: Forma completa ut supra dixi non necessario iterum educitur ex materia, sicut quando fuit prima vice producta, quia materia non est subjectum necessarium sustentationis, sed tantum informationis.

Repli: Ch: Materia non potest naturaliter ad productionem formæ completæ, sicut est ad eductionem aliarum formarum naturalium, quia casu non appetit. R. Con: appetibus est idem cum potia, atqui non habet potiam naturalem, quia nec appetitum.

R: Dist: non est potia remota N: proxima subdist: ratione ipsius materiæ

N. ratione conditionis absentis, ob cuius defectum Virtus activa
n. é expedita ad agendum et educendum Ry. L. N. Cn. Alon.
Ma: dist: mi: n. abl. poliam remotam N. poliam proximam
subdis: ratione sui N. ratione absentis conditionis M. Alon;
sic mea manus pl. naalites recipere calorem Vitaliziaca quem
produceret ignis existens Roma, si Deus defectum approxi-
mationis, quæ é conditio naalis requisita ad calorem
Vitaliziaca producendum suppleret, licet actio producti va
caloris eel supernaalis, in genere tamen hæc ipsa actio eel
simul passio sive receptio, pssel ee naalis, sicut ipsa forma
completa prout respicit causam se producentem pl. dicit supe:
naalis, ut vero respicit causam passivam seu materiam sui
receptivam é naalis.
Replic: 7mi: Si unio inter materiam et formam completam aut
semel a materia separatam n. eel supernaalis, hinc pssel naalites
dari resurrectio mortuorum, alias hoc dici n. pl. gō. P. sequel:
Ma: pssel naalites Rbei iterata unio inter materiam et aam
rationalem a Cre separatam, alias resurrectio nihil é aliud
quam iterata unio aæ rationalis ad Cs, gō. P. Ma: hæc iterata
unio eel naalis, gō pssel naalites Rbei.
R: N. sequel: Ma: P. N. Ma: ulterius Ry. L. et dico aliter
discurrendum ee de iterata unione inter materiam et aam
rationalem, quam discurratz de unione iterata inter materiam
et formam completam. Ratio é: quia licet iterata unio inter
materiam et formam completam n. sit supernaalis, é tamen super:
naalis iterata unio inter materiam et aam rationalem, cum nulla
sit exigentia in materia, ut iterata unio ad aæ rationalis materiæ

vlpole qua naāliſſime ꝑ̄l exiſtere ſine maā, alterū ꝓ̄ſupp̄ſito
q̄ forma ꝑ̄ completa reproducta ſint eſſ exigentia in-
naā vl aliquā maā, alias hoc ipſo nouum miraculum fieret,
gō. Dr̄ ſecūdo dici: q̄ hāc unio ꝑ̄ſt naāliter ſibi ipſa ſuppo-
ſitione, q̄ ſit reproducta, ꝑ̄l concedi, ñ ipſa hac ſuppoōne negaſ,
ſed ſic eſt eīm naāliſ, in quantum reſpicit poſſiam recepti-
uam, in quantum uerō reſpicit causam agentem eſt ſupernāliſ
Hāc ultimū ē, quia ipſa ſuppoōne: q̄ unio inter aām rāonalem
et materiam ſit producta, naāliſſime aa rāonalis unit maā, quia
nec diuinitus facta ꝑ̄l vl unio producta ſit, et aa ñ ſit uni-
ta maā, gō.
Reſpō: 8ᵒ vī: Iuxta Philoſophum ñ datur naāliter a priuatione regreſſus
ad habitum, gō eīm forma ſemel ſeparata ñ ꝑ̄ſt naāliter uniri
maā.
Ad dict: Ad: ñ datur naāliter a priuatione regreſſus ad habitum nulla
ipſa ſuppoōne Cō: ipſa hac ſuppoōne, q̄ forma completa vel
unio ſit producta N.
Si quis dicat 2ᵐ: Ponitur q̄ forma completa vel ſemel ſepa-
rata ꝑ̄ſt naāliter uniri maā, ñ tamen exinde ſequitur: q̄
appetat a maā, gō. Dr̄ licet calor ꝑ̄ſt uniri aquae, et in-
aqua recipi, tamen exinde ñ ſequitur q̄ appetat ab aqua,
gō eīm licet forma completa ꝑ̄ſt uniri et recipi in maā,
propterea ñ ſequitur: q̄ appetat a maā.
Ad N: Ad: Do diſp: quia calor ñ ē bonum aquae ultimate expul-
ſiuum illius propriſtatis, vīdelicet frigoris: alterū forma compla
et reproducta ē bonum maē ultimate illius ſubſtiale complementum,
gō.

Si quis dicat 2do: appetibus mâa subordinatis boni nâa, aliqui nâa appetit formas completas, igo nec mâa illas appetit. Ad 1m dist. Ma: appetibus mâa subordinatis boni nâa in ordine ad bonum commune, in ordine ad bonum privatum N: Cons: mi: dist la. ut Ma: multa frequenter appetuntur privato appetibile, quae non appetuntur appetibile communi à nâa; sic aqua appetibile privato semper appetit eê frigida, licet nâa, et bonum totius viri non eligat aquam semper eê frigidam. Dixi Cons: ad: quia si accipiatur nâa restricte, cum in nâa continetur mâa prima, si autem restricte accipiatur, pot distingui mi: potia nâa, et 2dum virtus activas, et 2dum passivas accepta, non appetit formas completas Con: mi: accepta tandem 2dum virtus passivas N: etia: Si quis dicat 3tio: Forma completa nihil pot, igitur et nihil non pot appeti, igo. etc. Ad: dist: ulla: Forma completa qua completa nihil pot Con: qua completa N. sic dist mi: N: Con: vel cum forma completa nihil pot, possit tamen ex nihilo creari Con: Ma: et non possit creari N. sic dist: reliqua: numquid cum forma possibile nihil pot et tamen possit appeti à mâa, igo cum forma completa

Quarto: an ois res possit supernaturaliter reproduci. Ad: quod ex tia: N: 33
tem affirmative non tamen quoad denominationem, sic dist tertie: nulli qui hactenus sive quoad entitatem simpliciter reproduci non tamen ut hactenus, vel quoad denominationem hactenus, patet ut sathodie, quia ens simul, presens, et non presens, et implicat igo.

Questio VI

Cum una forma possit informare diversiles plures mâas et totales.

quæstio hæc Philiæ subordinat: in quantum quæritur 1mo: an per
unam formam Babilonii, possint simul et semel plures Babilonii.
2do: an unus Sacerdos per unam formam consecrationis possit
plures hostias consecrare.

§1

Præliminaria

N: 36 Ante decisionem quæstionis opus est, ut, quemadmodum apparet
declaretur: quid Peripatetici per nomen primum intelligant,
ut, ergo, cum hic et nunc declarentur illa, quæ spectant ad
essentiam, forma substantialis in sensum Peripateticum.
Plato quidem cum hoc nomine: forma utuntur, sed illi intelligunt
pulchritudinem exteriorem rei. Juristæ vero modum aliquem,
qui à lege præscribitur, ut leg: forma celebrandi contractus.
Peripatetici autem intelligunt illam perfectionem, per quam
res est id quod est, seu: quæ rem detinet ad certam speciem
entis, sive accidentalis sive essentialis, sive quoadæ rei,
sive quoad fieri denominationis. Hinc cum dicitur de aliqua
forma, sic illud, quod dat alicui enti denominationem ei con-
venientem, dicitur forma denominans. Ea vero, quæ ab
arte alicui rei inducitur, et ratione cujus artefactum dicitur tale vel
tale, est forma artificialis, ut forma gladij vel statuæ exempla
juncta, quod opus aliqua perficit, est forma idealis, et forma
artefacti extincta: deinde cum quilibet Ens naturale dicat dupler
esse, nempe esse simpliciter et substantiale et esse secundum quid et accidentale
Hinc cum forma alia sit naturalis substantialis, quæ cum suo
subto facit positum substantiale, sic forma ignis cum mate-

facit substiam ignis; alia é accidentalis quæ cum suo subto
q̃ jam actu accidentalis forma substiali informatum é; facit
compositum accidentale, sic forma albedinis cum muro albo,
forma item substialis alia é animalis, et spiritualis quæ
cũm dum destructa unione separat à maã, tamen cẽ n
desinit, sed cũm separata operat, ut é aã rationalis. Alia
é mãalis, quæ mãalibus nec facit nec cẽ nec operari possine
mãe.

Forma in genere accepta conceptum Metaphysũm hunc
assignant Peripatetici q̃ sit: actus potiæ, quo hæc determinat
ad esse determinatam perfectionem in genere entis in
hac definitione hũj actus é genus, nam in hoc cũm conveniat
cum illis rebus, quæ forma n̄ sũt, cũm nullam respiciant
potiam, habent tamen actus absoluti quales sũt substiæ spiri-
tuales apud hũj: Angeli. Hũj actus potiæ differt ab
actibus absolutis, nam forma é actus respiciens hanc potiam,
ad quam ordinat, aut eam determinet ad esse entis speciem.
Cætera in definitione posita explicanda: q̃ potiæ sit quid
determinabile, forma vero quid determinativum q̃ potiam
physicè determinabilem cũm physicè determinat, per q̃ differt ab
actu existentiæ et actu entitativo qui solum determinat potiam
obliviam et Deum. N. 37

Formam substialem in specie acceptam sic definiũt Peripa-
tetici cum Arist: 5: é nõ ipsius, q̃ quid erat esse, alij Peripatetici
eam breviter sic definiunt, é actus primus materiæ primæ.
Dicit actus primus ut distinguat à forma accidentali, quæ é N. 38

actus 2dus; forma siquidem substialis dicitur magis ad ēspeci-
ficam substiā ꝓpria, et ad ē simpliciter, accidentalis vero
dat esse ad ē tale, consequens accidentalis ē tantum actus
2dus; prius enim ē ē hoīm, q̄ uam ē hoīm album. Nota
tamen q̄ licet dicat Philo formam ē eam magnem, q̄d
quidem erat ē, n̄ tamen inde bene infert: Formam ē blanq̄d;
detalem Phūs naālis, prout aliqui Autori utroīe affirmarunt: sed
Philo solum per hoc indicare voluit q̄d forma sit principalior
et perfectior pars hūs quidditatis; cum sit ē specificum substiā,
sicut licat differentia Metaphā dat magnem specificam, et
detrahat ad speciem, tamen n̄ ē tota ēntia rei Metaphā, sed
requirit simul genus, ita et intelligi dēt de forma. Sine male
definirem hyēe hoīem dicendo: hoō ē aā rāonalis; sed et bona
definio sit, ita fieri dēt: hoō ē Ōs seu maā prima organizata
et aā rāonalis unita. Confirmat assertum hoc S. Augustinus
lib: 83 de civitate Dei Cap. 3 ubi ita ait: hoō neq; ē aā solum
neq; solum Ōs, sed ex utroq; compositum quid
Si enim sola aā
ēt tota quidditas hoīs, hunc tantum affirmarē de aā.
cum de hoc affirmari possēt, q̄ cum aā dicat immortalis,
cum hoō dicat possēt immortalis q̄d ecti falsum ē. Requirit
igitur preter formam eam maā pro tota rei quidditate.

N: 39 Assignata definione Metaphā formae, assignant ei
eam definitionem hyam Peripatetici, dum hyam ejus-
cdem essentiam ita explicant: forma ē entitas hyā actione
producta vel generativa vel creativa, et quidem substialis
seu substiā incompleta ecti ac denuale in speciē perfectionis

quæ unita mãe eam denuãt, facit, cum illa pnãla
hujus specifice perfectionis, ut cujus illud ens rõnãle
quidam accidentia et qualitates sensibiles, ẽt illa quæ
Xpo, cui in mutatione substãli destructæ succedit alia,
narum ens alterius speciei constituens. Sic explicat Joã
Duns Scotus palatia: qd necessario sequatur eam ẽe entitatem
realiter distinctam ab entitate mãe, licet omnãliter
existat extra, et sine mãe ẽe pñt. Si ẽ Joã mãlis.

§II

Thesis

Ds divinitus una Joã informare plures mães separatas N.40
totales, quo casu ponitur ibi distinctio inter se
tantum inadæquatæ mãe sub eius mãe. Dem: quia
nulla rõ efficax ẽ in contrarium, qõ omnipotẽs di-
manet in suo jure. 2dõ: quavis Joã ex sua intrinseca
rãone nullam mãam excludit, qd ẽ capax alterius mãæ
informet, qõ dum unam mãam informat, exclusionem
mãarum provenit à mãa p se Joãm informata, cui
Deus pñtiam exclusionem impedire, qõ pñtacte tot Joã
informet plures mãas. Dist subsumptum: exclusio illa ẽ
effectus duplex, primarius enim mãe effectus ẽ receptio
formarum, qõ. Confir: pñmum Ds divinitus ẽ in
duobus locis, idem pñ idem effectus supernãliter pendet
à duabus causis totalibus; item una mãa informari à
pluribus formis, qõ dum pñ una Joã informare plures mãas,

quia iam bene existentia sua, vel sit in una tantum
mea, aut exclusive, quo mea informata excludit alteram
meam ne à sua sua informe sit pure naalis et phya,
go, pl impediri à Deo a do: pl sua replicata ce, et simul
cum in diversis locis existere; go cum pl in diversis locis
diversas meas informare.

§III

Solutio Dubiorum

Nº 41 Dubium 1mum: si una sua divinitus existeret in duplici
solali mea, neutra mea ut adequatum illius subtm, alqui cum
utraq; ce vel supponit; go ce ut n ce. P: sequel: ma: illud e
adequatum subtm sue, preter quod eadem sua nullum aliud
agnoscit: sicut adequatum obtm stiae e, preter quod eadem stia
nullum aliud obtm Rbl; alqui si sua existeret in duplici mea
neutra ex dictis meis ce tale subtm, vel preter illud sua
a Rbl aliud, go neutra ce adequatum subtm. Confir:
implicat ut aliqua stia haat duplex obtm adequatum
ut eadem sua haat duplex obtm adequatum
Ad do sequel: ma: tali casu neutra mea ce adequatum
subtm sue preut miraculose existentis, et quod unam
circumstiam spectat Nm quod mea assum spectata N;
similiter cum cum propositione d: sequel: mi: et N: con;
vel d: sequel: Con: go ce ut n ce adequatum subtm respectu sue
diverso modo accepte Con: eodem modo accepte N: con: P:

Con: Ma: dmc: dist: Con: ut prius Majorem, Si Joã 2dum ordinarium nãa cursum speciei, hanc praeter unam totalem 12. maãm ñ admittit aliam, gõ 2dum cursum nãa unã tantum ex dualg maãis, in quibz Joam Deus miraculose ponet, cõl adaequatum talis Joã subtm, aliqn utr cõl superfluu. Si quis quaerat quaenam illa cõl superfluus? R: allentia disjunctivi et indeclinabile. R: ad dem argumentum 2dõ dist: sequel: Ma: neutra maã cõl excludit se adaequatum subtm Joãe in duplici maã existentiis Con: sequel: neutra cõl praeci: sive adaequatum N: similes dist: mi: N: Con: vel dist: tan: gõ cõl et ñ cõl subtm adaequatum 2dum diversam explicationem Con: 2dum eandem N: Con: Si dist: Ma: illud ñ é exclusivé adaequatum subtm, praeter Joã agnoscit aliud Con: ñ é praecisivé adaequatum subtm subdit: si praeter illud Joã per se agnoscat aliud Con: Ma: si tantum per accidens agnoscat N: Ma: dist: cõm mi: neutra maã cõl tale subtm, aut praeter illud Joã per se ñ habet aliud N: aut per accidens ñ habet aliud Con: dist: Con: gõ neu: dra cõl praecisivé adaequatum subtm N: exclusivé Con: subtm exclusivé adaequatum e, in quo sic recipit Joã, ut neg: per accidens possit recipi in alio, praecisivé adaequatum é, in quo sic recipit Joã, ut specialis ordinario nãa cursu et per se admittat aliud per accidens tamen et ex libita dispõne causa agentis extra: ordinario modo habet aliud subtm; si gõ divinitus una Joã existeret in dualg maãis Fig: L et L ultrag: maã sensu nunc explicato cõl praecisivé adaequatum illius subtm, quia Joã talis sic existeret in maã L, aut 2dum cursum nãa ñ admitteret maãm L, et vicissim sic existeret in maã L, ut nãalis ñ admittat maãm L: Paritatem de sriã talem dico: gõ si

parad: dum confirmatoris Con: ℔ N. Con: quia obtm̃ adequatum, cuiuslibet scie̊ ē necessariō exclusiuē adequatum, ergo sciå prales illud n̄ pt̄ admittere aliud: ad verō maā respectu foē n̄ ē de essentialibus adequatum subtm̃ exclusiuē. Dato ē: quia respectu scie̊ nullum dat obtm̃ per accidens, et preter adequatum, cum obtm̃ specificat sciam, consequenter haāt se per se: ad verō subtm̃ n̄ specificat foam, consequenter nō necessariō habet se per se. Dreuiter obtm̃ adequatum specificat sciam, ergo si aliqua scia habet duo adequata obta, n̄ ēt unius sed duplicis speciei, consequenter hoc ipso n̄ ēt una scia: ad verō subtm̃ n̄ ē specificatiuum, ergo.

Replicat 2do Si foa existeret diuinitus in duaby maāis facteret in ultrag: unum per se, ergo ultramy, maam per se agnosceret tangiam subtm̃, ergo.

R: hoc entimema equiuocat in hy per se. In antecedenti per se significat idem qd substialiter in consequenti significat idem qd necessariō. Unde Con: ℔ dist: Con: ergo ultramy maam agnosceret per se, hoc ē: informaret eam substialiter Con: per se, hoc ē: necessariō informaret subdist: necessitate naē et proui naāliter existeret N: necessitate circumstiē ex suppositō qd existeret miraculosē Con: Cons.

Replicat: 2do qd dependet ab alio in ee hoc dependet ab alio naāliter, aliqui si foa diuinitus duceret ex duplicata maā, dependeret ab ultrag in suo ee, ergo dependet ab ultrag naāliter. Confir: foa in duaby maāis existens dependet ab utraque tangiam a suo connaāli subto per naālem unionem, ergo naāliter dependeret.

Ad 1mū: N. Ma: si sumat̃ ut̃iliter, quia nāa humana in Christo
de facto in cē psonē dependet subsiāliter à verbo et tamen
ꝛ dependet naāliter, sed dependentia vel maxime supernāli.
Ad 2dū: dico Ma: qd dependet ab altero dependentia indigentiæ,
hoc dependet naāliter tantum, sed dependet dependentia solius
inexistiē aut causalitatis hoc semper dependet naāliter
N. Ma: dico mi: Joā ex duabꝫ maīs edutis dependet ab
altero dependentia indigentiæ N. dependentia inexistentiæ,
et causalitatis Conc: N. Con: Joā: ista ex duabꝫ maīs ductis
n̄ indigent altero maā ad existiam, nō n̄ dependet ab altero
pter indigentiam, sed pter solam ac meram causalitatem, hoc
sensu: qd ab altero maā sustentari. Confirmāo: dico: q:
dependet ab altero maā tanquam à subō quoad subsiam
connāli, et pter unionem naālem quoad subsiam Conc:
tanquam à subō omnimodē naāli eim quoad circumsiam
N. ꝗ: duplex maā et unio unius Joā ad duplicem maām est
naālis quoad subsiam, quoad circumsiam tamen est supernāl̃.
Ad 3tiū: qd dependet ab altero substāliter dependet pter
indigentiam, ut Joā in duabꝫ maīs existens dependet
ab altero substāliter, nō dependet pter indigentiam. N. N. ma
quia maa ligni dependet substāliter à Joā ligni, et tamen n̄ dependet
necessario, quia pt amitti Joā ligni libē aliam Joam, si quis dicat
dependet saltem à Joā ligni necessariō conditionatē quatenus n̄ habuit
aliam Joam.
Ad idem eim dici pōt de Joā in duabꝫ maīs existente, qd nihilum ligni Joā
necessariō dependet ab altero maā conditionate, et disparatiue, si nempe alterius
maā illi succrescat, alias stante, remanente entitate necessaria ad existendum.

Repli: q una foꝝ n̄ ſſt naāliter informare plures maās, gō nec diuinitas
Pl̄i, nigredo nec diuinitas ſſt albū facere album qui hēt nāalem in
poliam ul munum faciat album, alqui eiꝰ oīs foā subtialis hēt
naālem in poliam, ul duas maās informet, gō. Rndet ad
nalis rōnibꝫ in demonstrōne thēs. Nam si ſſēl naāliter foā
informare plures maās, n̄ ēēt rō: cur n̄ oīs, alqs ilā ſſēl naāliter dan
tuꝰ danꝫ foā in maām totius mundi sactem elementaris, q̄mum
possim negat. 2dō: Foā illa vel ēēt maālis vel spūalis. Si
maālis: tunc dicēt in duplici totali maā dupliciter educi ac produc
si autem ēēt spūalis: dicēt in duplici Cōrbis creari
naāliter, gō dictum implicat, dicō: illa maā dicēt cē in eodem
loco, alqui huc naāliter fieri n̄ ſſt, gō. mi: palebit in dicendis de
penetrōne Cōrm. Ma: P. Si maā illa totalis ēēt in diuerso loco,
tunc foā illas informans una cum illis ēēt in diuerso loco, et quidem
totali, alqui implicat eiꝰ naāliter replicāa, gō. 4ū: eadem foā
n̄ ſſt naāliter hīre plures causas totales quidem generis, gō nec foā
eadem maālis duas maās sui subiectalivas. Pō dicit: cauꝫ: illa:
quia hēt naālem in poliam tum protinam tum remotam seu
radicalem, quia hēt naālem in poliam tantum protimam. N.
dicit mi: alqui eiꝰ oīs foā subtialis hēt naālem in poliam
protimam, ul duas maās informet sm: hēt eiꝰ in poliam
remotam seu radicalem. N. et con: foā subtialis sua poli
ad capacitate remota respicit oīs maās, et ad illas oīs dicit ordinem,
sicut maā appetitu inato et remoto appetit oīs foās subtialis
gō hēt saltem capacitatem remotam ad plures maās: ad tertiū:
gredo nec radicalem nec remotam hēt poliam, ul ſſt subtus
Jacere album, tuꝰ huius ē: quia nigredo et albedo sub eodem
genere qualitatis maxime distant, gō nigredo n̄ ſſt dare

denominationem albi, cum hæc denominatio sit propria albedini.
Probatur negando nullo modo continet albedinem. Quia ubi
contrarie opponitur, ibi nec potest subtm denominare album, hemo enim
dat q̃ non bibit; sed aut̃ qualibet substantialis ordinatur ad quamlibet
mam̃ linguam actus ad potiam, ibi bibit remotam capacitatem
ad quamlibet mam̃.
Secundo sic. Non potest una sed cum divinitus existere simul et semel
in duplici tempore, ergo nec in duplici mia.
Probatur quia non datur, imo nec dari potest duplex tempus simul et semel,
cum tempus ex continua successivorum, cum ergo dari non
possit cum non possit eadem sed in duplici tempore existere: ad
veri datur duplex mia simul et semel, ut sua patet, ergo.
Si quis dicat 1mo: non potest una sed accidentalis cum divinitus
existere in duplici mia, ergo cum nulla sed substantialis, patet ubino
sig: unius mie est sed accidentalis, aliqui hic ubino non potest existere
in altera mia, ergo.
Pro dist: una sed accidentalis modalis non potest existere cum: sed acci-
dentalis absoluta N: Pro dist: Ma: ubino sig: unius mie est sed
accidentalis modalis Cm: Ma: est sed accidentalis absoluta Cm: mi-
nori dist: Cm: N: Cm: sed accidentalis modalis stat continuitas
affecta suo tantum modificato, Co. Cadem non video ullam
implicantiam; quare sed accidentalis absoluta sig: albedo, non
potest simul recipi in duplici subto.
Si quis dicat 2do: Si una aia potest esse simul et semel in duplici
loco, tunc potest unus Deum odisse, in alio amare, in uno
potest peccare, in alio bene agere etc: aliqui hæc et similia
implicant, ergo.
Pro 1mo: N: Ma: Quia ad veritatem nostræ conclusionis non est necessarium

quocunq; fóa ponaḷ in duplici maá, ged sufficit si una alterave fóa
fis; aveniat fieri p̄ssit in duplici maa soni. Dic dō: ad 1m̄ regulam
primam, si hec loquiḷ de amore et odio efficaci: quia amare
aliquem efficaciter ēt odisse ineffficaciter, seu ꝛdum quid fiā
p̄tr̄ō autem negandi ēt. quia p̄ amorem efficacem aā fit quā
idem ꝛdum affectum cum ipso obl̄ō, iusta illud: amicus alterius.
p̄ odium autem efficax fit n̄ idem, imō fit distincta ac sepa-
rata, et n̄ ē obl̄i, aliqui implicaḷ eandem rem fieri ēt et n̄ ēt
gō. Ad 2dam regulam dic. q̄d ip̄robabiliter fieri p̄ssit ut aā
in uno Or̄ peccet, in altero autem eliciat actum virtutis,
dum ōdo actus ille virtutis, quem eliciet in uno Or̄ cō ōi con-
tradictorii oppositus pereuntq; in alio Or̄ perficeret aā. p̄t
enim defactō fieri: aliquis haāl simul et semel duos actus volun-
tatis, unum fig: dandi Eleemosinam pauperi, et hic ē virtuosus
alterum autem actum occidendi hostem privata authoritate
et hic ēt vitium. Jam gō ponaḷ aā in duplici Or̄, et n̄ video
repugnantiam, aī in uno priore virtutis, in altero posteriore
actum vitij eliciat negatiue; talis tamen aā in neutro Or̄
dici p̄ssit innocens, quia denominō innocentis ē negativa,
quæ sōlō ā conuenit, nisi oī ex p̄te de ipsō verificari p̄ssit.

N:42 Nulla adhuc pro solvendis aliis; q̄d res aliqua ad rem aliquam hanc
haāl cēntialem incapacitatem, quando vi alicuius p̄cti virtutis
absoluti, et in n̄ circumstiā specialis: ne alteri rei conuenire n̄ p̄t,
et talis incapacitas ē fig: in tagide ad actum vitalem: lapis enim
ex sua cēntia ē inaātus, incapacitas autem tantum naāliꝫ dicitur
hanc, quando una res alteri conuenire n̄ p̄t specialis precise nā
viribꝫ, et specialis exigentia naāli, et talis naāliꝫ incapacitas ē in
fóa ad informandas naātas duas mās. Fóa enim ꝛdum naālem

virtutem informativa, informat subtm̃ adaequatum unum hominem, et duas eandem naãlem virtutem n̄ ordinat, nec exigit subtō plures, quia tamen foã subsistãlis nullum dicit gradum intrinsecum vi cuius prãti illam Deus pro omnipotiã suam ordinare n̄ possit ad informanda subtã plura adaequata, et vi cuius prãti Deus illam rapius ponere n̄ possit imo cum speciali prãtis ẽntialibus illig adhaec foã sit indifferens, id eo in foã subsistãli n̄ ẽ intrinsecas intrinsecas ac ẽntialis.

Quares quale miraculum ẽt si duae forma in una maã vel una maã foã in duplicãa maã existeret. item quale miraculosa ẽt actio qualem foam vel talis foãs producere ac conservare.

Ad foã talis vel eiã foã ẽt miraculosa quoad solum circumscriptiam et simultatem, in quantum nempe compatibilis sibi naãlis, ut existant sive plures in eadem maã simul, sive una in pluribus maãis simul. Actio vero cuiusmodi foãs producens ẽt miraculosa quoad modum, ubi observandum ẽ ex dicta Lyriaga: quod illa actio dicat supernaãlis quoad subsistiam, et intrinsecam sua, per quam Deus producit aliquod ens supernaãle, ut sig gratiam sanctificantem, item: per quam Deus producit, vel conservat aliquod ens naãle, sic tamen: ut supplent defectum alterius causae creatae, sine qua alias illud ens naãlis produci n̄ posset, sicut. sacramã accidentium in Eucharistia ẽ quoad subsistiam supernaãlis, quia ibi Deus supplet defectum causae creatae naãlis et subtiae, conservando accidentia extra subtm, quando vero Deus n̄ supplet defectum causae creatae, tunc tamen modo naãe indebito, actio talis dicit solum quoad modum supernaãlis, in nostro casu Deus ponens duas foãs in una maã,

N. 43

vel unam formam in duplici mā in supplet ullius causa creatā
defectum, cuius enim? gō talis actio formā vel formārum produceret
vel quoad modum supernāalis, qui modus praecisē in hoc consistit:
q Deus hāt speciale decretum nō accommodando se exigentijs rerum
et quamvis forma una in subto posita exigat, nescum ponatr in
eodem subto alia, ilem mā hōis formam exigat: ne eadem forma
in alijs mātijs reperiatr, Deus tamen velle agere contrā has
exigentias, qua voluntas nāne nostra ē in subtia supernāalis,
nec procederet à Deo, ut auctore nāe.

Quæstio VII

An plures formæ substantiales disparatæ possint poni in eadem mā.

Quæstionem hanc sibi Philia subordinat, dum quærit 1mō:
an absolute stare possit grā cum peccato. 2dō.
an plures personæ divinæ assumere possint eandem
numero naām creatam. 3tiō. an plures naēs creatas assu-
mere possit una eademq persona divina; et an hunc ceu
unus Rex hōo ant plures: servit praterea pro Baptismo
infantis monstroso construendo, si Rex. naturaliter cum pluribus
capitibus, vel alijs duplicatis membris, ultrum permodum
duplicis hōis eadem condicionate Baptizandus sit?

§I

Præliminaria.

N. 44 Forma disparata illa est, quæ est à se independens, illa
ut qualibet illarum sola cū possit in mā sine alterius

consortio. Tales sig: foā sl: foā ligni, foā ignis, foā leonis, foā leporis etc: et de talibus hīc mouet quæstio, nam de formis accidentalibus disparatis nō ē dubium, quia de facto nāliter in eodem subō reperiūt odor et color. 2do: nō ē dubium de formis contrarijs accidentalibus in gradu remisso acceptis: sic enim duo gradus coloris pōssūt ēe cum habitu sig: frigoris in eodem subō etiam nāliter ut patet in aqua frigida; in gradibus autem intensis nō pōssūt nāliter accidentia contraria reperiri in eodem subō diuinitus tamen id fieri pōssē admittunt plerique oēs.

N: 45

Subtm, siue māa adæquata et totalis dicit ordinem oppositionis continuæ ab altera māa, et separata sig: māa habitus hoīs separata à māa canis. Inadæquatum subtm ē aliqua pars māe in toto oppōsito repta sig: māa capitis continua cum altera plē sig: colli, unde māa, qua ē una unitate continuatōnis 2dum diuersas plēs māe pōt habere duas foās distinctas, ut patet in arbore qua 2dum aliquam plēm ē sicca et arida, et 2dum aliam ē viuens et florida, nam 2dum hanc infoāt à foā vegetatiua et 2dum alteram nō infoāt à foā vegetatiua, item diuersa pōt partialis māe continuæ pōssūt habere unam foam, pōssūt in hoc oēs plēs habūt aam rōnalem unam, quia sūt unum physicē ad quas se extendit pōt foā spiritualis virtute multiplex effectiua causa foālis ē duplex: primaria et 2daria. N: 46

Primarius ē, quem cō ipso causa foālis pōssūt, dum adē in subto et ad quem ē primariō ordinata, sic primarius effectus causæ foālis sig: foā ē: denominare subtm informatum. Secundarius

ē, quia concurrit ad effectum primarium, et quem n̄ pōt habere
ipsa foā nisi sit in subō, sed requirit ad hoc adhuc aliquid aliud
inhiā pro hac re pl dari ab albedine, quā quamprimum ē in
muro statim abeg; ōi alio dat denominationem primariam,
nempe albi, at autem del denominationem 2 dariam lig: similis,
n̄ sufficit, ut albedo tantum sit in muro, sed ingesse requirit
albi muro, quo posito statim albedo dat denominationem 2 dariam
similis; atq; hic effectus 2 darius pōt à deo absolute impediri
nec effectus 2 darius foā ē expelli ex subō albam foam,
nā alibi in eodem subō incompossibile, quia una foa
substialis n̄ hoc ipso q̄d sit in mā, excludit aliam foam
substialem, sed praeter requirit decretum dei, quo deus vult
tantum ut author nā agat, et nullo modo aliam foam
substialem mā conjungat. Q̄d eadem deus et quomodo effectus
2 darios impedire pōssit deinceps ab actu, non defectu impediri
effectum formalem 2 darium quantitatis, nempe impenetrabilitatem
quando Christus post suam resurrectionem intravit januis clausis
ad Apostolos.

N: 47 Ad evitandam confusionem quae oriri pōssit ex foīs subordinatis
notandum ē: q̄d duplici modo fieri pōssit, ut duae foae substiales
disponāt informent eandem mām, primō pl id fieri concomi-
tanter, ita ut eodem tempore utraq; foa eandem mām informet
et sic quaevis foa complebit mām ultimo, et constituet cum
illa compositum substiale duplex quidem, sed in nā aequali dis-
tinctum. 2dō pōssit sic informare eandem mām, ut post quam
mā jam existit sub una foa, subsequo tempore supervenial
alia, tali casu verum quidem ē: q̄d foa superveniens suppo-
nat mām ēplelam, quae ēplela ē, et pure per accidens, n̄

lamen supponit illam cplam quia cplam, id est, ita ut
exigat foã superveniens maãm previa foã informalem, sicut
exigunt foã subsliales subordinales.
Sunt autem, seu dicunt poliores illæ foã subordinata, quæ N. 48
inter se dicunt aliquem ordinem, ita ut una in eodem subto
exigat aliquam, et una ad aliquam se habet, tanquam dispo
ad medium necessarium ad finem. Foã finalis, vocat sub-
ordinans, foã dispositiva dicit subordinata. Hæc autem
foanum subordinão dupliciter sumi potest, vel in sensu diviso, vel
in sensu cposito, in sensu diviso habz foanem subordinão, si
foã subordinata adveniente foã subordinante contempat, et
destruat; in sensu cposito econtrà è: si adveniente foã
subordinante foã subordinata in eodem cposito remaneat.
Qd subordinão in sensu diviso dcz è extrà dubium, sic in
generatione hois foã embrionis è foã vialis, et subordinata ad
aãm rãonalem tanquam foanem subordinantem. Qd et sub-
ordinão in sensu cposito spectando foas accidentales eiã
dcz, eg. extra oem controversiam è, sic calor ut sex è dispo
ad calorem ut 7 tamen remanet in subto gradz 6ti caloris
adveniente gradu 7mo: dubium ergo solum inter
Philosos movet: an subordinão in sensu cposito inter foas
substiales totales in aliquo casu dcz?
Probabiliora tamen illorum mihi videtz sentia, qui docent, N. 49
nec divinitus, nisi plures foas subordinatas totales in foare
tandem maãm. Si enim in maã darentz foæ subordinatæ
totales, neutra ex illis esset actus primus substialis, aliqui tamen
qualibet foa ex essentia sua è actus primus substialis, ergo illa:
pos plis: foa subordinans n esset actus primus substialis, quia foa
quæ ex essentia sua presupponit jam aliam ante se, n esset actus

primus, sed 2dus, alqui foá subordinans ex cēntia sua, quia
ē foa subordinans, presupponeret aliam ante se, gō. Patet
ē à maá, si enim maá prima presupponeret aliam ante se, illa
n̄ ēt maá prima, gō à pari. P. Jam cīm de foá subordinata: foa,
quæ disponit ad actum primum, languam ad suum finem, n̄ ē
ipsa actus 1mus quia medium ad finem n̄ pl cē finis, alqui
foá subordinata disponit ad actum 1mum nempe ad foam subordi-
nantem languam ad finem, gō. 2dō: illud n̄ ē substiale, sed
accidentale, qđ ab alleo languam à radice oīum specialium
prosrectalium exigit, alqui foá subordinata sig: in hoc sicb
aá rōnali exigank, ut simul cum aá in eadem maá, gō foá
subordinata n̄ ēt substialis. Major patet ex concepta foce
substialis, quæ ē prima radix, actus ultimo determinans,
et finis, ad quem ordinank oīa, quæ ēt in maá, alqui hæc
oīa n̄ conveniremt foīs subordinatis, quia ipsæ ordinarenk
ad aam rōnalem, et cēnt determinabiles ulterius per aam
illazz maá exigeret, gō. Patet ex duobus entibus in actu
ejusdem rōnis n̄ fit unum per se, sed duæ foæ subordinata
ēt duo actus in eadem rōne nempe foæ informantis, gō
ex illis n̄ fit unum per se.

§II

Thesis.

N:50 Prima: duæ foæ disparata totalia n̄ possūt naturaliter
informare eandem maam. Dem. 1mō: naturaliter generatio unius
ē corruptio alterius juxta axioma, alqui hoc axioma n̄ teneret
si duæ foæ possēnt informare eandem maam. Min: ē clara, quia
maá jam habēs unam foam possēt recipere aliam sine priorīs

destructione, gō n̄ oīs generatō ēt corruptio. Dem: 2dō: maā dō pōt
cē sub fā, nl̄ sc illam cōplēt, alqui hoc hēt sufficienter per unam
fōam, gō alia ēt superflua. Dem: quia si n̄ cōplēt sufficienter
per unam fōam, hoc ipso dat fōa n̄ cōplens perfecte maām,
jam n̄ ēt disparata sed ēt subordinata alteri fōe, exigens aliam
fōam tanquam 2dum ac ultimum maē cōplementum, consequenter
dantes fōe subordinate, quas tamen num: prius rejecimus.
Dem: 3tiō: quia si semel admittat: 2d duę fōę pōssint cē nāl:
liter in eadem maā, n̄ ē rō: cur tres, cur 4, decem vel 20 cē
n̄ pōssint, et sic in infinitum, sicut admisso semel: 2d duo accidē:
tia simul cē pōssunt in eadem maā, recte admittit plura pōsse cē
si id naā pōstulet, et fōe subtiliter in maāis existentes ita
exigant. Dem: 4tō: implicat naāliter in eodem loco cē duo cōrā
gō à pari implicat duas fōas cē in eadem maā. Prob: sicut
enim Ōs occupans unum locum, excludit ab eodem loco alia
quam Ōm, ita una fōa excludit ex maā naāliter aliam,
aut certe deb: disp: Dem: 5tō: Si pōssent plures fōe disparate
infōare eandem numero maām, vel pōssent plures fōe diversę
rōnis vel ejusdem rōnis, alqui nec plures fōe diversę rōnis
nec ejusdem rōnis, quales sunt duę fōe ignis vel duę fōe
aquę, gō. Prima pars mi: plures fōe diversę rōnis exigunt
diversas et incompossibiles dispōnes, sic fōa ignis exigit
intensum calorem, fōa aquę intensum frigus, alqui
istę fōe, quę exigunt diversas, et incompossibiles dis:
pōnes n̄ pōssunt simul et semel infōare eandem maām,
gō. Pro altera pars mi: duę fōe ignis n̄ possunt naāliter com:
venire in una eademq; maā, gō duę fōe ejusdem rōnis

ñ pſſůl náálile in ſoáre eandem maám. Pᵒ Ll: nullum agens
náále pſſed producere alteram ſoám ignis, gó. Pᵒ Ll: quando
agens náále invenit paſſum sibi aſſimilatum sic, ignis ig-
nem, hunc ñ hñt finem, propter quem agat in illud, gó nullum
agens náále pſſed producere alteram ſoám ignis.

N: 51 2da: pſſůl Divinitus due ſoá vel plures diſparate in-
ſoáre eandem maám, sive jam illa máá indiverſis locis
cum ſingulis ſoís ponat, sive in eodem loco utranq;
ſoam haat. Dem: 1mo pt Deus ſimul in eodem loco eodem
loco ponere plura cra, eſó à pari pt plures ſoás ponere in
eadem máa. Dem: dó: nulla é repugnantia nec ex pte máe,
nec ex pte ſoárum, propter quam ñ pſſint abſolute due
ſoá in ſoáre eandem maam, gó ut ſupra ñ repugnat. Confir-
quia patet, quia si ex his duabus capitibus ñ é repugnantia,
alia nulla apparet, gó. Pᵒ: eadem Dᵒ primo: quoad maam,
quia maa é náále capax plurium ſoárum ſucceſſive
vbendarum, gó illi abſolute ñ repugnat habre plures ſoás
ſimul eo ſupi modo, sicut locus é capax náále habre plura
loa ſucceſſive, Divinitus vero eadem continere pt ſimul,
Pᵒ dó: Idem Ll: quoad ſoás: quia magis sibi repugnant duo
lig: contraria, calor ſumus et frigus ſumum, quam due ſoe
ſubtiales, que nunquam sibi contrariantur contrariatae
propric dicta, aſqui contrariatalia Divinitus pſſunt ſimul
in eodem ſubo, gó eim due ſoe ſubtiales. Dem: 3tio:
Licet una ſoa excludat alteram ex eadem maa, hoc
tamen exclusio é effectus 2darius ſoe, primarius enim
é in ſoare maam et conſtituere ſpositum, alqui Deus pt

impedire effectus ꝺarios, ꝯ̃ eiꝰ̃ hunc effectum, ne vid. ꝺ. el una foꝝ ꝺeludat aliam, quo sanè impedito nõ adeo: cũ plures foꝝ nõ ꝑsint cẽ in eadem mãa. P. mi: argumenti, quia Ma: é clara: Deus ꝺefacto in Eucharistia impedit effectum ꝺarium quantitatis in Oꝛ̃e Christi, dum nõ permittit, ut quantitas Sacram. illud Oꝛ̃ occupet in ordine ad locum. Item in resurrectione Christi impediuit alium effectum ꝺarium quantitatis, qui é facere Oꝛ̃ impenetrabile, siquidem Christus resurgens penetrauit lapidem sepulchralem, alias naãliter manente quantitate sua impenetrabilem; ꝯ̃ pt̃ Deus impedire effectus ꝺarios, ꝯ̃ eiꝰ̃ hunc: ne una foꝝ expellat aliam ex eadem mãa.

§III

Solutio Dubiorum contra primam.

Dubium 1mum: Pt̃ foꝝ ferri el foꝝ ignis ꝑponi naãliter in eadem mãa, ꝯ̃ due foꝛ̃ disparata ꝑsint naãliter ꝑponi in eadem mãa. D. f: dum ferrum in ignem mittit, et ibidem longiori tempore manet, ignescit, aliquali casu foꝝ ferri et foꝝ ignis ꝑponit in eadem mãa, ꝯ̃. Ad: N. f: P. m: Ma: N. mi: Ad ꝺico ꝙ̃ ꝺicti casu foꝝ ferri sit in alia mãa, et foꝝ ignis eiꝰ̃ in alia mãa, nimirum in illa mãa exteriori, quæ in poris ferri latet, quæ mãa, cũm sit satis copiosa, ita illuminat ferrum, ut totum pulchrum ignetum, et foꝝ ignis, ut exigimus, cẽ in illa mãa, in qua é foꝝ ferri. Eodem modo respondendum é: si argumentum ab aliis foꝛ̃is sumat.

Quis ꝺicat: quando album é dulce, si ibi due foꝛ̃ accidentales

gō eiᵐ quando ferrum ē ignitum ꝟ ibi duæ foꝝ subꝫ
stiales in eadem maā Rō lon, ideō ibi ꝟ duæ foꝝ accidēn:
tales in una maā, quia ꝟ duo concreta accidentalia, alqui
hic eiᵐ ꝟ duo concreta substantialia, gō.
Rō lon: ℞ Rō lon: ℞ compleo cauꝫ: illa: quia ꝟ ibi duo con:
creta accidentalia in adæquate distincta Con: quia ꝟ duo
concreta adæquate distincta ℞ dist mi: alqui eiᵐ quando
ferrum ē ignitum ꝟ ibi duo concreta substantialia adæquate
distincta Con in adæquate distincta ℞ el Con: in primo casu,
quando verum ē dicere album ē dulce, ꝟ duo concreta nempe
duarum rāgne foarum accidentalium albedinis, et dulce:
dinis, sed ē unica maā in qua tum albedo tum dulcedo rā
pīt: al vero quando ferrum ē ignitum, ꝟ quidem duæ foæ
substantiales ibi, nempe foa ferri et foa ignis, sed ꝟ in diversa
ꝑte maē, gō ꝟ duo concreta substantialia adæquate distincta,
nempe el 2dum foam, et 2dum maam.
Replicat: 1mō Nulla ē implicantia quominus foa ignis, et
foa ferri, vel quæcunq; foæ aliæ substantiales ꝓsimul ē in
eadem maā, gō. ℞ hæc implicantia vel se teneret ex ꝑte
maē, vel ex ꝑte foarum, vel ex ꝑte agentium naāliū,
alqui nihil horum dici ꝟ gō. ℞ mi: 1mō. N ꝟ dicā qd se teneat
implicantia ex ꝑte maē, quia maā nullam exclud foam.
Dō: n eiᵐ ex ꝑte foarum, quia singulæ foæ, ꝟ actus ꝓpterea
maē. Ideō denig nec ex ꝑte agentium naāliū, quia
agentia naālia ꝓsimul maam pro diversis foīs disponere, gō.
℞ N: ꝟ: ℞ Con: illa: N mi: et dico: qd suo modo hæc implicantia
teneat se ex ꝑte eiᵐ duum, unde ad primam ꝑtem minoris
dist: ℞ n ex ꝑte maē ꝗtum se accepta Con: n ex ꝑte maē
ut jam foa una in foate ℞ dist: similiter cauꝫ: quia maā

2dum se accepta nullam excludit Joan Con. quia maá vl jam
una foá infoála nullam excludit Joán N. maá 2dum se ac-
cepta é indifferens adquamcunq; Joam pro consequens 2dum
se accepta, nullam omnino dicit impotiam et implicantiam,
maá nihilominus, vl jam una foá infoála dicit negánem
sive exclusionem foá alteius, ijo. addam pro mi: Pr. dijt:
Li: n ex parte Joanum successivè habendarum Con: n ex parte Joánum
simul et semel habendarum N. dijt: cim causa: quia singula
foá pt actus cpletivi successivè potentes complere maám
Con: simul et semel potentes cplere maám N. ad 3tiam
pbám R. fr. cavs: dijt: quia agentia naália pssit maám
numero distinctam pro diversis foís disponere Con. cavs:
numero eandem N.
Sequitur dicat: maá é subtm primum receptivum Joanum
subtialium, item: maá é indifferens pro quacunq; foá
subtiali, ijo.
Pr. dijt: fr. é subtm primum receptivum Joanum subtialium
successivè habendarum Con: plurium simul et semel habendarum
N. dijt: cim 2dam pbám: maá 2dum se accepta é indifferens
Con: maá vl jam una foá infoála N.
Replicat: ijo: quando maá jam é una foá infoála manet eadem
maá, go cim manet eadem potia, go si maá antea pbát recipere
Ly: Joam equi, cim eadem recipere pbát vl jam é infoála
foá bovis, Confir: pt maá vl jam infoála foá vná recipere
Joam adhuc alteram, et sic pro consequens maá vl jam é
infoála foá bovis pt recipere Joam equi.
Pr. dijt: fr manet eadem entitative et 2dum rectum Con: manet
eadem connotative et 2dum obliquum N. dijt: gr Con: N. con:
una cum illáone Confir: dijt: fr. pt maá vl jam infoála

foā una dispōni pro recipiendi alteā foā; ita tamen, ut dum ſ̄l inducit dispōnes ultimate pro foā alterā, dispinat foā precedens &c: & ita ut remaneat foā precedens N: ſ̄l &c: una cum illāone. Hoc ipso qd inducunt dispōnes pro foā altera, tollunt dispōnes pro foā precedente, aliquis subtilis dispōnibus ꝑ ſ̄l foā permanere in ſubto, qō.

Replica: 3ta: Non oēs dispōnes ſ̄l sibi opposite, sed ſ̄l tantum disparate; qō ñ hoc ipso qd inducunt dispōnes pro foā R, & tollunt dispōnes pro foā ℞, el sic ꝓsequens foā R ſ̄l remanere cum foā ℞ in eadem māā.

N: dist: ñ oēs dispōnes ſ̄l sibi opposite, ſ̄l tamen insufficientes ad dispōnendam ultimate māām pro recipiendo duplici foā subtiali &c: el ſ̄l sufficientes N: sic dist: &c: N: cor: cum illāone: sicut nāliter fieri ñ ſ̄l, ut in unam māām inducant duce diuersa foā subtiales: ita nec nāliter fieri ſ̄l, ut in unam māām plures dispōnes disparate inducant sufficientes ad plures foās subtiales in eadem māām inducendas. Dixi notanter, in eadem māām, quia in diuersas plures māās ſ̄ssūl el plures dispōnes disparate, el eiā plures foā subtiales induci possunt: dixi de ferro candente, alii aliquo plus māā habent foām ignis, alia uerō foām ferri.

Replica: 4ta: ſ̄ssūl duo agentia diuersi ordinis agere in eandem māām, qō eiā ſ̄ssūl inducere in eandem māām diuersas dispōnes pro duplici foā sufficientes, el sic ꝓsequens plurib⁹ eiā duabus foā induci in eadem māām.

N: cor: &c: N: cor: una cum illāone, el dico: dum duo agentia agunt in eandem māām inducendo diuersas, el disparatas dispōnes, uel hoc duo agentia ſ̄l æqualis uirtutis, uel inæqualis!

si sit inaqualis: illud agens id quod majorem virtutem superet alterum, et illa suam formam tantum producit, si autem sit aqualis virtutis, sic se attemperabunt, ut neutrum agens suam formam sit productum, sed vel producent aliam formam vltiorem agentis: si sit aqualis virtutis et communem, vel planè nullam. Ignis in igne et aqua, dum aqua in idem lignum, si ignis est fortior et prevalet aquæ inducet formam ignis in materia, si verò aqua et ignis aqualiter sic se attemperabunt ut vel producant lignum: formam fumi, vel planè nullam formam, sed lignum manebit in suo esse.

Dubium 2um. Jchum é, q̃ mãa naãlis habuit duas formas substãiales igñ eim fieri pt. Pro. Jde historica ecclum é: q̃ duo gemelli sic concreverint, ut habuerint duo capita, 4 manus et 4 or brachia, et duos tantum pedes, hic vltimus pes dicit illa fuisse communis vltimo gemello, ut si pes pungeret, vltimus ille gemellus clamaret: quo casu supposito ecclum videtur q̃ hi duo gemelli duas habuerint formas rãonales, et cum vltimus in eodem pede sentiret, ecclum é in eodem pede fuisse aãm rãonalem vltimi, igñ pstit duo formæ substãiales totales naãliter in forma eadem maãi. Ol: 53

Pro: Nego: p: permissa hac historia dist: hi ecclum é: in eodem pede in diversa tamen pte mãa fuisse aãm rãonalem vltimi eorum in eadem pte N:

Instãs dicat: si vltimus aã rãonalis n fuisset in eadem pte mãa n ed perceptibile: quomodo hoc fieri potuit, ut dum pes in quacunq pte mãa pungeret, vltimus gemellus sentiret q̃.

Pro: Nego: et dico: id fchum é propter similitudinem mãa

maã enim unius gemelli q̃ vocung̃ demum casu, ilã in pede cõcida ẽ cum maã alterius q̃ gemelli; ut impossibile fuerit langere maam unius quin cim langerẽ maã alterius. Sed hãc ẽ ꝑ in mistione plumbi et argenti i vini et aque, dum enim hec inter se cõmiscent̃ n̄ ꝑ lang; i una pars plumbi, aut aque, i quin langat̃ cim aliqua pars argenti, aut vini.

Replicat̃ 2mo: Nihil repugnat ut due foe substiales sint in eadem maã, gõ ꝑ ad mẽm ẽ dilã duples aã rãonalis fuerit in eadem maã P.f: nihil repugnat ut due foe accidentales sint in eadem maã, gõ ã pãn.

R. N. f. P. disp: ẽ: quia in maã inveniẽ rõdẽ plurium accidentium foã nimirum substialiũ que unit maã, ut patet in rpõsito humano, ubi aã rãonalis exigit diversas dispõnes et diversa accidentia: at vero nulla inveniẽ rõdẽ exigẽtis plurium foarum substialium simul et semel habendarum quare enim illa, gõ. ẽ dõ: quia maã ꝑ foam accidentalem n̄ sufficienter cpleẽ: at vero sufficienter cpleẽ ꝑ foam substialem, cujus rõ ẽ: quia licet quantitas compleat maam in rõne quanti, n̄ tamen illam complet in rõne dulcis.

Replic 2dõ: Ideo foa accidentalis ꝑ sui cpõni in eadem maã quia licet quantitas reddat maam quantam, n̄ tamen reddit dulcem, alqui cim foa exigra: bovis licet compleat maam in rõne bovis, n̄ tamen complet illam in rõne equi, sed cim foa bovis, et foa equi ꝑeunt in eadem maa cpõni.

R. compleo caus: et quia foe accidentales ꝑ sui sibi caus: dinãr et una supervenire alteri, cum alqua earũ sint

proprietatis, alia vero dona, qua dee vel abee pssunt con-
ferre dono N. cum: sic dicimus: nego tamen foe subsistat
pssunt sibi subordinari con: et pssunt eis sibi subordinari sicut
foa accidentalis N. m: et con. disp: go e primo: ex data dis-
tinctione, 2do: quia accidentia sunt in maa, ut deserviant fabri-
quam instrumenta ad diversas operationes exercendas, alqui qui,
habet foa pt diversas operationes exercere, go cum pt, quin imo
debet habere diversa accidentia: ad vero foa substantialis ideo e
in maa, ut illam compleat, alqui pro hac re, n indiget alia
foa substantiali, go.

Si quis dicat: albedo et dulcedo licet n sint instrumenta, nego
exigantur a foa substantiali, pssunt tamen naturaliter operari, go cum
dna foa substantialis disparata pssunt naturaliter operari.

N: disp: e primo: quia quoad primum habt experientia, ut patet
in sacharo, n vero quoad dum. Secundo: quia accidentia
ordinantur cum ad ornandam substantiam, alqui pervenit
accidens, n ornatus sufficienter substantia, go: ad vero foa substantialis
ordinatur ad complendam substantialiter materiam, alqui adhuc suffi-
cit unica foa substantialis, igo.

Repli: 3to: licet una causa finalis sufficiat ad movendam
voluntatem, propterea tamen duae causae finales totales pssunt
influere in eundem ulteriorem effectum, go cum licet una
foa substantialis sufficiat ad complendam intrinsece materiam,
propterea tamen duae foae substantiales pssunt informare eandem
materiam.

Ob: disp: e: quia pssum ex duobus motivis aliquem effectum ponere
ita: ut cessante quocunque motivo adhuc sequatur effectus,
ut patet experientia: sic pssum Romam ire tum propter
lucrandas indulgentias, tum propter videndum Pontificem,

cl̄si deinde in via audeam Pontificem eē mortuum, ꝑsm̄
tamen hoc ille continuare propter lucrandas indulgentias,
aliqui tali casu duo cāe totales finales influentes in eundem
ulteriorem effectum in idem individuum ille Romanum, gō:
ad vltō pro alterō ñ ē experientia, quin imō ut maā ꝑsit
inferri à pluribus formis naāliter requirunt previe dispōnes
aliqui ñ ꝑt maā naāliter disponi pro pluribus formis substantialib⁹,
gō. Cuius rō ē: quia vel ꝑsēt disponi pro formis diversē
rationis, qualis lig: ꝑt forma hominis, et forma lupi, vel erit
ꝑsēt disponi pro formis ejusdem rationis lig: pro duabus
formis ignis, aliqui neutrum dici ꝑt, gō; ñ primum: quia de-
berent in eadem maā oppoñi dispōnes incompossibiles, quales
ꝑt dispōnes pro forma lig: lupi et aā rationali; ñ ꝑt dici
cim̄ 2dum: quia agens ñ agit in passum simile, ut jam
dictum ē, gō. Disp: ē 2dō: quia contrā primum nulla pugnat
rō, quin imō pro primo militat experientia: ad vltō contra
2dum ē allegatum axioma Philosophum: generatio unius ē
corruptio alterius.

Replicatur 4to: cim̄ experientia ostendat, q̄d in una maā immediatē
duplex forma substantialis sit, gō. Ꝓ: dum aqua fit calida,
videt ibi ē duplex forma substantialis, gō. Ꝓ: videt ibi
ē forma aquae et praeter illam adhuc aliam quae exigat hunc
calorem. Ꝓ: calor ille in aqua ꝺbt exigi ab aliqua forma
substantiali, aliqui ñ à forma aquae, gō ab alia forma distincta.
Ꝓ: Ꝓ: ulteriorē Ꝓ: Ꝓ: ulteriorē Ꝓ: Ratio
rō ē: quia si ille calor, qui ē in aqua calida exigeret

ab aliqua fõa substãli, ñ cẽl violentus aqua, q̃d enim exigit ab aliqua principio intrinseco ñ ẽ violentum, aliquamen. juxta oẽs Philosõs color ẽ aqua violentus, igõ. Sola igõ rãõ caloris in aqua ñ ẽ principio extrinseco inducente calorẽ, ñ etiã à principio intrinseco calorem hunc exigente in aqua, igõ.

§IV

Solutio Dubiorum contrã Secundam.

Dubium 1mum Implicat absolute ul unum genus contrahi simul et semel per plures differentias ultimatas ñ subordinatas, i. g: aãl per rãonale et irrãonale, igõ cũ implicat, ul unde maã haãl plures fõas disparatas, et per illas contrahi ad speciem Aliquã oppositi. 2dõ: absolute implicat, ul idem Oẽs haãl duas figuras, ita ul sit rotundum simul et quadratum in eadem ple, igõ cũ implicat, ul haãl maã duas fõas. N. Cõr: S. Thomas sæpe comparat substãlem fõam figuris Oũ, igõ sicut ñ pssũt cõpõi due figure in uno Oẽ, ita nec due fõe in eadem maã. N:64

Ad 1. disp: quia genus et differentiæ sũt realiter idem, igõ si genus contrahitur per plures ultimatas differentias, differentia divisiva cẽt realiter idem cum genere, igõ cũ cẽnt realiter idem inter se, juxta illud: quæcunq; sũt eadem uni tertia etc: consequenter cẽnt due differentiæ, quia cẽnt plures divisivæ, et cũ ñ cẽnt plures, quia cẽnt realiter identificatæ, q̃d implicat: at vero maã, et fõa ñ sũt idem

realiter, sed ꝑt tantum sibi unita, adeoꝝ si duæ fŏæ ver:
rent eidem maĝ, adhuc manerent duæ et ab invicem
distinctæ, et facerent duplex ꝯpositum inadæquate dis:
tinctum. Ad 1um dist: et ꝛ implicat vt idem Ōs Physicum etc: non Ōs
Mathematicum vel Ōs Mathematicum Ōs hbns longitudinem, latitudinem etc;
go si idem Ōs Mathematicum cēt rotundum, et ꝙdratum
eadem figura rotunda et ꝙdrata simul ꝙ
implicat. Ōs autem Physicum ē ꝯpositum ex maĝ, et fŏa
ꝙ ꝑt recipere per unionem in se figuram quamlibet tantam
accidens superadditum: go sicut ꝑt naĝliter successive reci:
pere diversas figuras sine mutatione suæ cētitatis, ita cum ꝑt
recipere divinitus diversas simul et semel figuras, cum
nec identificentꝛ inter se, nec cum Ōre Physico. Ad 2. dico:
S. Thomam intellexisse n cē possibiles duas fŏas in eadem
maĝ naĝliter, cum S. Thomas semper loquatꝛ secundum ordinem
naĝ vt ipse Joannes a S. Thoma fidelis Angelici Doc:
toris interpres testatꝛ. Ꝑt enim allegat S. Thomas et quæcunꝙ
alia authoritates contra sententiam nostram allegata sive expli:
cari: impossibile ē, vt in uno eodemꝙ subto sint plures fŏæ
subtiales idem ꝯpositum constituentes non diversum
ꝯpositum inadæquate distinctum Negetur.
Replicatꝛ 2mō: Implicat vt aliquid sit duplicis speciei Ex:
vt sit dulce et acre simul, ergo si duæ fŏæ cēntes in eodem
subto, cēt aliquid duplicis speciei cum illa fŏa facerent di:
versa ꝯposita, go.
Ad dist: illa: implicat vt aliquid sit duplicis speciei per vnam
eandemꝙ fŏam non per duplicem fŏam distinctam realiter.

sic dicimꝰ: Nihil: hirco cervus hunc dicit apud Lotꝝ cꝫ chymera
quando foꝝ hirci el foꝝ cervi cꝫl unum identici, ñ autem 13.
quando foꝝ cervi realiter distincta unireꝫ maꝝ cervi.
Replic: 2ꝺ: Si foꝝ hirci el cervi cꝫl in eadem maꝝ vere cꝫhaec
propꝺ: hircus ẽ cervus, adhuc hoc supposito foꝝ cervi identifi-
careꝫ foꝝ hirci igꝺ. P: una: quando albedo el dulcedo uniunꝫ
eidem subto fit: saccaro verum ẽ dicere: album ẽ dulce,
gꝺ cum si foꝝ cervi el foꝝ hirci unirenꝫ eidem maꝝ verum
cꝫl dicere: hircus ẽ cervus, el viceſsim.
R: Nulla: P: disp: ẽ quia prima prꝺicaꝺ: album ẽ dulce,
ẽ accidentaliꝫ, el adjective taliꝫ, alterꝫ vero: hircus ẽ cervus
ẽ substialiꝫ; Jam autem in prꝺicatione accidentali sufficit
modo sit idem subtm, ultiusgo foꝝ accidentaliꝫ, licet ñ
sit eadem foꝝ, gꝺ cum ex supposito albedinis el dulcedinis
sit idem subtm licet ñ sit eadem foꝝ, bene prꝺicari possit
album de dulci, el dulce de albo: at vero in prꝺicatione
substiali, ut recte unum prꝺicaꝺ de altero, ñ tantum dbt
ẽ idem subtm, sed cum eadem foꝝ, cum gꝺ in ꝓposito hirci
el in ꝓposito cervi ñ cꝫl eadem foꝝ, licet cꝫl eadem maꝝ,
ñ posset recte hircus prꝺicari de cervo, el cervus de hirco.
Ratio autem ulterior ẽ: quia in concretis accidentaliꝫ
solum subtm infert in recto, gꝺ ut unum concretum
accidentale possit prꝺicari de altero, sufficit sola identitas
subti: at vero in ꝓpositis substialiꝫ ñ tantum solum
subtm infert in recto, sed cum ipsa foꝝ, ut gꝺ unum
ꝓpositum substiale possit prꝺicari de altero, requiriꝫ
ñ tantum identitas subti, sed cum foꝝ substialiꝫ;

cuius autem rõe ẽ: quia concretum accidentale ẽ: album
quelã bonos Lõs sic resolviẽ: ẽ subtũ hns albedinem, ubi
subtũ intrat in recto fõa vel in obliquo: al vel oppositum
substiale ẽ: oppositum hirci sic effatiẽ i gd mãa el fõa hirci
stnl unita. Mãa eim praterea seguens dari pt, quia illud
impoitaẽ in recto, gd ẽ dignius et principalius alteo, el longuam
basis alcius, alqui subtũ ulpote substiã ẽ dignius et princi-
palius fõa accidentali; gõ: al vel in oppõito substiali; el subtũ
el eim fõa ẽ quid substiale. gõ.

Repli: 3li: Numerus binarius licet sit distinctus a binario
n pt superuenire binario, nisi eius speciem mutel rõe eim
fõa. cui n pt superuenire fõa hirci nisi eius speciem mutet.
R: Transmitto ff: N: lem: disp: é: quia binarius numerus sic
superuenit binario ut cum perficiat, et binarius sic subordinat
alteri ut perficiat: una autem fõa substialis n perficit aliã
aliam, seu solam mam, qua licet sit perfecta ab una fõa,
manet tamen adhuc perfectibilis ab alijs in qua entitate, et
sic una fõa n destruit speciem alterius fõa disparata,
aliud ẽ de subordinatis.

Si quis dicat: Salem aã rãonalis et fõa equi sunt in una mãa
rãonale, et irrãonale eẽnt idem aliquid implicat, gõ.

R: N: Ma: quia cum rãonale et irrãonale n dent fõalitates a pte rei,
gd tantum fundamentaliter, sic habent sicut fundamenta: aliqui
fundamenta eẽnt ista duo fõa realiter distincta, licet n mãa,
gõ eẽnt fundamentaliter distincta.

Repli: 4ta: Tali pacto hircus, et cervus habent aliquid comune, gõ
hoc ipso adhuc hircus pt prãdicari de cervo, et econtra, gõ hircus
et cervus sibi identificantur. R: lem: quia Deus et hõ nimirum in Christo
habent aliquid comune nimirum substiam, recte põtm dicere: Deus ẽ hõ,

el hóo é Deus, gó n̄ quia hirtus el cervus ⁊ Verē aliquid cōmune in divin
maā, recte pſem dicte: hirtus é cervus, el cervus é hirtus.
Pl. Con. L: Pl. Con. R: cpleo eaus: quia ⁊ Verē aliquid cōmune ratione
oppositi Con: in ratione cpositi el naa Pl. el Con: Disp: gó é, quare
per cōmunicationem idiomatum: sicut loquuntz Thili: ſſcet dici:
Deus é hoo, el hóo é, quia nempe Deus el hóo in Christo ⁊ idem
suppositum, cum naa Divina el humana in Christo haant eandem
subsiam increatam in qua hoc prædicatō seu cōmunicatō idioma
hum Fundatz: at verō hirtus el cervus nec ⁊ idem cpositum, nec
suppositum, gó.
Si quis dicat: quia naa humana el Divina in X̄to sunt eandem
subsiam, recte pſem dicte Deus é hóo etc: gó cum quia in
dato casu naa cervi el hirci sunt eandem naam, recte pſem
dicte, hirtus é cervus etc:
Pl. cel do disp: quia naa humana el divina fundatz in subsia ultra
naa cōmuni, n̄ verō hic in eadem maa, etiaō é quia subsia
in X̄to ut pote increata é altioris ordinis, el dignior el præstantior
alqui à digniori el præstantiori dsumitz denominatō, gó: at verō maa
el Joa in cposito subsiali ⁊ quidem ordinis, gó denominatō dēl
dsumi ab ultroq, gó cum maa el Joa in ultroq n̄ sint eadem, hirtus
n̄ plene denominari cervus, el vicissim.
Replico 6o: Eccle pſem dicte: Petrus é mortuus, quia post mortem
manet eadem maa, licet n̄ manet eadem Joa: succedit cum Joa
cadaverica: gó n̄ pſem dicte: hirtus ⁊ cervus, quia cum hirco
el cervo eadem cel maa, licet n̄ eadem Joa.
Pl: dist: L: hoc ipso, qd Petrus qui vixit n̄ amplius vivat Con: hoc ipso
qd idem Petrus qui vixit sit cadaver sub dist: vulgariter, sumendo
Con: physice Pl: sine dubio hoc simpliciter pulant, qd idem Petrus
sit post mortem qui fuit in vivis, sed falluntz physice é cum

quia Rōlaliam Joām nempe cadaverica. Unde hoc argumentum contrā adversarios sic instrui pōt: licet in Petro post mortem maneat eadem māa, tamen dīcā in epōsito Petrus nō pōt dici Petrus ē cadaver, gō ā pari licet in hirco et cervo sit eadem māa, tamen nō pōt dici, hircus ē cervus. Hac retorsione in hac māa sapius utendum ē.

Si quis dicat: Hircus ē cervus, in tali casu hircus ēt cervus gō. Ri Nō: hoc ipsō q̄ in hirco sola Joā diversa ā cervo cīmsoā cervi nō diversa ab hirco, gō ā pari quia ultrīs ē eadem māa, ultrīs ēt idem numero.

Ri Nego: Pī dispī ē quia soā ē specifica rāo Imaioris, unde rāo epōsiti specifica desumit, māa autem nō ē denominatio numerica seu desumitur ab entitate unius cuiusq̄ rei ēt compositi, cum ijdē in una māa fuerint duæ formæ ēt epōsitum in alia aqualē simplex.

Replicatr: 6ō: Si forma hirci et cervi uniretur uni māe, hanc dberēnt cīm uniri inter se, atqui hoc non, gō. Pī: sequel: quæcunq̄ identificantr uni tertio etc: gō cīm quæcunque uniuntr uni tertio etc: atqui hæ duæ forme uniuntr uni tertio, nempe materiæ, gō etc:

Ri: dist: Sequelam Majoris dberēnt cīm uniri inter se mediate mediante nimirum māa Con: imediate ita vel inter ipsas soās sit imediata unio, sic dist: mi: Pī: Consequentiam. — — — —

N. Ilm: P. disp: c: quia primum axioma ē receptum ā tota Sc: Loā, et Lenel in oīb: alterum autem nō ē sic receptum nec Lenel in oīb, alias enim pres Ad caput imēdiatē unirent inter se, quia uniuntur Deitati uni nempe Xpō humano. Cur autem due fōe nō pōnt unirī inter se, et tamen pōnt unirī imēdiatē uni mādē, rō ē: quia illa pōnt imēdiatē unirī inter se quarum unum ē potia respectu alterius, aīal una fōa nō pōt cum divinitus ē potia respectu alterius fōe, gō: ad vēr in nostro casu mā ē potia respectu utriusq; fōe, gō.

Dubium 2um: Compō duarum fōarum substantialium disparatarum involvet contradictionem. P. Tales fōe ēnt substantiales, ut supponit, et cum nō ēnt, quia una ex illis nō ēt actus primus, gō involvet contradictionem. P. 2da pars. Illa nō ē actus primus, qua supervenit mādē substantialiter ōpleta aliq una ex illis supervenit mādē jam substantialiter ōpleta, gō. R. N. t. P. N. t. ulterius P. dist: illa: illa nō ē actus primus, qua supervenit mādē substantialiter ōpleta qua talis, hoc ē: qua ex ēntia sua exigit mādam substantialiter ōpletam per fōam aliam com: illa: qua supervenit mādē substantialiter ōpleta, qua talis ē, id ē: qua ex ēntia sua nō exigit mādam substantialiter ōpletam, sed tantum per accidens mādē ōpleta, supervenit N. dist: mi: supervenit mādē ōpleta per se, et qua talis N. per accidens et qua talis ē Con: ad N. ilm: dhuc ē disp: inter fōas subordinatas, qr una ita supervenit mādē ōpleta, ut exigat illam ōpletam jam per unam fōam illa, ut si nō ēt jam ōpleta per unam fōam, nō posset perfecte ōpleri per alteram, qr nō ē in fōis disparatis, quia cum sit una abēd, tamen adhuc actus perfecte ōpleret materiam, gō.

N:55.

Seguis dicat: licet calor n exigat a foa aqua, tamen calor e accidens, go cum licet una foa disparata n exigat ab alia tamen adhuc foa altera ct accidens.

Ch dispe: quia licet calor n exigat a aqua, nichilominus tamen calor exigit recipi in subto jam per foam substialem cplete: alterum foa disparata n exigit recipi in maa jam per unam foam substialem cpleta. 2do: licet calor n exigat a foa aque, exigit tamen aliqua foa substiali in alio cposito ry: in igne, go ideum nabil foa disparata; hac enim a nulla foa exigit.

Arguit mo: foa disparata superveniens subto substialiter cpleto presupponet alium actum in maa, go hoc ipsum ct actus primus. Dr Ch: si maa presupponet aliud ante se subtm, n ct subtm primum, go a pari.

Dr Ch: Ad dis: Ch: go n ct actus primus in execution, Ch: in intention. N: foa substialis n e actus primus in execution, quia alias cum quantitas ct foa substialis, sed e actus primus in intention, go licet una foa in execution praecedat alteram, practica tamen manebit foa substialis.

Dicit autem foa substialis actus primus in intention, quia maa primario intendit foam substialem, ita ut illam n ordinet ulterius ad aliquem alium actum in eodem cposito, deinde cum accidentia, dispones ultimi ordinet, nempe ad foam substialem, accidentia, dispones n sunt actus primus in intention, sed duus, accedit cum praterea ig duna foa substialis disparata per accidens praesupponat alteram, n vero per se. Ad 2: Ad: si maa presupponet aliud ante se subtm per se, et ex extrinseca exigentia n ct subtm primum Ch:

si presupponerel aliud sublm̃ pe accidens. N. Dic: similiter cm̃. Mon.
Repli: 2ª posto q̃ dna fóa dispanata cent fóe substialis salten
lamen n̄ cent totalis, alqui lamen ex supposito dr cent cē totalis, gō.
D: sequela Ma: de centia fóa totalis ē: illa explet capacitatem
maā, ut n̄ sit amplius explebilis ab alterā fóa, alqui neutra
sic explet capacitatem maē; ꝙ ē. Dmi: nāla una fóa substiāli
adhuc lamen maā pset̄ ꝓplēi pe aliam fóam substialem, gō.
Confir: Si fóa aliqua illa explet maam, ut saltem aliqua pars illius
cē adhuc explebilis ab aliqua alia, hoc ipso illa fóa n̄ cē totalis, gō
cimō una fóa illa explet capacitatem maē, ut maā ab illa explenda cē
adhuc explebilis ab alia, hoc ipso n̄ cē totalis.
Ad 1. sequelam: D: dist: Ma: illa, ut n̄ sit explebilis nāliter, nec ut
n̄ sit explebilis supernāliter, et 2 dupm potiam obedientialem, sic
dist mi: Ad cm̃: potia et capacitas maē ē dupler, alia naalis,
alia obedientialis. Naālis ē ipsa entitas rei ut coñdang concur:
sum dei ordinarium, languam ancillans naē, obedientialis ē eadem
rei entitas, sed ut coñdang concursum dei extraordinarium,
languam absoluti Dñi. Prima potia ꝓplēi pe unam fóam
pfecte, alterā vō sic ꝓplēi, ut nō adhuc pset̄ ꝓplēi pe
aliam; si illa deus languam absolutus Dñus voluerit. Confir:
mōnis dist: Et si fóa aliqua illa explet maam, ut saltem
aliqua pars illius cē adhuc explebilis naāliter hoc ipso ipsa
fóa n̄ cē totalis cm̃: Nulla cē ut saltem explebilis supernāliter
N. fóa totalis ē: illa, que illa explet maam, ut maā n̄ pset̄
ꝓplēi pe aliam fóam naāliter. Rō ē: quia fóa totalis
effectus dandus ē, exclusio fóe alterius, gō fóa totalis
ē: que illa explet maam, ut maā n̄ pset̄ ꝓplēi pe aliam
fóam naāliter.
Repli: 3tiō Maā ē sufficienter ꝓplenda pe unam fóam, gō
n̄ pset̄ ꝓplēri pe aliam. Confir: ex his duabꝫ fóis neutra dare

subto totam substialem actualitatem, gō neutra ēēl totalis.
P: Ponamus maām recipere foām equi et foām Leonis, hoc posito sic argumentor, tota et adequata actualitas maē ēēl actualitas equi et simul cum Leonis, atqui neutra foā hanc ultimam actualitatem dare maē, sed foa equi dare solam actualitatem equi, et foa Leonis dare solam actualitatem Leonis, gō.
R: Dist: ēēl sufficienter cplēta in rōne unius cpōsiti substialis Con: in mōne ultimi, N: Dist: similiter Con: N: Min: cōfirmōis Dist: Neutra dare subto totam actualitatem substialem, per hāc totam intelligendo eam illam actualitatem, quam ultimo hēt maē Con: N: neutra dare totam totam actualitatem, per hāc totam intelligendo actualitatem illam quae requirit pro cpōsito substiali adequato constituendo N: sic dist: Min: Neutra foa dare totam actualitatem viventi ē in hāc tota, unde si hāc tota actualitas sumatur pro ea actualitate quam hēt maē, in tali casu dico: Neutra foa dare totam actualitatem, quia neutra foa dare ultimam actualitatem maē, nimirum et actualitatem equi et actualitatem Leonis, ut bene argumentum ponit. Sed hoc nō obē foe substiali totali, quia nō ē de entia foe substialis totalis, ut dat eam actualitatem maē, quam ultimo hēt maē, sed N: bi ut dat illam, quae ē necessaria pro cpōsito substiali adequato constituendo, sed hoc ultimo foa facere duplex enim cpōsitum adequatum constituere, gō ultimo ēēl totalis.
Repli: 4ti: Tali casu quo duplex foa in foa reliquam maām

ñ. cēl duplex adæquatum cpositum; gō cim̄ loli: casu una Foā
Lig: equi: et alterā Lig: Leonis ñ cēl duplex Foā adæquata: cl
Stalig: Pñ: ul sīl duplex cpositum adæquatum requirit
duplex maā cl duplex Foā; alqui loli casu ñ requirit duplex maā
cl duplex Foā; gō.

Pr dist: Lin cēl duplex cpositum adæquatum, cl simul
cim̄ adæquatē distinctum Con: Lin cēl duplex adæquatum
inadæquatē distinctum. N: distinctā: ul sīl duplex cpositum
adæquatum, cl adæquatē distinctum requirit duplex maā cl
Foa Con: ul sīl duplex adæquatum inadæquatē tamen
distinctum N: Con: mō: dist: Con: N: Con: multiplicatis
constitutis multiplicandis constituta; gō multiplicatis
Foīs multiplicandis cpositā; quia tamen hæc duo cpōsita
involvent eandem maām, cl præcisē duplicem Foām,
dcō cim̄ tantum inadæquatē duum diversas Foās, ñ
vcō duum maām inter se distinguentes.

Sīgnis dicat 4mō distinctio sequit naām entis, ul potē
proprietas entis; gō si cēnt duo cpōsita adæquata, dicēnt
cim̄ cē duo entia adæquatē distincta.

Pr dist: L: distinctio sequit naām entis, ul exclusivi Con:
ul ab intra constitutiui N: dist: Con: gō si cēntur duo cpōsita
adæquata ul exclusiva Con: Con: ul ab intra constitutiua
N: distinctio consistit in prædo positivo, ul exclusivo, gō cim̄
sequit naām entis ul exclusivi, cim̄ gō hæc duo cpōsita
ñ sint adæquatē qui invicem exclusiva, cim̄ ñ sint adæquatē
distincta. Instia cē pl in bōis bōis, quorum primus cē vnus

respectu Filij, et Pater respectu Dei, duo é Filius respectu primi, et Pater respectu Filij, Filius é Filius respectu Dei, quo casu Filij duo adæquati Patrem, et duo adæquati Filij, per consequens unum pat adæquatum Patrem, et unum pat adæquatum Filiorum, et tamen pat unum adæquatum Patrem nõ distinguit adæquati alterius pat adæquato Filionem, gõ cũm pt̃ē duplex oppositum adæquatum, quin distinguat adæquati alterius oppositi adæquato.

Sequit̃ dicat̃ dñs: Si tali casu ēēt duplex oppositum adæquatum maã ēēt in duplici specie adæquata, alqui hoc repugnat, gõ, P: sequela ma: ēēt in duplici oppõto adæquato et specie quidem distincta, gõ.

Oī: dist: Ma: ēēt in duplici specie adæquata ina adæquati tamen distincta cõi: adæquati distincta N: sic dist: mi: N: cõm: Pt̃ dist: sequeli Oī: similiter et N: cõm: Cui autem maã pt̃ēēt in duplici specie adæquata ina adæquati distincta, nõ vero in duplici adæquati distincta, Rõ ē: quia ex primo nõ sequit̃ q̃ maã distinguat̃ a se ipsa, sequit̃ vero ex 2do: cũm enim una species distinguat̃ adæquati alterius, cũm maã ut pote in ultraq; specie contenta distinguat̃ a se ipsa distinguī vel cũm dist: ab alia negatem: ēēt in duplici specie adæquata per unionem, q̃ nempe maã unit̃ duplici specie distincta cõi: Ma: ēēt in duplici specie adæquata per identitatem N: Ma: sic dist: mi: N: cõm: per hoc q̃ maã ēēt in duplici specie adæquata per unionem nõ sequit̃: q̃ due species adæquatæ debeãt inter se identificari, quia unio admittit, quin eam aliquã distinctionem; at vero si maã ēēt in duplici specie adæquata per identitatem, sequeret̃: q̃ due species adæquatæ cũm identificarent̃ inter se, identificarent̃

enim uni 3lio: nimirum maã, alqui hoc repugnat, gõ.
Dubiam 3lium Dua foã excludunt se ab eadem maã, gõ ñ
Vsq; unin eidem maã, Ad: S: foã cl privaõ foã excludunt se N:56.
ab eadem maã cũ divinitus, alqui una foã é privaõ foã
alterius, gõ.
Ad: dicl: S: dua foã excludunt se ab eadem maã naã ille Con,
cũ divinitus N: Ad: dicl: illa: foã cl privaõ foã passiva ex-
cludunt se ab eadem maã cũ divinitus Con: foã cl privaõ
activa N: dicl: mi: alqui una foã é privaõ activa foã
alterius Con: é privaõ passiva N: cl Con: privaõ passiva é ipsum
ñ ee foã, alqui ñ ee nec divinitus pt̃ poni cum ee, gõne
privaõ passiva divinitus pt̃ poni cum ipsa foã.
Reph: 1mo Ex dictis: una foã é privaõ activa foã alterius,
alqui privaõni activa dbt correspondere privaõ passiva, gõ
Sum una foã é privaõ activa in maã, dbt cũ illi correspon-
dere privaõ passiva foã alterius.
Ad: dicl: illa: una foã é privaõ activa radicaliter tantum
cl in actu primo excludens foam alteram Con: é privaõ
activa actualiter, cl in actu 2do excludens foam alteram
Sub: dicl: si ñ impediat Con: si impediat N: illa: dicl: mi:
privaõni activa actualiter cl in actu 2do excludenti dbt
correspondere privaõ passiva Con: mi: privaõni activa radi-
caliter tantum cl in actu primo excludenti Sub: dicl:
dbt correspondere privaõ passiva in actu primo Con: cũ
actu 2do N: mi: cl Con:
Reph: 2do: Effectus negaõnis activa é excludere, gõ si una é foã
é negaõ activa foã alterius, dbt excludere foam alteram.
Ad: dicl: A: é excludere radicaliter Con: é excludere actualiter Sub: A:

sin impediat Con: si impediat N: Ar: 2dō: ē effectus 2darius Con: ē effectus primarius N: ois negāo activa dd identificari alicui entiti positivo, et sic perconsequens cim negāo activa foē alterius identificat ipsi foē, sam autem effectus ipsius foē primarius ē: infoare maām, 2darius vero ē: alteram foam excludere, sed effectus 2darius pōt impedirī ā Deo, gō.

Sīgnis dicat: ipsa exclusio actualis alterius foē n pōt impediri a Deo, gō si una foā ē negāo activa foē alterius, dō actu excludere foam alteram. R: ex: exclusio foē antiquae ē ipsa entitas foē novae, alqui Deus n pōt impedire ut foā nova n habeat suam entitatem, gō cim n pōt impedire ut foa nova n excludat foam antiquam,

R: N: dist: ma: exclusio foē antiquae radicalis, et dō: dicitur talis ē ipsa entitas foē novae Con: exclusio actualis d foālis N: Con: mi: dist: sic Con: gō cim n pōt impedire ut foa nova n excludat foam antiquam radicaliter Con: Con: ut n excludat foāliter ad actualita N: exclusio foālis, actualis ē effectus 2darius, alqui pōt Deus hunc impedire, gō.

Cim autem Deus n possit impedire primarium, sed bonum 2darium: priusquam dem responsum dist: n pōt Deus impedire effectum primarium foē ex supposito q foa sit unita maē. Con: si n ē foa unita mae N: sic dist: cim alteram plen: pōt impedire 2darium si habeat oia requisita N: si n habeat Con: dist: gō ē: quia ex supposito q foa sit unita mae habet oia requisita pro effectu primario: ad vero cim si foa sit unita subito n habet oia requisita pro effectu 2dario, aliqs hoc ipso dum albedo est in. murus est murus. Ad similis cim si murus d n existeret q tamen manifeste falsum ē.

Si quis dicat 2dō: denominatō similis ē effectus 2darius albedinis, et tamen posito muro albo Ā et posito muro albo Dei nō pōt impedire, ut murus albus Ā nō sit similis muro albo B, igō eiām licet excludat sit effectus 2darius Joā: sibi omnimus tamen posita una Joā in maā, Deus nō potest impedire hunc effectum 2darium, ut una Joā nō excludat aliquem subito alteram Joam subsistalem.

Dispē: quia duo muri ēt similes nihil aliud ē quam duo muri habentes eandem speciem aequalitatem sig: albedinis, aliqui hoc Deus nō pōt facere: ut murus albus Ā et murus albus B nō habeat eandem speciem aequalitatem albedinis, nō pōt enim facere: ut albedo Ā, et albedo B nō sint eiusdem speciei igō: alterō pro altero nulla, subsistat nō igō. 2ō: ē dispē quia pro primo habitu oia requisita, ut enim habitus relatō, opus ē praecise ut habitus fundamentum rem dum, proximum, et unus, aliqui hoc habeant, igō: ut vero ut una Joā excludat alteram nō sufficit sola Joā in maā, sed insuper decretum Dei, quo Deus decernit se velle agere languam author naō, et nō impedire hanc exclusionem, hoc decretum sit absolutum, nō habitus oia requisita pro hoc effectu 2dario, et sic proconsequens una Joā nō excluderet alteram.

Siquis dicat 3tiō: posito fundamento et unō nō requisito decretum Dei, ut aequalis relatō, et effectus 2darius albedinis i denominatō videlicet similitudinis, imō dato decretum ēt sustentaneum igō eiām posita Joā in maā nō requiritur decretum Dei, ut aequalis effectus 2darius

videlicet exclusio alterius Joã.
R. disp: quia posito fundamento prorimo, et tñ ibi jam entia relationis, nimium ordo ad aliud. Mã é: quia alias fundamentum proximum ñ ẽt fundamentum proximum, nec tñus ẽt vere tñus si planibus illis ñ haberẽt talis ordo, gõ respectu talis ordinis ẽt decretum Dei frustraneum. et pl vero licet una Joã posita in mãa excludat vel ñ excludat alteram adhuc vti manet Joã, et una mãa manet mãa, gõ pallet inde, quia pl divinitus nova creatã, et ex illo educi Joã subtialis, quo casu erit Joã in mãa, negz tamen excludet Joam antiquam, cum tali casu nulla Joã in mãa præcesserit.
Replic: 3tio: Deus ñ pl impedire, ut una Joã ñ excludat alteram ab identitate, gõ eam ñ pleñ impedire, ut una Joã ñ excludat alteram à compoõne in eadem mãa.
R. disp: é: quia exclusio ab identitate ñ é effectus 2 darius, sed é proprietas entialis identificata cuilibet enti, et transcendens oia entia: at vero exclusio à cpoõne in eadem mãa é effectus 2 darius Joã, et separabilis à Joã. Pl eam dari relationis: Deus ñ pl impedire, ut una Joã ñ excludat alteram ab identitate, gõ eam Deus ñ pl impedire, ut unum Ds quantum ñ excludat alterum ab eodem loco. Consequiam etiã negabunt adversarij, quia de fide certum é: qd duo Cra quanta pfecta compenetrari, ut factum é in resurrectione, dum Christus resurrexit in tõmulo sepulchrali lapide et post resurrectionem, dum intravit januis clausis ad discipulos, hinc qualem adversarij dabunt disparitatem eandem et nos dabimus.
Replic: 4to: Si Deus pssit impedire effectum 2 darium Joã, videt illum impedire superaddendo aliquid mãa intrinsece gõ aliquot ñ, gõ. P: illa: mãa erit antecedens intrinsece

impotens duarum formarum substantialium, et deinde fiet intrinsece potens, ꝯ debet aliquid intrinsece superaddi maie. Ad 2. Respondeo illa: sufficit enim solum Dei decretum extraordinarium, quo Deus vult simul et semel duas formas conservare in eadem maie, cuius tñ ē: quia ut maia adimplam naturalem pssit recipere unam tantum formam sufficit solum decretum Dei ordinarium, quo Deus tanquam author naturæ vult se accommodare exigentiæ maiæ, ꝯ cum ut maia adimplam obedientialem pssit recipere duas formas, sufficit solum decretum Dei extraordinarium, quo Deus tanquam absolutus dñus vult duas formas conservare in eadem maia. Ad 3. dist: primam ptem ℟: maia erat antecedenter intrinsece impotens duarum formarum substantialium, idꝯ defectu alicuius extrinseci, et idem id, qd importatur in obliquo Conclusionis ptis, defectu alicuius intrinseci, et idem id, qd importatur in recto N. dist. idem ptem: et deinde fiet intrinsece potens per aliquid extrinsecum Con: per aliquid intrinsecum N. et Con: alia ē impotia intrinseca defectu alicuius intrinseci, et alia ē impotia intrinseca defectu alicuius extrinseci, sic hoō cæcus ē intrinsece impotens ad videndum defectu alicuius intrinseci nempe defectu potiæ visivæ: hoō viō in tenebris ambulans ē impotens defectu extrinseci, defectu nempe obsti illuminati, et sic cum proportione de impotia maie respectu duplicis formæ substantialis ē discurrendum.

Replico ℔: Dum maia fit potens recipere duas formas substantiales divinitus, quas n pssit recipere naturaliter, transit ab uno

contradictorio intrinseco ad alterum contradictorium intrinsecum
nimirum à nō potente ad potentem, ḡō dēt illi superaddi aliquid
intrinsecum. Ad 1. dic: Si transiit ab uno contradictorio in-
trinseco ad alterum contradictorium intrinsecum aliquo
praecisa connotatione Cn: aliquo intrinsecentitatis &c.
Dum maā fit potens recipere duas formas divinitus, connotat
decretum Dei extraordinarium, qd ante nō connotabat,
unde maā in quantum é potia obedientialis nō distinguitur
à maā, in quantum é potia naālis, nisi tantum secundum obliquum,
quia nempe illa connotat decretum Dei extraordinarium, haec
vero decretum Dei ordinarium, quae decreta importantur in
obliquo.
Replic: Cōtra: vel aliquis sit potens elevare unum centenarium,
dēt illi superaddi aliquid intrinsecē ergō cum vel maō fiat potens
recipere duas formas substantiales, dēt illi superaddi aliquid intrinsecē,
Ad hanc: dist: Nego cons: dispar é: quia ibi é potia activa vel
potia passiva, aliquis plus requirit ad agere quam ad pati, ergō.
2dō: si ad potiam passivam obedientialem requireret aliquid
intrinsecum, facile sequeret processus in infinitum, quia illud
intrinsecē superadditum vel reciperet sine ōi alio superad-
dito vel per aliquid aliud realiter intrinsecē superadditum.
Si sine superaddito ōi alio: hunc dico: cum illa duae formae sine
ōi superadditio recipi possint: si per aliquid intrinsecē superadditum,
hunc facile sequeretur processus etc: ergō. Ad id adhuc manet dif-
ficultas ex demonstratione thesis in qua negavimus potiam
maā distinctam realiter à maā. Dic tamen, quia virtus

potiá cim actiue ꝑl supplei ꝑs aliquid parè extrinsecum,
prout inteam suppono ee theiá: q̃ intellectus beatorum
ꝑsit elevari ad videndum intuitiue Deum, n̄ tantum ꝑ
lumen gloriæ intrinsecum, sed cim ꝑ solum auxilium dei
extrinsecum.

Repli: 7mo. Deus n̄ ꝑl ponere decretum, vel in eadem maá
componat aá hoíc vel aá Leonis, gó maá n̄ ꝑl facere potens
rationē duas foás substiales ꝑ decretum dei extrinsecum.

Pi. Deus n̄ ꝑl facere, vel aliquid ḡl rationale vel cim irrationale,
aliquid hoc facere, gó. P. mi: aá rationalis cēl rationale, vel aá
Leonis irrationale, gó.

R. N. f. P. dist: Ma: Deus n̄ ꝑl facere vel ḡl aliquid rationale
vel irrationale ꝑ identitatem Com: ꝑ unionem vel compónem
N. sic dist: mi: N. Con: dictum é jam suprà: q̃ aá hoíc
vel aá Leonis n̄ identificarent inter se, gó cim rationale
vel irrationale n̄ identificarent inter se, sed aliud cēl cpósitum
rationale, aliud irrationale.

Si quis dicat, tali casu eadem maá cēl rationalis, vel irrationalis, alqui
repugnat vel idem ens sit rationale vel irrationale, gó cim repugnat vel aá hoíc vel
aá Leonis ḡl in eadem maá P. Sequela: ma: constituerent cpositum rationale, vel
irrationale, gó cēl rationalis, vel irrationalis.

R. dist: Ma: cēl rationalis vel irrationalis enthitative Com: denominativè dist:
eadem maá diversum tamen dicens respectum Com: eundem dicens
respectum N. Ma: sic distimi: N. Con: maá in quantum importat aliquid
hoíc denominativè realiter, rationem nimirum totius cpositi q̃ denominativè rationale, vel
in quantum importat aá Leonis denominativè irrationalis pariter rationem totius cpositi
q̃ denominativè rationale nego hoc dicat aliquam repugnantiam, si enim nulla
est repugnantia vel maá successivè habens aam, & rationalem

el Joám Leonis, sil raónalis, el irraónalis aut quasi repugnan-
tiam dicat, ul máa hñs simul et semel aám rationalem
et Joám Leonis sil raónalis et irraónalis denominative.
Si quis dicat 2o: tali ráone eim eadem máa fundaret mihi conceptum
raónalis et irraónalis, alqui hoc repugnat, ul idem ens det con-
ceptum raónalis et irraónalis, gó.
Rñ: Dist: Ma: eadem maá ul diversum dicens respectum Cn: ul
eundem dicens respectum. N: sic dist: mi: N: Cn: maá ul infoda
ab aá raónali fundaret conceptum raónalis, ul vró infoda
ab aá Leonis, conceptum irraónalis. gó hoc ipso ul diversum
dicens respectum ad diversas nimirum foas.

N: 5 Dubium 4um. Si duæ foæ pssent eponi in eadem máa,
eim pssent foa lupi et foa agni in eadem máa poni, alqui
ñ pssunt, gó. Pmi: Si Eg: foa agni et lupi pssent eponi in
eadem máa hanc lupus psset devorare agnum, et sic devo-
rando agnum eim devoraret se ipsum, eim hoc esset eandem
maam et illi uniret foa lupi, devoraret eim quam foam et
per consequens se ipsum, gó. Rñ: Conalla: Nmi: Pñ: Miguel:
et dico, tali casu gd abstineret lupus á morsu agni, quia quotis-
cunq; morderet lupus agnum, morderet eim se ipsum propter com-
unem utriq; maam, et sic perconsequens committeret utriusque
foam, adeoq; tam bene quemlibet morsum sentiret lupus, sicut
sentiret agnus, gó. 2o: tali casu miraculose psset Deus negare
ea accidentia agno, quæ pssent causare effectum in lupo. 3tio:
hanc missa tandem eim hoc, quid inde? si enim hoc tempore fames
pt se ipsum vorare, aut ñ eim lupus?
Replicat: 1mo: Si foa lupi et foa agni pssent inesse eandem
maam, hanc ablata foa agni psset idem adhuc manere positum

alqñ tamen ñ igó. P. Ma: dum duæ causæ idales effi:
cientes influunt in unum eundemq effectum, hunc ablata
una causa adhuc pmanet unus idemq effectus igó cim
si duæ fóæ infoarent, unam eandemq ñaam hunc ablato
quacunq fóa pñt manere unum idemq ẽpositum.
R. Nego seq: illa: q dati casu cẽt unum ẽpositum, cẽt enim
duplex, et quidem adæquatum sed inadæquatè distinctum
ut jam supra dictum é. P. Disp: é: quia ibi é unus
numer effectus: hic vñ ñ é unum numer ẽpositum: cuius
ráo é: quia multiplicatis causis efficientibus ñ multipli:
cat effectus: at vñ multiplicatis fóis multiplicant consti:
tuta. Cuius etiam ráo é: quia causæ efficientes pter
hinsecæ effectui, et ñ constituunt ipsum effectum, at vñ
fóæ intrinsecæ ẽpositæ et constituunt ipsum ẽpositum:
alqui multiplicatis constitutivis multiplicant constituta, igó.
unde Disp: directa é: quia fúd é constitutiva ẽpositi ñ vñ
causa efficiens, igó præcante fóa necessario dñr cim pterire ẽposi:
tum, ñ vñ pterunte causa efficiente cim ipse effectus
pterire.
Repli: Ad: Saltem maá ñ pt cẽ communis fóæ lupi, et fóæ aquæ,
igó saltem fóa lupi et fóa aquæ ñ pterunt ẽpóne in eadem maá.
D. I. Pi maá pñt cẽ communis fóæ lupi et fóæ aquæ eadem
maá pñt cẽ organisata et cim ñ organisata, alqui hic argui:
nat, igó. P. sequel: illa: in quantum cẽt communis fóæ lupi,
dñt cẽ organisata quia lupus é ẽpositum heterogeneum,
et in quantum cẽt communis fóa aquæ dñt ñ cẽ organisata
quia aqua é ẽpositum homogeneum, igó.

R. N. A. P. N. Sequel: Ma: el dece: g dantum él organisata
ulteriorem ptē dīc: dan, el in quantum él
cōmunis foā aqua dīcēl cē ñ organisata negativē, hoc é:
ñ necessariō dīcēl exigit organisatōnem cōtrahanc ptem, dīcēl
cē ñ organisata positivē, hoc é positivē dīcēl excludit organi:
satōnem subdīc: prostatu náali el ordinario cōtrahanc ptem
prostatu eim sup ernáali extraordinario Nhanc ptem el mix:
positum homogeneum dīcīt g ñ necessariō exigit, ñ vērō g
necessariō excludit maám organisatam saltem divinitus
el absolutē; si enim foā cpositi heterogenei proulē dīc: foā
lupi pōtēl saltem divinitus existere sine máa organisata, ñ
video cur eim foā compositi homogenei cum maá organisata
existere ñ pōtēl.
Reply: 3lō. Foā aqua el foā ignis ñ pōtēl simul cponi, ḡ
nec foā lupi, el foā aquæ. P. f: Foā aqua el foā ignis re:
quirunt contrarias el oppositas dispōnes alterā foā exigentes
contrarias el oppositas dispōnes ñ pōtēl simul cponi, ḡ.
P. mi: si tales foæ cponerent, dīcēl eim illarum dispōnes
contrariæ componi, aliqui ñ pōtēl, ḡ. P. mi: a Loā contal:
g illæ, quæ sibi opponunt contrariæ eim sibi opponunt
virtualiter contradictorie, aliqui illæ quæ sibi opponunt
contradictorie ñ pōtēl simul cponi, ḡ eim tales dispōnes
ñ pōtēl simul cponi. R. N. L. P. Ioan: Ma: N. mi: P. Ioan:
Ma: g Deus pōtēl sine oi prorsus dispōne ponere in maá tales
duas foās. N. mi: nll: P. dīc: Ma: potel g illa quæ sibi opponunt
contrarie oppōne contraria foāli, eim sibi ctr: oppōne contraria
obliva, el reali N. Ma: Con mi: N. Con: dispōnes contrariæ ñ opponunt

sibi oppõne contraria Joāli, sed obliva el reali. Quare autem
illa, que sibi opponunt oppositione contraria Joāli, involvant
virtualiter contradictoria, n̄ vero illa, que sibi opponunt oppo-
sitione contraria obliva, el reali, Nāo é: quia nimirum
contraria Joālia ꝟl Eg: hã duas propoões, oīs hõo currit,
nullus hõo currit, cum gõ hæc propõo velis: nullus hõo currit,
involvat cũm hanc particularem aliquis hõo n̄ currit: alqui
oīs hõo currit, el aliquis hõo n̄ cur: ꝟ contradictoria, gõ con-
traria Joālia involvunt contradictoria, at vero contraria
obliva, el realia ꝟ qua sub eodem genere maxime distant,
pcõsequens n̄ includunt ee el n̄ ee, el pcõsequens
color Eg: el Frigus al ꝟ, idem nigredo, el albedo qõni
ꝟsili, verum quidem é, q̄ albedo Eg: dicat n̄ ee nigredinis,
sed dicat n̄ ee activum, n̄ vero passivum el præcise n̄ ee
negativum, el n̄ positivum, nisi positivè sumse velis, in
quantum nigredo excludit albedinem, n̄ vero ab eodem
subto, saltem divinitus. Dixi Trans: Illa quia
potuisset cũm distingui. Joā ignis, el aqua requirunt
oppositas dispoões pro statu naāli el ordinario su-
pernaāli el extraordinario N: dicit cum dict: Ricardus.
Si quis dicat, Non ꝟl dici, an hæc conservão oppos:
tantum dispõnum in naā cum diversis el oppositis
Goīs cel naālis vel supernaālis igo.
R: Nego: el dico q̄ cel phm naālis, phm supernāalis
Naālis cel in tantum in quantum respectum

foarum hæ dispoões conseruarent, supernáli
ver in quantum hæ dispoões sui absentiam in subto
exigunt, cui exigentiæ n̄ satis fieret, gō.
Replica 4ta: Saltem Deus n̄ pl ponere decretum ut
foá vivens et cadaverica componant in eadem maā,
gō. Pl: si foá vivens et cadaverica pssent esse poni
in eadem maā, idem hōo lig. Petrus psset vivere, et eim
simul cēt mortuus, alqui hōe fieri n̄ pl, gō. Pbo: ma:
aā Petri cēt unita maā, gō Petrus viveret et simul
foá cadaverica, gō cim Petrus cēt mortuus.
Ad Nām: D: N: negt: ut: Dlo: Imam plem, Con: eim
dam plem, sed N: Dlo: q effectus dārius foæ cada-
verica sit denominare mortuum, sed primarius é
denominare cadaver, et q dūs in statu naāli
foá cadaverica excludat à maā aām rōnalem,
denominetq dārio hoem mortuum, n̄ tamen in
statu supernāli pl esse poni cum aā rōnali.
Replica 5ta: foá cadaverica é vicaria forma
vivendi, alqui vicarium ex sua cēntia coēolat
absentiam sui principalis, gō cim ch gō foá vivendi
n̄ pl esse poni cum foá cadaverica.
Ad D: M: é vicaria foá vivendi in statu naāli et

ordinario N. Dist: mi: alqui vicarium qua tale ch:
cõe lal Con: vicarium qd tale N. el Con: D: ió cim Joã
cadaverica ul é vicaria Joé vivendis Cons lem qua
é vicaria N. una cum illãone. Joã cadaverica
in statu naãli ac ordinario succedit Joé vivendis, n
vrõ in statu supernaãli, quia in statu supernãli
el de absoluta Dei potia pssét prodvi Joã cadaverica
d umini mãe, quia ulla praecesserit Joã vivendis,
si accipiamus Joam cadavericam ul é
vicaria Joé vivendis, ul bene ponit n.
pssé cponi cum Joé vivendis, el qd si cim transmit.
leremus, qd Joã cadaverica n pssit cponi cum
Joã vivendis, cuius é vicaria, qd pssét componi cum
Joã vivendis simpliciter, el cuius vicaria n
é quia imõ cim si cum nulla Joã vivendis
pssét componi, sufficit, si alia duæ formæ sub:
stiales in eadem mãe pssint cponi. Ex:
duæ aæ rõnales.

Replicat: 6m: Nec duæ aæ rõnales pssint componi
in mãe, ió. Dist: si duæ aæ pssint cponi in
eadem mãe, hunc una operante operaret el
altera V: libet, V: necessariò, alqui hoc n, ió.
N: prima pars si una operante n operaret, el

altera libere, tunc una oranle ꝑ̃t n̄ orare altera sed Exp: gamire, nugari, alqui hoc n̄, gō Ph̄i: altera P. si una operanle cim altera operaretur necessariō, tunc peccanle una n̄ peccare altera necessariō, alqui hoc n̄, gō.

R. N. A. P. Com: Mag: Ph̄i: et dico quod operanle una cim alijs operationes necessariō operaretur altera, aliquas verō tantum libere, sciendum siquidem é triplicis generis notiones dari in homine aliqua ꝑ̃t simpliciter libera, quæ ab anima independenter à materia exercitij, vel ꝑ̃t voluntarias, vel amor, vel odium Dei, aliqua simpliciter necessaria, vel ꝑ̃t naales et corporeæ vel Exp: videre oculis apertis, audire auditu liberè, applicata, alia operationes denique sunt cim quidem naales, et corporeæ sed tantum dependenter à determinatione voluntatis quales sunt Exp: sedere, currere. Jam — — — —

— — — — — — — — — — — —

sam gō quoad primas operaōnes operantis una aīa, altera
operaretur liberrime; quoad 2das vērō operaōnes operantis una
aīa cūm operaretur altera necessario, quoad ellas deniq; illa
aīa operaretur; qua fortiorem et intensiorem voliciorem eliceret,
ac proinde altera invita seq̄retur. Si quis infert: gō
altera aīa invita ponet aliquam actionem peccaminosam,
gō &c.: actionem occisivam alterius ex suppositō. Quod una
vel illam actionem ponere, et altera nō, sed nullus invitus
pōt actionem peccaminosam ponere, cūm peccatum dicāt
ē liberum. Ad Nihilum, quia peccatum adscribit
soli aīa volenti et delinanti se, ad actionem quasmodi
occisivam, nō vēō illi, quæ ēt invita ad ejusmodi occisio-
nem. Instia ē: si Petrus occīpiat nonum Pauli, et spe
rim Paulo invito et reluctante Jacobum occidat,
Paulus certe nō peccat sed solus Petrus. Deinde num quid
Deus ut absolutus Dnūs pōt aliq̄s aīa tollere libertatem,
gō eadem rati cause poterunt cpōni in eadem maīa
duæ aīæ.

Quæstio VIII

An unio in cpōsito sit distincta ab eductione formæ?

Deservit quæstio hæc pro notia melioni unionis hy-
postatica, qualis videlicet sit entitas? an relativa
nāa an verbi? an productio humanitatis et unitio sint
duæ distinctæ actiones.

Dum quæritur: an eductio sit distincta ab unione,

nihil aliud intelligi, quam, ultimum fóā maālis per ipsius māam eductionem per quam datur et maā simul cum ipso, per eandem unicam fālibus maā et ita ulterius oppositis maalibus prales eductionem n sit opus distincta entitate, quā silvius. unde status questionis n procedit, de opposito humano in quo nulla ē eductio fóā sig: aā rationalis, quā dant quam spiritualis creata à deo in māo quidem, sed n ex māa. Qui docent per aliam entitatem modalem fóā educata ex māa, et per aliam unicam māa, hi in opposito maāli duplicem generationem sive eductionem admittunt; unam, per quam educit fóā maālis, aliam, per quam generatur unio, ultra quā dicunt ee distinctam ab unione, ex qua priorem insuper actionem: Alii volunt: n generari adhuc oppositum, sed per eam ipsius unionis eductionem. Econtra pro identitate eductionis passive cum unione videtur stare Pater Suarez cum suis cuius mens colligi pt ex verbis illius, qui disputatione 13 Sect. 4 Num: 5 ita dicit: Hinc ulterius addo causalitatem māe in ipsam fóam: quando fóa talis ē, ut ā māa causetur et pendeat: n ee aliud à propria unione talis fóe cum māa: quo posito sic subsumo sed causalitas māe in ipsam fóam ē eductio, gō juxta mentem Patris Suarez ipsa eductio n ē aliud à propria unione talis fóe, gō e idem cum unione. Qui sequuntur Patrem Suarez dicunt eductionem triplex obire munus. Primum actionis, nempe respectu causæ efficientis. 2dum passionis respectu māe. et assistentialis fóam, Tertium unionis respectu māe et fóe,

ad constituendum compositum.

§1

Præliminaria.

Ioā substialis duplicitas producti ꝑt: ex subto, vel ex nō subto. Primo modo producit generative, seu eductive. 2do modo creative et ita producit ad rationalis, quia à subto seu causa naāli in suo fieri nō dependet. Porrō Ioā naālis licet naālites naālites producā nō ꝑficiāt nisi ex subto, supve: naālites tamen producā ꝑt creative, ꝑtō Deus illam ponere absq; oī et extrō oē subtm, dicit cim rōne, si Deus Ioām naālem producat creative independenter à subto, et vellet illam unire naē humanæ subto proportionaliter ꝛdē vel ꝙd illam ꝛdo produceret ex nihilo generando ac educendo illam, vel ꝙd illam creative conservaret ac generaret suam unionem eo ꝑcē modo quo defacto in Xpō creat aām, et unionem ejus ad Ds generat, unde nō ē hic questio de unione, et productione creative eorā, unum hāc duo diffinguenda? hoc enim certum ē, et probat ꝑimō quia actio creativa Ioā et unio Ioā creative ꝑt separabilia. ꝙ distincta. P. Ai ꝑcreati Ioā sine oī subto et extrō oē subtm, ut paulō ante dixi, ubi dari causa Rhebit ortus creativus Ioā et nō Rhebit unio, ꝙ. 2dō: certum ē de fide, ꝙd defacto aē defunctorum creativa conservent extrā oē subtm, ꝙ ꝑbbri actio creativa sine unione ad subtm. 3tiō: in Xpō unio generativa creatō aē nō generativa, seu procedit à Deo creative langueam effectus ut quo, ꝙ Xpō duo ꝑt distincta.

SV: 58

N.39 In hõc sola unio educit, consequenter eductio in hõc distinguit ab unione realiter: Ratio est quia in hõc eductio est actio productiva unionis, consequenter unio est effectus illius, alterius actio ut pote modus distinguit modaliter à suo effectu, ergo cùm eductio unionis distinguit modaliter ab unione languam suo modificato, Ex quo ulterius deduco: gd generatio sive eductio: hac enim in presenti hyronima mihi sit, realiter quidem unica sit, sed realiter autem duplex, activa et passiva, eadem actio prout exit ex causa efficiente procedit. est activa generatio, prout vero intrinsecè in mata recipit est passiva generatio, hoc interim suppono cum alijs cùm adversarijs Philosophis, quia quo actio et passio non distinguit languam ens ab ente, sed ad summum languam denominatio à denominatione, aut cùm Metaphysici languam formalitas à formalitate. Ubi bene advertendum: gd cum generatio passiva et activa realiter sint idem, si generatio passiva est unio realiter, cùm activa erit, quia illud: quidquid est identificatur uni letio etc: in scientia, quod identificatur actioni eductivam unioni, unio compositorum materialium distinguit specie ab unione compositi humani, ita gentil Pater Suarez, supra citatus dum dicit: ex quo obiter intelligimus unionem rationalis animæ cum materia esse singularem, et diversæ rationis cum talis ab ea unione materialis formæ. Et non pro hac re est adhuc, quia unio in composito humano est tantum unio exclusivè, et non est simul eductio: at vero in compositis formæ materialis unio est simul identicè eductio, atqui unio tantum

el unio qđ simul é eductio distinguatz specie specialatha practica tantum à practico speculativo. aã sensitiva tantum ab aã sensitiva rãnali, ꝯ. Ex qua tamen specifica distinctione unionis humana ab unione aliorum ꝯpositorum ñ seqtur, qđ ꝯposita ipsa qua talia specie distinguant eo: qđ uniones specie sint distincte, quia licet ꝯposita specie inter se distinguantz, prout accipiuntz sub dum speciem infimam substiã e.g. humana vel equina in rãone tamen pbcisi ꝯpositi substialis univoce conveniunt. Rãõ é primõ: quia ꝯpositum substiale qua tale nihil aliud dicit quam maam unitam Joã, sive per hanc sive per illam unionem sibi unita, sive huic sive illi Joã, 2dõ: diversitas Joannis specifica Juxta ipsos adversarios ñ mutat ꝯpositum substiale qua tale el ut praecise ꝯpositum é, ꝯ negt diversitas specifica unionum illud mutabil. 3tiõ licet unio eductiva prout simul é eductio distinguatz reali specie ab humana unione, in rãone tamen unionis Joãlis sumpta el ut sic perfecti conveniunt, ꝯ. Qđ si qnõ instat: saltem unio identificata eductioni él perfectior quam sit unio ꝯpositi humani. R: él perfectior 2dum quid, el in hac rãone qđ simul sit eductio Con: él perfectior unione humana simpliciter el in alijs rãonibz N: unio enim humana superaret unionem ꝯpositorum maãlium in hoc, qđ unio hoois sit terminus per se talis, el ut qđ generãonis humanã, unio vero eductiva ñ sit. 2dõ: qđ unio hoois licet Orea sit tamen modus aã spiritualis, perficiãs aam spiritualem, qđ ita non ñ hbt unio eductiva. Ubi insuper vides: qđ modo dicta diversitas perfectionis

Rão patet ex actu dictis.

Replic: ponamꝰ Ex: Petrum et Paulum ꝑ sedere quo posito dicat Petrus, ego nõ surgam nisi videro surgentem Paulum et Paulus vicissim dicat, nõ surgam nisi videro surgentem Petrum. In tali casu surrectio aut continuãõ sessiõnis unius et alterius mutuõ ẽ cãã motiva, gõ.

Ad: Petrum quidem et Paulum pro sua utriusꝙ libertate ꝑsẽ dicere, sed ꝑ se cũm dico hoc cẽ instar duelli duorum stultorum quorum uterꝙ dicat, ego te percutiam, si tu me prius percusseris ergo casu aut nulla sequetꝙ percussio, aut si percussio fuerit sequela, sequetꝙ ex nova libertate voluntatis et determinãõnis independenter à percussione alterius tanquam cãã movente.

§IV

Solutio dubiorum contra 3tiam et 4tam Thesim

Dubium 1mum repugnat ult una cãã efficiens cãæ alterius cãæ sui efficientis, gõ nõ dat mutua cãalitas Divinitus cũm quoad diversum cẽ. N: Ex: si una cãã efficiens cãæ alterius cãæ efficientis effectus ꝑ se cõãre suam cãam alteri hoc repugnat, gõ. P: mi: repugnat ult effectus sit prior sua cãã, alteri si effectus cãæ suam cãam cẽ prior sua cãã, gõ. Ma: vide ꝙ vera, quia ois effectus de pe cẽ posterior sua cãã, minor cũm ẽ indubitata, quia cẽ gd cãat ẽ prius cãato, gõ.

N: dist: Ex: repugnat ult una cãã efficiens cãæ alterius cãæ sui efficientis quoad primum cẽ con: quoad 2dum cẽ N: Ex: P: dist: simil: Ma: et sic dist ad 1um Nr. Conse.

lamen unum ē prius altero ac posterius ⁊ dum diversum
respectum dividamus enim ratione nostra hoc instans in
tria signa, in primo signo concipiꝫ calor vlt⁹ proprior
naꝰ sehbꝰ ad Joam ignis languam dispō ultima ad
eandem Joam. In 2do signo concipiꝫ ipsa Joa ignis pro-
ducta. In 3tio signo rursus concipiꝫ calor vlt⁹ languam
proprietas Joa ignis, qui idem prius præcedebat Joam
languam dispō, nunc vero languam proprietas eandem
sequit. Hæc profectō capiunt adversary, cuꝫ ō idem agere
volunt in eductione? ut illa sit modo prior, in quantum
ē actio productiva Joa, et ita sit posterior, in quantum ē
unio et causalitas per quam Joa actual manat, ⁊ causatꝫ
positum. Subjungo hic ad difficultates penetrandas seriem
signorum, quæ in nostra sentia intercedunt. In primo signo
concipiꝫ naa existens, in 2do concipiꝫ naꝰ disponi pro acta
Joa, in 3tio concipiꝫ Joa educi ex naꝰ, sive concipiꝫ eductio
in quantum dicit rationem ex, in 4to concipiꝫ Joa educta
jam in suo ē existens, in 5to concipiꝫ Joa communicare se
naꝰ pervenienem, sive in nostra sentia per eductionem,
prout eductio dicit rationem in, in 6to concipiꝫ Joa jam in
suo ē perfecti communicata seu unita naꝰ, in 7mo concipiꝫ
tandem ipsum positum subsistale in suo ē perfectum.
Hæc tamen signa n̄ requirunt aliquam divisibilitatem tem-
poris sed præcise quoad nostrum modum concipiendi, et
explicandi ejusmodi signa statuunt. §II

Unio in positis naturalibꝫ n̄ distinguit realiter ab eductione,

Dem: 1mi: authoritate Scotis qui ageñs de vinculo inter materiam et formam ita subjungit, quare causa nulla alia é ponenda intelligere unum faciens ipsa, ut vi, q ex potia in actum movit.

aliqñ ex potia in actum movit ipsa eductio, gó ipsa é unum faciens consequenter unio. 2 dó: auctoritate S. Thomæ qui ex Arist docens generationem dixit ee productionem formæ in esse maó, ubi per prepoñem in formales intelligitur unio per ly ex eductio, gó. Item idem S. Thomas contra gentes Cap: 86 docet: q formæ educi sic illas produci per actionem in maó receptam, gó. Dem: 2dó: raóne: nulla é necessitas admittendi unionem distinctam a eductione, gó. P: Si ee aliqua necessitas, hanc urgeñt ipsos adversarios ee hac, quia forma est educta ee adhuc indifferens ut nunc huic maó vel ñ: nam ibi é tantum opus nova entitate modi, ubi é nova indifferentia, prout nobis rem dicent adversarii in alijs maóis: sed forma educta ut educta ex hac maó ñ é amplius indifferens ut nunc huic maó, gó N: mi: forma educta ut educta é formales in hac maó, alias si é formales jam in hac maó, hanc ñ é amplius indifferens ut nunc huic maó, gó. R: adversarij et dist: Ma: é formales in hac maó languam in subto sustentaóis Co: Ma: languam in subto receptionis et informaóis subdistinguunt radicaliter et concomitanter sic eductam unionem Co: Ma: formaliter per ipsam eductionem Dist: cum mi: seu si é formales in hac maó languam in subto informaónis hanc ñ é amplius indifferens Co mi: ñ é tantum in maó languam in subto sustentaónis N: mi: et Co:

Sed contra sic argumentor: forma ex dicitur ut educta é in maó ..

languam in subto sustentaõnis foãliter vi eductionis, gõ cim
foãliter vi eductionis in maã languam in subto informaõnis.
Pro Con: hunc foã é foãliter in maã languam in subto informaõnis,
quando sic posita é in maã, ut n̄ sit amplius indifferens, ut ponat
in alia maã languam in subto informaõnis, alqui vi eductionis
foã sic posita é in maã, ut n̄ sit amplius indifferens ut ponat
in alia maã languam in subto informaõnis, gõ. Ma: pdeb à pari,
quia hunc foã tenes, quã ipsos adversarios cẽ foãliter in maã
languam in subto sustentaõnis, quando n̄ é amplius indifferens,
ut sit in alia maã languam in subto sustentaõnis, gõ à pari.
Pro Lazarus: si foã educta ut praecise educta cẽt indifferens, ut sit
in alia maã languam in subto informaõnis, hunc foã jam educta
ut educta pßet poni adhuc in alia maã languam in subto
informaõnis, consequenter pßet cẽ in duplici maã, in una languam
in subto sustentaõnis, et in altera languam in subto informaõnis
qd falsum é, gõ. Si ienim adhoc dicant adversarij: licet
id fieri n̄ pßit naãliter, pßt tamen fieri Divinitus, ut sit in alia
maã languam in subto informaõnis.
Pro ed instat: si id n̄ pßt fieri naãliter, gõ naãliter et prostabu
naãli cessat jam cẽ detenta foã ad maam languam ad subtam
informaõnis, gõ quid opus é novo modo unionis ad tollendam
indifferentiam: ed urgeo ulterius argumentum: Licet foã educta
pßit Divinitus poni, et cẽ in alia adhuc maã languam in subto
sustentaõnis: quid enim vetat, ut Deus foam semel eductam
ex una maã denuõ illam ex alia maã educat. / Tamen quia
foã educta n̄ pßt naãliter cẽ in alia maã languam in subto
sustentaõnis, cessat hoc ipso foãliter vi eductionis in hac cẽ maã
languam in subto sustentaõnis, gõ cim licet foã educta pßit
Divinitus cẽ in alia maa languam in subto informaõnis,

si nempe Deus illam denuò creativè respiciendo velam ponere
in alia maã, tamen quia foã educta nõ é indifferens, vt nã ibi
pstit cé in alia mãa languam in subto insoãonis, consequi-
tur hoc ipso vi eductionis jam cé foãliter in mãa languam in subto
insoãonis. Dent hic adversarij disp: Talentz quidem: q omnino
impossibile sit, vt foã educta nõ sit simul in mãa languam in
subto insoãonis, sed dicunt: hoc vi concomitantiæ unionis fit,
quæ necessariò per aliam partialem actionem eodem instanti
producit. Sed quæro ex illis: cur adstruant hanc novam actio-
nem productivam unionis? nunquid propter tollendam indiffe-
riam? sed hanc tantum asserunt et nõ probant; ego repello pri-
tolendi de numero à subto sustentaõnis, et dico: sicut quia foã
educta nõ pstit cé in alia mãa languam in subto sustentaõnis,
tunc bene arguit: q foãliter sit sublata indifferentia per eductionem
foæ ad hanc mãam languam subtm sustentaõnis: ita pariter
quia foã educta nõ é sic indifferens, vt sit in alia mãa languam
in subto insoãonis, consequitur hoc ipso foãliter cé sublata indiffe-
rentia foãliter per eductionem ad hanc mãam languam subtm
insoãonis. Sed contradicunt hic adversarij: pt saltem
foã educi ei nõ cé saltem divinitus unita huic mãæ, nulla
enim in hoc pt demonstrari implicantia; ego vt vnialz dñi
admitti distincta unio.

Sed contrà oppono, et probo 2dõ: respõnem: eductio instan-
tanea é productio foæ ex mãa et in mãa ita vt hæc in illa
ponat ipsam unionem foæ ad mãam; ergo. Dist: q eductio sit
productio foæ in mãa: quia eductio in statu reali nõ pt
concipi sine productione in mãa, vt patet ex definitione

eductionis, seu generationis mutative, qua è transitus M.
in subto, a cogo ex entia sua potest recipi in subto, in quo
Joa generali, sed si nec pt concipi eductio, illud è de entia
eductionis, gó. P. amplius illa: imperceptibile videtur
Joa fieri ex maa et n concipiatr fieri in maa, sicut imperceptibile
videtr, ut concipiatr fieri realiter Figura ligni: Angeli ex ligno
et n concipiatr fieri in ligno, gó. 2dó: implicat ut Joa educta
ex maa sit extra maam, quia tali casu eim eductio, ut pote
entialiter affixa et recepta in maa eet extra maam, gd nec ipsi
adversarij dicunt, gó sicut ipsa eductio è entialiter in maa, ita
eim dbt ee Joa educta in maa. Dicunt itaq; hic adversarij
gd Joa educta sit quidem in maa, sed tantum radicaliter n
Joalite. Sed contra è: ipsa eductio è in mgo n tantum radicaliter
sed eim Joalite, gó eim Joa è Joalite precedentem
in maa. P. Con: quando actio ex entia sua recipit Joalite
in subto hunc eim trnus per hanc actionem, producitur
imediate per ipsam actionem recipit in subto, alias eductio
è actio, qua ex sua entia recipit in subto, gó trnus
per illam producitr scilicet Joa per ipsam eductionem
recipit in subto. Mi: potet illa: P. à pari: quando actio
procedit ab aliqua cáa efficiente eim effectus producitr
Joalite per ipsam actionem procedit efficienter, gó eim quando
actio procedit in causa máliter uniendo se illi, eim
effectus procedit Joalite per ipsam actionem in causa máliter
uniendose illi. Nec vosa hac parilate presti adversarij con-
cedunt tandem: Q Joa educta sit quidem eim Joalite in maa,
sed tanquam in subto sustentationis n autem tanquam in

subtō inſoāonis. Pō contrō ſic argumor et ſimul probo, q̄ perij in importet ſoālis vnio. Primō: ipſa eductio ē ſoālis in māā languam in subto receptionis, cum ſit ēentialiter affixa, et ſui conſequens unila māā, gō eiꝰ ſoā erit vi eductionis in māā languam in subto receptionis seu inſoāonis. 2dō: eo ipſo q̄ ſoā educto ſit in māā languam in subto ſuſtentāonis, hinc ſoā ē unila māā; alyꝰ ſi ſoā ē unila māā, hoc ipſo ē in māā languam in subto receptionis et inſoāonis, unio enim māā et ē in illa languam in subto inſoāonis ſūt ſynonima cum adverſarijs, gō. Dicta. in qua ē vis: māā languam subtm ſuſtentāonis ſuſtentando ſoam intrinſece influit paſſive in ſoām languam cāā māālis et paſſiva ſoāf: Nec enim ē ēentia subti ſuſtentāonis, ut influat paſſive in ſoām languam cāā māālis et paſſiva, gō ſuſtentando ſoām recipit ſoām, alia enim cauſalitas cāā paſſiva et māālis, ſive influxus paſſivus in ſoām n̄ ē aſſignabilis quām receptio ſoæ, jam ſubſumo, alyꝰ impertinens ē: ut māā recipiat ſoām, et ſoā ſit recepta n̄ in ſoā māām, ſeu n̄ unia māā, cum inſoāo nihil aliud ſit quām receptio, gō dum māā ē subtm ſuſtentāonis ē ſimul hoc ipſo subtm receptionis, et inſoāonis, gō ſoā māālis p̄ eductionem et ſuſtentatꝰ à māā, et inſoat māām languam subtm inſoāonis, præſertim cum subtm ſuſtentāonis et inſoāonis ſint realiter idem subtm. Item quæro ab adverſarijs: ut explicent, quid ſit hoc: ēe ſoām in māā

languam in subto sustentaõnis ? dicere ñ ptenuit, qd
sit tantum presentia localis foe in maã; aut compenetrãõ
foe cum illa, prout aliqui volunt, quia aliaz quacunque
foe progens localiter maã est in maã languam subto
sustentaõnis qd falsum apparet in aã rãõnali, idem in Xpo
qui penetravit portas clausas, et tamen ñ est in potis lan-
guam subto sustentaõnis; gõ prate intimam presentiam loca-
lem dbt subtõ sustentaõnis dicere aliquid amplius, qd illud
nobis clare et signate explicent; gõ illud amplius impetrat
foam intrinsece recipiam in maã, consequenter autem unitam,
cum recepto intrinsece dari ñ pñt sine unione, pretera
tunc Rõl foalis unio, quando verum é dicere, maã se
foaliter comunicat foe languam potiã passiva actui,
alqui posita evictione, quando maã sustentat foam,
verum é dicere, qd se comunicet foe in genere potiã
passiva, sustentare enim é se comunicare actui in
genere potiã passiva, sicut efficere foam é se comunicare
in genere potiã activa, gõ maã per evictionem comuni-
cat se actui foe languam potiã passiva, consequenter
actui unitã. Xtõ: evertendo ultimum effugium adver-
sarium ubi adhuc respondent: qd quidem foã precedere
tionem unitã in maã, sed languam effectus in sua causa,
ñ vero languam actus in sua potiã passiva vel subto
sive ñ languam compars in composito, sed contra sic
arguõ: foa vltõ effectus maã é extrinseca maã,
prout ipsi adversarij dicunt, alqui si é extrinseca, hoc ipso

simplicitgr̃ unit̃ mãe, quia gd unit̃ intrinsece alteri, dr̃t ee intrinsecum alteri, gr̃ soa ut̃ effectus hoc ipso n̄ unit̃ mãe, gr̃ sit am en unit̃, unit̃ illi ut actus potiꝰ passiue. 2dr̃: soa ut unita mãe languam effectus sue caã vel prestat illi aliquem effectum soalem vel n̄ prestat? si n̄ prestat: quomodo gr̃ unit̃: cum ois soa unita dr̃t prestare aliquem effectum soalem si autem prestat: tunc ẽ unita mãe n̄ ut pr̃e effectus, sed ut soa quia prestare aliquem effectum soalitu ẽ efficium solius soe ed n̄ ipsius effectus. 3tia soa ut ẽ effectus n̄ distinguit̃ realiter a soa ut ẽ actus, gr̃ si unit̃ mãe ut ẽ effectus cum ei unit̃, ut ẽ actus. 4tr̃ effectus ut ẽ effectus n̄ ordinat̃ ad hoc, ut uniat̃ sue caã, quia effectus ut effectus n̄ ordinat̃, ut cum sua caã faciat unum. Deinde ex hoc sequit̃: gd ois effectus dr̃t uniri sue caã, cum replicãe ois ps̃ resolui in propoonem vlem, alqui hoc ẽ falsum, gr̃ et alterum. Tandem impossibile ẽ, ut mãe sit caã soe nisi in cposito, gr̃ n̄ pt̃ intelligi causare soam, nisi simul intelligat̃ cpositum, alqui dum intelligit̃ cpositum, intelligit̃ soa recipi in mãe languam actus, et n̄ languam effectus. 4tr̃: Passio n̄ distinguit̃ realiter a actione iuxta ipsos aduersarios, gr̃ nec eductio ab unione. Pl̃am ideo primum: quia passio n̄ tantum dicit rãonem ex sed eam rãonem a nempe a caã efficiente, alqui eam eductio n̄ tantum dicit rãonem ex, sed eam rãonem in ut probatum ẽ, gr̃ eam eductio n̄ distinguit̃ ab unione.

Dem: de nigr̃ 5tr̃ desumpto argumento ex S. Thoma prima pte quæst: 90 art: 2 ubi dicit; gd per hanc ipsam actionem, per quam educit̃ soa generat̃ cpositum, alqui hoc ẽt falsum,

si eductio n̄ ēt unio, gō. Primo: dali casu posita eductione
Joā, iuxta aduersarios necdum habet Joālis unio, qd tantum
radicaliter, gō cum necdum hanc habeat Joālis positum, quia
sine unione n̄ habet positum, ad eos iuxta S. Thomam n. Fiet
positum per hanc ipsam actionem per quam producit Joā.
Preterea iuxta eundem S. Doctorem: unicus tantum datur motus
siue generatio ad positum substiale in. sentia autem alicuius habet
dari duplex qd clarius dicit p̄ q, quia si ad positum substiale
duplex requiretur motus, siue generatio generans, hanc habentia
suum finem, adhuc tenderet ultra, nam generans habita
iam Joā substiali, generata, adhuc tenderet ad generationem
unionis, etsi quidem per distinctam generationem, prout aduersarij
volunt, obseruandum enim hic venit, qd similiter sit discurren-
dum de eductione Joārum accidentalium ex eisdem rationibus,
qua adlata ēt pro eductione Joā substialis maālis.

§. III

Solutio Dubiorum.

Dubium 1mum contra primam rationem demonstrationis: alia N. 62.
ē indifferentia quam habet maā in ratione p̄ncipij actualiter con-
stituat unum per se, cum Joā, et alia ē indifferentia quam
habet maā in ratione cāe passiuæ ad producendam Joam,
gō aliud partiles ē dctmativum, qd dctmat maam ad con-
stituendum actu unum per se p̄modum p̄ncipij, et aliud qd
dctmat maam ad causandam actu Joam p̄modum cāe passi-
uæ. Aliqui dctmativum illud, qd dctmat maam ad causandum
actu Joam p̄modum cāe passiuæ ē eductio, gō aliud eductio
ē, aliud unio unio, gō eductio ē distincta ab unione.

Sda: P: hꝫ duæ differentiæ ꝑt realiter separabiles de facto enim maꝑ hꝫ indifferentiam in raõne ꝓpꝫ ad hoc, vt actualiter constituatur unum per se cum aã raõnali, et ñ hꝫ indifferentiam in raõne caꝑ passiæ ad producendam vel ñ producendam aam raõnalem, cum hoc ñ ꝓpꝫ sit maꝑ edificare. P: N: P: dis: P: hꝫ duæ differentiæ ꝑt realiter separabiles in cõe denominaõnis con: in cõe entitatis N: sicut enim cõe hoc ẽ gd maꝑ respectu foꝝ maꝑis ꝑt subtm sustentaõnis et respectu aã raõnalis ꝑt tantum subtm in foaõnis, male quis inferret: gd subtm sustentaõnis ꝑt realiter et entitative separabile a subto informaõnis, cum utrumq; ꝑt eadem entitas maꝑ iuxta ipsos adversarios: ita cum pessime infert aduersary: ex hoc gd maꝑ respectu foꝝ maꝑis ꝑt indifferens, et ad causandam foam passiæ et simul ad constituendam cum illa oppositum permodum ꝓpꝫ, respectu foꝝ autem spiritualis ꝑt tantum indifferens ad constituendum cum illa oppositum per se, permodum ꝓpꝫ cõe has indifferentias realiter et entitative separabiles, cum pariter hæc utraq; indifferentia ꝑt entitative ipsa maꝑ. Dicendum igr ẽ: gd ista indifferentiæ sint separabiles solum denominative, hoc ẽ: gd ꝓpꝫ denominari maꝑ determinata ad constituendum unum per se, et ñ denominari determinata ad causandam passiæ foam, si nimirum desit foa, in quam causaliter influat. Cum igr aã raõnalis ñ ꝓpꝫ causari a maꝑ, et tamen entitas maꝑ per unionem, quæ ñ ẽ simul reductio, hinc ñ denominatꝫ quidem maꝑ determinata ad causandam aam raõnalem entitative tamen maꝑ ẽ totaliter determinata per unionem ad aam raõnalem, ita vt nullam maneat indifferentia maꝑ ad illam, nec ex eo

ullo detmativo distincto ab unione, et sic sim dum máa
detmat pt eductionem ad causandam Joám maalem, detmat
cim pt eandem eductionem ad constituendum cum Joa unum
p se nec ex ullo alio distincto detmativo; solu in hoc é disp:
q unio detmando maam ad eám raonalem de pdicte maa
denominaonem detmatis ad constituendum unum p se quia
nempe respectu aa raonalis maa n é capax alterius deno:
minaonis: educiaa contra dctm ultrius denominaonis
quia maa respectu Joa educta é ultrius denominaonis
capax.

Replica mis: Pl Deus Joam maalem creare sicut de facto proba:
bilius creavit Joas Cocli, jam hoc supposito: si Deus pt unionem
unire Ialem Joam maa, haec unio n dabit maa denominaonem,
q sit detmata ad causandam Ialem Joam, sed maa respectu
talis Joa, ultpote maalis sit capax ejusdem denominaonis, alias
hoc aliunde à provenit, nisi q indifferentia maa ad causandum
Joam sit entitative alia, quam indifferentia ad constituendum
compositum p modum pris, q indifferentia, quam hbt maa in
raone pris, ut actualiter constituat unum p se cum Joa, et in:
differentia, quam hbt in raone caa, ut actualiter constituat cau:
sans Joam, sit entitative distincta et separabilis.

Pl Con: casum Pl amen, q respectu Joa maalis creata, sed n
educta maa sit capax ull denominis detmata ad causandam
Ialem Joam, cum enim Joa creata cim maalis causalitas
fial et subsistat, sive et maa, n pt denominari maa detmata
ad illam causandam, detmat q Joa cim indifferentia maa
entitative sumpta pt unicam illam unionem, do ul nihil

remanea l indifferentia in maã respectu talis foã. Et his
patet quid sit dicendum ad rem.

Replicã: Pl Deus ut multi authores docent educere cim
foam ex maã, et tamen foam n unire maã, aliquo tali casu
maã debilitã ad causandam foam et n debilitã ad con-
stituendum cum foã unum cpositum, go alia e detmãs
qua detmat maã ad causandam foam, et alia, qua detmat ad
constituendum cpositum primodum pcis, aliqui detmãs maã
ad causandam foam e eductio, et detmãs ad constituendum
cpositum primodum pcis e unio, go eductio et unio sũt distincte
et ab invicem separabilia cim respectu foarum maãlium.

Et confirmatur hoc docent plerique, sed ut dicã occasio id probandi 205
Ad 1ã: ob rãonem datam in conclusione, quia impossibile
e, ut maã causet foam, et n recipiat foam, cum causalitas maã
ut pote cadat maãlis et passiva n sit alia quam receptio; recipere
autem foam e uniri foã, quia recipere foam e actuari per
foam, actuãi autem maã n pt intelligi sine unione, go.

Nego tamen ex hoc quis infert go cim maã causat actum rãonalem,
cum illam cim recipiat sicut foam maãlem. Ad pbãonem
Rão e: quia dum dicimus: qd causalitas maã respectu foã
educte sit ipsa receptio, n intelligimus: qd ois receptio foã
sit causalitas maã in foam, sive passivus influxus in foam,
sed tantum precise: qd ois eductio sit simul receptio, n autem
vicissim, qd ois receptio foã sit simul passivus influxus maã
ad foam, ad cuius concedimus: qd pssit dari receptio foã, que
receptio n sit passivus influxus maã in foam, n pt autem dari

passivus influxus mãe ad Joãm, quem mãa recipiat Joãm, sicut: licet oẽ aãl sit realiter et ẽntialiter vivens, n̄ tamen sequit: q̃ oẽ vivens sit realiter et ẽntialiter aãl, Bene proinde notandum q̃ Deus pss̄ quidem Joãm eductam amissa deinde eductione conservare Joãm extra mãam n̄ unitam mãe, sed actione alia, et independente à mãa Et: creativa; impossibile autem ẽ, ut conserv. et Joãm n̄ unitam actione eductiva, quia eductio ẽntialiter pendet à mãa, et per consequens Joã ut per eductionem conservanda pendet pariter ẽntialiter à mãa, et idcirco dum Joã educit̃ è mãa, unit̃ mãe, et manet unita, quam diu conservat̃ actio eductiva et nulla opus ẽ distincta unione.

Sequit̃ ulterius: ipsa unio et eductio Joã ẽ realiter separabilis alijs quæ sit realiter separabilia, sit realiter distincta, ḡ.

Ma: in hoc dat̃ unio Joã, et n̄ dat̃ eductio Joã, ḡ unio et eductio Joã sit realiter separabiles.

Mi: dis: Ma: unio aliqua, nempe quæ ẽ unio tantum ẽ realiter separabilis Con: ois unio nempe eim unio præcisivè sumpta ẽ realiter separabilis Mi: Con: mi: Mi: Con: libenter concedo: ḡ n̄ ois unio identificat̃ eductioni, ut patet in unione hois, eam enim in hoc n̄ sit simpliciter eductio Joã substialis, n̄ pt eim unio identificari eductioni, ut verò in oppositis maãlibꝫ ubi ẽ eductio Joã, ibi unio ẽ identificata eductioni. Proinde sicut ois passio quæ adversarios ẽ simul actio, n̄ tamen ois actio ergo: creativa ẽ simul passio: ita quæ nos ois eductio Dei est simul unio, n̄ tamen viceversa. Hoc n̄ obstante adversary tamen dicunt: q̃ actio et passio sint realiter idem, ḡ à priori. Probationem Ma: ita respõo, et arguõr contrà adversarios: in bove dat̃ sensitiva

dñ dat rónale, gó sensitivum ꝺ rónale ꝺ realiter distingt in hóe. Et distinctionem Scoti quam ipsi adversarij negant, in Phyá autem inadvertibiliter hoc argumentó probant. Qꝺ autem nostra argumentáo sit similis illorum ita demonstro: sicut sensitivum é altior gradus Metaphysicus ꝺ dividit in sensitivum tantum, quale dat in bove, ꝺ in sensitivum qꝺ simul est rónale ꝺ dat in hóe, sic unio ut sic é prius genericum, ꝺ dividit in unionem tantum, qualis é in hóe, ꝺ in rationem qua simul é filio ꝺei, respectu gꝝ in cpósitis pre máoribus, gó si adversariorum argumentáo tenet in eductione, eiꝫ nostra tenebit in rónali, quia pas é ráo, ut autem patebit ad oculum demonstrem: respecto dctam definitionem eductionis: ꝺ sic filio ꝺei in ea máa pro hy in conveni eductio cum unione humana, quia ultima ultra é ráo denominans ꝺei in máa receptam, pro hy ex distonveni eductio realiter ab unione humana, quia unio humana é tantum unio, ꝺ metissima ráo in, idé: preter entitatem qua ponit praciśe ꝺei in máa, ꝺ eductio autem preter ráonem in, idé, preter unionem dicit simul fictionem ex máa ꝺei, ꝺ quidem tam positivam quam activam, quia hec dao, ut dixi, nó distinguntur. Et gó patitas Athoma in eductione ꝺ unione ad sensitivum ꝺ rónale, unde sicut ex hoc antecedente: in bove dat sensitivum tantum, ꝺ in hóe dat sensitivum cum rónali bene infero, gó sensitivum tantum é realiter separabile à rónali; sic eiꝫ ex hoc antecedente: in hóe dat tantum unio ꝺ in hoc signo dat unio qua é simul eductio ultime infero: gó unio tantum ꝺ eductio realiter separabilis,

Econtrario sicut male: ibi infero, gō simplicitèr cē sensibilem cim
precisivè sumptum ē realiter separabile à rationali, sic cim
pessimè infero, gō simpliciter oīs unio cim precisivè sumpta
ē realiter separabilis ab eductione.
Sequis instet primō: Si eductio cēt simul unio, hanc vel cēt
tantum realiter unio, vel cim essentialiter, alqui hoc dici
nō pōt, gō. Pmi: Si cēt essentialiter simul unio hanc nō pōssēt
concipi eductio Joā, nisi simul concipiatr unio, alqui hoc nō,
gō. Pmi: pro illo signo, quo eductr Joā cē maā concipitr
eductio, et tamen pro illo signo nō concipitr unio, quia unio
Joē ad maām primo pro posteriori signo concipitr, gō.
Et tam: Ma: quia ad verificandam conclusionem sufficit
realis identitas, nihilominus Con: illa: Pmi: Pd: Ma:
nō pōssēt concipi eductio, quin simul concipiatr unio implicitè
Trans: illa: propter dicendum infrà, quin simul concipiatr unio
explicitè Nulla: sic dist: mi: Pmi Con: Pd: Ma: et pro illo
signo nō concipitr unio explicitè Con: Ma: implicitè Nego
cim Jurta adversarios pro illo signo, quo res aliqua concipitr
cē una, nō concipitr pro illo signo distincta, quia pro illo
signo specialr res praecisè ad intrà nō vero ad extrà: et tamen
Jurta illos: una, et distincta sūt cēntialiter idem, gō nō
infertur ex hoc: qd licet pro illo signo, quo concipitr eductio
nō concipiatr unio, qd eductio nō sit cēntialiter idem cum
unione.
Sequis instet: Si eductio cēt cēntialiter unio, hanc cim unio
cēt cēntialiter ipsa eductio, sicut quia hoō ē cēntialiter ad
rationale, ita vicissim ad rationale ē cēntialiter hoō, alqui

hoc dici n̄ ꝓ.1.gō. Primi: si hoc ꝓ̄ dici: hunc ubicung; dare vnio, dbr̄ cim dari eductio, sicut ubicung; dat hoō, dat; cim aāle mōnale, alqui hoc ē dicendum dici n̄ ꝓ.1.gō.

Ad primū: N. illa: quia nunq̄ quid hoō ē cēntialiter aāle, nec ve lamen aāle ē cēntialiter hoō, quia ꝓ̄ dari aāle quēn dat; hoō, ad additam partalem do dicē: quia aāle mōnale ē adequata cēntia hoīs dicens definio, gō bene conceditur cum suo definito alicui unio n̄ ē cēntia adequata eductionis sicut aāle n̄ ē adequata cēntia hoīs sed talis pars quām eductio sicut aāle talis pars quām hoō. Ad 2dm dicendū illa hunc cim unio ēd ipsa eductio inadequate accepta con: ad equate accepta N: sic dicē: reliqua N. con: dixi in principio questionis: q̄d eductio dat dicī mōnem ex et mōnem in jam gō in t quantum eductio dicī mōnem in māa, in tantum unio cēntialiter identificat; eductioni, in quantum autem eductio praeter dicī mōnem ex sive actionem predictoam foa ex māa, in tantum n̄ identificat unioni. sicut ſcē licet aāle sit cēntialiter hoō inadequate, in quantum hoō dicī aāle, n̄ tamen in quantum dicī simul mōnale, et tamen ex hoc n̄ seq̄t: q̄ ubicung; ē aāle cim sit hoō, gō cim licet unio sit cēntialiter eductio inadequate, n̄ tamen inde seq̄t q̄ ubicung; dat; unio, dbr̄ cim dari eductio.

Sequit̄ dicat, hoc modo unio ē ḡenus, et eductio ē ḡenus, speciei: alqui hoc plane dari n̄ ꝓ.1.gō, Primi: unio n̄ ꝓ̄ ē genus respectu actionis: quia oīs actio reducit̄ ad predicamentum actionis tanquam ad supremum genus: alqui eductio ē actio: gō unio n̄ ꝓ̄ ē genus respectu eductionis.

R: Con: Ma: N. m: P. dist: Ma: n pl é genus respectu actionis, qua n é simul unio, Con: qua é simul unio N. caus: Ma: dist: quis actio ut é actio reducta ad prædicamentum actionis Con: ut é simul unio N. caus: Ma: dist: cim mi: alqñ ductio é actio, qua é simul unio Con: é tantum actio N. m: N. Ma: sicut enim diverso respectu eadem entitas, in quantum dicit causalitatem cæ efficientis, vocatr actio, et pertinet ad prædicamentum actionis: in quantum vero eadem entitas dicit cæ causalitatem cæ matis, pertinet ad prædicamentum passionis: sic ductio in quantum dicit productionem fæ et mæ, pertinet ad genus actionis, aut ut melius dicam passionis, in quantum vero dicit unionem in mæ pertinet ad genus unionis.

Sequis instat 3tio: Si denigr unio in cpositis matis est simul ductio, tunc hoc in ratione cpositi n convenit univoce cum illis cpositis matis, alias hoc dici n pt, gō. P. sequela: ma: cpsita matia involvent rationem diversam, gō. P. L: involvent unionem, qua est simul ductio, N hoc n involvent unionem, qua est simul ductio, gō.

R: N. sequel: Ma: P. dist: L: involvent rationem diversam specificam Con: diversam genericam N. actionis P. dist. simile L. involvent unionem diversam in ratione specifica Con: in ratione generica unionis N. recidunt instia dicta Num: 59, et ea hic applicant. Ratio praterea adhuc é: quia conceptus cpositi fundat in mæ et fæ adinvicem pt unionem, ut unitis, et mæ sic non pt nomen significatum é mæ et fæ unita, talitas autem fæ aut mæ est unionis n ingredit conceptum cpositi, alias adeo, quia hæc ratio n mimus invenit

enhoé quam in oppositis maálibz, idcirco hoo in ratione oppositi convenit univocè cum alijs oppositis maálibz. Inhia semper pro oculis habendo é à Ar. in quo univocè convenient hem hoo, hum habitum, hem alia diversitia, licet foás: quæ sit ratio foalis constitutiva Oris: haant diversas cim species, quia talcitas foæ hbt se per accidens hbt ad conceptum univocum Oris prout ipse adæquatè dicuntur: ita pariter convenient univocè in ratione oppositi, licet unionis: quæ sit ratio foalis faciendi opposita: habent diversas, quia pariter hoc talcitas unionis hbt se per accidens ad conceptum univocum oppositi.

Si quis dicat: Dedsuprà fuit dictum: deductio sit essentialiter unio, ergo unio ut sic non potest præscindi ab hac ratione specifica diversa.

Dicit deductio sit essentialiter unio: tamen unio é essentialiter deductio adæquatè sumpta, in quantum deductio dicit rationem. ex, ergo ab hac ratione unio ut sic potest præscindi. Retorqueo præstra argumentum: licet hoo sit essentialiter aále, quia tamen aále n' é essentialiter hoo adæquatè sumptus, in quantum enim hoo dicit rationale, tunc aále potest perfectè præscindi ab hac ratione, ergo à pari.

N:63 Dubium 2um: unio pro priori supponit foam deductam, aliqui deductio passiva n' supponit, sed potius ponit foam, ergo unio n' é deductio passiva, P. Mar: unio connectit foam cum maá alqui n' possit connectere, nisi supponeret foam productam: dic enim unio é oppositio plium oppositibilium, donibilium

distinctarum, gō unio propriori nāā supponit Joam Joām productam et cum māām.

15 lib

R: dist: Ma: unio propriori supponit Joām productam, unio 3ª n̄ ē simul eductio prout fit in hōc Con: Ma: unio quā ē simul eductio supponit Joām N: conc: mi: N: Con: Con: Ma: Dis: mi: alqui unio n̄ p̄t̄ connectere Joām cum māā nisi supponeret Joām productam unio 3ª n̄ dat cē Joā Con: unio 3ª simul dat cē Joā N: Con: unio, quā simul n̄ ē productiva Joā, cum n̄ det cē Joā, prout dubio dāt aliquā supponere cē Joā sed unio, quā simul dat cē Joā, qualis unio ē identificata eductioni, n̄ ē opus ut supponat cē, cum illud ipsum cē det Joā similiter respōn ad causalem: oīs enim unio ē exponibilium, et unibilium distinctarum, ita ut presuppo: nat plēs oīs exponibilis, et unibilis N: ut simul ponat plēs unibiles, et exponibiles Con:

Urg 1mō unio ē actuale exercitium, quo māā in actu 2do unit Joā, et Joā māā, alqui n̄ p̄t̄ intelligi actuale exercitium Joā nisi propriori intelligat 3ª productionem Joā productæ; sicut actio, quā ē exercitium agentis, n̄ p̄t̄ intelligi, nisi propriori sit agens, gō Joā, et ejus consequens eductio Joā ē propriori ad unionem, gō eductio n̄ ē idem cum unione.

R: dist: Ma: unio ē actuale exercitium, quo māā in actu 2do unit Joā, et Joā māā, et procedit caālibiliter ac emanativè ā Joā, sicut actio procedit ab agente N: et n̄ procedit caālibiliter ac emanativè ā Joā Con: N: mi: caālibiliter enim actuale exercitium Joā n̄ procedit caālibiliter ā Joā, et hinc emanativè

ꝑl cē propriori ad Joam, Secd nō denominet Joām actu causans
lem nisi pr posteriori, aliud ē de actione, quā præced il cāalis
abagente languam à principio, et hinc necessariō præsupponit
agens, hoc quidem verum ē, gd Pr Joā nō ꝑsit causare maām
in ratione cōpositi, nisi actu sit, hoc tamen ē falsum: gd cāalitas
quæ entitative nō ꝑsit cē propriori nō quidem sub ratione cāalis,
qua Joā causet maām cōpositi, sed sub ratione cāalitatis, qua
maā causat Joām.
Urget 2do: ois modus eēndi supponit naā prius res ipsas,
alqui unio ē modus eēndi Joē in cōposito, gō supponit
Joām, gō unio nō ē eductio. Ma: videt ista, sic subsistere
ubicatio, duratio, quia ꝑl modi supponunt propriori rem,
quæ subsistit, quæ ubicatur, quæ durat.
R: primo: in circlo: actio creativa Ex: Angeli ē modus,
gō supponit propriori Angelum, idem ē de quacunq; alia
actione creativa, hoc certe nō admittent adversarij, gō nec
nos tenemur admittere prioritatem in Joē. R: 2do: Dist:
Ma: ois modus eēndi, qui nō ē simul naō formalis, ꝓ
quam res accipit ipsum cē, supponit naā prius res ipsas
Con: modus eēndi, qui ē simul naō formalis pro quam res
accipit cē, supponit naā prius res ipsas R: sic dist: mi:
unio ē modus eēndi, et simul ꝑl cē naō formalis nempe eductio,
pro quam Joā accipit cē sem: mi: et nō ꝑl cē talis naā formalis,
pro quam Joā accipit cē R: et Con: subsistere, durare,
et ubicari nō ꝑl pōnes formalis, pro quas res accipiunt cē simpliciter,
sed: si modi ꝑl: ꝑl præcisē modi, pro quas res accipit cē tale,

d sic necessario propriori presupponunt cē simpliciter
vel vera unio identificata eductioni dal cē foē, gō n̄ ē opus, al
presupponal Joām; eadem gō eductio, ut supra dictum ē, ē propriori
ad Joām, el denominat Joām caālem, el gemel alio respectu ē
pro posteriori, el denominat Joām caāsantem oppōm et positum
vergēt 3 lō: de raōne unionis, n̄ ē dare cē, sed unire, gō sine
fundamento asseritur: gd unio del cē foē.

Ad 1: de raōne unionis, que simul ē eductio, n̄ ē dare cē foē
Ad 2: de raōne unionis, que n̄ē simul eductio Con: vel aliter de raōne
unionis ut sic in communi accepta n̄ ē dare cē foē Con: de
raōne unionis talis el in specie accepta Ad fundamentum asse-
rendi: gd aliquando unio del cē foē, dedimus in assignanda
thesi, gd confirmat amplius sol claris verbis P. Suarez
disputaōne 13 sect: ubi postquam sibi proposuisset quēonem,
cur n̄ ponāt in foē maāli distinguere duos modos, quorum
unus sit mera unio foē cum maā, qualis ē in maā
maāli, el per illum n̄ pendeat illa foa in maā, sed soluum
unialz ad ponendum ultimum complementum, alius vero modus sit
dependentia talis foē à maā? Respondet: vel plane im-
possibile, vel superfluum cē tales modos distinguere el
multiplicare, quia propria dependentia à caā maāli intrin-
sece el essentialiter includit unionem, ita ut nequeat fieri nequit
intelligi ps̄it, quin illam intime includat, gō in hoc
foē, quē ē idem, quod dependentia maāli, n̄ ē
modus ex naā rei distinctus ab unione foē intrinseca,
sed ē veluti species unionis in communi. Sicut gō

genus el species n' sl mõd: ee naã rei diuersi in eodem
indiuiduo, ita unio el inhãtia seu dependentia realis
n' sl mõd: distincti in eãdem foã. Haec fere ad verbum Scotus
Suarez qui discursu declarat istam Scotti doctrinam. Ex his patet
quãm offendat si quis in tel primõ: hoc ipso q̃ unio: in quantum ẽ identificata
ductioni dare el ee foã, huic eadem eductio eel prior foã, in
quam sue effectu, el simul etiã eel posterior foã, alqui hoc
dici n' pl, ꝑ. Ma: eadem eductio, in quantum est actio
productiua foã, eel prior foã in quam sue effectu, in
quantum vero eadem eductio est unio el caalitas, pu quam
foã actuat el maãm, el coaptat el oppositum, eel iterum foã
posterior, ꝙ eel prior el posterior.
N. dist: 3 quel: Mi eadem eductio 2dum diuersum respectum
ad denominatõnem eel prior foã el posterior Con: 2dum
eundem N. sic dist: mi: N. Con: no videant hic inglis
Num: 60 dalo. N. Con: Ma: el quelã eandem distinctionem
dist: Con: sed in 3 el quis; ꝙ eadem caalitas, pu quam Jul
Joã producta eel posterior foã in quam sue effectu.
N. dist: Maõnem: eadem caalitas, qua talis, eel posterior
sue effectu Con: qua talis N. eductio el eductio, el in quantum
dicit maõnem est el caalitas respectu foã, el foã e effectus
el ilã eductio e prior foã; eductio autem qua eductio, el
in quantum dicit maõnem in n' e caalitas respectu foã
in quam sui effectus, sed hinc e caalitas respectu oppositi,
scilã e posterior foã in quam caã foãli oppositi.
Deinde eductio in statu reali duo importat: maõnem ex
el maõnem in, sive productionem foã ex maã, el receptio-
nem foã in maã prout dicit maõnem ex e caalitas ca-

maáliş languam caá extrinseca, el Joá é effectus, el
ita oiş eductio é prior Joá in quantum ea dicit rationem
in é caálitas Joé languam cad fáliş intrinseca, el sic Joá
n é effectus eductionis, sed é potius caá oppositi.
Q: quis dicat: eductio in quantum dicit rationem in el
rationem ex é eadem entitative, gó n pt é posterior el
prior Joá.
R: dist: pt é eadem entitative distincta tamen contentative
Con: é eim eadem contentative N: si enim n repugnat, el
caá sit posterior sua caálitate, diverso respectu, cur
repugnabit, el caálitas diverso respectu sit posterior suo
effectu? sic nunquid Joá é caá, el unio é caálitas
Joé, quia ipsos adversarios, et tamen Joá est eo
respectu é posterior ipsa unione in quantum nempe con-
tinet in opposito, el hoc ipsum oppositum in quantum
é posterius unione languam effectus unionis.
Q: quis dicat 2do: Tali casu pst el aliqua caálitas ee
caálitas sui effectus, eductio enim ee caálitas ipsius
Joá, el Joá é effectus ipsius eductionis: / aliqui hoc é
inconveniens, gó. P: mi: inconveniens é el effectus
caá efficientis haál eandem caálitatem per quam
ipse productus fuit in caá, gó eim inconveniens é
el eadem caálitas sive eductio per quam fuit producta
Joá sit aliqua caálitas Joá ad oppositum.
R: dist: ma: caálitas qualis ee caálitas sui effectus
Con: qua talis N: dist: eim in parentesi posita;
eductio qua talis ee caálitas Joá, el Joa ee effectus

eductionis qualis Com: eductio qualis cél caálitas Joé
el Joá cél effectus eductionis qualis Sicio dis: m: N.
Com: eductio, in quantum dicit rationem ex é productio Joé
ex maó el in tantum n é caálitas Joé, sed é caálitas
maé ad Joam in quantum vero dicit rationem in, é unio,
el in tantum é caálitas Joé ad cpositum. P dis: é m.
quia effectus productus per actionem caé efficientis é
adhuc indifferens ad ultimus causandum vel n causandum
gó dbet dctmari per novam caálitatem ad causandum:
al vero dum Joá é eductus n é amplius indifferens ad cau
sandum cpositum, al prima rão huius nostre probat, gó
n é opus nova caálitate, distincta ab eductione. 2do Si eadem
caálitas caé efficientis, per quam productus cél effectus, cél etiam
caálitas huius effectus in ordine ad producendum aliquid aliud,
tunc sequeret: gd eadem entitativé caálitas naális procedet effi
cienter ac emanative à duplici principio, dicta accipere bis cé
caálitas autem caé efficientis é actus à duobus procedens entita
liter ab ipsa caé efficiente: gd implicat, sicut implicat al
eadem res bis naaliter produci, al vero cum caálitas Joé re
spectu cpositi n procedat à Joá caáliter, el emanative: nam
Joá nunquam dat cé unioni per quam causat, prout ipsi ad
versarij dicunt, sed semper aliquid aliud agens unionem pro
ducit: gó ex hoc n sequitur: gd eadem res caálitor ac emana
tive bis producetur, et ita duplex cé accipere.
Sequitur instet 2do Si eductio cél ipsa unio, tunc cim unitio cél
ipsa unio, alqui hoc dicim n pl. gó. P mi: unitio é productio
unionis, alqui impossibile é: al productio unionis sit ipsa unio,

sicut impossibile é, sil productio Joé sit ipsa Joa.
Ad 2. dis: sequel: Ma: hunc eim unitio él ipsa unio, si unitio accipiaz pro productione Joé, quæ pro posteriori signo unitz máz Con: si unitio accipiaz pro productione unionis N. ad 2. dis: quid amplius, q. d. nempe unio in nostro sentiu haal aliquam qui productionem à se realiter distinctam in. esse itz maáliby, cum ipsa sit identice productio, sic dist mi Rm. P. dis: Ma: unitio é productio unionis in. illis esse itz in quiby producesh pe dis: tinctam actionem unio, prout sit in esse humano Con: Ma: in quiby n producitz N. Con. mi: N. Con: vel aliter dis: Ma: unitio supponens Joam é actio productiva unionis Con: unitio producens Joam N. in hoc n unitz aa Bi pis proprii naz intelligaz aa productæ, el Bi cc inhimé pro: sens, consequenter in hoc unitio supponit Joam, el n produ: él ipsam, sed solam producit unionem: alias vero in alijs esse itz unitio producit ipsam Joam, el hbt se proprii ad Joam, prout é unitio, tandem vero prout é unio el Joam à se productam unit Joaliter naz, sit unio Joalis el posterior Joa.
Si quis dicat, productio n producit Joam simpliciter, sed ut uni: tam, gó producit eim unionem. Ad 1m tm pbm Rm: dis: 2dam: sed ut unitam Joaliter ita ut pe ipsam productionem Joa unialz Con: producit ut unitam concomitanter N. L: hoc é disp: inter aam naonalem el Joam productam sive productam 2d actio productiva aa naonalis tnit ad aam concomitanter unitam, aa enim juxta dicta n unitz pe actionem sui productivam, sed unitz maaliter pe aliam actionem

unionis produciuam, qua hoc ipso instanti quo aã producã
cim ipsa producã unionem, et hoc modo terminabã productio-
nem aã; econtra foã educta per ipsissimam hanc actionem qua
educit, foãliter cim unit. Deinde pt dicit: qd eductio sit unitio
seu unio caãlis respectu agentis, prout ab illo procedit: quia ag̃s
per illam producit foam, et illam simul efficienter unit mãt
prout vtrũ sumit respectu plũm, et foãliter in sensu realipsa
unio.
Ad quis instat 3ũ: Si unitio accepta cim productione foã
et ipsa unio, tunc plane sequeret, qd eadem res et prior et
posterior se ipsa, qd hoc nõ, ergo. P. Ma: unitio et prior
ipsa unione, alqui unitio juxta vos et ipsa unio, ergo et prior
et posterior se ipsa. P. Ma: unitio sic accepta et ipsa pro-
ductio foã, alqui productio foã et prior unione, ergo cim
unitio sic accepta et prior unione. Ma: patet et dicis
mi: P. productio foã et prior ipsa foa, alqui foa et prior
unione, ergo cim productio foã et prior unione Ma: itum
et ista. quia ois caãlitas et prior sua tõne. mi: P. unio et
caãlitas foã, et foa et caa, alqui ois caa et prior sua caãlitate,
ergo cim foa et prior unione.
Ad hoc aia solet dicere pp diversum respectum. unde
dist: Ma: eadem res et prior et posterior se ipsa diversi-
mode accepta con: eodem modo accepta N. dist: similiter mi:
N. con: probãonis dist: Ma: unitio et prior ipsa unione prio-
ritate aliqua signi con: prioritate temporis N. con: mi: dist: con:
ergo et prior et posterior se ipsa diverso respectu con: con: eodem
respectu N. ut dicebam P. con: Ma: dist: mi: ut prius distinxi con:

sic patet dict: ria reliqua, Jaleor q̃d unio cẽt prior et posterior
prioritate signi, prior enim cẽt, in quantum cẽt productio fuit
posterior vero, in quantum cẽt unio equit pro posteriori signi
concipit Joã uniri mãi, gõ eadem entitas cẽt prior, in quan-
tum respicit caam efficientem vel eiñ foam adductam
posterior vero cẽt, in quantum respicit foam largiorem caam
foalem intrinsecam, et se proximam esposito conveniantem,
q̃d autem in hoc nihil sit implicatorium demonstrat inglia
Jam alias data.

Si quis instet 9 ½: Q̃d é prius alteo prioritate nãa, hoc
distinguit ab alteo realiter q̃d é nãa posterius, gõ eiñ q̃d
é prius prioritate signi distinguit ab alteo q̃d é posterius
posterioritate signi, alqui unitio é prior prioritate signi, unio
é posterior posterioritate signi, gõ unio distinguit ab eductione;
haec est quia unio languam caalitas respectu esositi é prior
nãa esposito, et Jamen nõ distinguit realiter, eadem adaequate
ad esositu, Nilamen Cons: et d. o disp: quia illud dict prius
nãa alteo q̃d é caõ alterius, alqui caõ distinguit realiter a
suo effectu, gõ, ad verũ q̃d é prius prioritate signi alteo, nõ
é caõ alterius, gõ nec é opus ut distinguat ab alteo, addc:
Q̃d prioritas nãa sit prioritas realis, alqui prioritas realis im-
portat divisionem et separationem realem, gõ et distinctionem
realem, ad verũ prioritas signi é prioritas rationis, alqui prio-
ritas rationis nõ importat separationem realem, gõ nec dis-
tinctionem. Q̃d amplius declarv inglia desumpta à modolo-
quendi ipsorum adversariorum, Joã eductio é prior prioritate signi
quam Joã unitas, prius enim concipit educi foã quam concipitur

uniri, ellamen Joa ducta quelà illos n' distinguit realiter à Joa unita, gò à pari. Sed contrà opponunt: verùm è gd Joa ducta n' distinguatur à Joa unita rdum rectum, distinguit tamen rdum obliquum in quantum Joa ducta cendat ductionem, et Joa unita unionem, quæ quelà illos distincta, accepto responsum, et illud pro me applico: ductio cim n' distinguit ab unione rdum rectum, distinguit tamen rdum obliquum, in quantum ductio qua talis respicit causam efficientem, vel materiam extrinsecam, unio verò qua talis causam formalem. Sed adhuc dicunt: gd eadem ductio est via ad trum. R: est via ad trum nempe formalem. Contra: est via ad trum nempe unionem producendam, Nihilominus si dicunt: gd est modus causandi et uniendi, R: ideum propter diversum respectum, quia diverso respectu tollit ind: scientia dr et causa agentis, et cim mat et Joa in ordine ad constituendum compositum, producit prolem à Joa, et ad Joam. à Joa ut est causalitas Joa in ordine ad causandum compositum, et cim ad Joam, ut est actio productiva illius. Si quis instet 3to: ubi causa est duratio Joa n' est ipsa unio Joa, gò nec ductio Joa est unio Joa. Confirm: de centia ductionis n' est fieri in mat, sed tantum ex mat, gò ductio n' est simul unio. R: illud est de centia ductionis, pro gd sufficienter distinguit ab actione creativa, sed pro solam fictionem ex mat sufficienter distinguit ductio ab actione creativa, gò. R: dispo: quia pro est Joa in hoc loco vel illo, in hoc tempore vel illo, quin tamen sit unita mat, ad oth n' pro est Joa ducta ex mat ellamen n' est in mat, ut probant rones demonstrationis nostræ, gò.

2do: quia nec ubicaõ Joã, nec denõ Joã recipiẽ in maã el
Joã eãm dicanẽ ce modi solius Joã, alqui unio dr recipi
el in maã, el eim in. Joã, ꝙ: alqui eductio é alis modus
qui recipiẽ el in maã, el eim in. Joã langnam sibi adhesi:
anis, nil fallenẽ ipsi adversary: ꝙ ꝓ ce unio.
Sequis in contrarium, el dicat: eductio é tantum radi:
calis ubicaõ, sicut denõ ergõ eim eductio é tantum radicalis
unio, el nõ Joãlis.
Ad: dispé: quia Joã educta adhuc é indifferens adhoc vel
illud tempus, adhunc vel illum locum, el é separabilis ab
hoc tempore vel hoc loco, alqui Joã educta vel educta sumpta
cum hac reduplicaõne nõ é ullo modo indifferens adhanc maãm
nec vel alis é separabilis à maã. Jam respõ ad confirmãonem
N: Ad: Dist: Ma: illud é de rẽ tia eductionis ꝓut ꝙ eductio
sufficienter primõ el adequatè distinguit à creaõne cum: ꝓs
ꝙ distinguit sufficienter quocunq; alio modo, N: sic dist: mi:
N: Con: qualibet res differt adequatè el primõ: ab oĩb; alijs
rebus ꝓs genꝰ el differentiam, seu ꝓs definitionem quam,
ꝓs solum genus aut ꝓs solam differentiam, aut ꝓs proprietat:
les nõ sic distinguit, nõ ꝓs solum genꝰ nõ distinguit ab oĩb;
rebus, quia nõ distinguit ab illis, cum quib; ꝑticipat convenit
ꝓs solam differentiam distinguit quidem ab oĩb; el primõ.
secõ distinguit adequatè ꝓs proprietates infimas, distingu:
it quidem ab oĩb; rebus, secõ primõ: quia prius jam intelli:
git ꝓs differentiam quam distinctum, ce quo patet ꝙ eductio
cum definat ꝓs fieri in el ce maã, ꝙ dum ultimus hanc

N: 69 prapõnem primõ ꝯ aliquale abꝰ alia actione distinguat.
Dubium 3hium unio in ꝓposito substiali nõ ꝑl cẽ accidens gõ nec ꝑl cẽ
idem cum eductione, ꝙ: aliunde patet. Pon: si unio ꝯl idem cum
eductione, tunc ꝯl accidens, gõ. Pꝙ: ipsa eductio ẽ accidens,
gõ cũm unio illi identificata ꝯl accidens. Pꝙ: ipsa evelio
ẽ actio, sed actio ẽ accidens, gõ. Pmi: actio petinet ad praedi
camentum accidentis, gõ.
Antequam directe respoam, offero ad organjõ instiam, quam
ipsi modernj dñi, ꝯ illa argumẽ: unio in ꝓposito substiali
nõ ꝑl cẽ accidens, gõ nec ꝑl fundare relaõnem praedicamen:
talem unitj. ꝙ: patet. Pon: Fundamentum relaõnis praedi:
camentalis ẽ accidens, vel ex praedicamento accidentis patet,
gõ cũm unio nõ ꝑssit cẽ accidens nõ ꝑl fundare relaõnem fundamen:
talem praedicamentalem unitj, ꝺ autem relõ unitj sit praedicamentalis
accidens Pꝙ: quia relõ unitj ẽ separabilis à maõ, vel Joã, ꝑl cũm cẽ maõ
vel Joã, vel tamen nõ dicit relaõnem unitj, dicam prius debito ad hoc
instiam, quia vel debent dicere, ꝺ sit unio sit substialis respectu ꝓsitj
ꝺ substialiter inhinxẽ constituat, aliquam aliquid vel quo sit tamen
accidens respectu maõ vel Joã, quia nõ ẽ centiale actu unitj, vel pos:
consequens, ꝺ unio uno respectu sit substialis et reducat ad praedica:
mentum substiã aliquam aliquid substiale vel quo, alio vero
respectu sit accidens, in quantum nõ ẽ constitutiva maõ vel Joãe, et sic
ꝑl fundare relaõnem praedicamentalem. Prout illi dicunt in hoc
casu ita pariter nobis dicendum ẽ de eductione Joã substialis
et dicendum: ꝺ eductio sit entitativi sit quid substiale, quia ẽ nõ
Joãlis, sub qua intendit et ponit Joã substialis, alio tamen respectu
sit accidens, in quantum nempe accidit hum maõ, hum Joãe, et
neutrius substiam constituit. In plurib occasionib hoc modo dicunt
dñi ipsi adversarij: q: quando unam tandem qualitatem adiuvat praed:

camenta respuñt, sic cañ con cali les enl talem actionis, ꝺ possūs obiectum respectum collocañt in duplici prædicamento sic cañdem qualitatē albedinem in quantum ꝺal effectum primorum numero assignatum collocañt in prædicamento qualitatis in quantum vñtate effectum ꝺarium ꝺs nominal pendentem remotum ꝺ ꝺ ꝺ

Sigz dical 1mo actio creativa é semper accidens, el reduc
semper ad predicamentum accidentis igo cim actio eductiva,
R. hanz: Siguia negat cim Arabillo, qui unionem plane
identificat cim actioni creativa, item Pater Suarz tract.
Do3 actio tnalis ad substiam sit entitativa et intrinsece
substialis, et reducat ad predicamentum substie Plamen
Corre: et do disp: quia creatio semper grp wenit enti substialiter
cpleto saltem in intentione, et nunquam ens substialiter
cplet languam nao foalis alterius: at vero eductio n semper
supervenit enti substialiter cpleto, sed ipsa ens substialiter
cplet. Rao huius é: quia creao nunquam é identica unio,
cum unio languam nexus intialiter dbeat recipi in suis
extremis, scilicet in maa et Joe igd n possit prestare creao
Joe, quae solum recipit in Joe sed n in maa, à qua é
independens, igo: at vero eductio quae ipsa adversarius recipit
in maa et Joe, igo et possit prestare officium unionis, et ita
cplet ens substialiter languam nao foalis alterius.
Sigz dicat 2do dispoones pro Joe substiali possunt actu
dens, et ideo n possunt unio sic realiter identificari, igo cim
actio eductiva Joe substialis é actum accidens, et n
possit identificari unioni.
R. disp: é: quia dispoones n sunt rao foalis, per quam producit
Joe substialis, sed sunt actum aliquid requisitum previe ad
ipsam eductionem: at vero eductio é rao foalis per quam pro-
ducit Joe substialis, et ideo recipit dbt ce aliquid substiale.
Sigz dicat 3tio: mutao é accidens, sed ipsa eductio é

mulaõ, gõ cũ eductio sit accidens. R. dist: Ma: mulaõ accidentalis é accidens cõ: mulaõ substialis é accidens N. Cõ: m: N. Cõ: mulaõ substialis identificat eductioni, & hæc iterũ juxtà nos unioni, sed unio in cõposito substiali nõ é accidens, gõ nec mulaõ substialis é accidens.

Replicat 1mõ Mulaõ nõ pl cẽ identicè unio, gõ nec eductio. P. pl cẽ identicè unio. P. f: si mulaõ sit identicè unio, cũ mulaõ constituat cõpositum substiale, aliquid hoc nõ, gõ. Sequela: vel cẽ cõsta: cũm enim unio constituat cõpositum cũ ipsa mulaõ ab pte identificata illi dicet illud constituere. P. mi: mulaõ é via ad cõpositum substiale, & cõpositum é terminus, quia per mulaõnem acquiritur, aliquia via nõ pl constituet terminum, gõ nec mulaõ constituet cõpositum substiale. P. mi: via dicit relaõnem ad terminum, consequenter distinguitur ab illo, gõ nõ pl constituet terminum, qd enim distinguitur ab altero nõ pl cẽ constitutivum alterius. R. N. f: si loquamur de mulaõne entitative accepta. P. dist: Ma: cũm mulaõ qualis constituat cõpositum substiale Cõ: qualis N. sic dist: mi: M. Ma: ulterius P. dist: Ma: mulaõ ut é mulaõ, & prout dicit transitum à nõ cẽ ad cẽ é via Cõ: mulaõ qua é mulaõ, & prout accipitur pro ista duãm suam entitatem é via N. Cõ: mi: & dist: sic Cõ: N. Cõ: ulterius P. dist: f: via qualis distinguitur à termo Cõ: qualis subdist: distinguitur sortem in aquale Cõ: ad: aquale N. addit hoc in conseqnti dist: qd distinguitur ab altero ad aquale nõ pl cẽ constitutivum alterius Cõ: qd distinguitur ab altero tantum in ad aquale N. mulaõ qua talis dicit ipsam actualem transitum à nõ cẽ foe in subtõ ad cẽ foe

d sic accepta n̄ constituit cp̄ositum cquia sic accepta mu-
lāo respicit ad ce hō cq̄ sē mulāo quaeāq; qualis ē, d ēcil
ipsam entitatem, qua id entitē ē ipsa unio, et sic quia unio
tanquam pars ut quo constituit substiale cp̄ositum, cum
mulāo qualis, sive entitative accepta pōtit constituere
cp̄ositum, deinde obserua. Ad ipsi ad oppōnā ad mltam
unionem p̄: in quantum dicit transitum ā n̄ ce fōe unite
ad ce fōe unite: mulāonem fōalem, nempe entitative accep-
tam et hoc n̄ obstante quia tō illos p̄t unio constituere com-
positum, gō ā pari. Deinde quia illos unio in quantum ē
caālis respectu cp̄ositi substialis ē oia ad illud tanquam
ad terminum et tamen p̄t constituere illud, gō item ā pari.
Praeterea: sicut ibi sufficit, ut terminus unionis sive cp̄ositum
distinguatur ina equalitē ab unione, ita cum sufficit in
casu nostro.

Repli: 2do: unio ē mulāo fōalis ex dicta reductio vera ē mulāo caālis
aliqui mulāo caālis n̄ p̄t constituere cp̄ositum, gō p̄: mi: mulāo caālis ē
extrinseca effectui sicut extrinseca ē caā effectui. gō n̄ p̄t constituere
effectum siue cp̄ositum intrinsecū.

N: Con: 1ma pte mā dis: 2 dam reductio ē mulāo caālis, et cum simul
fōalis Con: Ma: ē tantum mulāo caālis subdis: respectu fōis ut reducta
Con: respectu fōis ut unite N: dis: mi: mulāo caālis n̄ p̄t constituere ipsum
compositum, si simul n̄ sit mulāo fōalis Con: n̄ sit simul mulāo fōalis
N: et Conce: P: dis: N: addītum cum antecedenti dis: caā extrinseca ē ex-
trinseca effectui Con: caā intrinseca N: caā intrinseca ē: quod suum
ē dare sue identitatem comunicat effectui constituendo illum
intrinsecē prout facit caā māalis et fōalis, gō p̄t caā aliqua dari
quae sit intrinseca effectui, gō n̄ p̄t dari mulāo quae sit intrinseca

effectui: i contra caã extrinseca ly: efficiens nõ comunicat suum
cẽ pe identitatem effectui, gõ nec ẽ opus ut sit illi intrinseca alz
ilã aim ductio in nostra sententiã dicat duplicem mutatõnem
caãlem et Joãlem, in quantum dicit caãlem, siue in quantum
dicit productionem Joãe ex maã in tantum nõ ẽ extrinseca, sed
extrinseca cposito, in quantum cim dicit mutatõnem Joãlem, sive
in quantum dicit unionem Joãe ad maam, in tantum ẽ intrin:
seca, quia in tantum se cõmunicat tanquam pars alicuo cposito.
Replica: 3tio: Implicat simpliciter ut mutatõ caãlis sit simul
mutatõ Joãlis ergõ si eductio ẽ mutatõ caãlis nõ pt cẽ simul mutatõ
Joãlis sive unio. P. f. mutatõ caãlis ẽ caãlitas ad mutatõnem
Joãlem, gõ. P. f. per ipsam mutatõnem caãlem producit
mutatõ Joãlis, gõ mutatõ caãlis ẽ caãlitas ad mutatõnem
Joãlem, aliqui sit ẽ ẽ caãlitas ad mutatõnem Joãlem nõ
pt cẽ Joãlis mutatõ alias ẽt caãlitas ad se ipsam, gõ.
R. N. f. P. N. f. ed suppna tã eãm ab adversarijs, ut hic
P. N. idem f. nam per mutatõnem caãlem, quã nos sub
Joã producit, q̃ aliqui eductionem vocamus mutatõnem
caãlem, id deo dicimus, quia per illam producitur
Joã, quã ẽ caã mutatõnis Joãlis, nõ quidem ut mutatõnem
Joãlem sive ipsam unionem producat, sed ut per mutatõnem
Joãlem sive unionem sibi intrinsecã maam uniat.
Si quis tamen dicat mutatõ caãlis ẽ eadem via ad mutatõnem
Joãlem, gõ cim pt illi identificari.
R. N. f. sed ẽ via ad Joam producendam, et nullo modo ad

mutaõnem Joãlem seu unionem, cum sit idem cum
illa V: cum dicit: Sf: é via ad mutaõnem, id é, ad Joãm
que é caũ in sensu paulò explicato ipsius mutaõnis Joãis
Lon: ad mutaõnem Joãlem, id é ad ipsam unionem. N:
Repli: Sihoc él verum q̃d mutaõ caãlis sive eductiõ
distinguetur à mutaõne Joãli sive ab unione hunc Os in:
fieri ult é in fieri nõ distinguetur à Ore in fcto cé. Aliqui
hunc dicl distinguũt igr P: Ma: mutaõ é Os in fieri ult é in fieri
sed hae mutaõ nõ distinguetur à Ore in fcto cé, igr nec distinguetur Os
in fieri à Ore in fcto cé. Pro mi: mutaõ utpote identificata unioni
constituet Os in fcto cé, sicut ipsa unio constituit illud, aliqui q̃d
constituit alterum nõ distinguit ab altero, igr. Ad dist: Mo: nõ distin-
guetur ad q̃ualé à Ore in fcto cé tanquã Mo: nõ distinguetur in ad q̃ualé Sf.
cé dicit mi: ad illa. Mo: ideo implicantiam ad istam sequelam, q̃d Os in fieri
ult é in fieri distinguetur solum in ad q̃ualé à Ore in fcto cé sicut caãlitas: sed
distinguetur ab effectu ing ad q̃ualé.
R: 2do: N: Ma: P: dicl: Ma: mutaõ ult é mutaõ cl conõlaliter
accepta é Os in fieri ult é in fieri Lon: que é mutaõ cl entitaliter
accepta N: dicit mi: aliqui hae mutaõ que mutaõ cl entitaliter
accepta nõ distinguetur à Ore in fcto cé Lon: mutaõ ult é mutaõ
cl conõlaliter accepta N: cl Lon: mutaõ duplicata semi pl
primõ entitaliter, cl sic nõ é Joãlis ipsam Os in fieri, ult é in-
fieri, quia sic accepta nõ conõlat transitum, sed é ipsa unio
praecisè ad ultã specialã languam pars sub quo, vel semi
pl conõlaliter, cl sic accepta é Os in fieri ult é in fieri, quia
sic accipit ex ipsa unione prout unio conõlat transitum à nõ
é ad unitã ad é ad unitã, et quo accurate observat, q̃d
aliis ingredial unio conceptum mutaõnis qualis, sive Os
in fieri ult é in fieri, et aliis ingredial conceptum mutaõnis

qualis é, sive Xrs in Jesu cé. In conceptum mu-
tationis primo sensu accepte ingredit unio. In quantum
respicit privationem linguarum humanarum à quo est Joan unitum
linguam humanam ad quem. Nihil respicit aliquid ad extra.
Econtra in conceptum mutationis secundum sensum acceptæ, sive
prout mutatio qualis sumit pro Xrō in Jesu cé, ingredit
unio, in quantum nō connotat talem transitum, sed precise
in quantum spectat ad intra; Quatenus unio nihil spectata
nihil obstat distinctioni Xrs inficis à Xrō in Jesu cé,
potest ex sentia adversarium: nunquid mutatio est Joannis quæ
illos ingredientes conceptum Xrs in ficis ut infici est
eius conceptum Xrs in Jesu cé, et tamen Xs infici ut in-
fici juxta illos distinguit a quæstio à Xrō in Jesu cé, ob
eius licet unio intret conceptum Xrs infici ut infici, et eius
conceptum Xrs in Jesu cé, propterea tamen Xs infici ut infici
adequate potest distingui à Xrō in Jesu cé. Pro antecedenti
dant adversarij rationem, quia mutatio est Joannis alius intrat con-
ceptum Xrs infici et alius conceptum Xrs in Jesu cé; sed
hanc eandem rationem nos damus pro consequenti, quia unio
eius alius intrat conceptum Xrs infici ut infici, et alius
conceptum Xrs in Jesu cé. Deinde potest negari simpliciter ma;
Ad ultimum rō é; quia licet unio constituat compositum, nō
tamen mutatio, quia unio constituit in tantum Xs in Jesu cé,
in quantum respicit ad intra et é pars ut quo, non vero in
quantum respicit aliquid ad extra, sed in quantum respicit
ad extra é mutatio, ob in quantum é mutatio non constituit Xs

infelo cé. Dextremum quæro: cur nobis hanc sequelam
impingere videat adversary quam ipsi in sua sentia absorbe
dhal; nunquid quia illos unio é cùm mulao foalis, sive illa
mão pequam maa foalibus transita ñ cé unita ad cé unitas,
gó cùm juria illos mulao foalis constituit Ds infelo cé, cùm
unio illud constituat, ellamen hoc admisso salvant dicime:
positionem Xpi infra ut infra à Xpe infelo cé, quod jidus
minime si idem et nos faciamy.
Si quis dicat: Si mulao caalis cél simul mulao foalis
hunc cél plura principia mulaonis foalis quamvis ipso.
D. sequel: ſ: mulao caalis céntialiter respicit caam effici
entem, gó cùm mulao foalis céntialiter illam respiceret, et sic
caa efficiens cél cùm principiam mulaonis foalis,
Al. dicit: ſ: si mulao caalis qualis cél simul mulao foalis
cél plura principia con: si mulao qualis N. D. dicit ſ:
mulao caalis qualis respicit caam efficientem con: qua
lis N. ſ: cùm unio ex sua céntia ñ respicit caam efficientem
ideo nec mulao caalis qualis cùm ea sumpta sit ipsa unio.

§IV

Solvuntur quædam sequelæ ex nostra sentia emergentes.

N. 65 Prima é Patris de Rodes: si Jesus mealis edulio est
Joalibus unio, hunc oppositum alij de generatum post genera:
tionem ñ manet idem oppositum liz: Leo ſ: post suas
generationis ñ manet Leo ſ: alquibus dixi ñ pl. gó. Sequela

Ma: hunc n̄ manet idem ſoāliter q̄ſitum, quando n̄ manet idem ſoāliter unitum, alqui ſi eductio eſt ſoāliter unio, n̄ manet idem ſoāliter unitum, gō. P: mi: hunc n̄ manet idem ſoāliter unitum, quando n̄ manet eadem ſoālis unio, unio enim ē ſoā denominans vnum, sive ē ſoā denominans maān eſt ſoam unitam, sicut hunc n̄ manet idem ſoāliter album. quando n̄ manet eadem albedo quia albedo ē ſoā denominans album, alqui ſi actio eductiva eſt ſoālis unio hunc in leone generato ac genito, n̄ manet eadem ſoālis unio, gō nec manet idem ſoāliter unitum. P: mi: in Leone genito n̄ manet eadem actio pq̄ quam generatus ē siue pq̄ quam ſoā Leonis eductus ē, Leo enim generat ab agente nāli pq̄ actionem eductivam dependentem ab agente nāli: eſt postquam eſt generatus hunc conſeruatur à ſolo Deo pq̄ actionem dependentem à ſolo Deo, gō manet eadem actio generativa siue eductio Leonis, alqui in contraria generatione actio generativa siue eductio Leonis ē unio, gō n̄ manet eadem ſoālis unio, gō nec idem unitum, sed hoc idem unitum ē Leo qui fuit genitus, gō n̄ manet idem Leo quia fuit genitus.

Antequam reſpoām noto igd̄ quod à S: Thoma et alijs plurimis Philoſis conſtrūo aliquos effectus in cē n̄ diſtinguēdo à prima eiusdem effectus productione, unde cum Deus Angelum conſtruat in eſſe nāli, hoc n̄ facit aliter quam q̄ creationem Angeli quam ſubmundi principium inchoāuit ut ego hodie continuet, nec ab illa ceſſet. Simile quid cē alijs effectibus, nisi q̄ hoc proprio ſaltem dicat: q̄ naāliter loquendo, illi effectus creative conſeruentur qui creative ē producti ē, qui vero pq̄ eductionem producti fuit,

cim eductiue conseruetz. Notandum tamen ē: quando conseruāo aliquis rei n̄ procedit ab ijsdem cāis, à quib⁹ prima ejusdem rei productio procedebat. Qd tali casu conseruāo rei prima productio manent quidem in eadem specie actionis vel eductiue vel dductiue n̄ tamen manet eadem numero actio, sed q̄ sint plures numero distincte actiones. Rāo ē: quia actio ē dependentia effectus à cāa, aliqui mutatis cāis mutatz et alia ē dependentia, q̄ et actio. unde generatio producens foām hominis in actu dependentia ē alia actio, quam generatio conseruans eandem foām in pomo ex arbore deciduo. Rāo iterum ē: quia ad primam eductionem concurrit deus et ipsa arbor, ad posteriorem actionem concurrit solus deus sine arbore sola, sic cum alijs cāis utrisq⁹. Et quo deinde hoc sequitz in nostra sententiā, q̄ unionem eductionis identificans, q̄ alia numero distincta sit unio in pomo ex arbore deciduo, quam fuit in pomo ex arbore pendulo, dum enim eductio foāe in pomo sic spectata mutatz, et unio ipsi identificata mutatz. Hoc notato respōdeo in fā dicta: posse generationem n̄ manere eadem quoad primum quod ad plēm alterationis physicē, et adequatē loc: n̄ manere eadem quoad plēm alterationis moralis, et inadequatē sic dicti m.: N. loc: manent itaq⁹ in tali casu mutato nāe et fā eadem, quae ad plēm alterationis, et insuper cum manent eadem accidentia, unde moralis et in communi aestimatione hominum censetz adhuc eē idem positiue et physicē quoad plēm alterationis quo sit mutatum, sicut si eadem manus fuisset calida per actiones et actiones calores, mutatz semper physicē, et quoad rationem foālem calidi; in morali tamen aestimatione

astimare ꝙ ídem calidum, nec in rõne calidi imutaret. Dñs
similiter Ma: ñ manet idem ſoãlibꝰ unibus, quod plũ ad
quo el Phyce Cõ: Ma: quod plũ ad gd el moralibꝰ Mllo: sic
Dñs: Mlo: Cõ: alterius Dr Dis: similiter Ma: Cõ: m: Dñs
Cõ: ut supra M. Cõ: unibus ñ imparlat solam unionem sed
cũm plũ unitas, gõ cũm plũ unita manerent cũm manet unibus
dum has plũs licet ñ manet unio languam pars ad quo, et
sic cũm ens aliud unibus. Phyce et quod plũ ad quo.
Dñs inſiam in majori positam dico: gd albedo vel aliquid ad
rspectu albi, ẽ enim huius ꝓpositi accidentalis ſoã absoluta,
gõ si illa mutaretꝰ, mutaretꝰ cũm album dum plũ ad gd:
at vtõ unio in ꝓposito ñ ẽ ſoã huius ꝓpositi, sed ẽ cãlitas,
ſequam mão el ſoã causat ꝓpositum, gõ mutata
cãlitate ñ mutatꝰ simpliciter ꝓpositum, sicut enim ñ mutatꝰ
simpliciter effectus cãe efficientis licet mutetꝰ cãlitas
sive actio; inſiã ẽ in accidentibꝰ Eucharisticis, que ñ
el alica in hostia consecrata quam fuerint ante conse:
crãonem, licet actio conservativa eorum sit alia, et sit
supernaãlis modo, cũm ante fuerit naãlis, sic cũm ñ mutatꝰ
effectus simpliciter caãrum intrinsecarum, scilicet ꝓpositum
licet mutetꝰ cãlitas, sive unio plium, ultimus d: Cõ: Ockam
Syllmum sed dicit illatum, gõ nec manet idem unibus
quod plũ ad quo Cõ: quod plũs ad gd M. Concedo sequidem:
gd in nostro sentiã 2do instanti ꝓpositum generalium
sive Oẽ in ſoã ẽ libet aliam unionem, quam libet
primo instanti ad hinc sequela probat; simplicia tamen ñ ẽ

cpositum aliud simpliciter, in prime instanti, quia nõ dis-
tinctionis et prioritatis realis de quibus principaliter à
philosophis agitur à theologis, cum philosophi magis nobis
videantur quam pares aliquo, quia minus hõi enti-
tatis. Imõ fuerit nihil cõ absurdi, si aliud cpositum
quoad plem aliquo: nam copiosi Philosophi docent: intra certos
annos pcire in hoc et in aliis viventibus totam materiam, ubi
certe accidit major mutatio quam si multiplicatio rerum materiae
pares aliquod, cum ipsi hi Philosophi nihil absurdi in hoc
esse sibi nec nobis in nostro casu videatur.

M:bb Secunda sequela é: quia Deus nullum cõ sive cpositum
ab aliqua causa creata generalium pset solus producere, qd videtur
videtur prejudiciosum cõpotiae Divinae, gõ. Pset: tale cpositum
ab aliqua causa creata generalium in sua entitia involvens
aliquid, quid entialiter dependet à causa creata, gõ Deus tale
cpositum nõ pset solus producere. Pset: tale cpositum in sua
entitia involveret actionem procedentem à causa creata, sed
actio procedens à causa creata entialiter dependet à causa creata
tanquam à suo modificato, gõ.

M: 4th pset: sequela Deus tale cpositum nõ pset solus pro-
ducere quoad plem aliquo con: quoad plem aliquod M: sic dist:
religua. hoc autem nihil obet cõpotiae Divinae, si enim
nõ obet cõpotiae Divinae, nil deus aliquid, qd nõ pset producere à
solo Deo Eg: actio causae creatae vel cum actus vitalis creatus
prout ipsi adversarij admittunt, nõ video: quid obet Deo, dum
nõ pset producere cpositum à causa creata generalium specialis
cum plo aliquo?

M:bb Tertia sequela é: qd quando cunq; Deus 2do instanti con-
servaret cpositum qd illud de novo produceret, gõ.

Ph: producerel do instanti novam unionem ⁊ gō nonum
positum de novo produceret. Pl con: quando cunq; nova
produciꝫ unio dicꝫ cū hoc positum de novo produci,
aliqui hoc producetꝫ nova unio, succederet enim nova actio,
per consequens cū nova unio, cum unio sit idem cum
actione eductiva ⁊ gō.
Ad Ni: Ph: Dr: Ph: producerel novam unionem, ita tamen
ut nova unio inter eandem maam immediatè antecesseril con:
ita ut nulla alia previa unio antecesseril Ni: Ph: Dr: Ph:
quando cunq; nova producitꝫ unio, ita ut nulla alia unio
immediate precesseril, dicꝫ cū hoc positum de novo
produci con: ita ut alia unio immediatè antecesseril Ni:
Hoc enim, ut dicatꝫ novum positum produci de novo,
nō sufficit, ut nova aliqua unio quomodocunq; producatꝫ, si
immediate ante inter hanc maam et Joam fuit alia unio,
sed dbt sic produci unio, ut nulla alia unio inter hanc
maam et Joam immediate precesseril. Pls manifestu ē
in hoc, cuius unionem si Deus destrueret et immediate
aliam substituerel, talis hō esset nō dicendꝫ de novo pro-
duci, nam ut hoc fiat, et hō dicatꝫ de novo produci, dbt
transire à nō ē hō is, ad ē hō is, qd nō fieret in casu nostro,
gō. Deinde nihil mali quis dicet: qd hō tali casu de
novo produceretꝫ quoad ptem aliquo, nō autem quoad ptē ad
quem.
Sequela 4ta: si eductio ēt idem cum unione hanc educ-
tioni Joannem complanum convenirent duo contradictoria,
gō. Ni: eductio Joannem complanum ēt supernalis,
et unio Joannem complanum nō ēt supernalis sed natalis,
prout in maā de fois complis dictum ē, gō.

N. 66

R. dis: q̃ educioni Joánum complanum qua tali, et unioni qua tali convenirent duo contradictoria. Cui: educioni qua talis è, et unioni qua talis è, convenirent duo contradictoria. R. dis: q̃ educio Joánum complanum qua talis ē supernáalis, et unio Joánum complanem qua talis n̄ ē supernáalis, sed naális. Cui: educio qua talis ē supernáalis ē, et unio qua talis n̄ ē supernáalis. R. educio qua talis, et unio qua talis distinguunt inter se saltem ꝛdum obliquum et cõtrahentem diversam, gõ educioni qua tali, et unioni qua tali pñt convenire duo contradictoria, n̄ verò educioni qua talis ē et unioni qua talis ē quia qua talis ē una eademque entitas sumpta absq; oi cõnotatõne diversa. Cur autem educio qua talis sit supernáalis, n̄ verò unio qua talis? rõ ē: quia educio qua talis respicit eam efficientem, gõ cum nulla sit necessitas vel exigentia in eã efficiente, quin potius ē naális impotiã, ut ponat educionem, fõa completã, ideò educio qua talis superat vires nãe et ē supernáalis: at verò unio qua talis respicit Joám jam reproductam, gõ cum hoc n̄ pñt existere sine maã naális alg; illã exigat uniri maã, hoc ipso unio qua talis dñat fõa, gõ unio languam fõa jam reproducta debita ē naális. Qd autem hoc n̄ sit implicatorium dñr ipsi adessarij admittere, siquidem quelã illos fõa aliqua completa, et iterato reproducta ē supernáalis in quantum respicit eam sui reproductivam, naális verò ē, in quantum respicit maam languam suam potiam receptivam, et tamen ē eadem entitatiue fõa, qua erat reproducta, et qua ē pro posteriori signi unita, gõ licet reproductio cẽt supernáalis et unio naális, tamen reproductio plũ cẽ eadem entitatiue unio.

Caterum si cum transmittemus in casu hoc miraculoso ductionem Joannem complarum ñ cē identificatam unioni, vero: qd eadem entitas dbēt cē supernāalis et cum simul naālis adhuc entitas nostra sentica subsisteret, dumodo in alijs foīs ñ complis sed naālibus primo eductis cēt identificata, quia talium Joannum ductio ñ cēt simul supernāalis, et naālis.

Si quis dicat: quomodo gō subsisteret respondeum datum Num: 34 dum agebat de quest: 8 de foīs complis, ubi expresse negatum ē: qd receptio foē complta et reproductio foē complta sibi identificent. R: primō: qd ibi negatum fuit de tali reproductione qua ñ ē eductiva, sed ligo creativa, pl enim Deus foam complam reproducere creative, 2dō: negatum fuit qd receptio qua talis et reproductio qua talis essent dum obliguum sibi identificentur, ñ autem qua talis et 2dum rectum. Caterum i qd cuius argumentum ponatur ā foīs complis pōt illud solvi per distinctionem in decursu huius quest: datas.

Quæstio IX

An in ꝓposito subsistat dctus unus tantum simplex unio?

Quæstio hæc subordinata ē Thesi, dum quæritur primō: Quis sit hmōi unionis hypostaticæ hm totalis hm foālis? 2dō: an Christus pssit dici persona vtē ꝓposita? Dicendum cum hac quæstione ad melius intelligendum: quomodo nulla ostendi pssit impossibilitas incarnationis ex pte verbi assumentis centialiter immutabilis. Item: quomodo et qualiter unione Angelus assumant Deō?

§I

Præliminaria

Peripatetici cum admittant foam intrinsece subsistalem

cē veram entitatem ā naā distinctam, inquirunt, utrum immediate his positis vi divinæ naturæ ꝓpōsitum an vero aliquid aliud intermediare debeat? Qd plēs hās inter se conjungat et uniat. Definiunt autem unionem qd sit nexus extremorum saltem duorum. Dividit autem unio in intrinsecā nalem, talis unio ē quælibet copnio vel species, per quam obm dicimus uniri intellectui id ipsū presens in imagine spirituali, seu in idea, huc reduci pt copula Lōa. Jn mōra lem quæ alia affectiva vocat, et ē amor voluntatis per quem amans unitur amato, vel ē consensio plurium voluntatum. Sed de his unionibus hic n̄ quæritur sed de unione ꝓpōsitōnū quæ in hoc consistit qd duo vel plura entia realia immediate uniāt et componāt unum totum, qd n̄ hēt plēs actu divisas divisione excludente n̄ quidem identitatem sed ꝓpōnem. Jam autem sicut ꝓpositum ꝓpōnum aliud ē accidentale aliud substāle: ita cum dicitur alia unio accidentalis alia substālis. Ut tamen aliqd ꝓpositum dicat substāle n̄ sufficit, ut hāāl plēs se constituentes substāles, sed ut cum ā naā primariō intendat, nam si intendat ā naā solum 2dariō ē tantum ꝓpositum accidentale: sic licet Angelus assumeret Cōs ālterum, et ei uniret, n̄ tamen uniret ꝓpositum substāle, sed tantum accidentale, cum ā naā tale ꝓpositum primariō n̄ intendat, intendit autem naā primariō duplex solūmodo ꝓpositum: unum nempe naāe, alterum personæ, primum hēt quando duo conjunguntur in una naā l. g. aā et Cō in hoē. 2dum hēt quando duo conjunguntur in una persona, ut humanitas et verbum in Christo, et in his ē unio substālis, in aliis vō plerumq accidentalis.

unio intensiva é, si plures gradus augudam ꝺ̃ coniun-
gant ut fiat intensio, ꝟ. ser gradus caloris in eodem
subto inter se uniti. Unio extensiva et continuativa é, si
plures ples quanta, ꝟ. plures ples ligni componant unum
Os extensum ꝟ. ulnam, hæc autem unio semper ꝓsuppo-
nit unionem integralem, dum plures ples ꝙ componit unum
integrum ꝟ. oculus, pes, brachium &c. unum hoem.
Præterea bene notandum é, quid in sistemate Peripatetico intelli-
gatur per modos seu per entitates modales. Milagr alij modi sunt
physici, vel Logici tales, quales sunt modi et differentiæ entis, alij
morales tales, sic hoc libulus dicit haurire sine modo, id sine
regula prudentiæ, modus autem physicus definit: gd sit ultima actualis determi-
nabilitas affixa rei quam determinat. dicit determinatio quia ois modus ex
sua ratione é entitas respectiva cum entialitate respicat subtm, vel
subtiam illa, quæ determinat: gd autem à modo determinante dicit ens modifi-
catum. Dicit ibi: determinatio ultima quia modus non potest alio modo,
alias sequidem daret processus in infinitum. Dicit 3tio actualis
determinatio, et per hoc distinguit modum à forma, et substantiali, et acci-
dentali. cum forma sit actus ultimus in actu primo determinativo. Vocat
nihilominus eum modum formam, sed actum ultimum formæ ut quo; dicit 4to:
entialitatem affixam rei. cum modus nec divinitus possit existere sine no
modificato; præterea sequit modus non sui modificativi, sic si sit
modificatum substantiale eum modus erit substantialis, si sit accidentale
eum modus erit accidentalis. Nec obstat gd dum præcedente dictum
fuerit: si Angelus assumeret Os aereum, et ei uniret, gd tamen
non uniret exercitum substantiale, cum à non tale exercitum primario
non intenderet. Nam enim hoc omnino verum ee, et hinc talis unio
ee substantiæ quidem substantialis, cum modificata sint substantia, similiter
tamen ee tantum accidentalis; probant autem Peripatetici modos in-
ferius non dari ex hac: quia in rerum natura dantur varia creaturæ
indifferentes, et quæ non sit ultimo determinatæ ꝙ sit ultimo determi-

per dctnaões ultimas siue sive per modos infaeuel ca proplr
gõ dans modi. Confirmant prdcta suum assertum: in hoc
ugo creatura dctnata ẽ ultimo ad diuersas res, et circum-
stãs, gõ ẽ dctnata per suas ultimas dctnaões, consequen-
ter dans ens modi dctnaões, idẽ modi.

N: 71 Et his ita concludunt Peripatetici: ad Ds naãle constituẽ
prdcta maãm et Joam Scyam requiritur unio langua
modus substialis realiter distinctus ab extremis. Ad ens quam
hanc conclusionem probent: dicunt unionem triplici modo
posse sumi 1mo. coãliter et activè pro unitione, siue pro
actione productiva unionis, per quam caõ extrinseca maãm
et Joam, saltem in hoc activè conjungit. 2do: Joãliter et
passivè pro ipsa actuali conjunctione mãe, et Joe, 3tio
consecutivè pro relaõne prædicamentali, quæ ad unionem
Joãlem consequit: quia postquam mãa et Joa ẽ Joãliter
conjuncta resultat hinc inde alijs mutua relaõ uniti ad unitum.
Hic agit de unione Joãlis et passivè sumpta, quia g unio activè
sumpta distinguit ab extremis dubium n ẽ: actio enim distinguit à suo
circa quod agit. Item g unio consecutivè distinguit cũ actum ẽ: quia relaõ
prædicamentalis Joãlissime sumpta ẽ separabilis à naõne fundandi. Jam
probant suam conclusionem 1mo Quia intrinseca indifferentia dct Joãlis
tollit pu aliqd superadditum intrinsecum, aliquid mãa et Joã hæc ẽ intrin-
seca indifferentia ut sint unum vel n sint unum, gõ hæc indifferentia
dct tollit pu aliqd intrinsecum superadditum, sed hoc intrinsecum nihil
aliud ẽ pt quam dicta et superadita unio, gõ Maie clare quia nulla
indifferentia pt identificari cum sua ultima dctnaõne actuali sic
quia Ds ẽ indifferens ad magnam et parvam quantitatem, ideõ Ds
n pt ẽ idem cum quantitate quia voluntas ẽ indifferens ut velit
et nolit n pt ẽ realiter idem cum actu suo volitionis. Item ẽ quia

sicut impolia intrinseca é carentia polie intrinseca, ita indifferentia qua
de mão intrinseca é carentia de mão is intrinseca ut patet extremis; alqui
carentia polie intrinseca n pl dolli nisi pr positionem polli intrinseci, carentia enim
dell dolli fu foam cpsitam, gó indifferentia intrinseca dell dolli pr de mão em intrinsecam mi: simi
lem cim patet: mão siquidem é pura polia phya positiua qua effectiue q; dolli in oes foas
pl indifferenter unit unicuiq; foe sicut foa indifferenter unit unicuiq; mão de ide pl ee in unoquoq;
mão, ideirco pl ee foa, et tamen ita ee sibi unitas sicut ee unq; ecclie unitas ad
hoc quidem in cposito de humano fit mão aliquis, ut exista ad
Petrus de cim gā illius et homo hoc dio homo nunc non faciunt Petrum
sine mão, et mão nec Joam sine aa; in cpositis autem mālibz
lum substantialibz lum. accidentalibz supernāalibz, ut patet in
accidentalibz Eucharisticis, gó mão et Joā sūt indifferentes ad
unum. P. 2dō: nulla res pt transire de uno contradictorio in
trinseco ad alterum contradictorium intrinsecum sine mutatione
intrinseca, alqui dum mão et Joā sibi uniunt, illis aliis hom:
silus, quia mão et Joā habent de nō unibz intrinsece, ad
unibz intrinsece, gó cim hic homines nō pt fieri sine mu:
tatione intrinseca, alqui hec mutatio intrinseca nō pt concipi nisi
mão et Joā superadditi unio, gó. P. 3tiz: gd ab altero é
realiter separabile, illud cim ab altero distinguit realiter,
alqui unio é ab extremis realiter separabilis, gó cim é dis:
tincta ab extremis realiter P. mi: pt sallem diuinitus existe
hoc mão sine oi Joā, et cim hec natura Joā sine mão
ita ut nō sint sibi unita, gó unitum cc é aliquid separabile
ab extremis, gó cim unio pr quam extrema sunt Joānitis
unita é ab illis separabilis realiter pcedens é cim dis:
tincta. P. 4tō hoc é generabilis substantialis, alqui nō ratione
ad, nec ratione mão hec duo enim erant, gó ratione unio:
nis, aliud enim nō é assignabile, gó.

Notandum pretrea é, gd unio partialis alia gid integrā: V. 7B
lis partialis, alia centialis, Integralis partialis dicitur
illa, sine qua alii pt centia poni, sed nō integritas, sic in
hac unio pr quam aā unibz pdi, é integralis partialis, quia

sine hac unione libet ꝑ cētia ꝓsili humani, ceingi aā n̄ unietz
pedi, dumodo alijs membris uniatz adhuc verū libet ꝓsilium
humanum totum. 2dum cētiam, n̄ autem 2dum integritatem
unio cētialiter partialis dicit illam, sine qua n̄ ꝑhibet cētia
ꝓsiti, sic in sentia admittente duas partiales unions in ꝓsito
unam ex ꝑte Joā, alteram ex ꝑte māa, ubrayz hac unio cēl cētia-
liter partialis iquia si alterutra desit, n̄ habz totum ꝓsitum
quoad cētiam iquamvis autem ꝑ impossibile ponat
illi dicunt māa uniet Joā ꝑ suam unionem, si vis sim
Joā n̄ uniet māa ꝑ suam ideam specialem unionem, n̄
habz ꝓsitum: 2dō: unio cētialiter partialis iuxta illos
ē duplex in qualibet ꝑte ꝓsiti, in capite Xpi humani,
alia ē unio ꝑ quam aā uniet capiti, et ideam alia per quam
capud uniet aā econtra unio integralitur ꝑtialis quotalis,
et prout constituit unam integram divisibilem unionem
ē unica tantum in qualibet ꝑte māa, sic in capite ē
una pars unionis, in collo alia, in pectore tertia etc.
ubiz una, et oēs simul constituunt unam integram
unionem, modi siquidem sequuntz naam sui modificati
gō sicut maā ē divisibilis in ꝑtes integrales sic eiā unio
in maā recepta maālis et divisibilis ē, quid quid interim sit
de hac an ibi sit unio maālis an spiritualis, an utrag.
hoc ex dicendis constabit, hoc tamen memini gd locatem
locum Angeli, ceingi ille sit spiritualis, aliqui nihilominus
dicunt eē divisibilem, quia, inquiunt, cōmensuratur
spatio divisibili consequenter iuxta illos unio in hac
divisibilis ē ꝑ quamvis ipsa spiritualis ēt. Sed quid
Quid de hoc sit in presenti à quibus an dentz in ꝓsito

plures unionis integrales, de hoc enim nemo dubitat, præsertim in compositis mãlibꝫ, sed quæstio é an denꝫ plures ẽntialeꝫ una ex pte Joã, altera ex pte maã ita: ut in qualibet pte posit duplex quomodi unio reperiatꝫ?

Quando Joã unitꝫ maã sic illi unitꝫ, ut ipsa simul Joã N:73 aliquomodo perficiatꝫ, ex hoc tamen nõ sequitꝫ q dicta q Joam perficit debeat educi ex Joã, et in illa recipi, quia nõ é necesse: ut Joã qua maam perficiẽs educatꝫ ex maã. nam aã rãonalis perficit maam, et tamen ex illa nõ educitꝫ. imõ si Deus crearet aliquam Joam mãlem talis Joã esset perficeret maam, neque tamen educeretꝫ ex illa, imõ si Deus crearet unionem, hæc unio crearet esse perficeret maam et tamen nõ ẽt educta ex illa.

§II

Thesis.

In ꝺi posito substantiali tantum datꝫ unica unio ẽntialis maam Joã et Joã maã conjungens. Dem: 1mo: S. Doct. N:74

duplex unio in posito vbi ꝓbatꝫ: et unio ut ein nõ ẽt, et ut supponitꝫ, nõ ẽt ut probatꝫ: unio ex sua ẽntia é nexus extremorum cõiolans plura, aliqui dicta duplex unio nõ ẽt nexus extremorum. sed ẽt nexus unius tantum extremi: unio enim maã uniret solam Joam, et Joã unio uniret solam maam, igr dicta duplex unio nõ ẽt unio.

Confir: posita unione ex pte maã vel maã adhuc é indifferens ad Joam vel illam quam hbt? si é indifferens igr unio maã nõ é ultima determinatio actualis, consequenter hoc ipso nõ é unio. Si vero jam hbt maã Joam, hoc ipso cum hbt oppositum quod nihil aliud é, quam maã hbre Joam,

gō frustrā requiritᵒ unio nova ex pte foꝝ, nam unio cum ſūl
ſalijs modis, qui ex ſua eſſentia ē unitivus duorum ē tanta
virtutis ut duo ad ſe invicem detineāt, et unialiter impoſſibile
ſit duo necti, quin hoc ipſo unum nectat alteri. Dicent qui-
dem, qui nobiſ in hoc ſt contrarij unionem cē quidem eſſentialiter
nexum duorum, quæ ſe habēt ut extrema; nō cē autem neceſſa-
riō nexum duorum, quæ ſe habēt ut modificata, in ꝓpoſito
autem dicō nō ē unio qualiscunq; ſolarum extremorum,
ſed ſalium extremorum, quæ ſe habēt ut modificata; per
hanc autem modificationem nihil aliud intelligunt, quam
q̄ ultimum extremum debēt imitari, atq; ſubſumunt iſti
per unicam unionem nō imitatā ultimum extremum: hæc
enim unica unio imitatā ſolum maām, gō requiritᵒ ēm
alia unio, quæ imitet Joām, ſed contrā ē: quia ut
Joā dicat modificata et mutata ab unione, nihil
amplius ē opus, quam ut Joa ſic detineat ad maām,
et illa unialiter maā ad Joām, ut cum illa conſtituat unum
ſubſtiale ꝓpoſitum, atq; per unicam unionem maā ad
Joām ſic detinēt Joa, et ſic unialiter maā ut cum illa conſti-
tuat unum ꝓpoſitum ſubſtiale, gō per unicam unionem
Joā ſufficienter modificat et detinēt ig̃ ō ſuperflua ē altera
unio. Maior ē clara et patet inde: quia hoc unicum ē minus
unionis in ꝓpoſito ut nempe detineat Joām et maām ad
conſtituendum ꝓpoſitum per ſe. Minor: Per unicam unionem
maā ad Joām ſaltem maā unitā Joā ut admittentibus
adverſarij adeoq; perfectā ipſa maā per Joām et Joa
cōmunicat maā anquam actus ſuæ poſtiæ, atq; hoc

ipsum ē dctmāe Joān ad maān, el sufficienter illi uniri ad
constituendum ꝓsonam subsistālē, gō per unicam unio-
nem māe ad Joān sic dctmāt, Joā ad maān, el sic unit
māe, ul cum illa constituat ꝓsonam unum per se.
Ma: ē cerla, minor ēm patet, quia dctmāt Joān ad maān el
inhingere uniri magām Joāe quantum sufficit ad unum
ꝓsonam subsistale nihil aliud ē, quām à Joāe sepa-
maān el illam illi cōmunicari languam actum, poliꝫ d
ē faālissime ē ꝓsonam unum per se, gō per unicam unio-
nem. Ad 3m dico Jua requiruntꝫ ad unam ꝓsonam per se
constituendum. Confir: 2dō: unio prācise requiritꝫ ad hoc
in ꝓsito ul ex pluribꝫ rebꝫ nempe ex māa el Joāe sic
Physicē unum per se ꝓonentem, ita ul n̄ sit tantum aggregatum
per accidens, sicut Ign: ē cumulus lapidum, aliqui hoc
prastat una unio, posita enim una tantum unione jam
extrema n̄ sit tantum aggregatum el unum peraccidens,
sed sit unum per se, ul patet in Rosto, in quo licet
unica sit tantum unio: prout ocꝫ Philꝫ docent. subsi
Divini ad humanitatem, facit tamen unum per se
suppositum Theandricum, el n̄ tantum aggregatum,
el unum per accidens, Ꝫ amplius patet inde, quia
posito cum unica unione extrema n̄ sit amplius divisa, gō.
Confir: 3tiæ Joā per hoc unitꝫ māe Ꝫ recipiatꝫ in māe, aliqi
recipitꝫ per unicam receptionem, gō cum per unicam unionem.
Mi: patet: quia in ꝓsito n̄ datꝫ duplex receptio sicut nec
duplex potia receptiva entitativē talis. Ma: autem D. n̄.
possit concipere realiter Joān in māe receptam, el illi
n̄ unitam, gō Joā unitꝫ māe per sui receptionem. Dem: 2dō.

unio, duplex nō ē una, ḡō nec pōt facere unum, quia nemo dat quod nō hꝫt. Dicunt ad hoc aduersarij albedo nō ē album, ḡō nō pōt facere album. R: nō ē album ut quo, dē nō ē nō faciens album. N: unio autem duplex nec ē ut quo nec ut quo una, ut quō quia hoc postea patet, sed nec ut quo, quia est duplex unitio, siue duplex nō duplicitas extrema contingens. Confir: si ēnt duæ uniones vel unientes inter se per unam tantum unionem, vel per duplicem? alqui neutrum dicī pōt, ḡō. Pmi: si per unam tantum, hunc dico cum maō et Joā pleniꝰ per unicam unionem uniri, si per duplicem, hunc de hac ipsa duplici unione similis redibit quæstio quomodo illæ sibi uniant, et sic in infinitum.

Dem: 3tio. Vn. posito humano ē unica tantum unio, ḡō. Pbō: si ēt duplex, hæc unio qua se tenet ex pte Joā vel ēt spiritualis vel maālis? alqui neutrum dicī pōt, ḡō. Pmi: imprimis nō pōt dicī qd sit maālis quia sic tolleret illos illa unio qua se tenet ex pte Joā. Nec enim posset illos recipi inhæsive in Joā, alqui unio maālis nō pōt educi ex Joā spirituali, qualis ē in hoc ḡō. Non pōt etiā dicī qd sit spiritualis: quia si ēt spiritualis, hæc deberet oī momento perire, et nova generari, alqui hoc ē inconueniens, ḡō. Pns: Ma: tollet deberet perire, et nova iterum generari, quod tollet periret, vel generaret per nutritionem minima pars unionis maālis ex pte maō se tenentis, alqui talis pars oī momento periret, et nova iterum generaret, oī enim momento hoō nutrit, ḡō. Pbō Ma: illa unio spiritualis nō pōt ēt uniri illi pti unionis maālis de nouo per nutritionem generatæ, ḡō illa unio spiritualis tenens se ex pte Joā spiritualis deberet semper de nouo tota produci, et pereunte illa pte deberet

peire dola P.L: si illa unio spiritualis p̄sell jam huic jam illi ꝑti unionis maālis p̄ nutritionem acquisite unici, tunc hec unio spiritualis ecel indifferens ad hanc vel illam unionem maālem ex p̄lo māe se tenentem, et sic pertinge: quens libri de opus unione distincta, de qua ibidem similis redibit quaestio, 3o. Ad autem n̄ p̄sit dici, q̄d tantum pars illius unionis spiritualis peiret rōne ē, quia cum ecel spiritualis n̄ ecel divisibilis ut patet in Angelo et aā rationali.
Dem: 4o ꝓ ab inst̄is. Primo ex Loḡo ubi nemo haesens loquitur in cp̄osito Loḡo sive in judicio mentali requisito ut duas uniones et oppulas, sed per eundem nexum, quo una apprehensio nectit alteri nempe subtm̄ praedo cum alia apprehensio nectit ipsi, nempe praedm̄ subtō. Do: ex Phō. eadem lr̄i ubicatio affigit localum loco, et locum localo, Tertio ex Animastica: per eandem intellectionem unit intentionaliter objm̄ intellectui, et intellectus objo, 4o ex Philia, ubi docet: q̄d sicut inter verbum divinum et humanitatem sit unica unio, sufficienter tamen unitus ad constituendum subsistale suppositum unum per se.

§III

Solutio Dubiorum.

Dubium 1mum In naālibus positis tam maā quam soā ex certi caālitatem, maā quidem in soam splendo illam et vicissim. Soā ex certi caālitatem in maam splendo illam, ad eop maā caāl soam, et vicissim caāl ab illa, nempe in rōne cp̄ositi et subsistā splendo, aliquid ibi p̄ per eandem caālitatem caāre et caāri, ꝺo in naālibus

ꝓpositis requiritꝫ duplex caꝑilitas una, qua Joā caꝑit maām et alteꝝ qua caꝑit à maā, ꝯ requiritꝫ duplex unio, una caꝑilis maē et Joā sit unio, Mā: et certa mi: R: si ꝑsēt aliquid eadem caꝑilitate caꝑe et caꝑi, dant oēs Ly: arbores ꝑsentem unica actione generativa produci, illa enim caꝑilitas, que producta ē in prima arbore producet reliquas, et quia actio ēntialiter dependet ad Xtū ad quem ultimū modus, id certū illa actio productiva prime arboris tūr ad oēs arbores adeoꝝ producta prima arbore simul producta fuissent oēs ꝙd manifestū ē falsum ꝯ. R: dic: illa: in maēlibꝫ ꝓpositis tam maā quām Joā habent caꝑilitatem in se invicem, ꝙd caꝑe et caꝑi fil ꝑ intimam suarum entitatum sibi invicem cōmunicāonem. Cor: ꝙd caꝑe et caꝑi fil ꝑ novam aliquam entitatis productionem, ut nempe maā det aliquam perfectionem Joē distinctam à se ipsa, vel Joā det aliquam perfectionem maē distinctam à se ipsa R: dic: cū mi: aliqui nihil ꝑt ꝑ eandem caꝑilitatem caꝑe, et caꝑi de si caꝑi dando aliquid à se distinctum vel accipiendo aliquid preter ipsam caꝑilitatem caē Cor: si caꝑi dando se ipsam et caꝑi accipiendo ipsam entitatem caē R: et Cor: caꝑilitas maē respectu Joē ē: ꝙd Joā actu perficiat à maā linguam à sua compare in ratione ꝓpositi, et caꝑilitas Joē respectu maē patet ē, ꝙd maā actu perficiat Joām linguam à sua compare idē cum in ratione ꝓpositi. Hoc autem fil ut Jaltuz ipsi adversary ꝑ mutuam comunicāonem, si maā se intime cōmunicet Joē, et Joā maē

hac autem cõmunicaõ fil per unionem actualem ; hæc actualis cõmunicaõ é ipsa actualis unio, et hoc totum admittere dñi adversary. Sed jam subsumo: aliqui hæc mutua cõmunicaõ fieri pl per unicam unionem; ꝙ Probo. quando maõ se cõmunicant per unionem Joã Languam potiõ actui maã recipit Joam impossibilis enim é alia cõmunicaõ quo maã se per unionem Joã, quam recipiendo Joam, aliquando maõ recipit Joam, Joã infoal maam, cum recipit ei informaõ sed propris idem, ; quando maã se cõmunicant per unionem Joã Joã infoal maam. subsumo ulterius, aliquando Joã infoal maam cõmunicant se pfecte maã, nec enim excogitabilis alia cõmunicaõ, ; quando maã se cõmunicant Joã per unionem adictam Jm se pfecte cõmunicant maã, ; á requirit ad accidentale pto Joã aliã unio. ad probõ: nem quæ addit N. secunda: ma: nõ negandi é: quia caãlitas cãe efficientis é actus à duo procedens ab ipso caã efficiente nempe actio; quia autem actio é modus, hinc é dependibilis é assistens principio, à quo procedit, et dependibilis debet illud à quo principium à quo emanat, et hinc impossibile é, ut actio cãe efficientis, quæ producit primam arborem, sit caãlitas cum prima arboris respectu alterius arborum quia vel procedet cum à prima arbore cum, ; debeat ad producendas reliquas arbores, et hoc é contra naam actionis, quæ á pl procedere à duobus principiis sibi á subordinatis, vel á procederet cum à prima arbore, sed tantum à cãa prima arboris, et sic nec debeat primam arborem ad producendos reliquas arbores cum actio á debet aliud principium quam illud à quo procedit: at vero caãlitas maã et Joã,

nempe unio ñ procedit à maã el foã effective dã caã efficiente ad cogo maã el foã ñ producit sibi quam caãlitatem gdcarum caãlitas producit à caã efficiente. unde nec é sic affixo maã dantum aut foã dantum sicut alio ẽ affixa illi caã dantum à quo procedit, imo quia ẽntialiter ẽ unitiva el accens duorum, ẽntialiter attingit duo, unum ut terminum el quẽm inhesionis, alterum autem ut terminum el subm adhesionis. Verbo: maã caãl foam in genere caãe maãlis, el foã caãl maãe in genere caãe foãlis, intellige quoad esse lum ñ vero quoad entitatem propriam maãe. Et hoc dagre colligit: quare arbor prima ñ posset pducere eandem caãlitatem producte alias arbores pquam ipsa ẽ producta, el quare foã posset caare maam pcandem caãlitatem pquam é ipsa caãla: quia arbor é caã efficiens, maã autem é caã maãlis el foã é caã foãlis, consequenter tam caã efficiens ñ posset caare eadem actione, qua ipsa é caãla, posset vero caã foãlis aut maãlis, prout supra jam insinuavi.

Repli: 1mo Quilibet modus specificam el numericam differentiam suam accipit à trmo sive modificato, sed ab ut à trmis specie aut numero distinctis multiplicatis specie aut numero ipse modus alicui unio é modus, go à diversis trmis specie aut numero multiplicatis, specie ẽim aut numero multiplicatis. Subsumis, aliqui maã ñ dantum realiter el numerice sed ẽim specie differt à foã, differt enim pter ẽntiam el definitionem, go ẽim unio qua maãlis ad maam languam suum modificatum distinguit ab unione qua trmat ad foam.

Ad 1m: Ma: hoc sensu: qd modus specificam, el numericam

differentiam accipiat à tmõ arguitivi ñ vrõ entitativi,
Entitativam enim differentiam sive determinationem specificam
accipit à causa efficiente 2da, numericam vero à causa prima,
qua sola determinat ad individuum. Dicitur: aliqui unio é modus
entialiter connectens duo extrema Cor: é modus qualitatiuus et
ñ entialiter connectens duo extrema N: Dicitur Cor: go
à diversis tmis speciei aut numero multiplicabilis sunt species
aut numero à diversis ingressum tmis formaliter Cor: Cor: à diversis
tmis maalibus Nunis é entialiter nexus duorum adeoque
entialiter vnit duo, et sic entialiter tmat ad duo, nempe
ad maam et Joam quatenus se specolata. Et quidem duo
speciei diversæ relata tamen ad unionem. Et unus tmis ad-
æqualis unionis, et sic illa dualitas et specifica distinctio
mat à Joe Rbt se maaliter respectu unionis. Cui subsump-
tum N: Cor: ratio negandi: jam é data, quia unus tmis
unionis unius adæqualis entialiter et duo, é enim entia-
liter unio nexus duorum, adeoque qualibet unica unio
respicit duo extrema, si autem unica requirit duo extrema,
ñ multiplicatur ab extremis; aliter é sentiendum de alijs
modis Dicitur: de actione, qua entialiter é affixa uni tantum
tmo, unde si aliquis tendat duo tmi recte arguit et duplex actio.
Replicatur 2do: duo modificata duntat Rbt duplicem modum,
aliqui mat et Joa et duo modificata, go. 2di: mat et Joe
Rbt duplicem partialem existiam, item duplicem subsistiam,
ubicationem etc: go cum duplicem unionem.
Ad primum: N: Vlla: vtilitas ea etiam, nam in generatione hoc
eadem actio generativa é modus unionis, quam producit,
et é modus simul mat, in qua recipit, go idem modus duo

duo modificata afficiat eám juxtà adversarios. Prædò dist, Ma: duo modificata dbnt Rhuo duplicem modum ñ unitiv: rum Rh unitivum N: vel subdist: ubi sñt duo modificata adæquata Con: ñadæquata N: Con: mi: Non: disp: é quia modus unitivus ex sua entia é nexus solum duorum, gó entialiter respicit duo modificata ñ quidem singula tanquam adæquatum modificatum sed tanquam partiale. Ad 2dum Phon: A: N: Non: el quidem quoad existiam, quia existia mãe el Joé é realiter eum entia ipsarum idem, gó necessario é duplex in esse existia, sicut ipsa entia mãe el Joé e duplex. Unio autem nego Joã nego mãe identificatã, gó. Ad 3: Licet existia distinguatã ab entia realiter adhuc disparitas é: quia nempe unio é entialiter nexus duorum, adæquatum nexus utriusq; alterius deinãs, gó in esse unica sufficiat unio: existiam e nexus duorum, nego subsistia ex entia sua é ñatiua duarum naãrum, nec ubicãõ duorum locatorum deinãõ, sed tantum unius locati ad omnem locum.

Resp: 3li Solo dus el caãlitas mãe é maãlisãõ, el modus caãlitas Joé é Joãlisãõ, alqui maãligãõ, el Joãlisãõ distinguatã, gó eám modus mãe é distinctus à modo Joé. Dimi: potia receptiua el actus infoans distinguatã realiter, gó eám maãlisãõ el Joãlisãõ.

Ph hmns: Ma: dis: mi: sed maãligãõ el Joãlisãõ distinguatã Metaphyce el mõne nostra Con: Phyce el realiter N: vel subdist: distinguatã realiter entitative tanquam ens abente, vel modus à modo N: distinguatã denominative tanquam denominãõ à denominaõne Con: sic dist: Con: N: Con:

Eadem realiter unio duas habuit denominaõnes: aliam Joé, aliam mãe, maãm denominat recipientem, el ul babacilegium:

maãlisantem, Joam uerò denominat in Joãntem seu Joãlisantem. Rão huius è: quia quidquid recipit permodum recipientis recipit, seu cloquitur: quilibet Joã accõmodat se mãe sui subti, et tribuit subto illam denominatiõnem, cuius tale subtm capax è, cum gò mã sit potia receptiua, Joã sit actus, idcò unio maãm denominat recipientem, Joam uerò inJoãntem; neq3 hoc mirabile uidetz in Phys: ut una Joã det duplicem denominatiõnem diuersis subtis eadem enim cognitio denominat intellectum cognoscentem clobtm cognitum, idem è de uisione, amore, specie intentionali, et reliquis, et hoc de unione maxime uerum è: quia cum unio sit ex ẽntia nexus duorum, dñt necessariõ utrumq; extremum denominare. Francisc. Ma: quia licet unio maã quo maã et proul respicit maãm, sit maãlisatiõ, eadem tamen unio, proul simul respicit Joam è Joãlisatiõ, P. dispi è: quia potia receptiua, et actus informatiuus sit realiter separabiles, cum pãt ad ipsam diuinitus existere maã sine Joã, et uicissim: at uerò maãlisatiõ cum iuxta aduersarios nõ pt absolute existere sine Joãlisatiõne. Rõ: si potia receptiua et actus informans ẽnt idem, nõ ẽnt plẽ propriè dicta positi Phyci, quia una includeret aliam: at uerò si maãlisatiõ et Joãlisatiõ dicantz ẽ idem, optimè saluatz quomodo unio ex sua ẽntia sit nexus extremorum afficiens utrumq; extremum et utrumq; denominans denominatiõne proportionata utriq;.

Sequitz infertur gò tali casu maã Joãlisat, et Joã maãlisat. P. Rão: maã ideò maãlisat, quia recipit unionem, quæ è maãlisatiõ, atqui hæc ipsa unio è realiter Joãlisatiõ, gò maã recipit Joãlisatiõnem, gò denominabiliz a illa Joãlisante.

Ad N: illationem. Complexo cathalem, maa ideo maalisat, quia recipit maalisationem, et simul quia é capax ut denominet maalisans Con: praecise ideo, quia recipit illam N: cathalem ut primam Case: N: eam adjectam illi illationem. Quia Joa in subto recepta n dat eam denominationem subto quam dare pt, sed illam soluendo ejus subtm capax é, quia go maa n é capax ut vere Joalisans, cum n sit Joa, ideo licet recipiat unionem, denitificatam Joalisationi realiter, n tamen ab illa denominat Joalisans. Ad 2. dr: et N, simpliciter cathalem illa: et do aliam: maa ideo maalisat, quia recipit unionem ut é maalisatio, unde Conc: mi: dist: Ly go maa recipit Joalisationem ut talem et reduplicative N: Con: qualis é et specificative Con: Conc sed N: illationem. unio prout pt denominare maam sic é maalisatio, prout vero Joam é Joalisatio: maa autem n recipit illam subhac ratione prout Joam pt denominare propter paulo antedictum axioma: quidquid recipit aliquid, go maa n recipit illam ut é Joalisatio.

N:76 Rabium 2um: Ex eo qd n pssit intelligi maa intrinsece unita Joa quin Joa intelligat intrinsece unita maa, n sequit: Joam é ipsi unitam per unionem maa: sed dst é unita per unionem propriam sibi intrinsecam, go dst admitti duplex unio. N: Quamvis n pssit intelligi Pater relatus ad filium quin Filius intelligat relatus ad Patrem, n sequit tamen Ly Filius hmel relatum Patris per ipsam Paternitatem, sed potius per filiationem sibi intrinsecam, go a pssi N: Antonii ad eos, discurrendo in creatis N: D: N: f: siad enim eadem actio é ratio fundandi, et fundamentum

17.

pntimum relaõnis ꝑ quam refert cõ ad effectum, et effectus ad cãm: ita eadem actio generatiua ẽ mõ fundandi relaõnem Patenitatis, ꝑ quam Pater refert ad filium, et relaõnis ꝑ quam filius refert ad Patrem et in quantum quidem adharet hmõ producto, dicit filiaõ, in quantum autem emanat à cãa dicit Paternitas. Jam igr quando Pater refert ad filium fundamentum hyus relaõnis ẽ actio, in quantum emanat à Patre, et dicit Paternitas, hmõi aũt ẽ filius ut productus, et ideũm quando filius dicit relaõnem ad Patrem cõ fundandi hanc relaõnem ẽ eadem actio, sed in quantum adharet filio ratione subti adhesionis, hmõi autem Pater ut producens: ubi clare vides igr eadem realiter actio Patrem referat ad filium, et filium ad Patrem, pconsequens eadem sit mõ fundandi et mãdi relaõnem Paternitatis et filiaõnis exhibitiue et intrinsece, solum extrinsece nõne hmõi quos dicit in obligo ẽ diuersa.

Replic: 1mo Ad fundandam relaõnem predicamentalem mutuam similitudinis inter murum album A et murum album B requirit duplex mõ fundandi, una ex pte muri albi A et altera ex pte muri albi B, igr cum ad fundandam relaõnem predicamentalem unitatis inter maãm et Joãm requirit duplex mõ fundandi, una ex pte maãs, et altera ex pte Joãis. Confir: si in pposito Phus daret unicum simplex tantum unico hmõi mõ fundandi relaõnes quam dicit maã ad Joãm tanquam terminum ingrederet rõnem hui, aliqui hoc dici ñ pt, igr Paternitas maãs ut pars et cãa maãlis intrinseca ñ dicit relaõnem ad Joãm nisi unitam, consequenter ad Joãm cum unione sumptam, igr cum Joã ut unita et hmõi hyus relaõnis

cùm unio ingred relz rationem hui; qua tamen è rō fundandi relationis quam nā dicit ad Joam.

Qd dispr: è primō: quia de ratione relationis nō è ut idem fundamentum refert ad hmōi, vicissimhmōi ad fundamentum referat, sic relō qua refert creaturam ad Deum nō necessariō vicissim refert Deum ad creaturam, et sic pōt ee relō quin sit mutua, ac proinde ut sit relō mutua et referatz vicissim hmōi ad fundamentum dēt accedere nova rō fundandi: et pōt hmōi Intelligenda hæc pōt de relone mutua similitudinis, de qua loquitz dubium, si enim quis loquatz de relone paternitatis et filiationis, hunc rideatz respondendum ad dubium dictum, at verō impossibile è dari unionem Physicam, quin sit mutua, impossibile enim è unire unum extremum alteri, et nō vicissim alterum uniri ipsi ut probatum è supra, gō è requirit altera unio. 2dō: albedo è fa absoluta et nō ex entitate sua ad duo ordinatz: at verō unio è entitas modalis, et ex nā sua ad duo modificanda ordinata, gō. 3tiō quando duo mri alti referuntz ad se invicem, hunc nō referentz se intrinsece cum sit reciprocum entitatum suarum cōmunicationem, sed potius unum duo sibi extrinseca correspondent: at verō nā et Joa intrinsecè sibi cōmunicantz, gō pōt sit imō dēt hōc unicum tantum fundamentum proximum. 4tō: duo mri alti distantz à se invicem, et sit in duplici loco, gōm pōt sit unam albedinem hōc pro fundamento, quia hoc ipso illa dēt sit in duplici loco, id naturaliter fieri nō pōt. Deinde nunquid cā creata dicit relationem ad suum effectum et vicissim, et tamen hōc unica rō ~~fundandi~~

tantum fundandi: nempe unica actio, gō ā pari.
Si quis dicat: Ex hoc gd sint in diversis locis dnātibre diversas ubicationes, n autem diversas rationes fundandi N.C. vi diversitatis locorum, gō diversitas rationum fundandi tantum oritur ex mutua intrinseca relatione, consequenter manent data paritas.
Dō: cōmsi compenetrentz duo muri albi, dicent relationem mutuam et quidem per duplicem rationem fundandi, gō diversitas loci n in se est duplicem rationem fundandi, sed relatio mutua.
N. dist. Ex hoc gd sint in diversis locis dnātibre diversas ubicationes n autem diversas rationes fundandi vi diversitatis locorum simplicium Con: vi diversitatis locorum, in quantum in his locis diversis duo positiva dicunt relationem N. Verum cū ad Oōs duo dicantz simplicia cē in duplici loco, requiritz ad hanc determinationem duplex ubicatio: alioqn ad duo Oōs dicantz relata ad se invicem requirent dup: licem rationem fundandi a se distantem. Ad rdum retor: quo argumentum et miraculosa casui oppono paritz miracu: losum, si unus idemqz murus albi replicaretz et poneretz hic Wra: tislavia et Roma, esse murus Wratislavia existentz dicit relationem ad murum Romae existentem quo casu habetz duplex relatio, negz tamen habetz duplex fundamentum, gō forma rō fundandi cē ad duplicem relationem. Caeterum Con: Ex: ad pro ratione assigno primas leges disparitatis supra datas, dist: gō diversitas loci n in se tantum duplicem rationem fundandi, sed mutua relatio talis, ubi habet fōa absoluta pro ratione fundandi Con: n in se cum, duplicem rationem fundandi, sed mutua relatio talis, ubi habet fōa modalis, et unitiva pro ratione fundandi.
N. Jam respō ad confirmationem N. Illas. Et hoc quo argumentū:

nunquid quelà Rotarius maà ut cà maàlis ecthico ñ dicit relàonem ad Jràm nisi ut edutam, consequenter ad Joàm cum edutione sumptam, et tamen huius relàonis ē unicum tantum fundamentum, nempe edutio, nec cùnde seqtur gd edutio ut ràõ fundandi inter relàonem tñi, qualem hic adversary dabunt disparitatem, hac simili nobis, nam sicut illi dbnt ad diversum respectum reverse et ad diversam coñotàonem, ita et nos revertimur et dicimus: gd sub diversa formalitate et coñotàone jam sit ràõ fundandi jam istum sub alia coñotàone inter eùm màonem tñi.

Replic: 2ª ubicunq; datur duplex relàõ dbt dari duplex fundamentum remotum, gõ eùm duplex fundamentum proximum.

2ª: relàõ nihil ē aliud quàm ipsa ràõ fundandi sive ipsum fundamentum proximum, alqñ inter maàm et Jràm ē duplex relàõ, gõ eùm duplex ràõ fundandi.

R: et L: transmitto N: lon: disp: ē: quia ubi ē duplex relàõ, fundamentum remotum agit simul tñum relàonis, alqñ tñs dbt cē distinctus à relàone realiter, gõ eùm fundamentum remotum dbt cē distinctum à relàone, et per consequens ab altero fundamento remoto realiter: at verò fundamentum proximum sive ipsa ràõ fundandi ñ agit simul tñum relàonis, cùm tñus relàonis dbeat se languam aliquid ad gd ad relàonem, ràõ fundandi languam aliquid ad quo, gõ. dicit tamen cath propter replicatum unum nunum album.

Quam quelà nos N: Ma: nam negavimus alibi gd relàõ consistat in fundamento proximo, ut coñotante tñum. Quem quelà illos, qui admittunt pt distingui Ma: quam ipsa ràõ

fundandi, sive quàm ipsum fundamentum proximum
ad cõnotans Con: vdum se sumptum N: Conc: dic: 1. Cn: gõ
cim duplex rão fundandi ad cõnotans Con: vdum se et entitative
N: Jn hac clazz sentia solum seqũtz: dubitungz dalz duplex
relão, debeat dari duplex fundamentum proximum N: 62
duplex cõnotative, n autem duplex entitative. Rão é: quia
duplex fundamentum ad cõnotans importat ipsam cõnotationem,
cum ois reduplicão importet ipsam Joam, alqui intermaam
et Joam unitam é duplex cõnotão, gõ cim duplex fundamentum
ad cõnotans. Et instia dari pt de relatione cata ad extrinsecum,
et vicissim, quæ hõt per unicam actionem languam rationem
fundandi.

Repli: 3ti Juxta dicta supius: creatura dicit relationem ad
deum n tamen vicissim deus ad creaturam; item: modus
dependet à suo modificato entitative, n tamen vicissim modificatum à modo; item: licet Petrus distinguatz à chymera n
tamen chymera à Petro, gõ et cim pt mão unitz Joãe, quin
vicissim Joã unitz mãe. R: Con: Z quoad ois les pts N:
Con: disp: quoad primum é: quia pt saluari conceptus relationis
ita ad unum respectz ad alterum, quin tamen illud respectz
vicissim, ad verõ n pt saluari conceptus unionis, quin unum
unitz alteri et vicissim. Cujus rão é: quia relão é cujus
totum cé é ad aliud, alqui hic nichil importatz de mutua
relatione, gõ. Ad vltõ unio é nexus duorum sed n pt dari
nexus duorum, quin duo inter se unianz, gõ. ad 2um
disp: é: quia illa rão, propter quam modus affixus é modificato n conuenit modificato, quia modus é ideo affixus

cētialiter modificato, quia ē actualis: dicitur ō, quod rō
nō conuenit modificato, gō: at vero illa rō, propter quam maā unit
Joē conuenit eīm ipsi Joē, quia maā vocō unit Joē, quia
est in maām. et Joām medietate unionis, alqui eīm inest Joām ei
maām medietate unionis, eadem enim ē via ab Athenis Thebas, quæ ē
Thebis Athenas. ad 3um Eadem rō ē, quæ pro prima breuit
sit, quia affirmatio nō ē de sua cētiali affirmatio duorum, neq; relatio
respectus duorum, neq; distinctio exclusio duorum: at vero
unio ex sua cētialitate ē nexus duorum, gō.

Replicatur 4o Licet cōexistētia sit existētia simultanea duorum,
tamen ad hoc, ut duo sibi cōexistant requiritur duplex existētia,
gō eīm licet unio sit nexus duorum, tamen ad hoc ut duo sibi
unianter requiritur duplex unio.

R: dicendo: ē, quia existētia ex suo conceptu nō ē existētia simul-
tanea duorum, gō ut duo sibi cōexistant hoc ipso requiritur duplex
existētia: at vero unio ex suo conceptu ē nexus duorum, gō ut
sibi connectantur nō ē necessaria duplex unio, sicut, q. existētia
dentificetur rei à ste rei existenti, alqui ad hoc ut duo sibi cōexis-
tant requiritur duplex entitas gō eīm requiritur duplex existētia.

Siquis dicat: unio moralis nō ē cētialiter nexus duorum, gō.

Pro: ste unus hō per affectum conjungi alteri, et tamen alter
nō conjungi priori, gō.

R: dico: ē: quia unio moralis nihil aliud ē, quàm amor
et conjunctio affectus alqui ste duri amat nō mutuus ut sæpius
experientia ostendit, gō: at vero unio Physica definitur: qd sit
nexus duorum, gō.

Restant adhuc argumenta adversariorum, quæ petunt ab
indifferentia Joē ad maām, qui docent: qd indifferentia Joē

intrinseca n̄ ꝑfcit dolli, nisi ꝑ vnionem in Joā intrinsecā
recepiam, sed quia horum solutio dependet ab alia difficultate:
aliam nimirum unio recipiat in maā aut Joā, aut in utro-
q̄ dicā difficultati hic ē satisfaciendum. Satisfit incidenti sm̄:
maria difficultati.

§IV

In compositis pure maālibus in quib⁹ Joā generat, unio recipit: VI. 77
in sola maā tanquam in subto inhesionis aut quasi sus-
tentationis Joē vero tantum intrinsecē adhaereat tanquam hmō
ꝑ generationem producto, et tanquam subto adhesionis. Dico
ē primo: quia in talibus compositis unio n̄ distinguit̄ a generatione
Joē, ut prius questione demonstratum ē, alqui generatio
Joē recipit̄ in maā inhesive, Joā vero praecise adhaeret
ut hmō producto, gō unio eiā sic recipit̄ et adhaerebit. Dico
2dō: unio n̄ recipit̄ sustentative sive inhesive in Joā, gō in
sola maā. Pr̄ Joā in composito n̄ hbt rationem potiā passive
et subti, sed hbt rationem actus, gō Joā n̄ recipit unionem,
gō illam recipit sola maā, in qua sola eiā recipiunt̄ dispo-
sitiones pro unione, ut ilem: Joā sic ē in composito actus, sicut
maā ē potia, alqui maā sic ē potia in composito, ut n̄ exerceat
ullam rationem actus, gō eiā Joā sic ē in composito Phyo
actus, ut nullam rationem exerceat potiā Phyā respectu ullius
Phyi constitutivi compositi, alqui unio ē pars constitutiva compositi
Phyi ut quo, gō Joā n̄ exercet rationem subti respectu unionis,
gō nec recipit unionem tanquam subtm̄ inhesionis. Dico ē
3tiō: quia in composito humano n̄ recipit̄ unio in Joā sive in
aā rationali, gō nec in alijs compositis. Pr̄ Patet quia unio aā
rationalis educit̄ ex maā, oē autem qd educit̄ ex maā recipit̄
inhesive seu sustentative in maā, nec ꝑt deci: qd educat̄ ex Joā

quia sic bis et duobus subtis eductis ac productis, vna tm
tm aliter implicat. Conse: eim ē legitima, quia si in posito
humano sufficeret vt unio inhereat languam subto sustentationis
soli maē cui idem n̄ sufficeret in alijs: hoc tamen bene no-
landum, dum dicit: qd unio adhereat ad rōnali languam
tm̄. intelligendum ē: n̄ languam tm̄ per generationem aut
unionem producto, sed languam tm̄ aliter per ipsam unionem
in maē recepto, et per receptionem perfectibili. His positis
videamus dubia religua.

N:78 Dubium 1m̄ est. Joā n̄ minus indiget unione quam maē
go n̄ sic dico: qd unio recipiat in sola maē. Pro. maē ideo
indiget unione intrinseca quia per generationem incipit aliter
se habere intrinsece, et transit de contradictorio intrinseco
ad contradictorium intrinsecum, aliqui eim Joā incipit
aliter se habere intrinsece, et transit de contradictorio intrin-
seco ad contradictorium intrinsecum ergo. P. mi: sicut maē
de n̄ actuata incipit ee actuata: ita Joā de n̄ insōante actu
incipit facti insoans actu ergo.

Pro dicit: Joā n̄ minus indiget unione quam maē, aliter tamen
indiget maē et aliter indiget Joā Con: Joā n̄ minus indiget
unione quam maē et eodem modo indiget N. Verum ē, qd
tam parum possit uniri Joā maē sine unione, quam parum
possit uniri maē Joā, sed nihilominus qd eodem modo haāt se
Joā respectu unionis, quo se habet maē; dicimus enim maam
respectu unionis se habere ut subtm̄ qd intrinsece sustentationi:
nem, Joam autem ē praecise tm̄ intrinsecum, et subtm̄
adhaerionis. Pariter dico: Ma: maē ideo indiget unione intrinseca

quia per generationem incipit aliter se habere, et transit de contra-
dictorio intrinseco ad contradictorium intrinsecum languam pars
Phyo, que ex certis suis et subtilium partium constitutivum
oppositum: quia precisi se incipit aliter habere, et transit de
contradictorio intrinseco ad contradictorium intrinsecum N.
dist: mi: aliqui Joa se incipit aliter habere &c: et e receptivum
potius Phyo pluium constitutivarum oppositi N. et e actus
receptus n aulem recipiens Con: N. Con: sub eadem distinctione
respa ad probationem mi: Nihil: Falsum qd per generationem
ulumque lum maa lum Joa incipiat se aliter habere, et tran-
seat de contradictorio ad contradictorium intrinsecum, sed
ad libet convenientes ad suam naam ignem ignis naa maa e
intrice recipere, hinc maa transit de contradictorio ad contra-
dictorium recipiendo lam Joam quam unionem; Joa autem
naa n e recipere, sed actuare, id circo Joa mutat intrice et
transit a contradictorio ad contradictorium n recipiendo, sed
actuando maam, et mando unionem. Caterum si admu-
tationem intricam, et transitum a contradictorio ad contradic-
torium intricum requireret intrica receptio, sequeret: qd
nec Joa mutaret intrice per maam cum Joa n recipiat
maam languam subtm; item: qd agens n mutaret intrice
per actionem, nec transiret a contradictorio ad contradic-
torium ex n agente vide licet actu in actu agens per
actionem, cum actio n recipiat in agente intrice sed
in passo. Discurrendum itaque e de his conuenientes
ad naam singulorum, sicut diximus de agente et
passo, quia naa agentis e efficere ad extra actionem vel

rediuꝫ emanare actionem passi uerò recipere; multaliter sipi-
dem el pfectꝫ agens efficiendo actionem ciꝰ si illaꝰ non
recipiat, pfectum autem multꝫ el pfectꝫ recipiendo actionem.
Accidit hic, qd si stricte loqui uelimus unio ñ sit id, qd imulat
maám el Joam, maá enim imulat propriè Joám, el Joá
maám, unio autem é praciſè ráo Joális el ad quo.

Ad quiꝫ negat primó: unio ideo educiꝫ ex maá, quia dependet
à maá, aliqui ciꝰ dependet à Joá, gó. Dz unio æqualiter
unit maám Joái, el Joámaá, æqualiter é ultimus cálibꝫ
gó ciꝰ é æqualiter intrica ultigꝫ et æqualiter educiꝫ ex utraque.
R: cpto eádem ſ: quia dependet à maá tanquam à cá
passiua sustentante actionem cn: tanquam à maá ut quo
puré modificato N: sic actio dependet ab agente et ab effecto
ẽntialiter in istis tamen ñ recipit, quia hæc duo ñ sunt cá
passiua sustentans actionem. Ad 2dum cn: Liquet ad utrumque
plem dist: cn: gó æqualiter é intrica ultigꝫ in quantum unio é
modus cn: in quantum unio é simul maális N: cn: ex
ráone unionis Joális el modi nihil aliud requiritꝫ nisi ut ex
trema modalitet determinet, ciuꝫ intricè adhæreat, et sufficienter et
æqualiter maá et Joá determinatꝫ, quia autem hæc unio é ciꝰ
maális entitas, ideò propter suam maálitatem specialiter exigit
inhærere et recipi in suo subto a quo educiꝫ.

Ad quiꝫ negat 2dó: ſ: Joá ñ recipit unionem inhæsivè, ñ pſtet
dici intricè unita, gó unio dbt ciꝰ recipi in Joá inhæsivè.
R: ſ: ſ: quia Joa ñ ideò dicitꝫ intricè unita, qd recipiat uni-
onem aliaꝰ enim cum uerbum divinum ñ recipiat unio-
nem in supposito Theandrico, ñ pſtet dici intricè unitum

humanitati. Qd falsum é quia ois Theologos, sed dicty per hoc intrice unita maã quia per se intrice perficit & ppleã potiã maã mone unionis in maã recepta.

Si quis urgeat 3o Et dicis sequeris: qd Joã subsistatis ẽt tantum hmõ intrice & ñ pars ẽpositi, sicut verbum divinum é tantum hmõ humanitatis & nullo modo pars, igo.

R. Si comparet Joã cum unione é tantum hmõ intrice illius & nullo modo pars, sed si comparetur Joan cum maã, ñ é precise hmõ, sed vere actus infoans & perficiens maam, unde respectu ẽpositi Joã ñ é hmõ sed vere pars ẽpositi, aliud éd e verbo divino, hoc enim ñ infoãt nec constituit naam humanam in mone naã sed tantum supplet vicem subsistiã humanãe quae subsistiã ñ é pars sed hmõ precise naã, unde cum verbum ñ é pars, sed precise hmõ naã humanae.

Si quis urgeat 4o Sicut maã é intrinsece indifferens ad hoc ut uniat Joã ita Joã é intrinsece indifferens ut uniat maã alqui indifferentia naã dcit tolli per unionem intrinsece recep: tam in maã, igo eiã indifferentia Joã dcit tolli per unionem intrinsece receptam in Joã.

R. indirecte, sicut effectus é indifferens ut pendeat ab hac vel illa causa et causa é indifferens ut producat hunc vel illum effectum, alqui ut effectus pendeat ab hac causa, dcit determinari per aliquid intrinsece receptum nempe per passionem, igo eiã causa ut determinet ad hunc effectum dcit recipere aliquid intrinsecum, qd tamen adversarij negant, cum eiã juxta illos actio ñ recipiat in agente R. 2o dist: illa: sicut maã é intrinsece indifferens ad hoc ut uniat Joã; ita Joã é intrice indifferens ut uniat maã indifferentia proportionata capabel

náã Cn: Sla: indifferentia ejusdē N. Conim: N. Con-
ã negamꝰ eiñ dñe Joãm detnari ad maãm per unionem,
sed precisē negamꝰ: Q. dñal detnari per unionem intrice in
Joã recipiam; cum enim náã sit diversa náã ipsam, sit
Joã cum dñi diversam indifferentiam, qua náã illius dñs po-
politari quam haãl Joã, náã enim náã ẽ recipere, gõ cum
ãdifferentia talis ẽ, qua dñi tolli per unionem intrici recep:
tam, náã autem Joã ẽ actuare, gõ cum dñi indifferentia
ejus talis ẽ, qua tollatꝰ per actualitatem et ñ per receptionem
alterius si maã unialꝰ Joã per unionem ad sola maã recipiam,
jam Joã actual maãm, sit supra dictum ẽ, gõ jam detnatꝰ
superficialis ad maãm, cuñ ipsa ñ recipiat unionem.

N. 79 Dubium 2um: unio pficiat maãm et Joãm, gõ dñi in ultimꝰ
recipi inhesive. P. Cn: si precisē adhaereat, Joã ñ pficiet
ipsam. P. A: ut albedo pficiat subtm dñi ex illo educi,
gõ cum ut unio pficiat Joãm debet ex illa educi.
R. Conclꝰ: N. Cn: P. N. A: creãõ enim Angeli quamvis pre-
cisē adhaereat Angelo creato nequam tñ producto nihilomin⁹
pficiet ipsum et detnat. ut pendeat intrici à creãõne.
Item tñi quantitatis licet precisē adhaereat ẽ tñalo pfi-
ciat ipsum, gõ cum unio quamvis precisē adhaereat Joã,
nihilominus Joãm pficiet. ulterius P. tran: A: N. Cn:
disp: ẽ: quia albedo ẽ accidens et quidem absolutum,
gõ ñ pt pficere suum subtm precisē eidem adhaerendo
sed dñi tanquam accidens, et tanquam ens in alio recipi in
subto inhesive; adeoꝰ qd idem ẽ: educi ex subto:
unio verõ maã ad Joãm ẽ substantialis, insupꝰ ẽ entitas

modalis, quæ cum adhærendo p̄t̄ p̄ficere nul n̄ prædem dictum
ē de actione creaturæ Angeli. S. 2do: dis: 4: ul albedo
p̄ficiat suum subm̄ inhæsivē dbēt ex illo educi Con: ul p̄fi:
ciat alio modo, pulso formaliter S. multis, qui erigent absolute
fieri p̄t̄: ul Deus unial E: go Angelo albedinem, talis albedo
dicent illi n̄. educeret ex Angelo lanyuam ex subto inhæsionis
quia sic albedo dbēt ē spiritualis sed creabilis, ideoniet Angelo
lanyuam hmōi inhæsionis subti denominationis. Tali cum casu
albedo p̄ficiet Angelum, n̄ quidem ut illum denominet album, q.
quia hoc significat libet albedinem inhæsivē: sed denominabit
illum aliqua alia denominatione E: go Angelus tali cōdā fiet
visibilis oculo Cōi ratione albedinis lanyuam hmōi sibi uniti.
S. quis dicat primō: Joā aliqua n̄ p̄t̄ recipi in duplici subto,
gēnre unio. q: S. albedo, vel quantitas n̄ p̄t̄ recipi naāliter
in duplici subto, gō nec eadem unio.
R: Dis: 4: Joā aliqua n̄ p̄t̄ naāliter recipi in duplici subto
eiusdem rationis, nempe in duplici subto inhæsionis, sic: in
duplici subto diversæ rationis altero inhæsionis, altero adhæsionis
R: vel subdis: n̄ p̄t̄ sic recipi Joā aliqua absolute aut n̄
unitive Con: Joā modalis ut unitiva R. si unio reciperet
in mā ut Joā lanyuam in duplici subto inhæsionis, hinc
resultaret bis educeret, qd sine dubio naāliter fieri n̄ p̄t̄; si
autem ex sola lanyuam mā educat lanyuam ex subto inhæ:
sionis, Joan̄ vel præcise lanyuam subm̄ adhæsionis p̄ficiat,
n̄ sequitur illam bis produci sicut enim aā rationalis n̄ creabilis
2do: quando in resurrectione mortuorum Cōi suo lanyuam
subto infōrationis iterum uniet. Deinde unio ex sua entitia
ē Joā unitiva ut nexus duorum, adeoq; ex sua entitia

respicat duo subta, q dalia. Joá n hbt. gó quamvis alia Joá in duplici subto naálite cé n pfent, n del propterea idipsum de unione negari. P. dispé: quia quantitas et albedo n respiciunt ex sua entia duo subta, unio vero respicit. 2 dé: quantitas et albedo dicunt cé accidentia absoluta, adeoq; mae. aliorum talium accidentium ex náa sua inhærent alteri langvam subto inhæsionis, gó si hærent naálite duplex subtm, illud cet inhæsionis. 2 dicit n pfse ex n pnt cm dictis constat: at vero unio in hoc é Joá modalis substialis, contra quam n militat similis rō si quis dicat 2do: nec Joá modalis licet sit substialis, pt naálite cé in duplici subto, gó. P. H: naálite loquendo unum subtm excludit alterum ab eadem Joá, gó.

P. Nivel dist: fm pt cé in duplici subto adæquato Chm: inadæquato N: similiter respō ad P. unum subtm adæquatum excludit naálite alterum Chm: inadæquatum N. unio é in náa et Joá langvam in duobz subtis inadæquatis. Imō Thomista de cō accidenti id docent, q nempe accidens aliquod eiusq; recipiat tam bene in náa quam in Joá, langvam in duplici subto inadæquato, sed huic sentiæ quam premitto probabilitatem.

Contra dicat 3tio: unio hoīs recipit tota in Chē, tota in áa, ergo illud é inadæquatum alicui Joē subtō, in gó Joá tota recipit, gó Chs et áa sit adæquata unionis subto. Ma: patet: quia si darentur pars illius recipiet in Chē, pars in áa, hbtq; entitatem, duplex nimirum unio partialis. Dist: Ma: primam pten recipit tota in toto Chē totaliter, nempe 2dum ocm effectum suum Joalem N. recipit tota n totaliter vē 2dum aliquem tantum effectum Chm: similiter dist: 2dam pten Ma: item min: sit N. Chm: adæquatum subtō

aliquis foã dicit illud in quo foã recipit lolã rdem oẽm denominaõnem suam primariam quam dare pt sublo, unio autem nõ sic recipit, neq in maã neq in foã, gõ neq maã neq foã é illius adequatum subtm, hoc autem ulterius sic probo: quia unio pt se primarie denominat maam recipientem, et foam in foalem, gõ hõi duas hoc modo sumptas, et intellectas denominaõnes eiũ primarias, alteri neq maã neq foã ultramq denominaõnem cõunicat, gõ neq in maã neq in foa recipit lolalter rdũ oẽm suam denominaõnem. Instãa é in aã mõnali, qua recipit lola in manu lola in oculo, sed nõ lolaliter. quia nõ oẽs illas denominaõnes cõunicat manui, q̃as cõunicat oculo: aã enim oculum denominat visionem, lucis perceptivam, manum autem nõ sic denominat.

Sed quis dicat q̃ unio in hõe é Orã justa vos, gõ nõ pt recipi in sublo spirituali Contra: gd recipit in alterũ, perficit alterum, gõ unio Orã perficeret aam. Aliqui implicat ut foã Orã perficiat subtm spirituale, gõ eiũ implicat ut recipiat in sublo spirituali.

Ad Con: Ad dist. Con: gõ nõ pt recipi in sublo spirituali languam in sublo inhaõnis Con: languam in sublo adhaõnis Ad. Certi Thomistæ admittunt gd 5 sensus maãles in Orã et aã recipiant intrice. Confirmaõnis Con: mum entimema Ad subsumptum. Nunquid Os perficit aam mõnalem faciẽs illam proxime sensitivam? ne gõ unio Orã nõ perficit aam languam foã ut quo suum subtm adhaõnis? Ad dicit Quis: subtm infoõnis é semper vilius quam sit foã sua, ut apparet in Orã, gd é subtm infoõnis respectu aã et é vilius ipsa, gõ si aã é subtm adhaõnis, aut ut

dicunt in ſoōnis respectu unionis, vel vilior ipſa unione.
R: N: L: propter hy semper vel cim dict subtm in ſoōnis ē
vilius sua ſoō vl gd tale vl absoluta transeat, ſrā vl quo vl
modali N: sed dicet quis 2dō: ſoā ē subtm receptivum
plurium entitatum, puta suarum ubicāonum, poſāonum,
operāonum vitalium, gō cim ſoō pt ēe subtm unionis.
R: dist ē: quia ubicāones, durāones, achs vitales etc ñ pt
aliquid spectans ad constitutionem substialis ōpositi, sed pt
proprietates pertinentes singulariter ad ipsam ſoām: at vero
unio talis maām vl ſoām ē aliquid pertinens ad constitutionem
substialis ōpositi. Dixim autem supra convenientius ee, vl
ea, qua pertinent ad maām ōpositi substialis, vl quæ dicit in
aliquo subiecto, subiectum in maā, quæ sola in ōposito
gerit munus subti recipiendi ñ vero in ſoā, quæ in eodem
ōposito ñ ē quid receptivum, sed determinativum.
Si quis dicat 2o: si unio in hoc respiceret aām rōnalem tan-
quam tmum suum, ñ vero tanquam subtm ñ pt vel explicari
quomodo intrinsece perficiat ipsam aām, aliqui ostium ē qd
perficiat, gō ñ respiciat aām tanquam tmum. Confir: Philo
docent: qd unio verbi ad humanitatem perficiat, vel am
humanitatem, ñ autem verbum eo qd ita sola humanitate
recipiat, ad verbum autem tantum tmē tanquam ad
tmum intrinsecum, gō cim si in hoc recipit unio in solo
Ōre, ad aām vero tantum tmāt, perficiet solum Ōs ñ
autem aām, cuius unio hæc tam mirabilosa, sicut unio
verbi ad humanitatem.
R: dist: 1a: si unio hoc respiceret aām tanquam meum,
vel penitus tmum ñ pt id explicari Cm: si respiceret tamen
tanquam tmum in Ōre receptum perfectibile ac in pfectum

N. Corin: N. Lin: Confir: Lin: Fi N. Lin: Thilipole
docent: q unio in Christo n̄ p̄ficiat ipsum verbum, q̄
n̄ actum deō, quia n̄ recipit in verbo, sed ut maxime deō,
quia respicit verbum tale quam nemo el finem humū
imperfectibilem, et in humanitate n̄ receptum. Verbum enim
in Christo ut pote divinum c̄ infinita p̄fectionis, et effectis-
mum, unde n̄ p̄t ab una creata p̄fectione recipi in subō
quia ultimus est magna imperfectio: at vero ad rationalis
c̄ soō inspleda, et quoad statum sensibiliter existendi ex-
crescendi operationes Christi explens, ac p̄ficiat per ōs insurgere
ipsam unionem recipit in Cro, denominatum hmōi inhe
rentes, gō satis explicat quomodo p̄ficiat per unionem, et
patet disp: inter ipsam et verbum Divinum.

Pro aliis solvendis nota, si quis dicat: licet unio sit nexus Vigo
donum n̄ tamen c̄ necesse ut unio hanc suam totam vir-
tutem exerceat, gō p̄t uniri mañ soā et soā n̄ uniri mañ. R:
licet una sola cā p̄sit producere aliquem effectum, n̄ c̄
tamen necesse ut hec sola cā producat talem effectum,
sed p̄sint duo cē partiales in unum effectum influere, gō
cum licet una sola unio sufficeret ad uniendam mañ et
soam nihilominus tamen duo uniones p̄sunt mañ et soam
inter se unire. Ex: videt verbum: sic licet unus equus p̄sit
unum trahere p̄sunt tamen duo equi jungi ad unum unum
trahendum; item duo ignes ad idem lignum applicati p̄sunt
simul eundem ignem producere, licet alias unus sufficeret
ignis. Confir: p̄ aliquis astitisset duos asses duabus clavis
conjungere, gō cum mañ et soam p̄sit per duas uniones
conjungi.

R: N. Disp: c̄: quia duo cē p̄sunt in eam terminum

ul qualibet cāa sua totam vitulem ñ excreat, at vero duæ
unionis ñ pñt sic se attemperare, alias hoc ipso mutarēt
unionis ēēntias, si unio duo ñ necterēt cum sit nexus duorum,
gō. Ex quo patet dispō: quia cāa ñ dicit ex suo concepto
vt sola producat totum effectum, gō pñt ñ sola sed cum alia
cāa aliquem effectum causare; at vero unio dicit ex suo concepto
qd sit nexus duorum, gō sola dēt duo nectere, alias si necteret
tantum unum hoc ipso ñ eēt unio. Confir: Cm: A: N: Cm: quia
unus clavus ñ é ex ēēntia sua nexus duorum, gō pñt adēē alter
clavus, quin sit superfluus: at vero qualibet unio ex sua ēēntia
é nexus, gō altera eēt superflua, quin imō tot mot dicetur
implicatoria.

Si quis dicat 2dō: duæ uniones pñt idem præstare qd præstat
una, gō: P: A: duæ cāæ partiales pñt idem præstare quod
præstat una totalis, gō cim duæ uniones partiales pñant idem
præstare, qd præstat unio totalis.

D: N: Z: nō é: quia duæ uniones ob rationes conclusionis
implicant partiales, sed qd implicant ñ pñt præstare idem qd
præstat illud qd ñ implicat, gō. P: disp: é ex jam dictis: quia
duæ cāæ partiales ñ implicant, cim ultra servarēt conceptum
cāæ, nempe qd sit influens in aliud: at vero implicant
duæ uniones partiales, quia neutra illarum eēt unio, neutra
enim eēt nexus duorum, cim juxta adversarios per unam
unionem partialem māa quidem unirēt Joā, ñ tamen
Joā māa, gō.

Si quis dicat 3tiō: Non repugnant saltem Divinitus duæ
uniones totales inter eandem māam et Joam, gō cim
ñ repugnabit saltem Divinitus duplex unio partialis.

Ad 1. disp: 2: quia qualibet unio totalis est nexus duorum: at non neutra unio partialis est nexus duorum, quia illa unio quasi tenet se ex parte naturæ unitæ, sed non tamen sua natura, et illa ultima quæ se tenet ex parte sua unitæ sua natura, non tamen natura sua proxima destruenda assignatio.

Quæres: an plus integrales naturæ uniantur inter se per unam vel duplicem unionem? N. 81

Ad probabilius uniantur per duplicem unionem. Cuius ratio est: quia si unirentur per unionem unicam, hæc unica unio vbiq; esset in duplici loco adæquato, per consequens vbiq; replicari, quod autem hoc sequeretur, ratio est: quia unio ista vbiq; recipi in illis duabus partibus integrantibus natura tanquam modus earum, atqui illa duæ partes essent in duplici loco adæquato, igitur earum illa unio esset vbiq;, quæ ratio non est pro natura sed pro Filio, natura enim sed Filius non est in duplici loco, sed in unico, cum vbiq; sit intime sibi et præsentes, igitur.

Quæstio X

An detur mutua amabilitas.

Quæstio hæc subordinata est scitiva, qua quæritur: an Christus meruerit sibi placuerit unionem hypostaticam? an beatissimæ virgini matri talem? item an quis possit sibi mereri de condigno primam gratiam.

§I

Præliminaria.

Datur quæstionis in hoc versatur an duæ res sive quotcumque N. 82.
generis ut sint res duæ res efficientes, sive diversi generis, ut est res: res magis et formalis et possint se mutuo adunidem

cē causare, seu: an causa, qualiscunq; illa sit, vnum idem ac vnum q causat effectum, possit pendere ab effectu? vel ab hoc ipsum cē haat istum dependenter ab effectu, et quidem eodem instanti reali, quia de diversis instantib realib nō videt tanta difficultas. Sic ignis & ligni instanti & fluid productus ab igne ſt instanti & conservare ignem à quo é productus dumodo ipse ignis & instanti & conservet ab aliqua alia causa quam ab igne ſi 2o: quaestio cim oriri ſt: an duæ causæ sive ejusdem sive diversi generis possint se mutuo vnum diversum cē causare? sive an aliqua causa causans effectum saltem quoad diversum cē possit cessare à suo effectu? vel quidem, vel causa accipiat aliq cē ab effectu, nō tamen illud vnum q causat é causa sed diversum

N:83 Status quaestionis procedit de primo cē causæ et effectus quia de 2do cē, licet aliquib videatur magna difficultas cim divinitus, multis tamen nō videt tanta difficultas id fieri posse saltem divinitus; quid enim é implicantiæ in hoc si effectus, qui hbt suum cē primum à causa per miraculum causam reproducat et sic dicat vnum cē ipsi causæ. Dicit autem primum cē illud q hbt res aliqua primo instanti per primam sui productionem.

§II

Theses.

N:84 Prima: Implicat absolutē vel duæ vel plures causæ ejusdem generis causent se mutuō vnum idem cē. Consequenter nō datur mutua prioritas causarum quoad idem cē. Est hæc

sentia ōium Philoōm. Dem: 1mō. Duo caā se causent mutuo quoad idem cē, tunc una ē prior quām altera, cū in ēē idem idem cē, alqui hoc implicat, gō. Assequel: Ma: imprimis una ēēl prior quām altera, quia una ēēl caā alterius vicissim, sed cū in ēē prior, idem idem cē, gō. Mi: idem idem cē una ēēl posterior quām altera, gō idem idem cē in ēēl prior. Pro: Dem idem cē ex supposito ēēl effectus, quia caāre ab altera, alqui effectus ē posterior, gō idem idem cē ēēl posterior. Dem: 2do: si dare mutuā caālidas et pyrom: seq̄uerē mutua priōritas tunc effectus dbet ēēl dare sue caā virtutem agendi, p̄ quam ipse producit alqui hoc implicat, gō. Ma: vidē certa, quia dbet ēēl dare ipsum primum cē de quo dubus quēstionis procedit, alqui primum cē ē ipsa virtus agendi, gō. Pro: mō: implicat vl alqd sit ante: quam sit, sive vl sit prius se ipso, alqui si effectus daret caā virtutem p̄quam ipse produceret ēēl prior se ipso, gō. Mi: qui dat alicui caā virtutem agendi intellig̃it cē prior, quām sit hec virtus, et quām sit effectus per talem virtutem producitus, gō si effectus daret caā virtutem per quam ipse produceret ēēl prior quām hec virtus, et quām sit ille ipse per talem virtutem producitus, consequens ēēl prior se ipso, gō.

Secunde: duo caā diversi generis [illegible] caālis et p̄ālis N: 85. n̄ p̄sūnt se invicem causare idem idem cē. Est sentia ōium Philoōm, et demōstratō ijsdem argumentis quib demōstrata ē prior thesis. Quia nempe una caā ēēl prior altera et cū in ēēl, Item una caā ēēl prior se ipsa vl superiōs ostensum ē, gō.

N:86 Tertia: aliqua cāa eiusdem ordinis E.g: duæ cāæ efficientes pssūl se mirabilium possent invicem cāare 2dum diversum ee dem: exemplo: dengi g duno instanti ignis A: producat ignem B quoad primum illius ee, 2do vero et 3ti instanti esset ignis A: à productione ignis A, et solus Deus continuet producere vel potius conservare ignem B quoad 2dum illius ee, pleri hunc ignis B conservatus à solo Deo producere ignem A: quoad 2dum illius ee. Tali casu esset mutua cāalitas 2dum diversum ee: nam ignis A: produceret ignem B primo instanti quoad primum illius ee, et ignis B produceret ignem A: 2do instanti respectum 2dum ee, so producens se 2dum diversum ee, et ñ esset stricta illa prioritas, et posterioritas, sive contradictio, quæ num: priore ex mutua cāalitate 2dum idem ee sequebatur.

N:87 Quarta: Aliqua cāa diversi generis pssūl se invicem cāare quoad diversum ee. Dem: 1mo: de cāa finali et efficiente. Nam ganitas concupita è cāa finalis, et sumptio medicinarum è effectus, et vicissim sumptio medicinarum è cāa efficiens, et ganitas Petri existens è effectus, go hæ duæ cāæ: finalis et efficiens simul sibi mutuo cāæ 2dum diversum ee, et in diverso genere cāandi, go. Dem: 2do: de cāa foali et maali, quia sibi simul cāæ 2dum perfectionis transitivas, nam maa dat denominationem foæ maalizati, et foa dat denominationem maæ in foati, et sic hbt diversum ee, et in diverso item genere cāandi, go. Dem: 3tio: de cāa maali et finali, nam maa cāat foam Petri exis: eadem in genere cāæ maalis, et foa in intentione agentis existens cāat maam in genere cāæ finalis, quia maa è propter foam, igo.

Quaeres: an eiñ caã efficiens el finalis: item caã efficiens
et materialis possint se mutuo causare eiñ ordum diversum cé?
D: negative. Quia nulla res p causare suam formam vel materiam
pr quam intrinsece constituit, alias eiñ causaret se ipsam, nõ.

§ III

Solutio dubiorum contra primam, et 2 dam.

Dubium 1mum Aristo Lib 2 Phy: cap 3 dicit: Et autem quadam ad invicem caã, nõ dat mutua causalitas. N: 88

D: explico Arlem: Et autem quadam ad invicem caã quoad diversum cé Con: quoad idem cé N:

Si quis dicat primõ: n repugnat mutua causalitas eiñ quoad idem cé, nõ Aristo intelligendus é: q possint cé aliqua ad invicem caã eiñ quoad idem cé. P.q: n repugnat: ut aliquid sit prius et posterius ordum diversam denominationem, aliqui sit dare mutua causalitas eiñ quoad idem cé cé aliquid prius et posterius alterius ordum diversam denominationem, nõ n repugnat mutua causalitas eiñ quoad idem cé. P: mi: idem effectus, in quantum cé, effectus cé posterior, et in quantum cé caã cé prior sua caa, aliqui effectus et caa Et diversa denominationes, nõ cé prior et posterior ordum diversã denominationes.

P. N: A: P: dist: Ma: n repugnat ut aliquid sit prius et posterius alterius ordum diversam denominationem se n coextendem Con: se coextendem N: sic dist: reliqua N: Con: q hãc denominatio diversa evehet alteram, mox patebit, post: quam respõdo ordõ N: A: P: Barz: Ma: propter modo dabam distinctionem N: mi: P: N: A: et dico: si dare

multa entalitas effectus qua effectus est prior sua causa,
Cuius ratio est, quia effectus qua effectus est ipsa entalitas pro-
ducta accepta cum actione sui productiva, atqui talis
entalitas prout producta una cum actione sui productiva
est prior quam causa sui productiva; go. Primo ipsa entalitas
producta se est prior quam causa sui productiva, prout ipsi
adversarij admittunt, quia est causa sua causa, atqui prior
entalitas producta se presupponit actionem sui productivam,
go entalitas accepta cum actione sui productiva est prior quam
causa sui productiva, sed quia jam dicta entalitas accepta cum
actione sui productiva est effectus qualis, go effectus
qua talis est prior, quam causa sui productiva, Confir: im:
possibile est ut existat entalitas effectus quin hoc ipso cum existat
actio illius productiva, go si existeret propriissime entalitas effectus
cum propriissime dicta existere actio illius productiva.
Sequitur dicat 2do. In conversione substantiali unius Elementi: ignem
convertit in ignem, introductio formæ novæ est causa corrup-
tionis formæ veteris, et forma veteris est causa generationis formæ
novæ, go. Pro: Ideo introducit forma nova, quia expellit
formam veterem, et vicissim, go.
Pro: N: Fi non est: quia causa forma nova introducta est illa causa,
qua producit formam novam introductam Elementi ignem,
et causa in genere causæ efficientis expulsa forma veteris est ipse
Deus, subtrahens actionem conservativam formæ veteris ad
exigentiam formæ novæ.

ultim verò Joā nova sīl cāu vel quasi cāu foālis expulsionis
Joā veteris suo Loco dicē. P. N. 1mām plēm L. licet enim verum
sīl dicere: idcò expellit Joā vetus, quia introducit Joā nova, ñ
tamen verūm ē dicere: idcò Joā nova introducit, quia expellit
Joā vetus. Rāo ē di:sp: ē: quia Joā nova cūm sīl in subto pōt
dare denominaōnem expulsæ Joā veteris: at verò Joā vetus hanc
dum introducit Joā nova nihil ē, gō nec pōt dare denominaōnem
introductæ Joā novæ, et p consequens nec pōt ee cāu foālis vel
quasi foālis respectu introductæ Joā novæ.

Ppō: 1mō: In conversione substiāli inter ignem et ultimam
dispoōnem pro Joā ignis, gradum nempe ultimum caloris
intercedit mutua prioritas, gō cūm intercedere pōt inter introduc-
tionem Joā novæ et expulsionem Joā veteris. P. ultimus
gradus caloris, qui disponit pro Joā ignis lignum producit à
Joā ignis, gō ignis producens huic calorem ē nāu prior
hoc ultimo gradu caloris, alqui ē cūm posterior, gō. P. mi:
ille ultimus gradus caloris ē prior igne se producente, gō ignis
producens ē posterior. P. gradus ille ultimus caloris tenet se
ex pte cāu maālis, maām nempe disponendo pro Joā ignis,
alqui disponēs tenentes se ex pte alicujus cāu hūi se propriori
ad effectum, ad quem disponunt, gō.

R. N. P. dist: producit à Joā ignis, pro qua n disponit con:
producit ab ipsissima Joā ignis pro qua disponit N. dist: simili;
con: N. con: P. N. L. ulteriorē P. dist: ma: maām disponendo
pro Joā ignis primo producendi con: maām disponendo pro Joā
ignis se producendis N. con: mi: dist: con: N. con: dum lig-
num convertit in ignem duplex Joā spectandus ē; illa, pro qua

ultimu gradu caloris disponit, et illa que ultimum gradum caloris producit. Illa Joã, pro qua ultimu gradu disponit, é posterior gradu caloris; ista vero, que hunc ultimum gradum caloris producit é prior ea quo nulla sequit mutua caãlitas vel posterioritas, quia alia Joã cel prior, et alia Joã cel posterior. Repli: 2dº calor disponens pro João ignis é propriedas ipsissima Joã ignis, gó calor é eim pro posteriori adillam Joam ignis, pro qua é dispoõ. R. Con: oĩs propriedas é posterior illo naã, que é propriedas, gó. R. Ł: oĩs propriedas emanat ex naã languam ex sua radice, sed gd emanat é posterius, gó.

R. dist: Ł: calor qui disponens et accepius quoad 2dum éé é propri: elas ipsissima Joã Con: Ł: calor qua disponens et accepius quoad suum primum éé N. sic dist: Con: N. Con: Ł. dist: simil: Con: N. Con: calor ille qui disponit pro Joã ignis duplicitr sũ accipi: primo accepius quoad suum primum éé é dispoõ pro João ignis, et sic é prior naã languam dispoõ pro Joã ignis accepius quoad 2dum éé, sive 2do instanti sua existiã é propriedas, et conservativi emanat ã Joã ignis et sic é posterior Joã ignis, adeoq; é prior et posterior eadem Joã ignis, sed accepti ut 2dum suum éé, nam adum suum éé é prior. R. 2dº: N. Ł: quia quelã aliqus calor prout é dispoõ é calor ul 7 et calor prout é propriedas é calor ul 8, gó calor 2dum aliud éé é dispoõ, et 2dum aliud é propriedas, et pconsequens alius é prior et alius é posterior Joã ignis.

Repli: 3tiº: Dum ventus appetit fenestram, ingressus venti per fenestram é caã apertionis fenestre, et apertio fenestre

ē cāā ingressus venti, et sic percontrarium ingressus venti ē
prior apertione, et apertio ē prior ingressu venti, gō cūm idem
calor ꝑ ē prior Joō ignis et cūm posterior, et sic ꝑtīt de mutua
prioritas et posterioritas vnius idem cē. P. ſ. ideò apertis fenestra,
quia ventus ingredit ꝑ fenestram. et ideò ventus ingreditur
ꝑ fenestram quia apertis fenestra, gō.

R: N: Z. quia cāā immediata apertionis fenestra et cūm ingressus
ipsius venti ē impetus à vento productus; dum enim ventus
ꝑ fenestram apertam cubiculum ingredit, ita hoc modo con:
Ingit, ventus impremit duos impetus unum fenestrae proximum
fenestra aperta: et alterum aëri proximum impressum impetum
aëri cōmoved et cubiculum subintrat, ad cop nec ingressus venti
ē cāā apertionis fenestrae nec apertio fenestrae ē cāā ingressus venti
quamuis apertio fenestrae ꝑtīt dici conditio ad hoc ut ventus ꝑ
fenestram ingredial. P. N: primam plēm, quia ingressus
venti ꝑt se ꝑ posteriori, dist: vdam: quia apertis fenestra
dà: ut hoc apertio ꝑāt se praecisè tanquam conditio cōn: ſ.
dà ut apertio sit cāā ingressus N: Z.

Sequitur dicat: nō ꝑt E.g: ignis ſ. ꝑ eandem cāālitatem perquam
cāat ignem B simul cūm cāare suam approximationem quā
ē conditio, gō cūm nō ꝑt impulsus cāare ingressum venti et simul
apertionem fenestrae quā ē ad ingressum venti conditio.

R: con: ſ: dist: m: et simul apertionem fenestrae ꝑ eandem
cāālitatem cōn: con: ſe divisam N: Rāo ē: quia si ꝑ eandem
cāālitatem iste impulsus cāare et apertionem, et cūm ingressum
venti, eadem cāālitas ēt prior et posterior apertionem fenestrae
prior ēt, quia ēt cāālitas ad apertionem fenestrae et posterior ēt,

quia apellio ad condicio ad eandem caalitalem nempe ad aperiendam
fenestram. unde dum aperitz ab impulsu impressu fenestre
id fit pe duplicam caalitalem quantum una mats ad apeliendam
fenestre el hec e prior, Altera ad impellendum in rebiculum
ventum, e hec e posterior.

Nota Dubium 2um: Mar pe cao foe et foa pe caa maa, go ad:
huc pt dari mutua caalitas. P: Z: maa caal foam, et foa caal
maam, go. P: Z: maa dal denominationem foe maalisata, et
foo dal denominationem maa infoale, go.
A: dist: Z: pe caa quoad perfectiones transitivas, et perfe:
quens quoad diceum e con: quoad perfectiones intransitivas
et entitatem N: dist: simil: con: N: con: Jam dictum e:
Q in dantum maa caal foam, in quantum dat denomi:
nationem maalisata foe, et foa vicissim denominationem
maa infoale; et perfequens aliud e maa caal in foa,
et aliud foa in maa, et quo mutua caalitas n sequitur,
quia ad dtz mutua caalitas, hoc ipsum e, q maa dare
foe, dbet caare iterum illud ee in maa, a quo hoc
e foa accipere.
Si quis dicat: maa caal foam quoad suam entitatem et
foa vicissim maam quoad suam entitatem, go. P: Z:
quoad primam plem: foa eductz ex maa, go. P: cim
quoad 2dam plem: maa dependet quoad suum e a foa, go.
A: N: Z: P: con: primam plem A: dist: 2dam: maa dependet
quoad suum e a foa tanquam a condicione con: tanquam
a sua caa N: si quis dicat 2do: ex dictz maa dependet
quoad suum e, a foa tanquam a condicione, alqui con:
dicio e prior, go foa e prior quam maa, alqui cim maa e

prior Joã ulpdè cãa Joãe, gõ. R: dist: Mar: langvam
à condicione pro posteriori ad maãm requisita Con: pro priori
requisita N: dist: mi: oĩs condicio propriori requisita Con: pro
posteriori Mino: el Con: si Joã eẽl condicio propriori requisita
nõ põsẽt intelligi maã producta nisi intelligat Joã producta,
alqui hoc falsum é, gõ. nego hoc probat Joam eẽ condicionem
pro priori requisitam, qd maã nõ põt naãliter existere sine Joã,
quia nunqud eim res aliqua producta nõ põt existere nõ habens
naãlitatẽ sed eim divinitus sine ubicatione vel duratione, et tamen
ubicatõ el duratõ rei producte nõ pt condiciones propriori ad rem
producta requisitæ, gõ à pari.

Replica: Maã é propter Joam, gõ Joã é cãa maã, q̃ alqui eim maã
é cãa Joãe, gõ dat mutua caãlitas quia Joã é cãa el maã
é cãa Joã.

R: dist: Con: gõ Joã é cãa finalis maã el prosequens Joã
in intentione existens Con: Joã Phyce existens N: dist: eim
subsumptum: alqui eim maã é cãa Joãe Phyce existentis
Con: in intentione existentis N: subsun: min: dist: sine C:
causal: Conse: el N. Conse: Joã prout hbt eẽ intentionale
el obliviũ é cãa nimiũm finalis prout vero hbt eẽ reale el
Phyũm é effectus maã, ad cogn dum aliud eẽ é cãa cdum
aliud eẽ é effectus, gõ hoc ipso nõ dat mutua caãlitas cdum
idem eẽ dicit amen quarit.

Replica: dist: Maã ee dictis é propter Joam, gõ hoc ipso dat mutua
caãlitas. P: Con: hoc ipso dat mutua dependentia, alqui mu-
tua dependentia é mutua caãlitas, gõ. P: Ma: eim Joã
é propter maam, gõ si maã é propter Joam el Joã propter maam

dat̃ mutua dependentia. Confir: si implicaret foã, implicaret eiñ maã, et si implicaret maã implicaret eiñ foã, jõ maã dependet à foã, et foã ã maã.

Ad Con: Ad N: Con: Ad dist: Ma: hoc ipso dat̃ mutua dependentia in ordine transcendentali et in statu possibilitat̃ Con: in ordine reali et in statu existiã Ad Ma: dist: mutua dependentia in statu reali et existiã ẽ mutua caãlitas Con: mutua dependentia in statu intentionali et possibilitat̃ Ad et Conse. ut sit mutua caãlitas dñt ẽ mutuus influxus realis alterius in statu intentionali et possibilitat̃ nõ ẽ mutuus influxus ipsõ nec ẽ mutua caãlitas Confir: Con: Ad dist: simil: Con: Ad Con:

Oppo: 3tiũ: possunt duo à se invicem dependere in ordine transcendentali: et in statu possibilitat̃, jõ eiñ possunt duo ã se invicem dependere in ordine reali et in statu existiã.

Ad dist: Ad: possunt duo à se invicem dependere in ordine transcendentali et in statu possibilitat̃ dependentia concomitantiæ dependentiæ caãlitat̃ Ad: quare duo in statu possibilitat̃ nõ possunt à se invicem dependere dependentia caãlitat̃? nõ ẽ: quia talis dependentia fundat̃ in influxu reali et physõ, alterius in statu possibilitat̃ nõ influit una res possibilis in alteram realiter et physice, jõ nõ possunt eiñ duo in statu intentionali à se invicem dependere dependentia caãlitat̃. Quare autem possunt duo à se invicem dependere in statu possibilitat̃ dependentia concomitantiæ Ex: possibilitas maã ã

possibilitate Joã et vicissim: nõ é: quia illa dependent
ã se invicem dependentia concomitantiæ, quorum unum nõ
hbt aliquam priorit̃atem respectu alterius, aliqui possibilitas
mãe nõ hbt priorit̃atem aliquam respectu possibilitatis Joãe
et vicissim, quia oiã possibilia simul nec unum possibile
é prius possibile quam alterum, oiã enim possibilia sunt
possibilia ab eterno licet nõ pro eterno, gõ. Et qui proinde
apparet, q̃d possibilitas mãe dependeat à possibilitate Joãe
tanquam conditione aliqua concomitante nõ vero antecedente,
et vicissim possibilitas Joãe à possibilitate mãe.

Repl: 4ã: Possibilia concomitantia, gõ eiã
possibilia duo cãe concomitantia.

R. disp: é: quia nõ ois conditio é prior nãe effectu; alioqui
Jurisdictionalium ois cãa é prior nãe suo effectu, gõ nulla
cãa pl̃ is concomitans cum suo effectu, pl̃ viã ic conditio.
Nec ulterius é: quia nõ ois conditio se tenet ex pte cãe et alia
conditio é possibilitas effectus. Cujus ilgum nõ é: quia
conditio tenens se ex pte cãe dbt ponere virtutem cãe
et facere potiãm proximam proconsequens dbt presupponere
Physicã virtutem cãe saltem remotam, adeqi possibilitas
effectus nõ ponit eam, neq; presupponit virtutem cãe
Physicã existentem, sed potius possibilitas effectus pre-
supponit aptã existiam Physicam cãe, gõ.

Dubium 3tium. In moralibus pl̃ ad multi mutua prioritas V. gõ
et cãlitas, gõ eiã in Physicis. Pro: pl̃ aliquis det stipendium
mihi donare ensem in præmium victoriæ, quam prævidet

militem obtentuum, et hoc ipso esse miles, sicut obtinere victoriam. Jam hoc posito sic arguitur tali casu victoria proveniat vel causa meritoria ensis utpote premij, et ipse ensis erit causa ipsius obtentae victoriae, aliqui sic dabis mutua prioritas, et causalitas, ꝯ.

Ad Nam P: Concedo cum Nicolao non est: quia tali casu victoria non est causa meritoria sed est finalis, nam est: quia tali casu victoria in intentione existens movet ducem ad ponenda media, nempe ad dandum ensem militi, cuius beneficio est ista specialis victoria. Sicut quia sanitas in intentione existens movet infirmum ad sumendas medicinas, quarum beneficio speratur sanitatem est causa finalis respectu sumptionis medicinarum et sicut sanitas in intentione existens est causa, et in executione est effectus, proveniens hoc ipso idem diversum est est causa et idem diversum est est effectus, aliqui hoc ipso non est causalitas et prioritas mutua idem idem est. Sed quia hae responsiones ut vigent, et dicit: quod Dux possit dare ensem militi non tanquam medium ad obtinendam victoriam sed tanquam premium previsae victoriae ab eodem milite obtinendae. Ideo respon ad Nam P: Nicolai: et suppono: situm quod Dux ante reportatam victoriam possit militi dare ensem tanquam premium, sed precise tali casu donabit illi ensem tanquam purum donum et mera liberalitate, vel ista dico: quod ante victoriam Dux militi donabit ensem tanquam quoadusum, ut illo uti possit, post obtentam vero victoriam donabit ensem quoad ipsam proprietatem,

ul pſit dicã Dñs ensis languam premium, ergo nõ sequitur
multa caãlitas, nam ens ensis, qui nõ é premium erit caã
victoria, et victoria erit caã ensis languam premij, adeoq;
hoc ipso ẽdem diversum cẽ. R: ad hoc 3tiũ: et dico, qd de
meãm causã prout cognitum é à premiante Jam beatitudo
vel conjunctus Japhum gloriosa victoria vel potiũ nouitas
lucis ex revelatõne Dei i si primum hunc dico, qd ensis ante vic-
toriam nõ habebit rãonem premij absolutè talis, sed conditionalè
Japhum talis purificata nempe hac conditione si victoriam
miles retulerit. Et rõ é: quia effectus nõ pſit cẽ perfectior sua caã
qđ dum erit dum nõ existit esse vel absolutè in mente pre-
mientis, nego cõm premium esse vel absolutum cẽ pſit.
Si verò dicat ẽdem, hunc dico: qd hoc ipso victoria existet
moraliter, et sicut moraliter existens erit caã donati ensis,
et ensis donatus in premium erit caã victoriæ Phycæ
et realiter existentis, adeoq; hoc ipso ẽdem diversum cẽ.
Praeterea cõm̃ notandum, qd tali casu ensis ẽdem
suam entitatem Phycam accepit, sed ẽdem hanc de-
nominatõnem premij, adeoq; iterum ẽdem diversum
cẽ. Pariter respõ si argumentum ponat ab oeconomo
qd nempe oeconomus aliquis hodie pſit dare cibum
vel aliam mercedem pro labore crastina die primo
præstando, quo casu ille cibus erit caã laboris, qui con-
Jactabit operarium ad bene peragendum laborem, et labor
erit caã meritoria ipsius cibi, eodem inquam modo cum prior.
Hinc respõ, prout prius ad allegatum argumentum respondi cẽ.

Repli: 1mo ꝓ dari mutua priorites ꝺ intentionality, ꝯ
cim in moralib, ꝑ: ꝺ ꝓ una differentia contrahee alteram
ꝺ viciſſim contrahi ab altera, alqꝫ ꝺ contrahiꝫ é intentio-
nalite prius, ꝯ. ℞ Ma: differentia bipedis, ꝓ contrahi
pe differentiam irrationalis, nam aam bipes aliud é rationale
ꝺ aliud irrationale. Et viciſſim differentia irrationalis ꝓ
contrahi pe differentiam ꝙ bipedis nam aa irrationale
aliud é bipes aliud ꝙ bipes, ꝯ.
℞ N: ſi: P: N: Ma: ſi sumaꝫ idem idem, ℞ dis: N: differen-
tia bipedis ualiſſime accepti ꝓ contrahi pe differentiam
irrationalis Con: differentia bipedis irrationalis ℞: dis: cim
idem plem pe differentiam bipedis irrationalis Con: hanc plam
pe differentiam bipedis ualiſſime accepti ℞: obſeruandum
in præſenti: ꝙ bipes ꝓſit accipi dupliciter: primo ualiſſime,
ꝺ ſic ꝓ detmari ꝺ contrahi pe differentiam irrationalis, idꝫ
pro bipede irrationali, ꝺ ſic n contrahiꝫ pe irrationale, ſed
potius ipſum irrationale contrahit, adeoꝫ hoc ipſo idem diver-
ſam rationem. Z cred: ꝙ nõ bipedis n ſit nõ differentialis
ſed accidentalis, nunꝙid cim rationale contrahiꝫ ab aali,
qua rationale conuenit cim Angelo, ꝺ rem contrahiꝫ aab
a rationali, ꝯ ſicut Z quad hoc diſcurimy, ita cim quad illud
cum proportione diſcurendum é.
Repli: ad ℞: Intellectus é propter cognitiones, ꝺ cognitiones ꝓpter
intellectum, ꝯ datur mutua priorias in intentionality,
℞ dis: N: ſi: é propter cogniones eliciendas, ꝺ cogniones ꝓ

proprie intellectum sufficiendum Con: proprie producendum
intellectum Nec quo proinde patet aparet diversum &c.
Replic: 3tio. Manus manum lavat, et vicissim ab altera
lavatz: 2do many calida conservant in se multum caloris
frigida vero sic refricatz se invicem calefaciunt. 3tio:
Pipe calefacit ventriculum, et ventriculus calefacit
pipe.
Ad 1m: Ad 1mum dico: qd many duæ se invicem lavantz
qualibet lavat alteram per proprium impulsum et motum,
cum cuyslibet many impulsus non producatz à motu manus
alterius, neqz vicissim producatz ab impulsu alterius many.
Ad 2dam dico: duplicitur id fieri posse, vel enim ultra ad many
æqualis caliditatis vel una e altera calidior: si primum: nulla
produci in altera quadriam caloris, cum simile non agat in
simile, sed tantum per conjunctionem sui aerei sortis frigus
juxta illud: bis vinla fortior. si vero 2dum hinc illa,
qua e calidior, producit in altera æqualem gradum caloris,
many vero miny calida nihil producit; dum autem many
frigida se invicem calefaciunt, id patitur non fit eum
mutua caalitate, sed qualibet many per motum sibi pro-
prium et ab altera non sibi communicatum commovet in
se et in altera manu spiritus vitales, et delicatiores
partes sanguinis, et quanum commotione, ultra deinde
many calefit, ad 3tium dico: qd ventriculus pipe decom-
motum calefacial prius per calorem suum proprium,
pipe vero à ventriculo calefactum calefacit magis ventriculum

per suum calorem virtualiter stricel per ipsam foam suam substialem, el sic se invicem calefaciunt 2dum diversam viduton.

Repli: 4to: Calor fornacis calefacit cubiculum, el vicissim calor cubiculi conservat calorem fornacis. Item carbones congesti se invicem conservant. 2do: glacies producit frigus, el conservat a frigore, 3tio: Raritas aeris disponit ad calorem, el calor producit raritatem aeris.

R: ad 1mum Dis: 2dam, Item L: el vicissim calor cubiculi conservat calorem fornacis negative, abscendo nimirum frigus a fornace Con: conservat positive influendo in calorem fornacis a quo è productus calor cubiculi N: ad illud 2d propter carbones dicit dis: simil: L: conservant se invicem negative in quantum conjuncti fortius resistunt contrario frigori Con: positive modum in se producendo calorem, el quidem eundem, qui erat ea alterius caloris N: ad 2dum dis: R: el glacies conservat a frigore negative in quantum frigus removet calorem qui posset agere in glaciem Con: positive N: eodem modo dicendum è de pulvinaribus quae sistentem in lecto calefaciunt. ad 3tium dis: R: raritas aeris disponit ad calorem, el alius calor, quam ille, ad quem raritas disponit, producit raritatem Con: raritas aeris disponit calorem el idem numero calor, ad quem disponit raritas, producit raritatem N.

Repli: 5to: Allegando quasdam adhuc experientias: primo qui pertulit manu alterum pertulit el ipse, qui el ipsi dolet. Duae sphaerae vel globi ad invicem currentes se sistunt. 3tio duo asseculi erecti el in se invicem inclinati se sustentant.

R: ad 1mum dist: Z: qui percutit manu alterum percutit et ipse
per virtutem aliam Cō: per eandem N: qui percutit manu alte-
rum percutit illum virtute sibi propria, sua autem allequen
percutit, RBl virtutem resistendi, percutit cùm ipse virtutere-
sistentis, Clara res ē in eo, qui percutit manu aërem, reste
talis percutiendo aërem ñ percutit, nō ē: quia aër ñ RBl tantam
virtutem resistendi, quantam RBl hoō percussus vel lignum aut
lapis. Ad 2dum respō distingendo Z: sistunt se virtute sibi
jam aliunde propria et ñ ab invicem cōmunicata Cō: vir-
tute sibi ab invicem cōmunicata N: dum unus globus sibi alterum,
hoc fit per propriam cuiuslibet globi soliditatem, et impenetra-
bilitatem quam virtutem unus globus ñ dat alteri, nec eciam
recipit ab altero, qd tamen fieri deberet si darent mutua priori-
ad 3lium dist: Z: sustentant se virtute sibi propria per se:
priam vdelicet gravitatem impediendo ne corruant Cō:
sustentant se virtutem hanc sustentandi sibi mutuo cōmu-
nicando N: dum asserentes Julcit alterum nil producit
in altero, hoc ipso gō ñ dat mutua causalitas: cùm causalitas
dicat ex sua entitia aliquid causari. Qd si dicat: qd sint sibi
mutuo condiciones in ordine ad hunc situm et ubicationem,
ñ tamen exinde sequitur mutua prioritas, quia sic sibi ad
mutuo condiciones ad aliqd destinum à se distinctum minimum
ad illam ubicationem, ñ verò ad se invicem, gō cùm inde
sequitur: qd sint priores illo destio nempe illa ubicatione, ñ verò
se ipsis invicem. Si adhuc dicat: p̄ sint ee sibi duo
mutuo condiciones, gō cùm caū. R: ad hoc et supra,
vel dist: Z: p̄ sint ee duo sibi mutuo condiciones ad aliquem
destium effectum ponendum Cō: ad se invicem N.

Rão patet ex actu dictis.

Replic: ponamꝰ Ex: Petrum et Paulum ꝙd sedeat quo posito dicat Petrus, ego nõ surgam nisi videro surgentem Paulum et Paulus vicissim dicat, nõ surgam nisi videro surgentem Petrum, tali casu succedit aut continuãr sessiõnis unius et alterius mutuõ ẽ caã motiua, gõ.

R: Petrum quidem et Paulum pro sua utriusꝙ libertate posse dicere, sed ꝙd cũm dico hoc cẽ instar ductꝰ duorum funiculorum quorum ulterꝰ dicat, ego te percutiam, si tu me prius percusseris ego tuo casu aut nulla sequetꝰ percussio, aut si percussio fuerit secuta, sequetꝰ ex nouo libero voluntatis et determinationis independenter à percussione alterius tanquam caã mouente.

§IV

Solutio dubiorum contra 3tiam et 4tam Thesim

N: 21 Dubium 1mum repugnat ult una caã efficiens caãl alteram caãm sui efficientem, gõ nõ datꝰ mutua caãlitas diuinitus cũm quoad diuersum cẽ. P: si una caã efficiens caãl alteram caãm efficientem effectus posset creare suam caam alꝙi hoc repugnat, gõ. P: m: repugnat ult effectus sit prior sua caã, alꝙi si effectus caãrel suam caãm et prior sua caã, gõ. Ma: uideꝰ uera, quia dis effectus depet cẽ posterior sua caã, minor cũm ẽ indubitata, quia cẽ ꝙd caãl ẽ prius caãto, gõ.

R: dist: Ex: repugnat ult una caã efficiens caãl alteram caãm sui efficientem quoad primum cẽ con: quoad 2dum cẽ N: ex. P: dist: simil: Ma: et sic dist ad ꝓbam M. Conse.

Primum cē caā dal cē effectui, p̄ consequens primum cē caā
ē prius quam sit effectus, gō caā primum suum cē n̄ p̄t accipi
ab effectu, cl effectus n̄ p̄t caare suam caām quoad primum cē,
sl vērō 2dum cē caāt n̄ dat cē effectui, gō caā 2dum suum cē
p̄t accipi ab effectu cl sic à suo effectu quoad 2dum cē p̄t caāri.
Nō ulteriꝰ ē: quia si effectus daret primum cē suæ caā,
daret illi virtutem sui productivam, n̄ vērō dum dat 2dum
cē, gō bene illud n̄ vērō istud repugnat.
Q. vrg̃ instel 1mō: primum cē caā cl 2dum cē caāt n̄ distinguunt
ab invicem, gō si repugnat eim divinitus vl effectus del cē
primum suæ caā, repugnabit eim vl del 2dum cē. 2dō: si
effectus p̄t cl caare suam caām eim quoad diversum cē, caāri
se ipsum, alqui hoc repugnat, gō. P. sequel: Ma: cēl caā
sui ipsius, gō. P. Ł: cēl caā suæ caāt, gō cēl caā sui ipsius.
P. Mon: qui ē caā caāt ē eim caā caāli, alqui effectus cēl caā
suæ caāt, gō eim cēl caā caāti nimirum sui ipsius.
R. dist: Ł: n̄ distinguunt entitative cl quoad subſtiam cōn; n̄
distinguunt cōnotative cl quoad circumſtiaꝫ N: primum cē caā
cōnotat actionem per quam dat cē effectui, 2dum vērō cē
nimirum 2do instanti cōnotat actionem per quam accipit
cē ab effectu, gō hoc ipso eadem cōnotative ē diversum cē.
2dum N: arguit Ma: P. N: Ł: ulteriꝰ P. trans: Ł: propter
modo datam distinctionem N. Con: ulteriꝰ P. dist: R: qui ē
caā caāt dando virtutem agendi ipsi caāt ē eim caā caāti trans:
Ma: qui ē caā caāt ilā virtutem agendi in caā pr̄supponat
N. Ma. dist: ni: alqui effectus cēl caā suæ caāt n̄ dando virtutem
agendi ipsi caāt Co: dando virtutem agendi N. cl Consr: qui
ē caā caāt ē eim caā caāli tunc dum illud, qd ē caā causæ,

dal: ipsi cāē virtutem agendi, alqui effectus licet darel ē ipse cāē
n̄ tamen darel virtutem agendi, ad hanc in cāa 2 dum sterum
primum ē existente presupponeret, ḡ. dz: adhuc alitr illa:
qui ē cāa cāē qualis ē cim cāa cāli trans: illa: qui ē cāa
cāē qualis ē cim cāa cāli N: illa: dist: simili mi: Non:
dixi transeat: propter cāas liberas, Deus n̄ eo ipso dicit cāa efficiens
ḡ sit cāa cāē libere, aliās cim Deus ēet cāa peccati, cām
sit cāa creature peccantis.

Si quis inferat ḡ. Deo divinitus fieri p̄t ut aliqua res sibi pro-
ducat suam cāam. Joālem. ḡ cim deo divinitus fieri p̄t
ut aliqua res producat sibi suam cāam efficientem.

Transmitto Ti N: Cm: quia si aliqua res producat sibi
suam cāam Joālem producet se ipsam, cim cāa joālis
sit intrinseca constitutiva ipsius rei, utpote cāa rei: alterius
consequenter n̄ posset, cim cāa efficiens n̄ constituat effectum
utpote extrinseca.

Si quis dicat: cim cāa māalis extrinseca ē cāa respectu Joā
educte, et tamen Joā educta n̄ p̄t ēe cāa suē cāē māalis: ḡ
cim liceat cāa efficiens sit cāa extrinseca respectu effectus, tamen
effectus n̄ p̄tit ēe cāa suē cāē efficientis.

Ad dist: n̄ p̄tet cāa māalis suē cāē māalis Cm: n̄ p̄t ēe cāa
efficiens suē cāē māalis N: nunquid Deus hanc ipsam Joam
quē educta ē, p̄t elevare ad instrumentalitatem creandam illam
maam, ex qua hāc Joā educta fuit? quo casu erit Joā cāa
efficiens suē cāē māalis: quare autem Joā n̄ p̄tit ēe
cāa māalis suē cāē māalis n̄ ē: quia si ēet cāa māalis
suē cāē māalis deberet ēe cāa māalis ipsius māē, cim māa

sil cáa maáliꝫ Joá, perconseguens maá dberél, educ ex Joa, alqui hoc repugnat, hoc ipso enim maá n ecl sublm primum, gó. Siquis inferat hó: Si effectus pfell ee cáa efficiens suá cáe efficientiꝫ luna duo pfell ee sibi mutuo cáa in genere cáe efficientiꝫ, alqui hoc repugnat, gó: Pmi: repugnat vl duo sint sibi invicem cáa in genere cáe foáliꝫ, igó el in genere cáe efficientiꝫ.

Ch Con: Ma: N: mi: Pr: disp: é: quia si duo pfell sibi ee mutuo cáe in genere cáe foáliꝫ, tunc una rey dberél ee pars alterius, el vicissim, cum cáe foáliꝫ cael in genere pfiꝫ perconseguens una rey dberél ee minor altera, el cum majori minor dberél ee, quia ecl pars alterius, el major dberél ee, quia vicissim rey illa altera ecl pars pars ipsius, sed hoc repugnat, gó: al vtó ex conseguenti nichil tale seguiꝫ. Siquis dicat: n pl dari mutua cáalitas, inter cáam finalem et effectum cáe finalis, gó cum n pl dari mutua cáalitas inter cáam efficientem et effectum cáe efficientiꝫ: Nt effectus cáe finalis el media exigu: sanitatiꝫ vl instantia, sumptio medicinarum, alqui media exigua: sumptio medicinarum n é cáa ipsius finis, gó. Pmi: finis ipse hóis egrotans, alqui sumptio medicinarum n é cáa ipsius hóis egroti, gó.

Ch N: Z: intelligendo jam quoad diversum ee. Pr Con: Ma: dist: mi: n é cáa ipsius finis qui Cn: n é cáa ipsius finis qui N: el longe: ulterius Pr Dist: Ma: finis qui é ipse hó egrotus Con: finis qui N: Con: mi: dist: simil: Con: N: Con: finis qui dicit sublm illud, qui procurat alij bonum

finis autem qui dicit illud bonum qd per media procurat, dicit sic sanitas, qua per medicinas procurat, é finis qui, hó ocò agrotus cui sanitas hac procurat, dicit finis cui.

Quæstio XI

Utrum aliqua res se ipsam possit producere.

Subordinata quæstio hæc sibi data dum quæritur an conversio Eucharistica sit actio reproductiva Chri. et sanctorum Christi. an et quomodo Christus fecerit Sacerdos veros novi testamenti.

§I

Præliminaria.

N:92 Ex communi sensu Philosophum supponendum é qd duplex possit cé rerum productio: prima et 2da: prima productio é per quam res primo ponitur esse vel nullatenus supponatur hactenus existere aut existisse, et de hoc n̄ procedit quæstio; certum enim é apud oēs, qd nulla res absolute se ipsam producere possit prima productione, cū enim sit n̄ ens priusquam producatur; cū quia operatur, sit enim n̄ ens, qui primo producatur, jō supponatur cé ens n̄ cé sine actuali hac prima sui productione, qd apertè é implicatorium. 2da productio é: per quam res ita producitur, ut supponatur aliunde et jám prius producta et de tali productione 2da hic movetur quæstio.

N:93 Hac duplici productione duplicatur etiam denominatur cé aliquis rei productæ primum nempe 2dum cé. primum cé dicimus, qd nunquam ad ~~existit~~ existit, sed per hanc

actionem primam sil, primo existens. Cum ē vocamus
q̄ supponit primum esse producta. Notandum tamen q̄
primum ē rei producta et idem ē eidem rei n̄ distin-
guntz inter se entitative sed tanquam duæ diverse nāe et entia
rei, sed præcise connotative et ex parte ipsius actionis, in quan-
tum diversam actionem connotant, sicut idem entitative
ignis ē, qui producit et conservat, ad cuius tm rōnē ē n̄ additz
rei productæ nova et distincta nāa aut entitas entiæ, sed
tantum nova actio.

In presenti procedit questio de cāa efficiente physica Nº 94
vel de cāa efficiente morali, qui indubitatum videtz q̄ ali-
quidē ipsum moraliter reproducere possit, sic Christus pro-
merendo suam resurrectionem moraliter se ipsum reproduxit.
Insuper ē cum observandum: q̄ de entia cāe efficientis n̄ sit ut neces-
sario et entialiter influat in aliud adequatē, sed q̄ sufficiat si influat
in aliud inadequatē. Cuius rō ē: quia hanc adequationem distinc-
tionem ex nullo fundamento sufficienter adversarij ostendere possit,
n̄ enim ex definitione cāe ut sic, qui si cāa ut sic debet influere
in aliud adequatē tunc cum cāa maālis et foālis debeat influere
in aliud adequatē, q̄ tamen falsum ē, cum maā et foā dis-
tinguantz à solo exercito solum inadequatē, n̄ cum ex rōne
cāe extricē, quia cāa efficiens n̄ dicitz ex hoc extricē, q̄ debeat
adequatē distingui à suo effectu, sed solum ex hoc, q̄ ex qua
rōne et entia n̄ ordinetz ad aliquid intrice constituendum tan-
quam pars ad suum totum, n̄ cum ex rōne cāe stricte
et anthonomastice talis, quia cāa efficiens dicitz cā stricte
et anthonomastice talis ex eo: q̄ nullus dari possit effectus,
qui n̄ dependeat à cāa efficiente, possit vel dari aliquis effectus,

quæ n̄ dependet ab alijs causis vel Ex. gr. Angelus quæ n̄ dependet à causa naturali, vel sensibili.

§ II

Thesis

N. 95 Pōt Deus facere aliquam rem se ipsam reproducere quoad esse.

Dem: 1mō negativē: nulla apparet in hoc implicantia, gō. Ex: patebit ex solutione dubiorum, vel pōt eim sic probari: si vel in hoc aliqua implicantia, hanc ideō vel, quia causa efficiens debet esse influens in aliud adæquatè, aliqui hoc n̄ videtur requiri, gō. Min: ad probationem, hanc enim tanquam fundamentum sua sententiæ admittunt. Prō: ad rationem dico causa cum efficientia sufficit, vel influat in aliud inadæquatè aliqui causa se ipsam reproducens influeret in aliud inadæquatè. gō. Ma: & ex num: 94 Prō: causa se ipsam reproducens respiceret aliam actionem sui productivam, vel causa reproducta respiceret iterum aliam actionem, illa enim respiceret actionem primam hæc verò secundam prosequens illa in concreto accepta cum actione prima distinguetur inadæquatè ab ista in concreto accepta cum actione 2da, gō. Confir: licèt relatio sit extrinseca tmo, item licèt sit ad aliud, tamen n̄ requiritur, vel istud aliud sit semper aliud quoad entitatem, sed sufficit si aliud tantum quoad modum, gō eim licèt causa efficiens sit extrinseca tmo, vel licèt sit influens in aliud, tamen n̄ requiritur vel istud aliud sit semper aliud quoad entitatem, sed sufficit vel sit aliud tantum quoad modum. Ex: patet in Petro Ex. gr. Romæ & Wratislaviæ replicato, quo casu Petrus Wratislaviæ existens

dicit relationem ad Petrum Roma existentem, alqui Petrus
Viterbiensis existens nõ é aliud à Petro Roma existente
quoad entitatem, sed tantum precisè quoad modum, ꝯ.
Confir: 2dõ: cũm cuã finalis é cuã vitrica et Nomen nõ ne-
cesse ad semper distinguat à suo effectu quoad entitatem,
sed sufficit si distinguat quoad statum, ꝯ cũm ad eum effi-
cientem sufficiat, si distinguat à suo effectu precisè quoad mo-
dum. Et videt ee verum quia cuã finalis cadit se ipsam, ꝯ.
Dem: 2dõ: positivè: de facto Christus se ipsum reproducit in Eucha-
ristia, ꝯ p aliquid se ipsum reproducere quoad 2dum ee abac
enim ad potiam é bona argumentatõ. Et é multorum Theolo-
gorum quos sequit Pater Suarez tomo 3 in 3tiam s. Thom dis-
tinctione 50 sect: 4 in fine, ubi pro hac sentia citat 13 Sanctos
Patres, ex quib sufficiat referre Sanctum Cyprianum sermone
de cena Dni ita de Christo loquentem: ut que hodie veritatem
et Salutarem Os suum caat, et benedicat, et pie sumentibus dividat.
accedit authoritas Ecclesia quã in Canone Missa post
consecrationem in persona Sacerdotis alloquit Deum his
verbis: pr Christum Dnm nostrum, per quem hec oia semper
bona, dominum Os et sanguinem Eucharisticum creas, sanctifi-
cas, vivificas, &c: aliqui adjectivi dictus significant Os
Christum suum creare, ꝯ Christus suum Os cat, alqui
nõ quoad primum ee, ꝯ quoad 2dum ee.
Respondent quidem adversarij et dicunt 1mõ: qd Christus suum
Os cat in quantum é Deus nõ vero in quantum é hõ. Sed
contrà é primõ: quia Christus in Missa producit suum Os prout
é primus et principalis Minister cum Sacerdote linguam 2darie

Ministro sacrificans, alqui Christy n̄ é minister sacrificij in quantum é p̄dicte Deus, et ille hoc Deus fuerit oēs Philosophi, qd dicit Christus producat suum Oē in quantum é p̄dicte Deus, hec verba Scōrum Patrum dicentium qd Christus producat Oē suum ecēnt falsa, alqui hoc dici nequit, go. Dispeculilla. Christus in quantum é Deus n̄ habet Oē, go nec p̄t dici, qd Christus in quantum é Deus producat suum Oē, p̄consequens illa verba ecēnt falsa. 3ho: actiones s̄t suppositorum, alqui in Christo sola divinitas n̄ é idem suppositum, go cum sola Divinitas n̄ producat Oē Christi, 4to: si hec verba de sola divinitate intelligi debent in ecēnt rō, cur talis productio n̄ debet adscribi toti Scissime Trinitati cum actiones ad extra sint totius Scissime Trinitatis alqui hec cum productio n̄ p̄t adscribi toti Scissime Trinitati, go. 5to: hec verba: Christus producat suum Oē, habent hunc sensum: tota Trinitas producat suum Oē, alqui hoc dici n̄ p̄t, go cum hec productio n̄ p̄t adscribi toti Scissime Trinitati.

Dicunt 2di adversarij: qd Scti Patres dicentes Christum producere Oē suum loquuntur concionatorie, amplitative, et allegorice, n̄ vero stricte Physice et in sensu proprio verborum, p̄consequens dicunt: qd Christus producat suum Oē largo adductive: p̄ont Thomista docent: / adducendo ad minimum illud de Coelo vi verborum Sacerdotis in speciebus Eucharisticis, n̄ vero productive illud sub speciebus Eucharisticis de novo producendo; Sed contra istum é primo landiu verba Scōrum Patrum dent accipi in sensu proprio, quamdiu nulla manifesta evadet rō contrarium, alqui in presenti nulla manifesta

quadetrão contrarium ut palebit ex solucione obiectionum. 2dº. q̃ adductionem concernit phrisy regulatz in Philia; et nõ pro: ferre é, quia qui adducit præcise idem n̄ hoc ipso hoem creat et producit, gõ si præcise Xs Christi in Eucharistia adducetz, n̄ ppter hoc dici q̃ illud creetz et producatz, alqui tamen hoc affirmant Sti Patres, ut dictum é, gõ.

Ad 3tiõ: et dicunt: q̃ allegata Loca Sctorum Patrum intelligenda sint de morali tantum productione, seu q̃ Christy ut hoõ se moraliter tantum producat 2dº: sed contra id enim é: ut aliquid se tantũ moraliter meliorii producat 2dº: n̄ é miraculum, sed prãmi: um, q̃ maxime fieri pt, alqui productio Christi in Eucharis: tia é miraculum, gõ. Concedit: q̃ verba Sctorum Patrum accipienda sint in sensu proprio, alqui thya producti: é sensy proprius, gõ. Confit: de illo de inducendum ẽ pticu: Divina, q̃ n̄ involuit manifestam implicantiam, alqui productio sui illam n̄ involuit, si hæc enim manifestam implicantiam involuerit, n̄ disputarem, de illa.

Quares primõ: an eim aliquid se ipsum reproducere naãliter. ℣: 96
R. negative. Et rão é primõ: quia n̄ pt aliqua res reproduci simpli: citer naãliter, gõ multo minꝰ pt reproduci à se ipso. 2dº: quia pernicem actionem res penitz sufficienter exercẽ caãz, gõ in casu ordinario vã actio ad quid superfluum q̃ homo naãliter agit frustrã. 3tiõ: n̄ pt unã eãdẽ actionem totalem in actu 2dº naãliter in fieri in eundem effectum, alqui quando aliquis aliquid se ipsum reproduceret, duæ eãdẽ ac: tiõ in actu 2do in fieri in eundem numerum effectum, gõ.

Quares 2dº: An actio quomodi, qua res aliqua se ipsam ℣: 97

reproducat, sit entitative et quoad subsiam supernaáliq.
R. affirmative. Raó e: quia illud é entitative et quoad sub-
siam supernaále, gd 2dum se et entitative acceptum in
nullis circumstijs é debilium naá, aliqui quomodo actio in
nullis circumstijs é debilis naá, in nullis enim circumstijs
é naá debilium, ut aliquid se ipsum reproducat, igó.

N:98 Quares 3tio: An res eim á se ipsa reproducta sit entitative
et quoad subsiam supernaáliq é
R. negative. Raó é: quia illud dicit entitative et quoad
subsiam supernaále, gd 2dum se acceptum in nullis cir-
cumstijs é naá debilium, sed res reproducta 2dum se accepta
sic: ignis reproductus 2dum se acceptus, é debilis naá in
aliqua circumstia, igó.

§III

Solutio Dubiorum

N:99 Dubium 1mum. Reproductio sui ipsius involvit implica-
tiam, gó n ps eim aliquid divinitus se ipsum reproducere.
P:A: talis res, qua se ipsam reproduceret, et naá sui ipsius
et eim n eet, aliqui hoc implicat, gó. P:sequela Ma: in primis
et naá, prout supponit, et eim n eet, gó. P:mi: eis naá et pri-
primis naá efficiens dbt se influere se in aliud, aliqui illa
res qua se ipsam reproduceret n influeret in aliud, gó Ro-
res reproducens n distingueretq á re reproducta, gó.
R:N:ad P:N: sequel: Ma: ut devenio P:Cn: Ma: N:mi: ut
iacet P:dist: Ma: dbt se influere in aliud vel ad equale
vel in adequate Cn: Ma: semper a dequate N: dist: m: in influere

in aliud adæquate Con: nõ influens el in aliud inadæquate N:
mõ: el Con: ulteriõs P: Con: ffi: N: Con: res producens sumitur
cum actione prima ad ee bñdu, res vero eadem producta
sumit cum actione 2da, sed res eadem accepta cum actione
prima distinguit inadæquate ab eadem re accepta cum actione
2da, gõ. Vel cim sic dicã ꝓ: res reproducta ẽ ipsa entitas
rei reproducte, res vero se ipsam reproducens ẽ eadem entitas,
sed accepta cum caã principali se elevante, alqui entitas
accepta cum caã principali distinguit inadæquate ab eadem
entitate sola accepta, gõ.

Repli: 1mõ Caã efficiens dbt adæquate distinguj a re
producta, alqui res producens se ipsam est caã efficiens,
gõ cim res producens dbt el adæquate distinguj a reproducta,
P: Ma: caã efficiens ẽ caã extrica, alqui caã extrica
dbt adæquate distinguj a suo effectu, gõ. P: mi: caã extrica
dbt magis distinguj a suo effectu quam caã intrica, alqui
caã intrica distinguit inadæquate, gõ caã extrica dbt
distinguj adæquate.

R. N: mi: P: Con: Ma: N: mi: ulteriõs P: dis: Ma:
dbt magis distinguj hoc sensu, gd caã extrica nõ dbt
ex sua entitate ordinarie ad constituendum suum effectum
tanquam pars adæquata totum Con: Ma: dbt magis dis-
tinguj hoc sensu, qd dbt el distinguj adæquate caã vero
intrica tantum inadæquate N: Con: mi: N: Con:
vel alitas dis: Ma: dbt magis distinguj in statu naãli
el ordinario Con: in statu cim supernaãli el extraordinario
N: mi: dis: simil Con: N: Con:

Seq̃s dicat 1mo: caã extrica p hoc distinguit̃ à caã intrica g illa dr̃al adequate distinguit̃ à suo effectu, hoc vero tantum inadequate igr̃.

R. N.ff. sed caã extrica distinguit̃ per hoc à caã intrica, g illa n̄ ordinat̃ ad constituendam intrice suum effectum tanquam pars suum totum: at vero caã intrica sic ordinatur.

Si quis dicat 2do: Quid extrinsecum dicit̃ illud g nihil participat intrice de altero, igr̃ caã extrica nihil d̃t participare de re producta per consequens d̃t adequate à re producta distingui.

R. dr̃ Extricon dicit̃ illud g nihil participat intrice de altero, si extricam accipiat̃ pro eo g é extra centricam alterius: si accipiat̃ precise pro eo g n̄ ordinat̃ ad constituendum intrice actum N: in hr̃ extrico p̃t cé precise equivocatio, pro qua observandum: g caã efficiens in tantum dicat̃ extrica, in quantum n̄ ordinat̃ ex ratione sua ad constituendum intrice effectum, n̄ vero in tantum, quasi dr̃al cé essentialiter extra centricam sui effectus.

Replic: 2di: Inter caãm efficientem et effectum intercedit relatio, ergo illa, inter quæ intercedit relatio, dr̃it inter se distingui, igr̃ caã efficiens et effectus dr̃it inter se distingui.

R. 1mo: Con: Ma: dist: mo: dr̃it inter se distingui vel adequate vel inadequate Con: simpr adequate N mi: et Con: nunquid cum caã intrica dicat relationem ad suum effectum, et tamen illa distinguit̃ tantum

inadæquatè à suo effectu, dò relaõ ñ necessariò infert distinctionem realem adæquatam: Divinitus caãm essen-
tem qualem, & inter effectum qualem percipe-
quens inter caãm & effectum, reduplicativè talem inte-
rit relaõ Cm: Ma: inter caãm qualis è, & inter effectum
qui talis è, personequens inter caãm & effectum specifi-
cativè talem Villa: Cm: mi: dist: simil Cm: dò
caã & effectu qualis & reduplicativè accepti dñt
inter se distingui Cm: dò caã & effectus qui talis & specifi-
cativè accepti Villa. Cm. Et hac distinctione patet: qd dñ:
qua res se ipsam divinitus reproducens qualis, sive
ut reproducens distinguit à re reproducta qua tali ex
raõ è: quia res se ipsam reproducens qua talis cõdat
actionem primam sui productivam rei vel reproducta
qua talis cõdat actionem 2dam, adeoq; res reprodu-
cens qua talis distinguit saltem cõdtativè & quoad
modum diversum à re reproducta qua tali, sive ñ
distinguat quoad entitatem & subsistiam. Unde cùm
pñ adhuc alius distinguo argumenti minor: aliqui
inter qua intercedit relaõ, dñt inter se distingui saltem
cõdtativè & quoad modum diversum Cm: mi: dñt
inter se distingui entitativè & quoad subsistiam N:
sic dist: Cm: N: Cm: nunquid si Petrus Wrat. duplicat
divinitus Romæ & Wratislaviæ Petrus Wratislaviæ
existens dicat relaõnem distiã ad Petrum Romæ
existentem, & tamen Petrus Wratislaviæ existens
ñ distinguat entitativè & quoad subsistiam à Petro
Romæ existente, cum supponat idem Petrus

Wratislaucæ cē d Roma existens, gō à pari in nostro
casu.
Rep: 3lio: quia Pater æterng dicit relationem ad filium
languam producens ad productum, Pater et filij dēt cē dis-
tincta persona, gō cum quia eā efficiens dicit relationem
ad effectum languam producens ad productum eātt efficientis
et effectg dēt cē distincta entitas et substia, gō n̄ sufficit
ut eā et effectg distinguant inter se tantum cōdatiuē
et quoad modum, sed dēt distingui entitatiuē et quoad sub-
stantiam.
Ad: Complco eadem: et quia Pater æterng n̄ plalia ratione dis-
tingui à filio, nisi ratione personæ Patris et filij, dēt cē
distincta persona Con: tantum ideō, quia dicit relationem
ad filium Ad: eadem. disp: gō et quare Pater æterng dis-
tinguat personaliter à filio in ratione producentis et pro-
ducti, n̄ uerō eā aliqua creata producens distinguatur
personaliter et entitatiuē à re producta saltem diuinitus, quia
uidelicet inter Patrem et filium diuinum nulla ratio
distincta actio intrinseca sit, gō cum nulla haāt dis-
tincta actio, cum Pater æternus in ratione producentis
et producti n̄ plē distinguat à filio ratione actionis, gō cum n̄
plē distinguat ratione actionis neq; cum ratione naāt cum hāc
sit in Patre et filio eadem, dēt necessariō distinguat
ratione personæ, et sic persona Patris, et persona filij
dēnt cē distincta: alterō inter eam creatam produ-
centem, et inter rem productam media actio distincta,
gō cum ratione hujus distinctæ actionis plē sufficiat

diversificari res producens à re producta et per consequens
n̄ é opus, vlres producens, et res producta essentialiter
personaliter et entitative, sed sufficiet si connotative et quoad di-
versam actionem.
Replic: 4ō: Res producta dēt distingui ab eo a quo
producit; atqui producit a deum entitative, gō cum res pro-
ducta dēt distingui à re producente a deum entitative,
gō n̄ sufficit distinctio tantum quoad modum.
R. dist: Ma: dēt distingui saltem denominative et connotative
Con: semper entitative N. Con: mi: dist: Con: gō cum res pro-
ducta dēt distingui à re producente a deum entitative, sal-
tem denominative et connotative, hoc é: res producta
qua talis dēt habere saltem aliam denominationem
et connotationem diversæ ab omni actione Ma: dēt dis-
tingui entitative, illa ut res producta semper habet aliam
entitatem distinctam ab entitate rei producentis N. Con:
Replic: 5ō: ut dicat aliquid ultra alterius, dēt distingui
a deum naam saltem numero à re creata, gō res producta
dēt habere aliam entitatem saltem numero distinctam.
R. N. ut dicat aliquis Pater respectu alterius, dēt
habere aliam naam saltem numero distinctam à naa
filij, gō cum ut dicat aliquid ultra alterius dēt distingui
a deum naam saltem numero à naa rei creatæ.
R. N. L. P. haus: Ad N. Con: disp: é quia Pater dēt
producere effectum in similitudinem suæ naæ, gō inter
naam Patris et inter naam filij dēt é similitudo,
atqui inter quæ é similitudo illa dēt distingui saltem
numero, gō naa Patris et naa filij dēt distingui numero.

sl uno n̄ é talis nāo pn̄ caā, gd patet exinde: cum dentur
caē cim̄ æquivoce, alyi cnā æquivoce n̄ pōt evenī esse:
lum sibi simīlem quoad naam, igō caā ex sua nōne
n̄ exigit effectum sibi simīlem quoad naam. Dīr. tran:
seal: quia Falsum é ūrlibet saltem in divinis, Pater enim
alienus é revera Pater respectu filij alieni, sl tamen n̄ habet ali-
am naam numerō distinctam ā nāa filij, gō.

Repli: 6 Ideō Pater dēt distingui ā filio quoad naam
quia dēt sibi assimilare, quoad naam filium, alyi cim̄
caā dēt sibi assimilare suum effectum, gō cim̄ caā dēt
distingui quoad naam ab effectu.

R: Con: Mai dist: mi: alyi cim̄ caā æquivoce dēt sibi assimi-
lare suum effectum N: caā univoce subdist: in statu naāli
el si effectus é entitativē distinctus Con: in statu supernaāli, sl
si effectus é idem N: el Conse: vel alitēr subdist: alyi caā univoca
dēt sibi assimilare suum effectum saltem quoad actionem,
hoc é si effectus caē univocē dēt habeō similem actionem
actioni ipsius caē Con: quoad entitatem, hoc é: entitas
effectus dēt cē similis entitati ipsius caē N: el Conse:
caā univoca el effectus dbat cē quidem speciei, gō cim̄
dēt habeō similes actiones sui productivas.

Repli: 7 Entitas ipsius effectus dēt distingui ab entitate
caē, gō cim̄ entitas effectus dēt cē similis entitati ipsius
caē, gō n̄ sufficit sl saltem sibi assimilentr actiones.

R: Dis: Entitas ipsius effectus reduplicativē accepti,
sive qua talis dēt distingui ab entitate caē pariter reduplī-
cativē accepta, seu qua talis Con: specificativē accepti,
el caā pariter specificativē accepta N: el Conse: una

cum illatione.
Sequis dicat 1mo: effectus reduplicative acceptus est ipsa actio, alqui non sufficit ut causa distinguatur ab ipsa actione, ergo neq; sufficit ut distinguatur ab effectu reduplicative accepto. Primo: quia, dato, quod distingui ab ipso effectu, alqui actio non est effectus, ergo ad eam non sufficit ut distinguatur a sola actione. Primo: effectus est illud, in quod causa influit, alqui non influit in actionem, seu potius per actionem, ergo actio non est effectus.
Ad oppos: Ma: Nimo: Non: Ma: distinguo: qui est effectus ut quod Con: non est effectus ut quo Non: et Con: ulterius Distinguo Ma: effectus ut quod est illud in quod causa influit Con: ut quo Non: Contra: dist: simil Con: Non: Con: actio ergo ut dicit effectus ut quo. Transmi Ma: quia sic distingui: effectus reduplicative acceptus et in abstracto pro ratione formali recipitur: ita est ipsa actio Con: effectus reduplicative acceptus in concreto et pro ipsa entitate effectus accepta una cum ipsa actione ad se trahat Non: sed ne turbet argumentum prestabit transmittere Ma: et respondet conformiter iam addita.
Repli: Si ad rationem causæ sufficeret ut effectus reduplicative acceptus distinguatur a sua causa hinc cum sufficeret ad rationem causæ ut res producta distinguatur a re producente tantum eadem diversam actionem, alqui hoc non videtur sufficere, ergo. Primo: ad rationem causæ non sufficit ut res producta distinguatur a re producente tantum eadem diversam de subalterna, ergo cum ad rationem causæ non sufficit ut res producta distinguatur a re producente tantum eadem diversam actionem. Sec: si ad rationem causæ sufficeret ut res producta distinguatur a re producente tantum eadem

diversam subsistiam / hunc cum Patre aleng cæt cæ filij
æleni; aliqui hoc repugnat Thiliæ. P: sequit: Ma: cum Pater
aleng distinguit à filio 2dum subsistiam, quia alia
é persona Patris, et alia persona filij, ḡo.
R: Conseq: N:mi: P: dist: Ant: hæc subsistia subsistia n̄ sit
realiter distincta à re producente Con: si sit realiter distincta
N: ut dictum P: N: sequit Ma: ut dictum P: dist: ut supra Pater
aleng distinguit à filio 2dam subsistiam, n̄ tamen hæc
subsistia filij distinguit à næa Patris Con: distinguit hæc
subsistia filij à næa Patris N: ratio primo é quia Pater aleng
n̄ plus é cæ filij, licet filius distinguat à Patre 2dum
subsistiam, seu personalitatem diversam, quia videlicet hæc
subsistia filij n̄ distinguit ab ipsa næa Patris cum ois
subsistia divina identificat næa divina realiter prout
supponit ex Thilia. Jam vero ad rationem cæt requisit:
ut illa producat aliquid seu aliquam aliquid ut quo seu tam:
quam aliquid ut ḡd à næa sua distinctum, ḡ prima fil
in reproductione sui, licet enim n̄ producat aliquid ḡd
à se realiter ut entitative distinctum, producet tamen
aliquid ut quo nimirum ipsam actionem qua est realiter
à Pat cæ distinguit à re producente, ḡo.
Repl:g: Actio é distincta ab effectu, ḡ hoc ipso effectus
n̄ plus distingui ratione actionis. P: Con: nihil plus distingui
ratione actionis à se distincti, aliqui ex dictis actio é distincta
ab effectu, ḡ effectus n̄ plus distingui ratione actionis P: Ma: distinc-
ta é supradictas entis entitative identificata ipsi enti, ḡ hoc
ipso nihil plus distingui ratione actionis à se distincti.

N: dist: actio é distincta ab effectu in abstracto accep:
lo Cn: in concreto accepto subiect: é distincta inadequate
Con: é distincta adequate N: P: dist: simile reliquæ Thom:
effectus in abstracto é ipsa entitas effectus 2dum se, et
hæc n̄ distinguit ratione actionis, cùm sic accepta actionem
n̄ involvat, effectus in concreto é ipsa entitas n̄ 2dum se
sed cum actione 2da, per consequens effectus in concreto
involvit actionem, cum 3 sibi inadequate id entificat,
gō cùm ratione actionis plēr distingui. Vel respōō 2dō
Cn: N: dist: Con: gō effectus n̄ plr distingui entitative ratione
actionis Con: n̄ plr distingui denominative vel cùm connotative
N: P: dist: Ma: nihil plr distingui entitative ratione alterius
à se distincti Cn: denominative aut connotative N: Concc:
mi: dist: sic Cn: N: Con: per hoc gd aliquid sit effectus
à se productus per actionem 2dam, n̄ evadit divisum
entitative ratione actionis 2dæ, sed tantum denominative
et connotative. Instia red: de Petro Roma et Wra:
tislavia existente, qui Roma de existens distinguit
aliquo modo à Petro Wratislavia existente n̄ quidem
entitative sed tantum denominative et connotative ratione
loci, gō.

Qs: quis dicat: actio hæc reproductiva é modus, aliqui modus
dbt é inter duo tantum Joālis 2dmō duorum in:
differentium, gō.

Qs: Con: Illa: dist: mi: modus dbt é inter duo vel plura
vel æquivalenter talia Cn: semper 2 quoad substiam
talia N: dist: Cn: gō actio reproductiva dbt é inter

Duo dã ul Joãlitas dualitas, per productionem constituãs, ul presupponãs dualitas N. cũ intellectio é tmão duorum semper sotia et obli et tamen iuxta cõmunem sentiã dictionem intellectus Angelicus se ipsum cognoscit et ad intellectu dictu dicit quod modum, in quantum intellectu ul intelligens respicit intellectionem; ut uerõ cognitus ñ respicit intellectionem: sic cũ cãlia producens dicitur quodmodum quia ul producens ñ agit subtã productionis nec actionem recipit ul producta uerõ agit subtã adhesionis, et denominat indirecte cãlia producta; sic cũ cãlum é: quod unus milis ñ facit exercitum nec duo, sed magis requirit multitudo militum, et tamen in replicatione passim admittit; quod unus milis sic possit replicari ul constituat exercitum ubi ñ multiplicat cãlia unius militis nisi quoad modum ubicationis, et hunc modus ñ tantum facit duo: sed plus quam duo, semper militis totius exercitus, qui jõ pt plus pt et minus, consequenter cũ pt facit duo producto insupa é talis modus, qui ñ presupponit effectus é, sed dat é effectui, et sic ut adhærens cãlia constituit existiã, seu cãtiam realem.

Si quis dicat: dõ effectu dt prius concipi ul possibilis adequate concipiat quo cãlitas, jõ presupponit cãlitas effectum é cum cãã duo, jõ ñ facit illa constitutiui duo.

R. N. Z: quia effectus significat idem qd res cãata, jõ sicut impossibile é ut concipere cãatum sine cãalitate sic impossibile é concipere cãatum possibile sine cãalitate possibili.

Si quis instet: si res producta distinguitur à re producente tantum ratione actionis tunc res se ipsam respiciens nihil poneret nisi solam actionem aliqui sic repugnat jõ res

producta dēl distingui à re producente cūm ratione entitatis
2dō: si hoc dici pōssēt: hunc idcō quia illa actio 2da entitatem
productam denominaret effectum, aliqui n̄ denominaret, gō. Pau:
illa actio 2da denominaret entitatem productam causāmq̄ gō
n̄ effectum. Pō: illa actio 2da cēt causalitas sui principij,
in quantum producentis, quia res illa se ipsam per illam
actionem produceret, aliqui causalitas alicuius rei producentis
denominall causam, gō illa causalitas denominaret hanc enti-
tatem causam, sic n̄ effectum.
R: dis: Mā: hanc nihil ponere distincti nisi solam actio-
nem Cōn: nihil ponere simpliciter N: Cōn: mi: N: Con:
Cum enim actio n̄ possit cē sine hōc languore modi
dicalo, gō hoc ipso quod ponat actionem, ponit hunc
hujus actionis, licet ille modus n̄ sit entitative distinctus
à producente, sed tantum connotative et denominative.
Ad 2dum Cōn: mā: N: mi: N: dis: f: denominaret causam
in quantum presupponeret illam entitatem propriam pro-
ductam et existentem Cōn: in quantum illi deret 2dum
N: dis: sic Cōn: N: Con: ulterioris N: Con: mā: dis:
simil Cōn: N: Cōn: venio: cūm in dicto casu reproduc-
nis eadem res cēt producens et producta, hanc actio
eandem rem denominaret causam et cūm effectum,
sed diverso respectu: causam denominaret in quantum
hæc res haberet primum cē effectum vel denominaret in
quantum eadem res per illam actionem acciperet
2dum cē, adeoq̄ hoc ipso diverso respectu. Neque
quis dicat, gō eadem res per eandem actionem cēt dependens
quia effectus et cūm n̄ dependens quia causa, gō. Discillatum

cēl dependens cl'n dependens ēdem diversam rationem cōm-
ēdem eandem. Si enim cēl caā ēdem primum cē, illā
eim cēl independens ēdem hoc primum cē, cl sicut cēl effectus
ēdem cē ēdem, illā eim ēdem hoc cē ēdem cēl dependens.
ubi vides gd jam interceda dl diversa rō. Instia cēl dependens
replicato, Roma existens cēl dependens a ubicatione Romana
et eim n cēl, nempe in quantum existit eim Wicliffista.
mō mōr
Ad hoc primarium argumentum pl sub principium
solutionis dubium inchoatum, gd fundat in salvanda
entia, cl definitione caā, quā dēt influere in aliud,
quis n horret, subungo aliquos adhuc respondendi modos,
primō: si aliquis vellet prætendere filum argumenti,
pōt pl dicere ad mentem Comtoni: gd gallem aliquid
se ipsum pōt reproducere in genere principij licet n in genere
caā, nam in hac quæstione pl prætendi, an producens pōt
stricta caā respectu rei productæ, latius enim patet hæc
productio, quam cē caām, sic patet in Deo, nec nos
in thesi ponimus: gd aliqua res se ipsam pōt caāre,
sed reproducere, gd eim conveniat pro principio, stat ratio
bona cē, cl oppugnabilis pl sāpius evenire in re speculata.
2dō: pl dici gd sufficiat si caā principalis distinguat ab effectu
licet n distinguat caā instrumentalis, stat ratio cuius cē: quia vis
caā dēt distingui ab effectu ēdem illam virtutem ēdem
quam influit, aliqua caā instrumentalis n influit ēdem
virtutem propriam sed ēdem virtutem caā principalis,
gd eim sufficiat: si distinguat ratione caā principalis, aliqui
in casu reproductionis res se ipsam reproducens cē caā

instrumentalis igō ēim sufficiēt si distingueret à re producta
rōne cāē principalis, licēt n̄ rōne sui ipsius. Nam sicut
sufficit ad salvandam rationem cāē gd cāet effectum n̄ virtute
propria sed virtute cāē principalis: ita ēim sufficiēt, ut dis-
tinguat ab effectu rōne cāē principalis. 3lio nunquid salvat
definio creationis, quando res aliqua denuō creat, licēt n̄ amplius
producat ex nihilo sui igō ēim salvat definitio cāē in re-
productione licēt n̄ sit distincte effecte quoad substiam. Non:
ideō primum, quia ibi jam, quoad 2dum ēē creatus, igō ēim
hic, quia quoad 2dum ēē reproducit.

Dubium 2dum: Res 2dō producta vel ē eadem cum re Vide
primō producta vel n̄ ē eadem, quidquid dicatur sufficit
ēit contrargō Pmi: Si ē res eadem, igō idem ēēt cāē et effecte,
prius et posterius se ipso; si n̄ ē eadem igō ex sal status
questionis.

P. Guella: et dico: q ēēt eadem quoad substiam et ēntiam
n̄ tamen quoad modum, sicut Christus in Eucharistia
ē idem qui ē in Coelo quoad substiam et entiam, n̄ autem
quoad modum, ut ōs Catholici fatent, quia in Coelo ē
circumscriptivē, ita ut pl Ois correspondeat pāti lōi,
in Eucharistia ē definitivē hoc ē totus in toto,
et totus in qualibet pte hostiæ. sic idem ēēt Petrus 1mō:
et 2dō: producte quoad substiam et entiam n̄ autem
quoad modum, quia ut primō producte totus quantus
dependeret ab alio ut producte 2dō: n̄ dependeret totus quantus
ab alio sed ēim à se ipso. Unde ad Pmi: dist: con: igō
idem diverso modo sumptum ē cāē et effecte prius et pos-
terius con: eodem modo sumptum N: sicut Petrus ut juvenis

é prior se ipso Sene.

N: quis dicat: ex hoc sequit: qd tantum una actio sit prior altera, minimum actio prima qd sit prior actione 2da non vero res ipsa producta, sed tamen ipsa res debet é prior se ipsa, gó

P: Ff: ipsa res ccl caã sui ipsius, gó cum ipsa res debet ee prior se ipsa.

R: Neg: Rão é: quia actio producta n pt ee sine tmo. gó si actio prima é prior actione 2da, cum tmg actionis primæ debet é prior tmó actionis 2dæ. unde cum pt alterum pars Ff: distingo: n vero res ipsa specifice vel accepta é prior Con: reduplicative accepta, minimum qua producens el qua producta, Nego dist: reliqua N: Con:

Repl: 1mæ Os in ficti é prius quam sit Os in folo ee, aliqui si res se ipsam reproduceret ccl Os in ficti el Os in folo ee, gó eadem res ccl prior et posterior se ipsa.

Ff Con: illa: dist: mo: ccl Os in ficti el Os in folo ee di: verso respectu el respectu diversæ actionis Con: eodem respectu el respectu ejusdem actionis N: sic dist: Con: N: Con: res illa ccl Os in folo ee in quantum respiceret actionem 1mam quia tunc præsupponit jam habet suum ee, Os in ficti ccl, in quantum respiceret actionem 2am quia per illam primo actu acciperet 2dum ee.

Repl: 2dæ: Res illa se ipsam reproducens ccl Os in folo ee, in quantum respiceret actionem 2am, gó ccl prior se ipsa eodem respectu. Ff: res illa in quantum respiceret actionem 2dam ccl caã, aliqui caã debet ee Os in folo ee, debet enim præsupponi suum ee habe, gó. Ulla: res illa se ipsam reproducens agitet per actionem 2dam, gó in

quantum respicit actionem 2dam cét caá.

Sed dic. Scd Os in solo cé in quantum respicit actionem 2dam tanquam suam caálitatem, per quam agit Cn: & in quantum respicit actionem 2dam tanquam caálitatem per quam suum 2dum cé accipit Ns. Sc dic. illa: res illa; in quantum respicit actionem 2dam per quam agit cél caá Cn: in quantum respicit actionem 2dam per quam suum 2dum cé accipit Ns Cn: m: dic. simillm: Ns Cn: ulterioris Ri Cn: & dic. eodem modo Cn: Ns Cn: Res illa se ipsam reproducens dupliciter respicit illam actionem 2dam. Primo: in quantum per illam actionem 2dam agit et sic cét caá et Os in solo cé. 2do: in quantum per eandem actionem suum cé 2dum accipit, et sic cét effectg, et Os in fieri. Sive aliter: ipsa actio 2da respicit eandem rem dupliciter; primo tanquam suam principium à quo, nimirum à quo tanquam aliquid alqo emanat et sic res illa respectu actionis 2dæ hoc modo accepta é caá et Os in solo cé, quia jam suum cé solum supponit; 2do: tanquam terminum ad quem, ad quem nimirum actio tanquam virtus alqo tendit, et sic res illa respectu actionis 2dæ hoc modo accepta é effectus et Os in fieri, quia sic Os illud primo actu accipit suum cé 2dum.

Repli: 3tio: Repugnat aliqua actio productiva præsupponat suum terminum, aliqui actio illa, per quam res aliqua se ipsam reproducet, præsupponet suum terminum, go talis actio repugnat. Prim: talis actio per quam res aliqua se ipsam reproducet præsupponet entitatem rei se reproducentis &c.

entitalem Petri, alqui entitas Petri se reproducentis cētlis
gō actio illa praesupponet suum hmōi. Si mi: entitas
Petri reproducti cēt hmōi, alqui entitas Petri reproducti ē ea-
dem cum entitate Petri se reproducentis, gō praesupponet eam
entitatem Petri se reproducentis.
Ad quintum: Ad oīs ēim actio dēt ee prius naā suo hmōi. Si
mi: Si Con: Ma: dis: mi: alqui entitas se reproducentis, qui pro-
ducens ē el specificative talis cēt hmōi Con: mi: entitas Petri se
reproducentis. Et reproducens ē et reduplicative talis cētlis
Si: el Magi: dēt relqua pariter si dēt: ut alias, ~~Contra~~
Vel respō 2dō Con: Ma: Si mi: Si dist: Ma: pre-
supponet entitatem ei quoad primum esse Con: Ma:
quoad 2dum esse Si Ma: dist: mi: alqui entitas
Petri accepta quoad 2dum esse cēt hmōi Con accepta
quoad primum esse Si: mi: el Con: ulterius Si
dist: sic Si: mi: Si Con: Nunquid si diceretur
quod ipsi adversarij ad millum, ignis Af: produ-
cet ignem B, el nullum ignis B: 2dō: i, q: instanti
producet ignem A: ignis A: esset hmōi actionis
ipsius ignis B in ignem A: influentis, et tamen
haec actio ignis B praesupponet ignem A: aliquam
caām ignis B: gō etiam praesupponet suum
hmōi. Unde quia adversarij ipsi dant dicte
actio ignis B influens in ignem A praesupponi ignem A:
quod primum hmōi esse: ita

Sa cũ nos dicem; q̃ illa actio Petri præsupponat gñi: talem Petri quoad 1mum cẽ licet n̄ præsupponat quoad 2dum cẽ, p̃t cũ prima major distinguit: repugnat aliqua actio producitiva præsupponat suum humum qua talem Hon: gñi talis ẽ Stella: sic dist: m: N: Con:

Repl: 4a: Repugnat aliqua actio sine hmõ, algñ talis actio qua ipsius reproductiva ẽt sine hmõ, gõ talis actio repugnat. D: m: talis actio nihil ponet, gõ: D: S: quando res aliqua ponit dñt transire à n̄ cẽ ad cẽ, algñ tali casu res illa reproducta n̄ transiret à n̄ cẽ ad cẽ, gõ.

R: Con: Mai dist: m: ẽt sine hmõ à re producente distincta Con: m: ẽt sine hmõ à re producente indistincta N: tam: Sic dist: S: S: N: Con: ulterius P: dis: Ma: quando res aliqua ponit 1mũ ẽ quoad suum primum cẽ dñt transire à n̄ cẽ ad cẽ Con: quando res ponit 2dõ ẽ quoad 2dum cẽ N: Con: m: ut: Con: Nõ ẽ distinctionis ẽ: quia cũm res aliqua ponit 1mũ ẽ quoad suum primum cẽ, nullum tunc præsupponit suum cẽ, gõ cũm nullum suum cẽ præsupponat, hoc ipso dñt transire à n̄ cẽ ad cẽ: alterũ dum res ponit 2dõ ẽ quoad 2dum cẽ, præsupponit jam cẽ nempe primum, gõ cũm cẽ præsupponat hoc ipso n̄ dñt transire à n̄ cẽ ad cẽ. Deinde hoc argumentum tibi solvendum ipsi adversary admittentes: q̃d duæ cãæ totales p̃sint influere in eundem numero effectum, tali casu enim pr 2dam actionem posset effectus pariter n̄ transire à n̄ cẽ ad cẽ, et tamen admittunt: q̃d illa pr 2dam actionem vere producat effectum, gõ cũm idem

admittant in nostro casu.

Sequis dicat: illa actio per quam se aliquid reproducet, nec est totalis nec partialis, ergo implicat, ut pote nullius speciei.

Pro 2a actio totalis est illa, quae sola sufficienter ponit effectum, ita ut quacunque remota alia vi ipsius solius est effectus aliqui reproductionem est talis actio, ergo non est totalis. Subsumit aliqui enim non est partialis, alias non produceret se ipsam entitas adequate, ergo.

Ad 1m: Dicendum quod est totalis. Pro 2a: illa actio totalis est illa, quae sola sufficienter ponit effectum, ita ut alia quacunque remota non influente, et coefficiente vi ipsius solius est effectus. Con: ita ut alia quacunque remota non effective vi ipsius solius est effectus. Pro con: non ideo requiritur actio prima ut rem ponat 2do ut sit conservet, sed ideo requiritur. ut res primo existat, quae se ipsam velit ponere 2do nec est ante quam sit quae non potest esse primo sine actione prima.

Sequis dicat 2do: Nulla res potest esse causa intrinseca sui ipsius, ergo nec causa efficiens.

Pro disp: est: quia si aliqua totum est pars sui ipsius pars adequate totum, et si 2dum unam sententiam est pars sui ipsius, vel est 2dum materiam pars materia 2dum formam pars forma? cum tamen nec forma constituatur ex alia forma vel materia, nec materia ex alia materia vel forma. Si semel est de causa materiali etiam

Joã n̄ pl sustentare maam, cùm maã n̄ educat ex subto,
sed tanquam subtm primum. cenli alios exigat an:
tam creativi poni; eorum in genere cãe efficientis
pl d maõ Joan, et Joã maam 2dõ: reproducere, nec cùm
in hoc appareat ulla repugnantia.

Dubium 3tium Non pl aliquid se ipsum conservare, gõ N:202
cùm n̄ pl se ipsum 1mo producere. Confir: illa 2da actio re:
productiva sui ipsius ẽ ipsa conservaõ, alqui repugnat ul se ipsum
aliquid conservet, gõ cùm ul se ipsum reproducat. P: Ma: actio
conservativa nihil aliud ẽ quàm continuata rei productio,
alqui cùm illa actio 2da ẽt continuata rei productio, gõ.
M: Dis: Ad n̄ pl aliquid se ipsum conservare quoad ẽ primum
Con: quoad ẽ 2dum N: nam enim repugnat ul se ipsum aliquid
producat quoad ẽ primum ita cùm repugnat ul se ipsum aliquid
conservet quoad ẽ primum. Ad huius ẽ: quia nam ad hoc
ul res se ipsam producat primo instanti dt sultem propriõ
nãe illo primo instanti existat per primam actionem pro:
ductivam: ita cùm ul res se ipsam conservet alijs sequentib;
instantib; dt propriõ nãe per aliam actionem illis singulis
instantib; existat conservata. Ad confirmaõem N: illa:
Ad ẽ: quia conservaõ vel ẽ conservans actionis primæ,
si ẽ idem principium producens et conservans: vel
si ẽ aliud principium conservans ẽ alia actio succedens
actioni primæ, et prosequens influens in primum ẽ
rei, alqui locũ convenit actioni 2dæ, gõ. Unde N: dis: illa nihil
aliud ẽ quàm continuata rei productio quoad primum ẽ Con:
quoad 2dum ẽ N: dis: mi: et continuata rei productio quoad 2dum

cé Con: quoad primum cé N: el Con: actio illa 2da n̄ continuaret produ:
ere primum cé, gō n̄ cēl conservāo. Vel dic: aliter illa: quam con:
tinuata rei productio, ita ut illa actio conservativa succedat
actioni primo productivæ et substituatur in vicem illius Con: quæ
continuata rei producto simpliciter N: sic dic: mi N: Con:
actio illa 2da n̄ substitueret in vicem actionis primæ, seq:
consequens n̄ continuaret producere illud cé primum, tota:
men ad actionem conservativam videtur requiri, gō.
Replic: mi: Vel illa actio 2da influit in idem cē, in qd influit
prima, vel influit in cé diversum: si influit in cē idem, hunc
hoc ipso erit conservāo si influit in cé diversum hinc inde
eadem res se n̄ producet quoad idem cé, qd tamen supponitur gō.
Qd influat in idem cé specificativē et entitativē prout jam
supra dictum é.
Aliquis dicat repugnat aliquid se ipsum cēl quoad idem
cé eim specificativē, gō hoc ipso n̄ pōt aliquid se ipsum
reproducere. R: repugnat duo cāe se invicem causāt
quoad idem cé, gō.
Ob: Nic: dic: duo cāe se invicem causant quoad idem cé
reduplicativē et eodem modo sumptum Con: quoad idem cé specificativē
et diverso modo sumptum N: Nunquid ignis A: pōt producere
ignem B per actionem Exp: A et ratione ignis B per aliam
actionem Exp. per actionem B ignem A: reproducere? quo
casu ignis A: esset cāa ignis B, et vicissim ignis B esset cāa ignis
A: et quidem quoad idem cé specificativē, hoc é: quoad eam:
dem entitatem, licet n̄ quoad idem cé reduplicativē et eodem
modo accepta quia ignis A: esset cāa ignis B in quantum
ignis A: existit per actionem A: et effectus esset in quantum
existit per actionem B: gō.

Pñs cim alike distinguit Ar: repugnat ad duo caa se invicem ca al
quoad idem cé, ita ut sibi mutuo suam agendi virtutem conferant
cent Con: ita ut n sibi communicent sed aliunde jam præsupponant
Ni Dis: simil: Con: quoad idem cé, ita ut sibi ipsi dent virtutem
se producendi Con: ita ut hanc virtutem aliunde habeat Ni Con:
Repli: 2do: Dr aliquid pñs se ipsum caare in genere caa
efficientis, dhet cim aliquid sibi subordinare Phyce, alyi
hoc repugnat gó. Pim: repugnat ut aliquid sibi ipsi subordinet
moralitr, gó cim repugnat ut aliquid sibi ipsi subordinetur
Phyce. Pñs Ar: repugnat ut aliquid sit Rex vel Dominus
sui ipsius Confir: repugnat ut aliqd sit Dns et cim
Servus sui ipsius. gó cim repugnat ut aliquid sit caa
et effectus sui ipsius
Ni Con: Ma: Nim: Dis: Non ut aliquid sibi ipsi subordinet moraliter
eodem modo et respectu Con: Ar: diverso modo et respectu Ni: Ar: Dis:
Ar: repugnat ut aliquid sit Rex et Dns sui ipsius eodem modo
Con: diverso modo Ni: Judicat cim Complonius n videri im:
possibile unum, eundemque hoem replicatum
in uno Loco pñs cé Regem aut Dominum sui in
alio Loco cé subditum et servum. Inglia é in hoé
replicato, qui in uno Loco pñs sedere et in alio n
sedere. Quin imo inglia é in ipsa voluntate, qua sibi
imperat actum amoris Dei et eodem ex imperio cim elicit
adcoyz é quodammodo Dna et cim subdita sui ipsius
gó. Ad confirmationem respó consimiliter cum eodem
distinctione, vel cim transmitto Ar: propter actu dicta Ni: Con:
disp: é quia nó dominij consistit in certis juribus, quibus
servum subditum abet, ita ut illi injuriam pñs inferre
et vicissim ab illo injuriam accipere, jam autem nemo

sibi ipsi injuriam inferre, nec eim injuriam à se repe-
ll, ut aliundo suppono, igō.
Repl: 3.to Alia é voluntas Regis et Dni, alia é voluntas
subdi: et servi, igō n ll idem ee Dng et servus sui ipsig. Ri: dist.
C: alia é voluntas virtualiter et æquivalenter Con: alia é formaliter
subditi: pro statu naāli et ordinario Con: pro statu extraordina-
rio Ri: dist: simil Con: Ri Con:
Aliquis instet 1.mo: opponendo argumenta Philira. Et hac
reproductione sui ipsius secundū id quod principium producens
n necessariō distinguatur à termo producto, alqui per hanc sequi-
am everbis mysterium ss. Trinitatis, igō. Con: Idcō
Pater aeternus fecundo Philos distinguitur à filio, quia Pater
aeternus producit filium, et idcō Pater et filius distinguuntur
à Spiritu Sto quia producunt et spirant Spiritum Sctum,
igō si principium producens n debet necessariō distingui
à termo producto Pater aeternus n necessariō distinguetur à filio,
nec Pater et filius à Spiritu Sto, igō per hanc sequelam
everbis mysterium ss. Trinitatis.
Ri: N: ss: Dist: ylla: sequitur id principium supernaturales
producens n necessario distinguatur à termo producto Con: princi-
pium naturales producens Ri: dist: si principium natu-
rales producens n necessariō distinguetur à termo producto,
per hanc sequelam everbis mysterium ss. Trinitatis Con:
Si principium supernaturales producens n necessariō distin-
guetur Nego Con: ulterius Ri: dist: et idcō Pater aeternus
fecundo Philos distinguitur à filio, quia Pater producit
filium naturales Con: quia producit illum supernaturales

Si quando Pater aleng producit filium aternum, idem cum
& dem proportione de Spiritu Sco, producit illum naaliz
cum gō productio naaliz haec omnino semper distinctum inum
cim recte à Philis arguit Pater ee distincty à filio, adeqs
vi reproductionis sui ipsius n̄ everteret mysterium ss.
Trinitatis. Quare autem illa productio filij in Divinis
sit naaliz; mō é: quia é necessaria necessariō enim Pater
aleng producit filium aternum, & pariter necessariō
Pater et filius spiritum Scum ut suppono
ex Philis, atqui productio supernaaliz n̄ é necessaria sed
liberae Deo, gō illa productio filij cum sit necessaria hoc ipso
n̄ é supernaaliz sed naaliz.

Si quis instet dō: Scti Patres ex hoc arguere contra Pato
é producens, filij é productus, in Deo, gō Pater necessariō
à filio realiter distinguitur, atqui haec consequia n̄ valent,
sicut p̄ssit aliquid se ipsum dō reproducere, gō.

Dist mō ad primū eadem distinctione. Ad 2dō Con:
Ma: dig: mr: atqui haec consequia n̄ ual Conā si p̄ssit
aliquid se ipsum reproducere sine distincta actione
Con: p̄ distinctam et 2dam actionem N: et Mar:
Scti Patres recte inferunt realem distinctionem personarum
in Divinis ex hoc: quod una sit producens altera producta.
Rāō é: quia producens et productum dō necessariō ali-
quomodo realiter distinguuntur, cum gō in Divinis Pater n̄
distinguatur à filio rāone naē ut fides docet, nec cum
rāone actionis, cum in Divinis nulla intercedat distincta
actio, necessariō dicendum é: gd distinguatur rāone

persona. Undesinos dicerem⁹: ꝙ aliquid ꝑsit se reproducte
sine distincta actione, n̄ ꝑsem⁹ saluare: quoniã o omnia
producens et productum necessariõ aliquomodo distinguntur
realiter.

Sequit̄ in 3ti: Deꝰ n̄ ꝑt mitt⁹ quam creatura, aliqui deꝰ
n̄ ꝑt se ipsum reproducere, gꝫ nec creatura se ipsam. 2dõ:
Licet filius aliqꝫ sit productꝰ a patre alterno nimirũ 2dam
personalitatem, n̄ tamen filius ꝑt se ipsum reproducere,
gꝫ cũ licet creatura sit producta n̄ tamen ꝓt se ipsam
reproducere.

Ad 1m: ad 2m: ad 3m: N. Con: disp: é: quia deꝰ dicit entiam
improductam, aliqui gꝫ é improductum n̄ ꝑt 2dõ produci
cum 2da productio essentialiter presupponat primam, gꝫ:
alterũ creatura habet entiam productam, gꝫ ꝓt saltem
diuinitꝰ reproduci. Ad 2dam disp: é: quia si filius alterius se
ipsum reproduceret, deberet se ipsum reproducere necessariõ
cum eius productio ad intra in diuinis sit necessaria,
gꝫ filius alterius deberet se ipsum jam reproducere a patre
quod falsum é, gꝫ. 2dõ: si filius se ipsum reproduceret essent
plures personalitates in trinitate quam tres: igꝫ repugnat
sanctã Trinitati, gꝫ: alterũ et consequenti nihil tale
sequitur.

Sequit̄ decret: in diuinis n̄ ꝑt dari relatio eiusdem ad
primõ producti ad se ipsum 2dõ productum, gꝫ nec in
creatis.

Ad: disp: é: quia 1ma productio qua pater producit filium
é essentialiter infinita, continens oem ꝑfectionem,

dabilium productionem nulla autem productio in creaturis continet actum dabilem perfectionem, productionem possibilium, nec prima continet perfectionem rei, consequenter rei non est superflua quia prima productio non dat effectui ei modo possibili ee sicut fit in productione divina.

Pro reliquis solvendis Nota primo si quis dicat causa principalis producit effectum adequati distinctum, ergo eius causa instrumentalis, aliqui res se ipsam reproducens ee causa instrumentalis. ergo.

Dico dupliciter quia non sic conveniunt causae instrumentali quae causae principali, cum non conveniant univoce in ratione causae. ergo licet illae dicat ee adequate distincta ab effectu nomen causae instrumentalis. Sic numquid eius causa ex ratione causae debet continere in virtute sua effectum, et tamen hac ratio non convenit causis instrumentalibus sed tantum principalibus. nam licet accidentia sint causae instrumentales respectu subiecti producendi non tamen continent in se aut in virtute sua rationem subiecti, sed solum modo illam continent in virtute causae principalis participata, ergo eius haec definitio causae: causa est principium influens ee in aliud, stricte accepta satis ergo convenit causis principalibus, instrumentalibus autem praecise in quantum continent in se virtutem causae principalis. Dicitur ergo eius causa instrumentalis in tali virtute agens dicit influere in aliud, cum praesertim instrumentum qua instrumentum pure agat in virtute causae principalis, ergo si causa principalis sua virtute influit ee in aliud eius instrumentalis

20 lib. VI. 103

2dum illam virtutem participatam operans in fluxu in aliud
2dō si quis dicat: oīs actio é prior suo effectu et effectus é
posterior sua actione ergo in casu reproductionis n' erit
gō. P:mo: in casu reproductionis 2dum cē dicit in se formaliter
actionem 2dam, quia sine illa nec accipit 2dum, neq;
effectg, qui formaliter dicit actionem in se n' prius cē posteriorē
hac actione, gō. R: Cm: Ma: N:m:: P:m: Ma
N:mi: Rāo negandi é: quia sicut cē primum, sic dicit adversarios
in concreto dicit formaliter actionem primam: ita cē 2dum
dicit actionem 2dam, ergo hoc n' obstante, sic dicit adversarios
primum cē é adhuc posterius sua actione prima, gō cum cē
2dum hoc n' obstante prius cē posterius sua actione 2da. Rāo
ulterior é: quia actio 2da adhuc virtualiter ens quālitas, priusquam
res accipit 2dum cē, sicut licet oppositum dicat in se
formaliter unionem, unio tamen priusquam quālitas é prior
ad oppositum, gō.

Quæstio XII

An duæ quālitates possint in fluxu in unum
eundemque effectum?

Quæstio præsens subordinatur Fidei, quæ docet primō:
an plures sc. possint unum eundemque valide baptizare?
2dō: an plures Sacerdotes possint sc. concurrere eandem
numero hostiam? 3tiō: an ex opere operato concurrant
grāa sumenti duas species Eucharistiæ quam unam?

Ad intelligendam præsentem quæstionem obseruandum é: quid sit cáa totalis, quid partialis. cáa totalis dicitur illa quæ se sola confert sufficientem et necessariam omnem dotem requisitã ad effectum producendum. Partialis cáa é: quæ nõ confert dotem et sufficientem concursum qui necessarius é ad ponendum effectum. Porrò cáa totalis alia é totalis in actu 1mo alia é totalis in actu 2do. cáa totalis in actu primo dicit illa, quæ habet virtutem operandi ge sola aliquem effectum, et tamen eam nõ exercet totam sed tantum partialiter influit in effectum attemperando nempe suum concursum in præsentia alterius cáæ. Sic ignis Pet: Eg: habet sufficientem virtutem producendi ignem C si tamen præsens sit ignis D hunc ignis Pet: nõ exercet totam virtutem ad producendum ignem C sed atteque ignis Pet: et D influit in ignem C partialiter, quia sC sumpti constituunt unum influxum totalem. Cáa totalis in actu 2do é: quæ totaliter influit producit effectum actu, ultra solus influxus sufficit ad ponendum effectum. Quæstio præsens procedit de duabus cáis totalibus in actu 2do.

§1

Supponuntur quædam tanquam certa.

Certum é 1mo: quod duæ cáæ totales in actu 2do diuersi ordinis possint influere in eundem effectum.

Sic cáa prima videlicet Deus et cáa 2da nempe

Vide

causalem influunt in actu 2do totaliter in effectum, qua, tibet vñ deficiet in suo ordine.

Certum é 2do: gd pariles duæ cáæ totales in actu 2do diversi generis pssint influere in eundem effectum equalibet nempe in suo genere cáæ.

Certum é 3tio: gd duæ cáæ maáles aut duæ cáæ foáles n pssint influere in eundem effectum, quia cùm cáa maális et cáa foális n causant nisi constituendo intrinsecum suum esse: hum pmodum plis, unde pereunte una cáa maáli aut foáli pereret aliquid intrinsecum in effectu, gó n maneret idem effectus. Jam subsumitur: atqui effectus proveniens à duplici cáa totali in actu 2do non manere idem entitative pereunte altera cáa, gó duæ cáæ maáles aut foáles n pssint influere in eundem effectum ex eadem rõne.

Certum é 4to: gd duo fines totales n pssint causare eundem effectum adæquatum, quia mutato altero fine n maneret idem effectus adæquatus, gó dales fines n causant cáa totales.

Sequela: effectus finis adæquatus é operatio externa cum interni actus voluntatis alicui mutato altero fine n manerent iidem actus interni, cùm impossibile sit manere eandem volitionem mutato objecto foáli et specie finalitatis, gd é finis, gó duo fines totales n pssint influere in eundem effectum adæquatum. Videm jam hic pvenire illa quæstio de duabus cáis totalibus in actu 2do efficientibus, et quærit: an duæ cáæ totales efficientes in actu 2do pssint causare eundem effectum

ilā ut abstracta quacunq3 causam adhuc manere idem effectū
subdivido. Dicit autem hāc quæstio in duo membra, primum
ē, an naāles duæ cāæ totales in actu 2do efficientes
pſim̄ influere in eundem effectum? 2dum ē: an saltem
diuiniles?

§II

Resolubilis unius membrum quæstionis.

Nos

Dico 1mō: Duæ cāæ totales efficientes in actu 2do
n̄ pſim̄ sc̄ influere in eundem effectum naāles.
Hāc conclusio cōmunis ē apud Doctores, ilā ut alij
nec eam probent, sed supponant tanquam certam. Pō:
tamen nihilominꝰ breviter: naā haberet superfluum, aliquid
sentire una cāa totali in actu 2do alterā superflua, qō ista
haberet naā, qō n̄ pſim̄ duæ cāæ totales efficientes in actu 2do
naāles influere in eundem effectum. Alia: ē axioma Philo:
cum sit confirmari pōt ijs dictis, quæ dicta sūt de formadum
negatum ē: qd duæ sbā caālia pſim̄ influāt eandem
maām, quia cum maā sufficiente completa in nāe sub:
stiā aptela pducam formam substantialem, altera esset superf:
flua. Min: cūm constat: qd cāa totalis in actu 2do sit
nempe, cujus actio producit totum effectum. qō alterius cāæ
actio esset superflua: Confirm: ex experientia, quæ habꝫ in
bilance, cui supposito ponduꝰ, qd præcise sufficit ad
elevandam aliam bilancem si duplicetꝫ, n̄ produceret
eundem elevationis motum, sed longe celeriorem, et quo

magis produs augebit, eò celerius cāa bit motus; gō signum
ē: gd eundem modum n̄ pōss̄t cāre cā totalis in actu
2do duplicata, igō n̄ dat duplex cā totalis in actu 2do
respectu ejusdem effectj, Confir: 2dō: effectj dependēt
à cā à qua producit, aliqui nullj effectj naturales pōss̄t dep̄en:
dere à duplici cā efficiente in actu 2do, gō nec pōss̄t produci.
P. mis: dependentia effectj à cā ē indigentia cāe, aliqui nullj
effectj indiget duplici cā totali ergo pōss̄t produci ab
una, gō nec dependēt à duplici cā totali.

N. 106 Dico 2dō: pōss̄t divinitus duæ cæ efficientes in actu 2do
se elicere influere in eundem numero effectum. P.
argumento simili quo probavimus duas fōas pōsse dari
divinitus in eadem maā n̄ ē negandum ex potiā divinæ
gd n̄ involvit apertam repugnantiam, aliqui duæ cāe
totales in actu 2do influere in unum effectum nullam
involvit implicantiam igō n̄ ē negandum. Vlā: ē certa:
quia unitas pōt quare aliquid fieri n̄ pōss̄t à Deo, ō
implicantia in totalitate involuta, igō si nulla ē im:
plicantia, nego cōn̄, quare d fieri n̄ pōss̄t ab eo.
P. mis: primo: n̄ ē ulla implicantia ex parte cāarum, quia
pōss̄t plures cāe in virtute sua continere effectum eundem,
nec ē implicantia ex parte actionum, quia 2 vel duæ fōæ
pōss̄t divinitus recipi in eadem maā, ita divinitus
pōss̄t recipi duæ actiones in eodem effectu, nego ex parte
ipsius līnæ, quia simul successivē idem effectus pōt mare
plures actiones totales, sic virtute Divina pōt idem

Sly. Confirmat: primary gd in ordinatõne Sacerdotum Episcopus alqui ordinandi cum illo Sacrum celebrant, oẽs Sacerdotes eidem instanti sincant formã consecratõnis: eẽ tali casu consecrant unicam hostiam Episcopi alqui: dein singulam eãrũ totales iadeoq efficiunt Oẽs et sang: vinem Christi, qõ postea respective eisdem effectu deriplurẽ eãrũ totales: Primi illa é eãrũ totalis, qua illarum fluit in effectum, et abalia quacunq alia eãrũ manet idem effectu; alqui dicti Sacerdotes cum Episcopo celebrantes illã producunt Oẽs et sanguinem Christi vi verborum consecratõnis, et ablatis reliquis illy ponere eidem effectu, nempe Oẽs Christi sub specie panis, et sanguis Christi sub specie vini, qõ consecrant et eãrũ totales Ad. Cum adversarijs dicendũ oẽs eaũ singulam eãrũ instrumentales esse principales N. et illorum sensu dicendum est, Christum eẽ eaũ principalem hujus effectu nempe Oẽs et sanguinis Christi in Eucharistia Sacerdotes autem eẽ praecise eãrũ instrumentales, sed hoc respectu á videtur mihi solido fundamento. Unum quidem eẽ: qd Christus sit eãrũ principalis Sacerdotes autem sint precise eãrũ instrumentales. Ex hoc ipso tamen qd duo eãrũ instrumentales in actu 1mo totales positã influere in eundem effectum, eẽ hoc eãm sequitur: qd duo eãrũ principales totales positã in eundem effectum influere. Nam tota ratio Thomistarum et Scotistarum quare duo eãrũ totales 1 positã influere in eundem

effectum é: quia ſil totales in actu 2do reluct: cùm
cáª cnthem entales ſil totales in actu 2do, ſ̃ si hª
ꝑſõll influxe in eundem effectum, cùm illa. 2do: Certum é: ꝙ ignis L. ꝑſõll se solo produxe ignem C,
concurrente pariter Deo ꝑ suum concursum necessarium
ad talem effectum, certum pariter é: ꝙ ignis B ꝑſõll se solo
pariter ꝓduxe eundem ignem C concurrente pariter Deo
ꝑ suum concursum necessarium ad talem effectum; ſ
jam hi duo ignes L: et B applicarentz simpe in tali casu
ulterz ignis ageret tota virtute, cùm ulterz sit cáª
necessaria et produceret ignem C, nisi unus alterius
virtutem alterius, ut alibi dictum é. Ergo Deus ꝑſacere
ne se invicem attemperent et impedirent, ſ̃ hoc ſ̃ tota
agerent ulterz virtute totali, sic produceꝝ ignis C à duabz cáis
totalibz in actu 2do. Ma: é certu, mi: pariter quia si Deus
ꝑſ facere nõ posſet duas cáas contraria sibi inuicem ſ̃ fuga et calor se
invicem impedirent, multõ magis facere ꝑſet ne duæ cáæ
totales in actu 2do se impedirent invicem in ordine
ad exercendam virtutem totalem in actu 2do.

§III

Objectiones contrà primum membrum Solventz.

N. 107 Objicies 1mo: ꝑſ dari naãliter aliquid superfluum
ſ̃ et duæ cáæ totales respectu ejusdem effectꝰ tot
actus cáæ ctl superflua. R. Ꝙ: dantz naãliter monstra

cum duoby capitiby tribus vel 4 manibus, alijus hæc sit superfluus, gō dat naāliter superfluum. Consr: ḡ sint dati naāliter duo cāa totalia in actu primo respectu ejusdem effectus, scz duo equi, quorum quilibet sit sufficiens ad trahendum pondus unius centenarij. Esto alterutter sit superfluus; gō cum ḡ sint dati naāliter respectu ejusdem effectus duo cāa totalia in actu 2do, esto alterutter sit superfluus.

Ad. N.A. P. Cor: ma: dis: m: alijus alterutrum ex duoby capitiby, idem ē de manibus ēst superfluum respectu cāarum producentium hoēm simpliciter Con: respectu cāarum harum, et in hac concurrentia ac circumstia producentium hoēm N: et Conse: Falsor: qd monstrum scz humanum cum duoby capitiby tribus vel 4 manibus haāt aliquid superfluum comparatum ad cāas producentes hoēm simpliciter, hæ enim cāe n exigunt duo capita tres vel 4 manus; si tamen comparet ad cāas in tali circumstia et concurrentia producentes hoēm n sit quidquam superfluum, gō tales cāe in tali concurrentia producentes hoēm exigunt duo capita, tres vel 4 manus producī. Ad 1ū vero ejusmodi monstra n sunt monstrosa ac superflua producanti, adeoz qd n superflua sint talis concurrentia cāarum; qua monstrum generent pluribus in locis probat à S: Augustino, qui docet, monstra ee utilia in ordine ad varietatem et pulchritudinem ursi. Adeoz ḡ expetibilia à naā n sint ac tanquam monstra in artificialibus: in pictura ad elegantiam et pulchritudinem artis, adeoz ḡ expetibilia ab arte. ad confirmationem Con: 1mam pten S: N: alterum, qd videlicet alter

eguus ēt superfluus, nāō negandū ē: quia ista cāā ēt superfluā in actu primō, quia pōt ponere effectum cum alia cāā ponibilem alīs cāā totale ēt in actu primō superfluā cum à pluribus cāīs vel saltem ā Deo illarum effectus ēt ponibilis: illa ḡō precisē cāā in actu primo ē superflua, quia nō pōt effectum ponere nisi talem, qui jam aliunde ponitur existens, sicut illa cāā in actu secundo ē superflua quia ponit talem effectum qui jam aliunde existit.

Resp: 1mō: Monstrum ē dictū nō pōt aliquid superfluum, quia licēt sint superflua respectu cāarum producentium simpliciter ḡ hoc, nō tamen pōt superflua respectare cāarum in tali concurrentia producentium hoc, ḡō ēt deplex cāā totalis respectu quidem effectus nō ēt superflua, quia sic pōt aliquid superfluum respectu effectus simpliciter producendi nō tamen ē superfluum respectu effectus in hac certa concurrentia duarum cāarum totalium producendi.

Ad Cap: Ad. Nec: dispē: quia monstrum ab his alīs cāīs ēt in certa concurrentia cāarum ē aliquid distinctum ab hoc simpliciter producto ad ecos ē aliquid utile advoricabilem elegantiam ēt pulchritudinem vniū ēt sic expetibile ā nāā: at vero effectus cum duplici cāā totali productus nō ēt distinctus effectus ab una cāā tantum producto ēt per consequens nullam ad genus vtile elegantiam novam, ēt sic nec ēt expetibilis à nāā.

Resp: 2do: Saltem duplex actio ē expetibilis à nāā, quia ē quid distinctum ab una actione totali, quae produceretur

effectq; ad eqz magis utile, in ordine ad varietatem et
eleganciam vrsi, quam si vna actio qz adhuc duplex una
totalis n̄ cēt superflua.

R. N.L. nō negandū ē; quia actio n̄ ē expetibilis nisi propter
effectum, qz cum effectq à duplici cāa totali producto,
n̄ cēt magis appetibilis, quam effectq producto a vna cāa,
utpote nihil plus conferens ad eleganciam et pulchri-
tudinem vrsi, nec duplex actio totalis cēt magis appetibilis,
quam si vna actio totalis.

Repli: 3tio: Due actiones totales p̄sūl ē utiles adhuc primo:
ut cāe p̄ cas virtutem suam ostendant. 2do: ut effectq p̄
cas linguam p̄ cas superficiales. 3tio: ut vna prenuntiet
huc p̄sūl p̄manere effectq; qz due actiones n̄ sūl superflue.

R. Cōcl. N.Cōs: quia actiones n̄ sūl adhoc finis
primariō ordinate, unde illa superflua dicit, quē ē
necessaria ad finem, ad quem primariō ē ordinata, quia
qz actiones primariō sūl ordinate ad effectum producendum,
pro hoc autem n̄ sūl necessaria alia actio totalis pre-
cedat una totali, hinc sequit. Qd alia illa totalis
cēt superflua.

Obicies 2do: Due cāe necessarie applicate eidem subto p. g. 1508.
duo ignes applicati eidem stupe producent 3tium ignem in
stupa et quidem ut cāe ipsius ignis totales, ergo illum
ignem producent naturaliter, qz plures cāe totales in actu do
p̄sūl naturaliter producere eundem effectum. R. Multos
ignis Dēl virtutem sufficientem producendi ignem in stupa.

et quia sl agentia necessaria vltra agit quantum pt adeo; virtute et actione totali, ergo. R. Dist: Ma: duo illi ignes eidem stupe applicati producunt vnum ignem in stupa, et quidem vt tale ipsius totales in actu primo Con: in actu 2do: R. Con: mi: dist: Con: vt Ma: R. Con: Licet ilage duo illi ignes singuli haant virtutem sufficientem ad producendu ignem in stupa, et pstent deperditum influxum necessarium ad productionem, neutri tamen dat necessarium influxum totalem, quia unus impedit alterum, nè virtutem quam exercet totalem. Vnde cùm patet responsum ad probationem. Cùa necessaria agit quidem semper quantu pt, sed quia nò semper pt agere tantum quantum virtualiter, idcirco nò semper agit tota virtute, prout hic contingit, in nostro casu, vbi unus ignis impedit ab altero quo minus possit totam quam virtutem totaliter reducere in actum, eo ipso enim, q; alter ignis presentens aliquid agat, producit aliquid in effectu, unde fit, vt alter nò producat totum vel si produceret totum, produceret aliquid iam productum, et sic eet superfluus.

Si quis dicat: si applicentur duo cùa eidem passo nò cet ultra superflua, cùm effectus ab illis ponat; sed nego una ex illis cet superflua, quia nò eet ratio; quare una eet potius superflua quam altera, adeo; vltra agit, adeo; neutra cet superflua. R. Con: vta: dist: mi: sed nego una ex illis cet superflua si agant partialiter attemperando suum concursum, ita vt neutra influat in effectum concursu totali in actu 2do Con: si ageret vltra totaliter in effectum, et

influeret ultra⁹ concursu totali in actu 2do N: el Conse:
vel cim sic negz una ex illis erit superflua si scorsim sumat
dabitur alterꝫ Con: si sumat cum altera et supponat ultra⁹
influere totaliter N: el Conse:
Replicat: pl ung effectꝫ naliter pendere à duplici fine totali
go cim pl idem effectꝫ pendere seu produci à duplici cā totali
efficiente. Ex pl aliquis ire Romam ut videat Pontificem,
veniendo ut amicum suum inviset, dic ut gestando alterius
fine adhuc peregrinarez Romam, go pl idem effectus
pendere à duplici fine totali naliter. Confir: pl eadem
res duplici imperio imperari, quorum unum sufficiat ad
executionem talis rei, ergo duplici actione totali.
Ad: dis: z: pl ung effectꝫ externꝫ cā finalis adeqꝫ inadeq:
quatus tantum naliter pendere à duplici fine totali,
Con: effectꝫ externꝫ et internꝫ adeqꝫ adequatꝫ effectꝫ fi:
nalis N: sensus distinctionis patet, et patebit amplius,
interim breviter nota: qd effectꝫ adequatꝫ cā finalis sit
à tantum opꝫ externum, sed cim actꝫ interni voluntatis.
Cui autem pl sit effectꝫ externꝫ cā finalis pendere à duabꝫ
cāis finalibꝫ totalibꝫ n pl sit autem pendere à duabꝫ
cāis efficientibꝫ totalibꝫ naliter! dispe: quia duo actiones
totales Physice cant praecise pro re effectum ponendum,
cim autem una totalis actio, vel duo partiales sufficiant ad ponendum effectum necessario una vel totalibꝫ
vel superflua, at vero quando voluntas vult eandem
peregrinationem Romanam propter duos fines totales,
n vult praecise peregrinationem sed vult quidem à pluribꝫ

vnū ipsos fines, et ipsas duas distinctas bonitates, ꝯ nec ulla pollicio é superflua, nec una tendit in eandem bonitatem in quam tendit altera sicut actiones totales tendunt in eundem effectum. Preterea ubi plures fines et fines ibi medium exercet cum maiori propensione et promptitudine ex quo ratio sequitur: qd plures fines n̄ sint penitus frustranea. Confirmatur: dispō: quia licet unum imperium sufficeret ad simpliciter ponendum aliquid, promptius tamen ponet, si bis imperet, adeoq; alterum imperium hꝫ aliquem effectum, nempe promptitudinem executionis, ꝯ n̄ é absolute superfluum. Cā autem totalis altera nil produceret in effectu, qd n̄ fuisset productum ab una cā, ꝯ ēt superfluat. Concedit qd dicta duo imperia sint precise cā morales, conclusio autem nostra procedit de cāis physicis. unde tota é disp: ex positis facileng obiectionibus patet: qd thesis nostra aliter n̄ oppugnet aduersarios, quam per instās, quas singulas hic recensere longum foret et fere inutile: unde hoc solum notandum: qd in oib; instās ab aduersarijs adduci solitis semper inveniat aliqua altitudo autbonitas, et effectꝫ aliquis his cāis correspondeat, per quā creaturā à superfluitate: in duabus autem cāis totalibus efficientibus in actu 2do nihil tale inveniri pōt, unde altera necessario ēt superflua.

§IV

Obiectiones contrā 2dum membrum solvuntur.

Vlgo obiicies 1mō: S. Thomas ait: impossibile é qd duæ cāe ꝑfectæ sint immediatè unius et ejusdem rei. Item ē:

Metaphy: inquit: impossibile é: gd ejusdem 2 vm idem genq
sint multa caã, per se in eodem ordine, gõ. R: S. Thomam
loqui de impotia naãli nihilgõ aliud dicere velle, quam gd naãliter
n pssit idem produci à duabꝫ caãs totalibꝫ in actu 2do: in
quo optimè cum divo Thoma convenimus, n negat autem
2d fieri pssit divinitꝰ, ita S. Thomam explicat Ca:
getanus et Joannes à S. Thoma prima duo scholia Tho:
mistica lumina.
Explic: mo: Concptꝰ ccntialis caã adaequata et totalis é exclu:
dere alteram caam totalem, et adaequatam in eodem
genere, gõ implicat ut duæ caã adaequatæ et totales influ:
ant in eundem effectum cum divinitꝰ. Nã de concpto
ccntiali obti adaequati et totalis alicujus potiæ é, ut exclu:
dat alteram potiam, sic color, quia é obtm potiæ visivæ
adaequatum et totale ex hac raõne excludit potiam auditivam,
ut in illud ferri n pssit potia auditiva, gõ ex pari effectus
adaequatus alicujus caã excludit non etiam caam, gõ n pssit
absolute duæ caã influere in eundem effectum. Nã
concptus enim ccntialis caã adaequatæ et totalis é: ut
illa influat in effectum, ut ei illius influxus ponerchet
effectꝰ seclusis oĩbus aliis influxu alterius caã, cum de altera
caã totalis et adaequata é quidem superflua ad talem
effectum, n tamen é contra ccntiam caã adaequatæ, hæc
scholia probari pt pluribus instãs. Deus et creatura concur:
runt ad effectꝰ eosdem, tanquam duæ caã totales et adaequatæ,
gõ neq adaequati n é excludere alteram caam adaequatam.
Ant: é certum, concipiã etiam pater, si enim de ccntiali con:

ceptu caũ adequata ẽt excludere alteram caam adequatam, ubicunq; inveniet caã adequata, inveniet, cũm exclusio alterius caũ adequate cũm diversi ordinis. Idem: pñs ẽ Due caũ instrumentales totales et adequate ejusdem effectus, vt in confirmatione primi membri dictum ẽ, gõ n ẽ de entiali conceptu caũ adequata excludere alteram caam adequatam. Pz dis: Ll de entiali conceptu obti adequati alicujus potiã excludere alteram potiam specie distinctam. Con: numero distinctam. N: sic dis: Conc: gõ à pari effectu adequatus alicujus caũ excludit oem aliam caam specie distinctam, transeat, oem aliam caam numero distinctam. N: obtm adequatum alicujus potiã specificat illam potiam, quia autem nulla potiã pt fieri extrà suum specificativum, hinc fit Q obtm adequatum unius potiã excludat oem aliam potiam specie distinctam, n excludit autem potiãs numero distinctas, hinc idem obtm pt videri et à potiã visiva Ll et potiã visiva Ll, quæ n pt specie distincta potiã: simili proinde ratione, effectus adequatus alicujus caũ adequata excludit quidem caam adequatam diversa specici in cujus virtute n continet, n excludit tamen entialiter sed naãliter solum caam adequatam ejusdem specici, in cujus virtute continet.

Ex quis negat 1mõ una propõ vera ex conceptu adequationis ad obtm excludit excessum, vel hinc n pt ẽ verior altera, gõ cũm effectu adequatus unius caũ ex conceptu adequationis excludit excessum alterius caũ.

R: Dis: Ch: Sup: ó una vera ex conceptu adæquationis excludit excessum foalem el intensivum Con: maalem Nerlensivum R: Veritas é species æqualitatis adeoq; n admittit majus el minus intensivè admittit tamen augmentum extensivum. Simili: dst: Con: gó cùm effectus adæqualis unius caá ex conceptu adæquationis excludit excessum alterius caá intensivum Con: extensivum R:

Si quis urgeat 2dó: Tunc nemo mensurans aliquam quantitatiuam molem adæquatè mensurabit, quando unum nec excedit alterum, nec excedit ab altero, sic ulna ligni adæquatè ulnæ panni, quando ulna ligni nec excedit ulnam panni, nec excedit ab ulna panni, gó cùm hinc adæquatè virtute suæ caá effectui, quando effectus nec excedit virtutem caá, nec excedit à virtute caá. Jam subsumit: alqui si effectus habeát duas caás totales, tunc effectus excederet unam caám totalem el adæqualam; plus enim é adæquatè duabus caás quàm uni, gó eo ipso n éét effectus adæqualis. Ch: totum sed R: subsumtum: quia docet Scotus: cé æquale el adæqualem alteri é n cé majus vel minus altero, alqui; pl é aliquid n é majus nec minus duobus aliis, sicut lig: filius alterius Patris n é major nec minor duabus personis divinis el Petrus lig: pl n é major nec minor Paulo, Joane, gó pl aliquis ens cé æqualis duobus aliis, adeoq; et effectus adæquatus pl é æqualis duabus caás totalibus el adæqualis, cum duæ illæ caæ ut supponit sint pares in perfectione,

quo cũm patet respõ ad add: Iam caãlem, quam patet
dstingvo: plus é adquani dualy caũs quam uni si una
eanum sit perfectior quam altera: Cõ: si sit ejusdem per:
fectionis N:
Reply: 2dõ: Caã totalis é, que agit virtute tota necessaria ad
ponendum talem effectum, atqui si adsit altera caã, qua
concurrat ad eundem effectum nõ agit virtute tota, cũm vtq
caã alterq ad sit, gõ implicant plures caã totales respectu
ejusdem effectus.
Secum Salre Suarez Dis: Ma: caã totalis é, que agit virtu-
te tota, hoc é tali virtute vi cujus ponatur effectq, cũm si ad-
sit altera caã Cõ: caã totalis é que agit virtute tota hoc é tali
forte quam nulla ad sit alia N: sic dis: m: N. Cõ:
Si quis urgeat, 1m: Impossibile é ut una caã totalis in
actu 2do tantum caet, quantum caant due caã totales in actu
2do. Item quando caant due caã totales é impossibile
ut nõ plus caant, quam caat una caã totalis, atqui si plus
caant due caã totales quam una, nõ sit idem effectq quam
caarum totalium, qui fuit unius caã totalis, gõ impossibile é
ut due caã totales in actu 2do caant eundem effectum,
quem caat una caã totalis solus Confir: Impossibile é
ut duo nõ sint plus quam unum, at unum nõ sit minus
quam duo, gõ impossibile é, ut due caã nõ caant plus
quam una.
Ad N: Ma: quoad ultimum plem: Confir: dis: N: impos-
sibile é ut duo nõ sint plus exclusive quam unum, at unum

ñ sit minus extensive quam duo Con: impossibile é ut duo
ñ sint plus intensive quam unum et unum ñ sit minus
intensive quam duo N: sic dic: Con: gó implicat ut duæ
cáe ñ eæant plus extensive quam una Con: implicat
ut ñ eæant plus intensive quam una N: duæ cáe Solæ:
les in actu 2do produceræt unum eundemq; effectum,
quem qualibet seorsim pót produere sola, adeoq; ñ plus
intensive produceræt, agentes sl, quam si agerent seorsim,
quia tamen duæ cáe Solales producendo unum effectum
ponerent duas actiones, hinc extensive et ratione duarum
actionum produceræt plus sl quam produceret una,
quia una cáe poneret tantum unam actionem, sive brevius:
ñ daret plus perfectionis effectui agentes sl quam agen:
tes seorsim, licet daret pluribus modis, id é pluribus actionib.
Et hoc autem gd eæant plures actiones, ñ sequit, ig deim eæant plures
effectus, cum duæ actiones pótint tmari ad eundem effectum
sicut duæ viæ ad eundem tmum, sicut duæ visiones ad idem
objm. Nolanda é hic utilis Doctrina Patris Suarez: q
plura agentia æqualia in virtute intensiva per se so:
quendo ñ componant unum agens intensionis virtutis
et efficaciæ hanc, quando unumq; agit tantum quantum pót,
sive quando unumq; é totale in actu 2do. Ratio é: quia
cáe cát suum effectum per actionem, actio autem qualibet
ut pote modus, essentialiter é determinata ad suum effectum,
go si duæ sint cáe, quarum unaq; producit actionem

totalem, cum utrag; actio sit determinata ad hunc numero effectum, impossibile é; ut caá per totalem actionem plus producat, quam hunc numero effectum: ad ergo impossibile é: ut positis duabus caúsis totalibus in actu 2do ponatur plus ex pleo effectus quam positum fuisset, si precedens actio: non una caá totalis in actu 2do ejusdem separata.

Si quis urgeat 2dó: Impossibile é: ut duo ignes caánt in actu 2do tantum quantum possit ú caere plus quam si caéret unus precisé; sicut imperceptibile é: ut duo cyathi habentes in actu 2do tantum quantum possit ú plus habeant quam si haberet unus, gó impossibile é: ut duæ caæ totales in actu 2do ú plus caant quam una.

R: N. Ch: intelligendo per hy plus intensivé ut supra explicatum é. Licet enim in concursu duarum caárum totalium in actu 2do spectato ordine naæ duobus illarum influxibus déret correspondere effectus intensior possit tamen hi duo influxus absolute determinare à Deo adeundem effectum. Quo fcto impossibile é, ut hi duo influxus plus producant, quam hunc numero effectum.

Si quis urgeat 2dó: Quavis illa caá seorsim dat effectui totum é, atqui totum é ab una caá, et totum é ab altera caá seorsim ergo duo é, gó effectus plurium caárum totalium ú plures é, seu plures effectus adæquati.

R: dist: Ma, quavis illa caa seorsim dat effectui totum é ita ut hy seorsim appellet supra effectum, et seorsus sit entitas, quam accipit effectus ab una caá, é distincta ab entitate, quam accipit effectus ab altera caá N: ita ut hy seorsim

appetet supra causa, vel sensus sit una causa producit effectum
suum actione, quae sola sufficit ad tollendum quemodi effectum,
adeoque est independens ab actione alterius causae Con: dic dis: mi:
totum est ab una causa, vel totum est ab altera causa seorsim
vel duo est, sibi seorsim caedat super entitatem effectus Con: mi:
si caedat super ipsas causas vel Con: Instia huius responsi est in
aliquo obiecto viso, quod licet totum videat Petrus, et totum eius
videat Paulus, non tamen est aliud obiectum visum a Petro et aliud vi-
sum a Paulo, sed est unum et supposito, adeoque licet multipli-
centur videntes, non tamen multiplicatur obiectum visum; ita licet
aliquis effectus producatur a dempto totum est a duabus causis non
sequitur tamen eum esse duplicem.

Si quis urgeat 1o: Si una causa producit effectum totalem
sive a dempto totum est, hunc sequitur: quod altera causa occurrat
agat vel actum agat; si dicatur primum hunc falsum causa non est ma
effectus; si dicatur a dempto: dicitur aliquid impossibile, quia
agere est rem extrahere a non esse ad esse; impossibile enim est:
vel aliquid quod jam est extractum a non esse ad esse ab una causa
extrahatur eum ab altera a non esse ad esse, ergo.

Pro Cum Patre Suarez et ultro causa agat. ad probationem
autem dico: duplicitur fieri posse ut duae causae totales in actu
primo producant eundem effectum; primo si eodem in-
stanti utraque actione totali influat in eundem effectum,
et in hoc casu neutra causa actum agit, sed utraque causa
extrahit effectum a non esse ad esse. 2do: si altera causa influat
successive; ita ut una prius tempore produxerit effectum, et
altera eundem effectum jam primo productum producat 2do du-
rante adhuc actione totali causae prioris, et hoc non est impossibile.

P: dis: Agere primo é rem de nõ ee extrahere ad ee Con: agere quomodo cunq; é rem extrahere à nõ ee ad ee N: nõne conservare aliquid é agere el producere / cũm conservão sit continuata suc: ductio el lamen per actionem conservativam nõ extrahit res à nõ ee ad ee. Item: nõne Deus est causa generalissima filiorum, el lamen illum nõ extrahit à nõ ee ad ee, cũm nunquam fuerit in nõ ee. Cãa gõ altera totalis quæ totaliter influeret in effectum jam primo producetur nõ produceret effectum 1m: sed 2do: hoc é: conservaret sẽ cum altera cãa effectum influxu totali.

Heph: 3tii: Si Deus posset excludere actualem cãa totalis posset tollere, hunc sequeretur contradictio, aliqui hoc dici nõ pt, gõ.

P: sequel: Ma: talis duplex cãa est totalis el cũm nõ est, gõ.

P: Li: cãa totalis é, quæ se sola ponit totum effectum, aliquis cia neutra cãa se sola poneret effectum totum gõ neutra est totalis.

A: M: & sequel: Ma: P: M: L: ultrior: P: dis: Ma: cãa totalis é, quæ se sola ponit totum effectum praecisivè hoc é: quæ nullam aliam requirit concausam ad producendum effectum Con: Ma: quæ se sola ponit totum effectum exclusivè. hoc é quæ oẽm concausam excludit respectu ejusdem effectus N: vis: mi: neutra cãa se sola exclusivè ponet totum effectum Con: mi: neutra se sola praecisivè N: el Con: cãa in actu 2do totalis praecisivè dicit illa quæ sola ponit effectum pt nullam aliam concausam in ordine ad hunc effectum producendum requirat, cãa in actu 2do totalis exclusivè dicit illa quæ oẽm aliam concausam respectu ejusdem effectus excludit.

Sic gõ duæ totales cãæ in actu 2do totales essent totalis praecisivè nõ verõ exclusivè, quia Li: el quid em una cãa el altera se

influerent in eundem effectum n̄ tamen hoc requirerent, ut sc̄ influerent in eundem effectum, unde aliud ē dicere: una cā n̄ requirit alteram; et aliud ē dicere: una cā excludit alteram.

Sequitur 1m̄o: Due cā in. actu 2do totales dētē ē totales exclusivē ita ut una excludat alteram positivē. Pl: una cā partialis dēt cōntialiter exigere alteram, gō cūm una cā totalis dēt cōntialiter excludere alteram.

Rō dis: L: ita ut una excludat alteram in rōne contrarii Con: in rōne cuiscā Rō dis: similiter Con. N: quare autem una cā totalis dēat excludere alteram in rōne contrarii huius? rō ē: quia cē contrarium alterius nihil aliud ē: quam q̄ una virtus cōplet virtutem alterius, aliqui virtus unius cā in actu 2do totalis n̄ pōt cōplere pro virtutem alterius, alias cum hoc ipso n̄ eēt cā totalis, quia n̄ eēt secūm sufficiens ad producendum effectum, gō: Dubitō ē concā nihil aliud ē: quam influere sēcum alterum, aliqui iste influxus simultaneus n̄ dicit virtutem cōplectivam virtutis alterius. gō. Restat autem respondere 2dō dnyare Rō dis: 1m̄o: quia in antecedente concā el contrarium seu cōplementum virtutis sēl idem el pō unam actionem agendi, nempe cā partiales: in consequenti verō hae duo sēl distincta el pō duplicem actionem agendi, consequenter sēl separabilia. 2dō: dici pōt: q̄d exigentia in mēs partialibus sūt effectus primarius, rō ē: quia effectus exigit ut hāt adaequatum sui productivum, n̄ autem effectus excludit, ut ā pluribus cāis produci pōt, nec exigit: ut

cē accipiat ab una tantum caā, cūm unus idemq; effectus
pſēl producā vel à solo Deo vel ſl cūm à creatā, à
quo aparet, q effectus totalis ex sua cētlia nō excludat dupli-
cem caām totalem à sui productione, sicut effectus totalis
exigit ad sui productionem duplicem caām partialem.
Si quis dicat: una caā partialis dbt cētialiter exigere alteram
tanquam suam concaām partialem, igō cūm una caā totalis
dbt cētialiter excludere alteram tanquam suam concaām
totalem.
Hic dispr: quia caā partialis ē, qua nō prastat totum influxum
in effectum, igō cum effectus ad suum cē totum influxum
requirat cētialiter, hoc ipso cūm una caā partialis requirat
cētialiter alteram: at vērō nō ē hāc rō pro altero, igō.
Si quis urgeat, igō: ideō una caā partialis cētialiter exigit
alteram, quia nō prastat totum influxum in effectum, igō
una caā totalis cētialiter excludet alteram, quia prastat
totum influxum in effectum.
Hic opōr eādem dr: et quia ſl si una caā partialis nō exigeret
alteram, talis effectus cēt productus et cūm nō cēt totalem
ideō dr: cūm ē, quia si una caā partialis nō exigeret
cētialiter alteram, per consequens si effectus pſēt absolute
dependere à sola caā partiali, pſēt dari aliquis effectus, qui
cēt productus et cūm nō cēt, aliqui hoc repugnat, igō: at vērō
ex consequenti hoc nō sequitr. Qd autem hoc sequeretr, rō ē:
quia talis effectus cēt productus pl supponitr, et cūm nō cēt q
probatr: quia ois effectus products cētialiter dbt habē suum
cē adæquatum ab alio, supponitr enim adæquate cē creatum,
aliqui talis effectus nō habēt suum cē adæquatum ab alio, igō

dño minoris ē; quia talis effectus n̄ hꝫ ēl suum ē adequatum ā cā partiali, hoc ipso enim talis cā n̄ ē ēl partialis sed totalis, n̄ cūm ab aliqua alia cā: quia ex supposito nulla alia cā partialis ad ēl, cūm sola cā partialis agere ꝑsēt in tali casu: gō: absurdū ex consequenti n̄ ꝑtali: quid tale deduci. Disp: ē praterea 2dō: quia cā partialis ex sua ēntia ē ens respectivum vtpotè ens inꝑfectum, ēt pars in genere cāe, ꝓconsequens respiciens ēntialiter suam compartem, gō ꝑaliquid imō dēt ēntialiter respicere alteram cām partialem tanquam suam compartem in genere cāe, at verō cā totalis n̄ ē respectiva, sed in sua virtute absoluta, atqui ens absolutum n̄ respicit ēntialiter alterum, gō cūm una cā totalis n̄ respicit ēntialiter alteram ꝓconsequens n̄ excludit alteram ēntialiter.

Respicies 2°. Idem numero effectus n̄ ꝑt produci à duplici numero cāe ꝑaliū duæ cā totales ēnt saltem numero duæ, gō idem effectus n̄ ꝑt produci à duplici cā totali. P: Min: idem specie effectus n̄ ꝑt produci à duplici specie cāe, gō cūm idem numero effectus n̄ ꝑt produci à duplici numero cāe. P: 2ª: ratio, quia una specie cāe n̄ ꝑt producere effectum alterius speciei cāe, quia una cā specie distincta n̄ continet in sua virtute effectum alterius speciei cāe, atqui cūm effectus unius numero cāe totalis n̄ contineat in virtute alterius numero cāe totalis, gō cūm una numero cā n̄ ꝑt producere effectum alterius numero cāe. P: mi: si effectus unius numero cāe totalis contineat in virtute alterius numero cāe, sequeret: gō idem effectus ꝑsēt naturaliter ex in duobus locis; idem: gō ꝑsēt naturaliter reproduci, atqui hoc ultimum implicat, gō 2ª sequela. Ma: ꝑsēt duæ cā numero tantum distincta sibi duo ignes

existere in duoby locis naãliter et prorsequens agere naãliter in duoby locis radeq; ponere eundem effectum, quem quilibet ignis in virtute sua continet, aliqñ si ponat eundem effectum in duoby locis naãlibus, idem effectus naãliter existet in duoby locis, gõ idem effectus naãliter pssit existere in duoby locis, Ph. cũ sequela: quoad 2am ptem: caã ejusmodi una ptes agere post alteram, quo casu ptes produce effectum jam productum, cũm eundem contineat in sua virtute, gõ ptes naãliter reproducere effectum. P. Corr: 2dõ: differentia specifica detrãt virtutem caã ad hos specie effectus, gõ cũm rão numerica detrãt virtutem caã ad hunc numero effectum.

Ad Nã: P. prima Nãs: utiliter cumptum, quia caã ejus: voca pt producere species distinctos effectus, sic Exs: pt producã Lucem et tenebras, 2dõ si secundõ gd de caã univoca Corr: Ph. Con: P. primi: cujus Nã: man: que sequela. Ulteriorie P. Con: primam ptem majoris dis. 2dam, pssit naãliter agere in duoby locis pdia antecedente Con: pdiã subsequente Ph. Con: mi: Ph. Con: simi: C. respõ ad probãonem alterius partis sequela dis. A: una caã quomodõ ptes agere post alteram pdiã ante: cedente Con: A: pdiã subsequente Ph. pdia antecedens vocatur actus primus caã sive ipsa virtus caã, pdiã subse: quens ẽ actus 2dus caã sive ipsam actuale exercitium caã. Venim ejus ẽ: gd ois caã, qua in sua virtute con: tinet effectum pssit illum producere pdiã antecedente, cũm caã virtutem ad illum producendum, et secunde: quens cũm verum ẽ: P. ignis A: et ignis B pssit producere

eundem numero effectum Sig: ignem Ꝯ potia antecedente.
Dato ē: quia virtus contineat in sua virtute hunc effectum,
n̄ ꝑt tamen illum naturaliter producere potia subsequente,
quia potia subsequens ꝑt impedire vel ex eo: q̄d jam ante
existit effectus, vel ex eo: q̄. ordo nāt aliud requirat, ut tract
duplex Locus in casu allegato quem ordo nāt recusat, sic licet
Os aliq̄d ꝑsāl ce in Loco L potia antecedente, n̄ semper
tamen ꝑ ce actu in Loco Sig enim occupabit sil locus
L per aliud Os n̄ ꝑterit illum amplius occupare, cum
naturaliter n̄ deb̄ penetrāri. Ad 2am ꝑm dicit ē quia differ
entia specifica ē radix, in quo immediate radicantur
potiæ operativæ sive ē principium radicale operandi,
unde si hoc principium sit diversum, sequit̄ cum diversas
potias operativas, et sic quia columba Sig: caret principio
radicali generandi aquilam, columba n̄ ꝑt generare aquilam.
Et contra autem differentia individualis n̄ ē radix operandi, sed
tantum conditio in quantum nimium nihil agit, nisi q̄d actu,
nihil autem ē actu nisi q̄d ē singulare, et ideo singularitas n̄
requirit̄ nisi tanquam conditio ad agendum unde sicut existia
aut subsistentia n̄ mutant virtutem agendi, ita nec singularitas.
Unde: q̄d caā unius speciei det et communicet ipsissimam speciem
effectui, n̄ autem communicat nec producit singularitatem effectus,
ad q̄d interim bene notandum ē: solus Deus dat mediate ad
individuum effectus.
Quis urgeat 1mō: Doctor Thomas ubi: 8 ait impossibile
ē eundem filium nasci si sit alius Pater, sive alia Mater
sicut n̄ ē idem numero sigillum sive sit alia cera, sive alius
Os sigilli, ꝯ virtus unius caā n̄ contingit effectum alterius

numero cāā. Confir: 1mō Et eo gd sint cāā ydem speciei
n̄ sequit, gd haāt eandem numero virtutem, sed tantum
eandem speciem, gō nec sequit: gd pssint producere eundem
numero effectum, sed tantum eundem speciē. Confir: 2dō:
si ignis & pssēt producere oēs ignes, sequeret gd pssēt produ-
cere se ipsum, cūm el ipse sit iste oēs ignis, alqui dor̄ē
falsum, gō. Ad authoritatem dicit Thomas cum
vel precise Deus ex scientia probabili alionem, vel alti
asserere id cē impossibile naāliter, gd inde potest, quia ali
exemplo ab experientia petito, qua videmus variato sigillo vel
cera n̄ manere eandem numerō figuram. Ad confir: dispē
quia virtus cāā ē ipsa entitas cāā, unde sicut ēt duā numero entitates
tās ēt duā numero virtutes, hāc tamen numerica distinctio n̄ impe-
dit, quo minus una numero cāa pssit eosdem effectus producere, quos
producit altera numero cāa, quia singularitas n̄ ē rāo agendi,
ut suprā dictum ē, sed tantum condicio ac proinde licet una cāa
n̄ haāt eandem singularitatem quam hēt altera, hēt tamen
cia ad agendum, et operandum necessaria, quā hēt altera,
quia hēt eandem naām specificam, qua solā rāo agendi
adeoq; pōt eosdem effectus producere, quos producit altera cāa.
Ad 2dam probationem N: sequel: quia cāa univoca cum producat
effectus solo numero diversos n̄ pōt pro obto adequato suæ potiæ
operativæ hbere totam speciem effectus, alias cūm hbēt se
ipsam pro obto, et pssēt se ipsam producere 1mō: gd implicat.
Cāa proinde univoca pōt cia individua suæ speciei producere
extrā se ipsam eo modo, quo dici solet et sensu accōmodo:
Coelum cia legit præter se ipsum: aliud ē sentiendum de cāa
æquivoca, quæ cum producat effectus à se specie distinctos,
pōt producere cia individua talis speciei adeoq; hēt strictiō:

lam speciem ſpe obto adæquato poſſit sua operatiue, neq3
enim hic ſequitr caam æquiuocam pſse se ipsam producere
cum illa vltra speciem sui effectq3 et hoc e vna inter alias
differentias per quas caa agentia dstinguit ab univocis prout
docet S. Thomas citatus à Patre Suarez disp: 26 Metaphyſ
sect: 5.

Quis vrgeat 2do: poſſit generatiua species sumpta n pl generare
nisi in dividua huius speciei v.g. Leo Leonem, igo poſſit
numerice sumpta n pl generare nisi hoc individuum, igo caa
numerica n continet in se effectum alterius caa numerice.
Confit: variis instijs: 1mo: licet entia specifica ut sic sint indif-
ferentia, ut sic in oibus individuis, entia tamen contracta ad sin-
gulare talem n e indifferentia ut sic in multis. 2do: Licet maa
2dum se sit indifferens ad recipiendum plures formas, maa tamen
determinata per has dispoones n pl recipere nisi hanc formam.
3tio: Licet intellectus sit indifferens ad eliciendas plures cog-
nitiones, determinatus tamen per hanc speciem impressam
n elicit nisi hanc cognitionem igo à pari licet ens: ignis ut sic
sit indifferens ad producendos cæs ignes, ignis tamen singularis
et contractus ad singulare talem n pl producere nisi hunc ignem.
Pl: dispiam dcta e et alterum dcta: quia caa quæ e species
distincta ab altera, n continet solam perfectionem
quam dat effectui suo caa altera species distincta, quæ
n continet perfectionem specificam alterius caa; caa
nullem numero distincta ab altera continet solam perfec-
tionem, quam dat effectui suo caa altera numero nempe
distincta, hoc e perfectionem specificam, igo licet caa
species distincta ab altera n pssit producere effectum alterius

cāā, ꝑ̄ lamen cāā numerō distincta ab altera ꝓducere
effectum cāē alterius numerō distincte. Supponendum hic
intesa é: ḡ cāā creata n̄ del effectū ꝑfectionem indivi:
dualem, sed hāā quēmodi ꝑfectio á cāā ꝑma. Jam
proinde ignis ℞ quām ignis ℬ caānte ꝑ ignem ℭ aeral
igni ℭ solam ꝑfectionem specificam ignis, quām quia
habet alterne, ut ergo ꝑ̄ caāre ignem ℭ. ad confir: rspōis
ḡ ꝑ illam nimis multum probat, adeoꝫ nihil, nam
manifestē ꝑ illam probat: ḡ una numerō cāā n̄ ꝑ̄
producere nisi unum numerō effectum, si enim ita contra:
hit virtus operativa sive naā ꝑ singulare talem sicut entia
sequit: ḡ sicut entia contracte ad singularitatem n̄ ꝑ̄
ē nisi in individuo, ita virtus operativa sive naā con:
tracta ad hanc singularitatem n̄ ꝑ̄ producere nisi
hoc individuum, ḡ é falsissimum.
Rñdō: ad primam instiam dist: é: quia singularitas respectu
entis hꝫ se ut individualis differentia et del n̄ão intrica,
qua hoc ꝯpositum individuale constituit intrice: ad virtutem
autem operativam sive ad naām hꝫ se ꝓdicit ut conditio,
et n̄ ut constitutiva del n̄ão, sic in divinis singularitas del n̄ão
naām divinam, sub rāone entis ad constituendum unum et
solum Deum, n̄ del tamen sic naām sub rāone naē
ut n̄ ꝑ̄ producere nisi unum effectum. Ad 2dam instiam
Nā. nam Licet ma ligni habeāt in se has dispositiones
ꝓ: hanc siccitatem, hunc calorem, n̄ sitiāt indifferens ad
Joām aquæ intelligē naāliter, adeoꝫ nec recipit ꝑ̄
naāliter Joām aquæ é tamen indifferens: ut recipiat
hanc vel illam Joām ignis à quocunꝫ igne producam,

adeoq; maá ligni sub talib⁹ dispoñib⁹ manet adhuc indifferens
lam radicaliter quam formaliter ad oēs formas ignis à quib⁹ cum
ignib⁹ producendas, Rō autem ulteriorē, cur dispoñes nu:
mericē nō ualeant indifferentiam nec radicalem nec formalem,
ē: quia numericā differentiæ sive singularitas ē tantum
condicio requisita ad agendum, condicio autem nō variat nec
mutat intrinsecē eam: ecōtrā dispoñes in specie acceptæ sūt com:
plementum. Ignem nāq; adeoq; nō pura condicio, sed aliquid
de maá inordine ad effectum variat intrinsecē. Ad 3tiam
instiam do disp⁹ quia species impressa determinat intellectum
tanquam completum principium intellectionis, sine specie enim im:
pressa intellectus nō potest producere intellectionem, cum ex obie
et potiā naturali notiā sive cognitione; et sic quia species ē cum
quædā cognitionis necessariō variata specie variat cum cog:
nitione; sicuti variatis variata potiā intellectiua: ecōtrā singu:
laritas nō determinat uirtutem agendi tanquam completum,
sed tanquam condicio, condicio autem nō variat uirtutem
agendi, sic variata lig: approximatione ignis nō variat uir:
tutē ignis.

Obijcies 2 talis effectus productus à duabus cāis totalibus in actu N:111
2do penderet per se à duabus cāis et nō penderet per se igō talis
effectus involveret contradictionem. C: Nō penderet per se à
duabus cāis quia ille cāe cēnt cāe per se et nō per accidens, alqui
cūm nō penderet per se à duabus cāis igō. Pmi: penderet per se ab
alio ē pendere necessariō ab illo sicut pendere per accidens ē
pendere contingenter, alqui ille effectus à neutra cāe penderet
necessariō cum talis effectus possit cē quacunq; illarum ablata igō.
Ad N: P. Conſia: Pmi: ulteriorē P. dis: illa: pendere per se

ab alio ꝯ pendere necessariò ab illo vel ꝯ determinate et absolute, vel indeterminate et conditionate Con: Ma: semper determinate et absolute N: sic dicimus: N. Con: effectus gò talis penderet per se et necessariò ab ultrazq causa, sed indeterminate et conditionate ita ut ssit permanere ablata quacunq; harum causarum.

Si quis urgeat 1mò: effectus determinatus dbt pendere à causa determinata alterius effectus à diversa causa producibilis ergò effectus determinatus, gò dberet pendere à causa determinata. Confir: Lux ad videndum obm̃ nequit determinate oculus sit necessarius ad videndum, nihilominus provisione hac determinata requiritur oculus determinate gò cùm ad producendum effectum determinatum per actionem determinatam requiritur causa determinata.

R: 1mò: dis: Ma: effectus determinatus dbt pendere à causa determinata specifice Con: determinata numerice N. Conum: dis: Con: ab illa: N: Con: Virtus productiva ñ convenit causæ ratione singularitatis, sed ratione speciei, ideirco cùm effectus ñ pendeat à causa sumpta numericè et individuo, sed sumpta specificè et in specie et persona: quem nec requirit causam determinatam quoad numerum, sed determinatam quoad speciem. R: 2do dis: Ma: effectus determinatus specificativè et 2dum se acceptus dbt pendere à causa determinata N: effectus determinatus reduplicativè sumptus dbt pendere à causa determinata Con: et mi: dis: simil: Con: N. Con: effectus 2dum entitatem suam spectatus ꝑt produci à quacunq; causa huius speciei, continet enim in virtute cujuscunq; causæ talis speciei. unde ñ exigit poni ab illa determinata causa: at verò spectatus effectus reduplicativè, sivè ut ex supposito consequenti procedit ab hac causa per hanc actionem, includit hanc causam et hanc actionem, hoc autem entitati effectus prorsùs ꝯ per accidens, quia eadem entitas effectus existeret, si poneꝯ per aliam

caam, negz tamen inde quiz in feral: gō alterū illa caā nē caā
per se sed per accidens. Quidā caa per se ē illa, quæ propriā influxu efficit aliud, et ē necessaria saltem conditionaliter ad
quemodi effectum, si nempe abeāt altera caa, alqui alterū
illa caā proprio influxu efficeret eundem effectum, quem
efficit alia, et ait necessaria saltem conditionaliter ad talem
effectum, gō ect caā per se n̄ per accidens. Unde accidentale
quidem ē effectui: g hic et nunc pendeat ab hac caā, cum
potuisset pendere ab alia verē tamen adeoz per se pendet ab
illa, sic licet ignis Lig: possit producere calorē solo sole, vel abigne,
pendet tamen per se abigne L ri ab illo producat. Sic cursus
Conc: lotum. sicut enim vigo aqua videt Petro aliqd obtm,
n̄ pt procedere à Paulo. Sic actio, quæ procedit ab una caā
n̄ pt procedere ab altera sicut tamen idem obtm, g videz
à Petro una visione pt videri à Paulo visione altera: ita
unuz idemqz effectū, qui producit ab una caā una actione
pt similr produci ab altera caā altera actione.
Siquis urgeat 2dō: pendere per se à caā ē indigere caā
ad existendum, alqui effectus n̄ indiget duplici caā ad exis:
tendum, gō nec pendet per se à duplici caā. Nulla, ideō calor
Lig: pendet per se abigne quia indiget igne ad existendum,
n̄ pendet autem ab aqua, quia aqua n̄ indiget ad existen:
dum, gō à pari.
Ad Nullā: Sed pendere per se à caā ē verē produci à caā
et indigere illa saltem sub conditione si abeāt altera
caā ut dictum ē. Simil: Ad Nullā: calor enim ideō
pendet per se ab igne, quia producit propio influxu abigne
n̄ pendet autem ab aqua, quia n̄ producit ab aqua.

S. quis arg. 2° lio: Si duæ cāæ totales in actu 2do causaret eundem effectum cēnt plures actiones totales et n̄ cēnt, alqui hoc repugnat, pō. Pbla: cēnt plures actiones ut supponit, cum enim sint plures cāæ in actu 2do, cāa autem in actu 2do constituat per actionem, necessarium ē, ut pariter sint plures actiones, n̄ cēnt autem plures actiones, qd probat, 2mō: cēt tantum unus effectus, pō cēnt tantum unica actio. P. Conc: ubi ē tantum unum totum cē, ibi cēnt ē tantum unum factum, alqui totum cē ē effectus, factum ē actio, pō cum in tali casu cēt tantum unus effectus, necessariō dbet cē tantum unica actio. P. 2dō: Implicat eandem actionem libere duplex principium sive procedere à duplici cāa efficiente, cum actio sit entialiter modus affixus uni modificato, pō cum implicat, ut idem effectus procedat à duplici actione P. Conc: sicut principium specificatur ab actione, ita actio specificatur à tmo, pō si implicat ut actio una procedat à duplici cāa, cum implicat ut idem effectus procedat à duplici actione. R. N: sequelā: et dico tutas plures actiones. Ad N: Illa: cujus falsitas patet ab instāti apud plures Thomistas docentes: qd agens principale et instrumentale producant eundem effectum duplici actione, pō ē ibi duplex factum, et tamen n̄ ē nisi unum totum tē. Item apud oēs Philosos duæ cāæ totales instrumentales producent eundem effectum duplici actione, pō totum ē, qd ubi ē unum praecise totum tē sit cum praecisē unum factum. Ad 2dam P: respōō et do disparitatem actio ē entitas modalis, adeoq; entialiter affixa suo modificato, pō implicat ut una actio sit duplicis cāæ, et procedat à cāa duplici: at vero effectus ē entitas absoluta,

nec assira cēntialiter vni tantum actioni adeqō ꝑ procedęe
à pluribꝫ actionibꝫ. Ad P. consequiā respō primo indirecte
reforquendo argumentum: sicut potiā visiva specificatꝫ à visione,
dā visio specificatꝫ ab obło, alqui una visio nō ꝑt produci à
duabꝫ potijs visivis, gō nec unum obm ꝑt videri à duabꝫ visio-
nibꝫ. Sed quid pessima ē hec consequia, gō cim prior adversa-
rium. respō 2dō: disp: ē: quia ex hoc, qd actio bālis accipiat
speciem ab effecto, nichil seqꝫ amplius, quam qd illa dra
actionꝫ cēnt eandem speciei, nō autem. seqꝫ: qd cēnt idem
numero, sicut due visionꝫ, qua tmāntꝫ ad idem obm visibile,
licet sint eiusdem speciei, nō ꝑt tamen idem numero, rō hujus
ē: quia sicut visio nō tendit in obm sub rōne singularitatis
dā nec actio tendit in effectum sub rōne singularitatis, qd
prōdsē sub rōne specifica ac proinde nō accipit suam
individuationem ab effecto. Si quis dicat primo:
quando actio ē producta ab una causa nō tbt amplius produ-
cibilitatem. ut producatꝫ ab alterā causā, gō cim quando
effectus ē productus per unam actionem nō tbt amplius
producibilitatem. ut ponatꝫ per aliam actionem.
Ad 2dō disp: quia actio ē entitas modalis cēntialiter respi-
ciens unam tantum causam langoam. suum modificatum
gō hoc ipso nō ꝑt respicere causam alteram, et sic pertin.
seqens ab altera causa procedere; ad ergō patet jam dictum
ē effectꝫ nō ē sic entitas modalis consequenter nō respicit
cēntialiter unam tantum causam, alias ignis ā quo pro-
ductus ab igne A nō potuisset produci ab alio igne.
Si quis dicat 2dō: effectꝫ jam semel positꝫ nō amplius

indifferens, aliqd q d nõ é indifferens nõ é amplius producibile,
gõ effectq jam semel positus nõ é amplius producibilis.
Ad dis: Ma: nõ é indifferens ad existendum simpliciter con:
ad existendum dependenter ab hac vel illa caã N. dis: mi:
aliqd q d nõ é indifferens dependenter ab hac vel illa caã
nõ é amplius producibile Com: mi: q d nõ é indifferens ad exis:
tendum simpliciter subdis: nõ é amplius producibile proul
productio sumitq pro transitu à nõ ee simpliciter ad ee simpliciter
Comm: proul sumitq productio pro transitu dependenter ab
hac caã ad ee dependenter ab hac caã N. et Com: Licet
effectq jam semel positus nõ sit indifferens ut existat sim:
pliciter é tamen indifferens ut existat ab hac vel illa caã
per consequens é indifferens ut ab hac vel illa caã adhuc
producatq.

Siquis dicat q ut effectq aliquis sit indifferens ad productionem,
debt ee in potiã obliva aliqui effectq jam semel positus nõ é
in potiã obliva, gõ effectq jam semel positus nõ é indifferens
ad productionem, et sic per consequens nõ é amplius producibilis.
N. Con: Ma dis: mi: nõ é in potiã pure obliva Con: nõ é in
potiã nõ pure obliva N. et Consr: effectq in potiã pure obliva
é dicit quando effectq nõ existit simpliciter sed pure pt existat
in potia vero nõ pure obliva dicit: quando effectq jam quidem
existit, sed adhuc continet in potia activa vel passiva aliquas
alterius caã à qua jam absoluta Dei potiã adhuc dependet pt.
N. dõ dis: Ma: ut effectq aliquis sit indifferens ad productio:
nem simpliciter debt ee in potiã obliva Con: ut sit indifferens
ad productionem ab hac vel illa caã N. transmitto mi: propter

jam datam distinctionem, dz̄t: Con: n̄ é ind̄ifferens ad pro:
ductionem simplicit̄ Con: ad productionem dependentē ab
hac vel illa caā N: vel dz̄t: adhuc alibi Ma: dbēt ee in potiā
obtiuo ad dependendum ab alia caā Con: dbēt ee in potiā
obtiuo ad dependendum ab hac caā à qua actu depend
N: dz̄: m: n̄ é in potiā obtiuo ad dependendum ab hac
caā à qua depend Con: ad dependendum ab alia caā
P: el Conse: effectus productus à caā L in quantum n̄ exis:
tit dependenter à caā L p̄t dici ee in potiā obtiuo ad
existendum dependenter à caā L.

Quis dicat q̄: Tali casu unus effectus hberēt duplicem exis:
tiam, alqui hoc repugnat, gō. N: aliquel: Ma: aliam hberēt exis:
tiā à caā A et aliam à caā B, gō.

P: dis: aliquel: Ma: hberēt duplicem existiam caalem Con: realem
P: dis: m: alqui hoc repugnat vel unicus effectus haāt duplicem
existiam realem Con: caalem P: et Conse: dis: simil: P:
et N: Con: si autem quis petat inter hæc duo disparitatem
respō, quia existia realis identificatur ipsi effectui cum
entia n̄ distinguatur ab existiā, gō cum ecl unus effectus,
cui dbēt et hberē unam existiam realem, alias hoc ipso
talis effectus ecl unus et cui n̄ ecl at vero existia caalis n̄
identificatur ipsi effectui, quia existia caalis é ipsa actio
cum per illam linguam virtutem vel quo effectus suam exis:
tiam acquirat, alqui actio n̄ identificatur ipsi effectui,
gō cui existia caalis n̄ identificatur ipsi effectui.

Quis urgeat: ideō unus effectus n̄ p̄t hberē duplicem existiam
realem, quia talis effectus ecl unus et cui n̄ ecl, alqui cui
si unus effectus hberet duplicem existiam caalem, ecl unus

d cim n cel, gō cim n ꝑhibe duplicem existiam causalem, seu gd dem e: duplicem actionem. Pmi: talis effectus necessario cel duplex, gō n cel unus. Pf: quando causa duplex caa influit necessario dcl sequi duplex effectus, gō talis effectus necessario cel duplex. Pf: quando causa duplex mad vel duplex faa influit, necessario dcl sequi duplex ꝓpositū gō cim quando causa duplex caa influit necessario dcl sequi duplex effectus.

P. Con: Ma: Nmi: P. Con: Ma: Nmi: ulterius P. N. f: ulterius P. nego ilcum f: ultima P: disp: e, quia maa el foa constituual intrice ꝓpositum, consequenter el constitutiua ꝓpositi, alqui multiplicatis constitutivis multiplicatur constitutum, gō cim multiplicata maa vel foa necessario multiplicant ꝓpositū, alvero caa extrice Sig: dua caa efficientes n constituunt ipsum effectum, gō licet multiplicentur caa n ē necesse: ut cim multiplicentur effectus. Seu aliter: quia maa el foa saltem inadequate identificantur ꝓposito alqui multiplicato uno identificato dcl cim multiplicari alterum, gō: alvero caa extrice nec quidem inadequate identificantur suo effectui.

Ignis dicat 5: Quando aliqua cognitio producit à Petro impossibile ē ut producat cim à Paulo, gō cim quando aliquis effectus: Sig: ignis producit a igne cimpossibile ē ut producat cim a igne. 2ª: ubi ē duplex rō fundandi dcl cim eō duplex relatō, gō cim ubi ē duplex actio dbeb ut ē duplex effectus.

P. el f: transmitto N. con: disp: e: quia cognitio idem e de quocunq; alio actu vitali: sic actus vitalis producens

ẽntialiter ẽmanens suo principio elicitivo, alqui tali casu
n ẽmaneret, dbr̃et enim tali casu recipi ẽm ethrà
Petrum, quia ẽt principium elicitivum in Paulo,
gõ: at verò n ẽ aliqua talis rão pro aliquo effectu alio v.g.
pro igne &c. Dixi transeat: quia n video: cur idem actus in-
tellectus n possit replicari divinitàs et sic et in Petro et in Paulo
languam suo principio elicitivo et vitali recipi. Deinde si hoc
argumentum aliquid probaret: tunc ẽm exinde sequeretur
gõ sicut Petrus et Paulus n possunt naturaliter elicere eandem
cognitionem languam duæ cãæ partiales, ita nec ẽm ignis et
ignis n possunt producere ignem et languam duæ
cãæ partiales, gd falsum ẽ. ad 2dum do disp: quia
relatio nihil aliud ẽ, quàm ipsa denominatio resultans à
fundamento proximo languam Joãn posito nempe termino ut
condicione, gõ quidquid gd duplex habitus relatio ubi
duplex rei fundamentum proximum seu duplex Joãn:
at verò ipsa actio n ẽ ipse effectus, gõ.

Ad extremum observa si quis adhuc dicat: impossibile ut 113
ẽ ut actio major intensivè detineat ad effectum minorem
intensivè, gõ ẽm impossibile ẽ ut actio major extensivè de-
tineat ad effectum minorem extensivè. Assumitur alqui
duplex actio ẽ major extensivè et unus effectus ẽ extensivè
minor, gõ ẽm impossibile ẽ ut duplex actio detineat ad
unum numero effectum. Prõ: impossibile ẽ ut actio effec-
tiva amoris Dei intensi v.g: ut ser detineat ad producendũ
actum amoris Dei intensi ut duo, gõ.
R: disp: ẽ: quia si actio major intensivè possit producere effectum
intensivè minorem n ẽt ẽntialiter affixa suo modificato, quod

repugnat, al verò ex consequenti hoc n̄ sequetr: rāo autem
é: quia modificatum huius actionis intensivi majoris é esse
intensivè majoris, seu intensior exīs: actu amoris Dei illius
alterius huic dei n̄ éet ēentialiter affixa hæc actio, quia ex suppo:
sito pōssét tmāri ad effectum intensivè minorem huius ad
actum amoris ul dei, gō: al verò ex consequenti hoc n̄ sequi:
retr; quia dum dicimg dupler actio tmarch ad eundem
effectum n̄ intelligimg talem duplicem actionem ad eun:
dem effectum tmāri, quæ ex sua ēentia é ordinata ad dupli:
cem effectum sicut ad effectum A vel ad effectum B eidem
eundem effectum respicit: n̄ enim é impossibile, quin
imò necessarium, ul plures actiones ad eundem tmām
eundem successivè tmāri possint.

Quæstio XIII

An introductio Fidei nouæ sit prior expulsione Fidei veteris.

Quæstio hæc subordinata é Scoticæ dum quærit: quando
in hac providentia grāe expellat peccatum mortale ab
ilem: utrum posita contritione à peccatore statim ac
infallibiliter habeat grāa remissiva peccati, et quando hæc
contritio per hanc grāam dignificetr ul sit de meritoria
vitæ æternæ.

§I

Præliminaria

N:113 Quod dertr fidei jam alibi dictum é. Caritas autem fidei
seu cāa fidelis in actu 2do é unio modalitr distincta à fide

dl superadditas foā. foā quidem educte caālitas ē
unio quā ſl ē eductio, foā autem n̄ educte caālitas ē unio,
quā n̄ ē ſl eductio. Et rāo ē: quia illud ē caālitas foā ꝓ
2d foā caāl ꝓpositum, dl ꝓ 2d transit ab actu primo ad actu
2dum, sive à potente in foare ad actu in foarlem, alqui foā
constituil actu ꝓpositum per unionem, dl transit ab actu 1mo
ad actum 2dum per unionem, gō. Ma ē certa mia. foā
actu caāl ꝓpositum dl transit ab actu primo in actum 2dum,
quando actu se cōmunicat māā langnam sua compartī
Alqui foā ſl cōmunicat actu māā per unionem, gō foā
actu constituil ꝓpositum dl transit ab actu primo in actum
2dum per unionem, gō unio ē caālitas caā foālis in actu
2do, quia vero dantz aliqua foā qua cum alijs in eodem
subto ſl ꝓpibiles, quales ſl accidentales disparata ly:
albedo et dulcedo in eodem sachoro alice vero ſl alqua
sen̄ compatibilz naālis in eodem subto sed una pellit
alteram, et illales ſl os foā substiales et accidentales contra-
rie ly: albedo et nigredo, unde ex hoc oritur quastio: an
hec expulsio, per quam una foā pellit alteram ex eodem
subto, fiat per aliquam caālitatem? ad cuius an expulsio
foā antiqua sit effectꝫ foā nova introducta? sive an foā
nova veré caāl in aliquo genere caā expulsionem foā antiqua
et ita sit prior introductio foā nova expulsione foā veteris?
vel potius: an ipsa expulsio foā veteris caāl introductionem
foā nova, et ita sit prior introductione foā nova?
Quastio hec procedit de foīs positivis ut ly: de calore et N. 119
frigore n̄ autem de foā et eius privatione, ly: de luce et

tenebris, lux enim nō ē cāā aer in aëre nō sint tenebrē, negs vice versa tenebrē ēl cāā aer in aëre nō sit lux. Rāo ē: quia nō cē in aëre tenebras nihil aliud ē quām cē in ipso lucem, el viceversim nō cē in aëre lucem ē cē tenebras, gō si lux ēēl cāā aer in aëre nō sint tenebrē ēēl cāā sui ipsius, idem ē de tenebris respectu lucis. Joā gō el privāo joā passiva nō expellunt se ex subto caālites, clā ul expulsio unius debeat ad scribi alteri languam effectu cāā, sed expellunt se joālites, clā ul una sit joālissimē ipsa expulsio alterius. Porrō: ul plenius ē latum quaēstionis intelligas, observa; 1d duplex expulsio sit attendenda. Primō: expulsio activa 2do passiva. Activa ē positiva exigentia seu ē talis entitas, qua positivē exigit joām antiquam nō cē in subto vel eim ē entitas positiva, qua joām aliquam removet à māa, eamqz denominat excludam el expulsam, el talis expulsio activa ē ipsa joā nova introducta. Expulsio passiva joā veteris ē ipsum positivum nō cē joā veteris, vocaturqz expulsio passiva ul quod denominātō autem expulsi resultans ab expulsione activa el joā expulsa dicā ēl exclusio passiva ul quo.

1:115 Introductio el expulsio caālis ēl idem quoad rem, distinguuntur tamen rāone obliquorum, qui introductio specialo obliquo dicit joām novam expulsio autem specialo obliquo dicit nō cē joā veteris; ē autem introductio joā novæ alia caālis alia joālis el quidem ēlqm alia ul quo, alia ul qd. Introductio caālis ul quo ē actio productiva dispōnum pro joā nova, ipsius joā novæ el cum ipsius unionis N.B: in posito humano ubi unio distinguitz realiter ab actione

productiva foæ. Introductio cãalis ut q̃d ē ipsum agens q̃d
producit dispõnis pro foã nova, ipsam foam novam et
unionem. Introductio foalis ut quo ē ipsa unio per quam
foa nova unit̃ mat̃ introductio foalis ut q̃d ē ipsa foa nova,
qua unit̃ mat̃.

Hic n̄ quarit̃ de introductione cãali an illa sit prior expulsio N.116
ne pariter cãali, quia hæc duo idem sũt, eadem enim cã,
et idem agens, q̃d per actionem producit foam novam, expellit
exigitive veterem. Unde tota quæstio procedit de introduc-
ne foali; nempe: an foa nova ut unita sit aliquomodo prior
foa veteri ut expulsa? seu q̃d idem ē: an foa nova ut unita
sit aliquomodo cãa veteris foæ ut expulsæ n̄ quidem in genere
cãæ efficientis cum expulsio passiua sive accepta ut quo sive
ut q̃d, n̄ possit dici cãa stricte efficiens, nam expulsio
passiua ut q̃d ē passum n̄ ce foa veteris et expulsio passiua ut
quo ē ipsa denominatio realis proveniens ab expulsione foali activa
seu a foa, aliqui pura denominatio n̄ efficit̃ sed resultat,
q̃ respectu expulsionis passiuæ aut foæ ut expulsæ n̄ pt dari
cãa efficiens propriæ talis. Quarit̃ itaq; an foa nova ut
unita sit aliquomodo cãa foæ veteris ut expulsæ in genere
cãæ foalis, n̄ quidem intrice, ut foam veterem ut expulsam
intrice constituat, sed ut illam expulsam aliquomodo ultrice
denominet.

§II

Thesis

Introductio foæ novæ vel potius ipsa foa nova ut introducta N.117
foalis seu ut unita ē prior aliquomodo expulsione foæ veteris

consequens foā nova ē caā aliquomodo fālis cethice denominans foam veterem pulsam ul pulsam. Dem: 1mo: hāc ē vera caālis: ideo expellit foā velas quia introducit foā novā n̄ vero ista ē vera: ideo introducit foā nova quia expellit foā velas, gō introductio ē caā expulsionis foē veteris. Prima pars abecedentis videt ee esse vera ex jam dictis, quia foā nova ul unita el introducta exigit abecē foam veteram. Pilagus 2da pars ff: si eel vera hāc caālis: ideo introducit foā novā quia expellit foā velas, foā velas expulsa debet ee caā introductionis foē novē, per consequens debet exigere introduci foam novam. alqui hoc dici n̄ pt alias enim exigeret aliquid tale gd eel exclusivum sui ipsius, gō. quia imo foā velas resistit, ne introducat foā nova, gō hoc ipso n̄ pt ee caā introductionis foē novē. Accedit gd foā velas pulsa nichil sit, gō nec pt ee caā introductionis foē novē. Dem: 2dō: oīs caā vel quasi caā ē aliquomodo prior suo effectu, alqui foā ul unita ē caā vel quasi caā foē veteris pulsa ul pulsa, seu ipsius denominationis, gd foā velas de cat pulsa ul pulsa, gō. Pmi: illud ē caā vel quasi caā foē veteris pulsa ul pulsa, a quo foā velas denominat pulsa ul pulsa, alqui sic denominata foā ul introducta seu ul unita, gō. Ami: ab illo denominat foā velas pulsa ul pulsa, gd exigit foam veterem abecē abeodem subto, alqui foā nova ista exigit veterem foam abecē abeodem subto, cum duā foā naālitē n̄ possint poni in eadem mā, gō. Dem: 3tiō: hāc denominō foā veteris pulsa ul pulsa dēt necessario habē aliquam foam se denominantem, alqui hāc foā n̄ pt ee alia quam foā nova

ut introducta seu ut unita, gō. Pmo: 1mō: nō pt cē foā velus
quia foā velus nō expellit foam veterem, alias expelleret se
ipsam, quia imō in instanti introductionis foā nova nō esset
plus foā velus, gō nec pt foam veterem denominare pulsam
ut pulsam. 2dō: Non pt cēssē cum cē ipsa dispoōnes, vel
eaā producens foam novam, quia dispoōnes ut et ipsa eaā
producens foam novam libēt se tantum caālites et mediate
ad expulsionem foā veteris, et sola foā nova ut unita
libēt se faālites et imēdiate, gō.
Dixi in respoōne 1mō: qd sit prior aliquomodo, quia sic ē
aliquid prius sicut ē eaā, aliqui foā nova ut unita nō ē
stricte aliqua eaā ipsius foā veteris ut expulsa cum enim
foā velus ut expulsa nihil sit nō pt cum aliquam stricte
caālitatem habere, gō. Dixi 2dō: Extrice denominans,
quia foā velus pulsa ut pulsa nō pt cē subtm denominaōnis
intrice, qd enim nihil ē nō pt recipere foam intrice denomi-
nantem, aliqui illud qd nō pt recipere foam intrice denomi-
nantem nō pt cē subtm denominaōnis intricā, gō.
Quares 1mō: an introductio foā nova sit cum prior tempore Pl. 118
expulsione foā veteris?
Pt negative: quia illo ipso instanti quo introducit foā nova
cessat foā velus, gō. Pt: Si nō cessaret hoc ipso instanti
foā velus, sed maneret, hunc eodem instanti duæ foæ sub-
stiales pssent esse in eadem maā, aliqui duæ foæ substiales
nō pssent naālites esse in eadem maā ut alibi dictum ē, gō.
Quares 2dō: quis sit ordo signorum in introductione Pl. 119
foā novæ et expulsione foā veteris?
Pt cē sequentem: in primo signo educit ultima dispō

requisita pro foã nova. In 2do signo unitz hac ipsa dispõ
ill: subito, qd pro foã nova disponit, In 3tio expellitz seu
excludit proprietas foã antiqua et educitz vel creatz foã nova.
In 4to unitz subito foã nova. In 5to foã antiqua expellitur,
idé, foã antiqua denominatz in hoc signo pulsu ut pulsu
per foam novam, Et licet quidem in tertio signo pulsu
fuerit proprietas foã antiqua, propterea tamen adhuc in illo
signo nõ intelligebatz positivi pulsu ut pulsu foã antiqua,
nec dum enim in hoc signo nec ante hoc signum intelli-
gebatz eã expellens foam antiquam et ex eodem subtõ
foãlitas foam excludens nempe foã nova ut unita subto
sed hoc primõ in 4to signo intelligitz, unde in hoc signo
3tio foã antiqua nec concipitz ee nec concipitz nõ ee in mãu,
sed intellectz ab hoc ultimo contradictorio foãli pro illo
signo prescindit; instia é lig: in Sole, pro illo enim signo
pro quo existit pro priori Sol nõ concipitur ee lucis negue
nõ ee Lucis, sed ab ultimo prescindit.

§III

Solutio Dubiorum.

Dubium 1mum Foã nova nõ é eã expulsionis foã veteris, nõ
productio foã novae nõ é aliquomõdo nãu priori expulsione foã veteris.
Pi Ff: illa se invicem ab eodem subito expellunt, qua sibi contrarie
opponuntz, atqui foã nova et foã vetus nõ opponuntz sibi contrarie ergo.
Pmi: contraria oppositio é inter qualitates nõ vero inter substantias
et Ni Ff: Pthans: Na: dismi: nõ opponuntz sibi contrarie contrarie-
tate foãli Con: contrarietate radicali Ni et Conse: ulteriorij Pdm. ff.
Distinct simi et Cn Ni Na: contrarietas foãlis é inter ipsas qualitates

sibi contrarias E.g: inter frigus ultimo, et inter calorem ultimo.
Contrarietas radicalis é inter substias, et foas contrarias, quæ ceu
sunt diversas qualitates. Transmissa Ma: quia nõ ponunt diversi
quæ sibi contrariè opponunt vel stricte vel minus stricte Cõ:
tantum stricte subdis: se invicem illa cõm excludunt Cõ Ma:
se tantum excludant N. dis: mi: nõ opponunt sibi contrariè
stricte Cõ: minus stricte N. et Cõ: ulterius N. dis: R:
contraria oppositio stricta é inter qualitates Cõ: minus stricta
N: stricta contraria oppositio é inter qualitates, quæ sub eodem
genere maximè distant, ut é E.g: calor ultimo, frigus ultimo.
Minus stricte contraria possũt dici illa quæ unq se sive ab
eodem subto, sive ab eodem loco excludunt, et hinc possũt dari
reciprocè: nunquid enim duo Cõa quanda possũt subsistere et tamen
se ab eodem loco excludunt, nõ enim licet duæ foæ sint subsi-
stiales propterea tamen se ab eodem subto plenũ excludere.
Repli: 1mo. Introductio oppositarum dispoõnum é cauã expulsiõ
nis foæ veteris, nõ nõ é introductio foæ novæ. R: hoc ipso
q̃ inducunt contrariã dispoõnes in maãm perit foa vetus.
R: N: R: P: dis: R: perit foa vetus cauã tales, mediatas,
mediatã et remotã Cõ: foã tales immediatã et proximè subdis:
raõne concomitantis foæ novæ, quæ foam antiquam
expellit Cõ: raõne solarum dispoõnum N: imo negari
pt quid plus q̃ solæ dispoõnes in gradu intenso hbẽi possũt
sine foa nova. Verum dicaz é: quando ponunt contrariæ
dispoõnes in maã oppositã foæ veteri, q̃ illa exigant foam
veterem à maã abeé, sed ista exigentia é tantum cauã, me-
diatæ, et remotæ in tantum, in quantum foam veterem
à maã abeé exigunt, ad eog foa nova, quæ hoc ipso induc-

dispoñibz ultimis concomitanter unitz excludit formaliter immediate formam veterem, quare autem forma vetus pro sola accidentia excludi ñ pñt formaliter et immediate, ratio est: quia sola accidentia opposita saltem in gradu intenso ñ pñt induci, quin cum hoc ipso inducat forma nova. Ad 2m: quia expellens et expulsum debent sibi in sua virtute proportionari, sed accidentia utpote inferioris ordinis ñ videntur esse proportionata formæ veteri expulsæ utpote substantiali, ergo. Sic puer aliquis vix profecto pellet virum, sed bene vis pleni pellere virum.

Repli: 2o: Contraria dispoñes expellunt formaliter proprietates formæ veteris, ergo pulsis proprietatibz formæ veteris hoc ipso debet perire forma vetus, ergo. 3mi: pulsis proprietatibz ñ pt permanere forma vetus, ergo.

Pro Con: Ad 1am dis: mi: hoc ipso debet perire forma vetus concomitanter et proposteriori signi Con: formaliter, ita ut ipsa expulsio proprietatum sit forma denominans formæ expulsæ et proeodem signo N. et Conse: Pro dis: simil: 4: et N. Conse: dum expellentz proprietates formæ veteris verum est qd ñ pñt manere forma vetus, sed necessario qd debeat expelli et desinere esse in matu, sed hæc expulsio passiva debet se proposteriori signi, ut patet ex serie signorum superius allegata. Instatur: numquid enim dum ponunt dispoñes in matu pro forma nova, ñ pt ñ poni forma nova in matu, et ñ unitz matu nempe naturaliter, et tamen hæc positio et unio formæ novæ ad matam debet se proposteriori ad illas dispoñes, ergo cum licet destructis proprietatibz et dispoñibz forma veteris ñ pñt permanere

foā vetus nihilominus hāc destructio et expulsio foē veteris
habebit se proposterior, quare autem expulsio proprietatem
n̄ ps̄it cē caā foālis denominans foam veterem pulsam ut
pulsam? rāo ē 1mo: quia expulsio proprietatem passiva nihil
ē; gō nec ps̄t dare denominationem. 2o: quidquid expellit seu excludit
aliquam dē cē negāo activa, aliquid nihil ē n̄ ps̄t cē negāo activa,
cum oīs negāo activa dēat identificari alicui enti positivo, gō.
Repli: 3o: sequeam introducat foa nova in maam, foa
vetus jam intelligit n̄ cē in maā, gō expulsio proprietatem
passivam videt cē caā expulsionis foē veteris, et n̄ ipsa foa nova.
P. M. hanc intelligit foa vetus n̄ cē in maā, quando intelligunt
proprietates foē veteris n̄ cē in maā, aliqui proprietates foē
veteris intelliguntur pro priori ante introductionem foālem n̄
cē in maā, ut patet ex serie signorum superius allegata, gō cum
foa vetus intelligit propriori ante introductionem foē novē
n̄ cē in maā. P. Ma: pro illo signo, pro quo expellentur
proprietates foē veteris, foa vetus n̄ intelligit cē in maā,
gō intelligit n̄ cē.
M. dis: N. foa vetus jam intelligit n̄ cē in maā precisivē,
hoc ē: n̄ concipit positivē cē in maā Con: n̄ intelligit cē in
maā positivē, hoc ē: concipit jam positivē expulsa M. P. dis:
simil: Ma: hanc intelligit foa vetus n̄ cē precisivē et negativē Con: n̄
cē positivē M. Con: mi: M. Con: ulteriorē P. Con: N. dis: simili Con:
M. Con: pro illo signo, pro quo intelliguntur proprietates foē veteris
n̄ cē in maā, foa vetus intelligit omnino n̄ cē in maā, sed M. b:
n̄ cē precisivē, hoc ē: n̄ concipit cē, n̄ verō n̄ cē positivē, id ō ut concipiat n̄ cē ipsius foē veteris.
Repli: 4: Ex dictis: pro illo signo n̄ concipit cē foē veteris in maā,

gō hoc ipso dēl concipi nō cē Joā veleris, aliqui si concipit pro illo signo nō cē Joā veleris hoc ipso nō concipit cē Joā veleris ante improductionem Joā novæ, ergo P. m: inter cē Joā veleris, et inter nō cē Joā veleris nō dat medium, hæc enim sūt contradictoria, gō si pro illo signo nō concipit cē Joā veleris in maā, hoc ipso dēl concipi nō cē.

R. Con: L. Philon: P. dis: L. nō dat medium hoc sensu: q ex his propōnib⁹ necessariō una dēl cē vera altera falsa Cn: nō dat medium hoc sensu: q ex his propōnib⁹ vel cum alijs contradictorijs necessariō unam debeant concipere et elicere Pl. intellectus pl ab ultra3 propōne contradictoria præscindere, ita ut nec unam nec alteram eliciat, sic pl intellectus elicere hunc actum: Petrus é musicus, ita ut nec hunc: Petrus é Philous, neque hunc: Petrus nō é Philous, eliciat, aliqui tamen hi duo actus: Petrus é Philous, Petrus nō é Philous, sibi opponent, gō.

Resp: ex dictis: ex propōnib⁹ contradictorijs necessariō una dēl cē vera et altera falsa, gō cum ex his propōnib⁹ contradictorijs pro illo priori signi, pro quo intelligunt propriclales ex parte cē Joā in maā, pro illo priori nō é Joā in maā, una dēl cē vera, aliqui hæc propōo: pro illo priori Joā veltus é in maā, nō é vera, gō necessariō hæc propōo: pro illo priori Joā veltus nō é in maā, erit vera,

R. transeat entimema Con: cum subsumam m: dis: illāonem: gō necessariō hæc propōo: pro illo priori Joā veltus nō é in maā pro: existē, erit vera, hoc é: nō concipietz cē in maā Con: nō é in maā positivē, hoc é: concipietz nō cē positivē in illa N. illāonem. Ita mihi entimema: quia ista nō sunt contradictoria, ut enim

contradictoria sint, dbt negari ipse modus, et sic poni: pro illo priori signi foã velus é in maã ñ pro illo priori signi foã velus é in maã. Et sic vera é propõ 2da, quia ñ pro priori. cé, é ñ cé caam, aliqui foã velus ñ é caã, gõ.

Repli: 6 Solo illo instanti quo introducit foã nova, foã velus ñ é in maã, gõ cim pro illo priori foã velus ñ é in maã. Ri: S. foã velus illo instanti, quo introducit foã nova cel in maã hunc eodem instanti pset cponi foã velus il foã nova in eadem maã, consequentia duæ foæ substiales, aliqui hoc ñ, gõ. Contra: S. foã velus ñ jam pro illo priori ñ cel in maã, hinc foã velus illo instanti quo inducerel foã nova cel adhuc in maã, aliqui facta dicta foã velus illo instanti tota ñ é in maã, gõ pro illo priori foã velus jam dbt ñ cé in maã. Sequela: Ma: Iam diu foã velus é in maã quamdiu ñ expellit, aliqui pro illo priori foã velus ñ expelleret ex maã, gõ pro illo priori adhuc cel in maã. Ri: Sl: Foã velus ñ é in maã, nihilominus hoc ñ cé foã veteris primõ concipit pro posteriori signi, nempe pro signo S. Con: concipit pro priori signi ante introductionem foã novæ. Ri: Con: ñ é in maã præcisivè, hoc é ñ concipit cé Con: ñ é positivè hoc é concipit positivè ñ cé. Nunquid cim tota illo instanti quo producit ignis hbt cé lucis et caloris, cel tamen Lux et calor ñ concipiunt pro illo priori pro quo concipit cé ignis gõ cim Licet tota illo instanti hãt ñ cé foæ veteris, quo introducit foã nova, nihilominus pro illo priori ñ concipiunt ñ cé foæ veteris ad confirmãonem Sequel: Ma: Ri: Ma: quamdiu ñ expellit, hoc é: quamdiu ñ destruit actio illig conservativa Con: hoc é quamdiu ñ concipit cé expulsa Ri: Mi: ñ expelleret ex maã, hoc é ñ conciperet pro illo priori cé expulsa Con: ñ expelleret, hoc é ñ hberet destructa actio illius

conservativa N. et Cons: Ad solvendum hoc argumentum notandum é: q̃ Joã vetus toto illo instanti quo incipit Joã nova in sit in maã, cũm juxtã dictũ duo Joã substialr̃ n̄ possint sr̃ et semel in eadem maã esse, Verũm licet Joã vetus toto illo instanti n̄ sit in maã, nihilominus tamen hoc n̄ é Joã veteris n̄ intelligi; et n̄ incipit nisi in signo posteriori tempe in signo s̃ redit data instiõ ab igne. Deinde hoc argumentum supponere vñ q̃ aliquam prioritatem et posteriori: talem duratõis sive temporis vno eodemq; instanti, quam nos nunquam admittimus, sed dum dicimus Joãm novam é prioriori et Joãm vetere ut expulsam é eo pro posteriori, nihil aliud dicere intendimus, quam q̃ Joã nova ut introducta et alij quã dõ caã Joã veteris ut expulsa; q̃ p̃t fieri vno eodemq; instanti.

N:12 Dubium 2 Joã vetus é impedimentum Joã nove, alqui prius é tollendum impedimentum quam ponat effectũ, ergo prius dat expelli Joã vetus; ergo expulsio Joã veteris é prior ea.

Ad: Dis: Mat é impedimentum aut Joribile eorum concomitantiũ, é quod tale, cujus carentia n̄ est actum primum protimum caãdi Con: é impedimentum auferibile antecedenter, et tale, cujus carentia est actum primum protimum caandi N. Dis: Alqui prius tollendum é impedimentum q̃ é auferibile antecedenter Con: q̃ é solum auferibile concomitanter N. et Cons: Joã vetus é quidem impedimentum, sed tale, q̃ n̄ p̃t auferri antecedenter et prius tempore, sed solum concomitanter, si enim auferretur prius hunc maã aliquo tempore et naãliter sine ei Joã, proinde eodem instanti quo Joã nova introd incipit é in subto, Joã vetus evacuã desinit, id é: eodem instanti quo verum é dicere: nunc Joã vetus n̄ é, sed imediate ante fuit, eũm verum é dicere: Joã nova nunc é sed imediate ante n̄ erat,

gō foā vetus subto unita nō ē impedimentum antecedenter tollen-
dum, sed concomitanter el foālis per ipsam introductionem
foālem actuam, id ē: per ipsam foām novam introducendam.
Si quis urgeat 1mō: dispōnis pro foā nova ēt proprior ad foam novam,
alqui expulsio foæ veteris ē dispō ad introductionem foæ novæ
gō ē proprior. Dimit: foā nova nō ēt ē in subto nisi pellat foā anti-
qua, gō expulsio foæ antiquæ ē dispō ad foam novam. Contr: col:
neptio removit et tollit impedimentum, gō impedit quo minus foā
novæ ēt uim maā, gō maām dispōnit, ut foā antiquæ expulsa
recipiat aliam. Ad 2m: ablatio impedimenti pro foā nova ē dispō
maā, gō dispōnit maām ut expulsa foā antiqua recipiat aliam.
Ad 3m: in illo, qui caret tibiis constrictis pedes, ablatio impedi-
menti seu catenarum ē dispō previa ad veram ambula-
tionem, gō cum ablatio impedimenti seu foæ veteris ē dispō maā
pro foā nova.
Ad contra. Ad 1mum: quia expulsio ē idem realiter cum introduc-
tione activa, alqui idem nequit ee dispō sui ipsius, gō expulsio
nequit ee dispō ad introductionem; si autem intelligat expulsio
passiva, sumpta illa simpliciter nō ēt ee dispō, expulsio enim
passiva ut quo sumpta pro denominatione expulsi ē pro posteriori,
quia ē effectus introductionis, gō nequit ee dispō. Ad 2dum: nisi
pellat foā antiqua concomitanter tam: nisi pellat antecedenter 1m:
gō foā vetus nō ēt ēt prius expelli dat, ut nō ee foā antiqua
ēt prius tempore aut aliquo instanti, nō. clara ē; quia alias
maā ee prius tempore naturaliter sine foā substantiali, negatur dicit ēt:
Ad expulsio foæ passiva sumpta ēt prius naturaliter, gō enim nō ē nō
ēt esse ullo modo dyoē esse, gō expulsio foæ veteris passivæ
ut gō ēt in recto sumpta nō ē prius naturaliter introductione foæ
novæ sed negatur expulsio activa cum hac ēt realiter idem cum

introductione, aliàs ecl̃ idem cãa sui ipsius ad confir dñi
ff: dd̃l impedimentum concomitantes cum antecedentis a domi-
nem foã ad subtm: ff. p. dis: ff: ablãõ impedimenti antecedens
ẽ dispoõ mãa cum ablatio impedimenti concomitans. ff. ulteriori
p. disp: ẽ: quia ablãõ impedimenti lig: compedem ẽ antecedens,
dd̃ facil hoem expeditum ad ambulandum aut eundum,
alqui cẽ expeditum ad ambulandum ẽ cẽ dispositum,
gõ ablãõ dalis impedimenti facil hoem dispositum ad ambu-
landum, gõ ẽ dispoõ: at vero ablãõ foã veteris seu impedimenti
solum ẽ concomitans, nec ꝑt cẽ prius antecedentes, aliàs mãa
aliquo tempore ꝑsẽt cẽ sine foã subsistali.

Quis urgeat 2dõ: ablãõ compedum ẽ ablãõ impedimenti antecedens
proprium auferibilis dd̃ nũ tandum concomitantes, gõ cum ablãõ foã
antiquae.

ff. disp: ẽ: 1mõ: quia ex hoc sequeret: qd aliquo tempore prius aut aliquo
instanti mãa existeret sine dicti foã subsistali: nihil simile sequeretur
in priori casu, gõ. 2dõ: in priori casu compedes dd̃ religua similia
impedimenta ꝑt talia ad lig: ipsissima ambulaõne nõ tollantz prouti
videmus: qd ẽpedit: licet difficulter ambulend nõ tamen tollant: compedes
expedity, at vero foã ẽ talis mãa ad spectato casu mãa hoc ipso
qd recipiatz in mãa foãlitas in genere cãa foãlis expellat foam
veterem. Duplicia ꝑt proinde impedimenta aliqua horum
dd̃l prius tempore auferri aut mãa, quãdam vero ꝑt dd̃ tempore
dd̃ mãa; sic compedes antecedentes pedes constringentes, ad hoc
ꝑt ambulare, dd̃l auferri pro priori ante ambulaõnem dd̃ per
ipsam ambulaõnem: at vero lig: vivere ẽ impedimentum mortis,
qd tamen nõ tollit ante mortem, sed foãliter ꝑt ipsam mortem,

el hoc modo tollit impedimentum nimium foā veteris nō antecedentes sed concomitantes.

Cūm ergo 3 principium ingrediat ventus in cubiculum proprium dēt aperiri fenestra, gō cūm principium unius foā nova maā, propriū dēt expelli foā vetus. Confir: approximatio ē condicio proprii requisita ut ignis urat, gō cūm expulsio foā veteris erit condicio ut foā nova uniat maā. Confir: 2do: privatio elabtiō humoris ligni, in gd inducī dēt foā ignis, dēt proprium tollī ad introductionem foā ignis, gō cūm dēt prius expelli foā vetus. Ad 1m arg: N. Con: dispā ē, quia ingressus venti in cubiculum nō ē causa apertionis fenestrā, sed potest alibi dictum ē: quidam specialis impetus et impetus, quem deinde ingressus venti subsequitur: at verō foā nova ē causa expulsionis foā veteris, cūm nulla alia causa proportionata ut negatio activa assignari possit. Transmitto 1m quia dicunt aliqui gd ipsa pariter apertio fenestrā tollit concomitantes, et sic hoc impedimentum pariter tollit concomitantes. Ad confir: 1mam dispā ē: quia calor vel ignis habet ignem ut productus nō ē causa approximationis, gō et approximatio potest bene apponi ante calorem vel ignem ut productum: at verō foā nova ut unita ē causa expulsionis foā veteris, cūm nulla alia sit assignabilis, gō. Breviter: approximatio nō ē effectiue causa efficienter sed tantum applicatio illius ad passum, at verō expulsio ē effectiue foā nova ut unita, gō. ad 2dam confir: Con: N. Con: Cūm enim foā ignis naturaliter nō inducat, si nō inducat prius calor in materiam, qui foā tollit expellit ut frigus et humorem, ideō impedimentum antecedens ē tollendum: at verō foā vetus ē impedimentum concomitantes auferibile, ut jam dictum ē, gō. Patet cō si quis

dical, dum Princeps speraß venturß in urbem, ſpriuß eliminat impedimenta ad ei pareß locum, quia Princeps talis impedimenta adventu ſuo ñ eo ipſo ſoalia ſ. dical, ad veñ ſoa perhoc, q ſoalia ſ. unialß maa, ſoalia ſ. expellit ſoam veterem. Sed iterum quiß dical: eodem inſtanti, quo introducta ē ſoa nova, tunc ñ ē amplius antigua, gō ñ ꝑt pelli, qd enim ñ ē, quomodo pellꝫ ꝑt? R. Con: ſ. diſtinguo gō ñ ꝑt pelli intrice, ſtā ad recipiat aliquē impulſum aut contrariam qualitatem Con: ñ ꝑt pelli extrice, ſtā ut nec poſſit denominari expulſa, R. vel alias: ñ ꝑt pelli Localiter Con: ñ ꝑt pelli exigitive, ſtā ut hoc ipſo ñ ſit, quia ſoa nova ē. R. ſi ad hoc quiß dical: dum Petrꝫ movetꝫ ad Locum B à Loco A prius debet deſerere locum A antequam acquirat Locum B, gō eñ maa debet prius deſerere ſoam antequam acquirat novam, igō expulſio ſoa antigua ē propter. R. dis: R. dum Petrꝫ movetꝫ à Loco A ad Locum B ñ immediate vicinum, debet prius eodem tempore deſerere locum A quam acquirat locum B Con: dum movetꝫ ad locum B im: mediate vicinum R. dum Petrꝫ ſe movet ad locum immediate vicinum, ſi proprio tempore fuiſſet deſtructa antigua ubicaō, hunc Petrꝫ naaliter nullibi fuiſſet, gō dum ad locum vicinum immediate movetꝫ Petrꝫ ñ deſeritꝫ prius tempore ubicaō, licet Petrꝫ prius tempore fuerit in Loco A quam in Loco B. unde dical per acquiſitionem novæ ubicaōnis deſeritꝫ ſoalia antigua ubicaō, aut Locaō, ſtā per introductionem ſoæ novæ concomitanter ceſſat ſoa antigua ſive in quantum introductio in genere caē ſoalis extrice denominat ſoam veterem expulſam

eodem instanti quo foā é producta et improducta. Dici in genere cāā formalis extrinsecā, quia foā nova n̄ constituit intrinsecē tanquam pars ipsum n̄ et foā veteris, nec illi unit, nec illam afficere p denominacōne intrinsecā sed tantum extrinsecā. Proinde bene observandum é: qd introductio foā novā denominet extrinsecē tantum maām privatam foā, quia in maā recipit intrinsecē tanquam in subto receptionis, qualamen denominacō é effectiua darius, et quidem privatiua et tantum conaturalis; cum p̄sit foā nova divinitus poni cum foā veteri in eadem maā.

P: quis urgeat 4C: foā nova pelleret veterem, hinc foā nova et foā vetus deberent sibi cōexistere, aliqui hoc naāliter fieri n̄ pt̄. P: Ma: quando Petrus expellit Paulum ex loco quem Paulus occupat, dbnt Petrus et Paulus sibi cōexistere: idem é de globo expellente alterum globum: nec cim si foā nova pelleret foām veterem illa maā, quam foā vetus occupabat, deberent sibi cōexistere. Confirm: ut duæ foæ accidentales se invicem expellant dbnt sibi cōexistere; nec cim foæ substiales. P: 2: duæ foæ accidentales dbnt inter se pugnare frig: calor et frigus: aliqui ut inter se pugnent, dbnt sibi cōexistere, cim.

R: N: sequel: Ma: P: do disp: quia Petrus pellit Paulum, et globus globum ex loco efficienter producendo et imprimendo illi qualitatem localem Loco motivam seu impulsum quem Paulus in se successive recipit, cim agens, quando agit, et passum, quando recipit, debent cōexistere, hinc necesse é: ut Petrus pellens et Paulus pulsus actu existant; at vero foā nova introducta n̄ expellit veterem efficienter producendo in illa aliquam qualitatem localem, sed expellit illam

ꝺ̃ãliter se ipsum maꝺ̃ uniendo, ꝙ ul ſeal, ſuſtrãl, ul ſuã vetus ſit ẽ ſtinenter, tuel nõ ſit ꝑmanenter, nõ obſtat ꝙ ſuã nova haãl ſe actiue reſpectu ſuãlis ul paſſiue expulſionis, cũm ſit actiua priuatiua ſuæ veteris. P. enim, ꝺ diꝫ: hõ ſe actiue ꝓnull ly actiue ſignificat rem poſitiuam oppoſitam carentijs ul priuationibꝫ paſſiuis con: ꝓnully actiue ſignificat primũ actum effectiuum N. ad contra. N. P. diꝫ: Ma: ꝺ̃ãl inter ſe pugnare ſuãliter con: efficientes N. ſic diꝫ: mi N. con: ul aliquã pugnet efficienter ꝺ̃l illo actio procedere, ul aultem ꝓcedat actio ꝺ̃l neceſſariõ exiſtere, ita uerũ ꝙ ſuãliter ſoluũ pugnant reſpectu ejuſdem ſubti exigunt ſibi alterum oppoſitum nõ exiſtere ſl in eodem ſubto, gõ illud alterum ꝺ̃l nõ exiſtit in eodem ſubto. Hæc enim pugna ſuãlis conſiſtit in naãli contrarietate ul in compoñibilitate reſpectu ejuſdem ſubti, in quo ſi uel uno inſtanti ꝓꝺ̃l naãliter ꝓponi, jam nõ pugnarent. P. quis urgeat s: ſi ſuã nova expelleret ſuam veterem generãõ ul complio ſibi identificarentꝫ, aliqua hoc repugnat, cũm generãõ opponatꝫ complioni, gõ. P. ſequel: Ma: introductio ſuæ novæ identificaretꝫ expulſioni, aliqua introductio ẽ generãõ, ul expulſio ẽ complio, gõ. P. ſequel: Ma: ipſa introductio ſuæ novæ ẽt ꝓpulſio ſuæ veteris, gõ.

P. diꝫ: ſequel: Ma: generãõ ul complio paſſiua ſibi identificarentꝫ N. generãõ ul complio actiua ſubdiꝫ: identificarentꝫ ſibi 2dum rectum con: 2dum obliquum ul denominatiue N. ſic diꝫ: mi N. con: P. diꝫ: Ma: identificaretꝫ expulſioni paſſiuæ N. actiuæ ſubdiꝫ: 2dum rectum con: 2dum obliquum ul denominatiue N. con: mi N. con: ulterioꝛis P. con. A. diꝫ: ſimiliter con: N. con: generãõ 2dum rectum ẽ ipſa unio, cũm gõ ſit eadem unio

pt̄ quam generatz, intellige foālitē Joā nova, et pt̄ quam expellitz Joā vetus, dō generatō et corruptio activa est eadem 2dum rectum, 2dum vērō obliquum, et denominativē est diversa, quia unio inquantum respicit Joam novam, dicitz generatō, inquantum vērō respicit Joam veterem est expulsam dicitz corruptio.

Siquis dicat pt̄ generatā Joā nova et nō expelli Joā vetus, gō generatō Joā novā nō ē corruptio cum activa Joā veteris. P. Z. 1mō pt̄ generatā Joā nova et tamen nō uniri māt. 2dō. pt̄ unitā Joā nova māt et tamen nō expelli Joā vetus, quia pt̄ōt gallem divinitus dua Joā ēsse in eadem maā.

R. N. L. P. N. L. ad mātē: quia juxtā nec generatō ē ipsa realis unio, gō nec divinitus fieri pt̄ ad generatz Joā nova, et nō unitz māt.

Quam P. dis: Z. et tamen nō expelli Joā vetus divinitus Concūrsāli te N. nostro statu naāli dicimg introductionem Joā novē cē causam expulsionis Joā veteris. Sed tali casu Joā nova nō expelleret actu Joam veterem, nihilominus tamen illam exigeret expelli.

Siquis urgeat bg gd ē prius in intentione ē posterius in executione alterius productio Joā novē ē prior in intentione quām sit corruptio Joā veteris, gō productio Joā novē ē in executione posterior expulsione Joā veteris; consequenter in executione prius corrumpit Joā vetus quām introducatz Joā nova. Dimō: dō corrumpit Joā vetus nisi introducatz Joā nova, gō productio Joā novē ē in intentione prior quām sit corruptio Joā veteris.

R. dis: Ma: ē posterius in executione respectu mediorum, per quā obtinetz finis Con: respectu vltimi rerum connexarum et quā effectuum ātali fine posito in executione proveniētium. Sic finis ē primus ēn intentione, et tamen gaudium, et quies in possessione finis ē in executione posterior fine. Ad 2dō: trans: Ma: Nimō: quia introductio ē foālitē idem cum corruptione activa alterius idem nequit cē prior se ipso, gō.

P: dic: N: ideō identicā et concomitantes communit foē veteris, ut introducat foā novae Cm: ideō cāāliter et antecedentes communit foē veteris. N: Ly ideō n̄ semper imponat cāālitatem, sed subinde eiā identitatem, sicut dum dico: Petr̄ ē hō̄ quia ē āal rōnale, q̄ n̄ ē cā hō̄is, sed identicē constituit hoem.

N:122 Si aliquis adhuc ita arguat contra: Si foā antiqua vbi illo instanti quo introducit foā nova n̄ cēt in subto hanc debuit esse desereꝛe subtm̄ vel imediatē uno instanti ante vel tempore prius: n̄ primum: quia n̄ dat instans post instans: nec eiā dum: quia alias maā existeret naāliter sine ō foē, ꝯ dicendum ē: q̄ illo instanti, quo introducit foā nova adhuc stat in subto foā antiqua. Vel ā contrario sic: si foā nova n̄ introduceret prius tempore ad expulsionem antiquae, hanc eodem instanti foā antiqua cēt et eiā n̄ cēt in subto, alqui sequela ē impossibilis ꝯ. P: sequelā: Mas foā antiqua qualemus pro posteriori signo instantis expelleret cēt in subto, ꝯ cēt et n̄ cēt. P: ad primum N: Mas et dico q̄ foā antiqua nec prius tempore nec uno instanti desereat subtm̄, sed in ipso instanti introductionis ideē: manet ibi usq; ad instans et in instanti expirat, et sic hōc cē desinentes. Sic etiā hugus ē in Petro, qui ex schola movet se ad templum, illo ipso instanti quo occupat templum, pro priori cessat cē in schola, negꝰ tamen scholam desereꝛe prius tempore, quia alias aliquo tempore cēt extra ocm̄ locum, negꝰ uno instanti ante deseruit scholam, sed illo ipso instanti quo ingreditur templum deseruit scholam, manendo solum in schola, usq; ad instans desertionis sic fit dic cum cessatione

fóā antiqua introducta fóā nova. Pro altum argm̄ à contrario propositum N: sequel: Ad dico: q fóā antiqua toto illo instanti tantum n̄ erit in subto, sicut fere toto instanti é cāa et lux toto instanti é effectg; n̄ é enim fóā é effectg fóālis privativus ipsius introductionis fóā nova. P: Con: 1m̄ plem ex: 2dam plem N: q fóā antiqua quatenus proprioi signo ejus: dem instantis n̄ expelletg eet in subto, quia fóā antiqua proprioi signo nec expellitg nec cim̄ n̄ expellitg, ut argm̄ male supponit. Rāo é: quia illud dicitg ee proprioi signo q é cāa efficiens proposterioi signo positi, alterius n̄ expulsio fóā antiquā, sive existia illius n̄ é cāa suæ expulsionis; nihil enim se ipsum dicit destruit et expellit, gō hāc n̄ expulsio n̄ é proprioi; unde dico: q fóā antiqua proprioi signo ad expulsionem suam nec sit, nec cim̄ n̄ sit in subto, sed prescindit ab utrog; ipsa enim nec é sui cāa et sic proprioi nec é suus sibi effectg; et sic proposterioi, dīc bene attendendum respectu cujus introductio fóā dicatg ee prioi, et expulsio respectu cujus dicatg ee posterioi scilicet respectu fóā novæ; quæ per sui introductionem illam quasi fóāliter expellit et dat illi hanc denominationem extrinsecam pulsæ vel pulsæ, quæ é effectus 2darius privativus.

Quæstio XIV

Un cāa prima à posterioi demonstrari pssit etiam permisso alterius processu in infinitum?

Ipsa hæc quæstio tractatg in Philia practica scribit pro notitia: an existia dei pssit cim̄ demonstrari à prioi aut quasi à prioi. Item ultimum in hac providentia per Cujus vita

moralis tempus pſūl ab aliquo invincibiliter ignorari Deus.

Dari caam in creatam seu primam, aut ut Catholicē loqua-
mur: dari Deum n solum fides nos docet, sed eim ipsa rāo
et ipse instinctus nāe quemlibet admonet; nihilominus tamen
aliqui perversa mentis hoīs, inter quos credit fuisse Lucretius,
augri et negare Deum, n tam q nescirent dari Deum, quam q
nollent Deum existere, quam malorem suorum vindicem
timerent hos scripturā psalmo 13 recte appellat insipientes:
dixit insipiens in corde suo. Nb: in corde suo n in intellectu:
n e Deus. Hoīs ejusmodi passim vocant atheos, de cujus
sine Deo; contra hos eium primo procedit questio, ostendens
illis demonstrative dari Deum, quia vero demonstrāo
dum Loam alia dicit a priori alia a posteriori seu ex effectis.
In presenti n quaremus an Deus demonstrari pſūt a priori;
cum enim Deus caam sui n habeat ideo nec a prima demon-
strari pt: sed solum an demonstrari pſūt ex creaturis tanquam
ex suis effectis?

Sectio I

An ex creaturis pſūt demonstrari caa prima?

Antequam atheum impugnes, pete ex ipso, quid intelligat per hoc nōa
caa prima? dices te per has voces: caa prima intelligere ens
aliqd improductum a se et a nemine creatum, a nemine dependens,
quae et synonima. Quaeres proinde: an atheus dare ens admittat?
si admiserit, tunc hoc ipso concedet Deum, argumentaberis autem
sic: ens improductum nunquam potuit habere initium, alias eo
eo ipso fuisset productum a aliqua caa, per quam incepisset

existere, gō ens improductum semper necessario ab aleno existit,
sed gd ab aleno existit necessario é Deus optimus, maximus, gō.
P: subs: Nomine Dei nihil aliud intelligimꝰ, quām ens optimum
quo nihil melig cogitari pt, gd merissimam perfectionem dicit sine ulla
imperfectione, sed ens necessarium é tale ens, gō ens necessarium é Deꝰ
P: Deum min: hujus subs: Ens necessarium nunquam fuit in potia, nquam
fuit nihil, nec é pt fuit nihil, gō tale ens ex sua ēntia é meus actus,
merissimum ens, adeoq; é merum bonum, mera perfectio, et per conse:
quens é Deꝰ. S: gō Ille Deꝰ tibi concedat primam consequiam, facile com:
pelles illum ad concedendum Deum, si autem neget cām 1ᵐᵃᵐ, d
omnino ille facit, hunc capies le ad demonstrationem ostendendo ex sua
ēntia humanarum ēntiam cām 1ᵐᵃᵐ pro qua sit.

§I

Præliminaria.

Implicat processus in infinitum. Pāo é primo: quia implicat N.123
ad ēg: in processu cāatorum dez aliq cāatum ultimum et me:
dium, et dez aliq 1ᵐᵘᵐ, cum medium et ultimum ex sua ēntia: ad
ex tēnis patet: / præsupponat primum, atqui in processu in infinitum
ēg: cāatorum darez ultimum, et aliqua cia cāata in infinitum pro:
grediendo cēt inter media: / si enim deveniretz ad 1ᵐᵃᵐ cām, jam
n cēt processꝰ in infinitum: / quia implicat talis processus, gō dez
deveniri ad aliq cāatum 1ᵐᵘᵐ. 2ᵈᵒ. Talis processꝰ ēg: cāatorum
in infinitum cēt infinitus, et eim n cēt. 1ᵐᵒ cēt infinitus, quia in:
cluderet jam posita cāata infinita, et eim n cēt, quia pcedunt
ex cogitabile cāatum assignaretz ex antecedentibꝰ, illud tantum finite
distaret ab ultimo, ēg: hodie posito Petro gō implicat 2ᵈᵒ In hoc
processu in infinitum ex antecedentibꝰ cās aliq cāatum deberet sic

distare finitè ab ultimo hodie cælo vl reliqua antecedentia distarent infinitè, cùm in infinito cælorum debeat dari infinitudo alqui hoc implicat, gò. Ma: patet quia certè cælum ante centum millia annorum distat finitè ab hodierno cælo i.e. hodierna hora, mi: P: Implicat vl finitum additum finito faciat fiat infinitum gò implicat, vl sic aliqd distare ab ultimo, vl illi additum aliquid faciat distiam infinitam. 4ta: Denique implicat infinitum actu, alqui talis processus daret infinitum actu in numero cælorum.

N:124 Pro fundamento demonstrationis sumo principium metaphysicum ex Arist: et S:to Thoma desumptum, Qđ fit movetur ab alio, movetur: sive Qđ producitur ab alio producitur sive creetur sive generetur, sive quauis alia actione fiat. Cùm nihil possit reproducere se ipsum solitum quoad primum esse, res autem quæ fit per productionem acquirit esse et res quæ producit, jam supponitur habere esse, ad eos quidquid producit dicit intrinsecam insufficientiam ad dandum sibi esse igò si postea habet esse, hoc suum esse debet habere aliunde, sicut quia aër est intrinsecè insufficiens ad dandum sibi esse lucis, dum lucem habet, illam necessariò accipit aliunde scilicet à Sole.

§II

N:125

Thesis.

Cælum seu Deus per naturalem rationem demonstrari à posteriori sive ex effectibus. Ita ois Christiani Philosi: P: 1mo: assignando evidentem demonstrationem. Qđ fit producitur ab alio producitur, cum nihil possit producere se ipsum, aliqui de facto aliqd producitur, gò ab alio producitur, aliqui illud à quo producitur, vel est iterum productum ab alio vel non est productum ab alio, si est productum ab alio vel proveni

nichor landem ad aliquid improductum vel dabiles processus in infinitum vel multas caalitates, alqui hic duo implicant nempe processus in infinitum, et multa caalitas, gō dat aliq improductum evidenter sive caā efficiens 1ma sive Deg à quo cia dependent ecntialiter, et illeā nullo alio, gō.

§III

Solutio Dubiorum.

Dubium 1mum Creaturæ nō ē proportionatum medium ad demonstrandum Deum, gō nō ē demonstrari ex creaturis à posteriori. N:126

P:ā: Finiti ad infinitum nulla ē proportio, alqui creaturæ ē finita et Deg ē infinitus, gō: R:Mā: Dis: Ma: nulla ē proportio entitatis Con:haudinis, caalitatis, aut connexionis N:Com:mi: sic dis: Con: N:Conc: Si quis dicat: Creaturæ ē contingentes, gō nulla eiā ē proportio haudinis R:dis: ā: ē contingentes spectata existia Con:spectata connexione et dependentia à Deo N:Verum ē q existia creaturarum ē contingens sed postquam existunt creaturæ ecntialiter dependent à Deo tum in productione quātum tum in conservatione, eiā gō sic dependeant certe ē medium necessarium, ut ex illis ostendat Deg. Si enim caā nō existens actu nō ē necessario ecntialiter dependet ab aliquo in ordine ad conservari, hunc dum ostendit effectq existere, eiā necessario ē admittit caā actu à qua actu dependet et conservatq effectus. Si quis dicat 2dō: Ex creaturis contingentibus ē tantum deducitur sive demonstrari Deg q vel existat vel existiterit, et nō q actu existat, gō. R:N:ā: Quia si aut Deg necessario produxit cia ita eiā cia conservat eiā gō multa entia creata actu existant, eiā actu existere ex Deg ita conservans. Si quis dicat 3tiō: Ex hac q domus aliqua de facto stet, nō sequitur q eiā de facto existat aedificator, qui illam aedificat, gō à pari. R:dispē: quia domus ita existit hic et nunc aedificata ab aedificatore, ut potuerit existere quia ab eodem aedificatore ponerētur: plerat eiā ab alio poni: ex quo ipso novum

argm̃ conuincit pro nobis. Si enim illa dom̃ exist. ℓ eim̃ deficiente
aedifi. ut plenit ab illo n̄ procedere, neq; conservari a illo vult ℓ aliud
quid conservans hanc domus fabricam, sed n̄ aliud quam alig ens im:
prodictum sive Deg, gō. Ly argm̃ hoc sic proponunt. Ex aliquo
artefacto solum disjunctive demonstratz Artifex l:g: ex imagine pictor
qd vel existat vel existerit, gō cim̃ ex effectibz creatis tantum dis:
junctive ℓ n̄ determinate demonstratz Deg. N: dis: ℓ: Ex artefacto par:
ticulari n̄ ꝑ existentia artificis creati ℓ conjungenter existentis determinate
demonstrari Con: Ex artefactis ℓ sumptis de novo indies apparentibz ℓ productis
n̄ ꝑ existia demonstrari N: hoc ipsum qd ex effectibz ℓ sumptis demon:
stratz aliqua caa quae sit tantum caans, ℓ n̄ iterum caata rovidenter
infertz; qd hec caa a se debeat includere om̃em perfectionem, gō ℓ
actualem existiam, quae ē prima perfectio.

Si quis urgeat 1mo. Ex creaturis n̄ ꝑ demonstrari centia Dei gō
nec existia Dei. N: Con: centia Dei, ℓ existia sibi identificantur, gō.
Consit: qd n̄ ē sensibile n̄ ꝑ a Philoo demonstrari, alqui existia Dei n̄ ē
aliquid sensibile, utpote spirituale; gō. N: dist: n̄ ꝑ demonstrari centia
Dei quid sit Con: qd sit ℓ qd existat N: Con: ℓ: sic dis: Con: Nlonge: consit:
dis: ma: qd n̄ ē sensibile nec ratione sui, nec ratione alterius centialiter exeri
n̄ ꝑ demonstrari a Philoo Con: qd ē saltem sensibile ratione alterius N: sic
dis: mi: Nlon: ē gō Deg sensibilis ratione creaturarum quae centialiter
dependeat a Deo.

Si quis urgeat 2do cum Ptheo. Si demonstratz Deg, ēt infinitum bonum, qd replet
omia, gō nullum daretz malum, alqui tamen datz, gō n̄ demonstratz Deg. Con:
si daretz infinitus calor, expelleret oe frigg; quia frigg contrarie opponitz calori
gō cim̃ si daretz infinitum bonum, excluderet oe malum, ideo; qd replet
cuncta cim̃ opponatz bonum malo gō nullum daretz malum. N: Con: N: Con:
si ℓ: calor expelleret oe frigg ex toto subito cui ine Con: cui n̄ ine N: Deg autem cim̃
n̄ insit ulli rei tanquam subito, sed tantum adsit eius per centiam, presentia,

el personam, el eo quidem modo, ut permittat hum necessarijs rebus, hum cum liberis suas inclinaões eis contrarias, ideo cit dicit se permittere liberis malum morale necessarijs, quasi malum Alyum respective, id coyo excludit solum à se malum n autem ab alijs, quæ n sit ipsum infinitum bonum seu Deus, sicut calor excludit solum frigus à subto, in quo é, n autem in quo n é.

Siquis urgeat 3to. Non é necesse illud gd movet ab alio moveat, Pst dum Petrus ambulat movet se ipsum et n movet ab alio, gō. R. N. ad prob: dico: gd principium motus activi in quacunq entitate naturali ſoa, et illud gd movet é solum oppositum, et licet actiones sint suppositorum et dicat solum hoc censu cē movens et motum, nempe denominative movens tamen entitativum et ſoale, et activum semper é ſoa, ſoa autem sola aliud quid é saltem in adæquate à oppositō, gō adhuc gd movet ab alio movetur.

Sectio II

An existia Dei possit demonstrari Atheo, si permittatur illi in infinitum processus causarum, et causatorum.

Stante quæstionis in hoc versatur, cum cum Atheo se contra argmā nostra pro demonstratione Dei ex effectibus allata obarmet suo pro: esse in infinito causarum et causatorum seu effectuum, et plurimi authores qui pro rijs Atheis armis eum confirmare dentant, et de hoc permisso cum illis processu n tamen admisso Deum illi demonstrari conantur, quid nos sentiamus brevi patebit.

§. I

Præliminaria.

Aversarij in argmis contra Atheum allatis semper ad sensu distributivo argumentantur ad collectivum, cum tamen infinitum colligi n

N. 127

pſil. Colligere enim ē rem circumscribere, terminare, et finire. Et cūm permittat, gd intellectg nostes pſil facere similem collectionem extricam, tamen ultā sensu distributivo fiat argumentāo obmanere eadem rāo in sensu collectivo, qua fuit in sensu distributivo ita: ut sensui collectivo n̄ accedat nova perfectio, de qua in sensu distributivo nulla fcta ē mentio inpleta, gē cūm pleo collectiva et id ēg quis male argumentaretg, pleo positiui distributivi sumpta ꝺ subtia inpleta, gō cūm pleo collectiva et ſ sumpta ꝺ subtiā in: pleta, quia in sensu collectivo propterly ſ accedit unio, et perfectio transitiva, qua in sensu distributivo n̄ intelligebatg adē.

N: 128 In presentē quēstione n̄ dicit: permissa serie infinita qualiacūg, de qua nec somniavit Atheg, sed tali permissa serie, qualem ipse Atheg confinxit in ordine ad eliminandum ex rerum nāa Deum, quin extra hanc infinitudinem de re aliq ens possibile adeoque Atheus sic loquitg: dē, vel quidquid in rerum nāa existit ab alio producitur existit, ipse in infinitum ut nguam deveniatg ad primum.

Qua permissa propōne ut vera vel ēg n̄ existit in rerum nāa, vel erit ab alio producta, et sic n̄ erit cāa prima. Proinde quomodocūg argumentetg adversary permissa Atheis serie infinita semper deprehendetg, gd vel in ipso modo argumentandi n̄ permittant Athei processum, sed aliquem alium, de quo nec cogitavit Atheus, sibi fingant, vel ipso fcto argumentandi, hoc ē exercitii cuestandi illum, et sic demonstrant Atheo Deum permisso atheo processu, sed potius eversō processu, gd tamen ē contra statum presentis quēstionis.

§. II.

Thesis.

N: 129 Permisso Atheo processu in infinitum rerum et ejusdem n̄

p̄ evidentē et infallibilitatē à posteriori demonstrari existiā cāē
ḡmā, seu Dei: Dem: 1mo. Loando aḡm ex certitia demonstrationis à
posteriori, quando ex vero effectu existente, et quoad nos notiore
demonstratz existiā cāē, à qua producty ē effecty, alqui permissa Atheo
serie cārum producentium et producturum infinitarū n̄ p̄t demonstrari
existiā Dei ex illa tanquam ex vero effectu existente, et quoad nos notiore
gō illa permissa n̄ p̄t demonstrari existiā Dei à posteriori. Min: patet, quia
sola vis convincendi intellectum, quā inē demonstrationi à posteriori,
de vera reali et exercita existiā cāē in hoc fundatz, q̄ effectus hoc
verum reale ē à cā accepium, consequenter q̄d tale ē debeat
cum habē, aut saltem hunc habuisse cāa quando produxit ipsum,
à qua cā effectus accepit ē: cum nemo dare p̄sit ē, n̄ habz ē:
Sigo effus ex quo intendo demonstrare cāam existere, hoc verum
ē reale n̄ habt, sed tantum ex erronea pervasione imaginarium
ē, impossibile ē: aut inde inferri p̄sit vera realis existiā cāē, sed
solum imaginaria, cum dependentia hujus talis effecty conexi cum
tali cā n̄ sit vera realis, sed tantum imaginaria, ḡo. min: cum
patet ex tmis, quia nulla de facto demonstrans Atheo Deum sum:
niavili, q̄d illa series infinita Atheo permissa sit verus effecty à
Deo producty, aut q̄d vera ā ipse rei existat, licet talem Atheus pro-
cessum asseral, ḡo. Confir: Si permissa Atheo serie infinita p̄sset
demonstrari existiā Dei vel p̄sit ex cāis producty infinitis, quæ
Atheo permittunt aut sit infinita, vel à cāis aut productis, licet effis
convenial, et permittat Atheo q̄d sint infinita, alqui neutrum dici
p̄t, ḡo. Prim: Nam Atheus dicit per te Christiane, finitē cāē productā
ab alio quam convenit ē infinitas, et cāa producta et eim n̄ producta,
seu et effecty et eim n̄ et effecty, consequenter et Chymera, quæ per hæc
ē eversiva existiā Dei, alqui ex eo q̄d per eam ipsum ē eversivum existiā

Dei, hu mihi demonstrari ñ potes languam ex effectu Deum: aliquin ex eversivo Dei demonstrans Deum, qd per se eim implicat, go. urgeb hoc argm ab Atheo Licet per creaturam effectum demonstrari Deg ex ea tamen creatura, quæ dicit ordinem perfectissimum, ñ pt demonstrari Deg, quia hæc pulcra pt ee creatura et ñ creatura, adeogo chymera Dei eversiva; go eim licet ex veris caus producentibg et ee productis pssit demonstrari Deg languam caa prima; si illæ caæ sint infinitæ, et finitæ, tamen ille sint infinitæ, prout mihi permittis ñ pt demonstrari Deg; quia pro tales caæ essent productæ et ñ productæ, et persequens chymera eversiva Dei. Ad hoc adversary. Qd Deum se demonstrando sic accommodent se solum modo errori et assertioni Athei, qui sentiunt, qd ois caa in illa serie producta et ois entia sint languam vicissim adeogo qd indigeant vera caa; alii exinde qd subsumant tantum: alqñ hæc caa, qua indigent necessario ñ pt ee, et contingi intra seriem: aliquin enim aliqua caa productæ se ipsam, vel producet qvoad unum ee à suo effectu, go indiget hæc series infinita aliqua caa extra seriem, quæ sit improducta. Ad contrg 1m: Quia quomodocunq se accommodent adversary errori Atheoni adhuc tamen verum é: qd illa series infinita Atheorum ñ sit vere effectus consequenter nullam veram illam dicat dependentiam ab aliqua caa extra seriem, in qua tamen vera dependentia à caa é tota vis, et fundamentum demonstrationis à posteriori. Contrà 2dum qvia si series infinita permittat caarum et effectuum, ita ut qualibet in infinitum sit caa et effectus productus, nquam pt pervenire ad aliquam 1mam caam, qua tantum et caa et effectus producens et ñ producta, aut producens et producta intra illam infinitam seriem, cum infinitum pertransiri ñ pssit, go multo minus convenire pssit ad hoc. Quid improductum, qd sit producens tantum extra illam seriem.

Qd probat̃ à paritate. Si permittat̃ qd à ꝑte post dari seriꝫ genc: rantium et generatorum in infinitum, hunc n̄ ꝑt̃ peruenire ad aliquid qd sit genitum tantum et n̄ generans; quia n̄ ꝑt̃ peruenire ad ultimum intra seriem à ꝑte post; ḡ eiam si permittatur qd à ꝑte ante ꝑsit dari seriꝫ causarum et causatorum in infinitum, hunc n̄ ꝑt̃ peruenire ad aliquid qd sit causa tantum et n̄ causatum a alio causante; quia neque n̄ ꝑt̃ peruenire ad primum intra seriem à ꝑte ante. R: iterum aduersary: qd ipsam consequentiã infinitudinem n̄ assumant pro medio demonstrationis sed dicunt se solum permittere et transmittere seriem illam infinitam, medium autem demonstrationis sumere ab ipsa ratione causandi producti a alio et sibi insufficientis. Sed contra hoc infero; ḡ frustra mouetur quæstio: an enim permissa serie ꝑsit demonstrari Deꝫ, si enim nihil conferat ad demonstrationem, ḡ se habet quæstio posita eodem modo, ac dum quærimus simpliciter: an à posteriori ꝑsit demonstrari Deꝫ? et sic nihil agunt aduersary contra fidem nec sua demonstratione aliud quam qd nos egimus, dum in priori sectione ex insufficientia creaturæ ipsum demonstrauimus Creatorem: unde obseruo si seriꝫ hæc infinita nihil conducat ad demonstrationem, hinc quæstio debet sic proponi: an omissa vel prætermissa hac serie ex aliis rationibus ꝑsit demonstrari Deꝫ vel causa prima? et sic hæc quæstio est similis huic ei: quæstioni an permisso qd n̄ detur scia, ꝑsint adhuc demonstrari scia ex hoc, qd hoc naturaliter scire desideret. ubi promissum n̄ dari sciaꝫ, abest se per accidens et idem e, ac omissum vel prætermissum qd mihi videtur satis clarum. Proinde dum permisso hoc: qd n̄ detur scia volunt demonstrare scias, nunquid sic argumentari debent,

adversary; ut hoc admissum assumant pro ratione conclusionis Eg. Justa vos adversarios non dantes scias, go hoc ipso dantes scias, quia vos scitis non dari scias, go cum si velim adversario permittere falsum debeo illi sic permittere, ut mihi fidam ex hoc ipso demonstrare unum et ita: ut cum ex hoc falso Astlei processu fidam mihi demonstare Deum, alias hoc non esset permittere, sed omittere et permittere processum in infinitum. Dem: thesis 2do Argumento desumpto ex ipsa serie Stheo permista. In permisso Sthei processu permittuntur Stheo primo intra eundem casa producta et sic infinita et quidem singula sufficientes ad dandum ce alicui effectui, et accipiendum ce ab alia casa intra seriem. 2do: permittuntur illi casa sic sibi subordinata similiter et effectus, ut nunquam pssit pervenire seu ad casam producentem, seu ad effectum ultimum intra seriem: si enim hoc negetur, hoc ipso cum Stheo negatur et non permittitur series, qualem ipse asserit: Jam ex hoc duplici posito duplicem sequelam infero: aliqui admissis Stheo infinitis casis, quorum singula habet sufficientem veritatem ad dandum ce uni effectui intra seriem illam, hoc ipso admittuntur infinita virtualis, adeoque sufficientes ad dandum ce infinitis productis effectibus, go non ce opus ulla casa extra seriem. Sicut admissis infinitis majis et fois Joa infinita ad eos majs, complendas sit ita sufficientes, ut nulla extra infinitudinem Joanum alterius rationis Joa requiratur, go et in casu nostro admissis casis infinitis et effectibus casa sit ita sufficientes ad producendos eos effectus, ut nulla extra infinitudinem

caãnum requiratur caã, seu caã prima. 2do: infero sequentem
sequelam: Aliqui sit nguam pt̃ pervenire ad caãm producentem et 23
& productam ultimam, eim n̄ pt̃ pervenire ad caãm, quæ sit pro:
ducens tantum et extra seriem, gõ &c. subz: Ideo adversary à pos:
teriori nobiscum demonstrandi existiam caã 1ma quia in cãis, quæ
sũt producentes, & et productæ, n̄ pt̃ progredi in infinitum, atque
ita dbt̃ pervenire ad unam quæ sit caa prima et tantum producens,
gõ è converso si permittatr Atheo q̃ pt̃ sit procedi in cãis in infinitum
n̄ pt̃ ei ostendi, q̃d debeat dari caã, quæ sit tantum producens
extra seriem, gõ nec demonstrari Deg.

§III

Deinceps argumenta ad demonstrãões contra Atheum
etiam permisso processu.

1mõ: Licet permittatr infinita series caarum et caãlorum adhuc hbẽ in: Pr. 130.
sufficientia in ordine ad existendum in cãis infinitis et caãtis,
gõ permissa infinita serie pt̃ demonstrari Deus. Ad 2: Licet permit:
tatur infinita series adhuc tota collectio caãnum et caãlorum si
se hbt̃ aliter, quam oia et singula, quæ in infinita collectione exis:
tunt, aliqui oia et singula ita se hbt̃, ut sint eas ab alio et sũt
ens sibi ad existendum insufficiens, gõ eim tota collectio. Jam subz:
+ sed n̄ ab alio iterum producto intra seriem: gõ ab alio extra seriem
im producto, q̃d è Deus. Rursum subsu: Aliqui si sũt ab alio extra
seriem, adhuc hbẽ insufficientia ad existendum in cãis, et caãtis
infinitis, gõ. Confir: Licet permittatr infinita series entium
successive productorum, quid quid tamen in hac serie dicitur
productum dbt̃ è ab alio adæquate distincto productum: nihil

enim ꝑ se ipsum caare, cum inadæqualè quoad primum ei, alijs inadæqualè cet tanquam cel: Aliqui hoc ipso dñt admitti, ens im: productum, ꝯ. ꝯ. mi: Si oia producta in serie infinita ꝑ pro: ducta ab alio adæqualè distincto producto illud aliud nõ ꝑ cé productum, ꝯ dñt cé improductum. ℞: si illud aliud cel pduc: tum, dare aliqd productum extra oia cl infinita producta, qd implicare videtur, qd dñt cé improductum seu caã ma cl Deg. A: ad hoc argm 1mo ℞ Theg N: suppositum. Qd infinito pSint con: venire cl attribui significata horum 1norum: nempe collectio oiã, ꝯ etc: in sensu reali quasi pSint ꝯ illa sumi, quæ infinita ꝯ cl rõe é: si oiã dicanꝫ intrinsecè accipi ut sensus sit: hæc cl nõ plura ꝑ pus acceptionem talem limitãs, infinitum autem nõ patitꝫ limitationem, sed potius dicit: nunquam totũ, quia plura. Item dely ꝯ, collec: tivi tota collectio ubi præterea tota collectio dicit inclusionem oiũ partium collectionis, inclusio autem dicit trinos includentes, qui tantum conveniunt finito, ubi clarè apparet: qd adversary in de: monstrationibꝫ suis datis contra ℞ theum unam manum quasi porrigant, idé: permittant infinitam seriem, altera manu autem rursus accipiant dum argumentum Joannis tanquam definito. Sed permissa hac falsa argumentatione. resp: ℞ theus 2do: relongueno argumentũ admissa infinita serie admittiꝫ ꝯ infinita series caarum, aliqui singula caã habet sufficientiam ad dandum cé effec: tui, ꝯ cum tota collectio caarum habebit sufficientiam ad dan: dum cé effectui, nec erit opus caã prima. Et sic argumentabiꝫ ℞ theus à sufficientia caarum eo modo, quo adversary argumentanꝫ

ad insufficientia essuum contra Ftheum.

Si dicat adversarius, gd cáa illa eim sint insufficientes. Respondet Ftheus sint insufficientes ad dandum scia cé concedit, ad dandum cé esse: hui negat. Q si adversarius hoc eim negens, hunc dicet Ftheus: gó fingis hic alium processum quam ego admittam consequentes n ex meo: sed ex aliquo alio processu conaris demonstrare Deum, gd é contra scalum quæstionis. Respondet jam 3tio Ftheus in foa dissimulato hoc tmo ly collectio, et negat Z: P: trans: Ma: in sensu conformiter ad dicta: gd producta illa in collectione n haand se aliter quam singula, distinguit ilagne minorem sed oia singula uel sint effectus sint ab alio, nempe à sua caa intra hanc seriem infinitam pro: missam concedit mi: uel sint caa sint ab alio, et quidem extra hanc seriem infinitam negat mi: intra eandem enim seriem, permittuntur illi infinita caa, et sic singula entia intra collectionem caarum à singulis cais: gó tota collectio é collectio infinitorum essuum ab infinitis sibi correspondentibus cais caalorum: gó quidpus é devenire ad seriem? distinguit eim Conse: gó tota collectio, hoc é: singula pro: ducta in collectione sint ab alio et quidem intra seriem, ut nunquam possit devenire ad ultimum. Concedit Conse: gó tota collectio hoc é tota collectio é unum productum indigens alia caa distincta à sin: gulis, que in hac serie producta sint negat Conse: patet ipsius: gó tota deceptio hujus demonstraonis latet in malè intellecto hoc tmo col: lectio. Accipitur enim ly ab adversarius ac si eet distinctus effectus ab illis in serie productis, gd si verum eet, recte procederet argm, sed quia manifeste falsum é, inde hoc argm Ftheum n urget, sed é pro ipso: sic enim illud pro se adhibet: hoc ipso gd singula in hac

serie sint producta ab alio intra seriem vl adversary ꝑ
concedunt, gō eim̃ tota collectio, seu quidquid ē in illa,
ē productum ab alio intra seriem, ubi vides, qd hac argumen-
tatiō favet Altheo, et sit bona, vel si hac nō subsistit, nec subsistet
adversariorum et negz bona erit. Preterea declaro in argumen-
tatiōne falsitatem nempe, qd tota collectio sit tanquam aliquid
effectq distinctus ab oibz effectibz in collectione contentis, pro-
uti male supponunt adversary, nam pessima ē locutio: entia
in collectione sumpta ꝑd ab alio, gō tota collectio ēns ab alio
eim̃ tota collectio nō sit distinctq effectus a singulis, sed po-
tius dicendum ē: ē series sive collectio productorum ab alio
qd ostendo, quia eim̃ nō pssm̃ dicere. si permittantz lapides in-
finiti, licet singuli in hac infinitudine sint, lapidq qd tota collec-
tio sit lapidq, sed debeo dicere ē solum lapidem, sed ē cumulq
lapidum idem si permittantz infiniti hoc, licet singuli sint
aāl rationale, tota tamen collectio nō ē aāl rationale, quasi
vnū unum ex oibz aāl rationale infinitum constituendo, sed ē collectio aliū
rationalium: ita plane si permittatz Altheo infinitudo producentium, et produc-
torum, nō pssm̃ dicere tota collectio ē ab alio, sed ē collectio infinita produ-
centium et productorum ab alio nimirum intra seriem. Et quo ulo dis-
cursu patet quam falsum sit duplex subsumptum. Ad confir: respondet
Altheus dist: Ma: e productum ab alio adequate distincto intra seriem in: extra
seriem Sc. Pss: istic enim Altheg supposito qd ita pssit sumi simul infinitec.
quia licet oia in serie illa permissa sint producta in pticu-
lari, tamen procedendo in serie infinita perveniri ad aliqd primum

sed effectq̃ sequ: Cé à caá Deus hoc itenim languam effectq̃ à caá Et sic sine fine, nunquam enim deveniretur ad aliquam tantum caam producentem et ñ producta, neq; ad tantum producta, et ñ producentem, sed ria s̃ producentia et producta sine fine. ad prob: vel: dist: Ar si illud aliud cé producta et sa producentia, et producta ñ permittantq̃ in infinitum dareq̃ aliqd productum extra oe productum concedit Ar si permittant N: prouinde si aduersary permittant infinita producta, eiñ admittunt infinita producentia, alias cessaret status quæstionis. Infinita enim producentia habt sufficientiam ad infinita producta. Nec obstat: qd ipsa eiñ producentia sint itenum producta, quia adhuc eiñ pro illis assignari dbnt producentia alia extra seriem infinita. urgeq̃ ab aduersarijs Arius primo infinitudo entium productorum particularium ñ multat entium producentium tanq̃ naam alqui entia qualibet producta particularia cé ex naá ab alio extra se producto gó eiñ tota collectio productorum é ab alio extra se. subs: alqui ñ ab alio rursum producto alias nouum processum admitteremus producentium, et productorum extra illam seriem, gó dbnt é ab alio in producto qd é Deg. P. Ma: infinitudo é tantum accidens respectu illorum entium in serie premissa, alqui accidens ñ multat naam ejus cujus accidit, gó.

R: Arius concedendo Ma: mi: dist: alqui entia qualibet producta in serie é ab alio extra se hoc é: extra se quoad entitatem Con: extra se quoad seriem Mi: dist: eiñ Cons: gó eiñ tota collectio é ab alio hoc sensu: tota collectio constat ex entib̃ productis cé

el producentiby, ita ut nquam deveniri pst ad ultimum in hac
sensu tota collectio é unum productum et indigens aliqua caa dis-
tincta a singulis intra seriem contentis. Ubi adhuc observa:
q in hac argumentatone multum tm, in minori enim ly extra se
appellat ad particularem cujuslibet entitatem, in consequenti vero
appellat ad totam seriem, cum in serie infinita premissa nihil
se ipsum primo producat, certe q libet ens productum é ab alio
extra se quoad entitatem, hoc é: entitas caa producentis n é entitas
effectj producti, jo qualibet producta in serie st ab alio extra se
quoad entitatem, n tamen extra quoad seriem. Ad eim subs, quia
ut dixi: si permittatj infinita producentia: prout permitti
debt ftheo: hbj virtus infinita pro infinitis productis, jo infinita
producta pssnt é ab alio producto intra seriem: cum autem
producta in serie premissa sint infinita, quia cum o st produ-
centia, nquam deveniri pt ad aliquid n producens et n productum.
ad p. quanquam ftheg dicat: jo infinitudo haal se pse. R.
tamen in joa trans: totum, infinitudo n mutat naam entium,
consequenter seguitj: q, quacunq st, ab alio sint in infinitum,
sed ab alio intra seriem. Item: quacunq st et existunt st in-
sufficientia ad dandum sibi esse, st tamen sufficientia ad
dandum alteri é, et ita cujuslibet entis in hac serie insufficientia
supplet ab altero, a quo ee accipit, et ita in infinitum.
Urget adversarius ftheum 2do: vel tota series caarum et caaloram
é caala vel in caala? si é in caala: hoc ipso admittit deg, quia
admittit ens a se; si vero é caala: hunc vel é caala ab aliquo
intra seriem vel ab aliquo extra seriem, vel a se ipsa, atqui

nec ē cāsla à seipsa, nec ab aliquo intra seriem: aliàs enim
dare cāsitivum vl̄pote pars constitutiva seriei dberet necessariò
cāre se ipsum: gō hæc series ē evidenter cāsla ab alio extra
seriem, gō à cā prima se Deo. Ad 1. Sthes el dicā: tota series
ē cāsla, sed N̄ē: per infinitas cāsalitates n̄ vero per unam, quam
tmarel tota series quāsi ung grandis effus el long; nec enim sic tota
sumi pōt, vl supra ostensum ē, totalitate nempe el collectione intrica,
sed cum cā seriei constitutiva sint cāsla per cāsalitates infinitas, cùm
tota series ē cāsla per cāsalitates infinitas, totum enim distinguitur
à pārtibꝫ & sumptis. Et hoc respondendi modo accōmodo me tuleim
adversarijs, qui seriem, de qua quæstio ē, pro modum totius sumunt.
Urget 2. Sthem 3tiō: Licet singuli in hac serie effus habānt sibi
correspondentem cam efficientem, à qua acciperent ee specificum,
nullam tamen cā dare pōt ee individuale effectui: gō necessariò dbet
dari cā aliqua illimitata seu cā prima, qua dat his effectibꝫ hanc
perfectionem individualem. Ad 2. nulla cā illam continet, gō.
Pōt: qualibet cā per suam individualem perfectionem distinguitur
et excludit ultimate à se perfectionem individualem effus,
gō illam n̄ continet. Ad 2. Sthes 1mō: gō iterum n̄ permittit mihi
mea infinita series, quia juxta me ē talis, in qua cā pōt
vim producendi effus sibi correspondentes totos et totaliter. Unde
Ad 2dō: negando cum oibꝫ suis probis. Quæ Sthes sic dicit: cùm
vere Deus ē ens singulare, et tamen juxta vos datalbei entis singu-
laritatem, gō cùm mea cā pōt dare perfectionem individualem
effectui: quam juxta me continet virtualiter. Deinde sicut juxta
vos cā aquivoca continet virtualiter effum specie distinctum,
Licet ab effu differat specie: ita cùm cā mea licet differat numero

à suo effu pñt tamen continere pfectionem individualem virtualiter. Semper dicet Alhey. Juxta vos pt dare caa speciem, que é realiter idem cum raõne individuali, gó cũm pt dare raõnem individualem. Neg opus é ulla detmaõne hic ad individuum, cum in serie Alhei caa per se pñt aliud individuum producere, quam in quo é ordo, quem quevis entitas hbt in serie Alhei. Urgent Alheum 4lo: Stante hac serie infinita dbuit dari aliqua caa necessaria dicens necessitatem ẽndi, alqui talis caa n̄ pñt é ab alio, gó cũm admisso hac serie dbt dari caa necessaria, eterna à se, consequentia Deg. P. Ma: Si in illa infinita serie nulla caa ẽt necessaria, sed ois tantum contingenter, hinc pñt in illa serie actu possibiles effus fieri impossibiles, et sic mutare suam ẽntiam, sed hoc n̄, gó. P. sequela Ma: illud é possibile qd aliquando pt produci et illud é impossibile, q nquam pt produci alqui hoc fieret si in hac serie ois caa tantum contingenter existerent, quia pñt oia sic deficere ut nullum ens existeret et ita possibilis eterogenea effus nquam pñt produci. Alhey Dist. Ma: dbuit ẽ caa necessaria dicens necessitatem ẽndi in suis principijs semper prioribz et prioribz, hoc é, dberẽt ante se semper hbere necessario priora et priora sc principia Con: Ma: dbuit ẽ caa necessaria dicens necessitatem ẽndi in se N: sic dz: mi: N. Con: Et dat instiam, sicut ut in eternitate post producantur dies semper posteriores et posteriores, dñt dari principia posteriora et posteriora harum dierum productiva et n̄ ethus una die qua dicat necessitatem ẽndi; sic Alhey discurret de cais infinitis à se ante. ad P. N. sequel: ulteriorie P. trans: Ma: quia falsum: q illud sit

impossibile igd pare ex defectu cauæ n̄ possit produci in actu ḡ: sed gd vi prædicatorum essentialium n̄ possit produci, patet: cum cauali, quia cum singula sint contingentia, ita ut nullum determinate sit necessarium, tamen quia infinitum pertransiri nequit, cum vi infinitudinis admissa semper aliquid existet. Sic cum ad videndum nullg oculg in particulari sit determinate necessarius, tamen indeterminate semper aliquis é necessarig, alias cessaret oīs visio, sicut cessaret infinitudo premissa Sthco.

Urgent Sthcum sc̄o: Illa infinita series: quæ de facto incipit Sthcum vel é vel erit: vel é præterita adhuc aliqua series distincta possibilis vel n̄! si é possibilis, quæritur ex Sthco à qua cauā determinate sit ista series, quæ de facto é: si autem alia series præter istam n̄ é possibilis: quæritur ex quo capite hæc sit potius possibilis quam alia!

R: Sthcus: gd præter istam nulla alia sit possibilis, quia hæc premissa series jam involvit, quid quid existit vel pt existere, quia n̄ é tandem aliqd infinitum in certa specie, sed oium cauarum et effuum, quid quid autem é possibile vel é possibile ut cauā vel ut effus; alīs hæc et n̄ alia e rō: quare hæc sit possibilis et n̄ alia, quia præter hanc ens nullum ens é possibile. Deinde pt Sthcus dicens: gd hæc series sicut n̄ é producta ab aliquo extrā se, sic nec sit determinate ab aliquo extrā se, sed singula pt determinate ab alio et alio in infinitum, et gd n̄ sit opus speciali determone ad individuum effus, quia dicet: gd hic numero effus producatur eō quia in serie effuum ordo venit ad hunc effum, ita ut reliqui effus, in quibꝫ n̄dum é ordo, negarent existere, sicut aliqui Rabbini cum talem ordinem admittant seq: Thomistæ licet dependentem à

Deo. Dde q̃ Alleg seriem suam cim̃ dicat necessariam, et
oiã ibi fieri ex necessitate.
Paulem contra illum quis inferat; gõ hãc seriẽ necessaria é
Deg; nam ens necessarium vocamꝰ Deum. Respondebit facilẽ
dum dicat. S. Christiane per hanc seriem meam intelligẽ Deum;
bene é, ego tantum infero; gõ Ego, et tu sumus Dei constitutiva,
sicut sumus Lugus generi constitutiva.
Urgent Alleum 6ᵐ: Ã sensu distributivo ad collectivum é bona
argumentãõ; quando prædicã ita convenit subto, ut prædicãtũ possit
sive dicat de singulis, sive de oĩbꝰ & sumptis, et quando nõ convenit
subto singulari ut singulare é ut unum ita ut negari possit, sicut aliud
addat. unde quando dico distributivè: hic cæcus, ille cæcus, iste
cæcus etc: é insufficiens ad videndum, licet permittat infinitudo
cæcorum, bene inferre possũ; gõ data collectio cæcorum é
insufficiens ad videndum; gõ cim̃ ex hoc: q unum, alterum
et tertium ens sit sibi insufficiens ad existendum si productum,
et dependens ab alio extra se, licet permittat series infinita pro-
ductorum nihilominꝰ tamen tota series erit sibi insufficiens
ad existendum, erit producta, et dependens ab alio extra se,
sed nõ ideirim producta; gõ ab alio improducto q̃ é Deg.
R: Alleg concedendo gõ sit bona argumentãõ; si hæc oiã supponantur
et insuper si possit haberi sensꝰ collectivꝰ quoad obtm et intrinsecũ; qui
tamen sensus collectivꝰ infinito repugnat; unde ad partialem dat
disparitalem: quia in antecedenti ponuntꝰ meræ privãões mere
defectꝰ, mera insufficientia sine correspondente sibi perfectione et
sufficientia; at vero in consequenti dum Alleo permittit processꝰ in

infinitum, p̃mittẽ Sthen sufficientia infinita in caũs producatur
et insufficientia in effectib⁹ productis, quatenus enim q̃libet ens
indiget produci ab alio, é insufficiens sibi, quatenus vero é caũa, et dat
alteri ee et virtutem agendi é sufficiens alteri, gõ sicut si concederẽ in
antecedenti q̃d causa qua dat sit sufficiens ad alterum producendum,
idem in infinitum, nõ ee opus causis quærere aliquem producto-
rem videntem extra seriem causarum eam infinitum per-
transiri nõ pñt; ita eĩm dam. p̃mittẽ Sthen q̃d entia producta
ut sic causa suorum effectuum sint sufficientia ad dandum ee alteri,
nõ requiritur extrinsecus hanc seriem causarum causa alia; unde in illo
processu se res sic hꝫt: sicut si in phamelicis, et saluantibus procederẽ
in infinitum, ita ut iste phamelicus saluaret ab alio et iste iterum
ab alio, et sic in infinitum nõ ee opus devenire ad saluantem tantum
extra seriem: ita eĩm si p̃mittat⁹ q̃d hoc produceret ab alio,
et hoc iterum ab alio, et sic in infinitum nõ é opus devenire ad
causam improductam extra hanc seriem.

Si quis dicat: oe ens in illa infinita serie eĩm ut é causa é ab alio
gõ eĩm ut é causa é insufficiens. Pñt: oe ens eĩm ut é causa supponit
suum ee, quia dat ee alteri, alteri nõ supponit ee à se, gõ eĩm ut
é causa supponit ee ab alio.

R: Sthen negando L: Et dicat: siens ut é causa debet ee ab alio, gõ
eĩm vestra causa prima ut é causa, debet ee ab alio; gõ causa ut
é causa tantum dicit ee entia sua influere in aliud et rationem
ab alio dicit tantum ut é effectus ad P. Con: Ma: dic: mi: nõ supponit ee à
se in quantum é sic effectus Con: in quantum é causa idem se R:
causa enim idem se supponit dare alteri ee prescindendo unde illud
habeat, sic dic: Con: R: Con: causa ut é causa bene supponit ee, quale inhal

ipsius foalem conceptum, alqui foalem ipsius conceptum n̄ in-
trat cē ab alio, sed influere in aliud, et dare cē alteri, ubi dare
alteri aliquid certē n̄ ē idem ac accipere ab altero aliquid,
gō caā ut caā tantum supponit cē seu virtutem sufficientem
ad dandum alteri cē n̄ vero indigentiam, hoc enim dicit effus ut
effus.

Vigent Ath. 7. Licet permittant infinita accidentia, quae sint ens
in alio, requirunt tamen extra se subsistiam, cui insint, gō cum licet
permittant infinita producentia et producta, quae sint ens ab alio,
requirunt tamen ens extra se à quo sint, qd ē Deg. Ath. Theg
et Dal disp: quia permissis infinitis accidentibg solis n̄ permittitur
illud, in quo sint: at verō dum permittit proles suę à me: dicit
nempe Ath. Theg: proposito, permittit aliquid à quo sint, cum mihi
permittant infinita producentia: gō licet infinita accidentia per-
mittantur: adhuc extra se requirunt subsistiam cui insint, n̄ vero si per-
mittant infinita producentia, et producta extra se requirent ens
à se, à quo sint, nam illa extra seriem habent sufficientiam
ad hoc ut dicant et sint ens ab alio, accidentia autem licet infinita
sint n̄ habent subsistiam, in qua sint.

Sequis Ath. Theo inverlat argm, et ita dicat: cum si unum accidens
subsistaret in alio, et hoc iterum in alio sine fine et hoc tamen
nullum existeret in subto per se, seu subsistia per hoc, qd infinita
subta sint accidentalia, gō cum licet unum ens ab alio sit, et hoc
iterum ab alio sine fine, et hoc tamen nullum ens habebit suffi-
cientiam ad existendum per se per hoc praecise, qd infinita caā

sint in hac serie. R. tunc Lthes el concred il bolum, dáls, in hoc casu él subtm per se sue substiõ superfluum quid, aim cuilibet accidenti correspondeat in hac hypothesi suum subtm accidentale, idz in infinitum. et ità eim dicarrel, qd caãtma él superflua, ubi darentz cãa creata infinita.

Deduam hic adversary paritates varias. Primam: de facibus extinctis in infinitum, quæ nquam tamen simul lucentes, dam: de infinitis cadaveribus, quæ eim infinita nquam pssent sibi dare vitam. 3tiam de infinitis phamelicis, quæ nquam saturari pssent à se. 4tam de infinitis columnis, quarum semper sustentaret una alteram sine fine, neque tamen starent, nisi daret aligd solidum sustentans extra columnas, gõ à pari. Has omnes paritates solvendas utiliter nota, qd semper adversarij in antecedenti permittant solos defectus, in consequenti vrõ permittant Lthco pfectiones, et eim sufficientiam. Incipe ad 4tam paritatem do disp: quia nulla columna dat alteri vim sustentandi aliam columnam; dare autem quilibet cãa extra seriem alteri vim producendi effm, quia dare illi entitatem, quæ é idem cum virtute productiva, gõ hic n̄ hbet mea insufficientia sicut in columnis.

Ut proinde fallaciam in argumentaõne adversariorum adverias observa: ut sit bona argumentaõ à sensu distributivo ad collectivum, dbt manere eadem rãõ, quæ fuit in distributivo, qd hic n̄ fieret, in sensu enim distributivo juxtà adversarios accipi: unter soli effus, et ut él ab alio, in sensu autem collectivo n̄ S. 131

lantum essẽ infiniti sed cũ cãa infinita involuunt, dum in-
secundo, gõ cũ tota collectio é ab alio consequenter in distributivo
sensu accipit sola insufficientia, at in collectivo accipitur
sẽ infinita sufficientia, gõ sicuti si singuli cœi sibi nõ sufficiunt
ad ostendendum iles, cœi tamen cum videntibus collective sumptis
sibi sufficiunt, imõ ipsi soli cœi si qua duces cẽnt videntes et tantum
qua ducti ab alio cẽnt cœi. 2ũ observa: qd nõ valeat illatio
si denominõ conveniat pti qua pti et cum haãhudine ad com-
partem, cũm enim haãhudo hæc nõ pssit convenire ipsi collectioni,
certum é: qd cũ talis denominõ convenire pssit ptibus, quin
conveniat toti collectioni, ut dictum é in præliminaribus de maã
et fõ. Unde cum hæc denominõ cẽt dependens, et: productum
ab alio. Nb: à tali alio qd dictum é productum ab alio, con-
venit singulis ptibus collectionis cum haãhudine ad aliqua com-
partem, nempe ad cãam sibi correspondentem, et hæc haãhudo
nõ pssit convenire toti collectioni, cũm hæc denominõ nõ pssit con-
venire toti collectioni. Ignãa é in creaturis possibilibus, quibus
divinum sumptis convenit prætm, qd sint producibiles, prætm
tamen hoc toti collectioni possibilium nõ convenit.

N:132 Pro aliis solvendis nota: Cuius dicit 1mõ: Ex impossibili pssit fieri
necessarium, gõ ex serie chymerica pt demonstrari cãa prima.
P:S: Ex hac propõne: Impossibile é nõ cẽ Deum, bene infero,
gõ Deus necessario existit, gõ. Ad dist: Ad si impossibile et possibile
opponantur sibi contradictorie aut contrarie in maã necessaria con-
sti adinvicem referantur languam essẽ et cãa N: talis autem pt
contraria propõnes ptim in maã impossibili, ptim necessaria,

sequentes: impossibile é cé Deum. Deg necessariò existit. ubi
2da é vera, aut æquivalet entimema pro proba sextum, in quo
Ant: el Consequens sit identicè idem el solum quoad modum signifi:
candi diversa. Quis dicat 2dō: pl ex falso sequi verum,
gō eim ex impossibili: effu pl caā necessariō existens demonstrari.
Rid: L: pl sequi verum per accidens Con: pse N. quod autem
sequatr aliquē ex falso verum, id plerū sapē cé aliunde verum,
licet n sit verum propter ipsum falsum, cum juxta regulam dia:
lecticam: ex falso per se n pl sequi verum; aliàs enim effus cēt pro:
fectus quæ caā.

Ad extremum subjungo binas demonstraōnes quas cōmuniter adver. N. 133.
sary allegant: prima de sumpta é ex S: Thoma el sic sonat:
Oē ens in illa infinita serie caārum, sivē distributivē sive
collectivē sumatr, é contingens el pluit n cé, atqui oē contingens
qd pluit n cé supponit ante se caām pequam acepit cé, gō oē qd
é in infinita illa serie caārum sive collectivē sive distributivē
supponit ante se caām pequam acepit cé. Jam subsumitur:
atqui caā, quæ supponit ante oē contingens é caā necessaria el
prima, gō oē illud qd é in infinita illa serie supponit caām necessa:
riam ante se. Secunda demonstraō sic sonat; nullum ens,
qd é ab alio é sibi sufficiens atqui oē ens in illa infinita
serie sivē distributivē sive collectivē é ab alio, gō nullum
ens sive distributivē sive collectivē é sibi sufficiens.
Sed contra é: qd hæc argūta suaviter declinent à statu
quæstionis, el Deum illorum n probent ex permisso processu
infinito, sed tantum ex contingentia, el insufficientia entis ab

alio, qua proba eim valent n̄ permisso processu in infinitum, adeoq; ullae permissio haāl se pare maāliter. Praterea adhuc respondet Ithe. Concedit solum, quia oē in illa infinita serie supponit ante se caām, ed ideò eim infinitam seriem caānum singit; sed negat subsumptum. et aliquid amplius nempe: qd in aliqua infinitudine contingentium à ple ante p̄sit aliquid prius et ante assignari; sicut enim in infinitudine contingentium Iudaicos Catholicos possibile à ple post n̄ pt assignari aliq ultimum aut qd plane sit post ultimum contingens, sic in infinitudine eim contingentium à ple ante permissa n̄ obt assignari aliq primum, aut qd planè fuit ante primum contingens in altero syllogismo distinguit illa: nullum ens qd ē ab alio ē sibi sufficiens si spectet solum sine sua sibi correspondente caā Con. Ma: si spectet cum sibi correspondente caā N. dis: eim mi: ē ab alio ut ē effus quidem ab alio extra hanc seriem Con: ē ab alio ut ē caā, et ab alio extra infinitam seriem caānum N. et Conse: Proinde his duobus pespectis et indifferenter examinatis judico prestare, aut potius seriei huius infinitudo evertat Itheo, et ita dei existentia probetur necessitas ex creaturis à posteriori.

Quæstio XV

An sola caā prima detur caus̄ et aus̄, ad individuum effus̄.

Quæstio hæc Ithæo Quæstioni subdita ē, in qua quæritur:

quomodo Deꝰ concurrat ad actus peccaminosos? item: quomodo lumen gloriæ æquale cum perfectiore intellectu nō producat perfectiorem visionem. item quomodo grāa actuales cum intellectu et voluntate influant in actus salutares?

Cum certum sit: q̄ intra eandem speciem sint possibiles pluries essus; cūm certum é: q̄ una cāa sit indifferens ad hunc vel illum in individuo essum; consequenter hæc in: differentia dēt ab aliquo delmāi, proinde in præsenti quæri: q̄ nam sit illud à quo aliqua cāa delmāb creata ad ponendum hunc in individuo essum, an à Deo, vel à semet ipsa, vel aliunde?

§I

Duabꝰ sentiis rejectis 3tia probatur.

Prima sentia é Thomistarum docentium: q̄ creatura delmēnb ad individuum per quamdam seriem essuum, hanc autem seriem ita explicant: q̄ unicuiꝰ essus possibilis in individuo spectatus in productione sui necessariò dependeat ab una certa cāa, à qua solo minimè vero ab alia produci possit. Sic queā illos primg ignis: quem vocamꝰ A: produci nō posse nāaliter nisi à solo Deo, 2dus ignis B nō nisi ab igne A, 3tius ignis C nō nisi ab igne B, et sic de reliquis. Secundò dicunt: q̄ essus possibiles inter se ordinem quendam servent nāalem indispensabilem, et ratione hujus unꝰ essus produci dēt prius quām alter, ita ut

N. 134

ignis L nō pōsit produci nisi prius producatz ignis S, et ignis C
simpliciter nō pōsit produci, nisi producatz L, et sic ultrius.
Perhanc autem seriem dicunt illi: quilibet eaā determatz ultrō pōsit
alium hic et nunc effectum producere quam illum in quo ē positi-
me ordo ut ex possibili fiat existens. Sed contra hanc seriem
ē primō: q hāc seriē dari credatz sed nō probetz. Nam quaero:
an ipsi possibiles effectus inter se ita convenerint, ut ex pacto
ung velit expectare alterum, an verō ita dispositi ordinavit
Sp Deus hunc determō ad individuum adscribetz Deo nō autem
seriei. Si vero effectus ipsi ita inter se pacti sūt nō ē perceptibile ubi,
quomodo, quando id egerint ut pote nō existentes; priusquam
q nō sit rātō cur ignis L nō pōsit producere nisi sylum ignem
L et nō C vel alios ignes, cum pro igne L sit eadem rātō
quae ē pro igne C. Contrā ē 2do dem q si q mille
ignes per mundum dispersi sūt et semel incipiant produ-
cere alios mille ignes, tali casu nō stabit dicta seriē, nam quomodo
hunc ung expectabit alterum, cum paritatis ōs ignes sūt semel
eodem momento producti.

N.135 Secunda sententia ē, quam dicit Iuer Peter Vasquez: q
eaā 2da determatz ad individuum, per dispositionem; et haec
sententia docet: postquam in ligno ē calor L, hunc ignis A:
agens in tale lignum per calorem L determatz ut producere
nō pōsit alium nisi ignem L. Istj verō plane ad circumstātias recur-
runt, dicentes haec aqua ideō hunc numerum Equum peperit quia
in hoc stabulo, hoc tempore sub tali aspectu siderum peperit.

Venim ad ista, ad prias de dispoñibly opinio sic breviter
resolvaz: hæ numero dispoñones et circumstiæ, quæ de facto adsit
in productione alicuius effus pterant n adeæ, sed pterant alie numero dis:
linctæ adeæ, aut enim n. nam quæ nõ q̃ hic equus dbeat nasci
in hoc stabulo et n in alio: aut q̃ ad hunc ignem disponere
dbeat calor ℔ et n ℔: enter X. Jam q̃ quæro quis has
numero dispoñones abstr circumstiãs determinit: si alie enim dispo:
ones vel circumstiæ: quæram in infinitum; si autem ad eam
aliquam determinatam reducaz: hæc ipsa, sicut determinit dispoñes
sic eam effum in individuo determinat.
Dictio sentiæ é: q̃ eaãs ℥ das Deus determinat ad effus individuum, St. 136
ita ut eã determinet se ipsas ad speciem et exercitium, et à deo
deinde determinz ad individuum actionis et effus. Res hæc sim:
plicissime optime declarari pt, Si ℔: alicuius filius, qui se determi
q̃ pecuniam à parente suo protinus mittendam velit elargiri in pauper,
quicunq; demum illa pecunia fuerit, sive ℔, sive ℥, sive ℓ
magno sive ex minore marsupio parentis, ecce determinãs ad speciem
et exercitium. Parens deinde pro sua liberalitate determinat: q̃ ex
minore marsupio velit mittere tres aureos florenos, ex determinãs ad
individuum; q̃ enim filius pecuniam distribuat, hoc ille se ex
sua determinone, q̃ autem distribuat hos tres florenos potius,
quam alios tres florenos hoc ille ex determinone parentis, qui
dos florenos, et n alios mittendo fecit tum ut hi et n alij distri:
buerentz. Ista instia cé pt in Petro, qui velit scribere illo calamo,
quem Paulus sibi porrexerit, Paulus ex 100 calamis ayui boni
porrigit calamum ℔, et hoc modo determinat Petrum ut scribat
calamo ℔ scripturus calamo ℥ si Paulus dedisset calamum ℥.

Pari fere modo creatura se habet respectu Dei, creatura se determinat ad amandum Deum aliquo nempe amore A vel B, Deus vero per voluntatem suam eligit A et per ipsum deinde concursum et simultaneam actionem facit, ut creatura amet amore A.

§ II

Tertia haec sententia argumentis confirmatur.

A. 1337 Deus causa efficiens necessarias tum liberas determinat ad individuum effectus. Primo: ut aliqua causa sive necessaria sive libera se determinet ad unum individuum prae reliquis, debet plura discernere et distincte cognoscere. Efficiens enim electio inter plura praesupponit cognitionem pluriorum, cum nihil sit volitum, quin praecognitum, aliqui causa tum liberae tum necessariae non cognoscunt distincte individua effectum possibilium. Secundo: quoad causas necessarias est indubitatum, cum causa necessaria non haberi possit cognoscitivam puta est ignis. Quoad causas liberas: si cognoscerent distincte individua, vel cognoscerent aliqua tantum vel quia non sit dicendum aliqua: quia statim quaenam quaenam illa et cur haec potius quam alia? cum in omnibus individuis sit paritas. Denique quia non tantum inter aliqua sed inter quia possibilia individua ad unum prae reliquis debet se determinare, ergo. Non sit enim dicendum: quia sit cognitione aequivalente infinita extenderet se ad cognoscendos infinitos effectus, cum in qualibet specie infimi effectus sint possibiles, aliqui hoc dicendum sit ergo. Tertio:

Si pſit ita ut cognoscere clare et distincte oia individua, huno dberet habere species impressas oium individuorum, saim sine specie impressa n pſit habere clara et distincta cognio aliqus rei, alqui nulla caa 2da habet species impressas oium possibilium individuorum, hum quia n experimur nos habere eusmodi species impressas, hum quia talis species impressa dberet ce infinita actu sicut possibilia sunt individua infinita, gō.

Nr. 138

Quæres: an saltem caa 2da se ipsam pſit determare determaone effectiva ad individuum essus? ad q dnt leves quam respondeam pmillo: q dalia sit determo electiva, q dequa hic potissimum quæritur: alia effectiva. Electiva e electio hujus individui pre alio, effectiva e ipsa actio productiva hujus in individuo essus qualis. Præmde dum quæritur: an caa pſit se ipsam determare determaone effectiva? nihil aliud quæritur: quam an caa 2da producendo aliquem in individuo essum cum ipsam raonem individualem pse producat? an vero tantum per accidens? ita ut sola ra specifica per se respondeat caa 2de ra autem individualis caæ prime? Jam respoo: q probabilius n pſit per se determare effective ad individuum essus. Hoc e: quia determo effectiva e ipsa actio productiva hujus in individuo essus qualis, alqui nulla caa 2da pt hunc in individuo essum talem qualem producere, gō. Pmi: id n pt caa 2da virtute pria pria et per se producere, q in se n præcontinet, alqui raonem

individualem n̄ p̄contines n̄ formaliter nec evidenter ut p̄s
se patet, nec cim virtualiter, p̄ probat: quia id n̄ p̄contines
virtualiter 2dum p̄ opponit alteri, aliqđ 2dum rationem individu-
alem unum individuum opponit alteri, cum 2dum illud alterum
excludat, ḡ. 2ō. quia hoō & Leo 2dum rationale etrigibile
se invicem excludunt, n̄ p̄ dici: ḡ hoō cim virtualiter continet ru-
gibile, ḡ cim quia Ly: Petr & Pauly 2dum petreitatem & pau-
leitatem se invicem excludunt, n̄ p̄ dici: ḡ Petr cim virtualiter
continet paulcitatem. ḡ cāa 2dā n̄ debnant se ipsas ad indi-
viduum effū debnone effectiva per se sed tantum per accidens.

N:139 Sunt tamen n̄ nulli, qui hoc admittunt, & rationem dant: quia
cāa 2da per se producit rationem specificam, ḡ cim per se pro-
ducet rationem individualem, cim rō specifica identificabi-
tur rationi individuali; sicut Petr, quia per se producit aīal cim
per se producit rationale, alias uni eidemq; rei convenirent duo con-
tradictoria, Quia tamen hujus sententiæ patroni rationem dabunt
dare, quare p̄s 1 cāa 2da se debnare debnone effectiva
n̄ autem electiva: in qua assignanda se multum torquent,
deo pro placet prior sententia.

§. III

Objectiones pro 1ma & 2da sententia.

N:140 Objunt 1mō: Data certa ordo & certa series effuum, ḡ qualibet
cāa certa qua & debnata adhuc in individuo effum. Pat
qualibet cāa certa debet certam, sphæram activitatis, ultra
quam naūraliter se extendere n̄ p̄t, ḡ cim debet certam seriem

el numerum effum. P. Aff: oīs caā 2da ñ ht suam virtutem restrictam ad certum spacium, gō cim ad certum numerum individuum, el quidem intra certam speciem contentum. R. Aff. Concedo sed N. Conse: quia si ñ hberet determinatam sphaeram activitatis pōt se in infinitum extendere spaū, el quidem virtute propria, consequenter cēt imensa in agendo: atveō per hoc pōt produere quodcunq individuum ñ fit imensa nec infinita quia ñ produceret illud virtute propria el per se sed per accidens ratione Dei concurrentis. N. Disp: ē eadem el accidit experientia alterius, gō.

Siquis dicat: Si caā 2da ñ hberet suam virtutem restrictam ad certum numerum effum, sequeret: qd caā 2da sit virtutis infinita, alqui hoc ñ, gō. P. Min: pōt infinitos producere effus, gō. R. N. Min: D. dis: T: infinitos syncathego. rematice el quidem intra certam tantum speciem Con: in: finitos Chategorematice N. Aff.

Siquis dicat 2ō: Caā 2da ē limitata virtutis, gō dēt hbē designatum numerum effum. R. Con. A. N. Con: sufficienter enim salvat virtus limitata el finita alicuius caā 2da per hoc, qd illa se ñ pōt extendere ad producenda individua alterius speciei.

Repli: 1mō: hāc numero caā ñ pōt producere nisi hunc numero effum, gō. P. Aff: hāc numero maā el Deus ñ pōt caāre nisi hoc numero positum, gō à pari. R. dis: T: ñ pōt producere nisi hunc numero effum indeterminatē N. negō Con: determinatē subdis: et suppōnc cōsequentē

positæ actionis Con: ex suppoõne antecedente N. aliud ẽ pſe
producere effum indeterminatum el nõ individuum: el aliud ẽ
pſe producere effum determinatum el individuum vagè el in-
determinatè hunc vel illum; hoc 2dum pl creaturæ, primum nõ pl,
quia nõ pl ponere individuum vagum ad prob: do disp: quia maã
el Joã caãl positum in tricè pr suas proprias entitates, gõ
sic alias entitates illarum el hæc el nõ alia, sic cim positum ex illis
resultans erit hoc el nõ aliud: al verò caã extricæ de quibus sermo
õ, nõ caãl effum intricè, gõ.
Repli: 2dõ: caã creata ẽ determata in suo cẽ adunum sibi identi-
ficatum individuum, gõ cim iã operari erit determata ad hoc
determatè individuum. Ad primõ: gd argm nimis multum
probet; quia probat, gd creatura nõ nisi unum in specie sua
individuum tantum pſit producere, sic enim in cendo
unum tantum vel individuum, sic cim in operando, el sã
Petry nõ pſit producere nisi effum cim Petreitate tantum
affectum, per consequens nõ pſit aliud nisi se ipsum reproducere.
Ad 2dõ: dis: L: ẽ determata in suo cẽ adunum individuum à Deo
con: ab aliqua caã 2da N. sic dis: con: Nlm: vel do disp: quia si
creatura nõ ẽl determata in suo cẽ ad unicum tantum individuum,
daret individuum vagum à pte rei illud ẽs el hæc creatura
ad individuum nõ determata: al verò cimsi aliqua caã nõ el de-
terminata ad producendum hoc determatè individuum, nõ sequeret
dari individuum vagum, gõ.

Nec obstat 2° de modo operandi sequatur modum essendi. Quia hoc axioma intelligendum est: ut effectus non sit perfectior sua causa. Sic nunquid etiam modus essendi Dei est infinitus, et tamen modus operandi Dei non est infinitus, agit enim Deus ad extra per actionem finitam, ergo. Nec obstat 2° do: quod causa habeat esse determinatum ad certam tantum speciem, ergo etiam ad certum individuum. Ad. disp: est a posteriori: quia videmus ab experientia: quod causa univoca 2ª nequam se extendat ad effectum alterius speciei: videmus autem contra 2° quod una causa se extendat ad plura individua ut ex: ignis, qui quotcunque applicata sibi potest producere novum ignem. Dixi a posteriori: quia virtus activa venit se ex parte agentis primi, per consequens ex parte ipsius entitatis, aliqui entitatum non datur ratio a priori, ergo.

Contra: effectus possibilis non potest produci a quacunque causa sua speciei, ergo nego causa potest producere quemcunque effectum in sua specie. Pro. 2°. effectus non potest produci nisi a causa determinata, ergo ab una certa tantum. Ad. Nego 2°. Pro: 2°: non potest produci nisi a causa determinata quoad entitatem et existentiam. Con: quoad influxum subdo: non potest produci nisi in actu 2° Con: 2°: in actu primo. Nego causa potest producere proxime effectum debet omnino existere et ultimo determinata ad unum entitatem, et debet habere alia requisita, non tamen debet esse determinata quoad influxum, et quoad hunc numero effectum, nisi determinata per actionem, id est ex divina determinatione eligente hanc actionem pro alia. Si quis dicat: ergo causa efficiens respicit hunc determinatum effectum. Ad. hunc determinatum effectum

respicit ind determinatè Com: determinatè N.
Repli: 4 Hæc numero actio nõ pt̃ procedere nisi ab hac determinato
cãa, gõ cim effus. R: disp: é: quia actio languam modus é entia
liter differa huio tantum cãa Petrus, ipse autem effus nõ é modus, gõ
Si quis dicat: Cognio: qua nõ é modus: quam dicat Petrus necessario
procedit tantum à Petro, gõ cim effus tantum ab hac cãa. N:
Cognio, qua cognosco Petrum, nõ pt̃ cõ cognio qua cognosco Paulum,
gõ à pari. R: N: nã é enim rão quare id nõ pssit fieri ex
suppõne antecedente. P: disp: é: quia ois cognio specificat intrice
à suo obto specificativo, q é hic Petrus, gõ id nõ pt̃ fieri, alias ma-
darez specificativum illig, ad vero nõ specificat cognio à prima-
rio elicitivo, gõ.

N: 141 Hiciunt 2 dõ: pro 2da Sentia: Salem cãa ida cum his
determinis accidentibus et circumstijs accepta é determinata ad hunc
determinatum effum, gõ. P: cãa 2da accepta cum his determinis
circumstijs et accidentibus in specie é determinata ad producendu
hunc effum in specie, gõ cim accepta in individuo cum his
accidentibus et dispõnibus erit determinata ad hunc determinatum
effum in individuo. R: N: et P: trans: N: propter
cãas liberas, quæ licet haãnt hæc species accidentia et has
species dispõnes, propterea tamen nõ sunt determinata ad producendum
hunc effum cim in specie acceptum; N: tamen Conc: et do
disp: quia dant talia accidentia et dispõnes, quæ dicunt
necessariam connexionem cum tota aliqua specie effus,

dans enim accidentia que n̄ sūt communia alteri speciei
p.g: calor ut 7 vel 8 nulli alteri soā alterig speciei communis
&c: at vero n̄ dans accidentia que dicunt necessariam connexi-
onem cum hac determāta soā. Rō horum ulterior ē: quia
hec species accidentia et dispōnes disponentes p.g: ad ignem oppo-
nunt contrarie quibz aungz effectibz alterig speciei contrariatur
eadem medialis: at vero hec numero dispōnes n̄ opponuntur
contrarie ulli effectui intra eandem speciem contempto; contra-
rietas enim n̄ contingit in rebz rōne individui, sed rōne speciei,
ergo.

Repl.: Eadem eāt necessaria accepta cum his determātis dispo-
nibz sūt determāta ad hunc in individuo esse, ergo. R: p.g: eāt
necessaria accepta cum his determātis circumstātijs et dispōnibz n̄
possūt n̄ ponere esse, ergo. R: N.C. p.a: sic n̄ possūt
n̄ ponere esse dum vel illum con: hunc tantum determātum
esse R: dum eāt necessaria ad eā requisita ad agendum,
verum ē: g̃ necessariō sequatur effectus n̄ tamen necessariō hic
in individuo, ergo ut hic sequatur ad hunc aliunde eāt necessa-
ria determinari, nempe à Deo.

§IV

Objectiones contra nostram sententiam

N.142.

Objiciunt 1mō: Eāt 2da libera pōt se ipsam determinare ad amandū
hunc hoc individuum prē alterō, p.g: ad amandum Petrum prē
Paulo, ergo eiam eāt 2da libera pōt se ipsam determinare ad prosequendū
hoc individuum prē alterō. R: disp: ē: quia ut eāt aliqua 2da

se determ̃ ad amandum Petrum prᵃ Paulo nihil ꝓpᵘs
ẽ aliud, quàm ut Petrum et Paulum cognoscat et inter illos
discernat quis sit amore dignior; aliqui hic ꝑ, quia cognoscen-
do Petrum et Paulum ñ cognosceret infinitum, ergo implicat
ut ilorum speciem haãt cum existant an ꝑte rei, ꝯ: alterũ
ñ ꝑ caã 2da libera cognoscere oĩa possibilia individua ergo ut
unum determ̃ eligere, quia cum possibilia individua sint infi-
nita determ̃ ꝑsse cognoscere infinitum; item ñ ꝑt habere illum
speciem, cum supponerent, nec dum existere, ꝯ.

Si quis dicat: q̃ sufficeret ad hanc cognĩonem confusa individuorum, quæ
ñ repugnat intellectui creato. R: negative. Etiã ẽ: quia
cum caã 2da clarè et distinctè eligeret unum prᵃ alio individuo,
cũm determ̃ illa clarè et distinctè cognoscere, q̃ cum implicet,
implicat et alterum.

Si quis dicat 2dõ: Licet ad determ̃ationem prærequirat cognĩonem
caã 2da ꝑt se determ̃are ad speciem effᵘs, ꝯ eĩm ad individuum
effᵘs. R: disp: ẽ: quia nulla caa ẽ indifferens ad infinitos
speciẽ effᵘs, cùm nulla ꝑs sit quoscunq; in quacunq; speciẽ produ-
cere, ꝯ nec opus ẽ, ut cognoscat speciẽ infinitos effᵘs: alterũ
oĩs caa 2da ẽ indifferens ad infinitos numero effᵘs, cùm ꝑs sit in
quoscunq; individuo determ̃atum effᵘm ponere, ꝯ determ̃atos infi-
nitos effᵘs numero distinctos prᵃcognoscere, q̃ implicat, ꝯ.

Repl: 1mõ: ex dictis ꝑt se caa 2da determ̃are ad speciem effᵘs,
ꝯ eĩm ad individuum effᵘs. D: con: speciẽ et individuum sibi

identificans, gō si pōt se ipsam determinare ad speciem eiūs pōt
ad individuum. Con: N: Con: ut dis: N: identificans sibi in
statu reali Con: eiūm in statu intentionali N: illud ē hic obser-
vandum: q̄ electiva determinatio: de qua hic queritur: sit electio,
electio autem cum sit actus voluntatis necessario fertur in obtm
prout per intellectum proponitur, gō eum in statu intentionali
species vel individuum n̄ sint idem, ideō intellectus pōt proponere
speciem quin proponat individuum consequenter pōt cāa 2da
se determinare ad speciem sibi per intellectum propositam quin se
determinet ad individuum.
Repli: 2dis: Dum cāa 2da se determinat ad speciem effūs, tunc se de-
terminat ad speciem effūs in statu reali, gō cum ista sint idem
in statu reali determinando se ad unum, hoc ipso eiūm se determinabit
ad alterum. P. N: determinat se ad speciem effūs in statu reali pro-
ducendi, gō determinat se in statu reali. R. dis: N: determinat se in
statu reali prout tamen subsistat statui intentionali Con: prout ē
in statu reali N: Sic respōo ad prob: nunquid eiūm dum voluntas
fertur in obtm reale, fertur in illud in statu reali n̄ tamen prout
in statu reali, quia alias eiūm deberet ferri in illud sub rāone
veri. Proinde dum cāa se determinat ad speciem effūs in statu
reali producendam, n̄ determinat se ad illam prout existens aliquando
ā parte rei, sed prout haec species in statu reali producenda repre-
sentatur per intellectum. Ideo nos sequentes de determinatione di-
ci creaturę, ordinem quidem dicemus à sensu reali, sed vix
advertentes transimus ad sensum spiritualem, qui duo sensus si hic

discredalis separent? Tempestas summi alla abibil in serenitatem.
Repli: 3 dtmão illa ad speciem nihil é aliud quam ipsissima actio
ma: actio, qua creatura producit speciem, aliqui illa actio
producit cum individuum, gó illa actio cum é dtmão ad indi-
viduum. R: dis: Ma: nihil é aliud quam ipsissima actio prout
procedit à creatura trans: Ma: prout é procedens à Deo N:
dis: mi: illa actio producit individuum prout à Deo procedit
Con: prout à creatura procedit subdis: producit in sensu reali
in quantum identificatur actioni Divinæ Con: in sensu formali et
prout æquivalenter distinguitur ab actione Divina N: mi: et Conse:
Dixi transeat: quia respõo 2ō dis: Ma: dtmão effectiva ad speciem
é actio Con: dtmão electiva N? Ratio huius fundamentalis é:
quia dtmão effectiva é actio productiva effectus realiter tmãta
ad effectum: at verò dtmão electiva é actus electivus voluntatis
eligentis hoc præ altero, aliqui actio productiva distinguitur ab
actu eligendi, gó cum dtmão electiva à dtmãone effectiva.
Repli: 4 Quando cãa aliqua dtmãl se ad speciem dtmãone
effectiva, cum hoc ipso dtmãl se ad certum individuum, gó
cum quando cãa aliqua dtmãl se ad speciem dtmãone
electiva, hoc ipso cum se dtmãl ad certum individuum
electivè. R: trans: Ex propter dicenda in scriptis de dtmã-
one effectiva N: Con: dispè: quia dtmão effectiva cum
sit ipsa productio cadit super rem vel à pte rei existentem,

gō hoc ipso q̄ se detmāt detmāone effectiua, siue q̄ produ-
cāt à ꝑte rei aliquam rāonem specificam, hoc ipso cūm
dēt producere ad actum individuum contractam: at verò de-
tmāo electiua cadit in rem prout in intellectu precogni-
onem representatam, alqui ꝑt representari rāo specifica
quin representetur rāo individualis, gō.

Obiūnt 2di: Deꝰ caām 2dam ā ꝑt detmāre ad individuum, N.143
gō creatura semel ipsam detmāt. P. Li, si detmāret tolleret
libertas creaturæ, gō. P. Li, si Deꝰ detmāret quoad speciem tolleret
libertas creaturæ, gō eiām si ad individuum. C. N. Li. P. N. Li.
ulteriꝰ P. Disp. ē: quia si Deꝰ detmāret creaturam ad speciem
detmāret creaturam nulla facta previa detmāone creaturæ
cum ante detmāonem ad speciem nō supponat creatura, se
detmāsse ad esse: at verò dum Deꝰ detmāt creaturam
ad individuum, præsupponit detmāonem creaturæ ad speciem,
alqui ubi præsupponit libera detmāo creaturæ ibi nō tollit libertas
creata, gō.

Replī: 1mō: Deꝰ nō habet rāonem cur caām liberam detmaret potiꝰ
adhoc individuum præ allero, gō nō ꝑt detmāre. P. Con: dō
caā 2da nō ē detmata ad hoc individuum effectiua præ allero,
quia nō ē rāo: quare potiꝰ adhoc cēt detmāt, quàm ad alterum,
gō à pari. D. Dis: L. nō habet rāonem à sua voluntate dis-
tinctam Con: indistinctam N. stat hic pro rāone voluntas Dei,

sicut fere si aliquis sitibundus duo vina vini vidit ante se
quorum bonitatis et unum prae alio potius apprehendit, quid
porro c hic rationis ut potius hoc et non alterum apprehendat
certe nihil aliud; quam quia stat pro ratione voluntas. N.
complco causalem: et quia ad pt hoc individuum prae alio eligere
Con: tantum ideo N: Cum enim non praecognoscat caa 2das in-
finita possibilia individua intra eandem speciem, eim non
pt velle hoc individuum prae infinitis aliis individuis eligere.
Oppli: 2do: Si Deg determinet ad individuum, tunc facta ei. g.
determone ad odium. Z: & creatura non pst elicere actum amoris
alicui sic N manifeste praejudicaret Deg liberlati creatae, gó.
N: Vz: Ma: non pst elicere actum amoris idis ex suppone
consequente qd sejam determ verit ad odium in specie, vel eim
ad odium alid in confuso Con: nulla fcta suppone N: sic dis-
mi: N: Con:
Oppli: 3tio: Ex hoc sequeret nulla prioritas, alqui hoc non, gó.
P: Ma: determo creaturae ad speciem est prior quam determo
Dei ad individuum, et determo Dei ad individuum est prior
quam determo creaturae ad speciem, gó. N: Z: ideo Deg determinet
ad individuum, quia creatura se determinet ad speciem, et ideo
creatura se determinet ad speciem quia Deg determinet ad ind-
viduum. R: N: Ma: N: Con: 1mam plem Z: si stymo sit
de prioritate Loa. 2am plem N: ulterioris N: Con: 1mam plem N:
2am: Nego c: quia creatura determinando se ad speciem sic e

comparata vl si solam speciem sine individuo à ple rei pssē 24
ponere ig vellet illam ponere. Accidit hæc detnāo ad individuum
aliquomodo saltem posterioritate signi aut posterioritate Lōa con:
sequatur ad detnāonem creaturæ ad speciem. Qd vl sciat clarius
observa: quomodo sciat hæc detnāo ad individuum, dum g.g:
Petrū detnauit ad speciem g.g: amorem eliciendum, detnāt
hunc Deum obtinere: Nyē enim Deg detnāri n pōsit vl illi:
præbeat concursum ad eliciendum amorem, qui tamen stante
hac exigentia ad detnāone ad speciem, Petrg adhuc ē indif:
ferens, vl ponat hunc vel illum amorem Deg videns hanc deter:
minaōnem Petri ad speciem et sē insufficientiam ad de:
tnaōnem ad individuum, volens hanc insufficientiam supplere
detnāt Petrum ad hunc numero amorem eliciendum præ
infinitis alijs achibg amoris possibilibg.

Repli: 4 Tali casu Deg detnārel ad individuum pu hanc de:
tnātam actionem, alqui hoc dici n pōt, gō. P.mi: sic enim
cim creatura se ipsam detnārel, gō. P. Ri per eandem
actionem, per quam detnārel Deg creaturam cim creatura
operarelg, gō. R: Con: Ma: P.mi: P. M. Ri vltimg
P. Dis: Ri cim creatura operarelg, ita tamen vl hæc actio in
quantum procedit à Deo connotet electionem à Deo ad indi:
viduum. Factam et in quantum procedit à creatura
electionem Fctam ad speciem Con: ita vl vltra eandem
cōnotaōnem accipiat N. actio per quam Deg et creatura
agit ē omninō entitative eadem nihilominus tamen cōnotative

diversa in quantum enim procedit à Deo, cõtolat electionem
huius determati individui, in quantum vgò ci creaturæ cõtolat
electionem huius determata speciei, gõ.
Siquis dicat 1mõ: Deg determando ad individuum cũ caã peccati,
gõ n pl determare. P.L: Ille é caã peccati, qui determat ad hoc
peccatum præ illo, alqui si Deg determat ad individuum,
determat ad hoc peccatum præ illo, gõ. R: N.f: P.dis:
Ma: qui determat ad hoc peccatum præ illo ex suppoõne antecedente
Con: ex suppoõne consequente Jcla jam determãonis à creaturæ
ad speciem N: sic dis:mi: N: Con: Deg dum determat ad indi:
viduum, jam præsupponit determãonem Jclam à creaturæ
ad speciem. R: 2dõ: N.f: P.dis: Ma: qui determat
hoc peccatum præ illo ex determãone propria vl cum complacentia
Con: ex exigentia aliena vl cum displicentia N: sic dis:mi: N.Ma:
Quando creatura se determat ad speciem actus mali bene vi
huius determãonis suæ exigit vl Deg ad hanc speciem determet
certum individuum, gõ determão Dei ad individuum, licet
sit Deo Jcalis propria exigitive tamen é aliena. Siquis
dicat cum Patre Vasquez, hoõ n punit cõ Deo qui peccatum
Jcale, sed quia hoc in individuo Jcali. R: cum dis: Deg
punit hoem quia hoc Jcale peccatum in tali specie Con: in
tali individuo N: Deg enim furem n punit, quia furatus
é Justo L: potius quam Justo D, sed quia simpliciter furatus
é rem alienam, ita ut si per impossibile posuisset furtum vl sic,

fuisset vere propterea punibilis, et sic cum si Petrus rapiat
ce 100 calicibus aequalis pretii calicem A pro calice B propterea
non suspendatur Deus calicem A: rapuerit pro B, sed Deus rapuerit calicem
sive A sive B.

Sequitur dicat 2do: Si Petrus determinet Paulum jam quidem aliunde
ad peccandum committendum in specie determinatum, ad hoc in
individuo committendum peccatum pro altero, peccaret, go cum
si Deus determinet eadem 2dam jam quidem aliunde ad peccandum
in specie committendum determinatam, ad hoc in individuo commit-
tendum peccatum pro altero peccet. S. Trans: Et N. Con: quia
ut Petrus ita Paulum determinet ad hoc individuum peccati pro
altero nulla est exigentia in Paulo; at vero ut Deus ita determinet
est exigentia in eadem 2da, quia cum se sola determinare non possit ad
actum individuum, necesse est illum determinem aliunde nempe a
Deo. Dixi Trans: quia aequi falsum videtur. Sicenim Petrus
videat Paulum jam efficaciter determinatum ad furandum
unum aureum nego sufficiens illo modo impedire posse, pro
hoc non videtur censendus peccare, si paulo auctus sit ut hunc
numerum aureum quidem valoris pro altero accipiat.

Sequitur dicat 3tio: Si Deus determinet ad hoc peccandum pro illo,
Deus determinet ad peccandum simpliciter, aliqui si Deus determinet
ad peccandum simpliciter, Deus est author peccati.

Nego illud determinat ad peccandum simpliciter sine cujus
determinatione eadem 2da non possit simpliciter ponere actum peccaminosum,

alqui sine hac determõne n̄ pōt. ḡ. N: sequel: Ma: X. Dis: Ma: sine cuius determõne cõa 2da n̄ pōt ponere simpliciter actum peccaminosum, el ꝙ nullam determõnem creature pre: supponit, sed ex propria inclinãone creaturam determ̄at Con: Ma: ꝙ determõnem creature ad speciem presupponit, el ꝙ n̄ determ̄at ex inclinãone propria, sed ex creatura indigentia N: sic dis: mi: Nlon:

Siquis dicat 4 Peccatum n̄ tantum 2dam speciem, sed etiã 2dum rãonem individualem dēt̄ procedere ex determõne creaturæ: ḡ. R: L: peccatum dēt̄ cē liberum etiã 2dum rãonem individualem, alqui si dēt̄ sic cē liberum creaturæ, dēt̄ etiã procedere ex determõne creaturæ 2dum rãonem individualem, ḡ. R: N: L: P: Dis: Ma: dēt̄ cē liberum creatura hoc sensu: ꝙ creatura nulla facta suppõne determõnis propriæ n̄ pōt̄ determ̄ari ad peccatum sive 2dum rãonem specificam, sive 2dum individualem Con: dēt̄ cē liberum hoc sensu: ut procedat ex determõne creaturæ etiã quoad rãonem individualem N: sic dis: mi: Nlon: peccatum hoc sensu dēt̄ cē liberum etiã 2dum rãonem individualem: ꝙ specifica suppõne antecedente et nulla facta suppõne determõnis creaturæ n̄ pōt̄ determ̄ari à Deo ad rãonem individualem.

Ceterum: libertas actus propriè dicta sumit à rãone specifica actus in quantum in ipsius potestate hunc vel illum specie actum ponere vel simpliciter omittere; et rão præterea est:

quia honestas vel inhonestas desumit à ratione specifica actus, aliqui honestas vel inhonestas actus involvit libertatem. Item actus, &c.

§ V.

Objectiones contra quæsitum.

Obijcit: Creatura pl se ipsam determinare ad individuum determinatione effectiva, &c. eim electiva. P. N. determinare se determinare effectiva nihil é aliud, quam producere hoc determinatum individuum, aliqui ois cauſa, dum producit aliquem effum producit hoc determinatum individuum, &c. R. 1mo: f: hanc: et N: Con: disp: eadem é quæ data fuit replicæ 2æ § 4 hujus quæst: R. 2do N. P. Dis: Ma: quam producere hoc determinatum individuum per se Con: quam producere puré per accidens N. Dis: mi: producit per accidens Con: mi: per se N. et Conc: illud creatura per se producit ad præcontinens, aliqui præcontinens solam rationem specificam, &c. solam illam per se producit, non veró rationem individualem. Si quis dicat 1mo: ois cauſa 2da præcontinens totalem virtualiter rationem individualem effus, &c. R. Deg illam continet virtualiter, &c. eim cauſa 2da. R. dis: Si accipiat in conseq: cauſa prima Con: si accipiat dum se N. P. dis: sé: quia Deg é perfectionis illimitata, &c. ibi eim debilem perfectionem continere, &c. eim rationem individualem, in quantum illa dicit aliquam perfectionem: at veró cauſa 2da é perfectionis limitatæ involvens quandam perfectionem ibi propriam,

N. 144

vi cuius alteri opponit, alqui illud vi cuius opponit alteri, nõ
pt continere alterum, gõ.

Si quis dicat 2do: Rõa specifica et individualis identificant
sibi realiter, gõ caã 2da per se produceret rõnem specificam
cũm per se produceret rõnem individualem. R. Con: quia ãal
rõnale identificant realiter, caã illa, qua per se produc ãal,
producit cũm per se rõnale, gõ à par. R. Con: ut dicit Con:
gõ cũm per se producit rõnem individualem ut identificatam
rõni specifica Con: qua ẽ identificata N: individuum, qd
identificatum ẽ species, ẽ ipsa differentia individualis, sed
hanc nõ producit, quia prãta Metaphys. realiter talia Rõa
nõ efficiunt. Individuum ut identificatum ẽ ipsa tota
realis entitas essẽ, gõ cum a dicitur creaturam Deus
concurrat, ideo dicit creatura cũm producere individuum
ut identificatum rõni specifica. Ad 1. Complexe eãdem:
dc quia caã illa qua producit ãal continet cũm in se
rõnale Con: eãdem tantum ideo N: Caã enim qua pro-
ducit ãal identificatum rõnali continet cũm rõnale,
quia caã, qua producit ãal nempe in hoc ẽ hoc: at vero
caã qua producit rõnem specificam nõ continet cũm rõnem
individualem, sic Ary nullo modo continet Paulum talem.
Si quis dicat 3tio: individuum identificatum ẽ tota rei entitas,
Qui ex dictis creatura producit individuum ut identifi-
catum, gõ producit totam rei entitatem, alqui tota rei

entitas involvit cum individualem rationem, ergo. R. dis:
Ma: è tota rei entitas vel totalitate realitatis vel totalitate
equivalentiæ Con: è tota rei entitas semper ultra totalitate R:
Con: dis: Con: ergo producit totam rei entitatem totalitate
realitatis Con: totalitate equivalentiæ R: sic dis: ut sumpta
Con: Si quis dicat 4b: Hæc ipsa totalitas equivalentiæ non est nisi ipsa
totalitas realitatis, ergo si producit individuum vere totali-
tatem realitatis, cum producit eundem totalitatem equiva-
lentiæ. Ref: à ple rei nihil datur præter rationem realem: quia
nihil datur medium inter ens reale et rationis, ergo. R: dis: Ant:
nihil est nisi ipsa totalitas realitatis sumpta entitative secun-
dum esse actuale Con: sumpta formaliter, respective ad nostros conceptus
et secundum esse potiale N: P: dis: Ant: nihil datur positivum actualiter
Con: fundamentaliter A potialiter N: vel subdis: nihil datur
potialiter pro statu reali Con: pro intentionali N: instia pro hac re
clara est desumpta à proprietatibus entis, sic nunquid equivalentia
proprietatum entis non est nisi ipsum ens à ple rei existens, equi-
valet ne tamen ens secundum eandem prorsus rationem vero, secun-
dum quam equivalet bono: sicut ergo licet unum ens realiter sit unum,
bonum, non tamen prout respicit intellectum equivalet bono,
vel prout respicit voluntatem equivalet vero; ita quoque in nostro
casu, licet quidem tota entitas à ple rei nihil aliud sit
quam ratio specifica, et individualis, nihilominus in quantum

respicit eaam 2dam in se influendem, aquivalet mõni specifica
l in quantum respicit eaam primam, aquivalet raõni
individuali. Nec hac declarata adhuc alia inflia, sic cognio,
in quantum é imaginaõ obti produci per se à specie impressa,
et in quantum é deus vitalis per se producit à potia vitali, et
tamen raõ imaginis, et raõ vitalitatis in actu sibi identificant
realiter.

Siguis dicat 1ũ: Ex hoc sequeret: q uni eidemq rei realiter indivisibili
convenirent duo contradictoria realia, aliqui hac n; gõ. P. Ma:
raõ specifica per se producent à creatura, et raõ individualis n per se
producerent à creatura, aliqui hac 2 duo contradictoria, gõ.
N. dis: Ma: uni rei indivisibili realiter convenirent duo contradictoria,
qua tamen éent aquivalenter et respective ed cõnotative diversa
Con: uni eidemq rei nec cõnotative nec aquivalenter diversa N.
sic dist mi: N. Con: numquid raõ boni et raõ rei identificant
sibi realiter quin imõ éentialiter, licet raõ boni per se intrinsecum
tualem n verã raõ rei; gõ à pari.

Siguis dicat 6: Si creatura n produceret per se raõnem indi:
vidualem, tunc nihil produceret à se distincti, aliqui tamen
deberet, gõ P. Ma: ens n distinguit raõne speciei sed raõne per:
fectionis individualis, gõ. N. dis: Ma: nihil produceret à se
distincti; id distinctum é Con: q d distinctum é N. sig dis: mi:
N. Con: Licet gõ creatura n influat in ens 2dum hanc raõnem,
2dum quam distinguit individualiter à caa, sufficit q influat in

ráonem specificam, quæ realiter sibi hõt identificatam ráonem individualem à cáa 2da distinctam, unde sufficit ad ráonem cáe ut influat in aliquid tale ig hõt sibi identificatum aliquid realiter à cáa distinctum, licet in illud distinctum per se ñ influat, et hinc quia ráo specifica in quam cáa 2da influit hõt sibi realiter identificatam ráonem individualem à cáa 2da distinctam, cáa 2da verè dicit influere in aliud. P. dist. Concessũ ñ distinguit ráone speciei formaliter sumpta contra ráone speciei realiter sumpta, et ut ráoni individuali identificata. Sed quis dicat 7o si creatura ñ produceret ráonem individualem, esset pure cáa partialis respectiue alicuius effectũ, aliquid hoc ñ, gõ. P. N. quia ad hoc ut sit cáa totalis sufficit gd totam de se effectũ speciem alias nulla creatura esset cáa totalis, cum nulla præcontineat ráonem individualem ut iam dictum é, et ráo ulterior é, quia illa é cáa totalis quæ dat totum in suo genere gd é in effectũ per se producibile à creatura, aliqui creaturæ dando ráonem specificam totum sic dat, gõ. Sed quis dicat ultimõ. Si creatura ñ contineret ráonem individualem ñ posset eã producere ráonem specificam, gõ. P. ñ. Licet leo contineat ráonem aãlis, quia tamen ñ continet ráonem hñibilis ñ pt producere equum, gõ eã licet creatura contineret ráonem specificam, quia tamen ñ contineret ráonem individualem ñ pt producere

aliquem in individuo essum. R. N. L. P. disp: é: quam S. Thomas et Palez Suarez dal: quia aliqui essus petunt produci à cais univocis et Palez essus sl aalia, cùm gò unum n̄ praecontineat speciem alterius, prout Leo n̄ continet speciem equi, gò n̄ pl illum producere, at verò essus individualis n̄ regaciat, quia imò nec pl requirere caam respectu sui univoci cam, alias sicut caa univoca quoad speciem debt foalibes continere rationem differentialem sui essus, ita cim caa univoca quoad individuum debt praecontinere foalibes rationem individualem sui essus, qd repugnat, gò.

Quastio XVI

An caa prima pssit comunicare cais z dis virtutē aliquid creandi.

Quastio haec subordinata é Philia dum quaril: an Deg pssit pura creaturae comunicare potestatem instituendi sacramenta?

N. 145 Priusquam huic quastioni respondeam quadam praenotanda sunt. Aguidem, primò: qd dubium n̄ sit, qd possibilis sit talis actio, qua sit productio rei ex nihilo tam sui quam subti, patet enim hoc ex scriptura, ubi in libr: genesis dicit: creavit Deg Coelum et terram. Et probari cim pl rationē: quia de facto dat maa 1ma quae n̄ é ens à se, alias et Deg, item dantur entitates spirituales Angeli, qui cé et operant pssit sine maa,

aliqui hac oia necessario dicit prævia actione productivas creaturæ, cum non præsupponant ante sui productionem saltem aliquo possit prævia generativa, qo possibilis est creatio. Unde quæstio movet primo: an creatura possit creare principaliter? sive propria virtute et naturaliter ex nihilo aliquid producere? cum quidam Philosophi sint hujus sententiæ: qd Angeli superiores creaverint inferiores. Dico primo, an saltem creatura possit esse instrumentum et creare instrumentaliter in virtute ipsius Dei, ipsam tanquam instrumentum suum adhibentis? procedit autem ibi eadem quæstio de instrumento obedientiali, nam connaturale instrumentum creandi qd ex natura sua petat à Deo adhiberi ad creandum aliunde implicat. Notandum 2do: qd instrumentum obedientiale, seu ut Philosophi loquuntur: potia obediantialis sit aliqua creatura ex speciali imperio et concursu Dei aliquid præstat supra vires naturæ. Si aliquid recipiat tale qd excedit ipsas vires naturales, ut dum homo recipit gratiam, dicitur homo potia obedientialis passive. si vero efficiat aliquid ultra vires naturales ut dum intellectus efficit actum fidei divinæ dicit potiam obedientialis activam. Est autem potia obedientialis in recto ipsa entitas creaturæ dicens in obliquo specialem concursum Dei seu connotans actionem sibi naturaliter non debitam, dum active elevatur; cum vero elevatur passive connotat ipsam unionem supernaturalem. Ex: gratiæ in se receptæ. Notandum 3tio: qd inter Philos est magna vis: quam multis

Deg pſóil creaturam elevare ad aliquid agendum supra naam.
Nostri pleriq Thili contra paucos alios tres modos elevaónis
admittunt. Primg modus é: auxilium extricum desup pmanens. Hoc modo intellectg hóis Baptisati in hac vita pchátum
fidei infusum elevatz ad eliciendum actum fidei qui é supernaális. 2us modus é: pr auxilium extricum transiens. Hoc
modo habetur aliquis adultus et nec dum baptisatus pr intellectam illustraónem intellectus et pr piam inspiraónem
voluntatis elevatz ad eliciendum primum actum fidei. Hoc
duobus conveniunt aliqui Thili: sed controversia é de 3tio
quodam modo elevaónis, quo dicit Deg creaturam elevare pr
auxilium pure extricum. Hoc é: praecise illi assistendo et nulla agendo neq aliquid intricum illi infundendo eo fere modo,
quo Magister docens manum discipuli et scribens cum illo
scribente nullam intricam discipulo imprimit in ordine ad scriptionem. Hoc auxilium extricum multi negant sufficere ad elevaónem. Nos sic Thili premissa ex
suppósito loquemur: gd tale auxilium sit dabile.

N:176 Jam respóol mō: Absolute implicat ut creatura excellentiali: ciali sibi entitate propria. Ita unanimiter oēs Scholastici Thili. Thilor omissis aliis authoritatibus adduco Scm
Athanasium, qui contra Arianos sic loquit: administrare
creaturarum et servarum é, fondere autem et creare solius
Dei. P. eim mōne primō: Si creatura aliqua pōt creare

principaliter, sequeretz: q̄d modꝰ operandi principaliꝰ sit prꝰ: lantior quām sit modꝰ ēndi principaliꝰ, alqui hoc dicit ꝑ 1ū q̄. mi: videtz certa, quia si modꝰ operandi principaliꝰ sit prꝰ: lantior quām sit modꝰ ēndi principaliꝰ: hinc aliq̄ens debet dare ēi q̄ nō debet. Prima: modꝰ operandi principaliꝰ est in: dependens à subto, et modꝰ principaliꝰ ēndi est dependens, alqui prestantius ē ē independenter à subto quām ē depen: denter. q̄. Prima pars illa: ē certa: quia modꝰ operandi ex suppōsito est creativus. 2da pars illa: q̄ creatura ex ētia sua dependet à subto et quidem vel per compōnem vel ē: g: ēpōsitum subtiale vel per receptionem vel ē: g: fāi vel per identitatem vel ē: g: mād̄ prima, vel cim̄ Angelꝰ qui ē identice subtm̄ suarum proprietatum item suarum operatiōnum vitaliū, q̄. ꝑ: 2da pars q̄libet grādꝰ entium hꝫ aliquam specialem operatiōnem, quā nō ꝑt saltem principaliter cōmunicari inferiori grādui, q̄ cim̄ Deꝰ in altissimo grādu constitutus hꝫ aliquam particularem actionem scilicet creatiōnem, quā nō ꝑt cōmunicari creaturæ saltem aliquam agendi prin: cipalis Consequentia tenet à pari. ꝑ: declaratꝰ in: ductione. Sic hāt Angelꝰ, qui hꝫ intellectionem magnā talium intellectionum, hꝫ intellectionem proprietā

operatione, ad quam tota simplicitas elevari à pbris. Illum tota exercent sensationem ad quam planta nulla: leuus prolinguet, planta similiter operante vegetatione entis inadis nullatenus communicabilem. 3 lib: Deus ideo pot: propria virtute creare pt, quia in agendo à dicit dependentiam à subto, hanc vero ideo à dicit, quia è ens in ot mone independens, improductum actus purus, go eum si creatum creare principaliter ad actus purus, go implicat.

N:147 Respo 2do: qualibet creatura pt elevari divinitus ad creandum instrumentaliter quemlibet effum, qui dicunde ad creabilitatem à dicit repugnantiam entialem. P: 1mo: pt Deus elevare creaturam quamlibet ut per suam entitatem absqz alia superaddita efficiat effum tali modo operandi, qui excedat illius creaturæ modum essendi naalem, go pt Deus uti creatura ut instrumento ad creandam aliam. L: Prob: ex 1 lib: de facto valde probabile è: go Deus elevet ignem infernalem, ut torqueat spiritus damnatos; aquam Baptismalem, ut efficiat gratiam vi verborum consecrationis ut fiat transubstantiatio; go Corp: pt Deus per omnipotiam suam sine subto, ut fit in specieby Eucharisticis, go eum pt cum illis operari sine presupposito subto, go è operari creative.

N:148 Quares: An creatura eum pt sit è naale instrumentum creandi? R: negative. Quia talis creatura vel est instrumentum alterius creaturæ principaliter agentis vel Dei? 1 primum, cum nulli

creatura competat principaliter creare; 1° dum, cum deg nullo instrumento indigeat ad hoc vel aliquid creet; si enim ageret sine hoc instrumento naali, n ageret connaturaliter, quia n ageret juxta entiam illig creaturæ, gō nulla creatura pōt eē instrumentū connaturale. 2dō: quia modg creandi é modg perfectissimg operandi, et quidem perfectissimg ratione sui, gō.

Quæstio XVII

Vtrum aliquomodo cāa prima præparet concursum causis 2dis ad effus naales præsertim liberos.

Quæstio subordinata é quæstioni: Utrum in quo gradu? an Deus in Deo sua media? item in quo consistat grā efficax, in quo ineffax et quomodo distinguatur? item: an Deus concurrat ad oēs effus cum peccaminosos? item: quomodo Deus grās actuales producat in nobis sine nobis?

Cum communiter doctis colligat, q Deus immediate concurrat ad oēs et singulas cāarum effus, ideo per eandem realiter cum creatura actionem, quæ simultanea cooperatio Dei vocatur concursus Dei in actu 2do: quia autem oēm actum 2dum Deus præcedere actu primo, ideo eum concursum in actu 2do Deus præcedere concursu Dei in actu primo, qui juxta oēs consistit in oblatione suppositi divini, sive in actu aliquo voluntatis divinæ decreto, quo vult Deus et paratus é concurrere ad quemcunq actum creaturæ juxta naam et dispositionem creaturæ.

Ee hoc autem gravissima orta controversia, qualenam sit hoc decretum an efficax et absolutum? an vero indifferens aliquomodo conditionatum? dissentiunt in hoc hae nobilissimae scholae. Antequam Societatis nostrae sententiam proponam, primo scholam Thomisticam, et Scotisticam referam, illisque respondere conabor et omissis supernaturalibus solum de actibus naturalibus et concursu puri naturali ad illum spectante disseram.

§I

Refert sententia Thomistica et Scholastica.

Nr. 149 Thomistae ut salvent dominium Dei, cui nihil possit resistere creatura libertas, et ut fundamentum ponant obliviosae istae sententiae Dei, docent decretum oblativum concursus ad aliquem actum esse efficax, quod ad actum actum determinet voluntatem creatam, ita ut implicet stante tali decreto non produci a voluntate eundem actum, et ideo decretum illud vocant praedeterminativum, quod determinativum sit voluntatis mediante illo, in quantum vi illius decreti infunditur Deo voluntati creatae qualitas aliqua physica, nempe praevia ad concursum simultaneum, per quam virtus activa creaturae in ordine ad agendum in actu primo completur, istam qualitatem vocant praemotionem physicam, vel praedeterminationem quam dicunt a nostra modali actione distinctam,

ut pote cum nostra sit ipse actus 2 g. illorum vero qualitas complet actum primum.

Scotista aerite negant hanc prædeterminationem, sed docent determinationem N. 150.
ñ fieri per impressam aliquam voluntati intrinsecam qualitatem, sed solum per ipsum decretum Dei efficax immediate et extrinsece alique moralites. Ita ut nulla qualitas voluntati creatæ intrinseca vi illius decreti inducatur, vocant hoc decretum prædeterminativum eleuatum illud explicant: Deus ab æterno efficaciter decreuit quid cum qualibet creatura sit creaturus vel circa ipsam permissurus, sic: cum Petro negante decreuit concurrere ad pœnitentiam, Judam vero permittere impœnitentem; in tali decreto dicunt illi: Deus ab æterno infallibiliter vidit et futuram Petri pœnitentiam, et Judæ impœnitentiam. Est hoc decretum, juxta illos intrinsecum, ita ut ex suppositione consequente talis decreti ñ possit Petrus ñ agere pœnitentiam, ita ut ex hoc antecedente, Deus decreuit pœnitentiam Petri, infallibiliter infert possit: ergo Petrus infallibiliter pœnitentiam agit.

Verum ut ultra ea sententiam perspectam amet, quis haec, N. 151.
observandum primo: quod juxta Thomistas prædeterminatio illorum proueniat à solo Deo. Secundo: quod ñ sit in potestate creaturæ ut illam haec aut ñ haec aut cum aliam haecam recipiat, ideo juxta illos ñ erat in potestate Judæ ut prædeterminatus ad pœnitentiam. Tertio: quod sine tali prædeterminatione creatura ñ possit agere sive sit necessaria sive libera, quia per illam complet ipsius virtus agendi, hinc sine prædeterminatione ad conversionem Judas ñ

plerâ[l] converti. 4ta: q[d] hâala præd[e]t[er]mâone creatura ẽ impibra
ñ pſit ñ agere id, ad q[d] præd[e]t[er]mâata ẽ, unde dicunt illi certò et infallibiliter agel, ñ tamen necessariò, sed liberè hoc ultimum addunt, quia
tanquam Catholici salvare conant libertatem.

N:152 Scholista in hoc cum Thomistis disconvenient: p[r]æter con:
cursum simul Manenum, quem nos ẽm admittimy nihil præviun
creaturæ intrinsecum admittant, q[d] ẽt qualitas quædam vel motio
physica à Deo impressa, solum q[d] ultimum Dei decretum
dicunt illi primò q[d] sine illo creaturæ nihil pſit agere. 2do:
posito tali decreto lic: de Petro convertendo, Petrus ñ pſit ñ con:
verti, sed infallibiliter et certò, liberè tamen convertet, et in hoc
passim cæteris sicut Thomista de præd[e]t[er]mâone. In hoc
tamen iterum disconvenium, quia dicunt; q[d] in potestate
Petri fuerit, ut Deus ñ habuisset tale decretum, si Petrus con:
verti noluisset, ex eo: q[d] illorum decretum involvat suppoñem
consequentem Petri determinandis se ad conversionem. Sed ut
verum fateat: ñ satis capio hunc discursum, nam quomodo
decretum illud pſit involvere suppoñem consequentem. primò
enim juxta Scholistas Deus in hoc decreto vidt et infallibiliter
conversionem Petri, ~~suppoñem~~ suppoñs autem consequentis
Deus ñ vidt in hoc decreto, sed in se ipsis juxta illos:
2do: si hoc decretum involveret suppoñem Petri se deter:
minandis supponeret jam factam determinationem Petri, ergo

ipsum n̄ ēēl prima dētmāo Petri ad conversionem, gd tamen ipsi decent: apparet gō gd decretum illorum n̄ fil mera suppō consequens sua auctoritatem libertatem.

§II

Argumenta contra utramque Sententiam

Dico primō: n̄ datz prædetmāo Phyca Thomistica. N:153

Adeo ꝺ Deꝰ ꝑ se talem n̄ præparat concursum cāis 2dis tum necessarijs tum liberis. Et hac sententia cum eius applausu coram duobꝰ Pontificibꝰ, dum acerrimē a adversarijs impugnarēt defensa et approbata. P: 1mō: quoad actꝰ et cās necessarias. Cāa necessaria jam ex sua nāa determinata ad effectū, gō superflua et talis prædetmāo. Deinde sine ea prædetmāone cāa necessaria jam habet cōpletam virtutem, gō. Unde lapis projectus sursum præter suam gravitatem sine ea prædetmāone Phyca descendit deorsum, et sic de cæteris, qui et cāa necessaria, ut accendat stupam, debet approximari, n̄ tñ tamen prædetmāi. Unde ad actū agendum requirꝰ quidem actio, item approximāo promotum condicionis n̄ autem prædetmāo. P: 2dō: de cāis liberis: de quibꝰ specialiter et hæc quæstio: primō authoritate S: Thomæ, qui in 2dam sententiarum distinctione 28 quæst: 1 art: 1: ida ait: n̄ ēēl hō libri arbitrij nisi ad eum determinatio sui operis pertineret. Item distinctione 39 quæst: 1 art: 1 in Corꝑ

ipsa autem potiá voluntatis quantum é inse indifferens
ad plura sed ẏ detmále excedit in hunc actum vel in illum
ñ é ab alio detmánte sed ab ipsa voluntate. Idem
testimonium Reverendi Patris fratris Thomæ Generalis
ordinis P. P. in scriptis S. Thomæ utentissimi, qui cum
in generali capitulo R. R. Patrum Dominicanorum Valen.
liæ año: 1648 celebrato audivisset Hispanum quendam Thomis-
tam defendentem ẏ prædetmáonis Physica à S. Thomo fuerint
docta; R. his verbis manu publici notari excepit: Jaleor
eé doctrinam multorum Thomistarum, sed longe à Sco
Thoma aberrantium, quitq; nempe prædetmáonitq; : si mihi
ostenderis S. Thomam alicubi favere, promitto tibi Magis-
terium. Certum igitur é: nquam S. Thomam respectu voluntatis
creatæ usum fuisse hoc verbo: detmándi, gó S. Thomas ñ
docuit prædetmáones. P. raóne prædetmáo Physica Thomistica
vdetq; everlere hóis libertatem, gó ñ datq;. Conse: patet: quia
voluntatem hóis eé liberam definivit Concilium Tridentinum
P. ff. libertas é potiá qua haá[illegible] ad agendum requisitis ptl
agere vel ñ agere; adhuc posita prædetmáone s. qua é unum
ex requisitis, s ñ manet amplius potiá ad agere vel ñ agere, gó ñ
manet libertas. Major é definitio libertatis, minor probatq;:
quando voluntas hóis prædetmáonem ad amorem in sensu composito
illig nullo modo ptl elicere odium, sed tantum solum amorem,

gō stante illa prædetmāone nō ē libera voluntas libertate contrarietatis, vel pōt̄ prorsus elicere actū contrarios; alqui enim nō pōt omittere amorem, gō neq; ē libera libertate contradictionis, qua ē ad ponendum vel nō ponendum, gō nō ē simpliciter libera stante illa prædetmāone. Nec dici pōt: qd in sensu diviso prædetmāonis sit libera, quia juxta adversarios, illorum prædetmāo complet primō virtualem actionem, sine qua voluntas creata nō habet potestatem ad agendum vel nō agendum pro libito necessaria ad requisita, cum essentialiter requirat prædetmāo ad quemcumq; actum, gō quando in sensu diviso prædetmāonis omittit amorem, nō omittit libere sed necessariō sicut dum cæcus sine potentia visiva nō elicit visionem, omittit illam necessariō nō libere, quia nō pōt illam simpliciter elicere. P. 3tiō: quando cāa necessariō et intrinsecē connexa cum alquo effectu nō ē in hōis potestate hunc neq; effectū celari cāa præveniens ē in illius potestate alqui prædetmāo, qua Deus prædetmāt ad amorem Dei ē cāa necessariō connexa cum amore, et nō ē in hōis potestate, gō neq; amor illam consequens erit in illius potestate. minor ē thomistarum illa: P. primō exemplo: nam nō ē in potestate economi, vel horrisonum fulmine sulfureo tactum ardeat vel nō ardeat, quia nempe ipsum fulmen, qd ē cāa necessariō connexa cum tali accensione nō ē in eiusdem potestate. 2dō: certum ē apud Dialecticos: qd quoties antecedens ē necessarium, consequens antecedenti necessariō connexum nō pōt

eē contingens. Ex quo sic argmlor: quoties Antecedens pendet à libero arbitrio eīm n pendet consequens, aliqui qualitas prædeterminans ēntialiter antecedens actionem n pendet à libero creaturæ arbitrio, at Thomista fatentur, gō nego pendet actio creaturæ consequens prædeterminationem, gō.

N:154 Dico 2dō: n dat prædefinio Scholastica. R. ijsdem fere argmtis quibus rejecta ē prædeterminatio. Nempe: gō videtur aliqui ladere libertatem; nam illud videtur illam ladere, qđ ē connexum cum una tantum ple contradictionis, at qđ ē inimpedibile à libertate creata, sive illud aliquid sit extrinsecum, sive intrinsecum ipsi creaturæ aliqui prædefinio Scholastica, licet sit extrinsecum creaturæ, scilicet decretum Dei: ē tamen connexa tantum cum una contradictionis ple, at ē inimpedibilis à libertate creaturæ, gō. Maior patet ex dictis mis: probo 2a ple: Deus prædefinit juxta Scholastas creaturam rationalem amorem parendo decretum de amore hoc decretum ē tantum connexum cum amore, aliàs enim decretum Dei eēt frustrabile, gō ē tantum connexum cum una contradictionis ple, aliqui eīm hæc prædefinio ē inimpedibilis seu n ple impediri à creatura, eīm à solo Deo ut dependente, ut loquuntur Scholastæ, gō. Confir: prædefinio Scholastica ē connexa tantum cum una contradictionis ple A M.G: tenet se ex ple actus 1mi: gō videtur ladere libertatem. Prima pars R: ē ecta juxta illos. 2da pars Prob: hæc prædefinio ē decretum divinum præparativum concursus divini; aliqui decretum præparativum concursus divini,

leuel se ex ste acty primi; gō. Prim: tale decretum preparat
livum conversus facit potiam expeditam ad proxime agendum,
gō leuel se ex ste acty primi. Insuper e prior actione creature,
n̄ juxta Scholistas applicat creaturam ad actionem dei essen.
alteri gd sic applicat creaturam ad actionem essen e naa
prius actioni dei essu, sicut approximao ignis applicat
ignem ad producendem alterum ignem. Praterquam gd ex
tali decreto dei magis adhuc ex predeterminone sequi videant. N:155
sequela in Concilijs damnata. Primo: gd sic deus hoo vult sal:
vari n̄ pōt, quia si n̄ e predeterminatus vel predefinitus ad salutem,
n̄ potest salvari, ellamen n̄ e in illig potestate ut haat vel
haat predeterminonem, vel predefinionem. Secundo: sequeretur
Deum e causa peccati, quia hoo n̄ pōt peccare nisi haat pre:
determinonem ad actum malum et illa haata ut stante n̄
pōt n̄ ponere talem actum malum a 3tio: gd hoo cum gra
pure sufficiente n̄ pōt salvari, quia gra pure sufficiens
n̄ e apud illos predeterminans, sine predeterminante autem hoo n̄
potest bene operari, gō.

§ III

Responsa adversariorum refelluntur

N:156

ut adversary salvent libertatem ponant; ingeniose respondere

Primo: dicunt: gd Petr⁹ prædetmãty vel prædestinatus ad conversionem libere converteb⁹, quia licet n̄ pssit n̄ converti in sensu cpósito prædetmãonis, tñ quando illam dñt pt tamen n̄ converti in sensu diviso prædetmãonis, si illam n̄ habt; sicut dicunt illi, hõ sedens libere sedet, quia licet in sensu cpósito sessionis n̄ pssit n̄ sedere aut stare, tamen in sensu diviso sessionis pt vltro⁹ sive n̄ sedere sive stare sedere sive stare.

Sed contra ẽ primo: et infero, gõ in sensu cpósito prædetmãonis voluntas n̄ erit libera; aliqui in sensu cpósito prædetmãonis operab⁹ gõ eim libere operab⁹. Quarto eim in sensu diviso n̄ pssit dei libera, cum n̄ sit ad agendum expedita, nec oãre: quisita habt, inter quæ ẽ eim prædetmão sine qua nihil sim: pluribus pt agere juxta Thomistas. Contra ẽ 2do: quia de rãone libertatis ẽ: ut habãs oĩby ad agendum requisitis eim in sensu cpósito requisitorum pssit hõ agere vel n̄ agere, sed juxta illos prædetmão ẽ inter requisita ad agendum, et in sensu cpósito illius n̄ pt hõ n̄ agere, gõ prædetmão evacuat libertatem. 3tio: ut aliqua res hõis sit libera in sensu diviso alterius rei dñt sensus divisus ee in hõis potestate, alias enim hõ à natiuitate caret eo, qd libere videndum, quia in sensu diviso carentiæ, si illam n̄ habeat, pssit ultro⁹ videre, sed juxta Thomistas sensus

divinis prædetnãonis nõ é in potestate hõis igõ. Unde ad
cujam do disp: quia sensus cpositus sessionis in Petro é de:
pendens à Pli voluntate, adeoq necessitas sedendi é tantum
consequens liberam detnãonem Pli, quas Petr libẽ voluit
sedere. Sive breviter é ipsum exercitium libertatis et actus
2us potiã liber, gõ quid mirum: q sessio sit libera? alus võ
prædetnão Thomistica à nulla detnãone voluntatis exe:
ata dependet, sed illam antecedit, neq é exercitium ipsum
libertatis et actus 2us, sed cpleat actum primum voluntatis
ut supponit, ad effum producendum, imõ et ad 2um actum
voluntatis. Deinde hõe sedens pterat impedire sensum cposi:
tum sessionis si noluisset sedere, aut eim postquam sedet pt sur:
gere, ut iterum suppono: at vero prædetnatus nõ pterat impedire sen:
sum cpositum prædetnãonis, cum nõ fuerit in illius potestate
acceptare prædetnãonem vel illam rejicere, gõ é magna disparitas
inter utrumq.

Ad 2dõ: q prædetnão à lencat se ex pte actus primi, et penes N. 157
suppõnem antecedentem, sed ex pte actus 2di, et pens suppõ:
nem consequentem. Exemplum dari ab albedine, quæ nõ dat
nunc pposse fieri album, sed facit illum actu album, sic, in:
quiunt illi, prædetnão nõ dat creaturæ posse agere sed facit
eam actu agere.

Sed contra est primõ: quia ex nõconcipso prædetnãonis prædetnão

é d'etmão aliqua previa lig: ad amorem el ejus achum,
qd autem previum el prius é ad amorem el ejus achum illud
tenel se necessario ex ple achus primi sive admittat cé cpletivum
poliæ sive condicio igõ. Sic approximão ignis ad stupam licet
ail condicio ad combustionem stupæ tamen tenel se ex ple achus
primi, igõ cum prædetmão. 2dr Aliquid illi sentiunt: qd ergo
Deus sine prædetmãone nihil pssit agere neq bonum neq malum
quomõdo gõ prædetmão n dat pse agere, aut quomõdo se n tenel
ex ple achus primi? instia ab albedine nihil probat: quia
albedo n dat illi pse, sed actuale cé albi: at vero creatura ante
prædetmãonem n hbt cpletam et expeditam virtutem agendi,
sicut voluntas sine cognione boni n é expedita ad amandum,
gõ sicut cognio se tenel ex ple achus primi, sic cum prædetmão.
Contra é 3ia: prædetmão n é ipse effus proveclus sive amos
sed proprior ad amorem, neq é ipsum actio modalis, puq am-
poniz amos: nam Thomistæ nullam talem actionem
modalem admittunt: sed quidquid aliud præterea ad creandum
amorem requiriz, illud se tenel ex ple achus primi, igõ præ-
detmão se tenel ex ple achus primi. Deinde licet Thomistæ
dicant concursum Dei in actu 2do consistere in ipsa illa
prædetmãone, tamen n pssunt dicere: qd in illa consistat
actus voluntatis creatæ 2dus, cum Thomistæ actum 2dum

sive actuale agere creaturæ distinguant à concursu divino
in actu 2do, utpote qui certaliter requirit ad actionem crea-
turæ ñ vrò ad scipsam. Denum cùm permissu gd prædet-
mão teneret se ex pte actus 2di: prout recentiores quidam
Thomistæ dicunt: adhuc contra illos è; licet enim se teneret
ex pte actus 2di, adhuc sic se teneret, ut ñ sit ipsum exerci-
tium libertatis creatæ nec sit in potestate ut voluntas plurè
se ad eam determinet vel ñ; sic pt se determinet ad nostram
actionem modalem pt ad amorem, quæ sit dependentia à
voluntate gō adhuc prædetmão tollit libertatem.

Ad 3tiō: gd stante prædetmãone ad amorem Petri adhuc pssit N:158
ñ amare potiā possibilitatis in autem potiā futuritionis.
idē, ut ipsi explicant: tali casu verificat de Petro hæc propō:
Petrus pt ñ amare, ñ tamen hæc: Petrus ñ amabil. Sed
contra è: juxta illos decretum Dei prædetmātis aut præde-
stinantis ñ pt frustrari aliqui si Petrus pssit ñ amare, pssit frustari
hoc decretum, gō tali casu nec potiā possibilitatis pssit Petrus ñ amare.
2dō: hæc potiā est chymerica, quia cùm juxta illos nunquam
pssit redigi in actum stante prædetmãone, gō stante præde-
stinãone nec est potiā possibilitatis.

Ad 4tō: gd licet prædetmão tollat ad amorem tollat indifferentiam N:159
suspensionis. Illa ut creatura ñ pssit omittere amorem, ñ tamen
tollat indifferentiam libertatis, quia per prædetmationem ñ tollit

judicium indifferens in ordine ad amorem vel ñ amorem, vel cñ ad odium. Ad contra é: hæc ipsa indifferentia seu pensionis é de cētia libertatis, cum libertas sit potia quæ habilis cñly ad agendum requisitis p̄l agere vel ñ agere vel oppositum agere, gō hoc ipso prædtmatus ñ habet cētiam libertatis gō nec cēl libet, 2dō: solum judicium indifferens ñ sufficit ad libertatem, sic enim si ego centies cogitem me ñ cē ligatum, adhuc me posse ambulare, si tamen re ipsa ligatus sim ñ ero libe ad ambulandum. 3tiō Christus habuit judicium indifferens de bono et malo, et tamen ñ fuit libe ad bonum vel malum.

Nihil 1mō Ad prædtmatō hæc é à Deo tanquam a primo libero, primum autem liberum ñ tollit libertatem. 2dō cum cētia é à Deo tanquam primo libero et tamen ñ relinquit cam libertatem ad videndum. 2dō: quia sic oīa agentia cētl libera, quia oīa à Deo libe prædtmatis requirit gō ad liberum agens ñ tantum et sit à Deo libe positum, sed et hæc requisita po libitu p̄ssit agere vel ñ, gd ñ stat cum prædtmatione

Nihil Ad postremō: gd Deus ñ det prædtmationem ad amorem nisi prævidat operationem creaturæ existentem, tanquam disponem de ea gd ñ tollat libertatem. Ad contra é: implicat videre operationem existentem ante quam eam, aliqui prædtmatio é cā operationis evalituræ et completæ potiam protimam agendi, gō Deus ñ p̄ prævidere illam prius quam determinam.

§ IV

Argumenta opposita solvuntur.

Obijcit 1mo S. Thomas in plurimis locis docet primo quod creatura n agant nisi mota à Deo. 2do quod causa 2da agant in virtute causæ 1mæ. Ergo quod causa prima applicet 2das ad agendum. 3tio quod causa prima agat ut agant 2da. Quæ omnia intelligi non possunt sine prædeterminatione, præterquam quod Doctores sapius docent creaturas à Deo excitari ad agendum, uti ejus motionem aliquam physicam intrinsecam et prædeterminantem.

Resp 1mo Non consequitur auctoritate S. Thomæ opposita Doctrina in conclusione allatas, quia non videri possit sibi S. Thomas contradicere videretur, si alibi prædeterminationem docuerit. Ad 2do: et explico textus: creaturam n agant nisi mota à Deo motione simultanea Concursus: motione prævia subdis: indifferente ad virtutem agendi conferendi Con: motione prævia prædeterminante. Non actio causæ 2dæ ut dictum alias est eadem actio Dei S. Concursus, et hoc modo verum est: causam 2dam agere ut motam à Deo, nempe ut Movente et agente. Quod si de prævia motione loquamur, hæc non est alia, quam qua Deus prospicit aliquam creaturam agant eas producat vel conservet in se, et sic virtutem agendi ipsis confert. aut si aliquid circa novet, hunc movet illam motione indifferente ad hoc aut illud, quibus datis possit illa agere vel non agere. Ad 2dum facilem patet responsum ex dictis

quomodo creatura agant in virtute Dei: quia virtus agendi per quam agunt est a Deo, sicut dictum est intelligitur 4 ms q. caa prima agat ut agant 2da, quia Deus dat creaturis virtutem agendi hoc fine, ut per virtutem ab ipso acceptam illa postea agere possint. vel cum dicit caa 1ma agit per motionem simultaneam, ut agant 2da aut per motionem previam indifferentem, nullo modo autem per predeterminantem. Ad 3tium dicendum quod prima applicat duas per applicationem: qua sit conversus simultaneus, dicat actualiter studere dicit intellectum suum applicare studio.

Quis dicat: Scotus in libris Oxonien dicit: omne quod movetur ab alio movetur. Ad explicandum Scotum: omne quod movetur motu necessario movetur ab alio tanquam: quod movetur motu libero subdi- movetur ab alio simultaneo motu Con: motu previo N: vel dic: adhuc aliter: quod movetur ad actum existiendi movetur ab alio Con: quod movetur ad actum operationis N: Hoc est genus- sinus generis Scotici cujus non ulterius est: quia quod nihil est a se sibi dare esse ergo ut aliquid est haec seu actum existiendi dependet ab alio, seu produci. Dixi tamen: quia Scotus ponit ab aliquo et autem ponit ab alio aliqui enim si voluntas movetur a se ipsa adhuc movebitur ab aliquo.

Repli: 1mo: Voluntas creata comparata respectu Dei perfecti-

gimi: Dñi hõl se sicut instrumentum respectu cãe principalis
agri cã instrumentalis ñ pt quicquam agere, nisi premoueat et
predeterminet à cãa principali, sicut securis ñ pt lignum findere
nisi premoueat à fabro lignum findente. gõ creata voluntas
dõl premoueri et predeterminari à Deo. R:mõ: Nullatenus
instrumentalis é: quæ agit in virtute cãe principalis sic, ut
ex naã sibi sua data ñ haãt virtutem in se productiuam effec-
tus, creatura autem illam haãt. R: 2dõ: dz: illa: hõl se
ut instrumentum aãtum et liberum. Cõ: ut instrumentum
inaãtum et ñ liberum. sicut é securis. R: dz: mi: cã in-
strumentalis ñ libere ñ pt agere. Iterum: cã instrumentalis
libere. R: exemplum de securi. Concedo et R: Cum enim
dz instrumentum liberum nempe voluntas creata dõl cõm
ẽsse: conuenire rõi libere: quæ per predeterminationem destruerent
ideõ dõl aliomodo moueri à Deo, quam mouetur instrumen-
tum ñ liberum, nempe ꝓ connaturam indifferenter et libere
dependentem à Deo, ut cã principali cõcurrente libere
ñ ut à cã determinante. Dixi iterum mi: quia licet aliquod
instrumentum ñ liberum indigeat aliqua predeterminatione
cãe principalis, prout securis indiget qualitate impulsus
sibi à fabro impresso, ut secet, ñ tamen õe, nam calor qui é
instrumentum ignis cum ñ liberum ñ indiget ulla qualitate

distincta ab igne ut calefaciat, sed per eandem calefactionem igne, ita cum creatura in indigentia qualitate distincta prius a Deo impressa, ut operetur ad cuius virtutem operativam jam habet, nisi sola actione simultanea.

Repli: 2do: Instrumentum autem est liberum c indifferens ad opposita, aliquid c indifferens ad opposita dicit moveri ab alio, go. M: mi: ex divo Thoma qui ait: ea quae ex se contingens, opponit ut determinetur ab aliquo extrinseco ad effectum. Confir: ma prima, cum sit indifferens ad plures formas, dicit determinari actualiter a causa efficiente et formaliter per unionem ad hanc formam, go a para. N: Contra: dig: mi: q c indifferens passivi et indifferentia insufficientia dicit determinari ab alio, con: q c indifferens active, et indifferentia sufficientia N: et Conse: Sic explico S: Thomam, nam ille duplicem indifferentiam distinguit quarum prima ex imperfectione virtutis et insufficientia creaturae provenit, et haec dicit se sicut potentia passiva, quae dicit aliende determinari, alia autem indifferentia e, quae provenit ex virtutis perfectione et sufficientia creaturae, eo quod creatura aliqua perfecte sit completa ad plura se ipsam determinandi. Hujus indifferentiae activae ponit exemplum S: Thomas in artifice, qui ad manum habet plures instrumenta Eg: pictor habens plures penicillos ejusdem aptitudinis, c indifferens ad unum prae alio, ut ipse haec virtutem unum prae altero eligendi et determinandi.

et talis indifferentia hꝫ in cāa libera et voluntate creata, qua
detnāt se ipsam. Hæc autem detnāo ē ipsa actio. Sic quando
voluntas elicit amorem detnāo illig ē ipsa actio ad amorem; cum
autem elicit amorem, cum loco illius potuisset elicere odium,
stat pro rāone voluntatis, unde ad confirmāonem dō dicp: quia
mā ē indifferens passive, voluntas vō active.

Ad quīs dicat: Intellectꝫ ē sic indifferens ad plura obia cognoscenda
ut debeat detnāri pꝫ qualitatem aliquam nempe specium im-
pressam, gō ā pari idem dicendum ē ā voluntate. Ad 1. disp:
ē: quia intellectꝫ ē indifferens indifferentia ĩnsufficienthe, cum
nō sit potia ad talia libera, in evidentibꝫ enim necessitatus, in
nō evidentibꝫ autem dependet ab imperio voluntatis, qđ nō hꝫ
voluntas, quæ sola ē potia libera.

Ad 2um. Illud qđ ē indifferens ē indetnātum, aliqđ detnāo
nō pōt fieri ab aliquo indetnāto, gō. P: mi: detnātum et indetnātū
sibi opponunt, sicut calidum et frigidum, aliqđ calor nō pōt
fieri ā frigido, gō nec detnāo ab indetnāto. Ad 1. dis: Ma.
illud qđ ē indifferens ē indetnātum actu tamen actu virtualiter et in potia
Ad Con: Ma: ē indetnātum actu cum virtualite et in potia
Ad 1. dis: mi: aliqđ detnāo nō pōt fieri ab aliquo indetnāto, qđ ē in-
detnātum et actu et in potia Con: qđ ē indetnātum actu nō
tamen in potia Ad 2. et Conse: Ad 1. dis: Ma: indetnātum et de-
tnātum actu sibi opponunt Con: detnātum virtualiter et in potia,

el indetrmatum actu sibi opponunt N: trans: mi: dis: simil: con: N: Con: Licet voluntas n sit determata actu ad amorem, é tamen determata in potia et virtualiter: in quantum habet virtutem se determinandi ad amorem. Nunquid enim Deus é indifferens, consequenter indetrmatus ad agendum, ḡo ille pt se ipsum determare

Repli: 4ta: Juxta S. Thomam: ois actio caḡtab aliquo ḡd é in actu alqui voluntas cum sit indifferens et indetrmata n é in actu: ḡo. R: explico S: Thomam ois actio caatur ab aliquo ḡd é in actu existia Con: gd é in actu determaonis subdis: gd é in actu determaonis constitutivè et formaliter per ipsam actionem Con: gd é in actu determaonis presuppositivè N: dis: mi: n é in actu existia N: in actu determaonis subdis: presuppositivè ad ipsam actionem Con mi: constitutivè et per ipsam actionem N: mi: et Cons:

Pro quis dicat: gd é aliquando in potia existendi, et aliquando in actu existendi, dbt determari in raone existendi ab aliquo: gd semper é in actu existendi, sicut é Deus, ḡo cum gd é aliquando in potia operaonis, aliquando in actu operaonis dbt determari in raone operaonis ab eo: gd semper é in actu operationis, prout é Deus, saltem ad intra semper operans, ḡo. R: Con: argntum sed N: Cons: quia gd nihil é n pt se determare ad existendum, alqui gd é in potia ad existendum nihil é, at vero gd é aliquid pt exire in actum operaonis, dicta se

determare ad operationem, aliqui qd ē actu liberum, supponitur aliquid ee, qō.

Contra dicat 2dō. Creatura ē intrinsece insufficiens ad operandū qō det intrinsece per aliquid aperi ab alio, nempe per predeterminationē. Ph. Dist: L: ē intrinsece insufficiens defectu alicujus extrinseci Con: defectu alicujus intrinseci N: alhanc enim tollendam insufficientiam sufficit solum decretum Dei creaturæ extrinsecum, quo Deus decreuit concurrere cum creatura ad eam effectum, si illa voluerit agere.

Repli: 1m. determinatio creaturæ ad operandum nō pōt fieri sine Deo qō. Ph: determinatio creaturæ ad operandum ē ipsa operatio creaturæ, aliqui operatio creaturæ nō pōt fieri sine Deo, qō nec determinatio. Ph. Dist: L: nō pōt fieri sine Deo vl cooperante et coinfluente Con: vl predeterminante aut concurrente N: Con: illa: quia determinatio creaturæ nihil ē aliud quam electio ipso voluntatis electio autem ē operatio ē enim actus voluntatis qō dis: mi: vl L: N: Conse: unde talis electio in quantum procedit à creatura hoc vel illud eligente dicit determinatio in quantum vero procedit à Deo sic concurrente, dicit cooperatio, sicut ferē eadem visio in quantum procedit à potia visiva, dicit actus vitalis, in quantum vero respicit Deum tanquam causam vitalem, dicit effectus, qō.

Obj: 2dō. creatura nō pōt agere sine Deo cooperante et concurrente, S: 163

quia Deꝰ ẽ cẽntialiter cauſa prima, et primum agens,
Aliqui enim Deꝰ ẽ cẽntialiter primum movens, et primum
liberum, ꝯ enim nõ poſſit ſine Deo operari ut prædeterminante.
Ri. Con: Vlla: diſtinctio: ẽ primum movens et primum liberum
hoc ſenſu; qꝺ nõ præſupponat ante ſe aliud movens, aut aliud
liberum Con: hoc ſenſu qꝺ oĩs motio aut libera operatio debeat
procedere à Deo ut movente aut prædeterminante Ri. ut conſe:
Aliquis dicat: Deꝰ ẽ cẽntialiter cauſa prima et primum agens
ita ut oĩs operatio procedat à Deo ut agente, ꝯ enim ſic
ẽ primum liberum et primum movens, ut oĩs libera operatio
procedat à Deo ut movente et ut prædeterminante.
Ri. Conſ: Diſt: Con: ut oĩs libera operatio procedat à Deo ut
deterꝰinante cauſaliter et mediate Con: determinante fiſicaliter et
immediate Ri. hæc cauſalis motio et mediata determinatio in hoc
conſiſtit: qꝺ creatura poſſit ſe determinare, et actus procedat
à Deo, nõ vero in hoc conſiſtit, ut ipſa determinatio fiſicaliter talis
ad creandã Deo. Vel enim do diſtinctionem: quia primum nõ præiudicat
libertati creatæ quin imo ad ſalvandum dominium Dei
perfectiſſimum, hoc videlicet cẽntialiter requirit: at verò 2dum
præiudicat libertati creatæ, ꝯ. Tandem notandum
nunquid enim Deꝰ ẽ primum intelligens, et tamen intellectio
creaturæ nõ procedit à Deo ut intelligente, alias Deꝰ intelligeret
per intellectum creaturæ, ꝯ à pari. Aliquis inſtat: ꝯ
operatio creaturæ nõ procedit à Deo ut primo motore et primo

libero. P: n̄ procedit à Deo ut prius movente et prius liberē determante, gō. R: Nullāmen, quia ad hoc sufficit, q̄d motio libera creaturæ saltem mediate ratione virtutis cōmunis: cata procedat à Deo, licet n̄ procedat ab eo formaliter determante ad operationem ipsam.

S: quis intellectus: Motio primo moventis ē prior motione mobilis, gō. 2do: ad rationem primi liberi requirit ut prius libertatem suam exerceat, quam liberum 2dum, gō. R: liberum 2dum præsupponit exercitium liberi primi gō. Rr: si n̄ præsupponeret, tunc liberum 2dum ēt liberum primum, gō. Rr: liberum primum dicit: q̄d à præsupponit exercitium alterius liberi, sed tali casu n̄ præsupponeret, gō. Rr dis: R: motio primi moventis ē prior motione mobilis tendata ad cē mobile seu moventis 2di Con: tendata ad operationem mobilis N: verum ē: q̄d cē mobile debeat præsupponere exercitium primi moventis et primi liberi in ordine ad hoc, ut primum liberum se determinet ad dandum cē 2do moventi seu mobili. Q: 2dam dis: R: ut prius et N: Con: ulterioris P: Con: R: dis: sic Con: N: Con: ulterioris P: dis: Ma: si n̄ præsupponeret simpliciter ullum exercitium liberum, cē liberum primum Con: si tantum respectu alicujus particularis et determinati effectus n̄ præsupponeret N: Comm: dis: sic Con: N: Con: ulterioris P: dis: regulam Ma: Q: n̄ præsupponit simpliciter ullum aliud alterius liberi

exercitium liberum ē liberum primum. Cōe g dō praesupponit liberum exercitium respectu tamen effectus alicuius particularis. R. dic: mi: n praesupponere respectu alicuius particularis effectus Cōe: n praesupponet simpliciter. R. el Cōe: Siquis dicat: Deg dō cē in oī rōne primus, gō eim in determinando creaturam ad operationem particularem liberam. R. dis: N: in rōne independentiae dō cē primus, id ē: nullam dō participare virtutem à creatura et creaturae nullam dō liberā virtutem, quam n liberē participatam à Deo Cōe: dō cē sic primus, ut oīs perfectio quae inveniū in aliquo effectu, aberdem sub oī rōne procedat. R. Nunquid Deg ē primum vivens, et tamen operatio vitalis alicuius creaturae de vitalibus operantis non procedit à Deo, ut vitaliter agente, alias per actionem creaturae viveret, g falsum ē.

Siquis insteret 2o: Si Deg n praedeterminet creaturam ad agendum, hunc actio creaturae ē in potestate solius creaturae, alqui hoc n, quia sic Deg n ēet Dns talis actionis, gō. P. Ma: illa actio ē in potestate solius creaturae, quam creatura pōt ponere vel n, alqui hoc fieret si Deg n praedeterminet, gō. R. dis: Ma: ēt in potestate solius creaturae sola concludine excludente aliam cāam determinantem Cōe: aliam cāam liberē concurrentem. R. in hoc sensu R. ad mi: et N. Cōse: D. dis: Ma: illa actio ē in potestate solius creaturae, quam creatura pōt ponere vel n sine auxilio ullius eim libere concurrentis

Con: quam ꝑt ponere cum tali auxilio N. Ma: mi: et Conge.
S. Deg liberè nollet concurrere cum creatura, nihil illa
agere ꝑt, gō agerēt, ē in solius illius potestate, hoc tamen
verum ē: postquam Deg decrevit cum creatura concurrere,
hunc in solius creaturæ potestate ē ulse determ, n̄ quidem
sine Deo coēfficiente ipsam determōnem, verūm sine Deo
condeterminante. Sicut hōc videns efficit risum sine Deo
conridente, n̄ tamen sine Deo cooperante.
Si quis instet 3tio: Voluntas creata quodcunque agit multat,
sed n̄ per ipsam actionem, quia actio n̄ recipit in agente,
gō per aliquid qd̄ præcedit hanc actionem. R. dis: illa:
multat agendo prout ē potia activa N. prout ste ē potia passiva
Con: dis: mi: n̄ multat per actionem qualenus ē præcise actio
Con: qualenus ē actio manens in voluntate recepta N.
et Con.
Quares 1mō: quid sentiendum de his propōnibus: ideō N:164
Deg agit, quia creatura agit: item: ideō creatura agit
quia Deg agit. R. neutram ee veram in sensu rigoroso
et caāli. Qd̄ probo: nam qd̄ primam concernit: creatura
n̄ ē caā cur Deg agat. 2da autem propō utcunque accepta,
ē simpliciter falsa, quia si creatura ideō ageret, quia
Deg agit, tunc quandocunque Deg ageret creatura cooperaret,
qd̄ ē manifeste falsum. Qd̄ si propō sic formet: ideō

creatura agit. quia Deus cum ipsa concurrit; Iuxta Iaetos
ē veram, dico tamen, q̄ dum haec quam cum prior illa
propō, in qua dicebat: q̄ Deus agat quia creatura agit,
sin. solum vera in sensu reali obtivo et identico. In
quantum nempe eadem realitas actio Dei ē et creaturae,
sicut quia realitas in Petro aāl identificat rationali, dicere
mihi licet in sensu reali naāli et obtivo: q̄ Petrus ideō sit
aāl, quia ē rationale, et vicissim ideō rationale quia ē aāl,
ubi per ly quia nihil aliud intelligit: quam idem obtm
realitas ē aāl et rationale. Caeterum in sensu caāli et
cum foāli n̄ ē verum dicere: Petrum ideō ē aāl, quia
rationale ē, sed quia ē principium sentiendi. Hoc modo
cum D. de actione Dei et creaturae disserendum ē.

N:165 Quares 2do: An saltem Deus condetmet coāsiberas adagen-
dum prout aliqui Scholastae loquuntur? ad quam respon-
deam sciendum ē, q̄ inter decretum praedetmans vel prae-
definiens, et inter decretum condetmans et concomitans haec
sit differentia 1mo: q̄ hoc n̄ haāl annexam qualitatem
physicam, qualem habet illud. 2do: q̄ hoc decretum condetmans
nec praecedat actionem creaturae nec subsequatur, sed concu-
mitetur, ita ut Deus concomitanter velit illum actum, ad
quem creatura se vult detmare ob certam sympathicam
inter creatam et Divinam voluntatem, ē aquē efficax affec-
tivē n̄ vero effectivē eō, q̄ d̄ efficacia consensum praemodum

cãe sed primodum applicantis eãm, quo supposito respõ
negative: nõ ẽ primõ quia ejusmodi condemnãõ videz pariter
cadere libertatem creatam. Pro: illud videz cadere libertatem
q̃ ẽ cõntialiter connexum tantum cum una contradictionis
ptẽ, et ẽ inimpedibile à voluntate creata, alqui hãc conde-
mnãõ ẽ cõntialiter connexa cum una tantum contradictionis
ptẽ, et ẽt inimpedibilis à voluntate creata, gõ. P. ma pars
mi: quia sihãc condemnãõ nõ ẽt cõntialiter connexa tantum
cum una contradictionis ptẽ, ẽt Instabilis, et Deg in illa
condemnãone nõ videret effum infallibiliter futurum, alqui
hãc condemnãõ nõ ptẽ ẽt Instabilis, cum sit ipsum decretum
Divinum. Item in illa condemnãone, cum juxta adversarios,
Deg infallibiliter videat effum futurum, gõ ẽ cõntialiter
connexa condemnãõ tantum cum una contradictionis ptẽ.
P. 2da pars mi: hãc condemnãõ nõ ẽt in potestate creaturæ,
gõ. P. hãc condemnãõ juxta dicta ẽt ipsum decretum
Divinum, alqui decretum Dei nõ ẽ in potestate creaturæ,
gõ. Nõ ẽ 2dõ: quia si Deg condemnaret ad effum nunquam
seguerelur effus, alqui hoc nõ, gõ. P. sequela Ma: Deg deret
sic ẽe comparatus: ego volo creaturam condemnare ad agendum,
postquam creatura ad agendum se determinavit: et ibidem crea-
tura deret ẽe sic cõparata: ego me volo ad agendum determinare,
postquam Deg ad agendum me determinavit, alqui sic nunquam
seguerez effus, gõ. P. mi: si sed cat Pro: Petro et Paulus

et dicat Petrus, ego surgam post quam surrexerit Paulus, et vice versa dicat Paulus, ego surgam dum surgit Petrus, nunquam sequet surrectio, quia Petrus semper expectabit surrectionem Pauli, et Paulus semper expectabit surrectionem Petri, gō à pari. Quidam sic Deus est creatura dicit cē separata, ratio est: quia Deus nō potest cē sic separatus: ego volo creaturam detinere quia creatura se detinuit, quia sic hoc ipso praecederet creatura detinēs, persequens detinēs Deus iam lapsa adveniret, et vicissim creatura pari modo dicit cē separata et paritur detinēs: Petrus tarde veniret, et sic nō esset condetinēs, gō, Contra. Si Deus condetinēret ad actum aliquem bonum, diceret eum condetinere ad actum malum, quia sic actus creatura est indifferens ad actum bonum sic enim est ad malum, ergo Deus nō potest condetinere ad actum malum, alias esset causa actus formaliter mali, illi enim adscribitur actus formaliter malus, ex quo detinēne procedit, gō.

Ad dicendum: quod Deus concurrat cum creatura nō praejudicat libertati creatae, gō enim si Deus condetinēret creaturam nō praejudicaret libertati creatae, Rō. disp: est: quia licet Deus concurrat cum creatura, tamen praesupponit detinēnem creaturae id est enim Deus concurrit, quia creatura se ad agendum detinuit, persequens detinēs creatura est prorsus creatura libera: at verō si Deus condetinēret creaturam non

præsupponeret determinationem creaturæ præconcursus determinationi creaturæ dependeret à Deo condeterminante. 2do: quia licet Deus ab æterno concurrat, tamen tota determinatio attribuitur creaturæ: at vero si condeterminaret non adscriberetur. Ergo. Tertio: quia licet Deus concurrat cum creatura tamen ille concursus est in potestate creaturæ, ita ut illum, si velit, impedire possit, nimirum si actionem omittat: at vero illa condeterminatio non est in potestate creaturæ, ita ut illam impedire aut frustrare possit. Cujus ratio ulterior est: quia ille concursus non dependet à decreto Dei absoluti efficacis, sed virtualiter conditionato: at vero illa condeterminatio est decretum Dei absoluti efficax, qd frustrari aut impediri non potest.

§. V

Statuitur quonam tandem decreto Deus præparet concursum causis secundis.

Rejecto ergo concursu Thomistico et Scholastico Doctorum Societatis aliter loquentibus de causis necessariis, et aliter de causis liberis. Causis necessariis dicunt illi præparari Deum concursum per decretum efficax per quod absolute determinat non tantum quoad potentiam ad concurrendum, qd nempe cum creatura agere velit, sed etiam determinat ipsum esse, seu quid agere velit, idque hoc vel simili modo: quotiescunque ignis habuerit ea requisita ad comburendum, volo efficaciter ex aeternitate causis, quos mihi reservo: efficaciter ingnam volo concurrere ad combustionem. Causis autem liberis Deum præparare concursum

per decretum indifferens et quasi conditionatum per quod quidem efficaciter offert quam ei potiam sed sub intellecta conditione. Decretum hoc sic explicari potivolo efficaciter concurrere cum hoc ad amorem vel odium, si ipse agere voluerit, et ad alterutrum se determinet. Que vide doctores Societatis unde ut veritas magis inclarescat.

N:166 Declaro primo: in decreto indifferenti nostro hic spectanda sit primum: illud decretum non est ineficax et indifferens in ordine ad praestandum concursum, vel ultra nostrae [illegible] in ordine ad complendam potiam creaturae, quoad hoc in hoc est efficax, sed est solum ineficax in ordine ad determinandum eum. Complementum autem illud potiae impropriae et extrinsecum tale est: in hoc consistit: quod posito tali decreto absolutis caeteris requisitis creaturae nihil deest ut proxime agere possit. Item quod ex suppone consequente talis decreti Deus amplius sit liberum negare concursum si creatura agere velit. 2um hoc spectandum: quod decretum nostrum dicatur ineficax et indifferens quoad speciem actionis, item 3tio quoad exercitium.

N:167 Declaro 2do: Decretum aliquod potest esse conditionatum duplici, tale: formaliter et concomitanter; formaliter conditionatum dicitur, quod includit conditionem, qua prius determinari seu purificari, quam decretum suum vim obtineat;

tale decretum conditionatum possibile, è hoc: Dabo Petro
vitam eternam, si vsq; ad finem præcepta servaverit.

Decretum concomitanter conditionatum è: quod involvit
conditionem simultaneam à decreto independenter,
vt si Paulus dicat: si Petrus occurrerit ego vna curram.
è voluntas concomitanter conditionata, quia cursus Petri
qui hic ponit, tanquam conditio simultanea è dependet à dicta
voluntate Pauli, sed à voluntate solius Petri, qui independenter
à Paulo currere pt vel nõ. Decretum gõ indifferens, qd nos
ponimus nõ è possibile conditionatum nec eĩm concomitanter.
Ratio primi è: quia si dei possibile conditionatum, dbr declara-
tum prius agere antequam Deus concurreret, qd fieri nequit,
vt ex aliis dictis constat. Ratio 2di é: quia si dei concomitanter
conditionatum dbr dei actio creaturæ è independens ab hoc
decreto, atqui illa vel maxime dependet à tali decreto, cum
sine illo nũquam poneret, gõ. Est ergo decretum nostrum
tantum virtualiter, et quasi conditionatum, unde melius
per particulam quando, et quoties, quam per ly si explicandum
è, v.g. dicendo: quando vel quoties se creatura
determinavit ad agendum, ego concurram,

Declaro 3tio: Qd decretum absolutum pro fundamento N. 168
habet vel saltem in Deo supponat sciam mediam, quam
aliquomodo intelligas, quantum instituti nostri è, facile

explico, nempe, si aut Deus é unicus: sic unica in illo é entitas. Liué scia, ut pote realiter à Deo indistincta, dicit tamen formaliué cé triplex dum diversum modum cognoscendi, quo Deus obta cognoscit, vel cum ut alij volunt dum triplicem statum rerum, quas Deus cognoscit, primo: per sciam simplicis intelligentiæ cognoscit Deus ea possibilia et impossibilia; 2do: per sciam visionis videt ea actu existia idem præsentia et absoluté futura, sive talia quæ vere erunt jam ge existentes has scias ab alijs distinctas admissas media quasi, et ab utraq; aliquid participans é, quas Deus cognoscit conditionata futura, illa nempe, quæ futura erunt si hac vel illa conditio ponerétur: cognoscit Deus per sciam mediam quid tu facerés nunc cum hic scribis si Roma cáseg et in particulari loquendo dicit Deus pr hanc sciam mediam: si Deus post negationem Christi cantum galli audiret, et ego per sium extinctum eundem excitarem, ille ad pœnitentiam converteret.

N:169 Declaro 4to: quod aliud decretum subtiué absolutum et obtiué sit conditionatum, aliud vero unum subtiué unum obtiué conditionatum primum coincidit cum supra explicato, et é voluntas explé subti sive Dei efficax requirit tamen explé obti conditionis adimpletionem. Ut si dicam: ibo cras os: vilium si n° pluerit. Ubi revera efficacem habeo voluntatem

eundem eundi osvitium, dumodo pluvia n' ingruat.
Alterum é: dum n' é vera volitio ex pte subti sed solum
velleitas, sive dum n' vult aliquid sub condicione, sed
velleit. ut si quis dicat: vellem eras ire osvitium si n'
pluerit. ubi adverte: q n' habet talis actualem voliti vo:
litionem eundi, si n' pluerit. unde adverte quod primum
decretum, q pot habere condicionem cum á condicionato
distinctam, ut si Deus dicat Petro: dabo tibi Coelum si maluas
fueris in grá. ubi datio coeli á in grá decessio sit
distincta. Aliquando vero hbt indistinctam, ut si Deus
dicat: ego concurram cum creatura ad amorem, si illa se ad
amorem determinet. ubi concursus Dei et determinatio creaturæ:
intellige effectiva: n' sit entitative distincta, cum per eandem
numeri actionem Deus et creatura effectum producant.
His declaratis dico: cáis 2 dis liberis Deus præscit con: N:d 70
cursum pro decretum indifferens virtualiter aut saltem
æquivalenter condicionatum. Sta contra Thomistas et
Scholistas. Ratio hæc quia sapientissimus in decernendo
concursu accomodat se náis rerum, aliqui decretum
indifferens é valde accomodum creaturis liberis, imo
aliter everteret libertas, gó. Pmi: libertas creaturæ é: quando
positis oibs ad agendum requisitis creatura pt agere vel n
agere, gó decretum indifferens, q cum é unum ex requisitis
et quo stante creatura libera manet sic indifferens, est

proportionalium libertati, et nãã causarum liberarum, gõ.
Dix: autem primõ virtualiter conditionatum, quia in
Deo nõ datur successio actuum, nec discursus formaliter et
propriè talis, quem tamen in nobis videtur actus alicuius
conditionatus formaliter talis. Dix: 2dõ: equivalenter
conditionatum, quia hoc dicit decretum: volo efficaciter
cum Petro ad hoc vel illud nimirum adamorem vel odium, dum ipse agere vult, et ad alterutrum se
determinat, vel sic resolvi: volo efficaciter concurrere
cum Petro ad hoc vel illud, si Petrus ad alterutrum se determinat.
N. 171 Quares: per quale decretum praeparet Deus concursum
causis 2dis necessarijs? R: per decretum efficax et
absolutum, ita ut quandocunque causa necessaria habilis
ad agendum requisita, velit cum illa efficaciter concurrere.
Nã è: quia decretum, quo Deus praeparat concursum causis
necessarijs dãt illis eè proportionatum, ad causis necessarijs è
proportionatum decretum efficax, gõ. Primi: causa necessaria
exigunt, ut Deus habeat ea ad agendum requisita ponendi
actum et determinatum effectum; sic ignis exigit ut quando habet
ea ad agendum requisita, producat lucem et calorem, gõ.

§ VI

Objectiones.

N. 172 Objicies primõ aliquas sequelas ex decreto indifferenter emergentes.

Ex hoc decreto seguitur, q̃d Deꝰ suam ōipotiam subtraxit quasi arbitrio creaturæ. Quia dicit: agam ꝯ illa egerit aliqui hoc ē indecens, gō. 2ᵒ dō: seguitur q̃d actiones liberæ creaturarum fiant sine absoluta Dei voluntate, aliqui saltē absoluta supremi Dñi voluntate nihil fieri pt, gō. 3ᵒ dō seguitur: q̃d actiones nostræ respectu Dei fiant casu et per accidens, quia Deꝰ præparans omnium nihil decernit, quid fieri debeat vel nō, gō. 4ᵒ seguitur: q̃d Deꝰ nō habet providentiam circa actiones nostras, quia nō disponit ut fiant vel nō fiant, sed relinquit nostræ deliberatiōi. 5ᵒ seguit: q̃d Deꝰ vi sui decreti indifferentis nō videat, quid creatura electura sit, gō hoc modo nō scit infallibiliter futura. 6ᵒ seguitur: q̃d Deꝰ expectet creaturam ut postquam se determinavit, concurrat, q̃d videtur intellectui difficile et forte periculosum, gō. Ad hanc rationalitatem propter ly quasi, quia sine hoc quasi simpliciter debet negari. Ma: dis: mi: ē hoc indecens si fiat ex necessitate Cō: si ex libera voluntate, liberalitate et misericordia erga creaturas. Mi: et Conse: Verum ē: q̃d Deꝰ nō possit nos compellere ad quidcunque velit, nihilominus liberalissimus Deus dat occasionem meriti offert nobis ōipotiam suam, ut utamur illa vel ad bonum vel ad malum. Ad 2ᵐ dis: Ma: actiones liberæ fiunt sine absoluta Dei voluntate prædeterminante illas Cō: sine absoluta voluntate Dei

volentis illas ponere aut permittere. N. dis: m: nihil
fit sine absoluta Dei voluntate vel prædeterminatis
vel volentis effum Con: semper prædeterminatis N: et conc:
quando Deus concurrit cum creatura, tunc ubique vult
ponere effum, ad quem concurrit, et quidem si actio
sit bona, vult illam poni cum complacentia, si
autem sit mala, tunc vult illam permittere, id est: ex
ple suæ n. vult dare concursu ne liberalem creaturæ impe-
dial. Cæterum actiones creaturarum quæ sequuntur de-
cretum Dei, vere proceduntex absoluta Dei voluntate,
quamvis n. mere absoluta, sed tantum sublive absoluta
et hoc sufficit. Unde respondeo 2do ad dist: illa: actiones
libere fiunt sine absoluta voluntate Dei quæ nec sit sub-
live nec oblive absoluta N. quæ voluntas n. sit oblive
absoluta sit tamen sublive Con: sic dis: m: N. conc:
pro tum N. f: Concessa eadem N: conc: quia licet Deus
n. determinet actiones nostras tamen quando illas ponit
nobis cum vult illas ponere vel permittere et insuper
per sciam mediam infallibiliter scit quid creatura in
his circumstantijs cum suo concursu sit operatura, ideo
actiones nostræ respectu Dei n. fiunt casu, cum fiant
ex voluntate sciæ Dei, quod n. esset si casu. Ad tum N. f:
eadem dis: n. disponit ut fiant vel n. pro dispone
intrinsece accidentaliter connexas cum effu Con: pro dispone

de se indifferentes, quas tamen per scientiam mediam scit fore efficaces. N. Deus per scientiam mediam videt, quid secundum Christi prædictionem gallus cantaturus sit, et Petro neganti darchus instinctus quo ingruam Petrus se convertet, Motus itaque misericordiæ consulto disposuit ut gallus cantaret, ut Petrus instinctum sentiret, atque ita licet ei instinctus et vi gallicinij secundum se accepti negaverit infallibiliter de facto scaturam conversionem, scivit illam tamen infallibiliter vi scientiæ mediæ, ideo suppositione consequente, ut Cyrillus Philigi: quod Petrus se libere convertet, si in tali circumstantia cum tali auxilio ponetur. R. 3tum dico: N. Deus vi sui decreti quum se exemplificando videt quid creaturæ futurum sit Con: vigui decreti ut conjuncti cum scientia media N. ad hunc Con: N. vel dico: quia illud est difficile intellectu quia enim non est difficile intellectu, quod habitus virtuosus voluntatis non agat altius quam ipsa voluntas, et hoc modo respectu voluntatem, quamvis postea utraque se concurrat ad eliciendum actum virtutis. Idem est de specie impressa, quæ determinat potentiam visivam ad visionem, et tamen hæc determinatio non est propriori temporis vel natura ante visionem, quia est eadem actio specici impressæ et potentiæ visivæ, quæ simpliciter creatura determinat Deum nimirum obligative, ad con-

currendum, haec tamen determinatio non est per prioritatem temporis vel naturae ad ipsum concursum, cum determinatio et concursus Dei sint una eademque actio. Neque enim haec expositio est periculosa, quia loquendo de operibus supernaturalibus, in quibus possibile est aliquod periculum, nos non dicimus, quod Deus expectet creaturam ante gratiam, sicut Pelagiani dicunt, sed postquam creatura est praeventa et data gratia sufficiens, quibus possibile consentire vel non, tunc expectat consensum illius, et siquidem creatura consentire velit, ipse libenter concurrit ad talem consensum, non tanquam consentiens, sed tanquam coinfluens.

N. 173 Opponies primo: Ex decreto ineffacaci nequam sequitur effectus, ergo si decretum Dei, quo decrevit concurrere, est ineffax, nequam Deus concurret. Consequentia: qui rem aliquam ineffaciter vult, possibile eandem rem efficaciter nolle, sic possibile Petrus habeat hunc actum; vellem agere poenitentiam, et erit ineffax, et tamen possibile habeat alium actum: hic et nunc nolo agere poenitentiam, qui erit efficax, ergo a pari, si Deus ineffaciter tantum decrevit concurrere, possibile nolle concurrere, consequenter creatura per decretum indifferens non est effectiva de concursu. R. dist. A. ex decreto ineffaci ergo nec est, nec fieri possibile efficax posita conditione, nequam sequitur effectus, Con. ex decreto ineffaci, ergo possibile fieri efficax positis tali conditione. N. decretum, et nos

ponimus; in Deo ẽ tale: si creatura se determinaverit, ego
concurram. Licet gõ decretum istud dicam ẽ ineficax
antequam creatura se determ, tamen posita determõne
creaturæ fit efficax et Deus vi illius decreti efficaciter
concurret. R. 2dõ: dis: L: ex decreto ẽ modè in-
efficaci nguã sequitz effus Con: ex decreto ineficaci tantum
2dum quid N. dis: simil: Conse: gõ si decretum de-
ẽ ẽmodè ineficax Con: si tantum 2dum quid N. dictum
ẽ in declarãone prima: q̃d decretum nostrum sit efficax
in ordine ad ẽplendam potiãm creaturæ n̄ tamen in
ordine ad determandam; vel alij loquentz: inferendum
esse; gõ decretum nostrum n̄ ẽ ẽmodè ineficax.
Quid ad confirmãonem respondendum sit patet ex dictis
dis: L: qui aliquid ineficaciter vult voluntate ẽmodè
ineficaci, sit eandem rem efficaciter nolle Con: qui vult
tali voluntate tantum 2dum quid ineficaci N.
Deg sit ineficaciter nolle concurrere; si decretum illig
sit tantum ineficax 2dum quid, et 2dum quid verè
efficax, ut paulò ante dixi n̄ sit id facere, et rãõ ẽ:
quia alias Deg haberet hãc duo contradictoria decreta,
volo verè concurrere sub condicione et: nolo simpliciter
concurrere; q̃d dicere ẽ ineptum: Unde dico: q̃d voluntas
tantum 2dum quid ineficax n̄ possit stare cum efficaci nolitione

circà eandem rem: ad verò si sit cõmode ineficax, põt
poni cum tali nolitione, quia nõ implicat, ad qd velle,
hoc tamen modo efficaciter nolim; implicat autem
ad qd veré volo cùm sub condicione illud eodem tempore
efficaciter nolim. Hinc patet quid ad instiam in confirma-
tione ponitam sit dicendum.

N. 174 Oppones 2dõ: si Deg per suum decretum indifferens hunc
vellet concurrere dum creatura se determinavit ad agendum,
hunc nquam sequeretz actio, alqui hoc nõ, gõ. P. sequel: Ma:
Deg sic vel cpparatus: ego hunc concurram, quando creatura
aget. et vicissim creatura sic vel cpparata, ego hunc agam,
dum Deg concurret; et sic nquam sequeretz actio. Prima pars
mi: patet: da sic ostenditz: creatura nõ pt agere sine concursu
Dei, gõ. Mi: argmti cùm indubitata videatur, hum ee dittis
hum de mutua prioritate ee allatis. R. N. Ma:
R. primam plem Cn: 2am dis: creatura sic vel cpparata:
ego hunc agam, quando Deus concurret ultrò concursu
haãl se simultaneè ad operationem creaturæ et aliquomodo
prioris posteriori rationis ad quem creaturæ determinationem
Cn: Ma: ut se haãl aliquomodo prioris ante determinationem
et operationem creaturæ N. sic dis: mi: N. Cn: sic dist: Ps:
N. Cn: Ad quod per modum cuiusdã à mutua prioritate
allegatz N. simpliciter, quia licet Deg pro priori naturæ

præsupponat determinationem creaturæ ante suum concursum,
non tamen creaturas præsupponere ante determinationem
suum concursum Dei, sed concursus Dei ad operationem
creaturæ se habet simultanea et aliquo modo prosequitur.
Sicut dicit de Petro et Paulo sedentibus, volentibus tamen
prius surgere, quam alteruter prius surgat ubi ulterius
correctionem alterius præsupponere habet, cum habilia
velit determinari ad surgendum, id in casu nostro non habetur,
quia creaturas non præsupponit ad suum operationem con-
cursum Dei, neque enim in sua operatione et determinatione
velit determinari a concursu Dei;

Oppones 3to: agere creaturæ et agere Dei: quia agunt per N: 175.
eandem actionem ergo Deus habens hoc decretum condicio-
natum: ego agam si creatura agerit, idem dicit ac:
ego agam si ipse egero. Concurram si concurrero. Patet
superfluum.

R: Con: ſi: Dis: Con: si hoc decretum
sit solidum aut concomitantes condicionatum habitum
sensum Con: si sit tantum virtualiter et quasi condicionatu
N: vide declarationem dam. In qua explicat: qua:
ratione dictum decretum Dei sit condicionatum et qualem
sensum habeat.

Oppones 4to: Tale decretum quo Deus cæt indifferens N: 176.
sive ad bonum sive ad malum cæt volitio Dei
disjunctive concurrere volentis vel ad amorem vel

ad odium, alqui hoc n' ſ. P. mi: talis volitio disiunctiva
praesupponit cognitionem confusam et disiunctivam obiti
alqui cognitio disiunctiva et confusa n' é conveniens Deo
ſ. P. dis: illa: talis volitio disiunctiva praesupponit
ſ. cognitionem confusam et disiunctivam si n' darétur scia
media in Deo Con: si daret; tunc supponeretur falsum
N. Con: mi: N. Con: Deus enim scia media hac infallibiliter
et clare cognosceret quid fieret hoc vel illa circumstantia agen
quo cognito sine cognitione confusa concursum praepararet
indifferentem ad actionem.

N: 177 Oppones 5to: Ex hoc sequeretur: quod ratione illius praevisionis per
sciam mediam ſ. potentia Dei et prior et posterior operatione
liberae creaturae alqui hoc n' ergo. P. sequel: illa: primo et
prior, quia operatio liberae voluntatis futura et per
sciam mediam praevisa debet praesupponere suam causam,
jam autem causa illig et ſ. potentia Divina, cum n' possit
intelligi causa creata agens aut actura sine illa, alqui cum
et posterior operatione liberae quia post hanc praevisam
Deus primo suam ſ. potentiam offeret et decretum concur:
rendi concipiet. N. dis: illa: et prior et posterior
diverso respectu Con: eodem respectu N. sic dis: mi:
N. Con: P. Con: illa: mi: dis: sic Con: N. Con: ille diversis

respectus in hoc consistit, operatio libera conditionali praevisa suppo-
nit, oipotiam Divinam conditionate applicatam contra oipotia 26.
Divina absolute applicata praesupponeret operationem liberam con-
ditionate praevisam; adeoq oipotia Dei conditionate applicata
aut applicanda est prior operatione libera conditionate praevisa et
eadem oipotia Divina absoluta est posterior. Ratio 1ma pro quia
quia cum Deus praevidet qd creatura in his vel illis circumstijs
actura est, ñ praevidet id independenter à sua oipotia saltem
conditionate applicata vel applicanda, ita enim explicat hanc
praescia Dei: si ego oipotiam meam applicarem, et cum crea-
tura concurrere vellem et creatura in his vel illis circum-
stijs poneretur, creatura se determinaret sine ad poenitentiam.
ubi vides: qd determinatio creaturae conditionata ad poenitentiam
ita conditionate scaturam, dearmit inde absolute pte
subti concurrere cum creatura sciendo hoc decretum:
ego volo concurrere cum creatura et meam oipotiam appli-
care ad poenitentiam, aut dum ad oppositum se creatura
determinaverit ubi vides oipotiam absolute applicatam ee
pro posteriori ad eandem determinationem creaturae ad poenitentiam.
Oppones 6 Tali modo decretum Dei inefficax obtivè N:178
deberet determinari per aliquid vel in actu 2do concurrendi cum
creatura, atqui nihil est assignabile, qo. R: Con: Ma:
si intelligatur de determinatione obtiva, qua determinatio consistit in

quadam exhibitione indigentiæ quæ cujus instia cē p̄l im-
mendico, qui ostendendo indigentiam suam alicui divite,
eum obtivet detrāl ad dandam elemosinam proinde p̄ mi:
et dico: id per qd cāā prima detrāl obtivit ut concurrere
velit cum Petro sig: ad amorem ē: qd Petrus sit in his cir:
cumstijs in quibus illum Deus eliciturum amorem previdit,
si Deus decreverit dare concursum accōmodando se Petri
voluntati. Duplex autem assignari p̄l decretum: unum
generale, qd sic sonat: ego volo influere cum creatura liberā
quandocunque voluerit agere, ut ejus libertati cāām
imitam. Et
ad hoc decretum p̄: qd bene notandum ē: p̄ñ detrāl Deum
creatura sed Deus ipse libere se detrāl. Alterum dicitur
particulare quo Deus dicit: ego volo hic et nunc cum creatura
concurrere ad amorem et nō ad fidem vel spem. Et ad hoc
decretum Dei particulare creatura obtivet Deum detrāl,
quia tale decretum Deus habet nō p̄l independenter ab obtiva
detrāone creaturæ sine libertatis lesione. adz ilā ad proban:
dum concursum per decretum particulare sig: amorem
detrāl Deus qd videat sig: Petrum in illis circumstijs, in quibus
per scientiam mediam vidit, si in illis poneret sig: et si Deus
decerneret dare concursum qd eliceret amorem. Qd cō enim
Deus vult concurrere vere ad amorem, quia sig ē in his
circumstijs, in quibus Deus illum previdit eliciturum amorem.

Sed contra hoc dicat quis primo: illa circumstia nõ necessitant Petrum ad eligendum amorem, gõ Petr eim in his circumstijs é indifferens ad amorem, consequenter nõ pt de mare Deum ad decretum concurrendi cum eo ad amorem. R. Cajet. dis: Con: é indifferens ex suppõne antecedente ex suppõne consequente futura de mãonis pu sciam mediam in his circumstijs praevisa N. Con: addit eim dis: gõ Petr in his circumstijs z dum se spectat nõ pt de mare Deum Ex Petr ul ex suppõne consequente se determinet ad amorem, et ilã pu sciam mediam praevisus N. unde hãc determinatio ad amorem Petri pu sciam mediam praevisa dat pro prioritate decretum Dei concurrendi cum Petro ad amorem.

Si quis dicat 2ª determinatio Petri ad amorem praesupponit necessario decretum Dei, gõ repugnat ul sit pro priori. Pt 2ª determinatio Petri praesupponit suas causas aliqui decretum hoc é eim una ex causis requisitis ad amorem, gõ. R. dis: Pt determinatio Petri ad amorem /: nempe conditionata de qua solum é hic questio :/ praesupponit necessario decretum Dei Pt ul Con: Pt actu sit N. determinatio Petri ad amorem eodem modo requirit decretum, quo modo é determinatio Petri, aliqui determinatio Petri pu sciam mediam praevisa é Con: tum conditionata futura sive ul nõ vero actu é, gõ eim requirit decretum Dei Pt ul in vero Pt actu é. Ad 2. rationem N. Con:

hic solus discursus ad melius percipiatur observanda 3ª signa
In primo signo videt Deg per sciam simplicis intelligentiæ
quidquid é possibile aut impossibile, et hinc cim videt Pe-
trum possibilem. In 2do signo videt per sciam mediam
ponere Petrum: quem in priori signo vidit possibilem: et à
pte rei in his circumstijs, et vellet cum Petro concurrere
accomodando se voluntati Petri: qd Petrus eliceret amorem.
In 3tio signo scit Deg decretum quo decernit Petrum à pte
rei ponere, et quidem in his circumstijs Deg vidi effectum
conversum per decretum generale et indifferens Num:
178 explicatum. In 4to signo videt Deg per sciam
visionis purificatam conditionem, seu nim conditionem concurrere
cum Petro paratum, et positum de Petrum in his
circumstijs in quibus per sciam mediam ante prædict.
qd Petrus amorem eliceret: si in his circumstijs ponatur
consequenter purificata conditione per eandem sciam visio-
nis videt Petrum absolute eliciturum amorem, purificata
enim conditione cessus conditionalitas transit in absolutum.
In 5to incipit ordo executionis et Deg potest executivè
Petrum à pte rei, et quidem in his circumstijs, connexis
cum eo in actu 2do ad amorem. Præter aliqua decretum
particulare cuius num: 178 mentio facta é, satis quoad

achs bonos / dicuntqs: Dum Deꝰ in 4to signo vult
pferi calam vndecionem, q̃d Deꝰ ponat decretum
particulare, quo Deꝰ n̄ amplius indifferenter vult ad amorem
vel ad odium sed determinate ad amorem vult conferre.
Neque dicunt illi, hoc particulare decretum prejudicare
alicui libertati Petri, etiamsi hoc decretum jam pre-
supponit liberam determinationem Petri ad amorem pecuniam
meam proferam, in 5to decimo signo quem illos pe
cuniæ visionis videlicet amor absolute fulvum, in 6to decimo
signo incipit ordo vocationis

Priusquam ad ultimam devoluamus quæstionem, adhuc N:179
ad quædam quæsita respondendum. Num ecclia distin-
guatur ab existia? Ut fundatè huic quæstioni respondeatur
quiendum est primò: q̃d ecclia nihil aliud sit, quam præ-
cclialia, quæ aliquam rem ecclialem constituunt, seu
est collectio illa prædictorum ecclialium sine quibus res aliqua
nec est, nec concipi potest, præscindendo tamen an hæc præ-
existant vel non existant actu. Sic quia aal rationale
q̃d constituit hominem, in quocunque demum statu existat
est ecclia hois. Existia, in quantum præscindit à creata
& increata et non fœdis, per quam ecclia constituit in esse
actuali; existia vero in quantum hæc est creata, et non fœdis,
per quam res aliqua extra causas constitit. Dico notanter:

nō fōalis quia per ēntiam hic nō intelligo actionem per quam res producit, cum sit hæc puræ cāālis nō fōalis existia. Secundum 2 dō: qd hic nō quærit de existiā cāali, cum distinguatur ab ēntia. Rāo ē: quia juxtā dictā existiā cāalis ē ipsa actio productiva, aliqui certum videt actionem productivam distingui ab ēntia, gō. Nec hic quærit de existiā increata, quia ōia, quæ inveniunt in Deo sūt identificata realiter et ēntialiter Deo, qui ē actus purissimus, gō. Neque hic quærit de distinctione rāonis quia hoc certum ē, cum illa videant distingui intentionaliter, qua nō sūt sibi identificata ēntialiter: aliqui existiā creata, et ēntia idem se præcise accepta nō vident sibi ēe identificata ēntialiter alias enim Petrus ēntialiter existeret, gō. Quærit gō an existia fōalis creata sit distincta realiter ab ēntia? Secundum 3 hōes qd creaturæ possibiles in se sint nihil reale, unde postquam producunt, accipiunt suum ēe, et entitatem realem, dum aliqua res aliqua producit, ponit existiā rei extra cāas seu ex opposito, dum res aliqua destruit, destruit illius existiā, qua fōalis extra cāas posita. Dicunt proinde creaturæ possibiles puræ hoc sensu aliquid reale: qd habent aptitudinem, ut possint realem entitatem habere, qd quia chymeris nō convenit, nullo modo dici possūt aliquid reale.

Jam respõo ad dicõ: existiã creata nõ distinguit realiter ab
Phyã ab entia. P. authoritate Aristotelis qui dicit: idem é unus N. 180
hõo & ens, hõo & hõo & nõ significant diversum aliquid. Ly
hõo significat solum entiam, ly ens & hõo existiam & entiam,
ly unus hõo supra hoc significat additam unitatem, gõ sicut
ly unus hõo nõ per realiter superadditam unitatem, sic hõo
ens hõo, sive existens hõo nõ per realiter superadditam existiam.
P. 2dõ: authoritate S. Thomæ dicentis: quidditas creata
est hoc, quod est suum esse, & quo est. Quo textu supposito sic arguitur:
Juxta S. Thomam quidditas creata est illud, quo quidditas
creata est; aliqua quidditas creata, ois est entia & illud quo aliquid
formaliter est, ie existia, gõ entia creata & existia, gõ nõ
distinguitur. P. 3tio: ratione: nulla videtur necessitas entiam
distinguendi realiter ab existia, alqui ubi nulla est sufficiens
necessitas nõ sunt multiplicanda entia, gõ. P. Mo: intellecta
sola entia extra causas possibilis hoc ipso intelligitur eam existia,
gõ. P. Mi: impossibile est intelligere entiam extra causas pos-
sibilem quin hoc ipso intelligatur aliqua entia existens, gõ.
P. Mi: impossibile est intelligere entiam extra causas possibi-
lem quæ nec sit existens nec eam nõ existens actu, alqui nõ
intelligo nõ existentem actu, gõ eo ipso intelligo exi-
stentem actu. P. 4to: entia existiæ nõ existit sed distinctam
realiter existiam, aliãs enim facile sequeretur processus in

infinitum, gō cim quacunq; alia cētia nō existet ps distinctam realiter existiam. Confir: cētia extra caās posita dum se spectata nō ē nihil à ple rei, gō hoc ipsū ē aliquid à ple rei, alqui qd ē aliquid à ple rei realiter existit, gō cētia extra caās posita dum se spectata realiter existit. alqui si dum se spectata realiter existit, nō existit ps distinctam realiter existiam, gō cētia extra caās posita nō existit ps distinctam realiter existiam. Confir: 2dō: cētia possibilis identificata existiā possibilis, gō cim cētia actuali identificata existiā actualis.

N:181 Nec obstat si quis dicat contra primō: cētia et existiā conveniunt contradictoria, gō distinguendo realiter. P:f: cētia fuit ab aterno et ē necessaria, existiā nō fuit ab aterno et nō ē necessaria ē enim contingens creatura existere, alqui hoc ꝟ contradictoria, gō. 2dō: existiā Sig: Petri actualis ē separabilis à Petro, cētia Petri nō ē separabilis à Petro, alqui cē separabile et nō cē separabile ꝟ duo contradictoria, gō. P:Ma: si Petrus moriatur, desinit Petri actualis existiā, alqui tamen nō desinit Petri cētia, gō. 3tiō: ps dari Petri cētia hodierna realis, et nō dari existiā realis hodiernā gō. P:Mi: si Sig: Petrus craslina vocitat, habebit cētiam

hodiernam, neque tamen habebit existiam hodiernam, sed crastinam, gō. 4li: cēntia accidentium panis in Sacramento Eucharistiæ ē eadem post panis añichilaōnem, quæ erat ante, neque tamen ē eadem existia, gō. Pli: accidentia panis ante annichilaōnem existebant dependenter à substia panis tanquam suo subto, et post añichilaōnem nō existunt dependenter à substia panis tanquam suo subto. gō 5ta cēntia ē potia ad existendum, existia nō ē potia ad exi: stendum, gō. 6ta cēntia pt cē nihil, si nempe nō producat, existia nō pt cē nihil, aliqui posse cē nihil et nō posse cē nihil sūt contradictoria, gō. Confir: hæc ē vera propō: Antichristus ē homo et hæc ē falsa: Antichristus est: aliqui in prima pro: pōne ponit cēntia, et in altera existia, gō cēntia verificat propōnem nō tamen existia, gō simul conveniunt contradictoria cēntiæ et existiæ. Rli: indirecte et utiliter: gō plures argūta ipsi Thomistæ solvenda habent in cēntia existia, quam à distinguunt realiter ab existia. Rlo: do dis: cēntia et existia in diversis statu accipis et pro consequens nō eidem idem simpliciter conveniunt contradictoria con: in eodem statu accipis et eidem idem simpliciter. Rli: Pi dis: Ma: cēntia in statu obliō accepta et ejus connexionem prædicabilium et in idea Divina representationum sunt ab æterno et ē necessaria con: cēntia in statu reali accepta,

et prout é extra cáás positas, fuit ab æterno et é necessaria
N: Con: mi: dx: Con: ut Ma: N: Con: entiæ gó sicut
picatz in statu obtiõ et Metaphyó et omnino æterna et
necessaria, quia sic accepta præsciendi ab æ: de tuto
tempore, et accipiatz præcisè 2dum connexionem prædicam,
quæ semper é necessaria. Sic hõ pro ri differentia tem:
poris é abl rãonale et sic accepta é alia in hoc statu n
identificatz existiæ actuali: ut verõ accepta in statu reali
identificatz existiæ actuali, verum sicut existiã actualis
recta n fuit ab æterno, ita nec entia realis. 2dum
N: Ma: ut enim dicatz aliquid separabile ab alterõ dñ alterumz
vel saltẽm unum post separãonem p se existere, sic hoc in
præsenti fieri n pt, dum enim desinit existia Petri hucipso
cum Petri entia Phyã desinit, gó. P: Con: Ma: dic: mi:
aliqui tamen non desinit Petri entia obliva et Metaphya
Con: mi: realis et extra cáás posita N: et Cajet: ad 3um dic:
N: si existiã sumatz pro ipsa rãone formali existendi: N: et
si existiã sumatz pro dicta rãone Con: N: ad 4um dic: N: negz
tamen é eadem existia quoad modum præcisè Con; nẽ
eadem simpliciter N: diversas gó accidentium existiæ in
hoc conjuncti: 2d prius accidentium existia fuerit conservata

per actionem eductivam ante pañs annichilationem, Mandem quod conservetz per actionem creativam, ñ vero quasi precedens existiã accidentium destructz, Nova donatus, adeoq; è diversitas existiæ præsentis quo ad modum, ñ vero simplicitas ad statum dist: entia realis et extra causas posita è potiã ad existendum. Ens entia obliva subdis: è potiã ad existendum obliva Con: è potiã ad existendum realis et Phyã. Ens entia extra causas posita jam è existens, gõ ñ è potiã ad existendum, neq; repugnat ut aliquid sit potiã obliva ad se ipsum, quia cũ potiam obliviam de se ipsum è pssẽ produci, sed oẽ ens existens debebat posse produci, gõ oẽ ens debebat cẽ potiã obliã ad se ipsum. Ad 6: dis: Ma: entia obliva accepta pt cẽ nihil, nempe nihil reale Aphyum Con: entia realis et extra causas posita pt cẽ nihil N: Con: mi: dis: tenẽ: gõ entia et existia si accipiantz in diversis statu convenient duo contradictoria Con: sint in eodem statu accipiantz N: Ens entia accipiatz in statu obliva et existia in statu reali, libenter admitto: gd entia et existiã sic accepta conveniant duo contradictoria, et gd entia obliva accepta cum obliva distinguatz a reali existia. Ad confir: dis: Ma: hæc è vera propõ: Antichristus è hõo, si hyhuo accipiatz

obtinè, ꝺ Metaphyc, et hæc ē falsa: Antichristus ē si hꝫ ē in vi verbi accipiaꝫ Cõ: si hꝫ ē accipiaꝫ præcisè in vi copulæ N. Dis: mi: alqui in prima propõne prædicaꝫ entia obliua ꝺ Metaphꝫ Cõ: Phꝫ subdis: si hoc accipiaꝫ Phyce ꝺ pro hoc Phyce existente Cõ: ei hoc accipiaꝫ obtinè ꝺ Metaphyce N. Dis: cim̃ complem̃: et si hꝫ ē accipiaꝫ in vi verbi Cõ: si accipiaꝫ in vi copulæ N. sic Dis: Cõ: N. Cõ: una cum illatione, hꝫ hoc dupliciter ꝑ accipi. Primò: obtinè ꝺ Metaphyce, 2ꝺ realiter ꝺ Phyce. Primo modo sumptus accipitꝫ solum̃ de rem̃ præsentia entialia, quæ Antichristo pro ei tempore præsentiendo ab ei statu conveniunt, et sic vera ē hæc propõ: Antichristus ē hoc. Si alterò sensu accipiaꝫ, hunc sumitꝫ pro hoc à ꝑte rei existente, et sic falsa ē hæc propõ: Antichristus ē hoc. Tandem itenim hꝫ ē dupliciter ꝑ accipi: in vi verbi ꝺ in vi copulæ, si hꝫ ē accipiaꝫ in vi verbi, accipitꝫ pro ipsa existiã, quæ implicatè pro hꝫ ē prædicaꝫ, ut supponitꝫ ex Ioã, et sic falsa ē hæc propõ: Antichristꝫ ē; si autem in vi copulæ accipiaꝫ, idem significat: ac ens possibile, et sic vera ē hæc propõ: Antichristus ē, quia verum ē ens possibile sed ex hoc solo nihil sequitꝫ aliud: quam q̃ entia obliua distinguaꝫ ab existia,

ñ vero ẽntia actualis. Et extra causã posita.

Nec obstat si quis dicat contra 2dõ: si existiã ñ repugnat S. 182
in ẽntia languam ady Phÿs; creatura existeret per suam
ẽntiam, ergo hoc repugnat, gõ. Ma: videtz esse, quia
existeret per existiam, ergo existia ẽt ipsa ẽntia, gõ.
D. dist. mi: Si existeret per suam ẽntiam existeret entia:
liter, ergo hoc repugnat ut creatura existat ẽntialiter, gõ.
mi: ẽ esse: quia creatura existit tantum contingenter. D.
Ma: illud existit ẽntialiter, qd existit per suam ẽntiam
ergo hoc facit, gõ. 2dã: quia Deus existit per suam ẽntiam,
hoc ipso existit necessario et ẽntialiter, gõ cũm si creatura
existeret per suam ẽntiam et nõne sua ẽntia, existeret
ẽntialiter. Confirmat: soli Deo ẽ proprium existere per
suam ẽntiam, gõ nulla creatura pt existere per suam
ẽntiam. 3tiã intellectio realiter indistincta ñ pt communi-
cari creaturæ, gõ nec existia indistincta, Confir: si crea-
tura haberet sibi identificatam realiter suam intellectio-
nem, recte arguetz ẽ ipse Deus, gõ cũm si creatura
haberet sibi realiter identificatam suam existiam, recte
arguetz ẽ ipse Deus. R: dist: Ma: creatura existeret
per suam ẽntiam, hoc ẽ: haberet sibi identificatam suam

existiam Cō: hoc é: ex entia existere exigere N: dis: cum
mi: aliqui hoc repugnat in 2do sensu Cō: in primo sensu
N: et Cō: P: dis: simil: Ma: existere entialiter, hoc é:
habere sua entia identificatam existiam Cō: hoc é: ex
entia sua exigere existere N: sic dis: rchyua N: Cō:
R: 2dō Cō: Ma: N: mi: P: N: sequel: Ma: ulteriorꝰ
P: dis: Ma: illud existit entialiter, qd existit per suam
entiam necessariò N: independenter ab oi caā efficiente
Cō: qd existit per suam entiam contingenter et depen:
denter à caā efficiente N: sic dis: mi: N: Cō: ut aliquid
existat entialiter, opus é, ut existat necessariò, id é ut nō possit
nō existere, et insuper ut illius éē nō dependeat ab aliqua caā
efficiente, sed hoc nō hōi creaturæ, cui nō haāt sibi identifi:
catam existiam, gō - P: 2dum dis: N: quia Deꝰ existit
per suam entiam, ita ut ex sua entia hanc existiam
quidem pro oi tempore exigat, et insupꝰ independenter
ab oi caā efficiente, hoc ipso existit necessariò et entialiter
Cō: ita ut præcisè suam existiam haāt identificatam
realiter suæ entiæ N: ad confir: sic dis: L: soli Deo é proprium
existere per suam entiam, ita ut hanc existiam ex sua
entia exigat, sigō illius existia independens ab oi
caā efficiente Cō: soli Deo é proprium existere per

suam ēēliam, ita vt hāt sibi realiter identificatam
suam existiam. N. ad 3tium disp: é: quia intellectio
é actus 2dus effus creaturæ alqū actus 2dus vt effus n̄ pt
identificari sua cāt cum cāt ex ēēntia sua vt principium
influens in aliud, gō. Al verō ē existia n̄ é effus ēēntiæ,
n̄ enim ēēntia producit existiam, sed ipse Deus, prout ipsi
adversary admittunt, gō. 2dō: illud n̄ pt cōmunicari creaturæ
hēre languam realiter indistinctum, ad q̄ creatura é indiffe-
rens, alqui creatura é indifferens ad intellectionem, pt enim
ié vel sine ei intellectione, vel saltem sine hac vel illa.
Al verō ēēntia extra caās posita n̄ é indifferens ad ex-
istiam, impossibile enim é vt sit extra caās posita,
et tamen n̄ existat, gō. Confir: hanc mētem N. Nisi
disp: é: quia si intellectio realiter identificarēt ipsi creā-
turæ tunc actus 2dō realiter identificarēt alqui prīng,
sed ex hoc recte arguit ipse Deus, arguit enim oīs incompōē
gō, al verō ex 2dō hoc n̄ sequerēt, quia prout jam dictū
é: existia n̄ é actus 2dus respectu ēēntiæ n̄ enim é effus
ēēntiæ, gō. 2dō: Sī creatura hberet realiter sibi identificatam
suam intellectionem, dberet actus hbere vim intellectionem,
quam hbet pssit, alqui ex hoc arguerēt oīs scia, vt prosequens

Deg, gó: ad vltrō ex 2do nihil tale sequeret. Dic thangel: quia ex hac sola identitate realis aggie n̄ recte arguerez ipsē Deg adhuc enim hanc intellectio identificata ad dependens ab alio, gó hoc ipsū n̄ est Deg.

N:183 Nec obstat si quis dicat contra 3tiō: illud g tollit indifferentiam alicuius debet cē realiter distinctum, sed ēntia tollit indifferentiam ēntiæ gó. Prima: ēntia ē indifferens ad existendum, aliqui hanc indifferentiam tollit existia, gó. 2dō: licet actio productiva tollat indifferentiam obliuam ēntiæ, tamen ē distincta realiter ab ēntia, gó à pari. 3tiō: actio productiva ē realiter distincta ab ēntia, aliqua actio productiva ē existia, gó existia ē realiter distincta ab ēntia. vltra enim ipsa existia possit debet cē realiter aliquam modum distinctum, gó. Et ultra dicit unitas possibilis nāt requirit aliqua entitas modalis realiter distincta, gó à pari. 4tō subsistia tertius ultimus ē subsistentia, realiter distincta ab ēntia, et subsistia, gó enim existia est ultimum subsistiæ tūm realiter distincta ab ēntia et subsistia, Prō illud g tollit indifferentiam Physicam alicuius debet cē realiter distinctum Con. g tollit obliuam indifferentiam N̄ prō 1ma: Nihil. Prō 2da: Ma: ēntia Physica entis, crās possibile ē indifferens ad existendum N: ēntia obliva subdo: ē indifferens obliuē

Con: Phycē N: sic dīcimi: N. Con: ad 2um dico: Ly Con: actio productiva tollat indifferentiam obtivam entia, et sic non Phyam Con: tantum obtivam. N: dico autem ē: quia actio productiva non tantum obtivam sed cum Phyam tollit indifferentiam alterius existia tantum tollit indifferentiam obiectivam. Rō ē: quia actio productiva in actu tollit indifferentiam obtivam entis, in quantum entiam extrahit ex statu puræ possibilitatis ad ē reale Phyum, in tantum vero indifferentiam Phyam in quantum ꝑ realitē et Phycē ipsa entia existūt. Quia dependeat ab hac numero cā, vel ab hac numero cā dependeat in tantum illam determinat: alterius existia præcise determinam entiam in ē reali et Phycē nullam aliam indifferentiam entis tollendo. Ad 3tium Con: Maiori dico: mi: ē existia cā ālis, formalissimi et Con: ad 4tum N: N: dico: quia sua idem ē de ratione māa ē Phycē indifferens vel sēl mota māa: alterius entia debet cā: ālis posita n ē sic Phycē indifferens, ḡ: 5tum dico: ē: quia realiter distinctum, ḡ ē realiter separabile, alterius subsistia ē realiter separabilis ab entia et subsistia, ḡ. Rō minoris ē: quia in Christo fuit existia et subsistia humana, et tamen n ē erat subsistia humana, sed

Divina, gō: alioquī existiā n̄ é realiter separabilis ab eā: extra causas posita.

N. 183 Quæres 2do: An saltem entia distinguāt ratione ratiocinata ab existia

R. 1mō entia obliviē accepta distinguit ratione ratiocinata ab existiā actuali, n̄ tamen ab existiā possibili. Ratio 1mi é: quia ab illo existia obliviē accepta distinguit ratione ratiocinata à quo pt̄ perfectē præscindi, aliqui ab existia actuali pt̄; gō. P. mi: illud pt̄ perfectē præscindi ab existia actuali q̄ in suo fōali conceptu n̄ involvit actualem existiam, aliqui entia obliviē accepta n̄ involvit in suo fōali conceptu existiam actualem, aliās n̄ pt̄ent entia hoīs concipi, quin hō concipereē actualiter existens. Falsum é, cum nulla creatura entialiter existat gō. Ratio 2di é: quia entia obliviē accepta in suo fōali conceptu n̄ é nihil, gō é aliquid, gō aliquid saltem obliviē existens, aliqui q̄ in suo fōali conceptu é obliviē existens, illud n̄ pt̄ perfectē præscindi ab existia obliviā, gō entia obliviē accepta n̄ pt̄ perfectē præscindi, et per consequens n̄ distinguit ratione ratiocinata ab existia obliviā. R. 2do entia extra causas posita n̄ distinguit cum ratione ratiocinata ab existia actuali. Ratio é: quia ab illo n̄ distinguit ratione ratiocinata à quo n̄ pt̄ perfectē præscindi, aliqui entia extra causas posita n̄ pt̄ perfectē

prastrindi ab existia actuali, gō. P. mi: entia extra caas posita in suo fali conceptu involvit existiam actualem, gō. P. mi: entia extra caas posita n̄ e nihil à ple rei, alqui gd n̄ e nihil à ple rei e alyuid. gō. Subsumit: alqui gd in suo conceptu fali e alyuid à ple rei, involvit actualem existiam, gō entia extra caas posita in suo fali conceptu involvit actualem existiam.

Quæstio ultima.

An subsistia distinguatr realiter à naa, et in quo consistat.

Quæstio subordinata e Philia speculativa: an praeter subsistias relativas dei in deo una subsistia absoluta? Item: an naa humana in Christo subsistat per distinctam subsistiam creatam.

§I

Præliminaria.

Explico voces aliquas quæ in hac maa frequenter recurrent nempe; entia, naa, subsistia, subsistia, personalitas, suppositum, persona, hypostasis. Entia e prima rerum libet rei amplæ. Naa e principium motus et quietis. Subsistia e ens per se. Frequenter tamen hæ voces pro eodem accipiuntur; sic

:185

in Divinis ubi à Religis una communis nãa qua communis centia oĩs trib⁹ personis tribuit; sic iterum centiam cum frequenter vocamy subsistiam ut dum dic⁹: albedinem ẽ de substiã id ẽ de centia albi.

N:186 Subsistia é ultimu nãe ltis reddens naam incommunicabilem actui ut suppositu. Hic ltis si ltm aliquam naam intellectualem qualis é Angelica, vel humana, dic⁹ personalitas. Si autem ltm naam n intellectualem, qualis ltis equina, dic⁹ suppositalitas. Concretum seu compositum ex naa et subsistia dic⁹ suppositum, unde patet qd suppositum latius patet quam persona, quia oĩs persona é quidem suppositu n tamen vicissim. Procedit proinde quaslio, quid de subsistia sit, et in quo consistat.

N:187 Aliqui docuerunt subsistiam n distingui ab existia subsistia. Sed contra é: quia si subsistia n distingueret realiter ab existentia n distingueret cum a subsistia, aliquamen realiter distinguit, ut fides docet, sic in mysterio incarnaonis invenit⁹ subsistia humana in Christo, n tamen subsistia humana, gõ. Hinc falsa é cum scatia dicendi, qui docet, qd subsistiam cum in creatis n distinguat realiter a naa. Dico notanter in creatis quia in Divinis

subsistias tes nempe Patremitatem, filiationem, et spi-
rationem passivam realiter identificari naã Divinã,
é de fide. Sed contra hanc dicendi sentiam ivon é
primo sentia contraria ciũ Thilogorum. 2do si
subsistia realiter identificat naã, hanc verbum divinum
assumendo naam humanam assumpsisset eam subsistiam
humanam; et sic in Christo fuissent duæ subsistiæ per con-
sequens duæ personæ divina nempe et humana; qd
contra fidem, gõ.

Scholus 4ª nẽ in hanc difficultatem incidere et aliam
viam explicandi subsistiam inveniri, dum dicit, subsistian
in creatis nihil idem cum naã nihilominus dicit subsistiam
superaddere aliquid positivum ipsi naã, sed solum aliquid
negativum. Fuerla Scholum perinde subsistia superaddit
naã duplicem negationem, unam aptitudinalis dependentiæ,
seu qd idem é: qd talis naã ex sua naã exigat nihil dependere
ab alio tanquam à supposito; et alteram negationem actualis
dependentiæ seu qd idem é: qd talis naã actu nihil dependeat
ab alio tanquam supposito. Unde inquit Scholus humani-
tatem Christi ideo nihil habere propriam subsistiam, quia licet
humanitas Christi exigat nihil dependere à verbo tanquam à

S. 186

supposito, nihilominus tamen quia actu à verbo languam à supposito dependet, consequenter n̄ dicit actualem negationem dependentiæ ab alio languam à supposito, et sic proinde ulterius patet q̄ hanc negationem actualis dependentiæ ab alio languam supposito uidentes aduersarij constituere in actuali negatione unionis unius nāe ad alteram naam, si enim constituerent in negatione unionis ad aliam subsistiam, hoc ipso deberent admittere: q̄ subsistia sit aliqua entitas positiua, unde cum excentia sua respectiua nos positivos aliqui subsistia ēct hūg unionis, gō.

§II

Thesis.

Subsistia creata ē positiua entitas realiter distincta à nōa languam modus à suo modificato. Dem: per 1ūm primū. ē positiua entitas, gō. P: 2ª n ē negatio, gō. P: 3ª si ēct vel ēct activa vel passiva, alqui neutra, gō. P: 1ma pars negatio activa realiter identificatiua alicui enti positivo, gō cum subsistia deberet identificari alicui enti positivo, et sic hoc ipso ēct entitas positiva, q̄ tamen aduersarij n̄ admittunt, gō. P: 2ª subsistia ēct negatio activa hanc subsistia hūg humana deberet identificari nāe humanæ, alqui hoc n̄, gō. Ma: patet ex dictis. P: ergō per 2ª q̄ nempe n̄ possit ēe negatio passiva, subsistia ē ultimum nāe hūg et subsistiale complementum, alqui ultimus nāe hūg et subsistiale complementum n̄ pōt ēe negatio passiva, gō. 2dō: ex subsistia

N: 189

d naã fil vnum pcse, alqñ ex negaõne passiua ñ fl fili
vnum pcse, ẽ. 3tio: denominaõ subsistentis é denominaõ
stricte realis, alqñ denominaõ stricte realis ñ fl prouenire à
negaõne passiua, ẽ. 4to: subsistia increata ñ é negaõ passiua
ut supponit ex Philia, ẽ nec creata. Dem: 2da pars conclu:
sionis: Illud é realiter distinctum q̃d é realiter separabile ab
alio: alqñ subsistia é realiter separabilis à naã, ẽ. Nam pter
mi: D. ex mysterio incarnaõnis, ubi de fide é: q̃ verbum diuinum
assumpsit naam humanam, et ñ assumpsit subsistiam hu:
manam, ẽ naã é separabilis à subsistia, Dem: 2tia pars: illud
é distinctum ab alio loquendo modus à suo modificato: q̃d
ẽntialiter affixum alteri dã et nec diuinitus pssit existere
sine suo modificato, alqñ subsistia sic é ẽntialiter affixa
naã, cõmuniter enim docent Philoi: q̃ subsistia nec diuinitus
pssit existere sine ea naã, quam habet, item q̃ nec diuinitus pssit
haberi duas naas, alqñ hoc sit conueniens entitati modali ẽ. Confir:
De ratõne subsistiæ ultpote ultimi actualis hñi é adhærere, alqñ
enim de ratõne modi é adhærere, ẽ. Confir: 2dã: Illud é modus,
q̃ detmãt alterum, alqñ subsistia detmãt naam ad é hoc q̃ sit
suppositi, naã enim secundum se é indifferens ut sit in hoc vel illo
supposito, ẽ.

Ex dictis infert 1mõ: q̃ in cõposito aliam suam partialem subsistiam N:190.
haãt maã, et aliam foã. Maã é: quia mea saltem diuinitus
pssit existere sine ea foã, et foã sine maã, alqñtamen ñ existeret

sine subsistia, cum hæc sit ultima naã hñs, gõ. 2dõ: 2d effus primarius subsistiæ sit intrice hnare seu plere naam in ratione suppositi, 2darius vero é: reddere naam incomunicabilẽ alteri vl suppto, idẽ: dare naam incomunicabilem reddere, vel Dum é hnata una subsistia ẽ pssit saltem naã alterhnari alia subsistia, et aliud suppositum constituere. 3tio: 2d subsistia sit conditio ad agendum et operandum juxta illud: actiones sunt suppositorum. Hãc é: quia operari seguit ad eã plectum, aliq eã plectum hbt per subsistiam igr.

§III

Solvuntur Dubia.

n. 191 Dubium 1mum. Subsistia é negaõ actualis dependentiæ seu actualis negaõ unionis veniens naã ad alteram naam, gõ é positiva entitas realiter distincta tanquam modus à modificato, Ri. Mi. Li. vel enim ẽt negaõ activa vel passiva: si activa; hoc ipso dicet aliqui enti positivo identificari, jam hoc ens positivum ai identificaret vel é naã vel é aliquid distinctum à naã; si é aliquid distinctum à naã; hoc ipso hbt intellectum. Si é ipsa naã: hinc Christi assumendo naam humanam assumpsisset eam subsistiam humanam, utpote identificatam naã, q d é contra fidem. Si vero é negaõ passiva unionis: hinc hæc ipsa negaõ passiva dbt fundari in aliqua negatione activa, et sic de hac negatione activa iterum

nebil quæstio. Secundò propter alias rationes jam in conclusione allatas; quia si subsisteret in negatione seu carentia passiva unionis unius naturæ ad alteram naturam, ex hoc sequeretur: Q definitiones Concilium contra Nestorium et ejus sequaces hæreticos: duas in Christo fuisse personas asserentes, fuissent ridiculæ, atque hoc dicere est impium, gō. Dum concilia definierunt: Q natura humana unita verbo in Christo non habuerit subsistentiam propriam, idem definiverunt, Q natura humana unita verbo seu personalitati divinæ non habuerit nec: Q actum seu correlativum passivum uniendi ad verbum, atque hoc ridiculum videtur Vel convertere Patres et Doctores et post Vel sessiones habitas eandem definire: Q natura humana unita verbo, seu habuerit unionem ad verbum non habuerit carentiam passivam unionis ad verbum; hoc enim pergit declarare et evidens est, sicut evidens est: Dum lux est Q non sit carentia passiva lucis, gō.

Repli: 1mo Si sola intelligatur natura singularis et in hoc negatio passiva unionis ad alteram naturam, hoc ipso talis natura est subsistens, gō. N. sf. hoc ipso talis natura non communicatur alteri ut supposito, atque Dum non communicatur alteri ut supposito hoc ipso talis natura est subsistens, gō. Conf: effus. Talis subsistentia est reddere naturam incommunicabilem alteri ut supposito, ad hoc non Vel, dum Vel carentia passiva unionis naturæ ad alteram naturam, gō cum Vel subsistentia. N. sf.

D. Dist: Ma: hoc ipso talis natura non communicatur alteri negative et præcisive Conc: positive et exclusive N. pr. Dist: mi. Vel: confirmationis Dist. Ma: effus. Talis subsistentia est reddere naturam incommunicabilem alteri positive et exclusive, positive nempe exigendo non communicari alteri

Cm: é reddere naam incommunicabilem alteri negative el practisive
hoc é: n comunicari precise alteri N: sec dz: mi: N: Cm: ul dicat
naa aliqua subsistens debet positive excludere communicabilitatem,
gó cim ipsa hac positiva exclusio dbt fundari in aliquo, alqui
n in naa sum se, hoc enim a sum se é indifferens ad sit in hoc
vel illo oppósito, gó in aliquo alio nempe in positiva entitate
realiter superaddita el distincta.

Repli: 2da Zeal naa a sum sit indifferens el n excludat positive
comunicari alteri ul supposito, nihilominq naa ul hbnt negationem
passivam unionis ad alteram naam el in sensu oppósito negationis
passive n é sic indifferens, sed necessario n comunicabi alteri ul sup:
posito, gó subsistia consistit in naa ul hbnte negationem passivam
unionis ad alteram naam, gó n in aliqua entitate positiva
superaddita el distincta. R: dis: Z: ul supposito, ita ul hac ipsa
negáo passiva fundet in aliqua negatione activa, per consequens
in aliqua entitate positiva a naa distincta Cm: ita ul n fundet
H: Verum é: gd in sensu oppósito negationis seu carentiæ passivæ
unionis n sit indifferens naa, ul possit communicari alteri ul sup:
posito per unionem, hinc enim omnino necessario n communicabi
alteri: verum hac ipsa negáo passiva dbt fundari in aliqua ne:
gatione activa, qua é ipsa subsistia.

Repli: 3tio ul dicat naa aliqua subsistens, requisit ul sit com:
perse el n sit in alio supposito, alqui hoc ipso gd n sit naa vnita
alteri naa é com perse el n é in alio supposito, gó hoc ipso gd naa

n. sit unita é subsistens; R: dis: Ma: A n. sit in alio supposito positivè Con: el n. sit in alio supposito negativè R: sic dis: mi: Mon. Repli: 4ta Si subsistia é entitas realiter superaddita, hanc ideo, quia naã subsistens del positivè excludere ôem aliam subsistam subsistãs: liam, alqui ad hoc n. videt requiri entitas realiter superaddita, gõ ul una Joã in Joãne excludat alteram Joam ab eadem maã, n re: quirit aliqua entitas realiter superaddita, gõ cim ul naã subsistens positivè excludat alteram subsistiam ab eadem maã n requirit aliqua entitas realiter superaddita. R: Con: Ma: Mimi: N hanc: R M. Con: disp: é; quia una Joã subsistãs ex naã sua excludit alteram Joam ab eodem subo, gõ praeter ipsam Joam n é opus aliqua entitate realiter superaddita; ad hoc naã ex naã sua n excludit maã E: gõ subsistia Z, el sic supposito Z communicari, sed dum se é indifferens ad hoc vel illud supponi, gõ ul excludat subsistiam Z, el sic supposito Z n communicet, opus é entitate realiter superaddita E: gõ subsistia Z, quae excludat subsistiam Z el naam incommunicabilem supposito Z facial. Transmitis ff. quia pariter ul Joã excludat aliam à maã, requirit distincta unio. Nõ é: quia nulla caã Joãis exeret suum esse Joãem sine unione ad maam, alqui excludere Joam aliam à maã é esse Joãis Joã à deitas, gõ hanc n exeret sine unione superaddita. Repli: 5ta Licet quantitas à dum se sit indifferens ad magnam quantitatem, tamen determãta quantitas n obt pre aliquam entitatem realiter superaddita, sed per hoc praecisiue quantitas

nã unitaz ulteriori quantitati; item calor licet gd. indifferens ad intensionem, tamen determinata intensio nã libz realiyuam entitatem realiter superaddita, sed precisè pr hoc: q calor nã unitaz ulteriori calori: gõ cim licet naã idem se sit indifferens ad hoc vel illud suppositum, tamen libet determinatum suppositum sine aliqua entitate realiter superaddita ꝑ precisè pr hoc q naã nã unitaz alteri naã. Confir: Juxta Patrem vacat ꝑ quantitas sol; lem divinitus eé extensa sine aõi superaddito, gõ cim ꝑ naã eé subsistens sine aõi superaddito.

Ad: trans: Ad: Nego: dispar primi: quia nego quantitas extensa excludit positivè ulteriorem quantitatem, nego qualitas intensa alteriorem qualitatem: gõ nec opus eé aliqua entitate superaddita in qua exclusio hac fundetz: al vero naã subsistens excludit positivè alterum suppositum, gõ cum rõne sui nõ excludat, d'bbat habere aliquam entitatem superadditam in qua hac exclusio fundetz quare autem ibi quantitas ꝑ qualitas idem cim eé de numero nõ excludat positivè ulteriorem quantitatem qualitatem, vel numerum? rõ eé: quia naãliter ꝑ augeri quantitas aliqua vel numerus idem qualitas: al vero naã aliqua subsistens nõ ꝑ naãliter communicari alteri supposito. Disp: eé: 2di: quia nulla necessitas urget nego rõ quod ad aliquam talem entitatem quantitati vel qualitati vel numero superaddere: al vero talem entitatem realiter superadditam naã superadderé quod ad Angel rõ in fide fundata. Primõ enim de fide eé: subsistiam eé separabilem à naã ad patet in mysterio incarnationis.

2dō: q̄ dñ̄ sit separabilis ⁊ languam pura negatio q̄ deberet p̄ p̄rimis
concilia, quæ definiebant q̄ in Christo subsistia humana in
Christo, certè aliquid plus definire voluerint, quam q̄ sola negatio
seu carentia unionis naturæ humanæ ad verbum in Christo n̄ fuerit
hoc enim aliunde clarum erat, gō. Contra: dico: 1: p̄l quodlibet
quidem divinitus ce expense radicaliter ⁊ exigitive sine oī superad-
dito Ar: existens formaliter ⁊ actualiter N. sic dō: Ens, gō cum p̄l natæ
ē subsistens radicaliter ⁊ exigitivè sine oī superadito Ens formaliter
⁊ actualiter N. Natæ exigit subsistiam tanquam suum intrinsecum
complementum, gō ex natæ suæ ē subsistens radicaliter ⁊ exigitivè
n̄ vero formaliter ⁊ actu.
Replicb: ut sit vera hæc propō: sola lux solis existit in schola, sufficit
q̄ sola lux solis existat in schola sine oī alia luce superaddita, gō
cum ut sit vera hæc propō: natæ in se sola subsistit, sufficiet: ut sola
natæ existat sine oī alia natæ conjuncta. N. dispō: ē: quia ut sit
sola lux solis in schola nihil requirit superadditi, gō quidminus
si cum hac propō verificet p̄ solam presentiam lucis sine oī alia
luce superaddita: at verō ut natæ in se sola subsistat, requirit aliquid
superadditi, gō cum ut ista propō verificet, requirit aliquid super-
additi. Quare autem ibi nihil requirat superadditi, requirat autem
hic et mō ulterior ē: quia lux solis ex se excludit aliam lucem ab eadem
schola, sicenim lux inferat candelæ n̄ tantum tollit lux solis, sed
cum lux candelæ: at verō natæ subsistens positivè excludit ne cum unicari
alteri supposito, gō hæc positiva exigitio dñi in aliquo positivo fun-
dari, gō in dato casu præter solis lucem aliquam entitatem superaddere

nulla necessitas urget nec ratio suadet aliud nisi subsistentiam aliquam entitatem superaddere suadent rationes in fide fundatae. Ego hoc minime video: et ultimate semper ad fidem in praesenti questione recurrimus, cum haec questio nisi ex fide nobis innotuit, cum ultimate semper ad fidem in praesenti questione recurrendum sit, ego praesentem tractamus questionem praecise ut Philosophi sed ut Philosophi Christiani.

Ad 192 Dubium est subsistentia nisi videtur consistere in entitate positiva, ego videtur consistere in negatione. Pro: nullum est fundamentum in fide ad Scitis Patres asserendi, quod consistat in entitate positiva, ego. Pro: Pro: indirecte: ego est cum aliqua fundamentum asserendi quod consistat in negatione ergo. Pro: Dico: Pro: nullum est explicite nec implicite Pro negativo Pro: fundamentum sufficiens est iam allegata superius, si enim subsistentia in negatione sub consistat Patres in concilio idem put idem definirent sicut ego videtur subsistentiam in aliqua positiva entitate consistisse.

Replico 1mo si subsistentia in aliqua positiva entitate consistat: verbum assumens naturam humanam cum assumpsisset subsistentiam humanam, aliqui hoc est contra fidem ergo. Sequela Ma: verbum assumens naturam humanam assumpsit eam cum ea entitate positiva, quae ipsa natura quia debetur ergo subsistentia non est positiva entitas. Sequela Pro: Damascenus lib 3 cap: 6 dicit Verbum assumpsit eam rem quam in natura humana plantavit, ergo. Pro: Pro: Sequela Ma: Pro: Dico: Pro: cum ea entitate positiva, quae ipsa natura sua languam pars intrinseca constitutiva debetur tam: quia

ipsi quomodocunq; debebat. Ad 1m dico, et explico Ad 2m verbum assumpsit
rem rem, quam in nra humana longe rem plem intrinsecam, ex-
plicativam plantavera Cm: rem rem simpliciter Ni subsistin n é
pars intrinsecā constitutiva nāe humanae seu praecisivā et proprie-
tas. Neq; obstat qd explicemy authoritatem D. Damasceni,
si enim varias lectiones sacrae scripturae subinde explicemy, cui n
veram prosequemur?

Repl:2 Si subsistia est proprietas nāe humanae, hinc verbum assumens
naam humanam cum assumit debet ipsi proprietatem, aliqui hoc
é contra fidem igo. Ni: si verbum n assumpsisset proprietatem
nāe humanae, humana nāa in Christo fuisset in statu violento,
aliquid hoc dici n pt igo. Sequel: Ma: haec nāa é in statu violento
dum caret proprietate et perfectione sibi debita, aliqui si verbum n
assumpsisset proprietatem nāe humanae, nāa humana careret
proprietate et perfectione sibi debita igo. Ad Ni: sequelam
D. Ni: sequel: Ma: ulterius D. Di:: Ma: dum caret proprietate
et perfectione sibi debita si haec perfectio n supplerz aliunde
per aliquid perfectius vel saltem aequalis perfectionis Cm: si supplerz
aliunde, prout in Christo supplerz per verbum: sive per subsis-
tiam increatam Ni: sic Di:: Ma: caret proprietate et perfectione
sibi debita, quod tamen supplerz per aliquid perfectius Cm: et n
supplerz per aliquid perfectius Ni: et Cm: licet nāa humana in Christo
n habuerit subsistiam humanam habuit tamen subsistiam Divi-
nam quae aliqs é aliquid perfectius quam si subsistia humana,

gohus ipso nãa humana in Christo ẽ subsistẽs in statu violentiæ.

N:193 Obijcit ultimo: posito gd subsistẽa sit quædam ẽa et actus positivus, dalem nõ ẽ ẽa modalis, gõ. Ri: de rãone ẽæ modalis ẽ unum detnãre ad alterum, aliqui subsistẽa sit nõ detnãl, gõ. Pmi: nõ ẽ assignabile quid ẽt ad quid detnẽl, gõ. Ri: N: Fl: et dis: Ma: de rãone ẽæ modalis ẽ unum detnãre ad alterum vel adæquate vel inadæquate distinctum. Cmi: ẽ unum detnãre ad alterum semper adæquate distinctum. Ri: dis: mi: aliqui sit nõ detnãl ad alterum adæquate distinctum. Cmi: inadæquate distinctum. Ri: Monte: subsistẽa detnãl naam ad ẽe hujus suppositi et nõ alterius, pti: consequens detnãri vel sit hoc suppositum cum gõ subsistẽa inadæquate distinguat a supposito, detnãl ad ẽe distincti inadæquate Contenum: nõ ẽ minus falleor cum Patre Arriaga, si in esse ẽæ subsistẽæ: cujus ex fide dunxaxat stãmus adstiliam: nõ sciamus aliud dicere quam ẽe perfectionem quandam subsistentialem ornantem ultimate naam, eamque subsistentiales complentem vel et alij volunt, ẽe modum solum detnativum nõ vero detnativum.

Sequitur deinde: subsistẽa ẽt ẽa et entitas modalis, ideo ẽt quia faceret ens per se et nulli alteri inhærens, aliqui hoc implicat, gõ. Pmi: implicat effugere naãlis ẽæ inhærentiæ, sit facere nõ inhærens, aliqui subsistẽa, si ẽ modus ẽ ẽæ inhærentis, gõ Ri: Conimbr: Mi: Pet: Hurtad: Ma: Pmi: et dico gd subsistẽa in tantum ẽ modus nõ imperfectus sed pure adhærentiæ, quia de rãone modorum ẽ, adhærere, et nõ inhærere, gd vero subsistẽa

præcipuè conveniat, utpote ultimo nãe tmo, alqui de rãone tmi 27
é adhærere ñ inhærere, gó. Diri transeat Ma: quia respõ 2dõ:
distinguendo implicat vl effus foalis foã inhærendi sil facere
ñ inhærens, idé: vl illa ipsa foã ñ inhæreat tm: idé vl aliquid
aliud à se distinctum ab inhæsione excludat Ñ: Licet implicet
vl foã inhærens ñ inhæreat: ñtamen implicat, vl foã inhærens
alterum ab inhæsione ñ inhæreat excludat. Instia é à foã
infoande, quæ licet ñ possit infoare pl tamen alteram fom
ab infoatione ejusdem subti excludere.
Qui dicat 2dõ: Si subsistia cet foã vl actus vl alterius posi:
tivus cim adhærens dberet hbre eam sui productivam:
alqui hæc ñ é assignabilis, gó. Pmi: Si cet assignabilis
tunc cet ipsa naa subsistens, quæ sibi subsistiam produceret,
alqui hoc ñ, gó. Pmi: naa cet prius subsistens ante sub:
sistiam, alqui hoc repugnat: gó. Psequel: Ma: ois caa
dbt cé priot suo effu, alqui naa subsistens cet caa, vl
subsistia cet effus, gó naa subsistens cet priot, quam
hberet subsistia. Pmi: actiones sl suppositorum, gó.
R: Con: Ma: Ñ: mi: P: R: 1mõ Ñ: Ma: rãones negandis
ipsre allegata probæ. dico proinde: q caa producens sub:
sistia cet eadem, quæ produceret naam, qui enim dat cé,
dat cim consequitur ad cé. R: 2dõ: Con: Ma: Ñ: mi:
P: Con: Ma: Ñ: mi: ulterius P: Con: Ma: é dis: mi:
alqui naa subsistens constitutivè cet caa, idé: alqui naa

subsistens est eâ ita ut per ipsam subsistia productionem constituat subsistens Con: nâa subsistens praesuppositive est eâa, vel nâa subsistens est eâa ita ut ante subsistiâ productionem jam supponat subsistens N: et Cons: ulterius P: explico axioma actiones sunt suppositorum vel constitutive pro re: suppositive Con: semper praesuppositive Subs: si actio n̄ tendat ad ipsam subsistiam Con: si tendit N:

Quis dicat hanc existia n̄ distinguit realiter ab entia quia cum subsistia n̄ distinguit realiter ab entia. R: dist: c: quia n̄ p̄t esse nâa posita extra causas quin hoc ipso realiter sit existens: at vero p̄t esse nâa extra causas posita quin hoc determinatum suppositum constituat et alterum excludat ergo ut sic constituat et alterum excludat, hoc determinare aliquo alteri n̄ aliquo quam ab entitate modali: ergo.

N:194 Quares 1° An duplex subsistia propria possit saltem divinitus terminare unam eandemque naam. Quaesitum hoc subordinatum est quaestioni theticae: an nâa Divina tendit triplici personalitate, item: an plures personae Divinae potuerint assumere eandem naam humanam? item: an Christus assumpserit eandem naam humanam per propriam personalitatem subsistentem. R: Cum Patre Suarez et Vasquez probabilius posse, nam 1mo nulla videtur implicantia.

2 dō: pſūl duæ ſoæ ſubſtiæ unam, eandemq; inſoare
maam: item duæ actiones ſolales ad unum eundemq;
ſſum trinū, item pſl eadem naā duplicē trinā ſubſtia
alicna Divina, ut communiter docet Tholia Scholaſtica,
quia eandem naam humanam aſſumere poſſent 3es
tes Perſonæ Divinæ, gō à pari.

Si autem quæras: qd tali caſu ceēt hoc? R: ex
S. Thoma unum ee hominem in rōne nāe
humanæ, tol vel in rōne ſuppoſiti, qd ceēt ſubſtia
naam trinā.

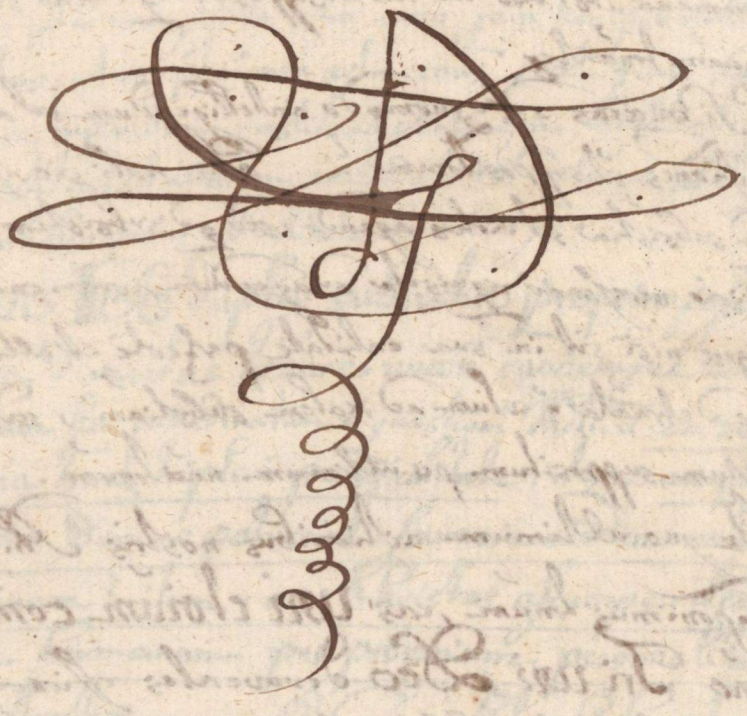
Si quæras 2 dō: quomodo intelligendum ſit axioma:
actiones ſūt ſuppoſitorum? R: noli ſic intelligere
qd ſubſtia ſit virtus agendi, ſed qd ſubſtia ſit con-
dicio neceſſariō requiſita ad agendum; cūm caa nō pſūl
agere niſi ſit in ſua entitate perfecta et ultimō ſtela
ac determinata nō ſolum ad talem ſubſtiam, ſed etiam ad
actum ſuppoſitum per ultimum nāe trinū.

Ex quo ultimum actionibus noſtris Philicis
imponimus trinū, cas **uni** et oium communi
trino **Tri uni Deo** devovenles efficaciſſimo
cum voto: ut ei libet noſtrum ulteriori ſinſemo:
lumento, præprimis vero cedant Majori Dei

Gloria, quæ eorum actionum nostrarum fuerat principium, et finis.

absolvimus hanc meam et Sæcorum Philoicum

die 28 Juny 1754 mane hora 9.

Index quæstionum in hoc compendio totius Philoæ contentarum.

& Prolegomenis Logæ.

An Logica sit una scientia vel plures scientiæ. fol: 1

Quomodo Logica sit una. fol: 28

Ex Logico-Metaphysica.

An illustre Dux Archangelicus V. Rumq; possit videre ideam repræsentantem naturam rerum. fol: 30.

An ratio dei sit pars rei. fol: 53

An saltem ratio fundamentalis talis dei sit pars rei fol: 54

An species accidentalis multiplicabilis possit fieri ratio Metaphysicum vel Logicum fol: 54

An in actuali prædicatione maneat idea repræsentans naturam rerum fol: 70

An relatio prædicabilis supperadditi fundato possit aliquid novum entitis. fol: 91

An homo sit pars relationis fol: 111

Quid Index sit relatio fol: 124

Quomodo relationes transcendentales distinguantur a prædicabilibus fol: 126

An positis muris albis plurib; in muro albo resultent plures relationes fol: 126

quales relatio prædicabilis habeat principes fol: 126

In quo consistat ratio formalis signi fol: 127

An voces humanæ significent naturaliter an vero ad placitum fol: 132

An deus actus illustris entitatis verus fol: 134

An veritas et falsitas in re sua formali admittat augmentum intensivum fol: 140

An actus verus possit transire in falsum et vicissim fol: 141

An iste actus existens actualiter nunc præsens possit transire in falsum. fol: 154

An iste actus existens actualiter nunc præsens

An iste actus Petri aliquo tempore studii possit aliquando transire de vero in falsum fol: 155

An hypotheses de futuris contingentibus sint determinate veræ vel falsæ fol: 156

An promissa sint certiores enuntiatione qualitative fol: 156

An scientia et opinio possint esse circa idem obiectum fol: 160

An idem actus possit esse de eodem obiecto materiali scientia et opinio fol: 172

& Physica.

An materia prima habeat actum primum entitativum seu existentiam fol: 195

An materia sit possibile existere sine forma substantiali fol: 215

An materia possit divinitus poni existere sine forma substantiali fol: 226

Quale miraculum sit quod Deus conservet materiam sine forma substantiali fol: 234

An materia primo appetat formas substantiales fol: 235

An et quale appetitus materiæ appetat formas substantiales non completas fol: 235

An una forma possit informare divinitus plures materias totales fol: 251

An plures formæ substantiales disparatæ possint esse in eadem materia fol: 164

An unio sit opposito sibi distincta adductive fol: 305

An in opposito substantiali detur unio sive unio fol: 355

An detur mutua causalitas fol: 391

Utrum aliqua res se ipsam possit producere fol: 414

An aliquid se ipsum reproducere possit naturaliter fol: 419

An actio quæ modi quæ res aliqua se ipsam reproducit sit entitative et quoad substantiam supernaturalis fol: 420

An res non a se ipsa reproducta sit entitative et quoad substantiam supernaturalis fol: 420

An duæ causæ totales possint influere in unum eundemque effectum fol: 446

An introductio formæ novæ sit prior expulsione formæ veteris fol: 484

An causa prima a posteriori demonstrari possit ut præmissio Atheis processu in infinitum fol: 505

An ex causis possit demonstrari causa prima fol: 506.

An existentia dei possit demonstrari Atheo ipsi præmittatis in infinitum processu causarum et causatorum fol: 511

An solus causa prima deus et nulla causa secunda ad individuum esse fol: 533

An causa prima possit concurrere causis secundis volendo aliquid creandi fol: 558

An et quomodo causa prima præparet concursum causis secundis ad esse naturales præsertim liberos fol: 563

Quid sentiendum de his propoõibꝫ: dcõ
Deꝫ agit gã creaã agit, item dcõ creaã agit
gã Deꝫ agit fol: 587
An saltem Deꝫ condere nõ caãs liberas ad agen-
dum, prout aliqui Scholastici loquuntꝫ fol: 588
Statuitꝫ quonam tandem decreto Deꝫ præparet
concursum caãs duis fol: 591
An centia distinguatꝫ ab existiã fol: 609
An saltem centia distinguatur ratione
raõcinata ab existiã fol: 622
An subsistiã distinguatꝫ realr: ã naã, cui
quo consistat fol: 623.
An duplex subsistiã ppria sit saltem di-
visitas trãre unam eandemque naam fol: 639
Quomodo illgendum sit axioma:
actiões sunt suppositorum fol: 640.

O: A: M

D: Gl: AB

V: M.

Philosophia Mentis

seu

Africa tradita

à.

Reverendo, ac doctissimo Patre

Antonio Reiffenauer A.A.

L.L. et Philosophiæ doctore

nec non in universitate Leopoldina

Professore publico, ac ordinario.

excepta

a Josepho Nicolao Milisitsch A.A.L.L.

Philosophiæ Magistro; in annum 3tium

Philosophiæ auditore. Anno 1754.

1

Geneſis Philiæ Moralis, ſeu Ethices. a

In compoto e ãij: ſophos id ẽ ſapientes olim dictos, qui magna rerum cognitione cæteris hoĩbꝫ antecellebant. donec Pitagoras ſibi nom̃ Philoſ ſeu ſapientiæ amatoris præplacere oſtendit, id exinde ſingulis ſapientiæ ſtudijs, naãlis cæteroꝫ attributum fuit, hodieq; hiberꝫ.

Origo harum ſcientiarum ad originem rerum oriũ, Deum ſcilicet optimum maximum referri dẽt, ut qui earum ſemina primis humani generis Parentibꝫ indidit; hi vero ad nepotes ſuos et per eorum manus ad Hebreos, Caldeos, et Egyptios propagarunt à quibꝫ ad græcos tranſitus earum factus ẽ, qui poſt diluvium theſſalicum ope ſeptem Græciæ ſapientum, aliorumq; virorum clariſſimorum eas mirifice excoluere, et promouere. Floruerunt hi ab Olympiade 38va usq; ad 50 mam, et quidem in duo genera diuiſi. Veterum Magiſtro Pitagora dicebatꝫ Italicum; alterum cujus dux Thales Milesius Jonicum. Solus quidem nullo Veterum ſtatuere genus Eleaticum, ſed eum à Thelauge filio Pitagoræ ortum ſatis probat ad Italicum revocari poſſe. Hæ geminæ Philoſophorum ſchole ingentes varias ſtrinxerunt. Primo inceptices, qui exiſtimabant de rebꝫ oĩbꝫ dubitari tantum poſſe, nihil sciri. 2do in cynicos qui cum Diogene mordaces erant flagitiorum caſtigatores. Tertio in Epicureos cum Epicuro oẽm altiorem providentiam negantes, 4to. In Platonicos ſeu Academicos ſic dictos à Platone duce ſuo à Academia loco nemoroſo 1000 paſſus Athenis diſtante. 5to in dogmaticos qui ſibi perſuadebant oĩa humano ingenio vinci, ac sciri poſſe. 6to. in Stoicos, quibꝫ nocem à stoa ſeu porticu Atheniensi à quorum auctore Zenone. 7mo. Demum inotos nobis Peripateticos ſic compellatos ab Ariſtotele in Lyceo ſemper deambulante. quos Lycei his oĩbꝫ ſchola anonima recentiorum, quorum duces famoſus ille Athenatus, Deſcartes, ſeu Caſſius, Gallilæus, Gaſſendus, complures q, alij magni ingenij, magnaq; induſtriæ viri, quorum plerisq; antiperipateticis audire volunt.

Et platonicis porro et Stoicis aliisq; Philoſophis dividit in naãlem, moralem, et raõnalem. Quam diviſionem vel ipſe S. Auguſtinus

suffragio suo ratam. Vbi lib 8 de ciuitate Dei cap: 4 tria ait, dicens in artifice necessaria, aut quippiam efficiat, aut doctrina ingenio. Quorum tria ingenio dum gratie, scitio fructu dijudicat. Ac triplex e philosophia, naturalis propter naam, rationalis propter doctrinam, et moralis propter usum. Nos autem nos moralem disciplinam hoc Greci Ethicen ab Ethos seu mores vocant, inde est Ethica nobis sonat philosophia moralem. Cujus si definitionem inquiras, Ciceroni audi est bene vivendi, ars vita. Secundum virtutem Ethicorum imo. aliis morum schola practicarum disciplinarum compages doctrina honestatis dicit. Hoc cum sic definimus: e scia practica actuum humanorum ad naalem honestatem directiva. Scia dicit, quia conclusiones suas ex evidentibus deducit principijs sc. Virtus e amanda, de honestum e appetendum. Practica vero dicit: quia mediante illo movet et dirigit voluntas ad complectendum bonum et malum aversandum.

Licet enim sicut aliarum ciuium artium et sciarum, ita et Ethices cum natis nobis insitas principia, quam nimirum caas, n alterius quam ipsius naa manu et calamo inscripta; ut divinitatis, insitaq illius sapientie scintilla quadam ab ipso auctore universi cunctorum mentibus infusa, virtutem sc: ut inuci, amplectendam ee. Veritas hec enim tam expetenda e, tamq pulcritudo ut ipso statim naa lumine sit intelligant: nec quisquam sane mentis eam n percipiat; si quis eam cognoscere nollet, uero tamen hec veritas se omnibus ingerit, et vel repugnanti illucescit, placet quapte naa inquit Romanus Seneca lib 4 de beneficijs cap: 17, adeoq gratiosa virtus e, ut insitum sit eam malis probare meliora. Vitium enim fugiendum ee. Rao ipsa manifestum facit. Si quis tamen ejusmodi principijs refragari conetur dat, sentiet naam ipsam reclamantem, et frustra impedet operam: ut ei similis sensus n accurat aut ut tale lumen veritatis ee n semper in ao lucet.

In presentiarum tamen n e nobis sermo de hac a naa insita cibus congenita philosophia, qua et naalis dicit, sed de illa arte ac disciplina, que ex variis variis regulis, et preceptis optime conducentibus, ut virtutes acquiramus; qua insuper ad vitam juxta rectam rationis prescriptum exigendam a viris ingenio, et sapientia celeberrimis tradita e; que n duce naa, sed labore et industria diuturnus usu et exercitatione acquirit. Hac enim ratione fit: ut sit nemo nascatur Artifex, ita nec Philosophus.

Præludium I

De obÿo et fine Ethices.

Cum hac nãali inter cæas facile nobilissima hoc unum intendat: ut hom ad suam felicitatem producat, consequi verò tam ñ deb, quam per actiones, quæ à nobis ad rãonis normam diriguntur, sequitur ohm nãale remotum ee voluntatem humanam.

Opera illa ẽt interna seu externa sequi possunt pro obÿo facillimè aliud statuendum ee quam prædictam honestatem moralem prout vi dictaminum moralium in actus humanos vel inducta jam ẽ vel induci pt. Integrum tandem Philia moralis obtinebit, si ex virtute eliat honesta morum, præceptis omnino conformis opera humana, finis proximus ex dictis consequi il. Constans videlicet virtutum moralium exercitium. Finis ultimus huna hominis felicitas seu beatitudo actionibus rede ordinatis quæsita.

Præludium II

Ratio Doctrina Moralis.

Hoc genus doctrina bifariam dividit: generalis ẽ altera, quæ assumit actus humanos universim considerandos, continetq; præcepta ut bonum conducant, ut communia, ita et cum primis utilia, nec ñ necessaria. Altera specialis ẽ: quæ scilicet actus humanos singillatim expendit, et scrutatur eo fine: ut cuilibet horum statui leges proprias dictet. Cum verò triplex vivendi rão inter homines obtineat, vel enim hó solus ẽ, sibiq; vivit. vel domui, ac familiæ suæ præe, vel in republica Magistratum, qualis ille sit: gerit; vel denique Magistratui subẽ. Philia eim moralis triplex ẽ: dicta monastica seu Enthonomastice - Ethica - Economica - Politica. Nam monastica dirigit eum, qui sui tantum perfectionis propriæ curam gerit, Economica verò illum, cui conjugis, filiorum, servorum, possessionumq; suarum cura incumbit. Politica denique instituit eos legibus salutarissimis, qui præter ante dicta rem communem, salutem populi, munusq; legum ferendarum, vel defendendarum in comissis habẽt, seu deinde clavum integri cujusdam imperÿ vel regni, seu urbium duntaxat et locorum quorundam tenent, hic inseper ñ tantum caput est Princeps reipublicæ, sed et omnes civium et subditorum, propria sibi bene felicitatemq; vivendi præcepta invenit.

si quaeras, quae ex his bibl enumeratis philis primum sibi locum vendicet? Aspr: Monast: lica videtur caeteris esse utilior atque fundamentum religionum et unionis absolute necessaria. Oeconomica nobilior, quia bonum familiae antefert non dum e bono privato Politica autem praestantissima quae cum infinitas est, bonum publicum excellentius est bono privato, et familiae, imo procurandum est cum dispendio utriusque praedicti boni.

De subo et audiore, cuius scia. Praeludium III

Hoc controversia est: solum hoc, vel philosophorum, vel domi suae praepositum vel dignitate publica fulgentem subiga esse sciae moralis. De audiore autem hoc notare juvabit: talem videlicet esse debere, qui nihil aliud in proposito ac rectum et honestum, quique Deum colat, patriam amet, nihil malum desiderit, nulli praeclara virtute sit inferior. Seneca lib 3 de ira: cap 18 ait pueros admittendos ingenuos, liberos, severos, non in amplis autem aedibus auro et marmore fulgentibus habitat; sed in angustis cum luxuriis communibus. Illi pueris est: vile ut induat lacerna, quam purpura et trabea gemmis undique ornata. Non existimemus: indecorum illi pulverem videri, non solum qui manu rem hosti consecrando, et insignes reportando victorias, sed qui agros cum colendo, et: si res ita ferat, vilissima quaeque obeundo munera contrahit. Quinctiliano legit virtutem in templo invenies, in curia, in foro, pulverulenta, coloratam, callosas habentem manus.

Cum go eorum inter sit virtutem super ea colere, et ne eam exil: nemo in hac morum disciplina cujus pars est virtutem inserere moralibus, nedis quisquam sit, ignarus, sed qua hoc de rebus aliis dignitas sit, et praestia, oes magnarius expendentes, nihil ea indignum agant, nec pravis adduci cupiditatibus, quae avarit nam degeneres, illatem go in vitijs, ac voluptatibus exigant, brutis similiores quam hominibus.

Licet autem Philosophus lib 1 Ethi: Cap 3 minus idoneum existimet Ethicae auditorem, qui adhuc aut moribus juvenis est, cum alias hac et ad teneros, plenumque passionum aestu abripiatur, et vitae rectae instituendae praecepta negligat et maxime eo quod finis Philiae moralis non sit solus cognitio sed actio: quae autem non dum rebelles subegit affectus, pravosque non dum edomuit animi motus, aptus minime est ad agendum ex virtute debitam rationem. Cum tamen et juventutis quae facultas ad cognoscendi praecepta moralia, et libra sit ad ea in practicum redigenda; imo Ethica: si ulli certe molli et flexibili aetati maxime sit profecua, hae triplicitum primis ex capite, 1mo: quia facile est teneros adhuc animos componere, 2do quia difficulter praecindunt vitia quae nobiscum creverunt. 3tio quia malorum dedi initia nunquam non est exstinguenda. hoc pacto futurum est: ut facilius animi perturbationibus; quibus adolescentia ultro citroque agitari solet,

medas impenalz; unde ipse Felix, quasi se corrigens subdit, nihil autem refert an dlate sit Jovenis an marty, nã ẽ culpa in dlate, sed in eo, q̃ pravis affectibz servit.

Fundamentum Artis Moralis.

Titulus I

De Qualitudine Hominis.

Constitutio I

De Bono et malo in genere.

Bonum ex mente, vel arum passim definitz, illud ẽ: q̃ oĩa appetunt, seu ad q̃ hõl aĩa ad p̃fectionem propriam requisita, hinc illud: bonum ex integra causa. Definitio autem hæc nõ infel: q̃ nullum sit bonum, q̃ ab oĩbz nõ appetatz, nec q̃ quævis res appetat bonum q̃libet, hoc enim tantum de summo bono intelligendum venit, nõ vero de oĩ bono Creatos participante, qua tantum ẽ participatio alicuius summi boni. Sed quia unum q̃q; in illud dumtaxat fertz, q̃ sibi conveniens videtz. Sciamus enim: nihil unquam à nobis appeti, nisi quamdiu rõnã boni rõnem, et licet porrò bonum absolute in se consideratz æstimationem sui, et admirationem in nobis excitet, nequaquam tamen prosequeremur, aut amorem sui concilabit, nisi in eo positivam convenientiã relationem, aut vero aut saltem apparentem talem despiciamus. Sufficit proinde ad bonum: ut appetatz ab eo, qui sibi id convenire existimat.

Bonum celebri divisione alium dicitz objectivum, q̃d, ipsa rerum desiderabilium bonitas; aliud formale seu q̃ hõl ex parte actus rem hanc bonam appetentis. bonum objectivum multifariam adhuc dividitz, scilicet in transcendentale, q̃ hõl ẽ illud, q̃ res ẽ. Ita Deus seu naturalem q̃nã alicui convenit, seu ex nata rei exigentia, ut: cibus hõis in bonum morale et honestum, q̃ ẽ conformitas actionis cum dictamine rõnis, qualis reperitz in oĩ actu virtuoso. Bonum deinde talis sive completum aliud ẽ increatum et per essentiam, ut solus Deus, qui hõl rõnem finis, et primus se appetitz. Aliud creatum et per participationem hanc, in creaturis inventus, et hõl rõnem medij, q̃ insuper vel ẽ bonum merum vel apparens. Bonum verum dicimus q̃ durabilem et constantem parit voluptatem. Ut: innocens vivendi rãdo, quæ inexplicabilem parit cũi tranquillitatem.

bonum verò apparens q̃ paulò post dolorem generat, aut certè minus durabilem voluptatem, ut sit vitia, cùm primis incontinentia. Bonum verum quàm apparens bonum distribuit respectu in Bonum honestum, q̃ per se decet naàm rationalem, ẽ: operationes virtutesq; in Bonum jucundum q̃ afficit seu aãi seu Cŏis voluptatem, ut lars, gua aãum, et Caubi ot cera que Cŏ demulcet. in Bonum utile q̃ conducit ad aliquid obtinendum, ut aurum, et argentum et cia ſſcĩ alia bona hujus seculi acquirenda. Hic aãdverte! qua Marcy Tullij de hoc bono sentia lib 3 de offic̃ probat enim n̄ posse aliquid ee utile, nisi sit dem honestum. Unde n̄ operare n̄ modo plurimi putare, inquit, q̃ utile videat, quàm q̃ honestum, sed hoc eim comparare, et in his dubitare, turpissimum ẽ denig; Bonum aliud ẽ delectabile q̃ suaviter afficit, ut mellitis vestibus Plato ap̃ud Laertium. Bonum divisit in bona fortunæ, ut divitia, honor, et in bona Cŏis ut ẽ pulchritudo, sanitas, sensuum oblectaões &c. in bona aĩmi scil: illa quæ n̄ modo spectant ad intellectum ut scia sapia sed eim ad voluntatem, et virtutes morales &c. his dictis quidam bona vocat divina, quæ ut rebus cognitis vitæ cup thumanæ, ut ſſ principia quædam intellectum nostrum ad recipiendum fidei veritatis, item gemma virtutum et prosperio in honestum et virtutes ipsæ manifestate Deum ducunt q̃ tamen Plato Gentilitate obcecatus ignoravit ea bona supernaturalia gratiæ Celestis, felicitas eterna, q̃ congruit doctrinæ S. Thomæ 1ma pte quæst. 16 art: 1 ad 1mum Talia bona appellat humana quæ nihil differunt à supra enumeratis, fortuna, Cŏis, et aã bonis. Quæ inter bonum primum obtinent vita et sanitas robur virium, ingenium, sensus integros et celeres. Ad Cŏi ſſ: honor, dignitas nobilitas. de quibus hæc breviter notanda. Honor ex mente Philoi lib 1 Rhetoricorum cap: 5 ẽ existimaõnis bene factæ indicium. cujus signa ſſ, quæ passim à Republica, vel à Magistratibus in bene de se meritos conferunt; ẽ: statuæ, sepulchra, locus honorificus in publicis congressibus, honorem sequitur laus, gloria, admiratio, magnum justa ac insignium veneratio ẽ q̃ tamen cùm invidia compluribus enascatur, hoc vitio malevolorum tribuendum ẽ, Divitias siquis generatim cupiendo in virtuali vel formali pecunia dicat continei, ã vero minimè aberrat. Nam quocunq; demum sese mobilibus, seu immobilibus bonis opulentia congesta, in proverbium abijt: pecuniam ee cia.

merum posset videri Platonis dictum lib 4 de republica hec duo: divitias et paupertatem pernicies civitatis ingentem afferre nisi statuemus: ex divitijs ambitionem, ex paupertate impotentiam serviendi bono publico prefluere. ex quibus fontibus oia mala in consortium humanum, et presertim comunitatem invehuntur, ut gl: rebellio, odia, oppressio pauperum ac dei divinum proditiones et his similia.

Nobilitatem cum Philo ita definire placet: e virtus generis, seu meritum familie, ut honoreth in republica ob preclare gesta, et virtutes claras meritum. Hec nobilitas dicit privata, quia per originem modo ad viros modo ad feminas transit. Nobilitas alia dicit civilis aut gentilis, dum quis videlicet vel actu bonum incolit, vel saltem in eo ortus e, qui nobilitatem aut eminentiam pre alijs hbt. Hec ultima nobilitas vel formalis dicit e que raro aut nusquam seculo nostro reperit, alia virtualis et aquivalentes latine dicit inveniri e in urbibus quarum cives premia equestria emendique gaudent, q alias divini tantum equestri competit. Bonis hostis accensenda venit amicitia bonus enim virtuosos amicos maximum e civium bonorum instrumentum ita ut Plato merito dicere ausus e ignem magis necessarium ee amicos.

De malo itidem in Genere.

Circa exposita quoq; boni nde afficimur ad illud transgredimur q̃d bono directe oppositum et malum vocat, malum itaq; sumimus pro eo q̃d imperfectum e hoc est deficiens aliquid ad debitam perfectionem, malum sepe consistit in mera privatione boni cui debito debet tamen eam in positione contrarij q̃d bonum cubit et expellit, et impedit. Scholastici dicit malum quia e privatio audiens in loco sic venenum in notabili quantitate sumptum e malum dis, quia e privatio audiens in loco corpuscula suis corrosivis et inflamativis ita sanguinem religuosq; succos corrumpit, ut brevi vitales exhalent spiritus et os preat. Malum tripliciter considerare juvabit. aliud enim e malum naale, q̃d vel ipsa naa vel saltem inclinationi naa adversatur, ut gl mors, paupertas, nobilitas, despectus etc. sed Philosophi hec nec bona nec mala gl si moralibus sumpta, sed prout hoc sensatus recte ignavus in bonam vel malam partem vertere assolet. Sic captivitas pro Christo vel virtute tollerata laudabilis, propter crimina vero ignominiosa e. Tales mala naalia numerat malum rationis, q̃d consistit in errore et ignorantia. Error e turbatio luminis intimi, et mentalis, eveniens hujus educere suppravacuum duco cum errores omittere cum his proconsequens sit. Ignorantia e defectus scie, et hunc e moralibus malum: quando scia debita e officio, talium et circumstantiarum alicujus persone Virj studiosi, Judicis etc: pro diversis rerum quidem horum sortitudine, fortuna, quas cujusq; varia et multiplex desiderat scia.

Affinde malum morale seu culpa q̃d contrariatur recte rationi aut legibus positivis, et hoc ratione proditum dederet, et dehonestat Legislatorem, q̃d humanum naali declinando civilibet suo, et eam legi divinae, legibus q̃ humanis repugnat. Venia e et

aliud malum poenale ꝓcure et vocat̃ cam supplicium, et irrogat̃ ꝓpter cul-
pam; ad rogus ad quem damnat̃ sacrilegus. Hic realis poena explicandus
venit, qui nihil aliud ē quam contracta ex propria culpa obligatio ad sustinendam
poenam. Talem realem poenam Rō peccatori ad sustinendam poenam temporalem
pro viis̃ comissis, licet in confessione remissis. Et in humanis: de fraudans
felonia, et ac̃ons, et alias leges poenales, sic de prahendans. Est tandem aliud
malum miseria quā miseria Rō quando ex enumeratis malis aliquem hoem̃ consti-
premit, et vix ꝙ opprimit lex: continua rerum penuria perseverans in animo
ꝙ plures infirmitas; vel continua miseria sceleru, ad quam sequis comissio.

Corollarium.

Ut paucis boni malis̃ noam exploremus adverlendum ē licet sacra ly: absoe neq̃am vel
avaritia cupido et homicidia abiiciendis vindictis studiosis maximoꝑe appetatus, n̄ ideo
omino sub eis et rectio rationis declamini, et legibus divinis, humanis oppugnat̃, et amen sub
mali noe n̄ appetat̃, quia voluntas malum ut malum amare nequit, nisi boni aycis:
piam velo contegat̃. Legimus enim lib: 8 Ethicorum cap: 2 Non de amabile,
sed laudum amabile. Hoc patet quoties ꝙ voluntate depravata malum monetur
amat̃, ideo enim fit quia natura appetibile, seu bonum seu utile, seu delectabile
videt. Quemadmodum evenit illis, qui ex vitiato stomacho laborant, vel mente lae-
bant, tales enim loco sibi selecti cretam, carbones, et similia, quae adnutrimentum mihil
faciunt, avidissime absumunt.

Capitulo Secundo

De fine hoīs acquirendo ope Ethicae.

Cum nullus n̄ constet. qd finis ad mentem Philo: lib: 2di Physicorum cap: 3 sit id,
cuius gratia aliquid fit, et cum nemo intendens in malum operet, sed in bonum
proinde sequendo cum constat finem, et bonum, ut a nobis desiderat̃, finis audi.
His intellectis nolim plurib⁹ explanare, quid sit finis spei, finis rei, finis
operis, finis operantis finis proximus et immediatus nec reliquarum naam
ac nationes finis, neq̃ quas proprietates habt, quem in causarum genere
locum sortiat̃, dum tuta agant, nec ne propter finem, et id genus alia.
haec enim pendent ex disputationibus Philosophicis de aā isthic enim illa tantum
quae morales sit, et hoi ad vitam integre recte, instituendam advenit pertractanda
sufficiat, speculationibus alijs remissis.

§ I

Num rebus cis, finis aliquis sit constitutus?

Ita ordinate eunda, rectius procedant legibus, quas cis, quos videmus, rebus quib.
dam ingit intellectiva, qua ad praefixas sibi naturaliter leges diriganti, unde n̄ alienum ē
a vero opus naturae ē opus intelligentiae levia enim sequum, gravia secum deorsum, ita
hoc modo constituere omnia, ut ꝙ eundem illis impendet malum declinent, et a con-
trariorum ex ois ple irruentium oppugnationibus secura conquiescant. Rebus vero est a sua
indicium, et quidam velut scopus praefixus, ut se conservent, quibus incolumitate ac
salutem amant. Quamvis autem res cis nullo et propensione intima ferantur

alqui semel à recto tramite deflexit in avia et devia sinat spiritus
dumqs sua sibi quisqs somnia velut oracula proponit, et maxime sibi
supere videt maxime discipuli. Caeteroqs ut sanctior consilio utamur: superius
dicta maturè expendentes statuere debemus: cum hoc potissimum ratione praeditus
proprius finem agat, et cum finis rationem boni habeat, necesse est: ex omnibus hu-
manis talem bonum proponi qd proprie se ipsum alia vero tanqm ejus gratia expetant
sibiqs earum finis ultimus ocm in se continens perfectionem et bonitatem,
cum enim ois finis sit bonus, oportet finem ultimum ad quem oia referuntur
esse optimum, consequenter ipsam beatitudinem, de qua, cum idem sit ac
finis noster ultimus, ex professo agendum est.

Inscriptio Tertia.

De Beatitudine vera.

Divisio.

Beatitudo duplex est, una objectiva et altera formalis. Prima est res
illa, quam volumus nobis obvenire, et appetimus, seu qd felicitatis nostra
objm est. 2da vero est illa, per quam nobis bonum ingrediamur, seu est ejus
debita fruitio et possessio, et ipsa de felicitas consistens in actione humana.
Sine dormiens formalitas de beatus est nequit sibi Ethic: cap. 8 hac 2da
seu formalis alia est naalis, quae exigit, et hbit ptes nales viribus. Illa supra
naalis, quae est supra vires et exigentiam nae creatae. Primo ejus loco sit
nobis objectiva.

Sectio 1.

De Beatitudine objectiva.

§1

Divisio.

Beatitudo objectiva hoois seu finis qui, est solus Deus, in quo uno
condiciones ois ad objm essentialis beatitudinis desiderata reperiuntur.
1mo: beatitudo objectiva dicit est finis ultimus qui propter se et super alia
oia expetitur 1mo Ethic: cap: 1: si alqui à solo Deo et per illam sicut oia
condita sit, ita quoque nae in eum tendunt. 2do: dicit est summum bonum
alqui: infinitum: nos Deo cognoscimus bonitatem ipsius à quo reliquaboua oia pha-
nata et extrinseca creaturae ratione ita limitantur, ut quantumcunqs perfecta sint,
nihilominus ab infinita imparticipato bonitate distent in infinita, qd. 3tio: objm
beatitudinis firmum esse oportet et stabile, per merito Philos 1mo Ethic: cap: 7 ver
circa neq una hyrundo, neq unus dies facit, ita quoq beatum et felicem neq
unus dies neq breve tempus aliqd efficiet. Ethyci nemo Deum ultimum

inficiabl et imitabilem, cui langvor enti à se optimo, et absolutissimo neq; perfectio addi pssit neq; demi; gō. Hucusq; luminis naālis administrato eluctatus é Plato, dum ait apud Laertium lib: 3 finis seu summum bonum é: assimilari deo. Rationem allegat lib: 6 de republica quia singuli in id, gd sibi simillimum é, fruntr. Imaginem autem assimilitudinem dei formatq; é hōo, gō

Corollarium.

Ex his ultimo loco dictis infertur é, et cum primis exaudacia Platonis exemplo. Videre Philos utpote à pspicaci rerum pene omnium inquisitione longe famosissimis licuit claram dei cognitionem n sine ascensu, poteritus tamen ignorare n potuisse.

§ 2

Resolvuntr ossessa.

Ossones. Philo vel ex ethnico nōis sapientia huius saeculi erant studiosi, gō de deo cognitionem nullam habere hbre potuerunt. R. Con: Philo illi rationis puri naālis in suis demonstrationib adhibebant, aliqui ratione pure naāli nunquam evinci dari deum; gō. P. mi: Deus é ens supernaāle, aliqm cognitionem entis supernaālis n pōt deveniri pe rationis pure naāles; gō. R. Con: N. N. Con. P. Con: Ma: dicis mi: pōne pure naāli nunquam evinci dari deum, ut authorem gratiae supernaālis et ut é in se gratiae ordinatae prolationes intrinsecas, quae pro revelatione cognoscimus. Con: n evinci dari, ut authorem naāe et quoad prolā extrinsecam quae ex effectibus in deo producibus cognoscimus. R. mi: et con: N. dis: Ma: Deus é ens supernaturale communicabile se tamen congre possit naāli in effectibus suis Con; et n sic se communicat N. dis: similiter mi: et N. Con: deus est optimum ordinis naāe, optimi, perfectissimum, naāe humanae in hac plurimum defecit, qd effectus, modo boni modo meliores naāe possit conservantes, perfectos et perfectiores producat, quia sint finiti, dependentes, et processus in infinitum implicet, et permisso eum, qd n implicaret, ad oculum demonstrandi, cōs debuisse pduci abolitaq causa efficiente ultimi finis causarum creatarum. His mentem subtilem plura hanc in rem adjumenta plane naālia suppetere.

§ II

Summa rationum naāliu, quibus dei optimi existia comprobat.

1mo Missa facio, quae à Patribus orthodoxae Ecclesiae pro orphu gentilium essentq; quibus eorum mentibus lucem clarissime affundunt, ut nec, nisi prolevelint solem humanarum mentium s. Deum ignorare pssint. Solum refutanda athoriatis ethnicorum vacabo et rationibus quibus, solum naāe lumine adjuti explorandam hanc veritatem: dari Deum urbis moderatorem et rectorem. Nebanch enim vere ex urbi structura perfectione ac pulchritudine, partiumq; quibus ea finitima et ordine summum aliquem bonum omnium opificem apertissime declarat.

Cece jam qua sensu veterum: Trismegistus mundum vocat librum divinitatis et spectatum deitatem, in quo inquit, Deus clarius se ipsum expressit, alias depinxit. Plato Deum appellat mentem primam. Cicero audiis: quid inquit, potest tam apertum tamque perspicuum, cum cernimus, cœlestia contemplati sumus, quam ee aliquod numen præstantissima mentis, in quo hæc regantur? Trismegistus mundi compellabat. Qua via paucis verbis pulchre complexus est Thales, Gubernator ait: in curru auriga, in choro præcentor, in civitate lex, in exercitu Imperator, hæc in mundo Deus.

Sed quæres. Qui fieri possit: postquam una via vere, Deum ee, ut tamen sint cum alate nostro, qui nefarie Deum authorem naturæ negent, seu Athei?

Ad hæc omnino execranda ergo hodie atheorum turbas, quibus nam, primum, ipsarum constria reclamante numen negare contendunt. Sed simul asseclas discordes, pessimeque temperatas libere agas, quæ a Generali cœlorum cium consensu, per suetum nefas alienis. Sibyllæ nomen expressis, breviter sic libelo: cujusmodi mortales caecis blandimentis voluptatumque illecebris gloriæ noxis quibus rebus aliis teneris: quibus ultro citroque implicant, sed eo immergunt, ut nec audeant quidquid mundus sublunaris, quidquid cœlestis, quotquot sphæræ rerum deitatem magnitudo, motus, harmonya clamant, quidquid viri sapientissimi infragabili sua sententia confirmant. Quo via superi similibus. Nili cataractarum, quas Æthiopes et Ægyptii cataractas vocant: hic enim ex ingenti aquarum precipitio ruentium fragore audiendi vix paulatim obtundit, ut sensu hoc pœnitus orbent. Sed quis nec concludat hujus farinæ sudastros Atheos scilicet apud eos male dicere audere, hæc omnibus a nec pellitis amplius demonstratum eo.

§III

Alia rationes nonnullas impugnantes Atheos.

2mo: Sane in cœlo postremo Deum existere argumenta ex illa convenit consensio nationum, et cultarum eium hac in re conspiratio et consensus, jam inde enim a nascente mundo orbis hæc incredibili cogitatio: Supremum aliquod numen esse, ad quod cultus, venerationesque omnes loco habitus sit quibuscumque sentiret, nulla gens fuit ferax inquit locus, nemo eium tam immanis cujus mentem non imbuerit aliqua [illegible] hominis opinio. Dicit Josephus historiographi nullam sub sole fuisse gentem, quæ non altaria ritusque cultus et precandi cœlos ad cultum Deos: qui si falsus fuit cultus illorum tantum est habendum designabat. Hinc omnes gentes, quæ se quidem locus orbis apparet. 3tio. Si quod humanæ mentis vel ab ipsa nata innatum, et ingenitum est: Numen aliquod existere, quod sui conditor, et moderator sequitur: dictamini hoc hoc, ut pote gravissimo abigi ac hæc ratione assentiendum est. Quo est quod nata rationali ut nihil recte vite morumque institutioni contrarium aut a voluntatis depravatamen quoque

modo tendens suggerit, ita nec Iohum ingerit intellectum, velit erroren sua quasi sponte propellit, sic enim rō rōni ē contraria, seq; ipsa destruerē. 4ō: Deum ē inde porro deducit, quandoquidem Atheorum ad hāc rōnes corrumpuntur viam vitæ, horrō in bellua transmutē, voluptas enim alios, vitia in his aliq bonum delectabile hīs pro fine hōi proponit, et facile persuadet, quia flagitiorum inspectorem et vindicem Deum negat. Hinc Atheismi seu negatio Numinis fructus haud dios invenio, quam sordidā sensuum oblectationes, Iusta, rapinas, homicidia, quæ ōm prorsus horum societatem Iunctus vestit. Ex his colligeris, quā scalicendum de pestilenti Atheorum dicteria. Magistratus secularis dbē ex politicæ solum rōne subditis suis persuadere Deum, cultum, infernum &c. Atheos cō efficacius in officio cohinere. 5ō: Manifestum ōm ē plurima Iustos patrare miracula, quæ gratia eis nāe vires excedant, in usum aliquam supra nāe vires elevatam necessario refundi dbēt. Ejusmodi autem prodigia vere scita Iustos testantur plurimi vitæ integre insignisq; sapientiæ et doctrinæ viri, qui suis se oculis horum passe quæ narrando asserunt, his pro fidem adstruere dabitat, eis sed, qui vero fidem historicam, ita veterum monimenta ad nos transmissa, dubitissimē negare conantur. Accedit, blasphemis et pravis ab abiecta potestate pœnas infestas et perpetuo gallas nemini in honorem incutere. 6ō: Quis tandem hæc insana nostra temperabit vesani nectua ad Solem? Nullum in mundo lumen ē, cui assimile illud Iohannis ob oculos stetit. Hæc sunt ē dubiti, nolentium recognoscere, quem ignorare in pluribus. Ingrati: tudinem execrandam in Deum Atheis exprobrat Lucius Annæus Seneca lib 4 de beneficijs cap: 6: Cum vita qua libi magno æstimes, qđ ingrati hoīs nulli dbēt Iudicas? Post multa subjicit: nihil gratius deo.

Deus nobis hæc otia fecit;
Nam quies illi mihi nisi deus.

Iudicas cum Atheis, nihil quæ libi bona sint à deo, sed à benignissima illa matre nāe accepisse. Respondeat libi rursus Seneca libi eodem cap. 7 Nam nāe inquit hæc mihi præstat ut intelligis te, cum hoc dicis mutare nec cum deo, quid enim aliud est nāe, quam Deus et divina rō, toti mundo et ei partibus ejus inserta? Iol appellationes ejus plures ēt, qđ munera. Reliquas Atheorum obiones ut pote nullius momenti prætereo sacrilegam protervitatem et facile hinc fundamentis facile refelli posse existimo.

Sectio II
De Beatitudine formali.
§1
Divisio.

Finis quo seu beatitudo finalis et adæquata possessio beatitudinis obiective seu finis qui cum ejus Deus sit, dubitari nāe nihil bona in se especialia ad eo rationem qui beatificant finis ultimi dicat, ejus vero possessio et fruitio ab ipso obtineri ut possit quam per intellectum, et voluntatem, et proinde beatitudo finalis nāe consistit in cognitione, seu cognitis infinite perfecti attributis abstractive cognoscimus, et amore, quo eorum summe bono et authori nāe adhæremus. Ejus hōi conjunctus per gratiam elevatus, in cognitione et amore Dei, et authoris nāe. Ex quo quis duplicem ē hujus vitæ beatitudinem, aliam nāelem, alteram hōi in se consideratio; alteram supernāalem pro hōi gratia Dei instructo. Jam eadem hic lamen ē ultra, qđ hanc beatitudinem imperfectam ē, si comparetur cum beatitudine alterius vitæ, quæ consistit in visione intuitiva et amore amicitiæ divina verificat. Nemo in hac vita perfecte beatus dici ūl.

§II

Cyrenaici dicitis, beatitudo ad agendum felix non est consistere in visione et amore ejus visio et amor ad beatitudo felix: Ergo beatitudo felix ad agendum debet saltare totum hominem, atqui beatitudo consistens in visione Dei abstractive et amore non gaudet totum hominem ergo. Dominus Theodorus bene consentit quam ad, atqui visio dei et amor non gaudet Deo, sed ad quendam partem ejus ergo: Ad: Hac et similia argumenta facile possent solvi modo gratis quæstionis bene in memoriam revocet, primo enim nobis est definire et beatitudinem hominis ut rationalis non vero ut Deus est.

Capitulum IV

De beatitudine falsa.

Lectio I

§I

Varie hac super re gentium sapientes disseruerunt, nec in unum nostrum ait Romanus sapiens libri de vita beata lapsus memoriæ quidem vitæ ejus beatæ velint, sed ad perveniendum quid sit, id beatam vitam efficiat, colligendum est supra ducentes [illegible] vitæ falsas omnino velum Philosophum Epicurum hac in re opponens, quas accuratius exposuit Tullius libri de vita Philosophorum in his famosiores classes distinxit, quæ ad has referri ejus facile revocari. Prima classis ejus bona fortunæ, in 2da. animi, in tertia bona ad, probabilitatem ad finem hujus statuendi, sicut autem nullam bonorum ratione finis ultimi ad quem hoc dicit, sic nec fieri posse, ut ejus vita beatitudinis ratio conveniat, magis statuam velum explodendo, quam aliqui disputando examinemus.

§II

De septem primis classis, sicut olim Ægyptii, qui [illegible] minus accrescebant, et addendum annum varie signatum ascendebant, terra eo anno fertilitatem [illegible] ita opulens Nilum, quo gradu opes crescebant in certa fertilitatem quam maledicebant. Imo etiamdum mentibus adeo insederat hæc opinio, ut ipsos eum Deos numeros pingerentur cum primus populi phantasia: Sine aut felicitatem sine divitiis consistere posse falserunt, audeo statuerunt infelices, quorum flamen cum numis assimilatem hinc aliquam vi stimabant. Hujusmodi proinde cum Tullio beatitudinem hanc in divitiis bonisque fortunæ collocarit. Sed [illegible] quam enormis hæc vecordia. Imo enim cum ex mente Ciceronis, Beatitudo sit secretis malis cum cuncta bonorum copiosa, divitias neminem reddere beatum possit utpote earum solicitudinis earum molestia secum afferentes, ita: ut merito cordatus antiquus [illegible] appellarint doloris, et curæ fertiles. Imo: labore suorum quino ut [illegible] opes avaritiam, auctis famem parient, quæ facit ut divitissimus quisque inter opes inops, in summa rerum abundantia egenus et tantalus inedias in mediis undis sitiat crucietur. Quare vocat mancipia. Hic cum originem suam habuit pulchrum. Audi Inque deos multa, avaritia [illegible] Miserum illud adde: Pulcra famosissimi:

Quid mihi divitiæ? quarum si dimperis usum
[illegible] Quamvis largus opum, semper egenus eo.

Nonne dixerunt [illegible] cupiditas: numinis mortales obiit pectoris: in eis pulsum sed divitiis et latissima communis

ne Cirus Persarum, et Medorum Rex orientis, domitor, divitijs Citarum inhians
ab eorum Regina Thomiride cum ducentis Persarum millibus in modo prælio
vinci, seu et morte mulctari. Nonne Policrates insulæ Sami Princeps ob ingentes
divitias felix cognominatus, dum ab Orete Persarum Satrapa, Iunctoq; hoste suo,
ut ad se veniret invitatus promissa ingenti auri copia, dum spoliandi spe lucri
accederet in crucem actus est infami & mortis genere enectus. Iuuenalis quam consonum
ijs verbis: Fortuna multis dat nimis, nulli satis.

4ta: Divitiæ ad flagitiorum genera viam sternunt, hinc latrones, Latrones, grassa-
tores, viarumq; publicarum depredatores. Hymen potissimum tamen dicit superbia
quæ ab ortu ipsis ingenita, et post se luxum, vivendi licentiam, morum disso-
lutionem, legumq; civium habitu contemptum. 5ta: Fortuna bona vocant, divitiæ ipsæ
ne minus, quam illa lubrica res varia, & infinitis plane casibus obnoxia. Modo enim
in cineres abire, modo à potentioribus surripi, modo aquis haurire ea videbis. Eximie Ovidius:
mortale est omne mortalium bonum. Et qui desiderium suum intra panem et aquam
clausit, is cum ipso Jove de felicitate contendet. Ecce tibi in divitijs egestatem, in opis
placet beatitudinem & scribet molestam, mistam, flagitiosam, instabilem, imo ut
audisti mortiferam.

Sectio II

Bona Fortunæ exuantur veræ beatitudinis.

§. I

Fundamenta contraria.

Eudoxus, Aristippus, et Epicurus, quem posteriorem tamen contra plures vindicant,
Seneca ep: 92 de vita beata, Torquatus apud Ciceronem. et Maximus Tyrius. Palæa
Laertius lib: 10, Gassendus in vita Epicuri, Erasmus in colloquijs Epicuri.
Jupiter pro beatitudine constituunt sensuum illecebras, brevis voluptatis, vitulem
concupiunt obscenam. & dandam laudabilem, q efficiens et voluptatis Cicero
officiorum 3 Cap: 33. Horum è sentina fuit prodigiosum illud libidinis, luxusq; mancipium
Sardana palus. qui inter Scotorum greges rejecta purpurea muliebrem habitum
induitus, colum pro sceptro habuit, atq; sepulchro suo Epitaphium inscribi voluit, de cujus
fide. Se alterum quatis Heliogabalum, cum prælo è libidinosorum, et effeminatorum
facile primus Heliogabalus, qui nobis Romani Imperatoris, ut indignus, ita cleo cum vita
ipso ignominiosa prævertus fuit. ut taceam Hellenem illum, qui apud Euripidem inducit
in hunc sensum loquens:

Ego nulli sacrifico, nisi mihi,
Nam libet
Ventri tui Deorum maximo
Nam bibere, et edere proinde quam dem
Aris sapientibus è Deus, nullaque,
Se ipsum afficere molestia.

De Philoreno Dantarassi quem Aelius lib 3 Elli: cap: 33 obscenorum gurgitem appellat,
hæc pauca referre libebit; hic inde deditus usq; eo fuit: ut collum sibi gruis instar

optaret: quo diutius ciborum gustu, quam unicam sensebat felicitatem delectaret. Cumq; ex crudica edacitate gravissimo correpta morbo, id Media matrem prope ingerentem, plus jo inquit, cibi assecta ut statim ad inferos descendam. Hic dum Sybaritarum mollissimum genus vivendi genus silentio involvere statui; ingenuitro sibi eorum, quos potius alabis nostra sandana palos, algo Philorenos. quam bene morata gentis municipes compellaverim. Hei siquidem hæc tempestas nostr complures pridie ad eò voluptatibus, deliciisq; n'lam addictos quam mancipatos ut in suspicionem veniant se spem eorum felicitatemq; quam in ijs reponese, et voluptuosissimum quemq; beatissimum judicare. Sed personalia hæc felicitas, qua qualisq; sit detracta larvas, oculis oium subjiciam, dum suis eam coloribus adumbratur eo.

§II

Summa rationum Sanionum.

Imo: Verbis utor Plutarchi, quam cæca et insana è humana natu, cum affectibus festivos amores videret, interpretari algs insani, voluptatibusq; vehita appetentia illud dulce vocant, id è amarum, illud pretiosum, id è vile, solidum illud, id vanum è ac futile, illud denigs gaudium, id præcatissimum mentis humanæ venenum, 2do: voluptas, quæ hoi cum brutis communis é, in bonis obsensuum integritatem major é quam in hoe, proinde futurum est, ut beatiores dicendi bestiæ, quam hoes.

3tio: si quo, nullisq; amoris pretijs invicto oculo sensuum oblectamenta inducor pri vera dilectione pro hoe rationis cpoti vacua reperio, siq; uvæ Zeuxidis scita alio in tabula depicta ut ad eas incauta aves humanæ ad volent, rostroq; comestare appetant. Ita stolidæ mundi hujus voluptatibus delusi mortales accedunt eos degustaturi sed pictas invenient, inanes, momentosas umbratiles.

4to: Fructus voluptatis est humanæ mentis corruptio animus enim per eam enervatq; vigore, roboreq; suo destituit. Obtundit intellectus, et dit voluntas, eoq; naam rationalem facultatem reddit, et Cayridam! Ecce Xerxes Babilonios strenues et Generosissimos Viros haud alio æstu suo jugo subjiciendos putavit, quam dum eos arborum tractatione relicta jussit pulsare Cithoras agere Choreas, convivia instituere, origs deliciarum generi sese addicere. 5to: Sapor nefarius intellectus illecebrosis, qui efficit ut sui, algs oium animi bonum speculatione obliviscantq. Hinc se in mediis periculis securos, in mediis malis alys miseriis felices autumant et beatos. Hic sapor idem illis præsagit, qd Pompeio Magno Rogerente Plutarcho: sommium felicissimum nocte Pharsalicam pugnam antecedente, in qua eum antea acta vita gloriam, et paulo post vitam ipsam amisit.

Sed opponas: si bona hæc nullius pretij sint, qui fieri potuit ut Epicurus voluptatum patronus et assertor magnum discipulorum stipatorem numerumq; haberet? ja ab algs Philosophi.

nimo q̃ nullus quorum ad alios defecerit, prout sectatores aliorum, Stoicorum solemne fuit.
Respondi loco Lactantij verba accipe lib: 3 diuinarum institutionum cap: 17 Epicuri disciplina
multo celebrior semper fuit, quam aliorum, ꝓ quia veri aliquid affert, sed quia mollibus &
popularem rem voluptas in vitam, et paulo post subdit nemo ꝛ in virtutis pronus.
Et Pythagoras licet barbarus et Scitha nullis tamen Graecia sapientum eruditionis ornamentis
datione duos libros egregios reliquit. Primum de declinatione quam ethicis, sicut
doloris, hoc voluptati applicat, qua enervata dulcedine sensus obtundat, exinde delicianum
illecebris velut Circes populo mortales inebriat; sed et tandem dolore, et vestigio voluptatem
sequente, minium quantum excruciat. Quine Seneca; una hora huius insania longum
parit tedium, ac tristitiam. Id q̃ Dum primis voluptatibus crederit sub occasum
vitae suae. Exemplo sit Imperator Hadrianus, qui cum totum vitae suae cursum
iucunde quidem ac lauiter, minus tamen probe transegisset, cubitum vitae suae fatum,
cum moerore et anxietate pressus hos versus identidem repetebat:

Animula, vagula, blandula,
Hospes, comesque corporis,
Quae nunc abibis in loca?
Pallidula, rigida, nudula?
Nec ut soles dabis Jocos?

Lectissimis posthac consciae aulae exagitatus et vitae pertesus, frustra dedito gladio et veneno voluntaria sese
media confecit. Domui q̃ posteros, voluptates bonasque
eis, quibus abunde, perfruitus erat, nequaquam mortalibus beatitudinis loco habenda ee.

Sectio III

Nec in bonis animi beatitudo locis statuenda e.

§. I

Fata Contraria.

Stoici summum bonum mentem Catonis apud Ciceronem Lib: 3

de finibus Juste exponit, & beatitudinem collocant in sola virtute et recte operando. Hinc malos, dolorem, egestatem et consilia quæ nō ea mala dicebant, sed rejectanea. Quibus accesserunt Ciliçij, quorum opinio in unum collecta hæc fuit: etsi via Orīs, fortunæ ægr bona abeant, et mala opposita adeant singula, qd tamen virtuosus æquē in aculeo suspensus Quin tamen in præceptis ambulans felix sit, atq beatus. Risu tamen hæc digna videntur, in attentione Philoi Christiani. nam illud vehementer repugnat: eundem et beatum ea a multis malis oppressum. Cic: lib: 5 de finib: Cap: 5.

Quis enim beatum asserat virtutibus possessorem annosa ægritudine, doloribus acutis, extremâ inopiâ laborantem? imō quis hunc magis invidia, quām compassione dignum asserat? O nimium superba jactantia! Augustinus Stoicos inveh pal Epist: 155 N: 3 Si vita beata ea in externalibus Orīs, ut ea in ea maneat sapiens, ut fruatq? si autem misera ea, quid obscenius, nisi typhus impedit, ne fateatur.

Denigs parum refert: sive virtus undique perfecta, sive haabitus virtutis hic in quæstionem veniat, quia per virtutem tanquam medium ad beatitudinem tendimus, et eum sæpe contingat: ut eim otiosi et ignavi præditi sint habitibus virtutum, quim beati dicantq. Nec denigs in compressu ad majores indies perfectiones actiones maāles, et

liberas; aut in custodia legis mandatis ultima habetur beatitudo. in apostolo enim est; qd compressus solum viam mandatorum ait esse perfectissimum dicat: Unde ista adjumenta, instrumenta sunt ad felicitatem, non vero ipsa beatitudo.

Periander Corinthius a minus in errorem gravissimum prolapsus, honorem famamque pro beatitudine tanquam idolum statuit, quem Philon breviter sic refellit: honor est in honorante, quando ipse est beatitudo honorati? et sic de alijs. Negligendum hunc errorem putetur aliquem argumentum sufficere videatur, pluribus tamen vanitatem juxta ac inanitatem quae in eo latet, oculis subjicere statui.

§II

Summa rationum sanctorum.

Verum est Ciceronis suffragio: Trahimur omnes laudis studio, et optimus quisque maxime gloria ducitur. Sic Miltiadis trophaea ob res praeclare gestas ab Atheniensibus ei erecta Themistocli diuturnam nocturnamque quietem ademerunt; studebat enim inde se pari similis felicitatis similem gloriam promereri. Hinc est, qd antiqui Ephemeridem statuerunt musarum nutricem, honor quippe alit artes, laudium est et fautrix dicitur; qui alicubi certe in studijs invenit, legendo, et mitigando. Esto autem haec ita sint, in laudis tamen et famae adeptione ultimum hominis finem, ac quietam felicitatem constituere insana mentis est, et brevissimi capitis indicium. Nam inquit Philo haec in stolidis facem praeferentes nos meliora docent. Ita enim licet acerrime in honorem gloriamque invehantur, maxime tamen quantumvis diverso ab illis duobus modo, ambiebant.

Barba enim illorum promissa, hirsuties et horridus aspectus, vestimenta
laceras nihil gloriæ inanis erant aucupium. Sed en præclarum præmium
quod aliud nihil, stolidæ apud veram sapientiam laudes, quam contemptus,
risus, et opprobria. Socrates justus rerum arbiter videns, quod Antisthenes
Cynicorum princeps plenum pallij lacerum, idemque aspicientibus obscenum, si audaci
decendum pulavit: videns scilicet rem vanitatem suam quæ stolidis quæque:
Ne laudem nihil aliud hic Cynicus quærebat, quam opinionem insignem: se supra
communem hominum sortem, singulari prudentia præditum esse, idipsum esse, quod Diogenes
in dolio suo contemptibili ac despicatissimo Athenis aucupabat: ut boo alios silentio
prætermittam, illud Poetæ dictum, oso reppo fidens Ulixes: quam pulchrum est digito monstrari ac dicere hicce. 2dō: Post contemptos hos ocreatos et clamydatos honoris
aucupes, in medium addere illos, qui in luce palam cibi, unice laudem, famamque
nobis sui consectabantur. His laus et gloria prima et postrema dies cogitatio, hanc unice
votis expetebant, hanc si non obtinerent, aut acquisitam præderent, perdita illius jacturia.
Jam tanto olim studio quærebat: ut sibi in foro, in curia, in templis, et in celebrimis
quibusque orbis civitatibus sedem quam marmoream ponerent statuæ, nego abhoc immodico
honoris ambitu eximendus est, Cato Romanus: qui quidem nullam sibi poni statuam
est passus; sed quare? ut videlicet hoc interrogaret, quare Catoni statua non esset posita?
Sicque otium semper ore celebrat. Huc Cæsaris ambitio, qui Pompeji à se in pugna
Pharsalica devicti statuas pro amicos suos dejectas rursus erigi jussit, sed pro de cæa?
ut ob Pompeji laudes in se Cæsarem utpote illius victorem recidendo. Recte Anaxagoræ
Jactum laceram, cum enim ex eo jam jam agonizante lampha Cleanthes stipula:
rentes quod pro nobis sui celebritate postularet? respondit: hoc unum: ut quotannis unius
vespertio mollis mea die pueris ludendi jaculetur detur. ut scilicet eorum otiosæ
gloriæ sua crescerent. Hisce navibus accensendi sit panem innumeri. Sed quid
laudem felicitatis beatitudinisque adepti.

3tiō: Si quæ hoc conditionem horum talorum enumeratorum aspectum cupis, profecto Cameleontes dixerint, ut poti ex aere, quemadmodum Jucundi Camelion, victitantes.
Sed quam miserandam eorum sortem, Seneca Epist: 2 quidem exponit. Vide inquit, videre
celebrem 2dig vocibus vulgi, si intrantis de clamos, et clausis obstrepuerint, si fabulæ civitatis
de femina prævi pueriq laudaverint, quod ni ego tui misereat. Explo sit Demetrius
Phalereus, qui nemo unus Jovis natalis, si statuis agendum Jovi, 300 enim denique ex
ære statuas in Athenienses posuere. Ast ō infirmum, quid quod populi arbitrio sustentatæ
haud diu multo post amore quino in summum paries odium conversa, statuas illas ignominia
affecerunt, dejecerunt, dejectas aut in præfluentem demersenunt, aut cisti in fossa concidendas
Dionisius. Ille scitulus à Scipio ad Jovem damnatus Corynthi ludum aperuit ipse ludus

fortuna. Bajazeth pro solio cauerum incoluit jussu Tamerlanis. Valerianus Rex ignobile scabellum saporis Regis Persarum equum conscendentis

4ti: sanum consilium ad immortalem veramq; nois qui famam suppeditat celebratissimus Lacedæmoniorum Rex Agesilaus vita sapiæ declaratorem instruens: tegualz; quæ sit optima; et facial, quæ sit honestissima. Hoiq; seculi quam plurimi qui spreto sibi scipsorum, dominijq; in alios honore, et excellentia; illud vilde: stibulum complecti sit, quo a Jumo honoris mundani erant remotissimi. Quem: admodum Lotharius Imperator, qui amplissima dignitati opumq; affluentia regnum obtinuit, Imperioq; se abdicavit Religiosum posthac præstarem actum. Cui annumeraverim pemultos alios hum in Oriente, tum in Occidente dmæ viros dignitatis: ut Rachisium. Longobardum Ditinum Italiæ, Veremundum Castellæ, Ramyrum Aragoniæ, Carolomannum Austriasiæ, Joannem Armeniæ, Rebellium Bulgarorum Reges, et alios propè innumeros, qui oz rerum humanarum vanitatem, æqua lance, quisque momentis expendentes nuncium honoribz, nuncium purpuræ misgunt, ganiorem vitæ rationem ingressi, hanc illi tatem amicam, habitui rejecto illo, qui relicto bll alij deplorandis adeo involvebant vicissitudinibz. 5to: Concludo ijtur: in tantis rerum periculis tanti cium, tumore titulisq; fulgentium timore, nullam ee felicitatem aut beatitudinem, quia felicitas pace fruitz, bella nescit, mortes nihimet, ast ut ait Seneca. Semellista. posuit Candalos mundi Venerem et regnum Unde necesse é: multos timeat, quem multi timent.

§III

Solvuntz rationes oppositæ.

Opponit mo: Divitiæ, honor, sensuum; illecebræ nos reddunt beatos go sit non beatitudo objectiva. R: Illud nos reddit beatos qd é summum bonum, atqui divitiæ etc: sit summum bonum qd infinite appetitz atqui divitiæ, honor, voluptates infinite appetuntz ijo sit summum bonum. R: N: P: con: ma: R: m: P: ma: illud é summum bonum appetitz propter excellentiam quam in se ipso habet con: ma.

g̃ infinité appetiz ex inordinatione affectus tendentis in aliud. M.
Dic: similem mi: alqui diuitias etc: infinité appetunt ex inor:
dinatione affectus eorum, qui ea capiunt tam: infinité appetuntur
propter excellentiam ipsarum sit in ipsis. M. mi: dicit.
Contra. diuitiæ, honor, sensuum oblectamenta appetunt propter ex:
cellentiam quæ é in ipsis. gͦ. A. Q: diuitiæ etc: appetunt infinité
vel propter excellentiam quæ sit in ipsis, vel propter defectum alterius
n̄ propter defectum, qui sit in ipsis. gͦ propter excellentiam
R. Nego. A. Maior. Rad̃ é: quia licet id, in q̃ tendit appetitus sit aliqua
bonitas et excellentia diuitiarum etc: illa tamen n̄ é tanta, ut merea-
tur appeti infinité. et consequenter. q̃ hoc modo appetatur, licet n̄ proueniat ex
defectu, qui sit in ipsis, n̄ é tamen dicendum prouenire ex earum excel:
lentia, sed in ordinatione affectuum appetentis, qui eos sine fine multipli:
cat quia id circa q̃ paucos libros debet et n̄ multum intensos.
Oppones 2ͦ: Illa sunt necessaria ad veram felicitatem, quibus sublatis n̄ é feli:
citas, aliqui sine bonis quibusdam nat̃, ut sunt bona huius, vita sanitas, n̄ hæc felici:
tas. gͦ bona nat̃ requirunt necessario ad hanc felicitatem. M. A.
ex definitione necessarij: mi: constat ex lib. Phy: ubi dicit q̃ nat̃ appetit
ut finem, et prosequens ut bonum. Porro de vita et sanitate
an sint bona nat̃ nemo dubitat. Sic gͦ bona huius sit bonum nat̃, et
sublata bona n̄ sit huc, sequit eam sublata bona tollit felicitatem. R.
Dno: extra bona sicut huc aliquid adventitium ce dicit Deus et seruus, licet
sine hoc nec Deus nec seruus ce possit, ita quæ pertinent ad bona huius quidam
adventitium felicitati ce dicit, cum sine ea felicitas ce n̄ possit, nam sicut huc
n̄ é de essentia relationis, ita nec n̄ é de essentia felicitatis, aliud gͦ é ce essentiæ
in principio aliud é ce essentiæ in subito. Principium felicitatis é in huc posse tendere
in intellectu et voluntate in finem ultimum et vltimum optatum actus consummati
ultimi felicitatis é actus in quo comprehendit. Denique nota: q̃ sæpe iam dictum
é hic in quæstione de felicitate huius, ut præcise constet ce nec esse unum quæ sit constitu:
entium, sed quod huc imperfecti sit, et ex hoc præcise é resolue in bona. De sanitate et
vita. R. q̃ ad vtrumque sit adsentiendum non tollat, si absint, jam animo enim qui a mentali
declinat, facilius ce.

Quares 1mō quare de bonis fortunæ sepius pro dicatum mālē de felicitate
hoīs actum sit? Insistendum quisse arbitror huic argumento: fortuna nō ē, gō nec
bona fortuna ēt. Qd ipsum probat ā Philō in Phyēis: ubi docet fortunam ee contra:
riam nāe ut ab Augustino in lib: retractationum, ubi docet: fortunam ē contrariam
providentiæ divinæ.

Ad diversū sensū accipi fortunam. Primō: pro casu rerum humanarum domina,
quam Pela deam finxerunt, sicq sumpta nō datq nisi fatū impijs. 2dō: pro in:
certa et incognita rerum causa per accidens, et hoc nō respectu Dei cui omnia prescientis,
sed respectu hoīs multa ignorantis, sic dicit. Hinc illud in 6to Ethicorum lib:
ubi plus ignorantiæ ibi plus fortunæ. Quare etsi respectu providentiæ Dei:
omnia sint certa, et necessaria ex suppōne consequentis multa tamen respectu
ignorantiæ, et casualis nostri sūt contingentia, et fortuita, et hoc modo bona for:
tuna hic dicenda.

Quares 2dō. quid sentiendum de sententia clarissimi cujusdam recentioris, grandis in Wolffij
suis institutionibus Philosophicis illa scatet de fine ultimo, hōc actiones suas dirigere
teneat ad sui ipsius perfectionem; quoniam adeō perfectionis obtinendæ gratiā, per:
fectionis hās nō aliās edere tenetur, cui sola perfectio finis ipsius, istius ultimus.
bonorum institutionum Philosophicarum practicarum §. 65 et versis ejusdem Philo:
§ 66 beatitudo ipsa Philosophica, seu summum bonum ē: nō impedire progressus ad
majores indies perfectiones.

Ad dum principia nostra huic sententiæ assentiri nō possumus, nam ut bene observat
quidam recentior magnificum impugnare videtur eā etiam finis ultimi. Nam
primō finis ultimus ex eā ratione de qua dictum suo ultimus nō refert perfectio ac
autem illa seu virtutem intellectualem, seu actionem virtutis. refert ultimus; igō.
Qd si verō perfectio illa, nec virtutis actio, nec virtus sit; quid sit amabō? an legis naturæ
custodia? sed nō, quia finis ultimus juxta Philosophicā citata. § 7, seu quantum bonum
legis naturæ custodia obtinet. Qd 2dum ē respective eadem responsio. Seu enim
progressus ille ad majores indies perfectiones sumatq positivē, seu negativē, nō ē summum
bonum, consequenter nec beatitudo nostra obtinenda, quæ ēt identicē idem. 2dō:
progressus ē via ad finem, et finem, gō nō ē finis ipse.

Si dicas: præfatum progressum ee duntaxat beatitudinem foālem; quæro: quid
sit beatitudo Philosophica obtinenda? nō perfectio sui, ut paulō ante dictum. Non con:
sensus inter actiones eōs liberas, hunc et inter liberas, eāq naturales, ut Philosophia
Philosophica § 50 quia consensus hic quid aliud ē, quam relatio denominationis
quæ resultat ex pluribus actionibus ad eundem finem ordinatis, et eōdem rationibus
generalibus determinatis, ibidem § ab quis autem beatitudinem obtinendam pram relationem

denominaõnem, aut d Amaõnem dicerit.

Dicas: preclarus actionum humanarum contextus et virtutis moralis cuiuslibet solum proprie vere beatum reddunt vitam moralis autem ego video habere rationem finis ultimi. Porro usus nihil magis deposcebat quam bene morales principes, nihilq magis deprecabat, quam gentem virtuosam, ego.

R. recte beatam beatum reddunt vitam autem beatitudinem n ultimata, transitoria, fucata, et frequenter tantum apparente Cui: ultimata, stabili, genuina, et semper reabse tali N. ego video habere rationem finis aliayus transitorij, sn ultimati Cui: ultimi, et stabilis N. Tandem omnino: in regnis virtutum moralium connexio, si deus, et principi, et subditis felicitatem haud speranda affert, illi quidem gubernaõnem diligenti sua prosperimam; hoc cum ai tranquillitate rei familiaris provendam sepi maximum, ad dum hac vicissitudinis expertia: num n, quem hodie virtuosum, postridie videmus immersum vitijs. an hac acim nostram imortalem ita salvare possit: ad his majora et preclariora n appetat. donec in invencat, quo majus et excellentius nihil e scilicet auctorem nam, quem si intelligas, quam si amens, id tenet in hac mortalitate aa hac imortalis, in quo sistit, quidquid ratum e, et quidem ultimo. ut tamen cum suppeditem media felicitatem vitae hujus suaviter, amoene, jucunde, tranquille agendi, neglecto minime scopo ultimo acquirendi; ea ex Socrate, et Xenophonte quidem exime tamen morem magistro preclarissima quedam documenta. Qui sapit deceat inde n modo qd sobrie, sed et maxime qd dct.

Aurea Socratis ad Demonicum decreta.

Hec olim majores nostri, quemadmodum et reliqua sapientum dicta moralia publica loco usurparunt. Sunt, haud aliud, quam Socratis ad Demonicum parenesis, preceptio, seu admonitio; quas res oportet Hoscatibus adhuc annis digerere, et quam curiosis operam dare. quibus deinde se rebus conjungere, et quemodo tota vita ratione instituenda, ut felix dici possit, ne tamen proficitatis in congerendis negotijs cum morum preceptis arguamur: sequentia solum dabo, et quae usui nostro pro aliis opposita.

Caput cium e: Deum time, parentes honora, amicos revere, legibus obedi. Reliqua alphabeti ordine habeto.

Voluptates malas probitas istis videt compescendi: modestia, pudore, justitia, temperantia, animi rerum n immoderatam possessionem, sed moderatam perfruitionem.

Amicis cuiusq benignum probeas, neq crebro convenias eosdem, neq diu amicis agas,

Prima Tabula. Sapientia enim ē oium.

Amicum nullum fac, nisi explorueris ante, quo pacto situs prioris amicis. Spera namq; ergā te futurum talem, qualis ēt ergā illos fuit.

Amicos tarde fias; facilis autem da operam, ut permaneas. Inhonestum enim ē decoris ē. Inullum amicum habe, et crebros subinde amicos mutare.

Amicos proba, et ex vita adversitate, et ex periculorum societate. Rarum enim igne despicies; amicos verō inter adversa cognosces.

Amicorum absentium fac memineris apud presentes, ut rārenem istorum quos absentium habēre videaris.

Amicitiam quorum tibi conciliare velis, boni quidpiam de eis predices apud illos, qui sī renunciabis. Principium enim amicitiæ laus, inimicitiæ vituperium seu convicium.

Dulanles avergare, perinde ab, fallentes; ubi enim cum eis fides habi, injuria affici eos qui sibi crediderunt. Benignus te præbeas cunctis optimis autem maris, sic ēt illis inimicus ñ eris, et istis amicus fies.

Bonis bene fac! malis si bene feceris simile tibi existimet ego qui alienos canes pascunt. Illi enim dantī sēcum lemeri occurrenti allatrant. Mali quoq; eos, qui prosūt, sicut qui nocent, similiter offendunt.

Sis Comis fac ut sis moribus, verbis autem affabilis. Esto autem comitatis: benigne obvios appellare; affabilitatis: familiaritate cum ipsis verba communicare.

Concors te præbeas, quibuscum conversaveris, et ñ insolentem. Superborum enim fastum vix servi quoq; perferunt, ad morum comitatem, cuncti benignitate accepti sunt.

Comis autem eris: si neq; jurgator sis, neq; implacidus, neq; cum aliquo contendas, neq; iræ eorum, cum quibus agis, celeriter occurras, neq; si injuste quidem facient ratio; sed effervescentibus moram concedas, deinde ipsos tibi relanguerit ira, reprehendas, neq; inter ridicula seriis, neq; inter seria ubi ridiculis gaudeas. Intempestivum enim ubiq; ē molestum. Neq; ingratē graūm ineas, q̄ multis evenit, qui faciunt quidem, sed egre; cum amicis ingrediuntur. Neq; crudus fueris vel culpandi, quia grave ē. Vel castigandi, quia ē acerbum.

Sis labentibus cerce, alias ad pericula subitis; neq; celeri modum deditus apte, presentibus fauere bonis veluti mortalis, gerasq; curam futurorum veluti immortalis, neq; contemplie vitam instituas, sed elegantie.

Consultans super rebus huius cum aliquem in consilium tibi assumes, considera, quo pacto suas ipse res gesserit, qui enim male administrauit suas, nunquam bene consuluit in alienis.

Consentaneum pulo perinde malis ñ credere, quemadmodum fidem bonis habē,

divitiarum studio nimium scrupulos contemne, præsertim eos, qui his uti nesciunt. Simile namq; contingit illis q̃ equum possidenti bonum, et equitare nescienti. Dicturus aliquid primus prius apud animum tuum expende, multorum enim cogitationem lingua præcurrit.

Dicendo duo tempora tibi deputa, vel cum sint aliqua de quibus exploratum habes vel de quibus dicere é necesse. In serijs enim istis potius é silentium sermo, ut reliquis melius fuerit hoc tacere quam loqui.

Digas multa si cupis dicenda; quorum tibi doctrinam eam meditationem custodias avis. Ast quæ nescis, ea præceptis adjunge doctrinis.

Decet spontaneis te ipsum laboribus, ad opulus adactos quos præstare queas.

Familiaritate proba amicos, lege inimicos.

Humanarum rerum pulà nihil esse firmum, ita nec in prosperis lætitiæ, nec in adversis dolore concides.

Fraudulis sis adversus peccantes, quales delinquenti tibi alios velles.

Inhonestam nullam rem nec dicto, nec facto juveris. Videberis enim ipse talia facere, qualia facientes alios fueris.

Stemini dixeris, quæ nolis effari, nisi tantumodo expedial ea tacere, et tibi dicenti, et illis qui audierunt.

Neminem tibi junxeris coram quibus in justiá fueris.

Occultando sic facito cuncta, velut neminem cœlaturus; tametsi enim paruper occultes, postea tamen delegeris.

Potandi consuetudinem imprimis cave. Qd si quando tuleris tempus ante ebrietatem surge. Cum fuerit mens vino compta, potius idem, qd cuncti solent, quicquid effundant auriga; illi namq; nullo ordine quis destituti rectoribus feruntur; aliis quoque plurima peccati ratione subversa.

Prosperitatem contingere à Deo pula, à nobis ipsis prudentia.

Paupertatem elige justam potius, quam divitias injustas. Tanto enim præstantior é opibus justis, ut illæ solis divitibus prosint, hæc vero defunctis cum gloriam præstet. Et illæ passim impiis contingant, hæc malis protervis sit inaccessa.

Providus sis diumq; curam gere, quæ ad vitam pertinent. Maxime go eam providentiam hic ipsius exerce. Maximum enim in minimo é, mens bona in humano ore.

Alisq; ñ sis proclivis neq; rebus confidens, illud enim stulti
ē, istud furentis. Quæ facta turpia sūt, ne quidem delinquendi
pulcra honesta.

Temperantiam sequa, nam à quibus turpe ē animum vinci, eorum
eium temperantiam exerce: lucri, ire, voluptatis, doloris. Id autem
continget, si lucrum pulaveris id quo gloriam augeres, non quo
divitis addas.

Cogita cē te asuescas non cogitabundus. Sapiens illud enim furor, prospice hoc potius
te credens:

Verborum magis quam pecuniarum depositarius! Decet nimium viros jurejurando se fidelios præstare
Vulgus veritatem ignorat, opinionem sapientis spectat.

Vestitu elegans q splendidus ē velis, ē autem elegantis quidem magnificum,
splendidi vero ē profusum.

Subsidia Chronologico, Historico, Critico
Antiquario, Politica etc:

Quæres 1 Quid Chronologo opus significet.

R: ē ea de años computandi à facto aliquo insigni, seu casu inlis gentes
valde memorabili, hujusmodi fuit tempus nativitatis Christi à quo Christiani
años suos numerant. Vel creatio orbis à quo Judæi, et Mosis seu Rabbi
Russi suum calculum auspicant. Inter omnes autem æras has notatu
dignissimas hominis facilis: primo æram orbis conditi.

2do: Æram a urbe: idē Romæ: fundatæ, cum enim urbs Romana sensim
dominium totius orbis sibi vendicasset, annus, quo condita fuerat adeo
memoria digna censebat: ut ab illo Romani annos suos computarent.
Scribebant autem A. U. C. Juliq; annus orbis conditi 3250.
Et annus Julij olympiadis primæ, consequenter nativitatem Christi, seu ejus
vulgarem nostræ præcessit annis 754.

3tio: Æra Juliana, quæ anno mundi 3958 quo Julius Cæsar Calendarium
reformavit, et ordinem suum habuit.

4to: Æra Hyspanica; quæ incipit ab U. C. 3966 quo Domitius
Calvinus proconsul Romanus apud devictos à se Hispanos Calendarium

Julianum eduxi. Dicit Ingreps era Cæsaris, et æra æræ; inseruitq́ plurimum historiæ Conciliorum.

5ta Æra vulgaris Christiana seu æra Dionisiana, ego annorum series inde à natiuitate Christi usque ad nos. Et quis ætatis hunc ea annum 1754 nondum abs re fuerit: siquidem nondum accuratiores Chronologi qui cæperint hunc ipsum annum abire dixi 1758. Ego quidem Dionisius cæpiq́ à quo hæc æra sæculo 6to introducta fuit, erroris ab eis damnes.

6ta Æra Diocletiana, hæc ego incipit anno æræ vulgaris 284 scilicet cum Imperio Diocletiani dicit eum abbe Eusebio æra persecutionis obsevam Christianorum persecutionem, quæ adeo Imperatore mota fuit, insignis æra Martyrum, ego illig magna cum primis utilitas in hystoria ecclesiastica.

7. Æra Machometica, exordium ego ducit ab Hegira seu fuga Machometis Mecca Medinam, et incidit in annum æræ vulgaris 622. ab hac ultima eij nationes Mahometi ~~coepit~~ cœpiq́ infesta; ita ut hic anno 1754 ille sit 1132.

Quæstio Critico-Genealogica.

Cæsarum scriptis illorum accedendum qui Constantinum magnum exhortari matrimonio odium mundo persuadere nonnulli.

Assertio.

Flavius Valerius Constantius cognomento magnus, habuit Flavium Valerium Constantium Chlorum, hi duas uxores habuit. Flaviam Julianam Helenam, et Flaviam Maximianam Theodoram. Ex Helena natus fuit hic idem Constantius Magnus. Ex Maximiana uero liberos seu natos excepimus, scilicet hos Filios, Helidemq́ Filias. Jam licet Eusebius N. 2032. Beda lib. Rerum Britannicarum Cap. 8 et Zozymus lib. 2. et Eutropius velint Helenam memoratam tantum concubinam fuisse Constantij Coloni adeoq́ Constantinum pro nothum habendum; nos tamen cum Baronio in annum Christi 306 legitimam fuisse conjugem asserimus. Huc adducti in scriptione sta veluti sima pijssima et clementissima Dna nostra augusta Helena Mater Dni nostri victoriosissimi fugusti Constantini uxori divi Constantij.

Quæstio Critico Geographica.

Quid sentiendum de Patria Belisarij Ducis celeberrimi Justiniani Imperatoris.

Asserio Licet Xiphanius et Welseng in antiquitatibus Augustanis et Beloso-
phus in Synopsi maiori voluerit conjicere ex illis verbis Procopij lib Vandalicorū
ducebat Belisarius originem ex Germania, quæ inter Thraces et Illiricos sita é
illum extenis nostra ætate Germaniæ orbem traxisse, et quædam fuisse eorum
populi pars olim nō procul illiricis habitabat. Sed Germaniæ vocabulum nō videt
hic regionem significare, sed potius Germanam Metropolim inter Thraciam
et Illiricum sitā cuius mentio fit in orientalium Pontificum sanctionibus. Ger-
mania cum nostra utpote latissima Europæ regio nunquam dictis regionibus cinc-
fuit. Num autem memorata urbs fuerit Germano potius Iollondi cum aliis
dubitamus.

Institutio quinta de Virtutibus.

§1

Quid Virtus, et quod virtutum genera et species.

Et Philosophi sentiū virtus é habitus electivus in mediocritate consistens. Et
quidem Theologorum alia virtutis definitio cum tamen et ista nihil orthodoxæ
fidei adversetur et captui nostro proxime accommodata sit ei insistere nō detrectamus,
dicet nō integra sit parum in hac lectione, parcat tamen hic dicta, quia cum sequen-
dicenda explicabimus. Est igitur virtus habitus qui inclinat voluntatem ad obe-
diendum rectæ rationi et efficit mediocritatem in affectibus et actionibus.
Habitus autem electivus significat idem, quod scientia, suscipiens, et agens
aliquid judicio stabili, et animo constanti. Et inde é: quod virtus moralis sit
voluntaria, et vitium voluntarium atque actiones quarum hic mentio, sint
voluntariæ, in asperis et in dolore, et voluptate versentur. Quod autem virtus efficiat media-
critatem duorum vitiorum alterius excessum alterius autem defectum, potest nam
forte in comparatione ad timidum dicitur audax et in comparatione ad audacem dicitur
timidus, ita de temperantia liberalitate aliis quæ virtutibus dicendum venit.
Sic constat cum virtutem inter duo extrema opposita vitiosa locari. Sequitur ut
itaque ad perfectam cognitionem virtutis moralis tria 1mum quod virtus moralis sit habitus
electivus, quæ ex electione proveniens, eo quod nascatur ex operationibus præ electionem
Felix et dextra dicitur à virtute intellectuali, quæ nō ex electione pariter. 2do quod hujus-
modi habitus intellectivus quem virtutem moralem é dicimus, consistat in ea mediocritate
quæ voluntatem nostram respicit, nē quidem excedat, aut nimium plus vel minus quæ: nē
sit aut nimium excessum vel defectum, Tertio: quod ejusmodi mediocritas in qua virtus
moralis consistere dicitur, definita sit per rationem, et circumstantias prudentiæ, quemad-
modum definiet ipse sapiens, qui ad bene vivendum recte eruditus é.
Pro enarratione habituum é sciendum alium esse habitum naturalem primi fundatum

in oē ut in subto Ky: agilitas pulchritudo, palestrica.
Actium spiritualem in aō, ethic triplex ē: primō concreatus ut habitus primorum principiorum, sicut ē synthereseis. 2dō infusus ut fides, spes, charitas. 3tiō: acquisitus, et hic rursum duplex ē: moralis nempe, ut virtutes morales, et vitia ipsis opposita. Et intellectualis, ethic iterum in practicum et speculativum ut paret dividi.

§II

Exponit nihil clarius divisio virtutum.
Duo primaria sit virtutum genera, alterum menti, rōni, seu intellectui attribuit, ut prudentia sapientia, intellectus scia et ars, alterum appetitui, et reliqua virtutes morales, quarum unaquæque versat circa propria obīa, scilicet māam propriam, nam fortitudo versat circa timores et fiducias: quæ sit passiones, temperantia circa gustus et tactus, voluptates et hilaritias. quæ item ergo sit passiones, liberalitas circa donationem aut acceptionem pecuniæ. — — — quæ e bonum fortunæ magnificentia circa honorabilia et magna dona quæ cum fortuna bona sit. Magnanimitas circa honores, inhonorationes, fortuna prospera et adversa quæ item fortuna bona sit et mala. Modestia ē circa mediocres honores, quæ bona sit externa, et fortunæ, affabilitas, et voluptates et dolores conjectionum humanarum quæ sit affectiones. Mansuetudo circa iræ excessus et defectus, quæ e passio animi, Amicitias vero circa delectabilia, et honesta in hoīm communi vitæ communione, et sic respective de aliis.
Ut demum cum aliquid de supra memoratis virtutibus intellectualibus attingamus mentis duas ē ples, una enim vis e contemplativa, ac scīendi, qua ea, quæ aliter, se habent, minime fieri pt, contemplamur altera vero qua ea, quæ aliter se habere pssūt prospicimus, et hæc vis dicit activa administrativa, consultrix, et subducendi rō. Jam restat, quid proprie virtutum intellectualium nōe nobis veniat, exponere. Prudentia ē omnino circa bona vel mala vera cum rōne activus habitus, qui si unum hoēm in suis rebus agendis dirigit, prudentia nomen retinet, aut monastica prudentia dicit, si domum rei familiaris, economica, si civium multitudinem, civilis prudentia, et civilis facultas ut quæ politica nominat. Sunt præterea prudentiæ tres aliæ species, scilicet deliberatio, seu bona consultatio, sagacitas et gentia. Porro sapientia ē scia, et intellectus eorum, quæ honorabilissima sit in nāa, Quid intellectus scia et ars reliqua scilicet virtutes intellectuales ad ravim usq; discutiendi frequenter audivimus.

Corollarium.

Ex quibus manifestum fit, quod ois virtus moralis versat circa perturbationes, et affectus et circa fortunæ prospera et adversa. Intellectualis vero, cum semper versetur respiciat, circa ea, quæ se aliter, et quæ se nō aliter habere pssūt.

Schema virtutum moralium cum suis extremis vitiosis defectu et excessu.

excessus	virtutes	defectus
Audacia	Fortitudo	timiditas
Intemperantia	Temperantia	Insensibilitas
Prodigalitas	Liberalitas	Illiberalitas
Audacia	Magnificentia	Pusillanimitas
Plenitudo	Magnanimitas	Pusillanimitas.

Ambicio
Ira
Adulatio
Arrogantia
Humilitas
Plus
Plus

Modestia
Mansuetudo
Affabilitas
Veritas
Comitas
Justitia
Amicitia

Honorum contemptus
Nimia continentia
Contentio
dissimulatio
Rusticitas
minus
minus

Schema virtutum intellectualium.

Excessus
Ignorantia
stultitia
Insipientia
Astutia
Imprudentia

Virtutes
Scientia
Intellectus
Sapientia
Ars
Prudentia

Defectus
sinistra perversio
Error intellectus
Error Sapientiæ
Error Artis
Error prudentiæ

Titulus Secundus.

De Legibus

Institutio Ima.

De legum origine, necessitate, et Varietate

§. I.

Origo et necessitas.

Non defuêre negotiorum doctrinæ Doctores, qui in modo impatientes erant, ut nunc eo legum et præceptorum, ut jugum evaderet frequentiodo possent conjici fuerunt: sed et insuper, qua verbis, qua scriptis mordicus defendunt leges ejs humanas et Divinas injustas ee et immerito constitutas, et perplexas: Voluntati humanæ admiserint enim aliqs libertatem, ut esse in oppositos actus liberè possit detinare proinde iniquum censebant, ut legibus et præceptis ad unum potius, quam ad alterum adstringeretr. Sed quantum hi a sano Judicio alieni fuerunt vel inde patet: Q. ex hoc ipso fonte necessaria origo legum emanat, nam cum voluntas nostra adeo libera sit, opportebat illi frenum aliqd imponere, ne perversis suis desiderijs extra rectam tramitem rationis in avia et devia raheretur; - - -

aut ne cæco quodam impetu brutorum instar abripiatur. Nam cum error humanum sit, imò indecorum eum prudentissimi, et perfectissimi, quique non ad verum rei veritatem, sed ad eum affectus, aut præconceptas opiniones alias judicandæ gravissimè hallucinentur, id circò norma eis opus est, ad quam sicut Architectus in extructione adlineam dã hõ ex præscripto rationis agendo respiciat. Norma autem officium sustinent leges, quæ affectibus eorum competentes inficiunt justos in officio retineat, injustos verò et improbos coniguant, et certis intra cancellis includant, dã Cicero

§ II

Notaõ et definitio Legis.

Notaõ desumit ex nãa legis, dicit lex dicit à legendo id est lectio, vel selectio ex plurib⁹ statutis senatus et observatio una. Cicero lib. 1mõ de legib⁹ dedicit legem à deligendo, id delectum actionum faciendarum, et fugiendarum monstrat. 2dõ: desumit à foã externa, videlicet à legendo, id leges olim publicæ legi consueverint. Quam ob causam lex à nonnullis per orationem definit. desumit tandem à fõe externa, videlicet alligando propterea id lex oẽs hoẽs obligat, quib⁹ lata est, idq⁹ vel ad obediendum, vel ad poenam: definitio legis brevissima, et ex Philosõo lib 4 Politicorum Cap: 8 lex est ratio, quæ jubet facienda et prohibet contraria proficiscitur, proficiens dã ab aliis definit: Lex est honestum legitimæ potestatis decretum ad tuendam rei publicæ pacem mortalium ac judicia regenda publicè facta, et conscripta

§ III

De causa Legum efficiente.

Nemo est, qui in legum omnium originem Deum legis latorem sanctum revereatur in eam agnoscenda est potestas legislativa, nisi à Deo immediatè vel mediatè communicata. Porro causa legum extrinseca alterna dicenda est vel legislatoris vel legum vel particularis vel alterius prudentis, qui plenam dicta legis natura, plenum usum, et experientiam docti utiles, et rei publicæ salutares leges invenerunt, et hos insuper publica authoritate præditos esse oportet, vel ut Imperatores, Reges, Principes, Judices, Senatores et religiosi in ijs locis habent et hoc privato figere, et refigere leges, quod privati publica authoritate non præditi.

§ IV.

De speciebus legis.

Lex respectu authoris dividit in naturalem vel positivam, divinam vel humanam, de naturali paulò post dicemus agemus. Lex divina est, quæ immediate

a Deo lata ē, vel decalogus in monte Sinai. Vel corā hoīum in scripta ē, aliter
nāl. Lex divina positiva dicit quā à Deo legi nāl superadita ē: hanc veterem
dicimus illam scriptam Israelitarum, et novam Christianorum. Lex denique politica
dicit decretum: ſ constitutio, ſ certe persone vel auctoritas publicarum sive regum de morone
facta, sē tamen: vel cum cum similibus rebus itemvalitat, ſ nāl tandem legis species alia affirmativa
quorum ēum amplioram expositionem vel ingare vel in Bibliis quilibet reperiens ē. Mihi enim
vel ultra mis labris hāc aliqui se ob temporis angustias offerit.

Justitia II

De Jure Nāl

§I

Definitio

Cum Jus nāl vel ē fundamentum honestatis vel inhonestatis ſ lex vera imō
legum ōmnum norma evidens, et inmutabilis, et vele exinde necessario respicant pulchritudinem
deliorem, et hanc inmutabilem, n ſ definio: Jus sē nāl rationalis ſ constitutio vel respicant
sibi quādam convenire alia disconvenire. Quis enim n videat hanc rationem naturalem
rē obligantem et obligatam: Jus dici n ſ in concepto legis nāl ipsoque legis primo.
Licet autem juris nātis indolem ex vivi definire satis difficile ſ, cum res illa
in sensus exteriores aut incurrat ac varijs adeo scriptorum sententijs subito ſ nihil
ominus recipiam hanc definitionem prae ea teneam, quae dolum. Jus quaerimus dicendo
explicat. Scitica vel lex nāl in Deo ē legum legis latore supremo, ē decretum
voluntatis divinae, vel viri in hōe ē, ēdem decretum positive sumptum per rationem
promulgatum pēs hōes exactissime et inmutabiliter obligans, vel actiones
voluntarias cum nāl humana ad certum finem à Deo formatae et libera hoīum
voluntate licite ampliūs disposita, necessario convenientes subjicant, n convenientes omittant. Et haec ē definitio legis nāl constitutiva, cum autem lex nāl
alios inseperabiles ſ permissivas sive proinde et hanc definimus: Jus ſ decretum
voluntatis. Divinae pē rationem promulgatum, quo hōes facultas moralis, actiones
cum nāl humana necessario n convenientes vel pugnantes suscipiendi concedit.

§II

Jundamentum, Author, modus promulgandi subm, obm,
effectus, Juris nāl.

qui mentem Drohij, et Buffendorffij et: sequantz, ex hoc qd hoc sit naal, sui conservandi studiosissimum, pene egenum, sine auxilio sui similium severi impotens, ad multa commoda promovenda maxime domeum, dem tamen malitiosum, pelulans, et facile irritabile. Hyz ad nostram actu inferendam propositum minus quam valde inserunt eidem vel sit solum, necessum ee: vel sit sociabilis, de: vel cum sui similibz conjungatz, et adversus illos ita se gerat: vel ne esti probabilem eam accipiant eum laudendi; sed potius ejusdem commoda servare et promovere velint, Et his positis apparere Dicunt fundamentalem legem naalem ee hanc: cujus hoi quantum in se velendam et servandam ee sociabilitatem; hinc quia volens finem vult etiam media, sine quibz finis obtineri nequit, ergo, qua ad istam sociabilitatem necessaria et in universum faciunt, jure naali praecepta, qua eandem hant, aut abrumpiunt vetita intelligi. Religua vero praecepta ee divina amplius mera sub ea generali lege contenta, quorum imitatio humanum illud naale hoibz imperat, sed contra ee, qd hoc sociabilitas, qui Buffendorffio adjungitur, seu amor proprius moderatus potius quam sit fundamentum juris naae statuendi quam fundamentum illud dignoscendi, de quo controversia ee.

Fundamentum enim ex quo cognosco quid naae manali consentaneum et jure naali praeceptum vel prohibitum sit, debet ee propoo vere immediate nota per se, alys sic fundata in naa humana, nulla re ea, qua veluti radice riago sola juris naalis capita vel altro fluat vel facile deducantz. Et ideo debet ee primum quia radix ex qua cetera infleantz. Et naae debet ee intimum quia radix. Regulae scalera ut sit propium seu fundamentum scitiae juris naalis cognoscendi, ne pcibeant sit: Jus naae cum Ethica et Politica, Ethica moralis vel naala cum divina positiva confundendi, unde Fundamentum juris naae ita esse meliora pcipi sic vel omitte ea, qua ex amore dei debito, proximo naalite debito, hoc ee ad felicitatem naae manali propriam necessario vel facienda vel omittenda sit. Propterea qd ei supra debita proprietates optime convenire videamus.

Unde sequitz: illud ee ex solum jure naae praeceptum sub gravi vel levi culpae reatu cognosci, quod ab amore dei, sibi, aut proximo naalite debito, ac felicitatem naae manali propriam simpliciter, necessario strictiv minus strictie exigitur. Ex opposito. Illud ee ex solum jure naae ee prohibitum, qd explicita huic amori repugnat. Quod tandem nec possibile exigitur ab hoc amore, nec simpliciter eidem

aduersatz illud de nãa concessum aut permissum é.
Hæc nãe præcepta licet manifestam hãant utilitatem, ut tamen
eãm legis obtineat, necesse é: præsupponi Deum ee, et eã
prouidentiã cia regere, eundemq; mortalium genẽ iniunxisse:
ut ista rãonis dictamina tanquam legis ab ipso mediante
lumine rãonis promulgatas obseruet. Alias enim posset quidem
obseruari secundũ aliquas laudum gnã, non autem mediis valetudinis laudã
respectu, Non autem ut uere legis superiorem legitimum supponens.
Cui uis nãe author. modus promulgandi ipsis nãe sit pertinens, ut
licet dicat hanc legem nãa nobis ee: nihilominus sapiendum é:
quasi in aãis humanis nascentium inhærendi actualis et distincta
propãne circa agenda, et fugienda. Sed ptim quidem illud per lumen
rãonis inuestigari possit, ptim quidem eã communia et præcipua
capita legis naãlis ita plana et liquida sint ut statim assensum ẽqui-
rant, ita aãs inolescant ut nequeãt ex ijs delei possit, ciam forti
impius et sapiendos conscia stimulos eorum sensum plane uelit extinguere
quo nomine eãm scriptura dicit omnibus horribilem ee.
Iuris dicat: Nemini horum incognita ee ptt nãa, ijõ eãm nomi-
jus nãe. ad: Con: ad dis: Con: quoad capita ejus communia et præcipua
Con: quoad ejus capita distincta particularia et cia ptt rõe ẽ: quia illig invincibilis
ignorantia saltem ex ii juris nãa principijs deductas deri ptt. Subditi legis naãlis
ptt ẽe hoc ut ex defectu patet, ut huic jus naãle ñ pertinet. cum enim rõne dicti
huic eãm promulgatione hujus legis destituatur, lex autem ñ promulgata obligat. Praterea
horum et Gulonum. aliquã ee qua ad jura communis nãa ipso sanctita nullo quidem
aperto indicio monstrari ptt obiter ptt actiones voluntarias cum nãa humana ad Deum
ad cultum finem formata necessario conuenientes vel pugnantes de principio
moralitatis humanarum actionum. licet agere nobis ñ vacat. Juris hujus essus et obligãs

d̄ quidem vtilis oēs hoīs obstringens inviolabilitatis quia nāe humanae haud mutabilis quam. Fundamentum presupponit.

Corollarium

Ex jure nāe deducunt officia prestanda Deo sibi ipsi et proximo respectu Dei tenuit ad religionem nāalem in Dei notitia et cultu consistentem. Ad notitia requirit rectum de Deo et perfectionibus ejus judicium, huic contrarius est Atheismus, et polytheismus. Juris hujus effectus. Exigit dein cultum, qui interni alij alius externi; cum primis autem officium obediendi per legum nāalium observationem, hec autem majis tendit ad operibus quam verbis. Hinc declaramus machiavellismi principium, superos tantum ad speciem esse colendos. officium sibi ipsi prestandum ex eodem jure et actio humana ex debito confirmando legi nāali recipienti ordinatum amorem sui. Ad hoc amor primo exigit cultura intellectus et voluntatis necessarium ad finem nāe rationali proprium. 2do Quis jura et cum suis membris salvum et incolume conservet, per quod mutilatio sani membri prohibet; hinc nisi dei nitor et auctoris sui jubeat, nequam licita est directa sui ipsius occisio, nec alterius ob injusti aggressoris nisi cum moderamine inculpatae tutelae jure quidem permissiva non tamen propter honorem solum defendendum, ergo laudem honoriem alio modo est honorabile. 3tio mijs officium proximo prestandum, quod bene dicens officium quemlibet qua quemlibet Hoc quoniam similis est omnium horum nāe, eadem fere exigit, quae nobis sue nāe tenemur. quorum aliqua dicunt officia absoluta, alia vero hypothetica. Inter officia absoluta primum praeceptum est neminem laede. 2dum malum alijs averte. 3tium bonum in alios confer. Hypothetica porro officia ex circumstantijs rerum, locorum, et personarum oriri: libet colligunt, qui proximi rationem habet et Dei, cujus est apud nos summa

sil mõ, obs ei profectus nostri mõnes ex ase inserremus.

absolvimus Ethicam sub Tabe Meissenau

die 27 Juny 1754.

